

Uradni list Republike Slovenije



Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 102 Ljubljana, torek 21.9.2004

Cena 1540 SIT ISSN 1318-0576 Leto XIV

DRŽAVNI ZBOR

4395. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o zavarovalništvu, ki obsega:

- Zakon o zavarovalništvu – ZZavar (Uradni list RS, št. 13/2000 z dne 17. 2. 2000),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških – ZP-L (Uradni list RS, št. 31/2000 z dne 7. 4. 2000),
- Popravek Zakona o zavarovalništvu – ZZavar (Uradni list RS, št. 91/2000 z dne 6. 10. 2000),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-A (Uradni list RS, št. 21/02 z dne 11. 3. 2002),
- Zakon o javnih agencijah – ZJA (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 14. 6. 2002),
- Odločbo o razveljavitvi petega odstavka 22. člena ter drugega in tretjega odstavka 29. člena Zakona o zavarovalništvu, št. U-I-131/00-22 (Uradni list RS, št. 29/03 z dne 21. 3. 2003),
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 40/04 z dne 20. 4. 2004) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-B (Uradni list RS, št. 50/04 z dne 6. 5. 2004).

Št. 460-01/99-6/17
Ljubljana, dne 17. junija 2004.
EPA 1354-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

ZAKON O ZAVAROVALNIŠTVU (uradno prečiščeno besedilo) (ZZavar-UPB1)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

Zavarovalnica

1. člen

(1) Zavarovalnica je pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

(2) V sodni register se ne sme vpisati ime zavarovalnica ter izpeljanka iz te besede, če pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov.

Zavarovalni posli

2. člen

(1) Zavarovalni posli po tem zakonu so sklepanje in izvrševanje pogodb o premoženjskem in življenjskem zavarovanju ali pozavarovanju, razen obveznih socialnih zavarovanj.

(2) Zavarovanja se glede na glavne nevarnosti, ki jih krijejo, razvrščajo v naslednje zavarovalne vrste:

1. nezgodno zavarovanje (vključno z zavarovanjem nesreč pri delu in poklicnih obolenj) je zavarovanje, ki v primeru smrti ali izgube zdravja zaradi nezgode krije:

- izplačilo dogovorjenih denarnih nadomestil, odškodnin oziroma povračil stroškov, v enkratnem znesku,
- obročno izplačevanje dogovorjenih denarnih nadomestil,

- kombinacijo izplačil po prejšnjih alineah,
- izplačila zaradi poškodbe, okvare zdravja ali smrti potnikov;

2. zdravstveno zavarovanje je zavarovanje, ki v primeru bolezni, poškodbe ali posebnega zdravstvenega stanja krije:

- stroške zdravstvenih ter z njimi povezanih storitev, stroške oskrbe z zdravili in medicinsko-tehničnimi pripomočki,

- izplačila dogovorjenih denarnih nadomestil in
- kombinacijo izplačil po prejšnjih alineah;

3. zavarovanje kopenskih vozil je zavarovanje, ki krije vse škode na oziroma izgubo,

- kopenskih vozil na lasten pogon, razen tirnih vozil,
- kopenskih vozil brez lastnega pogona;

4. zavarovanje tirnih vozil je zavarovanje, ki krije vse škode na oziroma izgubo tirnih vozil;

5. letalsko zavarovanje je zavarovanje, ki krije vse škode na oziroma izgubo zrakoplovov oziroma drugih letalnih naprav;

6. zavarovanje plovil je zavarovanje, ki krije vse škode na oziroma izgubo morskih, rečnih in jezerskih plovil;

7. zavarovanje prevoza blaga je zavarovanje, ki krije vse škode na oziroma izgubo blaga, vključno s prtljago, ne glede na vrsto prevoza;

8. zavarovanje požara in elementarnih nesreč je zavarovanje, ki krije vse škode na premoženju (razen škod na premoženju, ki jih krijejo zavarovanja iz 3. do 7. točke tega odstavka), ki nastane zaradi:

- požara,
- eksplozije,
- nevihte,
- drugih naravnih dogodkov, razen neviht,
- jedrske energije,

– pogrezanja in drsenja tal;

9. drugo škodno zavarovanje je zavarovanje, ki krije vse škode na premoženju (razen škod na premoženju, ki jih krijejo zavarovanja iz 3. do 7. točke tega odstavka), ki nastane zaradi toče, pozebe ali zaradi drugih vzrokov (na primer tatvine), razen vzrokov iz 8. točke tega odstavka;

10. zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil je zavarovanje, ki krije vse vrste odgovornosti, ki izhajajo iz uporabe kopenskih vozil z lastnim pogonom (vključno s prevozniško odgovornostjo);

11. zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov oziroma drugih letalnih naprav je zavarovanje, ki krije vse vrste odgovornosti, ki izhajajo iz uporabe zrakoplovov oziroma drugih letalnih naprav (vključno s prevozniško odgovornostjo);

12. zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil je zavarovanje, ki krije vse vrste odgovornosti, ki izhajajo iz uporabe morskih, rečnih in jezerskih plovil (vključno s prevozniško odgovornostjo);

13. splošno zavarovanje odgovornosti je zavarovanje, ki krije druge vrste odgovornosti, razen odgovornosti iz 10. do 12. točke tega odstavka;

14. kreditno zavarovanje je zavarovanje, ki krije:

- nevarnost neplačila (oziroma zamude plačila) zaradi nesolventnosti ali drugih dogodkov (ravnanj ali dejstev),
- izvozne kredite in druge nevarnosti, povezane z izvozom, trgovino in vlaganji na tujih in domačih trgih,
- kredite z obročnim odplačevanjem,
- hipotekarne in lombardne kredite,
- kmetijske kredite in
- druge kredite in posojila;

15. kavcijsko zavarovanje je zavarovanje, ki krije in neposredno ali posredno jamči za izpolnitev obveznosti dolžnikov;

16. zavarovanje različnih finančnih izgub je zavarovanje, ki krije finančne izgube zaradi:

- poklicnih nevarnosti,
- nezadostnih prihodkov (na splošno),
- slabega vremena,
- izgubljenega dobička,
- nepredvidenih splošnih stroškov,
- nepredvidenih poslovnih stroškov,
- izgube tržne vrednosti,
- izpada najemnine oziroma prihodka,
- posrednih poslovnih izgub, razen izgub iz prejšnjih

alinej,

- drugih neposlovnih izgub,
- drugih finančnih izgub;

17. zavarovanje stroškov postopka je zavarovanje, ki krije stroške odvetnikov in druge stroške postopka;

18. zavarovanje pomoči je zavarovanje, ki krije pomoč osebam, ki zaidejo v težave na potovanju oziroma v drugih primerih odsotnosti od njihovega doma oziroma stalnega prebivališča;

19. življenjsko zavarovanje (razen zavarovanj iz 20. do 24. točke tega odstavka) je zavarovanje, ki obsega zlasti zavarovanje za primer doživetja, zavarovanje za primer smrti, mešano življenjsko zavarovanje, rentno zavarovanje, življenjsko zavarovanje z vračilom premij;

20. zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva;

21. življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega sklada, je zavarovanje, pri katerem zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, povezano s spremembo vrednosti investicijskih kuponov oziroma drugih vrednostnih papirjev investicijskih skladov oziroma povezano s spremembo vrednosti enote premoženja kritnega sklada;

22. tontine je zavarovanje, pri katerem se skupina zavarovancev dogovori, da bo skupno kapitalizirala svoje prispevke in razdelila tako kapitalizirano premoženje med tiste zavarovance, ki doživijo določeno starost oziroma med dediče umrlih zavarovancev;

23. zavarovanje s kapitalizacijo izplačil je zavarovanje, ki temelji na aktuarskih izračunih in pri katerem prejme zavarovanec v zameno za enkratno oziroma obročno vplačevanje premij izplačila v določenem obdobju in višini;

24. zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni, ki ga zavarovalnica ne more odpovedati.

(3) Zavarovanja, ki združujejo zavarovanja iz več zavarovalnih vrst, se razvrščajo v naslednje zavarovalne skupine:

1. nezgodna in zdravstvena zavarovanja so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 1. in 2. točke drugega odstavka tega člena,

2. zavarovanja vozil so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz četrte alineje 1. točke ter 3., 7. in 10. točke drugega odstavka tega člena,

3. pomorska in transportna zavarovanja so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz četrte alineje 1. točke ter 4., 6., 7. in 12. točke drugega odstavka tega člena,

4. zavarovanja zrakoplovov oziroma drugih letalnih naprav so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz četrte alineje 1. točke ter 5., 7. in 11. točke drugega odstavka tega člena,

5. požarna in druga škodna zavarovanja so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 8. in 9. točke drugega odstavka tega člena,

6. zavarovanja odgovornosti so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 10. do 13. točke drugega odstavka tega člena,

7. kreditna in kavcijska zavarovanja so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 14. in 15. točke drugega odstavka tega člena,

8. škodna in nezgodna zavarovanja so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 1. ter 3. do 13. in 16. točke drugega odstavka tega člena.

(4) Zavarovanja, ki združujejo zavarovanja iz več zavarovalnih vrst, se združujejo v naslednje zavarovalne skupine:

1. premoženjska zavarovanja po tem zakonu so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 1. do 18. točke drugega odstavka tega člena,

2. življenjska zavarovanja po tem zakonu so zavarovanja iz zavarovalnih vrst iz 19. do 24. točke drugega odstavka tega člena.

(5) Pozavarovanje je zavarovanje presežkov iznad stopnje lastnega izravnavanja nevarnosti ene zavarovalnice pri drugi zavarovalnici.

(6) Obvezna zavarovanja v prometu so zavarovanja, ki jih ureja Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 70/94).

(7) Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja.

Opravljanje zavarovalnih poslov

3. člen

(1) Zavarovalne posle lahko opravlja:

1. zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je za opravljanje teh poslov pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor;

2. podružnica tuje zavarovalnice, ki je za opravljanje teh poslov pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor;

3. zavarovalnica države članice Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije, ki v skladu s tem zakonom ustanovi podružnico na območju Republike Slovenije oziroma je v skladu s tem zakonom pooblaščen neposredno opravljati zavarovalne posle na območju Republike Slovenije.

(2) Osebe iz prvega odstavka tega člena smejo zavarovalne posle opravljati samo v zavarovalnih vrstah, za katere so pridobile dovoljenje pristojnega organa.

Prepoved opravljanja zavarovalnih poslov

4. člen

Nihče drug razen oseb iz 3. člena tega zakona ne sme opravljati zavarovalnih poslov.

Uporaba zakona za domače zavarovalnice

5. člen

(1) Ta zakon se uporablja za zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: zavarovalnice).

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za zavarovalnice, ki opravljajo izključno posle pozavarovanj (v nadaljnjem besedilu: pozavarovalnice), če v posameznih primerih ni drugače določeno. Ne glede na določbe prejšnjega stavka se za pozavarovanja ne uporabljajo določbe 80. do 86. člena, 88., 89., 91., 92. člena, 125. do 133. člena in 208. do 213. člena tega zakona.

(3) Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za Družbo za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Slovenska izvozna družba), ustanovljeno na podlagi Zakona o Družbi za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije (Uradni list RS, št. 32/92, 37/95, 34/96, 31/97, 99/99 in 2/04 – ZZFMGP), na področju zavarovanja za njen lasten račun, če s predpisi ni drugače določeno.

Uporaba zakona za zavarovalnice držav članic

6. člen

(1) Ta zakon se uporablja za zavarovalnice, ki imajo sedež na območju držav članic Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: zavarovalnice držav članic), če:

1. v Republiki Sloveniji ustanovijo podružnico, ali

2. če v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropskih skupnosti sklepajo zavarovanja, ki krijejo nevarnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: neposredno opravljanje zavarovalnih poslov).

(2) Šteje se, da zavarovanje krije nevarnosti v Republiki Sloveniji:

1. v primeru premoženjskih zavarovanj:

– pri zavarovanju nevarnosti v zvezi z zemljišči in stavbami ter v zvezi s premičnimi stvarmi v teh stavbah, ki so zavarovane z isto zavarovalno pogodbo, če se nepremičnine nahajajo na območju Republike Slovenije;

– pri zavarovanju vozil, če so ta vozila registrirana na območju Republike Slovenije;

– pri zavarovanju nevarnosti v zvezi s potovanji in počitnicami kadar zavarovalna pogodba velja največ štiri mesece, če je bilo na območju Republike Slovenije opravljeno pravno dejanje, ki je privedlo do sklenitve zavarovalne pogodbe;

2. v primeru drugih premoženjskih zavarovanj, razen zavarovanj iz 1. točke tega odstavka, in v primeru življenjskih zavarovanj:

– kadar je sklenitelj zavarovanja fizična oseba, če ima ta oseba bivališče na območju Republike Slovenije;

– kadar je sklenitelj zavarovanja pravna oseba, če se premoženje te osebe, na katerega se nanaša zavarovanje, nahaja na območju Republike Slovenije.

(3) Oseba države članice po tem zakonu je pravna oseba, ki ima sedež na območju države članice, oziroma fizična oseba, ki ima bivališče na območju države članice.

Uporaba zakona za tuje zavarovalnice

7. člen

(1) Ta zakon se uporablja za zavarovalnice, ki imajo sedež v tujih državah, če sklepajo zavarovalne pogodbe v Republiki Sloveniji ali če na kakršenkoli način reklamirajo svoje storitve v Republiki Sloveniji.

(2) V primeru iz prvega odstavka tega člena se šteje, da je bila zavarovalna pogodba sklenjena v Republiki Sloveniji, tudi če je sklenitelj zavarovanja fizična oseba, ki ima bivališče na območju Republike Slovenije, kadar je bila zavarovalna pogodba sklenjena s posredovanjem poklicnega posrednika ali svetovalca, in sicer ne glede na vrsto takšnega posredovanja.

(3) Za tujo državo iz prvega odstavka tega člena se šteje območje države, ki ni država članica.

(4) Tuja oseba po tem zakonu je pravna oseba, ki ima sedež na območju tuje države, oziroma fizična oseba, ki ima bivališče na območju tuje države.

(5) Posebne določbe tega zakona o zavarovalnicah s sedežem v Švicarskih konfederacijah (v nadaljnjem besedilu: švicarske zavarovalnice) in podružnicah teh zavarovalnic veljajo samo za premoženjska zavarovanja.

Uporaba zakona za druge osebe

8. člen

Določbe tega zakona se uporabljajo za osebe, ki na območju Republike Slovenije na kakršenkoli način posredujejo pri sklepanju zavarovanj, ki krijejo nevarnosti v Republiki Sloveniji.

Udeležba in kvalificirani delež

9. člen

(1) Po tem zakonu je posamezna oseba udeležena v drugi osebi, če je posredno ali neposredno imetnik poslovnega deleža, delnic oziroma drugih pravic, na podlagi katerih je udeležena pri upravljanju druge osebe oziroma v kapitalu druge osebe z najmanj 20% deležem.

(2) Kvalificirani delež po tem zakonu je posredno ali neposredno imetništvo poslovnega deleža, delnic oziroma drugih pravic, na podlagi katerih pridobi imetnik 10% delež glasovalnih pravic ali deleže v kapitalu določene pravne osebe.

Povezane osebe in posredne naložbe

10. člen

(1) Povezane osebe po tem zakonu so pravno samostojne osebe, ki so med seboj bodisi upravljalno, kapitalsko ali kako drugače povezane tako, da zaradi navedenih povezav skupno oblikujejo poslovno politiko in delujejo usklajeno z namenom doseganja skupnih poslovnih ciljev, oziroma tako, da ima ena oseba možnost usmerjati drugo ali bistveno vplivati nanjo pri odločanju o financiranju in poslovanju, oziroma tako, da poslovanje ene osebe oziroma njeni rezultati poslovanja lahko pomembno vplivajo na poslovanje oziroma rezultate poslovanja druge osebe.

(2) Za povezane osebe po tem zakonu se štejejo zlasti osebe, ki so med seboj povezane:

1. kot ožji družinski člani;

2. tako, da je ena oseba oziroma osebe, ki se štejejo za povezane po drugih točkah tega člena, skupaj, posredno ali neposredno udeležena v drugi osebi;

3. tako, da je v obeh osebah udeležena ista oseba oziroma osebe, ki se štejejo za povezane po drugih točkah tega člena;

4. tako, da tvorijo koncern po zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 32/98, 37/98, 84/98, 6/99, 54/99 – ZFPod, 31/2000 – ZP-L, 36/2000 – ZPDZC, 45/01, 59/01 – popr. in 93/02 – odločba US – v nadaljnjem besedilu: ZGD);

5. kot člani uprave, nadzornega sveta ali prokuristi oziroma zaposleni na podlagi pogodbe o zaposlitvi, za katero ne velja tarifi del kolektivne pogodbe, z družbo, v kateri opravljajo to funkcijo oziroma v kateri so zaposleni, in ožji družinski člani te osebe.

(3) Za ožje družinske člane posamezne osebe po tem zakonu se štejejo:

1. zakonec te osebe oziroma oseba, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza;

2. otroci oziroma posvojenci te osebe, ki nimajo polne poslovne sposobnosti;

3. druge osebe, ki nimajo polne poslovne sposobnosti in so osebi dodeljene v skrbništvo.

(4) Odvisna oziroma obvladujoča družba po tem zakonu je odvisna oziroma obvladujoča družba v smislu 462. člena ZGD.

(5) Obvladovanje po tem zakonu je razmerje med odvisno in obvladujočo družbo oziroma temu razmerju podobno razmerje med katerokoli fizično in pravno osebo.

(6) Kadar je v tem zakonu določeno, da zavarovalnica ne sme imeti naložb v določeni pravni osebi, se prepoved nanaša tako na neposredne kot tudi posredne naložbe.

(7) Posredne naložbe so naložbe v osebe, ki so povezane z določeno pravno osebo iz šestega odstavka tega člena.

Posredna pridobitev

11. člen

(1) Posredni imetnik delnic, poslovnih deležev oziroma drugih pravic, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju oziroma v kapitalu, je oseba, za račun katere je druga oseba kot neposredni imetnik pridobila te delnice, poslovne deleže oziroma druge pravice, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju.

(2) Šteje se, da je posamezna oseba posredni imetnik delnic, poslovnih deležev oziroma drugih pravic, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju, oziroma drugih vrednostnih papirjev, katerih neposredni imetnik je s to osebo povezana oseba.

Uskladiitev denarnih zneskov

12. člen

Minister, pristojen za finance, uskladi denarne zneske, določene v 110., 112., 237. in 338. členu tega zakona, če se za več kot 10% spremeni razmerje tolarja proti evru po tečaju Banke Slovenije.

2. STATUSNE DOLOČBE

2.1. Skupne določbe

Pravno organizacijska oblika

13. člen

(1) Zavarovalnica je lahko organizirana samo kot delniška družba ali kot družba za vzajemno zavarovanje.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena je pozavarovalnica lahko organizirana samo kot delniška družba.

Dejavnost zavarovalnice

14. člen

(1) Zavarovalnica sme opravljati samo zavarovalne posle.

(2) Zavarovalnica lahko opravlja zavarovalne posle v posamezni zavarovalni vrsti ali skupini; skupaj pa lahko opravlja zavarovalne posle le v eni od naslednjih zavarovalnih skupin:

1. življenjska zavarovanja,

2. premoženjska zavarovanja.

(3) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena lahko zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, opravlja tudi zavarovalne posle v zavarovalnih vrstah nezgodnega in zdravstvenega zavarovanja iz 1. in 2. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena lahko zavarovalnica, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov le v zavarovalni vrsti iz 1. in 2. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, opravlja tudi zavarovalne posle v zavarovalnih vrstah iz skupine življenjskih zavarovanj

(5) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko zavarovalnica opravlja tudi posle, ki so z zavarovalnimi posli v neposredni ali posredni zvezi.

(6) Za posle iz prejšnjega odstavka tega člena se štejejo zlasti:

1. terminske pogodbe, opcije in ostale izvedene finančne instrumente, če ti prispevajo k zniževanju tveganj, ki nastajajo zaradi sprememb in nihanj tečajev in obrestnih mer, in so v skladu z določbami 124. člena tega zakona (zaščita naložb pred tržnimi tveganji),

2. posredovanje pri prodaji oziroma prodaja v zavarovalnih primerih poškodovanih predmetov, ki ob reševanju škodnih primerov pripadejo zavarovalnici,

3. izvajanje ukrepov za preprečevanje in odpravljanje nevarnosti, ki ogrožajo zavarovano premoženje in osebe,

4. ocena stopnje izpostavljenosti zavarovalnega objekta in ocenjevanje škod,

5. opravljanje drugih intelektualnih in tehničnih storitev v zvezi z zavarovalnimi posli,

6. posredovanje pri sklepanju zavarovalnih poslov za zavarovalnice iz iste zavarovalniške skupine.

(7) Za posle iz četrtega odstavka tega člena se štejejo tudi posli:

– posredovanja pri sklepanju bančnih storitev in drugih kreditnih poslov po zakonu, ki ureja bančništvo,

– posredovanja pri storitvah v zvezi z vrednostnimi papirji po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev ter

– posredovanja pri izdajanju in upravljanju drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice),

kolikor gre za posredovanje za banko oziroma drugo finančno organizacijo po zakonu, ki ureja bančništvo oziroma trg vrednostnih papirjev. Dovoljenje za opravljanje poslov v skladu s tem odstavkom izda Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi predhodnega mnenja Banke Slovenije oziroma Agencije za trg vrednostnih papirjev. Za izdajo dovoljenja se smiselno uporabljajo določbe petega in šestega odstavka 227. člena tega zakona oziroma v teh delih zakona, ki ureja bančništvo oziroma trg vrednostnih papirjev.

(8) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, opravlja tudi dejavnost upravljanja pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa navedeni zakon.

(9) Zavarovalne posle sklepanja pozavarovanj lahko opravlja samo pozavarovalnica. Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena lahko pozavarovalnica opravlja zavarovalne posle sklepanja pozavarovanj v vseh zavarovalnih skupinah.

(10) Zavarovalnica, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v eni ali več zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj, lahko opravlja zavarovalne posle tudi v zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj, za katere ni pridobila dovoljenja, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. če zavarovanje krije nevarnost,

– ki je povezana z nevarnostjo, ki jo krije zavarovanje v zavarovalni vrsti, za katero je zavarovalnica pridobila dovoljenje (v nadaljnjem besedilu: glavna nevarnost),

– ki je v zvezi z istim predmetom kot glavna nevarnost, in

– ki je pokrita z isto zavarovalno pogodbo;
2. če gre za nevarnost, ki je v razmerju do glavne nevarnosti pomožnega pomena;

3. če ne gre za nevarnost, ki jo krijejo zavarovanja iz 14. in 15. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona;

4. v primerih zavarovanj iz 17. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona pa, če so izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

– če glavno nevarnost krije zavarovanje iz 18. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, ali

– če je glavna nevarnost povezana na uporabo morskih plovil oziroma je povezano z uporabo morskih plovil.

(11) Dopolnilna zdravstvena zavarovanja iz sedmega odstavka 2. člena tega zakona predstavljajo javni interes Republike Slovenije in se izvajajo po načelu medgeneracijske vzajemnosti. Vse zavarovalnice, ki izvajajo ta zavarovanja, so obvezno vključene v izravnalne sheme za izravnavo razlik v stroških zdravstvenih storitev med zavarovalnicami, ki izhajajo iz razlik v starostni strukturi, strukturi po spolu in strukturi težje bolnih zavarovancev portfelja posameznih zavarovalnic. Podrobno ureditev izvajanja izravnalnih shem se uredi v posebnem zakonu.

(12) Zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, lahko k življenjskim zavarovanjem sklepa tudi dodatna zavarovanja. Dodatna zavarovanja, ki jih sklepa zavarovalnica, ki opravlja posle v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, obsegajo predvsem zavarovanje invalidnosti zaradi nezgode ali bolezni, zavarovanje smrti zaradi nezgode ter zavarovanje za primer poškodbe vključno z zavarovanjem nesposobnosti opravljanja poklica zaradi poškodbe, vendar le, če so te oblike zavarovanj sklenjene kot dodatna zavarovanja k življenjskemu zavarovanju.

(13) Zavarovalnica, ki skladno s tretjim in četrtem odstavkom tega člena opravlja zavarovalne posle v skupini življenjskih in premoženjskih zavarovanj, mora:

– voditi poslovne knjige ter sestavljati računovodske izkaze in poslovna poročila ločeno za posle premoženjskih in življenjskih zavarovanj;

– računovodske izkaze sestavljati tako, da so rezultati prikazani ločeno za vsako od zavarovalnih skupin. V ta namen se vsi prihodki in odhodki prikažejo glede na izvor. Postavke, ki so skupne za obe zavarovalni skupini, se vnesejo v skladu z metodo porazdelitve, ki jo predpiše Agencija za zavarovalni nadzor;

– na podlagi računovodskih izkazov pripraviti izjavo, v kateri so jasno opredeljene postavke, ki sestavljajo minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona;

– ugotavljati in zagotavljati minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona in zajamčeni kapital iz 112. člena tega zakona ločeno za posle premoženjskih in življenjskih zavarovanj.

V primeru kapitalske neustreznosti v skupini življenjskih ali premoženjskih zavarovanj lahko Agencija za zavarovalni nadzor dovoli prenos prostih sredstev iz ene skupine v drugo.

2.2. Zavarovalna delniška družba

2.2.1. Splošne določbe

Pojem

15. člen

(1) Zavarovalna delniška družba je delniška družba, ki pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

(2) Zavarovalna delniška družba mora imeti nadzorni svet.

(3) Za zavarovalno delniško družbo se uporabljajo določbe ZGD, če ni v tem zakonu drugače določeno.

2.2.2. Osnovni kapital in delnice

Osnovni kapital

16. člen

Najnižji znesek osnovnega kapitala zavarovalne delniške družbe je enak višini zajamčenega kapitala iz 112. člena tega zakona.

Delnice

17. člen

(1) Delnice zavarovalne delniške družbe so lahko glasiole na ime.

(2) Delnice zavarovalne delniške družbe morajo biti v celoti vplačane v denarju in pred vpisom ustanovitve oziroma povečanja osnovnega kapitala zavarovalne delniške družbe v sodni register.

(3) Delnice zavarovalne delniške družbe morajo biti izdane v nematerializirani obliki.

(4) Določba drugega odstavka tega člena se ne uporablja v primeru združitve zavarovalnic oziroma delitve zavarovalnice.

2.2.3. Kvalificirani deleži

Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža

18. člen

(1) Za pridobitev delnic zavarovalnice, na podlagi katerih oseba posredno ali neposredno doseže ali preseže kvalificirani delež (v nadaljnjem besedilu: kvalificirani imetnik) v zavarovalnici, je potrebno predhodno dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor (dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža).

(2) Oseba, ki je pridobila dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, mora za vsako nadaljnjo pridobitev delnic zavarovalnice, na podlagi katere doseže ali preseže mejo 20%, 33% ali 50% deleža glasovalnih pravic ali deleža v kapitalu zavarovalnice, ali na podlagi katerih oseba postane obvladujoča družba zavarovalnice, predhodno pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(3) Če namerava oseba, ki je pridobila dovoljenje iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena odtujiti delnice tako, da bi se zaradi tega njen delež zmanjšal pod mejo, za katero je pridobila dovoljenje, mora o tem predhodno obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše način obveščanja iz tretjega odstavka tega člena.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor se mora pred odločitvijo o izdaji dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža oziroma deleža iz drugega odstavka tega člena posvetovati s pristojnim nadzornim organom posamezne države članice, če je bodoči kvalificirani imetnik:

1. zavarovalnica, banka ali borzno posredniška družba, ki je v tej državi članici pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalniških storitev, bančnih storitev ali storitev v zvezi z vrednostnimi papirji;

2. obvladujoča družba zavarovalnice, banke ali borzno posredniške družbe iz 1. točke tega odstavka;

3. oseba, ki jo obvladuje ista oseba oziroma osebe, ki obvladujejo zavarovalnico, banko ali borzno posredniško družbo iz 1. točke tega odstavka.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor se s pristojnimi nadzornimi organi držav članic posvetuje in izmenjuje informacije zlasti glede primernosti delničarjev, dobrega imena in izkušenj članov uprav družb znotraj iste skupine. Če Agencija za zavarovalni nadzor odloča o izdaji dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža oziroma deleža iz drugega odstavka tega člena v postopku, v katerem odloča tudi o dovoljenju za opravljanje zavarovalniških storitev, se s pristojnim nad-

zornim organom države članice posvetuje tudi glede izpolnjevanja kadrovskih, organizacijskih in tehničnih pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov.

(7) Če je bodoči kvalificirani imetnik zavarovalnica države članice oziroma tuja zavarovalnica ter druga nadzorovana finančna organizacija države članice oziroma tuje države, mora zahtevati za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža oziroma deleža iz drugega odstavka tega člena priložiti tudi soglasje oziroma mnenje pristojnega nadzornega organa ali obvestilo, da v skladu s predpisi, ki veljajo za bodočega kvalificiranega imetnika v državi njegovega sedeža, takšno soglasje oziroma mnenje ni potrebno

(8) Dovoljenje iz prvega odstavka drugega odstavka tega člena preneha veljati, če oseba v šestih mesecih od vročitve odločbe Agencije za zavarovalni nadzor o izdaji dovoljenja ne pridobi delnic, na katere se dovoljenje nanaša. «.

Odločanje o dovoljenju za pridobitev kvalificiranega deleža

19. člen

(1) Zahtevi za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža mora oseba, ki želi pridobiti kvalificirani delež (v nadaljnjem besedilu: bodoči kvalificirani imetnik), priložiti listine iz 4. oziroma 5. točke 66. člena tega zakona.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, če iz podatkov, s katerimi razpolaga, izhaja:

1. da bi bilo zaradi pravnega oziroma finančnega položaja bodočega kvalificiranega imetnika oziroma zaradi dejavnosti ali poslov, ki jih opravlja bodoči kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, oziroma zaradi ravnanj, ki jih je storil bodoči kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, lahko ogroženo poslovanje zavarovalne delniške družbe v skladu s pravili o obvladovanju tveganj;

2. da bi bilo zaradi dejavnosti ali poslov, ki jih opravlja bodoči kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, oziroma načina povezanosti med temi osebami, lahko onemogočeno oziroma bistveno oteženo opravljanje nadzora nad zavarovalno delniško družbo.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža tujemu bodočemu kvalificiranemu imetniku, če je ob upoštevanju predpisov države te osebe oziroma ob upoštevanju prakse države te osebe pri uporabi in izvrševanju teh predpisov, verjetno, da bo ovirano oziroma bistveno oteženo izvajanje nadzora v skladu z določbami tega zakona.

(4) Pred odločitvijo na podlagi drugega oziroma tretjega odstavka tega člena mora dati Agencija za zavarovalni nadzor osebi rok, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni, da se izjasni o razlogih za zavrnitev dovoljenja.

(5) Če je pravna oseba vložila zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, se postopek odločanja o dovoljenju iz prvega odstavka tega člena združi s postopkom odločanja o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov.

Predhodno pisno obvestilo o nameri pridobitve kvalificiranega deleža v tuji finančni organizaciji

19.a člen

(1) Zavarovalnica mora pred pridobitvijo kvalificiranega deleža v drugi zavarovalnici oziroma drugi finančni organizaciji s sedežem izven območja Republike Slovenije in izven območja države članice (v nadaljnjem besedilu: tuja finančna organizacija) o nameri pisno obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor, in sicer najmanj tri mesece pred pridobitvijo.

(2) Zavarovalnica iz prvega odstavka tega člena mora pred vsako nadaljnjo pridobitvijo, na podlagi katere bo dosegla ali preseгла mejo 20%, 33% ali 50% deleža glasovalnih pravic ali deleža v kapitalu tuje finančne organizacije, ali na podlagi katerega bo zavarovalnica postala obvladujoča

družba tuje finančne organizacije, o nameri pisno obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor, in sicer najmanj tri mesece pred pridobitvijo.

(3) Če namerava zavarovalnica odtujiti delnice oziroma poslovne deleže tako, da bi se njen delež v tuji finančni organizaciji zmanjšal pod mejo iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, mora o tem predhodno obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(4) Predhodnemu pisnemu obvestilu iz prvega odstavka tega člena je potrebno priložiti:

1. seznam imetnikov kvalificiranih deležev v tuji finančni organizaciji s podatki o njihovih deležih ter prevod overjenega izpiska iz sodnega registra oziroma drugega javnega registra za vsakega izmed njih,

2. prevod overjenega izpiska iz sodnega registra oziroma drugega javnega registra za tujo finančno organizacijo,

3. letni poročili tuje finančne organizacije za zadnji dve poslovni leti,

4. če je tuja finančna organizacija po predpisih države sedeža zavezana k revidiranju: revizorjevo poročilo z mnenjem k letnemu poročilu za zadnji dve poslovni leti,

5. seznam oseb, ki so povezane s tujo finančno organizacijo z opisom načina povezav,

6. strategijo upravljanja tuje finančne organizacije z oceno ekonomske učinkovitosti naložbe.

Sankcija za kršitev

20. člen

(1) Če oseba pridobi delnice v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom 18. člena tega zakona, iz delnic zavarovalne delniške družbe, s katerimi bi bila udeležena pri upravljanju zavarovalne delniške družbe v deležu, glede katerega krši navedeni določbi, nima glasovalne pravice.

(2) Glasovalne pravice iz prvega odstavka tega člena se za čas, dokler iz teh delnic imetnik, ki jih je pridobil v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom 18. člena tega zakona, nima glasovalnih pravic, prištejejo glasovalnim pravicam drugih delničarjev zavarovalne delniške družbe v sorazmerju z njihovo udeležbo v osnovnem kapitalu zavarovalne delniške družbe, tako da je imetnik pri glasovanju udeležen zgolj z deležem delnic, s katerimi ne krši določbe prvega oziroma drugega odstavka 18. člena tega zakona.

(3) Pravne posledice iz prvega odstavka tega člena nastopijo z dokončnostjo odločbe o odvzemu dovoljenja iz prvega oziroma drugega odstavka 18. člena tega zakona.

(4) Če pridobi imetnik delnice v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom 18. člena tega zakona in v enem mesecu od pridobitve delnic ne vloži zahteve za izdajo dovoljenja iz prvega oziroma drugega odstavka 18. člena tega zakona, mu Agencija za zavarovalni nadzor z odredbo o odpravi kršitev naloži, da delnice, ki jih je pridobil v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom 18. člena tega zakona, odsvoji v roku, določenem z odredbo, ki ne sme biti krajši od treh in ne daljši od šestih mesecev.

(5) Imetnik iz četrtega odstavka tega člena mora do roka, določenega v odredbi Agencije za zavarovalni nadzor, predložiti poročilo o odsvojitvi delnic, ki mora obsegati podatke o pridobitelju oziroma pridobiteljih delnic, in ji predložiti dokaze o odsvojitvi.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor lahko od pridobitelja delnic iz prejšnjega odstavka zahteva, da se izjasni, ali je delnice pridobil v svojem imenu in za svoj račun. Agencija za zavarovalni nadzor lahko v postopku presoje, ali je imetnik ravnal v skladu z odredbo iz četrtega odstavka tega člena, izvede ustrezne dokaze o okolščini, za čigav račun je pridobitelj pridobil delnice. V postopku iz prejšnjega stavka se smiselno uporabljajo določbe 328.a člena tega zakona.

(7) Če imetnik iz četrtega odstavka tega člena delnic ne odsvoji v roku, določenem z odredbo Agencije za zavarovalni nadzor, oziroma če Agencija za zavarovalni nadzor

v postopku po šestem odstavku tega člena ugotovi, da ima pridobitelj delnic iz petega odstavka tega člena delnice v svojem imenu in za račun imetnika iz četrtega odstavka tega člena, izda odločbo, s katero ugotovi, da imetnik ni ravnal v skladu z odredbo iz četrtega odstavka tega člena. Odločba iz prejšnjega stavka se vroči tudi zavarovalnici.

(8) Od izdaje odločbe iz sedmega odstavka tega člena imetnik iz četrtega odstavka tega člena oziroma pridobitelj teh delnic iz petega odstavka tega člena iz delnic, ki jih ima v nasprotju z odredbo Agencije za zavarovalni nadzor iz četrtega odstavka tega člena, v razmerju do zavarovalnice ne more uresničevati nobenih pravic. Agencija za zavarovalni nadzor v izreku odločbe iz sedmega odstavka tega člena navede podatke o imetniku oziroma pridobiteljih in številu delnic, v zvezi s katerimi navedene osebe v razmerju do zavarovalnice iz delnic ne morejo uresničevati nobenih pravic, in prepove zavarovalnici, da bi navedenim osebam na kakršenkoli način omogočila uresničevanje pravic iz teh delnic.

(9) Če je zavarovalnica v obdobju od izdaje odločbe Agencije za zavarovalni nadzor iz sedmega odstavka tega člena do dneva, ko je delnice, na katere se je nanašala odločba Agencije za zavarovalni nadzor, pridobil nov imetnik v skladu s tem zakonom, izplačala dividendo, mora zavarovalnica dividendo, ki pripade navedenim delnicam, izplačati novemu imetniku v osmih dneh po tem, ko jo novi imetnik obvesti o pridobitvi delnic.

(10) Določbe tretjega do devetega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi v naslednjih primerih:

– če imetnik pridobi delnice v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom 18. člena tega zakona in v enem mesecu od pridobitve delnic vložijo zahtevo za izdajo dovoljenja iz prvega oziroma drugega odstavka 18. člena tega zakona, pa je ta zahteva zavrnjena, zavržena oziroma umaknjena,

– če je imetniku odvzeto dovoljenje iz prvega oziroma drugega odstavka 18. člena tega zakona.

Obvestilo o delničarskem sporazumu

20.a člen

(1) Če posamezni delničarji zavarovalnice sklenejo sporazum, s katerim se dogovorijo o usklajenem izvrševanju upravljaljskih upravičenj iz delnic, katerih imetniki so, mora vsak izmed njih v treh delovnih dneh od sklenitve sporazuma obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor o sklenitvi sporazuma in obvestilu priložiti kopijo tega sporazuma. V primeru iz prejšnjega stavka lahko sklenitelji sporazuma pooblastijo posameznega sklenitelja, da v imenu ostalih skleniteljev obvesti Agencijo za zavarovalni nadzor o sklenitvi sporazuma.

(2) Če posamezni delničarji zavarovalnice sklenejo sporazum o usklajenem izvrševanju upravljaljskih upravičenj iz delnic, katerih imetniki so, in skupna višina teh delnic oziroma upravljaljskih upravičenj presega meje kvalificiranega deleža, morajo predhodno za sklenitev sporazuma pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

Odvzem dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža

21. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v naslednjih primerih:

1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;

2. če je zaradi dejavnosti ali poslov, ki jih opravlja kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, oziroma zaradi ravnanj, ki jih je storil kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, ogroženo poslovanje zavarovalne delniške družbe v skladu s pravili o obvladovanju tveganj;

3. če je zaradi dejavnosti ali poslov, ki jih opravlja kvalificirani imetnik oziroma z njim povezane osebe, oziroma načina povezanosti med temi osebami, onemogočeno ozi-

roma bistveno oteženo opravljanje nadzora nad zavarovalno delniško družbo;

4. v primeru tujega kvalificiranega imetnika: če je ob upoštevanju predpisov države te osebe oziroma ob upoštevanju prakse države te osebe pri uporabi in izvrševanju teh predpisov verjetno, da bo ovirano oziroma bistveno oteženo izvajanje nadzora v skladu z določbami tega zakona;

5. če kvalificirani imetnik ponavljajoče krši obveznosti poročanja oziroma kako drugače ponavljajoče ovira opravljanje nadzora nad zavarovalniško skupino.

(2) S pravnomočnostjo odločbe o odvzemu dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža imetnik kvalificiranega deleža izgubi glasovalne pravice iz delnic, na podlagi katerih je njegov delež pri glasovanju večji kot 10%.

2.2.4. Uprava zavarovalne delniške družbe

Uprava zavarovalne delniške družbe

22. člen

(1) Uprava zavarovalne delniške družbe mora imeti najmanj dva člana, ki zavarovalno delniško družbo skupaj zastopata in predstavljata v pravnem prometu. Nobeden izmed članov uprave zavarovalne delniške družbe oziroma prokurist ne sme biti pooblaščen za samostojno zastopanje zavarovalne delniške družbe za celoten obseg poslov iz dejavnosti zavarovalnice.

(2) Člani uprave zavarovalne delniške družbe morajo biti v zavarovalni delniški družbi v delovnem razmerju za nedoločen čas in polni delovni čas.

(3) Najmanj en član uprave mora obvladati slovenski jezik. Najmanj en član uprave mora imeti v Republiki Sloveniji središče uresničevanja svojih življenjskih interesov.

(4) Uprava mora voditi posle zavarovalne delniške družbe v Republiki Sloveniji.

(5) Razveljavljen.

Pogodba o zaposlitvi članov uprave

23. člen

(1) Z dnem imenovanja izredne uprave prenehajo vse posebne ugodnosti, ki jih imajo člani uprave zavarovalne delniške družbe in drugi delavci zavarovalne delniške družbe na podlagi pogodbe o zaposlitvi, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

(2) Določba pogodbe o zaposlitvi člana uprave zavarovalne delniške družbe oziroma drugega delavca zavarovalne delniške družbe, ki je v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, je nična.

(3) Posebne ugodnosti iz prvega odstavka tega člena so ugodnosti, ki se po predpisih o dohodnini štejejo za bontite.

Pogoji za člana uprave zavarovalne delniške družbe

24. člen

(1) Član uprave zavarovalne delniške družbe je lahko oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je ustrezno strokovno usposobljena in ima lastnosti in izkušnje, potrebne za vodenje poslov zavarovalnice;

2. da ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja, storjenega z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi enega od naslednjih kaznivih dejanj, storjenih iz malomarnosti: povzročitev smrti iz malomarnosti (129. člen Kazenskega zakonika, Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popr., 23/99, 60/99 – odločba US in 110/02 – ZDT-B; v nadaljnjem besedilu: KZ), hude telesne poškodbe (134. člen KZ), posebno hude telesne poškodbe (135. člen KZ), ogrožanja varnosti pri delu (208. člen KZ), prikrievanja (221. člen KZ), izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti (241. člen KZ), pranja denarja (252. člen KZ), izdaje

uradne tajnosti (266. člen KZ), povzročitve splošne nevarnosti (317. člen KZ) ali izdaje državne tajnosti (359. člen KZ), ki še niso bila izbrisana iz evidence.

(2) Pogoj iz 1. točke prvega odstavka tega člena je izpolnjen, če ima oseba zadostna teoretična in praktična znanja za vodenje zavarovalnih poslov ter najmanj štiriletne izkušnje pri vodenju poslov zavarovalnice oziroma podjetja primerljive velikosti in dejavnosti kot zavarovalnica oziroma drugih primerljivih poslov.

(3) Podatke iz 2. točke prvega odstavka tega člena pridobi Agencija za zavarovalni nadzor od kandidata za člana uprave zavarovalne delniške družbe, lahko pa jih pridobi iz kazenske evidence.

Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave

25. člen

(1) Za člana uprave zavarovalne delniške družbe je lahko imenovana le oseba, ki pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje funkcije člana uprave zavarovalne delniške družbe.

(2) Zahtevi za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena mora kandidat za člana uprave priložiti dokaze o izpolnjevanju pogojev iz 24. člena tega zakona. Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobno vsebino dokumentacije, s katero kandidat za člana uprave dokazuje izpolnjevanje pogojev iz 24. člena tega zakona. Kandidat mora zahtevi za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena priložiti tudi pisno izjavo o imenovanju in prenehanju njegove funkcije v nadzornih in upravnih organih drugih pravnih oseb.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko odloči, da mora kandidat za člana uprave v postopku odločanja o dovoljenju opraviti predstavitev vodenja poslov zavarovalne delniške družbe.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, če na podlagi listin iz drugega odstavka tega člena in predstavitve iz tretjega odstavka tega člena zaključi, da kandidat izpolnjuje pogoje za člana uprave zavarovalne delniške družbe.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja, če iz podatkov, s katerimi razpolaga, izhaja, da bi bilo zaradi dejavnosti ali poslov, ki jih oseba opravlja, oziroma zaradi ravnanj, ki jih je oseba storila, lahko ogroženo poslovanje zavarovalne delniške družbe v skladu s pravili o obvladovanju tveganj ali da na podlagi predstavitve iz tretjega odstavka tega člena presodi, da kandidat ne bo zagotovil poslovanja zavarovalne delniške družbe v skladu s pravili, določenimi v tem zakonu in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, oziroma drugimi zakoni, ki urejajo poslovanje zavarovalne delniške družbe in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi, ali če ugotovi, da je oseba v zahtevi za izdajo dovoljenja oziroma tekom predstavitve iz tretjega odstavka tega člena navajala netočne podatke.

(6) Če je oseba pridobila dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave mora pred imenovanjem za opravljanje te funkcije v drugi zavarovalnici pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za imenovanje. Za dovoljenje se smiselno uporabljajo določbe tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Če je pravna oseba vložila zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, se postopek odločanja o dovoljenju iz prvega odstavka tega člena združi s postopkom odločanja o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov.

(8) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena preneha veljati:

– če oseba v roku šestih mesecev od prejema dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave ni imenovana za člana uprave zavarovalne delniške družbe, na katero se dovoljenje nanaša, in je bil postopek za izdajo dovoljenja

združen s postopkom za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnic;

– če oseba v roku treh mesecev od prejema dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave ni imenovana za člana uprave zavarovalne delniške družbe, na katero se dovoljenje nanaša;

– če osebi preneha funkcija člana uprave zavarovalne delniške družbe, na katero se dovoljenje nanaša, z dnem prenehanja funkcije;

– če osebi preneha pogodba o zaposlitvi v zavarovalni delniški družbi, na katero se dovoljenje nanaša, z dnem prenehanja.

(9) Če dovoljenje iz prvega odstavka tega člena preneha veljati zaradi razlogov iz osmega odstavka tega člena, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo veljati.

Dolžnosti člana uprave zavarovalne delniške družbe

26. člen

(1) Člani uprave zavarovalne delniške družbe morajo zagotoviti, da zavarovalna delniška družba posluje v skladu z določbami tega zakona in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, oziroma drugimi zakoni, ki urejajo poslovanje zavarovalne delniške družbe, in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi, pri čemer morajo upoštevati tudi dobro prakso obvladovanja tveganj.

(2) Člani uprave zavarovalne delniške družbe morajo zagotoviti spremljanje tveganj, katerim je zavarovalna delniška družba izpostavljena pri poslovanju, ter sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi zavarovalna delniška družba obvladuje tveganja.

(3) Člani uprave morajo zagotoviti organizacijo sistema notranjih kontrol na vseh področjih poslovanja zavarovalne delniške družbe in notranjo revizijo ter zagotoviti njihovo delovanje v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(4) Člani uprave zavarovalne delniške družbe morajo zagotoviti, da zavarovalna delniška družba vodi poslovne in druge knjige ter poslovno dokumentacijo, sestavlja knjigovodske listine, vrednoti knjigovodske postavke, sestavlja računovodska in druga poročila ter poročila oziroma obvešča Agencijo za zavarovalni nadzor v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(5) Člani uprave morajo o vsakem imenovanju ali prenehanju njihove funkcije v nadzornih in upravnih organih drugih pravnih oseb pisno obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor, in sicer v roku osmih dni po nastopu omenjenih dveh dejstev.

Obveščanje nadzornega sveta

27. člen

(1) Uprava zavarovalne delniške družbe mora nemudoma pisno obvestiti nadzorni svet zavarovalne delniške družbe o naslednjih dogodkih:

1. če je ogrožena likvidnost ali solventnost zavarovalne delniške družbe,

2. če nastopijo razlogi za prenehanje ali odvzem dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov oziroma prepoved opravljanja posameznih zavarovalnih poslov,

3. če se finančni položaj zavarovalne delniške družbe spremeni tako, da zavarovalna delniška družba ne dosega minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona.

(2) Član uprave zavarovalne delniške družbe mora nadzorni svet nemudoma pisno obvestiti o:

1. imenovanju in prenehanju njegove funkcije v nadzornih organih drugih pravnih oseb,

2. pravnih poslih, na podlagi katerih je posredno ali neposredno, član uprave sam oziroma njegov ožji družinski član pridobil delnice oziroma poslovne deleže pravne

osebe, na podlagi katerih član uprave skupaj z njegovimi ožjimi družinskimi člani v tej pravni osebi doseže ali preseže kvalificirani delež, oziroma se njihov delež zmanjša pod mejo kvalificiranega deleža,

3. o odvzemu dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave.

Odvzem dovoljenja

28. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave zavarovalne delniške družbe:

1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;
2. če član uprave huje krši dolžnosti člana uprave iz 26. in 27. člena tega zakona,
3. če je pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja iz 2. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona.

(2) Če je bil nad članom uprave začet postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave zaradi kršitev, zaradi katerih je bil nad zavarovalno delniško družbo začet postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, lahko Agencija za zavarovalni nadzor oba postopka združi.

(3) Če je bilo članu uprave pravnomočno odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave ali mu je dovoljenje prenehalo zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi, je nadzorni svet zavarovalne delniške družbe dolžan nemudoma razrešiti člana oziroma člane uprave ter imenovati novega oziroma nove.

2.2.5. Nadzorni svet zavarovalne delniške družbe

Člani nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe

29. člen

(1) Za člana nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe ne more biti imenovana oseba,

1. ki je povezana s pravnimi osebami, v katerih ima zavarovalna delniška družba več kot 5% delež glasovalnih pravic ali delež v njihovem osnovnem kapitalu,
2. ki je član nadzornega sveta ali uprave ali prokurist v drugi zavarovalnici.

(2) Razveljavljen.

(3) Razveljavljen.

(4) Prepoved iz 2. točke prvega odstavka tega člena ne velja za osebe, ki so člani nadzornega sveta, uprave ali prokuristi nadrejene zavarovalnice ali druge nadrejene družbe v zavarovalniški skupini.

Pogoji za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta zavarovalnice

29.a člen

(1) Za člana nadzornega sveta zavarovalnice je lahko imenovana le oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je ustrezno strokovno usposobljena in ima lastnosti in izkušnje, potrebne za nadziranje poslov zavarovalnice;
2. da ni bila pravnomočno obsojena v skladu z 2. točko prvega odstavka 24. člena tega zakona;
3. da ni bila član uprave podjetja, nad katerim je bila uvedena prisilna poravnava, likvidacija, stečaj ali izredna uprava.

(2) Šteje se, da je pogoj iz 1. točke prvega odstavka tega člena izpolnjen, če ima oseba najmanj štiriletne izkušnje pri vodenju ali nadziranju poslov družbe primerljive velikosti in dejavnosti kot zavarovalnica oziroma drugih primerljivih poslov, ali je strokovnjak na teh področjih.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zahteva od uprave zavarovalnice, da skliče skupščino zavarovalnice

in predlaga razrešitev člana nadzornega sveta zavarovalnice, če:

1. član nadzornega sveta krši dolžnosti iz 31. člena tega zakona;
2. so kršene določbe 29. člena tega zakona;
3. ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka tega člena.

Pristojnosti nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe

30. člen

Poleg pristojnosti, ki jih ima nadzorni svet po ZGD, ima nadzorni svet zavarovalne delniške družbe tudi naslednje pristojnosti:

1. daje soglasje upravi k določitvi poslovne politike zavarovalne delniške družbe,
2. daje soglasje upravi k določitvi finančnega načrta zavarovalne delniške družbe,
3. daje soglasje upravi k določitvi organizacije sistema notranjih kontrol,
4. daje soglasje upravi k določitvi okvirnega letnega programa dela notranje revizije,
5. odločanje o drugih zadevah, določenih s tem zakonom.

Dolžnosti članov nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe

31. člen

(1) Člani nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe morajo:

1. nadzirati primernost postopkov in učinkovitost delovanja notranje revizije,
2. obravnavati ugotovitve Agencije za zavarovalni nadzor, davčne inšpekcije in drugih nadzornih organov v postopkih nadzora nad zavarovalno delniško družbo,
3. preveriti letna in druga finančna poročila zavarovalne delniške družbe in o tem izdelati pisno poročilo skupščini,
4. obrazložiti skupščini delničarjev svoje mnenje k letnemu poročilu notranje revizije in mnenje k letnemu poročilu uprave.

(2) Člani nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe solidarno odgovarjajo zavarovalnici za škodo, ki je nastala kot posledica opustitve njihovih dolžnosti po prvem odstavku tega člena, razen če dokažejo, da so pošteno in vestno izpolnjevali svoje dolžnosti.

(3) Član nadzornega sveta zavarovalne delniške družbe mora Agencijo za zavarovalni nadzor nemudoma obvestiti o:

1. imenovanju in prenehanju njegove funkcije v upravnih in nadzornih organih drugih pravnih oseb,
2. pravnih poslih, na podlagi katerih so posredno ali neposredno, član nadzornega sveta sam oziroma njegovi ožji družinski člani, pridobili delnice oziroma poslovne deleže pravne osebe, na podlagi katerih član nadzornega sveta skupaj z njegovimi ožjimi družinskimi člani v tej pravni osebi doseže ali preseže kvalificirani delež oziroma se njihov delež zmanjša pod mejo kvalificiranega deleža.

2.2.6. Redna likvidacija zavarovalne delniške družbe

Sklep skupščine o začetku likvidacijskega postopka

32. člen

(1) Skupščina zavarovalne delniške družbe lahko sprejme sklep o prenehanju zavarovalne delniške družbe.

(2) Skupščina zavarovalnice, ki ima podružnico v drugi državi članici, lahko sprejme sklep iz prvega odstavka tega člena šele po pridobitvi mnenja Agencije za zavarovalni nadzor.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor mora mnenje podati v roku 30 dni od dneva prejema zaprosila. V primeru, da Agencija za zavarovalni nadzor mnenja ne poda v roku 30 dni, lahko skupščina zavarovalnice, takoj po izteku roka, sprejme sklep o prenehanju zavarovalnice.

(4) Za likvidacijo zavarovalne delniške družbe na podlagi sklepa iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo določbe ZGD o likvidaciji delniške družbe na podlagi sklepa skupščine, če ni v tem razdelku drugače določeno.

(5) Za likvidacijo zavarovalnice, ki ima podružnico v drugi državi članici, se smiselno uporabljajo tudi določbe 193. c, 193.d ter drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka 194. člena tega zakona, pri čemer se dolžnost obveščanja o začetku redne likvidacije zavarovalnice nanaša na likvidacijskega upravitelja.

(6) Določbe tega razdelka se smiselno uporabljajo tudi kadar skupščina zavarovalne delniške družbe sprejme sklep, s katerim se dejavnost zavarovalne delniške družbe spremeni tako, da zavarovalna delniška družba ne opravlja več zavarovalnih poslov.

Likvidacijski upravitelj zavarovalne delniške družbe

33. člen

Za likvidacijskega upravitelja zavarovalne delniške družbe je lahko imenovana samo fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje za člana uprave zavarovalne delniške družbe.

Omejitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov

34. člen

(1) Uprava zavarovalne delniške družbe mora obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor o sklepu iz prvega odstavka 32. člena tega zakona naslednji delovni dan po sprejemu sklepa.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi obvestila iz prvega odstavka tega člena izda odločbo, s katero:

1. omeji veljavnost dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov na posle, ki so potrebni za izvedbo likvidacije zavarovalne delniške družbe,

2. določi, v katerem obsegu se za zavarovalno delniško družbo v likvidaciji uporabljajo pravila o obvladovanju tveganj.

(3) Po začetku likvidacije lahko zavarovalna delniška družba opravlja samo še tiste zavarovalne posle, ki so določeni z odločbo iz drugega odstavka tega člena.

(4) Če Agencija za zavarovalni nadzor namerava izdati odločbo iz drugega odstavka tega člena zavarovalnici, ki ima podružnico v državi članici, mora še pred izdajo odločbe obvestiti pristojni nadzorni organ države članice. V obvestilu mora navesti tudi pravne posledice in dejanske učinke izdane odločbe.

(5) Če zaradi zaščite interesov strank zavarovalnice oziroma zaradi drugih javnih koristi z izdajo odločbe iz četrtega odstavka tega člena ni mogoče odlašati, Agencija za zavarovalni nadzor obvesti pristojni nadzorni organ takoj po izdaji odločbe.

Ponovna pridobitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov

35. člen

(1) Če skupščina zavarovalne delniške družbe odloči, da zavarovalna delniška družba deluje dalje, lahko zavarovalna delniška družba ponovno prične opravljati zavarovalne posle samo, če ponovno pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

(2) Predlogu za vpis sklepa iz prvega odstavka tega člena v sodni register je treba priložiti novo dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

2.3. Družba za vzajemno zavarovanje

2.3.1. Splošne določbe

Pojem

36. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje je pravna oseba, ki opravlja zavarovalne posle za svoje člane po načelu vzajemnosti in je za opravljanje teh poslov pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(2) Družba za vzajemno zavarovanje lahko opravlja zavarovalne posle tudi za nečlane, če statut tako določa.

(3) Družba za vzajemno zavarovanje lahko opravlja vse zavarovalne posle, razen poslov pozavarovanja.

Uporaba določb

37. člen

Za družbo za vzajemno zavarovanje se smiselno uporabljajo določbe prvega do šestega poglavja prvega dela ZGD, če ni v tem razdelku drugače določeno.

Firma

38. člen

Firma družbe za vzajemno zavarovanje mora vsebovati označbo, da gre za družbo za vzajemno zavarovanje (»d. v.z.«).

2.3.2. Ustanovitev družbe za vzajemno zavarovanje

Ustanovitev

39. člen

Družba za vzajemno zavarovanje se ustanovi tako, da ustanovitelji sprejmejo in podpišejo statut in vplačajo ustanovni kapital.

Statut

40. člen

(1) Statut družbe za vzajemno zavarovanje mora biti izdelan v obliki notarskega zapisa.

(2) Statut družbe za vzajemno zavarovanje mora določati:

1. firmo in sedež družbe;
2. vrste zavarovalnih poslov, ki jih bo družba za vzajemno zavarovanje opravljala;
3. obliko in način objav, pomembnih za družbo oziroma za člane;
4. začetek članstva;
5. višino ustanovnega kapitala;
6. pogoje in način vplačila sredstev s strani članov;
7. višino ter način oblikovanja varnostnih rezerv;
8. pogoje in način uporabe dobička oziroma kritja izgub;
9. število članov uprave in nadzornega sveta;
10. najmanjše število članov skupščine, ki lahko uresničujejo manjšinske pravice.

(3) Poleg primerov, določenih v 68. členu tega zakona, lahko Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja zavarovalnih poslov družbi za vzajemno zavarovanje, če so zaradi določb statuta ogroženi interesi članov.

Vpis v sodni register

41. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje pridobi lastnost pravne osebe z vpisom v sodni register.

(2) Pri družbi za vzajemno zavarovanje se v sodni register vpišejo podatki, določeni v 4. členu Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 13/94 – v nadaljevanju: ZSR), razen podatkov iz 7. točke 4. člena ZSR, in podatki, določeni v 1. točki prvega odstavka 5. člena ZSR.

(3) Poleg podatkov iz drugega odstavka tega člena se pri družbi za vzajemno zavarovanje v sodni register vpiše tudi višina ustanovnega kapitala.

2.3.3. Razmerja med družbo za vzajemno zavarovanje in člani

Članstvo v družbi za vzajemno zavarovanje

42. člen

(1) Članstvo v družbi za vzajemno zavarovanje je vezano na obstoj zavarovalne pogodbe z družbo.

(2) Družba za vzajemno zavarovanje lahko, če je tako izrecno določeno v statutu, sklepa zavarovalne pogodbe tudi tako, da s sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalec ne pridobi položaja člana družbe za vzajemno zavarovanje.

Pravice, obveznosti in odgovornosti članov

43. člen

(1) Člani ne odgovarjajo za obveznosti družbe za vzajemno zavarovanje.

(2) Član ne more pobotati svoje obveznosti do družbe za vzajemno zavarovanje na plačilo prispevkov in naknadnih vplačil s svojo terjatvijo do družbe za vzajemno zavarovanje.

(3) Prispevki in naknadna vplačila članov, kakor tudi obveznosti družbe za vzajemno zavarovanje v razmerju do članov, se lahko določijo ob enakih predpostavkah samo z uporabo enakih meril.

2.3.4. Viri sredstev družbe za vzajemno zavarovanje

Ustanovni kapital

44. člen

(1) Ob ustanovitvi družbe za vzajemno zavarovanje je potrebno oblikovati ustanovni kapital, ki je namenjen kritju stroškov ustanovitve ter kritju organizacijskih in drugih stroškov, povezanih z začetkom poslovanja. Če statut ne določa drugače, se ustanovni kapital lahko uporabi tudi za oblikovanje varnostnih rezerv.

(2) Najnižji ustanovni kapital družbe za vzajemno zavarovanje je enak zajamčenemu kapitalu iz drugega odstavka 112. člena tega zakona.

(3) Statut mora določiti pogoje in način vračila sredstev, vplačanih za oblikovanje ustanovnega kapitala. Če statut določa, da se sredstva, vplačana za oblikovanje ustanovnega kapitala, ne vračajo, mora določiti način uporabe teh sredstev.

(4) Kadar družba za vzajemno zavarovanje po ustanovitvi zahteva izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v dodatnih zavarovalnih vrstah, mora Agencija za zavarovalni nadzor kot pogoj za izdajo dovoljenja zahtevati ustrezno zvišanje ustanovnega kapitala, če kritja stroškov, povezanih z začetkom poslovanja v novih zavarovalnih vrstah, ni mogoče zagotoviti na drugačen način.

Sredstva na računih članov družbe za vzajemno zavarovanje

44.a člen

(1) Statut družbe za vzajemno zavarovanje lahko določi, da se kot temeljni kapital družbe za vzajemno zavarovanje upoštevajo tudi sredstva na računih članov družbe za vzajemno zavarovanje.

(2) Sredstva na računih članov družbe za vzajemno zavarovanje se lahko upoštevajo kot temeljni kapital družbe za vzajemno zavarovanje, če statut določa, da:

– so izplačila iz računov članov mogoča le, če to dejanje ne ogroža kapitalske ustreznosti družbe, oziroma po končanem postopku likvidacije, ko so poravnani že vsi ostali dolgovi;

– mora družba za vzajemno zavarovanje en mesec pred izplačilom iz računov članov (razen vračil v primeru prenehanja članstva) obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor o nameravane izplačilu;

– družba za vzajemno zavarovanje ne sme spremeniti statuta v obsegu, ki se nanaša na osebne račune, brez predhodnega dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor.

Vplačilo in vračilo ustanovnega kapitala

45. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje lahko prične s poslovanjem šele, ko so v celoti in v denarju vplačana sredstva v višini ustanovnega kapitala.

(2) Sredstva, vplačana za oblikovanje ustanovnega kapitala, se lahko vračajo samo iz dobička posameznega poslovnega leta. Vračila v posameznem letu ne smejo presežati zneska, ki je bil v tem letu namenjen oblikovanju varnostnih rezerv.

(3) Osebe, ki so zagotovile sredstva za oblikovanje ustanovnega kapitala, in ki niso člani družbe za vzajemno zavarovanje, nimajo pravice do vračila teh sredstev pred izpolnitvijo pogojev, določenih v drugem odstavku tega člena. Statut pa lahko določa, da imajo te osebe pravico sodelovati pri upravljanju družbe za vzajemno zavarovanje, oziroma da imajo pravico do izplačila obresti iz letnih prejemkov in do udeležbe na dobičku, ugotovljenem v letnem poročilu.

Premije in naknadna vplačila

46. člen

(1) Statut mora določati pogoje in način za zagotavljanje sredstev za poslovanje družbe za vzajemno zavarovanje s strani članov. Sredstva, potrebna za poslovanje družbe za vzajemno zavarovanje v posameznem letu, se krijejo iz vnaprej določenih prispevkov (premij) članov.

(2) Statut mora določati, ali in v kakšnem obsegu so člani dolžni vplačati naknadna vplačila, če ostala sredstva družbe za vzajemno zavarovanje ne zadoščajo za kritje izgub. Statut lahko namesto oziroma poleg naknadnih vplačil določi, da se znižajo obveznosti zavarovalnice, če sredstva družbe za vzajemno zavarovanje ne zadoščajo za kritje izgub.

(3) Če statut določa obveznost naknadnih vplačil, morajo naknadna vplačila vplačati tudi osebe, ki so postale člani med letom, oziroma osebe, katerih članstvo je v tem letu prenehalo, in sicer v sorazmerju z obdobjem članstva v tem letu. Če se med poslovnim letom spremenijo prispevki (premije) oziroma zavarovalne vsote, ki so podlaga za določitev višine naknadnih vplačil, se naknadna vplačila merijo na podlagi višje osnove.

Varnostne rezerve

47. člen

Statut mora določiti način oblikovanja rezerv za kritje izgub iz poslovanja (varnostne rezerve) in določiti kateri prispevki (premije) se letno uporabijo za oblikovanje varnostnih rezerv in najnižjo višino, ki jo morajo varnostne rezerve dosegati.

Dodatni kapital

48. člen

Družba za vzajemno zavarovanje lahko na podlagi soglasja skupščine zbira dodatni kapital z izdajo podrejenih

dolžniških instrumentov iz tretjega odstavka 107. člena tega zakona.

Uporaba letnega dobička

49. člen

(1) Dobiček, izkazan v letnem poročilu, se lahko razdeli članom ali prenese v naslednje poslovno leto v obsegu, ki ni potreben za:

1. oblikovanje varnostnih rezerv oziroma drugih, s statutom določenih rezerv, ali

2. vračilo ustanovnega kapitala oziroma za druga izplačila, določena v statutu (tretji odstavek 45. člena zakona).

(2) Statut mora določati merila, po katerih se dobiček razdeli članom, in zlasti, ali se dobiček posameznega poslovnega leta razdeli tudi osebam, ki so med letom izstopile iz članstva.

2.3.5. Organi družbe za vzajemno zavarovanje

Organi družbe

50. člen

Organi družbe za vzajemno zavarovanje so uprava, nadzorni svet in skupščina.

Uprava družbe za vzajemno zavarovanje

51. člen

(1) Upravo družbe za vzajemno zavarovanje imenuje nadzorni svet.

(2) Za upravo družbe za vzajemno zavarovanje se smiselno uporabljajo določbe 246. do 260. člena ZGD, razen 252. člena ZGD, ter določbe 22. do 28. člena tega zakona.

Nadzorni svet družbe za vzajemno zavarovanje

52. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje mora imeti najmanj tričlanski nadzorni svet. Statut lahko določa, da ima nadzorni svet več kot tri člane, vendar največ dvajset članov.

(2) Za nadzorni svet družbe za vzajemno zavarovanje se smiselno uporabljajo določbe 263. do 279. člena ZGD, razen 276. člena ZGD v delu, ki se nanaša na udeležbo članov nadzornega sveta na dobičku, ter določbe 29. do 31. člena tega zakona.

Skupščina družbe za vzajemno zavarovanje

53. člen

(1) Člani družbe za vzajemno zavarovanje uresničujejo svoje pravice v družbi za vzajemno zavarovanje na skupščini, če zakon ne določa drugače.

(2) Skupščina je lahko organizirana kot skupščina vseh članov (skupščina članov) ali kot skupščina zastopnikov članov, ki morajo tudi sami biti člani (skupščina zastopnikov). Če statut določa, da je skupščina družbe za vzajemno zavarovanje organizirana kot skupščina zastopnikov, mora določiti tudi sestavo skupščine in postopek imenovanja zastopnikov.

(3) Skupščina odloča v zadevah, za katere zakon ali statut izrecno določa, da o njih odloča skupščina. O vprašanih v zvezi z vodenjem poslov lahko odloča skupščina samo, če to zahteva uprava, ali če to v primeru iz četrtega odstavka 274. člena ZGD zahteva nadzorni svet.

(4) Kadar določbe ZGD, ki se uporabljajo za skupščino družbe za vzajemno zavarovanje na podlagi tega zakona, določajo manjšinske pravice delničarjev, katerih skupni deleži dosega določen delež osnovnega kapitala, mora statut določati ustrezno število (manjšino) članov skupščine.

Sklic skupščine in odločanje

54. člen

(1) Za sklic skupščine družbe za vzajemno zavarovanje, udeležbo na skupščini, zapisnik skupščine in pravico članov do obveščeniosti se smiselno uporabljajo določbe drugega odstavka 281. člena, prvega odstavka 282. člena, 283. člena, 284. člena, prvega odstavka 285. člena, 286. člena, 288. člena, 289. člena, 292. do 294. člena ZGD. Kadar navedene določbe govorijo o delničarjih, se pri uporabi za skupščino družbe za vzajemno zavarovanje šteje, da gre za člane skupščine.

(2) Na skupščini se sestavi seznam prisotnih članov skupščine in njihovih zastopnikov, ki vsebuje njihovo ime in prebivališče. Seznam, ki ga podpiše predsednik, se pred glasovanjem da na vpogled udeležencem skupščine.

(3) Za sprejem sklepa skupščine je potrebna večina oddanih glasov (navadna večina), če zakon ali statut ne določata višje večine. Za volitve lahko statut določi drugačne zahteve.

(4) Če je skupščina organizirana kot skupščina članov, lahko za člane glasovalno pravico uresničujejo pooblaščenici. Pooblastilo mora biti pisno in ostane shranjeno pri družbi.

(5) Član skupščine ne more niti v svojem imenu niti kot pooblaščenec oziroma zastopnik drugega člana sodelovati pri odločanju o tem, da se oprosti določene obveznosti ali o uveljavljanju zahtevka družbe proti njemu.

Izredna in posebna revizija

55. člen

Za izredno in posebno revizijo družbe za vzajemno zavarovanje se smiselno uporabljajo 67. do 78. člena Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 47/97). Kadar navedene določbe govorijo o delničarjih, se pri uporabi za izredno oziroma posebno revizijo družbe za vzajemno zavarovanje šteje, da gre za člane skupščine.

Ničnost in izpodbojnost skupščinskih sklepov

56. člen

Za uveljavljanje ničnosti oziroma izpodbijanje sklepov skupščine družbe za vzajemno zavarovanje se smiselno uporabljajo določbe 359. do 368. člena in 370. člena ZGD. Kadar navedene določbe govorijo o delničarju, se pri uporabi za uveljavljanje ničnosti oziroma izpodbijanje sklepov skupščine družbe za vzajemno zavarovanje, v primeru iz drugega odstavka 368. člena ZGD šteje, da gre za člana družbe za vzajemno zavarovanje, v vseh ostalih primerih pa, da gre za člana skupščine.

2.3.6. Prenehanje družbe za vzajemno zavarovanje

Razlogi prenehanja

57. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje preneha:

1. s pretekom časa, za katerega je bila ustanovljena;

2. na podlagi sklepa skupščine (prostovoljna likvidacija);

3. če je nad družbo zaključen stečajni postopek oziroma postopek prisilne likvidacije.

(2) Za sklep skupščine o prenehanju družbe je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov.

(3) Za veljavnost sklepa iz drugega odstavka tega člena je potrebno dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor. Agencija za zavarovalni nadzor lahko zavrne zahtevo za dovoljenje samo, če v primeru prenehanja družbe za vzajemno zavarovanje interesi zavarovancev ne bi bili v zadostni meri zaščiteni.

Prostovoljna likvidacija

58. člen

(1) Na podlagi veljavnega sklepa skupščine o prenehanju družbe izvede družba postopek za svojo likvidacijo.

(2) Med likvidacijo veljajo za družbo za vzajemno zavarovanje enaki predpisi kot so veljali pred začetkom likvidacije, če iz določb tega zakona ali namena likvidacije ne izhaja drugače.

(3) Med likvidacijo družba ne sme sklepati novih zavarovanj niti povečati oziroma podaljšati obstoječih zavarovanj.

(4) Sredstva, vplačana za oblikovanje ustanovnega kapitala, se lahko vrnejo šele, ko so poplačane ostale obveznosti družbe vključno z obveznostmi do članov iz zavarovanj, oziroma zagotovljeno ustrezno zavarovanje za poplačilo teh obveznosti.

(5) Premoženje, ki ostane po poplačilu oziroma zagotovitvi zavarovanja za poplačilo obveznosti iz četrtega odstavka tega člena, se razdeli osebam, ki so bile člani družbe za vzajemno zavarovanje v trenutku sprejema sklepa o prenehanju družbe. Razdelitev se opravi po merilih, ki jih statut določa za razdelitev dobička članom.

(6) Za likvidacijske upravitelje se smiselno uporabljajo določbe o upravi družbe za vzajemno zavarovanje.

(7) Če ni v prejšnjih odstavkih drugače določeno se za prostovoljno likvidacijo družbe za vzajemno zavarovanje smiselno uporabljajo določbe 374. do 376. člena, 381. člena, 383. do 386. člena, drugega odstavka 387. člena, 388. člena, in 390. do 393. člena ZGD in 32. do 35. člena tega zakona in smiselno določbe 193.a, 193.b, 193.c, 193.č, 193.d in 193.e člena tega zakona, pri čemer se dolžnost obveščanja o uvedbi prostovoljne likvidacije družbe za vzajemno zavarovanje nanaša na skupščino družbe.

Prenos zavarovalnih pogodb

59. člen

(1) Za prenos zavarovalnih pogodb je poleg pogojev, določenih v 80. do 82. členu tega zakona, potrebno tudi soglasje skupščine. Za sklep skupščine o soglasju k prenosu zavarovalnih pogodb je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov, če statut ne določa višje večine.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za prevzem zavarovalnih pogodb tudi, če interesi članov iz članskega razmerja v družbi za vzajemno zavarovanje zaradi prenosa zavarovalnih pogodb ne bi bili zaščiteni v zadostni meri.

Združitev

60. člen

(1) Dve ali več družb za vzajemno zavarovanje se lahko združijo, in sicer:

1. s prenosom premoženja ene ali več družb (prevzeta družba) na drugo družbo (prevzemna družba), pri čemer postanejo člani prevzetih družb člani prevzemne družbe (pripojitev),

2. z ustanovitvijo nove družbe za vzajemno zavarovanje, na katero se prenese premoženje prevzetih družb, pri čemer postanejo člani prevzetih družb člani novoustanovljene prevzemne družbe (spojitev).

(2) Za združitev je potrebno soglasje skupščin družb, ki se združujejo. Za sklep skupščine o soglasju k združitvi je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov, če statut ne določa višje večine.

(3) Če ni v prejšnjih odstavkih drugače določeno, se za združitev družb za vzajemno zavarovanje smiselno uporabljajo določbe prve do tretje in pete do osme alineje 512. člena, 513. člena, 514. člena, 516. člena, 517. člena, 520. člena, prvega ter tretjega do petega odstavka 521. člena, 522. do 527. člena, 529. in 530. člena ZGD. Kadar navedene določbe

govorijo o delničarjih oziroma delnicah se šteje, da gre za člane oziroma pravice in obveznosti članov.

Dovoljenje za združitev

60.a člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje mora pred združitvijo z drugo družbo za vzajemno zavarovanje pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor. Za odločanje o dovoljenju za združitev se smiselno uporabljajo določbe 66. do 68. člena tega zakona.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za združitev tudi, če organ, pristojen za varstvo konkurence, zavrne zahtevo za soglasje za združitev oziroma prepove združitev na podlagi zakona, ki ureja varstvo konkurence.

(3) Če zaradi združitve nastane nova pravna oseba, ki bo opravljala zavarovalne posle, mora nova pravna oseba pred vpisom združitve v sodni register pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

(4) Če se družba za vzajemno zavarovanje pripoji prevzemni družbi, ki ni družba za vzajemno zavarovanje, oziroma če del sredstev in obveznosti družbe za vzajemno zavarovanje na podlagi delitve s prevzemom prevzame prevzemna družba, ki ni družba za vzajemno zavarovanje, in če bo prevzemna družba v navedenih primerih opravljala zavarovalne posle, mora prevzemna družba pred vpisom združitve v sodni register pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

(5) V primerih iz tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena Agencija za zavarovalni nadzor združiti postopek odločanja o dovoljenju za združitev in postopek odločanja o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov.

(6) Določbe prejšnjih odstavkov se smiselno uporabljajo tudi v primeru delitve družbe za vzajemno zavarovanje.

Prenos premoženja na zavarovalno delniško družbo

61. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje lahko svoje celotno premoženje brez predhodne likvidacije prenese na zavarovalno delniško družbo.

(2) Za prenos premoženja družbe za vzajemno zavarovanje na zavarovalno delniško družbo se smiselno uporabljajo določbe 512. do 529. člena ZGD. Družba za vzajemno zavarovanje se šteje za prevzeto družbo, zavarovalna delniška družba pa za prevzemno družbo.

(3) Za sklep skupščine družbe za vzajemno zavarovanje o soglasju k pogodbi o pripojitvi je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov, če statut ne določa višje večine.

Preoblikovanje v delniško družbo

62. člen

(1) Družba za vzajemno zavarovanje se lahko preoblikuje v delniško družbo na podlagi sklepa skupščine. Za sklep skupščine je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov, če statut ne določa višje večine.

(2) Vsak član lahko do izteka tretjega dne pred zasedanjem skupščine ugovarja preoblikovanju s priporočenim pismom.

(3) Najkasneje hkrati s sklicem skupščine mora uprava vse člane družbe obvestiti o vsebini predlaganega sklepa o preoblikovanju na način, ki ga za objave družbe določa statut. V obvestilu je potrebno člane poučiti o pravici do ugovora iz drugega odstavka tega člena in pravicah, ki izhajajo iz vloženega ugovora.

(4) Za preoblikovanje je potrebno dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor. Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja, če bi preoblikovanje lahko ogrozilo interese članov.

Sklep o preoblikovanju

63. člen

(1) Sklep o preoblikovanju mora določati osnovni kapital in znesek, na katerega se glasijo delnice, in druge za preoblikovanje potrebne spremembe statuta. Nominalni znesek osnovnega kapitala ne sme presegati vrednosti premoženja družbe za vzajemno zavarovanje zmanjšane za njene obveznosti. Znesek, na katerega se glasijo delnice, mora biti enak najnižjemu znesku, na katerega se lahko glasijo delnice, ki ga določa ZGD.

(2) Če sklep o preoblikovanju ne določa drugače, so člani družbe za vzajemno zavarovanje udeleženi v osnovnem kapitalu. Kadar sklep ne določa, da so vsi člani družbe za vzajemno zavarovanje v osnovnem kapitalu delniške družbe udeleženi z enakim deležem, se lahko delež posameznega člana določi samo na podlagi enega oziroma več naslednjih meril:

1. višine zavarovalne vsote;
2. višine prispevka (premije);
3. višine zahtevanega kritja v primeru življenjskih zavarovanj;
4. meril za razdelitev dobička;
5. čas trajanja članstva.

(3) Če udeležba posameznega člana ne doseže najnižjega nominalnega zneska delnice, se njegov delež v osnovnem kapitalu ne upošteva. Ostali deleži se zaokrožijo tako, da so deljivi z najnižjim nominalnim zneskom delnice, in da je razdeljen celoten osnovni kapital.

(4) Če je nominalni znesek, s katerim je član udeležen v osnovnem kapitalu delniške družbe, višji od deleža, določenega na podlagi prvega oziroma drugega odstavka tega člena, mora član razliko vplačati delniški družbi. Če pa je nominalni znesek, s katerim je član udeležen v osnovnem kapitalu delniške družbe, nižji od deleža, določenega na podlagi prvega oziroma drugega odstavka tega člena, oziroma če član ni udeležen v osnovnem kapitalu delniške družbe, mora razliko oziroma delež članu izplačati delniška družba.

Izvedba preoblikovanja

64. člen

(1) Če ni v tem zakonu drugače določeno se za preoblikovanje družbe za vzajemno zavarovanje v delniško družbo smiselno uporabljajo določbe 187. člena, 188. člena, 193. do 195. člena in 548. člena ZGD.

(2) Delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v sodni register dalje. Člani družbe za vzajemno zavarovanje so od tega trenutka dalje delničarji v skladu s sklepom o preoblikovanju.

(3) Vsak delničar, ki je na način iz drugega odstavka 62. člena tega zakona ugovarjal preoblikovanju, lahko da svoje delnice družbi na razpolago. V takem primeru se smiselno uporablja določba 550. člena ZGD.

3. OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV

3.1. Dovoljenja v zvezi z opravljanjem zavarovalnih poslov

3.1.1. Vrste dovoljenj

Vrste dovoljenj

65. člen

(1) Zavarovalnica mora pred vpisom ustanovitve v sodni register pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov).

(2) Če se zavarovalnica združi z drugo zavarovalnico oziroma drugo pravno osebo oziroma če se zavarovalnica deli, mora prevzemna zavarovalnica oziroma zavarovalnica, ki se deli, pred vpisom združitve oziroma delitve v sodni register pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za združitev oziroma delitev). Za odločanje o dovoljenju za združitev oziroma delitev se smiselno uporabljajo določbe 60.a ter 66. do 68. člena tega zakona.

(3) Zavarovalnica mora pred ustanovitvijo podružnice v tujini pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za ustanovitev podružnice v tujini).

(4) Zavarovalnica mora pred prenosom zavarovalnih pogodb na drugo zavarovalnico pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(5) Zavarovalnica mora za sklenitev pogodbe, s katero prenese pomemben del poslovanja na drugo zavarovalnico oziroma drugo osebo, pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za prenos izločenih poslov). Zavarovalnica mora pridobiti dovoljenje za prenos izločenih poslov tudi za vsako spremembo pogodbe o izločenih poslih, če se z njo spremeni predmet pogodbe.

(6) O dovoljenju iz drugega odstavka tega člena odloči Agencija za zavarovalni nadzor hkrati z odločitvijo o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov, razen kadar je bila zahteva za izdajo dovoljenja iz drugega odstavka tega člena vložena po tem, ko je prevzemna zavarovalnica pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov.

3.1.2. Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov

Zahteva za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov

66. člen

(1) Zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov je treba priložiti:

1. poslovni načrt;
2. statut zavarovalnice v obliki overjenega prepisa notarskega zapisa;
3. seznam delničarjev z navedbo imena in priimka ter naslova oziroma firme in sedeža, skupnega nominalnega zneska delnic in odstotkov udeležbe v osnovnem kapitalu zavarovalnice;
4. za delničarje – pravne osebe, ki so imetniki kvalificiranih deležev,
 - izpisek iz sodnega registra oziroma drugega ustreznega javnega registra,
 - če je delničar delniška družba pa tudi izpisek delničarjev iz knjige delničarjev oziroma, če so bile izdane pri nosniške delnice, overjen prepis notarskega zapisa prisotnih na zadnji skupščini; za delničarje, ki so tuje pravne osebe je potrebno listine predložiti v overjenem prevodu,
 - računovodske izkaze za zadnji dve poslovni leti;
5. seznam oseb, ki so povezane z imetniki kvalificiranih deležev, z opisom načina povezave;
6. pogodbe o opravljanju izločenih poslov, kadar bo zavarovalnica za opravljanje posameznih poslov pooblastila druge osebe.

(2) Zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov mora biti priloženo tudi potrdilo pooblaščenega aktuarja, da bo zavarovalnica sposobna zagotavljati kapitalsko ustreznost glede na vrste zavarovanj in obseg poslov, ki jih bo opravljala.

Odločanje o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov

67. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor odloči o izdaji dovoljenja za vsako zavarovalno vrsto, v kateri sme zavarovalnica opravljati zavarovalne posle.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v posamezni zavarovalni vrsti, če ugotovi, da zavarovalnica izpolnjuje pogoje za opravljanje zavarovalnih poslov v tej zavarovalni vrsti.

(3) V izreku dovoljenja Agencija za zavarovalni nadzor izrecno navede zavarovalne vrste, za katere dovoljenje velja. Če dovoljenje velja za vse zavarovalne vrste iz posamezne zavarovalne podskupine, lahko Agencija za zavarovalni nadzor v izreku dovoljenja navede to zavarovalno podskupino.

(4) Ne glede na določbe prvega do tretjega odstavka tega člena odloči Agencija za zavarovalni nadzor o dovoljenju za opravljanje zavarovalnih poslov sklepanja pozavarovanj za vse zavarovalne vrste in v izreku dovoljenja navede, da velja izključno za zavarovalne posle sklepanja pozavarovanj.

Zavrnitev zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov

68. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov:

1. če delničarji, ki so imetniki kvalificiranih deležev, nimajo dovoljenja iz prvega odstavka 18. člena tega zakona;

2. če člani uprave nimajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave;

3. če iz statuta zavarovalnice in druge dokumentacije izhaja, da zavarovalnica ni organizirana v skladu s tem zakonom;

4. če iz statuta zavarovalnice in druge dokumentacije izhaja, da niso zagotovljeni pogoji za poslovanje zavarovalnice, določeni s tem zakonom oziroma predpisi, izdanimi na njegovi podlagi;

5. če iz dokumentacije in drugih znanih okoliščin izhaja, da zavarovalnica kadrovske, organizacijske oziroma tehnične ne bo sposobna opravljati v poslovnem načrtu predvidenega obsega zavarovalnih poslov;

6. če so določbe statuta zavarovalnice v nasprotju z določbami tega zakona oziroma določbami predpisov, izdanih na njegovi podlagi;

7. če izračunane premije in rezervacije ne zadoščajo za trajno in polno kritje obveznosti zavarovalnice iz zavarovalnih pogodb;

8. če zavarovalnica ne izpolnjuje drugih pogojev, določenih s tem oziroma drugim zakonom oziroma na njegovi podlagi izdanimi predpisi za opravljanje zavarovalnih poslov oziroma za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti, na katero se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v delu, v katerem se nanaša na obvezna zavarovanja v prometu oziroma dopolnilna zdravstvena zavarovanja, če so splošni in posebni zavarovalni pogoji v nasprotju z zakonom, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu oziroma dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Prenehanje dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov

69. člen

(1) Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov preneha:

1. če zavarovalnica ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja,

2. če zavarovalnica preneha z opravljanjem zavarovalnih poslov za več kot eno leto,

3. z začetkom stečajnega postopka oziroma postopka prisilne likvidacije,

4. z zaključkom redne likvidacije zavarovalnice,

5. s prenosom vseh zavarovalnih pogodb na drugo zavarovalnico.

(2) Če nastopi razlog iz prvega odstavka tega člena, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo.

(3) Zavarovalnica ne sme več sklepati novih poslov v zvezi z opravljanjem zavarovalnih poslov:

1. v primeru iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena od dneva vročitve odločbe iz drugega odstavka tega člena,

2. v primeru iz 3. točke prvega odstavka tega člena od dneva, ko je oklic o začetku stečajnega postopka nabit na oglasno desko, oziroma od dneva, ko ji je vročena odločba, s katero Agencija za zavarovalni nadzor odloči o začetku postopka prisilne likvidacije,

3. v primeru iz 4. točke prvega odstavka tega člena od dneva sprejema sklepa iz prvega odstavka 32. člena tega zakona,

4. v primeru iz 5. točke prvega odstavka tega člena z dnem, ko zavarovalnica pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za prenos zavarovalnih pogodb.

Poslovni načrt

70. člen

(1) Poslovni načrt iz 1. točke prvega odstavka 66. člena tega zakona mora vsebovati:

1. temelje poslovne politike,

2. navedbo posameznih zavarovalnih vrst, v katerih bo zavarovalnica opravljala zavarovalne posle,

3. program predvidenega pozavarovanja s tabelami maksimalnega kritja za vse zavarovalne vrste,

4. izračun zneska minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona opredelitev posamičnih sestavin, ki ga sestavljajo,

5. predvideno višino ustanovnih stroškov, organizacijskih stroškov in stroškov razvijanja ter vire financiranja teh stroškov,

6. oceno predvidenega likvidnostnega položaja in finančna sredstva, ki bodo na razpolago za kritje obveznosti in za zagotovitev kapitalske ustreznosti,

7. elaborat o pričakovanih poslovnih izidih za najmanj triletno obdobje, zlasti o pričakovanih premijskih prihodkih, pričakovanih odškodninah oziroma zavarovalninah, pričakovanih stroških za provizije in drugih obratovnih stroških ter o pričakovanem oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv.

(2) Če se poslovni načrt nanaša na zavarovalne posle sklepanja pozavarovanj, mora vsebovati samo sestavine iz 1., 4., 5. in 7. točke prvega odstavka tega člena.

(3) Če namerava zavarovalnica opravljati obvezna zavarovanja v prometu oziroma dopolnilna zdravstvena zavarovanja, mora poslovni načrt obsegati tudi splošne in posebne zavarovalne pogoje, premijske sisteme ter druge zavarovalne podlage za izračun zavarovalnih premij in za oblikovanje zavarovalno-tehničnih rezervacij.

(4) Če namerava zavarovalnica opravljati zavarovalne posle v zavarovalni vrsti iz 18. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, mora poslovni načrt obsegati tudi opis sredstev, s katerimi zavarovalnica razpolaga, in ki so potrebna za izpolnitev nedenarnih obveznosti (nudenja pomoči) zavarovalnice iz teh zavarovanj.

Pričetek opravljanja zavarovalnih poslov v posamezni zavarovalni vrsti

71. člen

Zavarovalnica mora obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor o začetku oziroma prenehanju opravljanja zavarovalnih poslov v posamezni zavarovalni vrsti, za katere je pridobila dovoljenje.

Sprememba zavarovalnih vrst

72. člen

(1) Zavarovalnica, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v določenih zavarovalnih vrstah, mora v primeru, če namerava pričeti z opravljanjem zavarovalnih poslov v drugih zavarovalnih vrstah, pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za takšno spremembo zavarovalnih vrst.

(2) Za dovoljenje za spremembo zavarovalnih vrst iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 66. do 70. člena tega zakona.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za spremembo zavarovalnih vrst tudi:

1. če ugotovi, da bi bilo zaradi opravljanja poslov v zavarovalni vrsti, na katero se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja, ogroženo poslovanje zavarovalnice v skladu s pravili o obvladovanju tveganj,

2. če zavarovalnica ne izpolnjuje drugih pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti, na katero se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja.

3.1.3. Pooblaščen aktuar

Pooblaščen aktuar

73. člen

(1) Pooblaščen aktuar je oseba, ki ima dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, če oseba izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je uspešno opravila preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja,

2. da ni bila pravnomočno nepogojno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje in gospodarstvo na zaporno kazen najmanj treh mesecev,

3. da ji v preteklosti ni bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja:

1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov,

2. če je bil pooblaščen aktuar pravnomočno nepogojno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje in gospodarstvo na zaporno kazen najmanj treh mesecev,

3. če pooblaščen aktuar huje krši pravila aktuarske stroke.

(5) O odvzemu dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja mora Agencija za zavarovalni nadzor obvestiti zavarovalnico, za katere oseba, ki ji je bilo dovoljenje odvzeto, opravlja naloge pooblaščenega aktuarja.

(6) Nadzor nad pooblaščenimi aktuarji opravlja Agencija za zavarovalni nadzor. Za nadzor nad pooblaščenim aktuarjem se smiselno uporabljajo določbe 172., 173., 174., 175., 177., 179., 180., 183. in 184. člena tega zakona.

Imenovanje pooblaščenega aktuarja

74. člen

(1) Zavarovalnica, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, mora imenovati pooblaščenega aktuarja.

(2) Za pooblaščenega aktuarja ne more biti imenovana oseba, ki v zavarovalnici opravlja funkcijo člana uprave ali

prokurista ali ki je posredno ali neposredno udeležena v zavarovalnici z več kot 0,1% deleža v glasovalnih pravicah ali deleža v kapitalu.

(3) O imenovanju pooblaščenega aktuarja mora zavarovalnica obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(4) Če zavarovalnica v treh mesecih ne imenuje pooblaščenega aktuarja oziroma za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja imenuje osebo, ki ne izpolnjuje pogojev za imenovanje, imenuje pooblaščenega aktuarja Agencija za zavarovalni nadzor.

Razrešitev pooblaščenega aktuarja

75. člen

(1) Če po imenovanju pooblaščenega aktuarja Agencija za zavarovalni nadzor imenovani osebi odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja oziroma, če v zvezi z imenovano osebo nastopijo okoliščine iz drugega odstavka 74. člena tega zakona, mora zavarovalnica imenovati novega pooblaščenega aktuarja.

(2) Če zavarovalnica v primeru iz prvega odstavka tega člena ne imenuje novega pooblaščenega aktuarja, ji Agencija za zavarovalni nadzor z odredbo o odpravi kršitev naloži, da v roku, ki ne sme biti krajši od 60 dni, imenuje novega pooblaščenega aktuarja.

(3) Če zavarovalnica v roku iz drugega odstavka tega člena ne imenuje novega pooblaščenega aktuarja, ga imenuje Agencija za zavarovalni nadzor.

Naloge pooblaščenega aktuarja

76. člen

(1) Pooblaščen aktuar mora preveriti, ali se izračunavajo premije in oblikujejo zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s predpisi in ali so izračunane oziroma oblikovane tako, da zagotavljajo trajno izpolnjevanje vseh obveznosti zavarovalnice iz zavarovalnih pogodb.

(2) Uprava mora dati pooblaščenemu aktuarju na razpolago vse podatke, ki jih ta potrebuje za opravljanje nalog iz prvega odstavka tega člena.

(3) Pooblaščen aktuar mora nadzornemu svetu in upravi hkrati z mnenjem k letnemu poročilu iz 158. člena tega zakona predložiti poročilo o ugotovitvah pooblaščenega aktuarja v zvezi z nadzorom, ki ga je v preteklem poslovnem letu opravljal na podlagi prvega odstavka tega člena. Poročilo mora obsegati zlasti razloge za pritrdilno mnenje, mnenje s pridržkom oziroma odklonilno mnenje pooblaščenega aktuarja k letnim izkazom.

(4) Če pooblaščen aktuar pri opravljanju nalog iz prvega odstavka tega člena ugotovi, da se premije ne izračunavajo oziroma zavarovalno-tehnične rezervacije ne oblikujejo v skladu s predpisi oziroma, da so izračunane oziroma oblikovane tako, da je ogroženo trajno izpolnjevanje vseh obveznosti zavarovalnice iz zavarovalnih pogodb, mora o tem nemudoma poročati upravi zavarovalnice. Če uprava poročila pooblaščenega aktuarja ne upošteva na ustrezen način, mora pooblaščen aktuar o tem nemudoma obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(5) Pooblaščen aktuar mora ob prenehanju funkcije pooblaščenega aktuarja v zavarovalnici v osmih dneh po prenehanju obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

3.1.4. Prenos izločenih poslov

Pogodba o prenosu izločenih poslov

77. člen

(1) Pogodba o prenosu izločenih poslov je pogodba, s katero zavarovalnica prenese pomemben del poslovanja na drugo zavarovalnico oziroma drugo osebo.

(2) Za pogodbe iz prvega odstavka tega člena se štejejo zlasti pogodbe, s katerimi zavarovalnica za nedoločen čas oziroma za daljše obdobje prenese opravljanje naslednjih poslov v celoti ali v znatnem obsegu (v nadaljnjem besedilu: izločeni posli):

1. zastopanje pri sklepanju zavarovalnih pogodb;
2. upravljanje s kritnim premoženjem zavarovalnice oziroma kritnim skladom;
3. obdelavo škodnih primerov;
4. vodenje računovodstva;
5. vzdrževanje in vodenje zbirk osebnih podatkov iz drugega odstavka 154. člena tega zakona;
6. računalniška obdelava podatkov.

(3) Pogodba o prenosu izločenih poslov mora določati obveznost osebe, ki prevzema opravljanje izločenih poslov, da zavarovalnici posreduje podatke iz drugega odstavka 79. člena tega zakona, ki jih sme zavarovalnica uporabiti samo za namen iz drugega odstavka 79. člena tega zakona.

Dovoljenje za prenos izločenih poslov

78. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za dovoljenje za prenos izločenih poslov, če bi bili glede na vrsto oziroma obseg izločenih poslov lahko ogroženi interesi zavarovalcev, ali če bi bilo zaradi prenosa izločenih poslov lahko onemogočeno oziroma bistveno oteženo opravljanje nadzora nad zavarovalnimi posli, ki jih opravlja zavarovalnica.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko veljavnost dovoljenja veže na določene pogoje, če je to potrebno za zaščito interesov zavarovalcev.

Nadzor nad opravljanjem izločenih poslov

79. člen

(1) Določbe tega zakona o nadzoru nad zavarovalnicami se smiselno uporabljajo tudi za nadzor nad osebo, ki opravlja izločene posle.

(2) Zavarovalnica mora na zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor tej posredovati vse podatke o pravnem in finančnem položaju ter poslovanju osebe, s katero je sklenila pogodbo o prenosu izločenih poslov.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za prenos izločenih poslov:

1. če nastopijo okoliščine iz prvega odstavka 78. člena tega zakona,
2. če zavarovalnica ne izpolni pogojev, določenih na podlagi drugega odstavka 78. člena tega zakona.

3.1.5. Prenos zavarovalnih pogodb

Prenos zavarovalnih pogodb

80. člen

(1) Zavarovalnica lahko s pogodbo na drugo zavarovalnico (v nadaljnjem besedilu: prevzemna zavarovalnica) prenese zavarovalne pogodbe v posamezni zavarovalni skupini ali zavarovalni vrsti (v nadaljnjem besedilu: zavarovalni portfelj) hkrati s prenosom kritnega premoženja v vrednosti rezervacij, ki jih je potrebno oblikovati za zavarovalni portfelj, ki je predmet prenosa, oziroma kritnega sklada, ki ga je potrebno oblikovati za zavarovalni portfelj, ki je predmet prenosa.

(2) Za prenos zavarovalnih pogodb ni potrebno soglasje zavarovalcev.

(3) Pogodba iz prvega odstavka tega člena prične učinkovati z dnem, ko zavarovalnica pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za prenos zavarovalnih pogodb. Pred tem zavarovalnega portfelja ni dovoljeno prenesti na prevzemno zavarovalnico.

(4) Prevzemna zavarovalnica mora o prenosu zavarovalnih pogodb obvestiti zavarovalce z objavami v sredstvih javnega obveščanja na območju, na katerem zavarovanja, ki so predmet prenosa, krijejo nevarnosti razen v primeru zavarovanja izvoznih kreditov, kjer je potrebno zavarovalce obvestiti v sredstvih javnega obveščanja na območju njihovega sedeža.

(5) Zavarovalnica lahko prenese zavarovalne pogodbe na:

1. drugo zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji,
2. svojo podružnico oziroma podružnico druge zavarovalnice, s sedežem v Republiki Sloveniji, če ima podružnica sedež v državi članici,
3. zavarovalnico države članice oziroma njeno podružnico v Republiki Sloveniji oziroma drugi državi članici,
4. podružnico tuje zavarovalnice, če je sedež podružnice v Republiki Sloveniji,
5. podružnico tuje zavarovalnice, če je sedež podružnice v državi članici, in če zavarovanja, ki so predmet prenosa, krijejo izključno nevarnosti v tej državi članici.

(6) Zavarovalnica mora zavarovalne pogodbe prenesti na prevzemno zavarovalnico najpozneje v treh mesecih od dneva prejema dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor za prenos zavarovalnih pogodb, sicer dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb preneha.

(7) Zavarovalnica mora v roku 30 dni od dneva prenosa zavarovalnih pogodb Agenciji za zavarovalni nadzor predložiti dokazila, da so bile zavarovalne pogodbe prenesene na prevzemno zavarovalnico.

(8) Če zavarovalnica Agenciji za zavarovalni nadzor v roku štirih mesecev od dneva prejema dovoljenja za prenos zavarovalnih pogodb ne predloži dokazil iz sedmega odstavka tega člena, oziroma če iz dokazil ne izhaja, da so bile zavarovalne pogodbe prenesene v roku iz šestega odstavka tega člena, Agencija za zavarovalni nadzor z odločbo ugotovi, da je dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb prenehalo veljati.

Zahteva za izdajo dovoljenja za prenos zavarovalnih pogodb

81. člen

Zahteva za izdajo dovoljenja za prenos zavarovalnih pogodb mora obsegati:

1. seznam zavarovalnih pogodb po posameznih zavarovalnih vrstah, ki so predmet prenosa, s splošnimi pogoji za ta zavarovanje, in izračuni rezervacij za ta zavarovanja;
2. seznam kritnega premoženja oziroma premoženja kritnega sklada z navedbo vrednosti in podatkov, na podlagi katerih je mogoče preveriti izračun te vrednosti;
3. v primeru iz 1., 2. in 4. točke petega odstavka 80. člena tega zakona: spremembo poslovnega načrta prevzemne zavarovalnice, ki je potrebna zaradi prevzema zavarovalnih pogodb;
4. pogodbo o prenosu zavarovalnih pogodb.

Odločanje o dovoljenju za prenos zavarovalnih pogodb

82. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za prenos zavarovalnih pogodb, če je vrednost kritnega premoženja oziroma premoženja kritnega sklada nižja od višine rezervacij, ki jih je potrebno oblikovati za zavarovalni portfelj, ki je predmet prenosa, oziroma če obstojajo drugi razlogi, zaradi katerih bi lahko bili ogroženi interesi zavarovalcev.

(2) V primerih iz 1., 2. in 4. točke petega odstavka 80. člena tega zakona Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja tudi, če prevzemna zavarovalnica ne izpolnjuje pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov

v zavarovalnih skupinah oziroma vrstah, ki so predmet prenosa, oziroma če bi bilo zaradi prevzema portfelja ogroženo poslovanje prevzemne zavarovalnice v skladu s pravili o obvladovanju tveganj.

(3) Če zavarovalnica prenaša zavarovalne pogodbe na svojo podružnico v državi članici, mora Agencija za zavarovalni nadzor pred odločitvijo o izdaji dovoljenja zaprositi za mnenje pristojni nadzorni organ države članice. Če pristojni nadzorni organ države članice v roku treh mesecev od prejema zaprosila ne odgovori, se šteje, da prenosu zavarovalnih pogodb ne nasprotuje.

(4) V primeru iz 3. točke petega odstavka 80. člena tega zakona lahko Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb samo, če pristojni nadzorni organ države članice izda potrdilo, da bo zavarovalnica države članice dosegala minimalno kapitalsko ustreznost tudi po prevzemu zavarovalnih pogodb.

(5) Če v primeru iz četrtega odstavka tega člena zavarovanje krije nevarnosti tudi v drugi državi članici, lahko Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb samo, če s prenosom soglašata pristojni nadzorni organ te države članice. Če pristojni nadzorni organ te države članice v roku treh mesecev od prejema zahteve za soglasje o soglasju ne odloči, se šteje, da s prenosom soglašata.

(6) Določbe četrtega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi v primeru, če se zavarovalne pogodbe prenašajo na podružnico švicarske zavarovalnice v Republiki Sloveniji.

(7) Če potrebuje tuja zavarovalnica za prenos zavarovalnih pogodb njene podružnice v državi članici soglasje Agencije za zavarovalni nadzor, mora Agencija za zavarovalni nadzor odločiti o tem soglasju.

(8) Če zavarovalnica države članice prenaša zavarovalne pogodbe na svojo podružnico v Republiki Sloveniji, mora Agencija za zavarovalni nadzor morebitne ugovore proti prenosu sporočiti pristojnemu nadzornemu organu države članice v roku treh mesecev od prejema zaprosila za mnenje.

(9) Če je za prenos zavarovalnih pogodb zavarovalnice države članice potrebno potrdilo Agencije za zavarovalni nadzor v smislu četrtega odstavka tega člena, mora Agencija za zavarovalni nadzor izdati ustrezno potrdilo oziroma odločiti o zavrnitvi zahteve za izdajo takega potrdila.

(10) Če zavarovalnica države članice prenaša zavarovalne pogodbe na zavarovalnico druge države članice in zavarovanja, ki so predmet prenosa, krijejo tudi nevarnosti v Republiki Sloveniji, lahko Agencija za zavarovalni nadzor zavrne soglasje v smislu petega odstavka tega člena, če s prenosom interesi zavarovalcev niso zaščiteni v zadostni meri. O zavrnitvi soglasja mora odločiti v roku treh mesecev od prejema obvestila pristojnega nadzornega organa države članice o nameravanem prenosu.

3.2. Zavarovalni pogoji in obveščanje zavarovalcev

Zavarovalna pogodba in splošni zavarovalni pogoji

83. člen

(1) Če zavarovanje krije nevarnosti v Republiki Sloveniji, mora zavarovalna pogodba obsegati zlasti določbe o:

1. dogodkih, z nastopom katerih nastane obveznost zavarovalnice opraviti izpolnitev na podlagi zavarovalne pogodbe, in primerih, v katerih je zaradi posebnih razlogov obveznost zavarovalnice izključena;

2. načinu izpolnitve, obsegu in dospelosti obveznosti zavarovalnice;

3. določitvi in plačilu premije in o pravnih posledicah, če premija ni plačana;

4. trajanju zavarovalne pogodbe, in sicer zlasti:
– če in na kakšen način se trajanje molče podaljša,

– če, na kakšen način in v katerem časovnem trenutku je zavarovalna pogodba mogoče odpovedati oziroma sicer v celoti oziroma delno razvezati, in kakšne so obveznosti zavarovalnice v takšnih primerih;

5. izgubi zahtevkov iz zavarovalne pogodbe v primeru zamude rokov;

6. v primeru življenjskih zavarovanj tudi o pogojih in obsegu izplačil akontacij in posojil na zavarovalno polico, o pogojih, pod katerimi je zavarovalec udeležen na dobičku zavarovalnice, in merilih za izračun te udeležbe, ter o pogojih in načinu izračuna odkupne vrednosti ter kapitalizacije;

7. v primeru zdravstvenih zavarovanj, pri katerih se oblikujejo rezervacije za starost oziroma matematične rezervacije, tudi o pogojih in načinu izračunavanja teh rezervacij in s tem povezanih sprememb premije zaradi staranja zavarovanca, o pravicah, ki izhajajo iz že oblikovanih rezervacij za starost oziroma matematičnih rezervacij v primeru prenehanja zavarovanja oziroma v primeru menjave zavarovanja v okviru istega zavarovatelja ali v primeru menjave zavarovatelja ter o vplivih drugih dejavnikov na spreminjanje premije.

(2) V primeru družbe za vzajemno zavarovanje so obvezne določbe iz prvega odstavka tega člena lahko namesto v zavarovalni pogodbi vsebovane v statutu.

(3) Določbe zavarovalne pogodbe iz prvega odstavka tega člena lahko v škodo zavarovalca odstopajo od splošnih zavarovalnih pogojev samo:

1. če so za to podani razlogi, ki so utemeljeni glede na predmet zavarovanja, in

2. če je zavarovanec na takšno odstopanje izrecno pisno pristal.

(4) V primeru zavarovanja stroškov postopka iz 17. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona zavarovalna pogodba ne sme določati, da zavarovalnica krije samo stroške pravnega zastopanja po odvetniku oziroma drugi osebi, ki jo imenuje zavarovalnica.

(5) Zavarovalna pogodba ne sme biti v nasprotju s prisilnimi določbami drugih zakonov, ki urejajo zavarovalno pogodbo oziroma posamezne vrste zavarovalnih pogodb.

Obveščanje zavarovalcev ob sklenitvi zavarovalne pogodbe

84. člen

(1) Kadar je zavarovalec fizična oseba, mora zavarovalnica ob sklenitvi zavarovalne pogodbe iz 83. člena tega zakona s pisnim obvestilom zavarovalca seznaniti s podatki o:

1. firmi, pravno organizacijski obliki, sedežu in naslovu zavarovalnice in podružnice, preko katere se sklepa zavarovalna pogodba;

2. splošnih zavarovalnih pogojev, ki veljajo za zavarovalno razmerje, in pravu, ki velja za zavarovalno pogodbo;

3. kadar se za zavarovalno razmerje ne uporabljajo splošni pogoji: o načinu izpolnitve, obsegu in dospelosti obveznosti zavarovalnice;

4. času trajanja zavarovalne pogodbe;

5. o višini premije, pri čemer mora biti zavarovalna premija razčlenjena na zavarovalno premijo za posamezne nevarnosti, če zavarovalno razmerje krije nevarnosti iz več zavarovalnih vrst, in o višini prispevkov, davkov in drugih stroškov, ki se zaračunavajo poleg premije, in o skupnem znesku plačil;

6. roku, v katerem ponudnika veže ponudba;

7. pravici do preklica oziroma odstopa;

8. nazivu in naslovu nadzornega organa, ki je pristojen za nadzor nad zavarovalnico.

(2) V primeru življenjskega zavarovanja in nezgodnega zavarovanja s pravico do povračila dela zavarovalne premije, mora obvestilo zavarovalcu poleg podatkov iz prvega odstavka obsegati tudi podatke o:

1. osnovah in merilih za udeležbo na dobičku;

2. tabeli odkupnih vrednosti;

3. minimalni zavarovalni vsoti za spremembo zavarovanja v zavarovanje brez premije (kapitalizacija) in o pravicah iz takega zavarovanja;

4. v primeru zavarovanj, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje: o kritnem skladu, ki je oblikovan za ta zavarovanja, in strukturi naložb tega kritnega sklada;

5. o davčni ureditvi, ki velja v primeru zavarovanja.

Obveščanje zavarovalcev v času trajanja zavarovalne pogodbe

85. člen

(1) V času trajanja zavarovalne pogodbe iz 83. člena tega zakona mora zavarovalnica zavarovalce obveščati o:

1. spremembi firme, pravno organizacijske oblike, sedeža ali naslova zavarovalnice oziroma podružnice, preko katere je bila sklenjena zavarovalna pogodba;

2. spremembah podatkov iz 3. do 5. točke prvega odstavka 84. člena tega zakona oziroma podatkov iz 1. do 4. točke drugega odstavka 84. člena tega zakona, če je do teh sprememb prišlo zaradi spremembe predpisov.

(2) V času trajanja zavarovalne pogodbe iz drugega odstavka 84. člena tega zakona mora zavarovalnica oziroma zavarovalni posrednik enkrat letno obvestiti zavarovalca tudi o stanju udeležbe na dobičku.

Vsebina splošnih pogojev in obvestil

86. člen

Besedilo splošnih zavarovalnih pogojev in obvestil iz 84. oziroma 85. člena tega zakona mora biti enopomensko oblikovano, pregledno razčlenjeno, razumljivo in sestavljeno v slovenskem jeziku.

3.3. Opravljanje zavarovalnih poslov izven območja Republike Slovenije

Opravljanje zavarovalnih poslov v državi članici

87. člen

(1) Zavarovalnica lahko opravlja zavarovalne posle, za katere je pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor, na območju države članice bodisi preko podružnice bodisi neposredno, če izpolnjuje pogoje, določene s predpisi te države članice.

(2) Šteje se, da zavarovalnica opravlja zavarovalne posle v državi članici, če sklepa zavarovanja, ki krijejo nevarnosti v tej državi.

(3) Pri določitvi države članice, v kateri zavarovanja krijejo nevarnosti, se primerno uporablja drugi odstavek 6. člena tega zakona.

Pričetek opravljanja zavarovalnih poslov v državi članici

88. člen

(1) Zavarovalnica, ki namerava pričeti z opravljanjem zavarovalnih poslov v državi članici, mora o tem obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor in navesti državo članico, v kateri namerava pričeti z opravljanjem zavarovalnih poslov. Obvestilo mora obsegati opis zavarovalnih poslov, ki jih bo opravljala, z navedbo vrste in obsega teh poslov po posameznih zavarovalnih vrstah. Obvestilu mora biti priložena sprememba poslovnega načrta in potrdilo z vsebino iz drugega odstavka 66. člena tega zakona. Če namerava zavarovalnica v državi članici ustanoviti podružnico, mora obvestilo obsegati tudi:

1. imena oseb, pooblaščenih za vodenje poslov podružnice;

2. naslov podružnice v državi članici, na katerem bo mogoče pridobiti dokumentacijo o podružnici.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor mora najkasneje v enem mesecu obvestilo iz prvega odstavka tega člena posredovati pristojnemu nadzornemu organu države članice in o tem obvestiti zavarovalnico.

(3) Hkrati z obvestilom iz drugega odstavka tega člena mora Agencija za zavarovalni nadzor pristojnemu nadzornemu organu države članice posredovati tudi:

1. izjavo, da zavarovalnica dosega minimalno kapitalsko ustreznost,

2. podatke o zavarovalnih vrstah, v katerih sme zavarovalnica opravljati zavarovalne posle, v skladu z dovoljenjem za opravljanje zavarovalnih poslov.

(4) Zavarovalnica lahko prične z opravljanjem zavarovalnih poslov v državi članici z iztekom dveh mesecev, šteto od dne, ko prejme obvestilo Agencije za zavarovalni nadzor iz drugega odstavka tega člena.

(5) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za posredovanje obvestila nadzornemu organu države članice, če na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, in dokumentacije iz prvega odstavka tega člena in ob upoštevanju načrtovanega obsega poslovanja ugotovi, da zavarovalnica ne dosega minimalne kapitalске ustreznosti, oziroma, če bi bilo zaradi začetka opravljanja zavarovalnih poslov v državi članici lahko ogroženo poslovanje zavarovalnice v skladu s pravili o obvladovanju tveganj.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor prepove zavarovalnici nadaljnje opravljanje zavarovalnih poslov v državi članici, če nastopijo okoliščine iz petega odstavka tega člena.

Sprememba podatkov iz obvestila

89. člen

(1) Določba 88. člena tega zakona se smiselno uporablja tudi, če namerava zavarovalnica, ki je v skladu s četrtem odstavkom 88. člena tega zakona pričela z opravljanjem zavarovalnih poslov v državi članici, razširiti opravljanje zavarovalnih poslov na posle v zavarovalnih vrstah, ki niso bile navedene v obvestilu iz prvega odstavka 88. člena tega zakona, oziroma če se spremenijo druge okoliščine oziroma pogoji, o katerih je Agencija za zavarovalni nadzor obvestila pristojni nadzorni organ države članice z obvestilom iz drugega odstavka 88. člena.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena mora Agencija za zavarovalni nadzor nemudoma obvestiti pristojni nadzorni organ države članice, če zavarovalnica ne dosega minimalne kapitalске ustreznosti.

Nadzor nad opravljanjem zavarovalnih poslov v državi članici

90. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor nad podružnico zavarovalnice v državi članici oziroma nad neposrednim opravljanjem zavarovalnih poslov v državi članici.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zaprosi pristojni nadzorni organ države članice, v kateri zavarovalnica opravlja zavarovalne posle, da opravi pregled poslovanja podružnice zavarovalnice v tej državi članici, če se s tem postopek nadzora pospeši oziroma poenostavi oziroma če je to v skladu z interesi učinkovitosti, enostavnosti, hitrosti oziroma manjših stroškov postopka. Pod enakimi pogoji se lahko pooblaščenice osebe Agencije za zavarovalni nadzor udeležijo nadzora, ki ga izvaja pristojni nadzorni organ države članice.

(3) Če zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v državi članici, kljub opozorilu pristojnega nadzornega organa države članice krši predpise te države članice, sprejme Agencija za zavarovalni nadzor ukrepe nadzora v skladu s tem zakonom. Agencija za zavarovalni nadzor mora nemudoma

obvestiti pristojni nadzorni organ države članice o ukrepih, ki jih je sprejela.

(4) Če Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici odvzame dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, mora o tem nemudoma pisno obvestiti pristojne nadzorne organe držav članic, v katerih zavarovalnica opravlja zavarovalne posle.

Poročanje o zavarovalnih poslih v državah članicah

91. člen

(1) Zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v državi članici, mora Agenciji za zavarovalni nadzor poročati o zavarovalnih poslih v posamezni državi članici, in sicer ločeno za zavarovalne posle, ki jih opravlja preko podružnice, in za zavarovalne posle, ki jih opravlja na podlagi neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov.

(2) Poročilo iz prvega odstavka tega člena mora vseovati podatke o višini premij, zahtevkov in provizij, brez odbitkov pozavarovanj.

(3) Podrobnejšo vsebino poročil ter način in roke poročanja predpiše Agencija za zavarovalni nadzor.

(4) Na zahtevo pristojnega nadzornega organa države članice posreduje Agencija za zavarovalni nadzor informacije o vsebini poročil iz prvega odstavka tega člena v agregatni obliki pristojnemu nadzornemu organu države članice.

Opravljanje zavarovalnih poslov v tuji državi

92. člen

(1) Zavarovalnica sme opravljati zavarovalne posle v tuji državi bodisi preko podružnice bodisi neposredno, ob upoštevanju predpisov te države.

(2) Za ustanovitev podružnice v tujini mora zavarovalnica pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(3) Za odločanje o dovoljenju za ustanovitev podružnice v tujini se smiselno uporabljajo določbe prvega in četrtega do šestega odstavka 88. člena tega zakona.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice v tujini tudi, če je ob upoštevanju predpisov države, v kateri namerava zavarovalnica ustanoviti podružnico, oziroma ob upoštevanju prakse pri izvrševanju teh predpisov, verjetno, da bo ovirano izvajanje nadzora v skladu z določbami tega zakona.

(5) Zavarovalnica mora v roku osmih dni po pričetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov v tuji državi o tem obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

3.4. Prosto opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnic držav članic

Zavarovalnice držav članic

93. člen

(1) Zavarovalnica, ki je v državi članici upravičena opravljati zavarovalne posle v posameznih zavarovalnih vrstah, lahko zavarovalne posle v teh zavarovalnih vrstah opravlja tudi na območju Republike Slovenije, bodisi preko podružnice, bodisi neposredno.

(2) Za zavarovalnico iz prvega odstavka tega člena oziroma njeno podružnico na območju Republike Slovenije veljajo naslednje določbe zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov:

1. 83. do 86. člen tega zakona,

2. 227. člen tega zakona,

3. določbe zakonov iz šestega in sedmega odstavka 2. člena tega zakona,

4. določbe drugih zakonov, ki zaradi zaščite javne koristi urejajo varstvo potrošnikov, preprečevanje pranja denarja oziroma druga področja, in ki veljajo za zavarovalnice s sedežem v Republiki Sloveniji.

Pričetek opravljanja zavarovalnih poslov

94. člen

(1) Zavarovalnica države članice lahko v Republiki Sloveniji prične opravljati zavarovalne posle, če pristojni nadzorni organ države članice Agencijo za zavarovalni nadzor:

1. obvesti o podatkih z vsebino iz prvega odstavka 88. člena tega zakona, o katerih ga je obvestila zavarovalnica države članice,

2. izjavi, da zavarovalnica države članice razpolaga s potrebnim kapitalom.

(2) Podružnica zavarovalnice države članice lahko v Republiki Sloveniji začne opravljati zavarovalne posle z iztekom dveh mesecev, šteto od dne, ko Agencija za zavarovalni nadzor prejme obvestilo pristojnega nadzornega organa države članice iz prvega odstavka tega člena. Če je potrebno zaradi varovanja javne koristi v povezavi s 3. in 4. točko drugega odstavka 93. člena tega zakona opredeliti dodatne pogoje za opravljanje zavarovalnih poslov podružnice, Agencija za zavarovalni nadzor o teh pogojih v dveh mesecih obvesti pristojni nadzorni organ države članice. Podružnica zavarovalnice države članice lahko v tem primeru začne opravljati zavarovalne posle v Republiki Sloveniji po prejemu obvestila Agencije za zavarovalni nadzor.

(3) Zavarovalnica države članice, ki namerava v Republiki Sloveniji opravljati zavarovalne posle neposredno, lahko prične z opravljanjem teh z dnem, ko jo pristojni nadzorni organ države članice obvesti o tem, da je posredoval podatke iz prvega odstavka tega člena Agenciji za zavarovalni nadzor.

(4) Za spremembo zavarovalnih vrst, v katerih podružnica države članice opravlja zavarovalne posle se smiselno uporablja 2. točka prvega odstavka in drugi odstavek tega člena.

(5) Zavarovalnica države članice mora prenehati z opravljanjem zavarovalnih poslov v Republiki Sloveniji:

1. če pristojni nadzorni organ države članice odloči, da zavarovalnica države članice ne razpolaga z ustreznim kapitalom za nadaljnje opravljanje zavarovalnih poslov prek podružnice, ali

2. če preneha dovoljenje zavarovalnice države članice za opravljanje zavarovalnih poslov, ali

3. če podružnica zavarovalnice države članice ne izpolnjuje pogojev iz drugega odstavka tega člena.

(6) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena sme zavarovalnica države članice pričeti z opravljanjem obveznih zavarovanj v prometu, če Agenciji za zavarovalni nadzor predloži potrdilo Slovenskega zavarovalnega združenja, iz katerega izhaja, da je zavarovalnica države članice:

1. članica Slovenskega zavarovalnega združenja,

2. pristopila k škodnemu skladu ter odškodninskemu uradu, kot ju predpisuje zakon, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu.

(7) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena sme zavarovalnica države članice pričeti z opravljanjem obveznih zavarovanj v prometu oziroma dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj samo, če Agencijo za zavarovalni nadzor predhodno seznanijo s splošnimi in posebnimi zavarovalnimi pogoji, in sicer najmanj en mesec preden jih začne uporabljati.

(8) Če Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi, da zavarovalni pogoji iz prejšnjega odstavka niso v skladu s predpisi, zavarovalnici države članice odredi, da zavarovalne pogoje uskladi s predpisi. Če zavarovalnica države članice v roku, določenem z odredbo, ne ravna v skladu z odredbo, Agencija za zavarovalni nadzor obvesti pristojni nadzorni organ države članice te zavarovalnice.

Nadzor nad opravljanjem zavarovalnih poslov
zavarovalnice države članice

95. člen

(1) Nadzor nad zavarovalnico države članice, ki opravlja zavarovalne posle na območju Republike Slovenije, opravlja pristojni nadzorni organ države članice.

(2) Pristojni nadzorni organ države članice oziroma osebe, ki jih pooblasti, lahko na območju Republike Slovenije opravijo pregled poslovanja zavarovalnice te države članice.

(3) V primeru iz prvega odstavka tega člena ima pristojni nadzorni organ oziroma osebe, ki jih pooblasti, enake pristojnosti kot Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi določb 301. do 306. člena tega zakona.

(4) Na zaprosilo pristojnega nadzornega organa države članice mora Agencija za zavarovalni nadzor opraviti pregled poslovanja podružnice zavarovalnice te države članice na območju Republike Slovenije.

(5) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena je Agencija za zavarovalni nadzor pristojna opraviti pregled poslovanja zavarovalnice te države članice na območju Republike Slovenije v skladu z določbami 301. do 306. člena tega zakona zaradi nadzora nad poslovanjem v skladu z določbami iz drugega odstavka 93. člena tega zakona.

Ukrepi nadzora nad zavarovalnico države članice

96. člen

(1) Če zavarovalnica države članice na območju Republike Slovenije krši določbe iz drugega odstavka 93. člena tega zakona, ji Agencija za zavarovalni nadzor z odredbo naloži odpravo kršitev.

(2) Če zavarovalnica države članice v roku, določenem z odredbo, ne ravna v skladu z odredbo iz prvega odstavka tega člena, obvesti Agencija za zavarovalni nadzor pristojni nadzorni organ te države članice.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zavarovalnici države članice za kršitve storjene na območju Republike Slovenije izreče tudi dodatni ukrep prepoved sklepanja novih zavarovalnih pogodb, če so izpolnjeni pogoji, določeni v 10. točki drugega odstavka 181. člena tega zakona.

(4) Pred izrekom ukrepa iz tretjega odstavka tega člena mora Agencija za zavarovalni nadzor obvestiti pristojni nadzorni organ države članice.

(5) Ne glede na določbo četrtega odstavka tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici države članice izreče začasno prepoved sklepanja novih zavarovalnih pogodb, ne da bi predhodno obvestila pristojni nadzorni organ države članice, če zaradi zaščite interesov zavarovancev ni mogoče odlašati.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor mora o začasni prepovedi sklepanja zavarovalnih pogodb obvestiti pristojni nadzorni organ države članice in Evropsko komisijo takoj, ko je to mogoče.

3.5. Opravljanje zavarovalnih poslov tujih zavarovalnic

Opravljanje zavarovalnih poslov tuje zavarovalnice

97. člen

(1) Tuja zavarovalnica lahko na ozemlju Republike Slovenije opravlja zavarovalne posle samo preko podružnice.

(2) Podružnica tuje zavarovalnice mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. posle podružnice morata voditi dve poslovodji, za kateri se smiselno uporabljajo določbe 22. do 26. člena in 28. člena tega zakona;

2. podružnica mora biti ustrezno kadrovska in tehnično usposobljena za opravljanje zavarovalnih poslov;

3. podružnica mora razpolagati z ustreznim lastnim kapitalom; za lastni kapital podružnice se smiselno uporabljajo določbe 110. oziroma 111. člena tega zakona;

4. podružnica mora na ozemlju Republike Slovenije razpolagati z ustreznim premoženjem najmanj v višini ene polovice zajamčenega kapitala, kot je predpisan v 112. členu tega zakona, ter deponirati denarni znesek kot jamstvo za poravnavo obveznosti iz zavarovalnih pogodb, sklenjenih na območju Republike Slovenije, oziroma, ki krijejo nevarnosti v Republiki Sloveniji v višini ene četrteine zajamčenega kapitala podružnice (v nadaljnjem besedilu: jamstveni depozit). Presežek lastnih sredstev podružnice nad zahtevanim minimalnim kapitalom oziroma zajamčenim kapitalom, glede na to, kateri je višji, mora biti naložen na območju države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

(3) Za podružnico tuje zavarovalnice veljajo naslednje določbe tega zakona in na njihovi podlagi izdani predpisi:

1. 83. do 86. člen,

2. 227. člen,

3. določbe zakonov iz šestega in sedmega odstavka 2. člena tega zakona,

4. določbe 5., 7. in 8. poglavja.

(4) Za nadzor nad tujo zavarovalnico in podružnico, ki jo je ustanovila na območju Republike Slovenije, se smiselno uporabljajo določbe 11. poglavja tega zakona.

Dovoljenje za ustanovitev podružnice

98. člen

(1) Tuja zavarovalnica lahko na ozemlju Republike Slovenije ustanovi podružnico, če pridobi dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(2) Zahtevi za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice je potrebno priložiti:

1. akt o ustanovitvi podružnice;

2. izpisek iz sodnega oziroma drugega ustreznega registra države sedeža za matično zavarovalnico;

3. statut oziroma pravila matične zavarovalnice;

4. revidirana letna poročila matične zavarovalnice za zadnja tri leta poslovanja;

5. če iz izpiska iz 2. točke niso razvidni podatki o lastnikih matične zavarovalnice: ustrezno listino, ki verodostojno izkazuje lastnike in njihove deleže pri upravljanju matične zavarovalnice;

6. izpisek iz sodnega oziroma drugega ustreznega registra države sedeža za pravne osebe, ki so pri upravljanju matične zavarovalnice udeležene z več kot 10%;

7. poslovni načrt z vsebino, določeno v 70. členu tega zakona;

8. izjavo, da bo podružnica vodila in hranila vso dokumentacijo, ki se nanaša na poslovanje podružnice, na sedežu podružnice;

9. dokaze o zagotovitvi ustreznega lastnega kapitala in jamstvenega depozita;

10. dokumentacijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica kadrovska, tehnično in organizacijsko sposobna opravljati storitve, na katere se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor v dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje zavarovalnice določi način zagotovitve jamstvenega depozita.

(4) Za odločanje o dovoljenju za ustanovitev podružnice tuje zavarovalnice se smiselno uporablja 66. do 68. člen tega zakona.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje zavarovalnice tudi,

1. če je ob upoštevanju predpisov države sedeža te zavarovalnice oziroma ob upoštevanju prakse te države pri uporabi in izvrševanju teh predpisov verjetno, da bo ovirano izvajanje nadzora v skladu z določbami tega zakona, ali

2. če zavarovalnice s sedežem v Republiki Sloveniji v tej državi ne morejo opravljati zavarovalnih poslov ali če zaradi predpisov te države oziroma prakse pri izvrševanju teh predpisov nimajo enakih konkurenčnih možnosti za opravljanje zavarovalnih poslov kot jih imajo zavarovalnice te države.

Posebne določbe za podružnico švicarske zavarovalnice

99. člen

(1) Za podružnico švicarske zavarovalnice na območju Republike Slovenije se ne uporabljajo naslednje določbe tega zakona:

– 7. točka 68. člena v zvezi s četrtem odstavkom 98. člena tega zakona,
– 3. in 4. točka drugega odstavka 97. člena tega zakona,

– 2. točka petega odstavka 98. člena tega zakona.

(2) Pred odločitvijo o izdaji dovoljenja za ustanovitev podružnice švicarske zavarovalnice mora Agencija za zavarovalni nadzor obvestiti pristojni nadzorni organ Švicarske konfederacije in ga zaprositi za mnenje. Če pristojni nadzorni organ Švicarske konfederacije v roku treh mesecev od prejema zaprosila ne odgovori, se šteje, da ustanovitvi podružnice ne nasprotuje.

(3) Pred odločitvijo o odvzemu dovoljenja za ustanovitev podružnice švicarske zavarovalnice mora Agencija za zavarovalni nadzor obvestiti pristojni nadzorni organ Švicarske konfederacije in ga zaprositi za mnenje. Če Agencija za zavarovalni nadzor pred pridobitvijo mnenja iz prejšnjega stavka podružnici švicarske zavarovalnice izreče prepoved sklepanja zavarovalnih pogodb, mora o tem nemudoma obvestiti pristojni nadzorni organ Švicarske konfederacije.

4. SODELOVANJE Z NADZORNIMI ORGANI IN ORGANI EVROPSKIH SKUPNOSTI

Medsebojno sodelovanje domačih nadzornih organov

100. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor in organi, ki so pristojni za nadzor drugih finančnih organizacij, morajo na zahtevo posameznega nadzornega organa posredovati temu organu vse podatke glede zavarovalnice oziroma druge finančne organizacije, ki jih potrebuje v postopku opravljanja nalog nadzora nad finančno organizacijo, v postopku v zvezi z izdajo dovoljenj oziroma pri odločanju o drugih posamičnih zadevah.

(2) Nadzorni organi morajo drug drugega obveščati o nepravilnostih, ki jih pri opravljanju nadzora ugotovijo, če so te ugotovitve pomembne tudi za delo drugih nadzornih organov.

(3) Podrobnejšo vsebino in način medsebojnega sodelovanja nadzornih organov določi minister, pristojen za finance, na podlagi predhodnega mnenja nadzornih organov.

(4) Nadzorni organi morajo vse podatke, ki jih pridobijo na podlagi prejšnjih odstavkov tega člena oziroma na podlagi izmenjave podatkov z nadzornimi organi držav članic oziroma tujih držav, varovati kot zaupne in jih smejo uporabiti samo za namene, za katere so bili ti podatki pridobljeni.

Obdelava podatkov in posredovanje informacij

101. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor je pristojna zbirati in obdelovati podatke o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za izvrševanje njenih nalog in pristojnosti, določenih s tem zakonom.

(2) Za podatke iz prvega odstavka tega člena, ki so pomembni za izvrševanje nalog in pristojnosti Agencije za

zavarovalni nadzor, določenih s tem zakonom, se štejejo zlasti podatki o:

1. dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in drugih dovoljenjih, ki jih izda Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi tega zakona;

2. članih uprave in nadzornih svetov zavarovalnic, njihovi organizaciji, delovanju notranjih revizij;

3. podružnicah oziroma neposrednem opravljanju zavarovalnih poslov zavarovalnic v državah članicah in podružnicah oziroma neposrednem opravljanju zavarovalnih poslov zavarovalnic držav članic v Republiki Sloveniji;

4. podružnicah zavarovalnic v tuji državi in podružnicah tujih zavarovalnic v Republiki Sloveniji;

5. spoštovanju določb o obvladovanju tveganj iz 5. poglavja in 6. poglavja tega zakona in na njihovi podlagi izdanih predpisov;

6. poročilih iz 140. člena tega zakona;

7. imetnikih kvalificiranih deležev iz 18. člena tega zakona;

8. revidiranih letnih poročilih iz 167. člena tega zakona;

9. izvršenih ukrepov nadzora iz 178. člena tega zakona;

10. informacije, ki jih je Agencija za zavarovalni nadzor pridobila v okviru izmenjave informacij od pristojnih nadzornih organov držav članic.

(3) Podatke iz drugega odstavka tega člena sme Agencija za zavarovalni nadzor posredovati:

1. domačim nadzornim organom v okviru sodelovanja domačih nadzornih organov na podlagi 100. člena tega zakona;

2. pristojnim organom držav članic, če jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih nalog nadzora nad opravljanjem zavarovalnih poslov in če za te organe velja obveznost varovanja zaupnih podatkov v obsegu, določenem v četrtem odstavku 100. člena tega zakona;

3. pristojnim nadzornim organom tujih držav, če jih potrebujejo za izpolnjevanje njihovih nalog nadzora nad opravljanjem zavarovalnih poslov, ob pogoju vzajemnosti, in če za te organe velja obveznost varovanja zaupnih podatkov v obsegu, določenem v četrtem odstavku 100. člena tega zakona;

4. sodišču, če jih potrebuje v postopku stečaja nad zavarovalnico;

5. Slovenskemu inštitutu za revizijo, če jih potrebuje v postopku nadzora nad revizijsko družbo, ki je revidirala računovodske izkaze zavarovalnice;

6. Ministrstvu za finance Republike Slovenije, če jih ta potrebuje za pripravo predpisov, vodenje statistike ali vodenje strategije na področju finančnega sistema in davčnega sistema, pri čemer zanj velja dolžnost varovanja zaupnih podatkov najmanj v obsegu, kot je določen v prvem odstavku 260. člena tega zakona.

(4) Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena sme Agencija za zavarovalni nadzor podatke iz 10. točke drugega odstavka tega člena posredovati samo, če je to izrecno dovolil organ, ki je te podatke posredoval Agenciji za zavarovalni nadzor. Ti podatki se lahko uporabijo samo za namen, za katerega je bilo dano dovoljenje.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor mora obveščati Komisijo Evropskih skupnosti in nadzorne organe drugih držav članic o tem, katerim subjektom iz tretjega odstavka tega člena se posreduje podatke iz drugega odstavka tega člena.

Obveščanje Evropske komisije o zavrnitvah zahtev za posredovanje obvestila

102. člen

Agencija za zavarovalni nadzor mora obveščati Evropsko komisijo o zavrnitvah zahtev za posredovanje obvestila iz petega odstavka 88. člena tega zakona.

Obveščanje Evropske komisije o razmerjih s tujimi državami

103. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora obvestiti Evropsko komisijo o:

1. izdaji vsakega dovoljenja zavarovalnici, katere posredno ali neposredno nadrejena družba je pravna oseba s sedežem v tujih državah;

2. izdaji vsakega dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, na podlagi katerega tuja oseba postane nadrejena družba zavarovalnice.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor obvešča Evropsko komisijo o vseh pomembnejših ovirah, na katere so naletele zavarovalnice pri opravljanju zavarovalnih poslov v tujih državah.

(3) Če Evropska komisija odloči, da morajo nadzorni organi držav članic zadržati oziroma prekiniti odločanje o zahtevah oseb posamezne tuje države, mora Agencija za zavarovalni nadzor s sklepom prekiniti postopek za največ tri mesece v zadevah odločanja o:

1. zahtevah za izdajo dovoljenja zavarovalnici, katere posredno ali neposredno obvladujoča družba je pravna oseba s sedežem v tujih državah, na katero se nanaša odločitev Evropske komisije;

2. zahtevah za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža, na podlagi katerega tuja oseba s sedežem v tujih državah, na katero se nanaša odločitev Evropske komisije, postane obvladujoča družba zavarovalnice.

(4) V obdobju, ko traja prekinitev postopka na podlagi tretjega odstavka tega člena, rok za odločitev iz prvega odstavka 329. člena tega zakona ne teče.

(5) Če Evropski svet odloči, da se zadržanje oziroma prekinitev postopkov iz tretjega odstavka tega člena podaljša, mora Agencija za zavarovalni nadzor s sklepom podaljšati prekinitev postopka iz tretjega odstavka tega člena za obdobje, določeno z odločitvijo Evropskega sveta.

(6) Ukrepi iz tretjega in petega odstavka tega člena ne veljajo za:

1. ustanovitev zavarovalnice kot odvisne družbe zavarovalnice, ki je v trenutku sprejema odločitve iz tretjega oziroma petega odstavka tega člena upravičena opravljati zavarovalne posle v državi članici, oziroma od te zavarovalnice odvisne družbe;

2. pridobitev kvalificiranega deleža, katerega bodoči imetnik bo zavarovalnica, ki je v trenutku sprejema odločitve iz tretjega oziroma petega odstavka tega člena upravičena opravljati zavarovalne posle v državi članici, oziroma od te zavarovalnice odvisna družba.

(7) Agencija za zavarovalni nadzor mora Evropsko komisijo na njeno zahtevo obvestiti o vsaki zahtevi za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena oziroma o vsaki zahtevi za pridobitev kvalificiranega deleža, na podlagi katerega bi tuji imetnik postal obvladujoča družba zavarovalnice, če Evropska komisija te podatke potrebuje za ugotovitev dejstev, pomembnih za sprejem odločitve na podlagi tretjega oziroma petega odstavka tega člena.

5. OBVLADOVANJE TVEGANJ

5.1. Splošne določbe

Obvladovanje tveganj

104. člen

(1) Zavarovalnica mora zagotoviti, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, glede na obseg in vrste zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh poslov (kapitalska ustreznost).

(2) Zavarovalnica mora poslovati tako, da tveganja, ki jim je zavarovalnica izpostavljena pri posameznih oziroma

vseh vrstah zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, nikoli ne presežejo omejitev določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(3) Zavarovalnica mora poslovati tako, da je v vsakem trenutku sposobna pravočasno izpolnjevati zapadle obveznosti (likvidnost) ter da je trajno sposobna izpolniti vse svoje obveznosti (solventnost).

5.2. Kapital zavarovalnice

Kapital zavarovalnice

105. člen

Kapital zavarovalnice se zaradi ugotavljanja izpolnjevanja določb o obvladovanju tveganj (v nadaljnjem besedilu: kapital) izračuna na način, določen v naslednjih členih tega razdelka.

Temeljni kapital

106. člen

(1) Pri izračunu temeljnega kapitala zavarovalnice se upoštevajo naslednje postavke:

1. vplačani osnovni kapital delniške družbe, razen na podlagi kumulativnih prednostnih delnic vplačanega osnovnega kapitala oziroma ustanovni kapital in sredstva na računih članov družbe za vzajemno zavarovanje;

2. kapitalske rezerve, razen kapitalskih rezerv povezanih s kumulativnimi prednostnimi delnicami;

3. rezerve iz dobička, razen rezerv za lastne deleže;

4. preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let;

5. splošni prevrednotovalni popravek kapitala zgoraj navedenih postavk;

6. posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s sredstvi, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij.

(2) Pri izračunu temeljnega kapitala se kot odbitne upoštevajo naslednje postavke:

1. odkupljene lastne delnice;

2. neopredmetena dolgoročna sredstva;

3. prenesena čista izguba iz prejšnjih let in izguba tekočega leta;

4. splošni prevrednotovalni popravek odkupljenih lastnih delnic in prenesene čiste izgube iz prejšnjih let;

5. razlika med nediskontiranimi in diskontiranimi škodnimi rezervacijami.

(3) Ne glede na določbo 5. točke drugega odstavka tega člena se razlika med nediskontiranimi in diskontiranimi škodnimi rezervacijami ne upošteva kot odbitna postavka za zavarovanje nevarnosti iz 1. in 2. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona in za rezervacije iz naslova rent v ostalih zavarovalnih vrstah.

(4) Temeljni kapital mora biti vedno najmanj enak z jamčenemu kapitalu iz 112. člena tega zakona.

Dodatni kapital

107. člen

(1) Pri izračunu dodatnega kapitala zavarovalnice se upoštevajo naslednje postavke:

1. vplačani osnovni kapital na podlagi kumulativnih prednostnih delnic;

2. kapitalske rezerve povezane s kumulativnimi prednostnimi delnicami;

3. podrejeni dolžniški instrumenti;

4. izravnalne rezervacije, ki jih oblikujejo zavarovalnice po lastni presoji;

5. druge postavke.

(2) Postavke iz prvega odstavka tega člena se pri izračunu dodatnega kapitala upoštevajo največ v obsegu, določenem s predpisom iz 109. člena tega zakona glede na niž-

jega izmed kapitala zavarovalnice iz 106. člena tega zakona ali minimalnega kapitala zavarovalnice iz 110. in 111. člena tega zakona. Med druge postavke iz prvega odstavka tega člena se šteje:

1. splošni prevrednotovalni popravek kapitala postavk iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena,

2. na osnovi zahteve zavarovalnice, podprte z ustreznimi dokazili, in z dovoljenjem Agencije za zavarovalni nadzor, pa tudi:

– vrednost matematične rezervacije, ki v izračunu ne upošteva oziroma delno upošteva strošek pridobivanja zavarovanj iz premijskega izračuna, zmanjšana za matematično rezervacijo, ki v izračunu upošteva strošek pridobivanja zavarovanj iz premijskega izračuna. Stroški pridobivanja zavarovanj v izračunu matematične rezervacije ne smejo presegati 3,5% od zavarovalne vsote. V izračunu razlik matematičnih rezervacij se negativne vrednosti postavijo na nič;

– polovica nevplačanega vpoklicanega kapitala delniške družbe oziroma ustanovnega kapitala vzajemne družbe.

(3) Podrejeni dolžniški instrumenti so vrednostni papirji in drugi finančni instrumenti, iz katerih ima imetnik v primeru stečaja oziroma likvidacije izdajatelja pravico do poplačila šele po poplačilu drugih upnikov izdajatelja, oziroma ki so glede dospelosti in drugih lastnosti primerni za pokrivanje morebitnih izgub zaradi tveganj, ki jim je pri poslovanju izpostavljena zavarovalnica.

Izračun kapitala

108. člen

(1) Pri izračunu kapitala zavarovalnice se seštevek temeljnega in dodatnega kapitala zmanjša za naslednje postavke:

1. udeležbo v drugih zavarovalnicah, pozavarovalnicah, zavarovalnih holdingih, bankah, borzno-posredniških družbah, družbah za upravljanje in drugih finančnih institucijah, kolikor skladno s predpisi izračunavajo kapitalsko ustreznost, v katerih je zavarovalnica udeležena skladno s prvim odstavkom 9. člena tega zakona;

2. naložbe v podrejene dolžniške instrumente in druge naložbe v osebe iz prejšnje točke, ki se pri ugotavljanju kapitalске ustreznosti teh oseb upoštevajo pri izračunu njihovega kapitala in v katerih je zavarovalnica udeležena skladno s prvim odstavkom 9. člena tega zakona;

3. nelikvidna sredstva.

(2) Nelikvidna sredstva so naložbe zavarovalnice v delnice borze, klirinško depotne družbe, terjatve iz naslova vplačil v jamstveni sklad pri klirinško depotni družbi, terjatve iz naslova vplačil v druge sklade, ki so namenjeni vzajemnemu jamstvu za izpolnitev obveznosti več oseb, in druga sredstva, ki jih ni mogoče unovčiti v času, ki je potreben zaradi pravočasne izpolnitve zapadlih denarnih obveznosti.

Predpis o obvladovanju tveganj

109. člen

Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejši način izračuna kapitala in kapitalskih zahtev, s katerim določi:

1. način in obseg upoštevanja posameznih postavk pri izračunu kapitala zavarovalnice in kapitalске ustreznosti,

2. podrobnejše lastnosti in vrste postavk, ki se upoštevajo pri izračunu kapitala in kapitalске ustreznosti,

3. podrobnejše lastnosti podrejenih dolžniških instrumentov iz tretjega odstavka 107. člena tega zakona in nelikvidnih sredstev iz drugega odstavka 108. člena tega zakona ter sredstev na računih članov družbe za vzajemno zavarovanje iz 44.a člena tega zakona,

4. podrobnejša pravila za izračun minimalnega kapitala zavarovalnice iz 110., 111. in 139. člena tega zakona,

5. podrobnejša pravila in minimalne standarde za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij,

6. podrobnejše vrste in lastnosti kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter podrobnejša pravila za razpršitev in omejitve teh naložb, njihovo vrednotenje in njihovo usklajenost,

7. usmeritve za izračun lastnih deležev zavarovalnice v tabelah maksimalnega kritja in usmeritve za ugotavljanje največje verjetne škode,

8. podrobnejši način izračuna količnikov likvidnosti in najmanjši obseg likvidnosti, ki jo mora zavarovalnica zagotavljati,

9. podrobnejšo vsebino poročil iz 140. člena tega zakona ter roke in način poročanja.

5.3. Kapitalna ustreznost

Minimalni kapital zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle v skupini premoženjskih zavarovanj

110. člen

(1) Kapital zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle v skupini premoženjskih zavarovanj, in kapital pozavarovalnice mora biti vedno najmanj enak kapitalskim zahtevam, izračunanim z uporabo premijskega količnika oziroma škodnega količnika, in sicer tistim od obeh, ki so višje.

(2) Kapitalne zahteve se z uporabo premijskega količnika izračunajo na naslednji način:

1. vsota zavarovalnih premij, doseženih v zadnjem poslovnem letu, do skupne višine 12.000.000.000 tolarjev se pomnoži z 0,18, vsota teh zavarovalnih premij, v višini, ki presega 12.000.000.000 tolarjev, pa se pomnoži z 0,16;

2. vsota obeh zmnožkov iz 1. točke tega odstavka se pomnoži z deležem, ki za zadnja tri poslovna leta ustreza razmerju med:

– skupnim zneskom terjatev na izplačilo odškodnin v tem obdobju, zmanjšanim za terjatve, ki jih krije sozavarovanje oziroma pozavarovanje, in

– skupnim zneskom terjatev na izplačilo odškodnin v tem obdobju, vključno s terjatvami, ki jih krije sozavarovanje oziroma pozavarovanje, vendar ne z manj kot 0,5;

3. kot vsota zavarovalnih premij, doseženih v zadnjem poslovnem letu, se upošteva znesek, ki je enak večjemu izmed kosmatih obračunanih premij ali kosmatih prihodkov od premij. Pred določitvijo vsote iz prejšnjega stavka se upoštevajo določila 4., 5. in 6. točke tega odstavka;

4. pri izračunu vsote zavarovalnih premij, doseženih v zadnjem poslovnem letu, se za 50% poveča obračunana kosmata zavarovalna premija oziroma kosmati prihodki od premij za zavarovalne vrste iz 11., 12. in 13. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona;

5. pri izračunu vsote zavarovalnih premij se upošteva tudi premija za rizike, sprejete v sozavarovanje ali pozavarovanje;

6. od vsote zavarovalnih premij se odšteje premija za zavarovanja, ki so bila odpovedana v poslovnem letu, ter celotni zneski morebitnih davkov ali prispevkov, vključenih v vsoti zavarovalnih premij.

(3) Kapitalne zahteve se z uporabo škodnega količnika izračunajo na naslednji način:

1. letna vsota terjatev na izplačilo odškodnin, vključno s terjatvami, ki jih krije pozavarovanje, do skupne višine 8.400.000.000 tolarjev se pomnoži z 0,26, vsota teh terjatev v višini, ki presega 8.400.000.000 tolarjev pa z 0,23;

2. vsota obeh zmnožkov iz 1. točke tega odstavka se pomnoži z deležem, ki za zadnja tri poslovna leta ustreza razmerju med:

– skupnim zneskom terjatev na izplačilo odškodnin v tem obdobju, zmanjšanim za terjatve, ki jih krije sozavarovanje oziroma pozavarovanje, in

– skupnim zneskom terjatev na izplačilo odškodnin v tem obdobju, vključno s terjatvami, ki jih krije sozavarovanje oziroma pozavarovanje, vendar ne z manj kot 0,5;

3. v zavarovalnih vrstah iz 11., 12. in 13. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona se obračunan znesek škod, škodne rezervacije in terjatve iz naslova izplačanih odškodnin oziroma zavarovalnin poveča za 50%;

4. letna vsota terjatev na izplačilo odškodnin se izračuna tako, da se znesek kosmatih obračunanih škod za obdobje, določeno v četrtem in petem odstavku tega člena, povečan za znesek kosmatih škodnih rezervacij na koncu obdobja ter zmanjšan za znesek kosmatih škodnih rezervacij na začetku obdobja in zmanjšan za znesek uveljavljenih regresnih terjatev v navedenem obdobju, deli s številom let v obdobju;

5. letna vsota terjatev na izplačilo odškodnin zajema v izračunu tudi v sozavarovanje in v pozavarovanje sprejete pogodbe.

(4) Pri izračunu letnih vsot terjatev na izplačilo odškodnin iz 1. točke tretjega odstavka tega člena se upošteva aritmetično povprečje za zadnja tri poslovna leta.

(5) Ne glede na določbo četrtega odstavka tega člena, se v primeru, če zavarovalnica izključno oziroma v prevladujočem deležu sklepa zavarovanja, ki krijejo nevarnosti kredita, nevihte, toče ali pozebe, pri izračunu letnih vsot terjatev na izplačilo odškodnin upošteva aritmetično povprečje zadnjih sedmih let.

(6) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena so kapitalske zahteve za zdravstvena zavarovanja, za katera se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja, ena tretjina kapitalskih zahtev iz prvega odstavka tega člena oziroma enake kapitalskim zahtevam, izračunanim po drugem odstavku 111. člena tega zakona, če so te višje, in če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. če se zavarovalne premije izračunavajo na podlagi verjetnostnih izračunov z uporabo zavarovalno-tehničnih podlag,

2. če zavarovalnica v zvezi s temi zavarovanji oblikuje rezervacije za starost,

3. če premije obsegajo varnostni dodatek,

4. če zavarovalnica najkasneje po izteku treh let nima več pravice odpovedati zavarovalne pogodbe,

5. če je z zavarovalno pogodbo določena možnost zvišanja premij oziroma zmanjšanja obveznosti zavarovalnice.

(7) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se kapitalske zahteve za prvo leto poslovanja zavarovalnice izračunajo z uporabo premijskega količnika.

(8) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena kapital zavarovalnice ne sme biti nikoli manjši od zneska z jamčenega kapitala iz 112. člena tega zakona.

(9) Pri izračunu skupnega zneska terjatev za izplačilo odškodnin iz drugega in tretjega odstavka tega člena se poleg prijavljenih terjatev upoštevajo tudi ocenjene terjatve, za katere se oblikujejo škodne rezervacije po 116. členu tega zakona.

(10) V primeru, ko je izračunani minimalni kapital zavarovalnice za tekoče leto manjši od izračunanega minimalnega kapitala za preteklo leto, mora biti minimalni kapital zavarovalnice najmanj enak minimalnemu kapitalu zavarovalnice za preteklo leto, pomnoženemu z razmerjem med navedenimi čistimi škodnimi rezervacijami na koncu tekočega leta in s čistimi škodnimi rezervacijami na koncu preteklega leta, vendar ne z več kot 1.

Minimalni kapital zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle v skupini življenjskih zavarovanj

111. člen

(1) Kapital zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle v skupini življenjskih zavarovanj, se izračuna, kot je določeno v drugem, tretjem, četrtem, petem, šestem in sedmem odstavku tega člena.

(2) Kapital zavarovalnice, ki opravlja zavarovalne posle v zavarovalni vrsti iz 19. in 20. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, mora biti vedno najmanj enak kapitalskim zahtevam, izračunanim kot vsota prvega in drugega rezultata.

Prvi rezultat se izračuna na naslednji način:

1. vsota matematičnih rezervacij, oblikovanih na zadnji dan preteklega poslovnega leta, vključno z matematičnimi rezervacijami, oblikovanimi za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, se pomnoži z 0,04;

2. zmnožek iz prejšnje točke se pomnoži z deležem, ki za zadnje poslovno leto ustreza razmerju med:

– skupnim zneskom matematičnih rezervacij na zadnji dan preteklega poslovnega leta, zmanjšanim za matematične rezervacije za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, in

– skupnim zneskom matematičnih rezervacij, oblikovanih na zadnji dan preteklega poslovnega leta, vključno z matematičnimi rezervacijami, oblikovanimi za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, vendar ne z manj kot 0,85.

Drugi rezultat se izračuna samo za zavarovanja, pri katerih tvegani kapital ni negativen, in sicer na naslednji način:

1. znesek tveganega kapitala na zadnji dan preteklega leta, vključno s tveganim kapitalom za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, se pomnoži z 0,003;

2. zmnožek iz prejšnje točke se pomnoži z deležem, ki za zadnje poslovno leto ustreza razmerju med:

– skupnim zneskom tveganega kapitala na zadnji dan preteklega poslovnega leta, zmanjšanim za znesek tveganega kapitala za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, in

– skupnim zneskom tveganega kapitala na zadnji dan preteklega leta, vključno s tveganim kapitalom za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, vendar ne z manj kot 0,5.

3. Ne glede na določbo druge alineje prejšnje točke se pri izračunu kapitalskih zahtev za življenjska zavarovanja za primer smrti znesek iz druge alineje prejšnje točke pomnoži z 0,001, če je zavarovanje sklenjeno do največ treh let oziroma z 0,0015, če je zavarovanje sklenjeno za več kot tri leta in največ pet let.

(3) Za zavarovanja s kapitalizacijo izplačil iz 23. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona so kapitalske zahteve enake prvemu rezultatu iz drugega odstavka tega člena.

(4) Za zavarovanja iz 21. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona in za posle upravljanja pokojninskih skladov (osmi odstavek 14. člena tega zakona) se kapitalske zahteve izračunajo na naslednji način:

a) 4% zavarovalno-tehničnih rezervacij v višini, določeni v skladu s prvim rezultatom iz drugega odstavka tega člena, če zavarovalnica prevzema naložbeno tveganje;

b) 1% zavarovalno-tehničnih rezervacij v višini, določeni v skladu s prvim rezultatom iz drugega odstavka tega člena, če zavarovalnica ne prevzema naložbenega tveganja, vendar so stroški upravljanja določeni in nespremenljivi za obdobje daljše od petih let;

c) 25% neto administrativnih stroškov preteklega poslovnega leta, ki se nanašajo na izvajanje teh zavarovanj, če zavarovalnica ne prevzema naložbenega tveganja in stroški upravljanja niso določeni in nespremenljivi;

d) 0,3% tveganega kapitala v višini, določeni v skladu z drugim rezultatom iz drugega odstavka tega člena, če zavarovalnica krije nevarnost smrti.

(5) Za tontine iz 22. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona so kapitalske zahteve enake 0,01 vrednosti kapitaliziranega premoženja.

(6) Za dodatna zavarovanja, definirana v dvanajstem odstavku 14. člena tega zakona, se v izračunu minimalnega kapitala upoštevata premijski in škodni količnik v skladu s 110. členom tega zakona.

(7) Za zavarovalno vrsto iz 24. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona se minimalni kapital izračuna kot vsota

4% matematičnih rezervacij in zneska, izračunanega v skladu s 110. členom tega zakona.

(8) Tvegani kapital iz tretjega odstavka tega člena je razlika med zavarovalno vsoto za primer smrti in oblikovano matematično rezervacijo.

(9) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena kapital zavarovalnice ne sme biti nikoli manjši od zneska z jamčenega kapitala iz 112. člena tega zakona.

Zajamčeni kapital

112. člen

(1) Zajamčeni kapital predstavlja eno tretjino minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena zajamčeni kapital zavarovalnice, ki ima dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov iz zavarovalne skupine premoženjskih zavarovanj, ne sme biti nikoli nižji od:

1. zneska 480.000.000 tolarjev,

2. zneska 720.000.000 tolarjev, če ima zavarovalnica dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov za vse ali nekatere zavarovalne vrste iz 10. do 15. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena zajamčeni kapital ne sme biti nikoli nižji od zneska 720.000.000 tolarjev, če ima zavarovalnica dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, ki krijejo vse ali nekatere nevarnosti iz zavarovalne skupine življenjskih zavarovanj.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena zajamčeni kapital pozavarovalnice ne sme biti nikoli nižji od zneska 720.000.000 tolarjev.

5.4. Zavarovalno-tehnične rezervacije

Zavarovalno-tehnične rezervacije

113. člen

(1) Zavarovalnica mora v zvezi z vsemi zavarovalnimi posli, ki jih opravlja, oblikovati ustrezne zavarovalno-tehnične rezervacije, namenjene kritju bodočih obveznosti iz zavarovanj in morebitnih izgub zaradi tveganj, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja.

(2) Zavarovalnica mora oblikovati naslednje vrste zavarovalno-tehničnih rezervacij:

1. rezervacije za prenosne premije,
2. rezervacije za bonuse, popuste in storno,
3. škodne rezervacije,
4. izravnalne rezervacije,
5. druge zavarovalno-tehnične rezervacije.

(3) Zavarovalnica, ki sklepa življenjska zavarovanja oziroma nezgodna ali zdravstvena zavarovanja, za katere se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja, mora v zvezi s temi zavarovanji oblikovati tudi matematične rezervacije.

(4) Zavarovalnica, ki sklepa zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, mora v zvezi s temi zavarovanji oblikovati tudi posebne rezervacije.

Rezervacije za prenosne premije

114. člen

Rezervacije za prenosne premije pri posameznem zavarovanju se oblikuje v višini tistega dela obračunane premije, ki se nanaša na zavarovalno kritje za zavarovalno obdobje po zaključku obračunskega obdobja, za katerega se izračunava rezervacija.

Rezervacije za bonuse, popuste in storno

115. člen

Rezervacije za bonuse in popuste se oblikujejo v višini zneskov, do izplačila katerih so upravičeni zavarovanci iz naslova:

1. pravice do udeležbe v dobičku iz njihovih zavarovanj oziroma drugih upravičenj na podlagi zavarovalne pogodbe (bonusi),

2. pravice do delnega znižanja premije (popusti),

3. pravice do povrnitve dela premije za neporabljeni čas zavarovanja zaradi predčasnega prenehanja zavarovanja (storno).

Škodne rezervacije

116. člen

(1) Škodne rezervacije se oblikujejo v višini ocenjenih obveznosti, ki jih je zavarovalnica dolžna izplačati na podlagi zavarovalnih pogodb, pri katerih je zavarovalni primer nastopil do konca obračunskega obdobja, in sicer ne glede na to ali je zavarovalni primer že prijavljen, vključno z vsemi stroški, ki na podlagi teh pogodb bremenijo zavarovalnico.

(2) Škodne rezervacije morajo vključevati poleg ocenjenih obveznosti za prijavljene nastale, a še nerešene škode, tudi ocenjene obveznosti za že nastale, a še neprijavljene škode.

Matematične rezervacije

117. člen

(1) Matematične rezervacije se oblikujejo v višini sedanje vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti zavarovalnice na podlagi sklenjenih zavarovanj zmanjšano za sedanjo ocenjeno vrednost bodočih premij, ki bodo vplačane na podlagi teh zavarovanj.

(2) Matematične rezervacije se izračunavajo z uporabo ustreznega aktuarskega vrednotenja, ki upošteva vse bodoče obveznosti zavarovalnice, na podlagi posamezne zavarovalne pogodbe, vključno z:

1. zajamčenimi izplačili, do katerih je zavarovanec upravičen,

2. bonusi, do katerih je upravičen zavarovanec bodisi samostojno bodisi skupaj z drugimi zavarovanci, ne glede na to, v kakšni obliki so izraženi,

3. vsemi upravičenji, med katerimi lahko zavarovanec izbira na podlagi zavarovalne pogodbe,

4. stroški, vključno s provizijami.

(3) Pri izbiri metode aktuarskega vrednotenja mora zavarovalnica ustrezno upoštevati tudi metode vrednotenja kritnega premoženja, ki jih uporablja.

(4) Zavarovalnica mora izračunavati matematične rezervacije posamično za vsako zavarovalno pogodbo. Uporaba ustreznih približkov oziroma posplošitev je dovoljena samo, kadar je verjetno, da bo njihova uporaba privedla do približno enakega rezultata kot posamični izračun.

(5) Kadar ima zavarovanec na podlagi zavarovalne pogodbe pravico do izplačila odkupne vrednosti, matematične rezervacije oblikovane v zvezi s to pogodbo ne smejo biti manjše od odkupne vrednosti.

(6) Rezervacije za starost so matematične rezervacije zdravstvenih zavarovanj, ki so oblikovane v višini, ki zadošča za pokrivanje obveznosti doživljenjskega zavarovanja. Namenjene so pokrivanju primanjkljaja zaradi premije, ki se v času trajanja zavarovanja ne spreminja, medtem ko se zaradi naraščajoče starosti zdravstveno tveganje povečuje. Ne glede na določbe prvega stavka tega odstavka so lahko rezervacije za starost oblikovane v višini, ki zadošča za pokrivanje obveznosti za obdobje najmanj do tiste starosti zavarovanca, od katere naprej ima zavarovanec iste zavarovane nevarnosti, kot po zavarovalni pogodbi, v celoti krite že po samem zakonu. Pri izračunu rezervacij za starost se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja.

(7) Zavarovalnica mora v dodatku k letnemu poročilu opisati podlage in metode, ki jih uporablja pri izračunu matematičnih rezervacij.

Izravnalne rezervacije

118. člen

(1) Zavarovalnica oblikuje izravnalne rezervacije v naslednjih zavarovalnih vrstah:

- zavarovanje tirnih vozil (4. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- letalsko zavarovanje (5. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje plovil (6. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje prevoza blaga (7. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje požara in elementarnih nesreč (8. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- drugo škodno zavarovanje (9. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov (11. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil (12. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- splošno zavarovanje odgovornosti (13. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- kreditno zavarovanje (14. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- kavcijsko zavarovanje (15. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona),
- zavarovanje raznih finančnih izgub (16. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona).

Ne glede na določbo prvega stavka tega odstavka oblikuje zavarovalnica, ki opravlja izključno posle pozavarovanj, izravnalne rezervacije za neproporcionalna pozavarovanja v tistih zavarovalnih vrstah, ki izpolnjujejo pogoje, določene v četrtem odstavku tega člena.

(2) Izravnalne rezervacije se oblikujejo na podlagi deleža škod, za katerega dejanske obveznosti zavarovalnice na podlagi zavarovalnih primerov, ki so nastopili v obračunskem obdobju, presegajo ocenjene obveznosti zavarovalnice, ki so bile podlaga za določitev zavarovalne premije.

(3) Izravnalne rezervacije se nanašajo na časovno izravnano neenakomernega odvijanja škodnega dogajanja. Zavarovalnica oblikuje izravnalne rezervacije v tistih zavarovalnih vrstah, kjer so na podlagi statističnih podatkov ugotovljena znatna nihanja škod, ki niso izravnana z zavarovalno premijo posameznega leta ali s pozavarovanjem. Zavarovalnica oblikuje izravnalne rezervacije na podlagi odstopanja deleža škod v tekočem obračunskem obdobju od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju.

(4) Zavarovalnica mora oblikovati izravnalno rezervacijo v posamezni zavarovalni vrsti iz prvega odstavka tega člena, če:

1. znaša standardni odklon deleža škod od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju vsaj 5-odstotnih točk, in

2. če vsaj enkrat v opazovanem obdobju delež škod, povečan za povprečni delež stroškov, prekorači 100 odstotkov in

3. če obračunana povprečna čista letna premija v zadnjih treh letih, vključno s tekočim obračunskim letom, preseže 50 mio tolarjev ali 4% skupne premije premoženjskih zavarovanj iz 1. točke četrtega odstavka 2. člena tega zakona.

Ne glede na določbo 3. točke tega odstavka se za kreditna zavarovanja (14. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona) upošteva povprečna čista letna premija v zadnjih petih letih, vključno s tekočim obračunskim letom.

(5) Opazovano obdobje mora obsegati obdobje najmanj desetih let pred letom, za katerega se izračunavajo izravnalne rezervacije.

(6) Delež škod za posamezno leto se izračuna kot razmerje med odhodki za škode in čistimi prihodki od premij za

posamezno zavarovalno vrsto. Pri izračunu odhodkov za škode za posamezno zavarovalno vrsto se upoštevajo čiste obračunane odškodnine oziroma zavarovalnine, povečane za cenilne stroške, spremembe čistih obračunanih škodnih rezervacij in pripadajoče obresti.

(7) Delež stroškov za posamezno leto se izračuna kot razmerje med čistimi obratovalnimi stroški in čistimi prihodki od zavarovalnih premij. Povprečni delež stroškov je aritmetična sredina stroškov za zadnja tri leta opazovanega obdobja. Delež stroškov se izračuna skupno za vse zavarovalne vrste iz skupine premoženjskih zavarovanj (1. točka četrtega odstavka 2. člena tega zakona).

(8) Zgornja meja obveznosti oblikovati izravnalne rezervacije je pri kreditnih zavarovanjih in zavarovanjih posevkov in plodov proti toči in pozebi šestkratnik, pri vseh drugih zavarovanjih pa štirikratnik standardnega odklona deleža škod v opazovanem obdobju, pomnožen z lastnim deležem obračunane zavarovalne premije za tekoče leto. Za zavarovanje posevkov in plodov proti toči in pozebi v okviru zavarovalne vrste drugo škodno zavarovanje (9. točka drugega odstavka 2. člena tega zakona) mora zavarovalnica za posamezno leto izračunati delež škod ločeno od preostalih zavarovanj v tej zavarovalni vrsti.

(9) Zavarovalnica mora vsako leto, neodvisno od deleža škod, povečati izravnalno rezervacijo za 3,5% zgornje meje, izračunane po osmem odstavku tega člena, dokler izravnalne rezervacije ne dosežejo zgornje meje oziroma dokler je ne dosežejo ponovno, če so bile zmanjšane na podlagi dvanajstega odstavka tega člena.

(10) Zavarovalnica mora dodatno povečati izravnalne rezervacije, če je delež škod v tekočem letu manjši od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju. Povečanje se izračuna tako, da se razlika med obema deležema pomnoži z lastnim deležem obračunane zavarovalne premije za tekoče leto. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, povečanje v posamezni zavarovalni vrsti ne sme presegati 75% razlike med čistimi prihodki od premij in odhodki za škode.

(11) Če bi s povečanjem na podlagi devetega in desetega odstavka tega člena izravnalne rezervacije presegle zgornjo mejo iz osmega odstavka tega člena, se izravnalne rezervacije povečajo le toliko, da dosežejo zgornjo mejo.

(12) Zavarovalnica mora zmanjšati izravnalne rezervacije, če je delež škod v tekočem letu večji od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju. Zmanjšanje se izračuna tako, da se razlika med obema deležema pomnoži z lastnim deležem obračunane zavarovalne premije za tekoče leto. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, stanje izravnalnih rezervacij zaradi zmanjšanja ne sme postati negativno.

(13) Določbe osmega do dvanajstega odstavka tega člena se uporabljajo le, dokler obstaja obveznost oblikovati izravnalne rezervacije po četrtem odstavku tega člena.

(14) V primeru, da ima zavarovalnica oblikovane izravnalne rezervacije v višini, ki presega zgornjo mejo določeno v osmem in devetem odstavku tega člena, se tako oblikovani presežek všteva v izračun kapitalске ustreznosti.

(15) Agencija za zavarovalni nadzor izda predpis, s katerim za oblikovanje izravnalnih rezervacij za zavarovanja iz 14. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona predpiše metodo iz Priloge D k Direktivi Sveta 87/343/ES z dne 22. junija 1987 o spremembi Prve direktive 73/239/EGS o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja, zlasti glede kreditnega in kavcijskega zavarovanja.

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije

119. člen

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije oblikuje zavarovalnica glede na predvidene bodoče obveznosti in tveganja velikih škod, ki izhajajo na primer iz zavarovanja odgovor-

nosti za jedrsko škodo, proizvajalčeve odgovornosti za farmacevtske izdelke, potresa, poplave in druge obveznosti in tveganja, v zvezi s katerimi ne oblikuje posameznih rezervacij iz 1. do 4. točke drugega odstavka ter tretjega in četrtega odstavka 113. člena tega zakona.

5.5. Kritno premoženje

5.5.1. Splošne določbe

Kritno premoženje

120. člen

(1) Kritno premoženje je premoženje zavarovalnice, namenjeno kritju bodočih obveznosti iz zavarovanj, ki jih sklepa zavarovalnica in morebitnih izgub zaradi tveganj, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja zavarovalnica, ter v zvezi s katerimi je zavarovalnica dolžna oblikovati zavarovalno-tehnične rezervacije.

(2) Zavarovalnica mora kritno premoženje naložiti v skladu z določbami tega razdelka in predpisa, izdanega na podlagi 6. točke 109. člena tega zakona. Vrednost kritnega premoženja mora biti najmanj enaka višini zavarovalno-tehničnih rezervacij.

(3) Pri izbiri naložb kritnega premoženja mora zavarovalnica upoštevati vrste zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, tako, da je zagotovljena varnost, donosnost in tržnost naložb ter ustrezna ročnost, raznovrstnost in razpršitev teh naložb.

Vrste dovoljenih naložb

121. člen

(1) Kritno premoženje lahko predstavljajo samo naslednje vrste naložb:

1. vrednosti papirji, katerih izdajatelj je Republika Slovenija, Banka Slovenije, država podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma država članica OECD oziroma mednarodna finančna organizacija, oziroma za katere jamči ena od teh oseb,

2. obveznice oziroma drugi dolžniški vrednostni papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD,

3. obveznice oziroma drugi dolžniški vrednostni papirji, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, če je njihov izdajatelj pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji oziroma državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD,

4. delnice, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD,

5. delnice, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, če je njihov izdajatelj pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD, in če so izdane kot vrednostni papir,

6. investicijski kuponi vzajemnih skladov oziroma delnice investicijskih družb, ki svoje premoženje nalagajo izključno v vrednostne papirje z namenom razpršitve in omejitve tveganj,

7. terjatev iz naslova posojil, zavarovanih z zastavno pravico na nepremičnini, če je zastavna pravica vpisana v zemljiški oziroma drugi javni knjigi v Republiki Sloveniji oziroma državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, in če višina terjatve ni višja od 60 odstotkov vrednosti nepremičnine, ugotovljene na podlagi cenitve cenilca ustrezne stroke oziroma na drug primeren način, če je na nepremičnini že vpisana ena ali več zastavnih pravic,

višina terjatve ne sme biti višja od 60 odstotkov vrednosti nepremičnine, zmanjšane za vrednost že vpisane zastavne oziroma zastavnih pravic,

8. terjatve iz naslova posojil bankam s sedežem v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD, oziroma za izplačilo katerih, vključno z obrestmi, jamči banka s sedežem v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD,

9. terjatve iz naslova posojil, ki so zavarovane z zastavno pravico na vrednostnih papirjih iz 1., 2. oziroma 4. točke tega odstavka,

10. terjatve iz naslova drugih posojil, ki so ustrezno zavarovane,

11. predplačila na račun odkupne vrednosti zavarovanja podlagi zavarovalnih polic in posojila zavarovana z odkupno vrednostjo zavarovalne police,

12. nepremičnine in druge stvarne pravice na nepremičnini (na primer stavbna pravica):

– če so vpisane v zemljiški knjigi oziroma drugi javni knjigi v Republiki Sloveniji oziroma državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru,

– če dajejo donos oziroma je v zvezi z njimi mogoče pričakovati donos, in

– če je bila nakupna cena določena na podlagi cenitve cenilca ustrezne stroke oziroma na drug primeren način,

– če je prosta vseh bremen, razen stvarnih služnosti,

13. naložbe v depozite ali potrdila o vlogah pri banki s sedežem v Republiki Sloveniji, državi podpisnici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru oziroma državi članici OECD,

14. gotovino v blagajni oziroma na vpoglednem denarnem računu.

(2) S predpisom, izdanim na podlagi 6. točke 109. člena tega zakona, lahko Agencija za zavarovalni nadzor določi tudi druge vrste naložb, ki so glede na varnost, donosnost in tržnost primerne za kritno premoženje in za te naložbe določi tudi omejitve.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko iz posebej utemeljenih razlogov na zahtevo posamezne zavarovalnice tej dovoli, da kritno premoženje naloži v druge vrste naložb, kot naložbe, dovoljene na podlagi prvega odstavka tega člena in predpisa, izdanega na podlagi 6. točke 109. člena tega zakona. Veljavnost dovoljenja mora biti omejena za čas, ki ga ob upoštevanju razlogov, iz katerih je dovoljenje izdal, določi Agencija za zavarovalni nadzor. Pri tem Agencija za zavarovalni nadzor upošteva predvsem boniteto vrednostnega papirja oziroma njegovega izdajatelja.

(4) Za banke po tem členu se štejejo banke in druge institucije, ki imajo dovoljenje pristojnega organa Republike Slovenije oziroma druge države za opravljanje bančnih storitev.

Omejitve posameznih naložb

122. člen

(1) Vrednost posameznih vrst naložb kritnega premoženja ne sme presegati naslednjih odstotkov od skupne višine zavarovalno-tehničnih rezervacij, vključno z zavarovalno-tehničnimi rezervacijami za zavarovanja, ki jih krije pozavarovanje, katerih kritju je namenjeno kritno premoženje:

1. naložbe v vrednostne papirje istega izdajatelja iz 2. do 5. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona in terjatve iz naslova posojil iz 7. do 9. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona ne smejo skupno presegati 5% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

2. ne glede na omejitve iz prejšnje točke tega odstavka lahko naložbe v vrednostne papirje istega izdajatelja iz 2. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona dosejajo do

40% zavarovalno-tehničnih rezervacij, če ti vrednostni papirji izpolnjujejo naslednje pogoje:

– skladno s posebnim zakonom so predmet posebnega javnega nadzora z namenom zaščite pravic imetnikov teh vrednostnih papirjev,

– izdani so s strani banke, ki ima sedež v Republiki Sloveniji ali v državi članici,

– denarna sredstva oziroma kupnina od njihove izdaje se skladno s posebnim zakonom nalaga le v premoženje, ki tekom celotnega obdobja do njihove dospelosti omogoča poravnavanje obveznosti, nastalih na njihovi podlagi, in ki je v primeru nezmožnosti izpolnitve obveznosti prednostno uporabljeno za poplačilo glavnice in natečenih obresti,

3. naložbe v vrednostne papirje istega izdajatelja iz 3. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona ne smejo presegati 1% zavarovalno-tehničnih rezervacij, razen v primeru, ko ob novi izdaji vrednostnih papirjev izdajatelj v prospektu določi, da bodo novi vrednostni papirji, po pridobitvi vseh dovoljenj, uvrščeni na organiziran trg vrednostnih papirjev. V tem primeru tovrstne naložbe ne smejo presegati 5% zavarovalno-tehničnih rezervacij, vendar največ za šest mesecev od datuma nakupa,

4. naložbe v vrednostne papirje iz 3. in 5. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona skupno ne smejo presegati 10% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

5. naložbe v vrednostne papirje iz 4. in 5. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona in naložbe v tiste investicijske kupone vzajemnih skladov oziroma investicijskih družb iz 6. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona, ki morajo po pravilih sklada imeti več kot polovico naložb v vrednostnih papirjih, ki ne dajejo zajamčenega donosa, skupaj ne smejo presegati 30% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

6. naložbe v vrednostne papirje istega izdajatelja iz 5. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona ne smejo presegati 1% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

7. naložbe v vrednostne papirje iz 5. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona skupno ne smejo presegati 5% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

8. naložbe v tiste investicijske kupone vzajemnih skladov oziroma investicijskih družb iz 6. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona, ki morajo po pravilih sklada imeti več kot polovico naložb v vrednostnih papirjih, ki dajejo zajamčen donos, skupaj ne smejo presegati 40% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

9. naložbe v terjatve iz naslova posojil posameznemu posojilojemalcu iz 10. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona ne smejo presegati 2% zavarovalno-tehničnih rezervacij, skupno pa vse terjatve iz naslova teh posojil ne smejo presegati 5% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

10. naložbe v eno nepremičnino oziroma več nepremičnin, ki so med seboj v takšni bližini, da predstavljajo eno samo naložbo ne smejo presegati 10% višine zavarovalno-tehničnih rezervacij, skupno pa vse naložbe v nepremičnine in druge stvarne pravice iz 12. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona ne smejo presegati 30% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

11. naložbe v depozite ali potrdila o vlogah pri banki iz 13. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona skupno ne smejo presegati 30% zavarovalno-tehničnih rezervacij, pri čemer naložbe v depozite ali potrdila o vlogah pri posamezni banki skupno ne smejo presegati 10% zavarovalno-tehničnih rezervacij. Ne glede na določbo prejšnjega stavka naložbe pri posamezni hranilnici ali hranilno-kreditni službi skupno ne smejo presegati 2% zavarovalno-tehničnih rezervacij,

12. naložbe v obliki gotovine v blagajni in na vpoglednih računih iz 14. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona skupno ne smejo presegati 3% zavarovalno-tehničnih rezervacij.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko iz posebej utemeljenih razlogov na zahtevo posamezne zavarovalnice tej dovoli, da v zvezi s posamezno vrsto naložb prekorači

omejitve, določene na podlagi prvega odstavka tega člena in predpisa, izdanega na podlagi 6. točke 109. člena tega zakona. Veljavnost dovoljenja mora biti omejena za čas, ki ga ob upoštevanju razlogov, iz katerih je dovoljenje izdal, določi Agencija za zavarovalni nadzor.

Lokalizacija kritnega premoženja

123. člen

(1) Zavarovalnica lahko nalaga kritno premoženje na celotnem območju držav podpisnic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko zavarovalnica v zvezi z zavarovanji, ki jih sklepa in krijejo nevarnosti na območju države, ki ni podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, nalaga kritno premoženje tudi na območju te države

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko iz posebej utemeljenih razlogov na zahtevo posamezne zavarovalnice, tej dovoli, da kot kritno premoženje uporabi tudi naložbo, ki ne izpolnjuje pogoja iz prvega odstavka tega člena.

Usklajenost naložb

124. člen

(1) Zavarovalnica mora naložbe kritnega premoženja, zaradi katerih je izpostavljena tveganjem morebitnih izgub zaradi spremembe obrestnih mer, tečajev tujih valut oziroma drugih tržnih tveganj, ustrezno uskladiti z njenimi obveznostmi na podlagi zavarovalnih pogodb, katerih višina je odvisna od enakih sprememb.

(2) Zavarovalnica mora pri nalaganju naložb kritnega premoženja ustrezno upoštevati dospelost obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena mora zavarovalnica naložbe kritnega premoženja uskladiti s svojimi obveznostmi na podlagi zavarovalnih pogodb, katerih višina je odvisna od sprememb tečajev tujih valut, najmanj do 80%.

Uporaba izvedenih finančnih instrumentov

124.a člen

(1) Zavarovalnica lahko v zvezi z naložbami kritnega premoženja uporablja terminske pogodbe, opcije in ostale izvedene finančne instrumente, če ti prispevajo k zniževanju tveganj iz prvega odstavka 124. člena tega zakona ali olajšajo učinkovito upravljanje zavarovalnega portfelja.

(2) Zavarovalnica poroča o uporabi izvedenih finančnih instrumentov Agenciji za zavarovalni nadzor v okviru predpisa, izdanega na podlagi tega člena, v katerem Agencija za zavarovalni nadzor predpiše tudi podrobnejša pravila za uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

5.5.2. Kritni sklad

Kritni sklad

125. člen

(1) Kritni sklad je kritno premoženje namenjeno kritju obveznosti zavarovalnice iz tistih vrst zavarovanj, za katere je potrebno oblikovati matematične rezervacije.

(2) Premoženje kritnega sklada je dovoljeno uporabiti samo za izplačilo terjatev iz zavarovanj, v zvezi s katerimi je bil oblikovan kritni sklad.

Zahtevano kritje

126. člen

(1) Zahtevano kritje obsega matematične rezervacije. Pri zdravstvenih zavarovanjih in življenjskih zavarovanjih,

vključno z življenjskimi zavarovanji, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, obsega zahtevano kritje poleg matematičnih rezervacij tudi rezervacije za prenosne premije, škodne rezervacije in rezervacije za bonuse in popuste.

(2) Zahtevano kritje mora izračunavati ločeno za vsako od vrst zavarovanj iz drugega odstavka 127. člena tega zakona.

Obveznost oblikovati kritni sklad

127. člen

(1) Zavarovalnica, ki sklepa zavarovanja v zavarovalnih vrstah, za katere je potrebno oblikovati matematične rezervacije, mora oblikovati kritni sklad in s premoženjem kritnega sklada upravljati ločeno od drugega premoženja.

(2) Zavarovalnica mora oblikovati poseben kritni sklad za vsako od naslednjih vrst zavarovanj:

1. za zavarovanja iz zavarovalne skupine življenjskih zavarovanj, razen zavarovanj iz 2. do 5. točke tega odstavka;

2. za zavarovanja iz zavarovalne vrste življenjskega zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje in so upravičenja, ki gredo zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno povezana z vrednostjo enote premoženja investicijskih skladov oziroma povezana s spremembo indeksa vrednostnih papirjev, razen prenosnih premij, škodnih rezervacij in dodatnih zavarovalno-tehničnih rezervacij za zajamčeno najmanjše izplačilo;

3. za zavarovanja iz zavarovalne vrste življenjskega zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje in so upravičenja, ki gredo zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno vezana na vrednost enote premoženja kritnega sklada, razen prenosnih premij, škodnih rezervacij in dodatnih zavarovalno-tehničnih rezervacij za zajamčeno najmanjše izplačilo, za vsako vrsto zavarovalne pogodbe posebej;

4. za zavarovanja iz zavarovalne vrste tontine;

5. za zavarovanje iz zavarovalne vrste zavarovanja izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni;

6. za zdravstvena zavarovanja, za katera se oblikujejo rezervacije za starost;

7. za zavarovanja iz drugih zavarovalnih vrst, za katere je potrebno oblikovati matematične rezervacije.

(3) Kadar zavarovalnica v skladu z drugim odstavkom tega člena oblikuje več kritnih skladov, se določbe tega zakona o kritnem skladu in poplačilu iz premoženja kritnega sklada uporabljajo ločeno za vsakega od kritnih skladov, ki jih je oblikovala zavarovalnica.

(4) Vrednost premoženja kritnega sklada mora biti vedno najmanj enaka višini zahtevanega kritja.

(5) Zavarovalnica mora skrbeti, da je vrednost premoženja kritnega sklada vedno najmanj enaka višini zahtevanega kritja. Zavarovalnica mora ob zaključku vsakega trimesečja za račun kritnega sklada pridobiti dodatno premoženje, če je to potrebno zaradi uskladitve vrednosti premoženja kritnega sklada z višino zahtevanega kritja.

Naložbe kritnega sklada

128. člen

(1) Za naložbe kritnega sklada se uporabljajo določbe 121. do 124. člena tega zakona.

(2) Omejitve posameznih naložb, določenih v 122. členu tega zakona in predpisu, izdanem na podlagi 6. točke 109. člena tega zakona, veljajo ločeno za vsak kritni sklad, ki ga oblikuje zavarovalnica.

Posebne določbe za zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje

129. člen

(1) Kadar so upravičenja, ki gredo zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno povezana z vrednost-

jo enote premoženja vzajemnega oziroma investicijskega sklada, morajo naložbe kritnega sklada, ki ga zavarovalnica oblikuje v zvezi s temi zavarovanji, v največji možni meri obsegati naložbe v investicijske kupone oziroma druge vrednostne papirje, ki predstavljajo enote premoženja tega vzajemnega oziroma investicijskega sklada.

(2) Kadar so upravičenja, ki gredo zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno povezana s spremembo indeksa vrednostnih papirjev oziroma druge referenčne vrednosti, morajo naložbe kritnega sklada, ki ga zavarovalnica oblikuje v zvezi s temi zavarovanji, v največji možni meri obsegati naložbe v ustrezne vrednostne papirje, ki po lastnostih in tržnosti ustrezajo tistim, ki so podlaga za določitev indeksa oziroma druge referenčne vrednosti.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor podrobneje predpiše vrste in omejitve naložb kritnega sklada za zavarovanje iz zavarovalne vrste življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje in so upravičenja, ki gredo zavarovancu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno vezana na vrednost enote premoženja kritnega sklada.

(4) Za zavarovanja iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena se ne uporablja določba 128. člena tega zakona.

(5) Ne glede na določbo četrtega odstavka tega člena se za zavarovanja iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena v primeru, kadar upravičenja zavarovancev obsegajo tudi minimalno zajamčeno izplačilo, do katerega je zavarovanec upravičen ne glede na spremembo referenčne vrednosti iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena, uporablja določba 128. člena tega zakona za tisti del naložb kritnega sklada, ki ustreza višini zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki jih mora zavarovalnica oblikovati v zvezi s temi zajamčenimi izplačili.

Ločitev premoženja kritnega sklada od premoženja zavarovalnice

130. člen

(1) Zavarovalnica mora premoženje kritnega sklada ločiti od svojega premoženja na način, ki je glede na vrsto tega premoženja določen v naslednjih členih tega zakona.

(2) Na premoženje kritnega sklada iz prvega odstavka tega člena je dovoljena izvršba samo za zavarovanje oziroma poplačilo terjatve zavarovanja iz zavarovalne pogodbe, v zvezi s katero je bil oblikovan kritni sklad.

(3) V primeru življenjskih zavarovanj in v primeru zdravstvenih ali nezgodnih zavarovanj, za katera se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja, je izvršba na premoženje kritnega sklada omejena na tisti del premoženja kritnega sklada, katerega vrednost:

1. je v enakem razmerju z zahtevanim kritjem v zvezi z zavarovanjem, iz katerega izvira terjatev, kot je razmerje med celotno vrednostjo premoženja kritnega sklada in zahtevanim kritjem za vsa zavarovanja, ki jih je sklenila zavarovalnica v zavarovalni vrsti, v zvezi s katero je bil oblikovan kritni sklad in

2. ni večja od zahtevanega kritja v zvezi z zavarovanjem, iz katerega izvira terjatev.

Ločitev naložb v vrednostne papirje

131. člen

(1) Zavarovalnica mora s klirinško depotno družbo skleniti pogodbo, na podlagi katere postane član klirinško depotne družbe in ima v zvezi z vrednostnimi papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, in vrednostnimi papirji, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu, če so bili slednji izdani v nematerializirani obliki, najmanj naslednje pravice:

– neposreden vpogled v stanja vrednostnih papirjev na računih kritnih skladov, ki jih upravlja;

– neposredno izpolnjevanje obveznosti prenosa vrednostnih papirjev, nastalih na podlagi poslov, ki jih je za račun

kritnih skladov sklenila zavarovalnica oziroma po njenem pooblastilu borzno posredniška družba oziroma oseba, ki na podlagi pogodbe o izločitvi poslov, za zavarovalnico opravlja posle gospodarjenja z naložbami v vrednostne papirje.

(2) Zavarovalnica mora zagotoviti, da klirinško depotna družba za vsakega od kritnih skladov, ki ga upravlja zavarovalnica, odpre poseben račun, na katerem se ločeno vodijo stanja vrednostnih papirjev iz prvega odstavka tega člena za ta kritni sklad.

(3) V zvezi z vrednostnimi papirji, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev in so bili izdani kot pisne listine, mora zavarovalnica s pogodbo, ki jo sklene z banko, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje poslov hrambe vrednostnih papirjev, ki niso bili javno ponujeni, pooblastiti le-to za opravljanje vseh poslov v zvezi s hrambo teh vrednostnih papirjev za račun posameznih kritnih skladov, ki jih upravlja.

(4) Za hrambo iz tretjega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe prvega in drugega odstavka tega člena.

(5) Klirinško depotna družba oziroma banka iz tretjega odstavka tega člena mora Agenciji za zavarovalni nadzor na njeno zahtevo posredovati podatke o stanju vrednostnih papirjev, ki jih hrani za račun kritnih skladov, in ji omogočiti pregled teh stanj.

Naložbe v bančne denarne depozite oziroma posojila

132. člen

(1) Zavarovalnica mora v zvezi z naložbami kritnega sklada v bančne denarne depozite oziroma posojila skleniti pogodbo z banko oziroma posojilojemalcem v svojem imenu in za račun kritnega sklada. Iz pogodbe mora biti jasno razvidno, da je sklenjena za račun kritnega sklada.

(2) Kadar je posojilo iz prvega odstavka tega člena zavarovano z zastavno pravico na nepremičnini, mora zavarovalnica zagotoviti, da se zastavna pravica v zemljiški knjigi vknjiži v korist kritnega sklada kot zastavnega upnika.

(3) Kadar je posojilo iz prvega odstavka tega člena zavarovano z zastavno pravico na vrednostnih papirjih, ki so bili izdani v nematerializirani obliki, mora zavarovalnica zagotoviti, da se zastavna pravica v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev vknjiži v korist kritnega sklada kot zastavnega upnika.

(4) V vseh drugih primerih zavarovanja posojila iz prvega odstavka tega člena, ki jih ne urejata drugi in tretji odstavek tega člena, mora biti zastavna pravica ustanovljena v korist kritnega sklada kot zastavnega upnika v skladu s pravili, ki veljajo za ustanovitev zastavne pravice na premoženju, ki je predmet zastave.

Transakcijski račun kritnega sklada

133. člen

Zavarovalnica mora pri banki za vsak kritni sklad, ki ga mora oblikovati, odpreti transakcijski račun kritnega sklada, preko katerega sprejema vplačila in opravlja izplačila iz naslova celotnega poslovanja kritnega sklada in vodi denarna sredstva kritnega sklada.

5.6. Drugi ukrepi obvladovanja tveganj

Dolžnost pozavarovanja

134. člen

Zavarovalnica mora s pozavarovanjem kriti tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po tabelah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti.

Program načrtovanega pozavarovanja

135. člen

(1) Zavarovalnica mora za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja.

(2) Program načrtovanega pozavarovanja mora obse-
gati:

1. izračunane lastne deleže po posameznih zavarovalnih vrstah,

2. na podlagi izračunov iz 1. točke tega odstavka izdelano tabelo maksimalnega kritja,

3. postopke, osnove in merila za ugotavljanje največje verjetne škode za posamezne v zavarovanje prevzete nevarnosti.

(3) Pri izračunih iz 1. točke drugega odstavka tega člena upošteva zavarovalnica zlasti:

1. višino kapitala in minimalnega kapitala,

2. skupni poslovni obseg,

3. zaračunane zavarovalne premije v zavarovalnih skupinah in zavarovalnih vrstah,

4. deleže zavarovanj po posameznih zavarovalnih vrstah v osnovah iz 2. in 3. točke tega odstavka,

5. popravke zaradi odstopanj v posameznih zavarovalnih vrstah.

Sozavarovanje

136. člen

(1) Zavarovalnica v sozavarovanje ne sme prevzeti nevarnosti v obsegu, ki presegajo njene lastne deleže po posameznih zavarovalnih vrstah po tabelah maksimalnega kritja iz 2. točke drugega odstavka 135. člena tega zakona.

(2) Zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji lahko sozavaruje vse nevarnosti iz zavarovalnih vrst, za katera ima dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov, če imajo vse zavarovalnice po pogodbi o sozavarovanju sedež v Republiki Sloveniji.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko zavarovalnice s sedežem v Republiki Sloveniji sklepajo sozavarovanje v okviru Evropskih skupnosti in tujih držav skladno s pravili 136.a člena tega zakona.

Sozavarovanje v okviru Evropskih skupnosti in tujih držav

136.a člen

(1) Sozavarovanje v okviru Evropskih skupnosti je zavarovanje, kjer so izpolnjeni naslednji pogoji:

a) zavarovanje krije nevarnost z eno samo pogodbo, ob plačilu celotne premije, za isto obdobje s strani dveh ali več zavarovateljev, vsak za svoj delež, pri čemer je eden od zavarovateljev vodilni zavarovatelj,

b) zavarovanje krije nevarnost, ki se nahaja znotraj Evropskih skupnosti,

c) vodilni zavarovatelj je zavarovalnica, ki ima sedež na območju države članice Evropskih skupnosti, in je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti, na katero se nanaša kritje nevarnosti,

d) vsaj eden od zavarovateljev je v pogodbi udeležen preko sedeža zavarovalnice ali podružnice, ustanovljene v državi članici Evropskih skupnosti, ki ni država članica vodilnega zavarovatelja,

e) vodilni zavarovatelj v celoti prevzame vodilno vlogo v postopku sozavarovanja in določi zavarovalne pogoje, vključno s premijo, in izda polico.

(2) Sozavarovanje v okviru Evropskih skupnosti je dopustno le v primeru zavarovalnih pogodb, ki krijejo nevarnosti iz skupine premoženjskih zavarovanj, razen zavarovanj iz zavarovalne vrste iz 1., 2., 17. in 18. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona.

(3) Vsak zavarovatelj, ki krije nevarnost v smislu določb prvega odstavka tega člena, oblikuje zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s predpisi države, v kateri je ustanovljen, če pa takšnih predpisov ni, skladno z običajno prakso v tej državi.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka morajo biti škodne rezervacije najmanj enake tistim, ki jih določi vodilni

zavarovatelj, skladno s predpisi države članice, v kateri je ustanovljen.

(5) Vsak zavarovatelj, ki krije nevarnost v smislu določb prvega odstavka tega člena in ima sedež v Republiki Sloveniji, oblikuje naložbe, s katerimi krije obveznosti iz tretjega odstavka tega člena, v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(6) Sozavarovanje v okviru tujih držav je zavarovanje, kjer so izpolnjeni naslednji pogoji:

a) zavarovanje krije nevarnosti z eno samo pogodbo, ob plačilu celotne premije, za isto obdobje s strani dveh ali več zavarovateljev, vsak za svoj delež, pri čemer je eden od zavarovateljev vodilni zavarovatelj,

b) pogodba o sozavarovanju se lahko sklene v obliki pozavarovalne pogodbe,

c) zavarovanje krije nevarnosti, ki se nahajajo v tujih državah,

d) vodilni zavarovatelj je zavarovalnica, ki ima sedež na območju države članice Evropskih skupnosti ali na območju tuje države in je pridobila dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti, na katero se nanaša kritje nevarnosti,

e) vodilni zavarovatelj v celoti prevzame vodilno vlogo v postopku sozavarovanja in določi zavarovalne pogoje, vključno s premijo, in izda polico.

(7) Sozavarovanje v okviru tujih držav je dopustno le v primeru zavarovalnih pogodb, ki krijejo nevarnosti iz skupine premoženjskih zavarovanj, razen zavarovanj iz zavarovalne vrste iz 1., 2., 17. in 18. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona.

(8) Vsak zavarovatelj, ki krije nevarnosti v smislu določb šestega odstavka tega člena, oblikuje zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s predpisi države, v kateri je ustanovljen, če pa takšnih predpisov ni, skladno z običajno prakso v tej državi.

(9) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka morajo biti škodne rezervacije najmanj enake tistim, ki jih določi vodilni zavarovatelj, skladno s predpisi države, v kateri je ustanovljen.

(10) Vsak zavarovatelj, ki krije nevarnosti v smislu določb šestega odstavka tega člena in ima sedež v Republiki Sloveniji, oblikuje naložbe, s katerimi krije obveznosti iz osmega odstavka tega člena, v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

Zavarovalni statistični standardi

137. člen

(1) Zavarovalnica mora pri statističnih obdelavah sklenjenih zavarovanj, nevarnosti, ki jih krijejo zavarovanja, zavarovalnih primerov in škod uporabljati zavarovalne statistične standarde.

(2) Zavarovalne statistične standarde sprejme Slovensko zavarovalno združenje v soglasju z Agencijo za zavarovalni nadzor.

Upravljanje z likvidnostjo

138. člen

(1) Zavarovalnica mora gospodariti z viri in naložbami tako, da je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse dospele obveznosti.

(2) Zavarovalnica mora za zavarovanje pred likvidnostnim tveganjem oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja z likvidnostjo, ki obsega:

1. načrtovanje pričakovanih znanih in morebitnih denarnih odtokov in zadostnih denarnih prtokov zanje;

2. redno spremljanje likvidnosti;

3. sprejemanje ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov nelikvidnosti.

(3) Zavarovalnica mora tekoče izračunavati količnike likvidnosti sredstev.

Izračunavanje in ugotavljanje

139. člen

(1) Zavarovalnica mora za vsako trimesečje izračunavati oziroma ugotavljati:

1. višino kapitala,

2. kapitalske zahteve,

3. kapitalsko ustreznost,

4. višino zavarovalno-tehničnih rezervacij,

5. vrednost in vrste naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij,

6. vrednost kritnega premoženja,

7. vrste, razpršenost, usklajenost in lokalizacijo naložb kritnega premoženja oziroma kritnih skladov,

8. zavarovalno-statistične podatke,

9. bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

(2) Kapitalske zahteve za posamezno trimesečje se izračunajo z uporabo 110. in 111. člena tega zakona, pri čemer se v premijskem in škodnem količniku upošteva drseče leto, pri izračunu skupnega zneska terjatev za izplačilo odškodnin iz devetega odstavka 110. člena tega zakona in pri prvem in drugem rezultatu iz 111. člena tega zakona pa stanje na zadnji dan trimesečja.

Poročilo o merjenju tveganj

140. člen

Zavarovalnica mora Agenciji za zavarovalni nadzor poročati o podatkih iz 139. člena tega zakona.

Prepoved izplačila dobička

141. člen

Zavarovalnica ne sme izplačati dobička niti v obliki vmesne dividende oziroma dividende, niti v obliki izplačila iz naslova udeležbe v dobičku uprave družbe, nadzornega sveta oziroma zaposlenih, v naslednjih primerih:

1. če je kapital zavarovalnice manjši od minimalnega kapitala, določenega v 110. oziroma 111. členu tega zakona;

2. če bi se kapital zavarovalnice zaradi izplačila dobička zmanjšal tako, da ne bi več dosegal minimalnega kapitala, določenega v 110. oziroma 111. členu tega zakona;

3. če zavarovalnica ne zagotavlja najmanjšega obsega likvidnosti, določenega s predpisom iz 8. točke 109. člena tega zakona;

4. če zavarovalnica zaradi izplačila dobička ne bi več zagotavljala najmanjšega obsega likvidnosti, določenega s predpisom iz 8. točke 109. člena tega zakona;

5. če je Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici odredila odpravo kršitev v zvezi z napačnim izkazovanjem aktivnih oziroma pasivnih bilančnih postavk, katerih pravilno izkazovanje bi vplivalo na izkaz poslovnega izida zavarovalnice, in zavarovalnica ni ravnala v skladu s to odredbo odpravi kršitev.

Ukrepi uprave za zagotovitev minimalnega kapitala

142. člen

(1) Če kapital zavarovalnice zaradi povečanih kapitalskih zahtev ali drugih vzrokov ne dosega minimalnega kapitala, določenega v 110. oziroma 111. členu tega zakona, mora uprava zavarovalnice nemudoma sprejeti tiste ukrepe za zagotovitev minimalnega kapitala, za odločanje o katerih je pristojna sama, oziroma izdelati predlog tistih ukrepov, za odločanje o katerih so pristojni drugi organi zavarovalnice.

(2) O ukrepih oziroma predlogih ukrepov iz prvega odstavka tega člena mora uprava poročati Agenciji za zavarovalni nadzor v roku osmih dni od njihovega sprejema.

Ukrepi Agencije za zavarovalni nadzor

142.a člen

(1) V primeru ogroženosti pravic zavarovancev lahko Agencija za zavarovalni nadzor od zavarovalnice zahteva, da izdela finančni načrt s predlogi ukrepov za naslednja tri leta, ki mora obsegati:

1. oceno upravljaljskih stroškov s poudarkom na tekočih splošnih stroških in provizijah,
2. podrobno oceno prihodkov in odhodkov iz neposrednih zavarovalnih poslov in pozavarovanja,
3. načrt bilance stanja,
4. oceno potrebnih finančnih sredstev za zagotavljanje kapitalske ustreznosti in pokritje vseh obveznosti zavarovalnice,
5. oris politike pozavarovanja.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zahteva višji minimalni kapital, kot je predpisan v zakonu, v primeru, če so zaradi poslabšanega finančnega položaja zavarovalnice ogrožene pravice zavarovancev. Višino minimalnega kapitala določi na podlagi finančnega načrta s predlogi ukrepov za naslednja tri leta.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zahteva znižanje vrednosti sredstev zavarovalnice, ki se upoštevajo pri ugotavljanju kapitala zavarovalnice, če je od konca preteklega poslovnega leta prišlo do večjih sprememb tržne vrednosti sredstev.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zahteva prilagoditev izračuna minimalnega kapitala zavarovalnice za znesek pozavarovanja, če se je glede na preteklo poslovno leto narava ali bistvena sestavina pozavarovalnih pogodb spremenila ali če pozavarovalne pogodbe ne zagotavljajo ustreznega prenosa rizika.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejši način ugotavljanja ogroženosti pravic zavarovancev.

(6) Če je Agencija za zavarovalni nadzor zahtevala predlog ukrepov po prvem odstavku, ne sme zavarovalnici izdati dovoljenja iz tretjega odstavka 80. člena tega zakona ter izjave iz 1. točke tretjega odstavka 88. člena tega zakona.

6. NADZOR NAD ZAVAROVALNIŠKO SKUPINO

Dodaten nadzor

143. člen

(1) Nad zavarovalnico, ki je v zavarovalniški skupini, opravlja Agencija za zavarovalni nadzor nadzor tudi v obsegu določenem v tem poglavju.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor opravlja tudi nadzor nad zavarovalnim holdingom, mešanim zavarovalnim holdingom in osebami, v katerih je udeležena zavarovalnica oziroma, ki so udeležene v zavarovalnici s sedežem v Republiki Sloveniji državi članici oziroma tuji državi.

Zavarovalniška skupina

144. člen

(1) Zavarovalniška skupina po tem zakonu je skupina, v kateri je zavarovalnica ali zavarovalni oziroma mešani zavarovalni holding s sedežem v Republiki Sloveniji nadrejena družba (v nadaljnjem besedilu: nadrejena zavarovalnica, zavarovalni oziroma mešani zavarovalni holding), eni ali večim zavarovalnicam, s sedežem v Republiki Sloveniji, državi članici ali tuji državi (v nadaljnjem besedilu: podrejene zavarovalnice).

(2) Šteje se, da je zavarovalnica ali zavarovalni oziroma mešani zavarovalni holding nadrejena družba drugi družbi v smislu prvega odstavka tega člena:

1. če ima večino glasovalnih pravic v drugi družbi, ali

2. če ima pravico imenovati oziroma odpoklicati večino članov uprave ali nadzornega sveta druge družbe, ali

3. če ima pravico izvrševati prevladujoč vpliv nad drugo družbo na podlagi podjetniške pogodbe oziroma na podlagi drugega pravnega temelja, ali

4. če ima v drugi družbi najmanj 20% glasovalnih pravic in je bila večina članov uprave ali nadzornega sveta te družbe, ki so opravljali funkcijo v preteklem poslovnem letu in jo še opravljajo takrat, ko je potrebno izdelati konsolidirana poročila, imenovana izključno zaradi izvrševanja glasovalnih pravic nadrejene družbe, ali

5. če je delničar oziroma družbenik v drugi družbi in če na podlagi dogovora z drugim delničarjem oziroma družbenikom te družbe nadzoruje večino glasovalnih pravic v tej družbi, ali

6. če je udeležena v kapitalu te družbe z najmanj 20%.

(3) Za zavarovalniško skupino gre tudi, če ima zavarovalni oziroma mešani zavarovalni holding sedež v državi članici in je finančnemu holdingu na enega od načinov iz drugega odstavka tega člena podrejena najmanj ena zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji.

(4) Za nadrejeno zavarovalnico v zavarovalniški skupini se, ne glede na drugi odstavek tega člena, ne šteje zavarovalnica s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je hkrati podrejena drugi zavarovalnici s sedežem v Republiki Sloveniji.

Pojmi povezani z zavarovalniško skupino

145. člen

(1) Zavarovalni holding je pravna oseba,

1. ki ni zavarovalnica in

2. ki so ji podrejene izključno oziroma pretežno zavarovalnice oziroma pozavarovalnice, pri čemer za presojo pretežno podrejenih družb ni odločilno njihovo število, temveč višina kapitala, knjigovodska vrednost deležev in druga gospodarska merila.

(2) Mešani zavarovalni holding je pravna oseba,

1. ki ni zavarovalnica in

2. ki ji je podrejena vsaj ena zavarovalnica.

Obveznosti zavarovalnice v zavarovalniški skupini

146. člen

(1) Zavarovalnice v zavarovalniški skupini morajo nadrejeni zavarovalnici, zavarovalnemu oziroma mešanemu zavarovalnemu holdingu posredovati vse podatke in informacije, ki jih ta potrebuje za izpolnjevanje obveznosti do Agencije za zavarovalni nadzor oziroma nadzornega organa v državi članici v zvezi z nadzorom nad zavarovalniško skupino.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko pridobi informacije, potrebne za opravljanje nadzora, tudi od povezanih družb zavarovalnic, družb, ki so udeležene v zavarovalnici, in povezanih družb, ki so udeležene v zavarovalnici, v primeru, da je Agencija za zavarovalni nadzor te informacije zahtevala od zavarovalnice in jih ta ni posredovala.

(3) Zavarovalnice v zavarovalniški skupini morajo zagotoviti ustrezne postopke notranjega nadzora nad pravilnostjo podatkov in informacij iz prvega odstavka tega člena.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor mora na zahtevo nadzornega organa države članice opraviti pregled poslovanja zavarovalnice zaradi preveritve podatkov in informacij iz prvega odstavka tega člena, ki jih pristojni nadzorni organ te države članice potrebuje za opravljanje nadzora nad zavarovalniško skupino.

Poročanje o poslih v zavarovalniški skupini

147. člen

(1) Zaradi zagotovitve nadzora nad tem, ali posli v zavarovalniški skupini potekajo po normalnih tržnih pogojih,

mora zavarovalnica v zavarovalniški skupini poročati Agenciji za zavarovalni nadzor o pomembnejših poslih v skupini sklenjenih oziroma opravljenih med zavarovalnico in naslednjimi osebami:

1. pravnimi osebami, ki so podrejene družbe zavarovalnici,
2. pravnimi osebami, ki so nadrejene družbe zavarovalnice,
3. pravnimi osebami, ki so podrejene pravnim osebam iz 2. točke tega odstavka,
4. fizičnimi osebami, ki so udeležene v:
 - zavarovalnici oziroma pravnih osebah, v katerih je udeležena zavarovalnica,
 - pravnih osebah, ki so udeležene v zavarovalnici,
 - pravnih osebah, ki so udeležene v pravnih osebah iz druge alineje te točke.

(2) Za pomembnejše posle iz prvega odstavka tega člena se štejejo zlasti:

1. posojila in krediti,
2. garancije in drugi posli, zaradi katerih nastanejo zunanjsobilančne obveznosti,
3. pravni posli, katerih predmet so naložbe v vrednostne papirje, druge finančne instrumente oziroma nepremičnine,
4. drugi pravni posli, ki pomembneje vplivajo na izračun prilagojenih kapitalskih zahtev,
5. pozavarovalni posli,
6. sporazumi o delitvi stroškov.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko zaradi preveritve pravilnosti podatkov o poslih v zavarovalniški skupini opravi tudi pregled poslovanja oseb iz prvega odstavka tega člena.

(4) Pregled poslovanja iz tretjega odstavka tega člena opravi Agencija za zavarovalni nadzor tudi na zahtevo nadzornega organa države članice, zaradi preveritve pravilnosti podatkov o poslih v zavarovalniški skupini, ki jih pristojni nadzorni organ te države članice potrebuje za opravljanje nadzora nad zavarovalniško skupino.

Prilagojene kapitalске zahteve za nadrejene zavarovalnice

148. člen

(1) Nadrejena zavarovalnica v zavarovalniški skupini mora izračunavati tudi prilagojene kapitalске zahteve in izdelati letno poročilo o prilagojenih kapitalskih zahtevah.

(2) Podrejene zavarovalnice in podrejeni zavarovalni holdingi morajo nadrejeni zavarovalnici v zavarovalniški skupini posredovati vse podatke, ki jih potrebuje nadrejena zavarovalnica za izračun prilagojenih kapitalskih zahtev.

(3) Nadrejena zavarovalnica v zavarovalniški skupini mora Agenciji za zavarovalni nadzor poročati o prilagojenih kapitalskih zahtevah.

(4) Določbe 10. poglavja tega zakona o revidiranju letnega poročila zavarovalnice se smiselno uporabljajo tudi za revidiranje letnega poročila o prilagojenih kapitalskih zahtevah nadrejene zavarovalnice.

Prilagojene kapitalске zahteve za nadrejene zavarovalne holdinge

149. člen

(1) Nadrejeni zavarovalni holding v zavarovalniški skupini mora izračunavati tudi prilagojene kapitalске zahteve in izdelati letno poročilo o prilagojenih kapitalskih zahtevah.

(2) Podrejene zavarovalnice morajo nadrejenemu zavarovalnemu holdingu v zavarovalniški skupini posredovati vse podatke, ki jih potrebuje nadrejeni zavarovalni holding za izračun prilagojenih kapitalskih zahtev.

(3) Nadrejeni zavarovalni holding v zavarovalniški skupini mora Agenciji za zavarovalni nadzor poročati o prilagojenih kapitalskih zahtevah.

(4) Določbe 10. poglavja tega zakona o revidiranju letnega poročila zavarovalnice se smiselno uporabljajo tudi za

revidiranje letnega poročila o prilagojenih kapitalskih zahtevah nadrejenega zavarovalnega holdinga.

Obveščanje Agencije za zavarovalni nadzor in razkrivanje podatkov

150. člen

(1) Zavarovalnica mora Agencijo za zavarovalni nadzor tekoče obveščati o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za presojo, ali gre za zavarovalniško skupino po tem zakonu.

(2) Zavarovalnica v zavarovalniški skupini mora v posebnem dodatku k letnem poročilu razkriti podatke o podrejenih oziroma nadrejenih družbah v zavarovalniški skupini.

Predpis o nadzoru nad zavarovalniško skupino

151. člen

Agencija za zavarovalni nadzor predpiše:

1. podrobnejšo vsebino poročil iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ter roke in način poročanja,

2. način izračuna prilagojenih kapitalskih zahtev za nadrejene zavarovalnice iz prvega odstavka 148. člena tega zakona in za nadrejene zavarovalne holdinge iz prvega odstavka 149. člena tega zakona,

3. podrobnejšo vsebino poročil iz tretjega odstavka 148. člena in tretjega odstavka 149. člena tega zakona ter roke in način poročanja.

7. VAROVANJE ZAUPNIH PODATKOV

Zaupni podatki

152. člen

Zavarovalnica mora kot zaupne varovati vse podatke, dejstva in okoliščine, za katere je izvedela pri poslovanju s posameznim zavarovalcem oziroma zavarovancem oziroma drugim upravičencem iz zavarovanja.

Dolžnost varovanja zaupnih podatkov

153. člen

(1) Člani organov zavarovalnice, delničarji zavarovalnice, delavci zavarovalnice oziroma druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v zavarovalnici oziroma opravljanju storitev za zavarovalnico na kakršen koli način dostopni zaupni podatki iz 152. člena tega zakona, teh podatkov ne smejo sporočiti tretjim osebami niti jih sami izkoriščati ali omogočiti, da bi jih izkoriščale tretje osebe.

(2) Dolžnost varovanja zaupnih podatkov ne velja v naslednjih primerih:

1. če zavarovalec izrecno pisno pristane, da se sporočijo posamezni zaupni podatki,

2. če so podatki potrebni za ugotavljanje dejstev v kazenskih postopkih in predložitve teh podatkov pisno zahteva oziroma naloži pristojno sodišče,

3. določenih z zakonom o preprečevanju pranja denarja,

4. če so ti podatki potrebni za odločitev o pravnih razmerjih med zavarovalnico in zavarovalcem oziroma zavarovancem oziroma drugim upravičencem iz zavarovanja v sodnem sporu,

5. če so ti podatki potrebni v zapuščinskem postopku in predložitve teh podatkov zahteva oziroma naloži pristojno sodišče,

6. če so ti podatki potrebni zaradi izvršbe na premoženje zavarovalca oziroma zavarovanca oziroma drugega upravičenca iz zavarovanja in predložitve teh podatkov pisno zahteva oziroma naloži pristojno sodišče,

7. če te podatke potrebuje Agencija za zavarovalni nadzor oziroma drug nadzorni organ za potrebe nadzora, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti,

8. če te podatke potrebuje davčni organ v postopku, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti,

9. v primerih, določenih z Zakonom o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 70/94).

(3) Agencija za zavarovalni nadzor oziroma drugi organi in sodišča smejo podatke, ki so jih pridobili na podlagi drugega odstavka tega člena, uporabiti izključno za namen, zaradi katerega so bili podatki pridobljeni.

Pridobivanje, vodenje in uporaba zbirk osebnih podatkov

154. člen

(1) Zavarovalnice in Slovensko zavarovalno združenje zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo osebne podatke, potrebne za sklepanje zavarovanj in za likvidacijo škod, ki izvirajo iz zavarovanj po tem zakonu, v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov in posebnimi predpisi o zbirkah podatkov s področja zavarovanja.

(2) Zavarovalnice in Slovensko zavarovalno združenje lahko vzpostavijo, vzdržujejo in vodijo naslednje zbirke podatkov:

1. zbirko podatkov o zavarovalcih,
2. zbirko podatkov o škodnih dogodkih,
3. zbirko podatkov za presojo zavarovalnega kritja in višine odškodnine.

(3) V zbirki podatkov iz 1. točke drugega odstavka tega člena se zbirajo naslednji osebni podatki:

1. ime in priimek, spol, datum in kraj rojstva, stalno prebivališče zavarovalca, davčna številka zavarovalca,
2. ime zavarovalnice, številka police, trajanje zavarovanja, zavarovalni predmet in zavarovalno kritje.

(4) V zbirki podatkov iz 2. točke drugega odstavka tega člena se zbirajo naslednji osebni podatki:

1. ime in priimek, datum in kraj rojstva, stalno inčasno prebivališče, državljanstvo v škodnem dogodku udeleženih oseb in prič,
2. kazniva dejanja in prekrški v zvezi s škodnimi dogodki,
3. vrsta škodnega dogodka,
4. kraj, čas in potek škodnega dogodka,
5. opis škode v škodnem dogodku.

(5) V zbirki podatkov iz 3. točke drugega odstavka tega člena se zbirajo naslednji podatki:

1. ime in priimek, spol, datum in kraj rojstva, stalno prebivališče in davčna številka zavarovane osebe, za katero se ugotavlja zavarovalno kritje in odškodnina,
2. prehodne poškodbe in zdravstveno stanje, vrsta telesnih poškodb, trajanje zdravljenja in posledice zavarovanca in oškodovanca,
3. dohodki zavarovanca in oškodovanca,
4. upokojitve (redne in invalidske), prekvalifikacije in stopnje invalidnosti zavarovanca in oškodovanca,
5. stroški za medicinsko oskrbo, zdravila in ortopedske pripomočke zavarovanca in oškodovanca.

(6) Osebni podatki iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se zbirajo na naslednji način:

1. praviloma neposredno od posameznika, na katerega se nanašajo,
2. od drugih oseb (prič škodnih dogodkov),
3. podatki iz tretjega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi iz zbirk podatkov posameznih zavarovalnic in Slovenskega zavarovalnega združenja,
4. podatki iz 1., 3., 4. in 5. točke četrtega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve,
5. podatki iz 2. točke četrtega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi iz zbirk podatkov pravosodnih organov,

6. podatki iz petega odstavka tega člena se lahko zbirajo tudi:

- podatki iz 2. in 5. točke iz zbirk podatkov zdravstvenih ustanov,
- podatki iz 3. točke iz zbirk podatkov delodajalca, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in centrov za socialno delo,
- podatki iz 4. točke iz zbirk podatkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(7) Organi, organizacije in posamezniki, ki imajo podatke oziroma zbirke podatkov iz prejšnjih odstavkov, morajo te podatke na pisno zahtevo posredovati zavarovalnici oziroma Slovenskemu zavarovalnemu združenju.

(8) Podatki iz 1. točke drugega odstavka tega člena se shranjujejo deset let po prenehanju zavarovalne pogodbe, v primeru nastanka škodnega dogodka pa deset let po koncu obdelave škodnega dogodka. Podatki iz 2. in 3. točke drugega odstavka tega člena se shranjujejo deset let po koncu obdelave škodnega dogodka. Po preteku roka za shranjevanje se podatki iz zbirk podatkov iz drugega odstavka tega člena zbršejo.

8. POSLOVNE KNJIGE IN LETNO POROČILO

Splošna določba

155. člen

Zavarovalnica mora voditi poslovne knjige, sestavljati knjigovodske listine, vrednotiti knjigovodske postavke in sestavljati računovodska poročila v skladu z ZGD in drugimi predpisi, ter ob upoštevanju računovodskih in finančnih standardov in načel ter splošnih računovodskih predpostavk, če ni v tem poglavju drugače določeno.

Vodenje poslovnih knjig, evidenc in dokumentacije

156. člen

Zavarovalnica mora organizirati poslovanje in tekoče voditi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in druge administrativne oziroma poslovne evidence tako, da je mogoče kadarkoli preveriti ali posluje v skladu s pravili o obvladovanju tveganj.

Kontni okvir in sheme izkazov

157. člen

- (1) Zavarovalnica razvršča podatke v računovodske evidence po kontnem okviru za zavarovalnice.
- (2) Zavarovalnica pri sestavljanju računovodskih izkazov uporablja sheme računovodskih izkazov za zavarovalnice.

Letno poročilo

158. člen

- (1) Zavarovalnica sestavlja računovodske izkaze in poslovno poročilo za poslovno leto, ki je enako koledarskemu letu.
- (2) Zavarovalnica mora predložiti Agenciji za zavarovalni nadzor nerevidirano letno poročilo v treh mesecih po preteku koledarskega leta.
- (3) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena mora pozavarovalnica predložiti Agenciji za zavarovalni nadzor nerevidirano letno poročilo v štirih mesecih po preteku koledarskega leta.

Konsolidirano letno poročilo

158.a člen

- (1) Nadrejena zavarovalnica v zavarovalniški skupini mora izdelati tudi konsolidirano letno poročilo.

(2) V konsolidacijo se vključijo nadrejena zavarovalnica in vse podrejene zavarovalnice v zavarovalniški skupini.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejši način ter obseg konsolidacije in vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov.

Mnenje pooblaščenega aktuarja k letnemu poročilu

159. člen

(1) Zavarovalnica mora v roku 14 dni po tem, ko je predložila letno poročilo, Agenciji za zavarovalni nadzor predložiti tudi poročilo pooblaščenega aktuarja iz tretjega odstavka 76. člena tega zakona z mnenjem pooblaščenega aktuarja o tem, ali je zavarovalnica izračunavala premije in zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s predpisi.

(2) Za mnenje pooblaščenega aktuarja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja revidiranje, o mnenju pooblaščenega revizorja.

Predpis o poslovnih knjigah in letnem poročilu

160. člen

Agencija za zavarovalni nadzor predpiše:

1. kontni okvir za zavarovalnice;
2. vrste in sheme računovodskih izkazov zavarovalnic;
3. podrobnejšo vsebino in rok za predložitev letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila zavarovalnic in dodatkov k temu poročilu;
4. podrobnejši način vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanja računovodskih izkazov;
5. podrobnejšo vsebino poročila pooblaščenega aktuarja iz tretjega odstavka 76. člena tega zakona.

9. NOTRANJA REVIZIJA

Notranja revizija

161. člen

(1) Zavarovalnica mora organizirati notranjo revizijo kot samostojni organizacijski del, ki je neposredno podrejen upravi zavarovalnice ter funkcionalno in organizacijsko ločen od drugih organizacijskih delov zavarovalnice.

(2) Uprava zavarovalnice v soglasju z nadzornim svetom določi pravila delovanja notranje revizije.

Naloge notranje revizije

162. člen

(1) Notranja revizija izvaja stalen in celovit nadzor nad poslovanjem zavarovalnice z namenom preverjanja, če zavarovalnica:

1. opravlja zavarovalne posle pravilno in v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter notranji pravili, ki urejajo poslovanje zavarovalnice,

2. vodi poslovne knjige, sestavlja knjigovodske listine, vrednoti knjigovodske postavke in sestavlja računovodska ter druga poročila v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter notranji pravili, ki urejajo poslovanje zavarovalnice,

3. vodi register zavarovalnih zastopnikov, ki na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja v zavarovalnici opravljajo posle zavarovalnega zastopanja v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter notranji pravili, ki urejajo poslovanje zavarovalnice.

(2) Notranja revizija opravlja notranje revidiranje poslovanja v skladu s strokovnimi načeli in standardi notranjega revidiranja, kodeksom poklicne etike notranjih revizorjev ter pravili delovanja notranje revizije, ki jih v soglasju z nadzornim svetom sprejme uprava zavarovalnice.

(3) Notranja revizija mora uskladiti metode svojega dela z delom zunanjih revizorjev zavarovalnice, ki pregledujejo let-

ne računovodske izkaze oziroma opravljajo posebno revizijo na zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor oziroma posebno ali izredno revizijo na podlagi določb Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 47/97).

Delavci notranje revizije

163. člen

(1) Za opravljanje nalog notranjega revidiranja mora zavarovalnica zaposliti najmanj eno osebo, ki je pridobila naziv revizor, preizkušeni notranji revizor oziroma pooblaščen revizor v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje.

(2) Osebe, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja, v zavarovalnici ne smejo opravljati nobenih drugih nalog.

(3) Nalog notranje revizije ne smejo opravljati člani uprave zavarovalnice.

Letni program dela notranje revizije

164. člen

(1) Uprava zavarovalnice v soglasju z nadzornim svetom sprejme letni program dela notranje revizije.

(2) Letni program mora obsegati:

1. področja poslovanja, na katerih bo notranja revizija opravila pregled poslovanja,
 2. opis vsebine načrtovanih pregledov poslovanja po posameznih področjih.
- (3) Podrobnejši načrt dela notranje revizije sprejme uprava zavarovalnice.

Poročilo o notranjem revidiranju

165. člen

(1) Notranja revizija mora najmanj dvakrat letno izdelati poročilo o notranjem revidiranju, ki obsega:

1. opis vsebine opravljenih pregledov poslovanja,
2. primernost in učinkovitost delovanja sistemov notranjih kontrol,
3. kršitve in nepravilnosti, ki jih je notranja revizija ugotovila pri posameznem pregledu poslovanja, in predlog ukrepov za odpravo teh kršitev in nepravilnosti,
4. ugotovitve v zvezi z odpravo kršitev in nepravilnosti, ki jih je ugotovila notranja revizija.

(2) Notranja revizija mora izdelati letno poročilo o notranjem revidiranju, ki obsega:

1. poročilo o uresničitvi letnega programa dela,
2. povzetek pomembnejših ugotovitev opravljenih pregledov poslovanja.

(3) Polletno in letno poročilo mora notranja revizija predložiti upravi in nadzornemu svetu.

(4) Uprava mora seznaniti skupščino z letnim poročilom o notranjem revidiranju z mnenjem nadzornega sveta.

Obveščanje uprave zavarovalnice in nadzornega sveta

166. člen

(1) Če notranja revizija pri pregledu poslovanja ugotovi, da zavarovalnica krši pravila o obvladovanju tveganj ter ji zaradi tega grozi nelikvidnost ali nesolventnost, ali da je ogrožena varnost poslovanja oziroma zavarovancev, mora o tem nemudoma obvestiti upravo zavarovalnice.

(2) Če notranja revizija pri pregledu poslovanja ugotovi, da uprava zavarovalnice krši pravila o obvladovanju tveganj, mora o tem nemudoma obvestiti tudi nadzorni svet.

10. REVIDIRANJE

Revidiranje letnega poročila

167. člen

(1) Letno poročilo zavarovalnice in konsolidirano letno poročilo zavarovalniške skupine mora pregledati pooblaščen

revizor. Naloge revidiranja letnih poročil iz prejšnjega stavka lahko pri revizijski družbi opravlja pooblaščen revizor, ki ima dovoljenje Slovenskega inštituta za revizijo za opravljanje nalog revidiranja.

(2) Zavarovalnica mora zamenjati revizijsko družbo, ki je revidirala letno poročilo v najmanj zadnjih petih zaporednih letih.

(3) Zavarovalnica mora Agenciji za zavarovalni nadzor predložiti revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo v roku osmih dni po prejemu revizorjevega poročila oziroma najkasneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena mora pozavarovalnica predložiti revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo v sedmih mesecih po izteku koledarskega leta.

Poročanje Agenciji za zavarovalni nadzor

168. člen

Če revizor pri pregledu ugotovi, da zavarovalnica oziroma z zavarovalnico povezana oseba krši pravila o obvladovanju tveganj ter zavarovalnici zaradi tega grozi nelikvidnost ali nesolventnost, ali da je ogrožena varnost poslovanja oziroma zavarovancev, mora o tem nemudoma obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

Dolžnost zavarovalnice do posredovanja informacij

169. člen

(1) Uprava zavarovalnice mora revizorju posredovati vso potrebno dokumentacijo in mu omogočiti vpogled v poslovne knjige, spise in računalniške zapise. Revizorjem mora zavarovalnica v okviru običajnega poslovnega časa omogočiti dostop do poslovnih in delovnih prostorov.

(2) Za izvajanje revizije mora zavarovalnica dati revizorski družbi na razpolago ustrezne prostore in pripomočke. Če so bili opravljeni vnosi ali shranjevanje podatkov z uporabo računalniške obdelave, mora zavarovalnica na lastne stroške v primernem roku revizorju dati na razpolago pripomočke, ki so potrebni za branje dokumentacije in, če je potrebno, zagotoviti berljive trajne izpise v potrebnem številu kopij.

Vsebina revizijskega pregleda

170. člen

(1) Revizor pregleduje in poroča predvsem o:

1. bilanci stanja;
2. izkazu poslovnega izida;
3. izkazu finančnega izida;
4. izkazu gibanja kapitala;
5. stanju in spremembah zavarovalno-tehničnih rezervacij;
6. stanju in strukturi naložb kritnega premoženja;
7. stanju in strukturi naložb kritnih skladov, ki jih upravlja zavarovalnica;
8. izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj;
9. delovanju notranje revizije;
10. načinu vodenja poslovnih knjig;
11. kvaliteti informacijskega sistema v zavarovalnici;
12. pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil Agenciji za zavarovalni nadzor,
13. vrednotenju bilančnih in zunaj bilančnih postavk in računovodskih politikah.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejšo obliko in najmanjši obseg ter vsebino revizijskega pregleda in revizorjevega poročila.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko od revizorja zahteva dodatna pojasnila v zvezi z revizijskim pregledom.

(4) Če revizijski pregled oziroma poročilo ni opravljeno oziroma izdelano v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, Agencija za zavarovalni nadzor zavrne poročilo in za-

hteva, da revizijski pregled opravi drug pooblaščen revizor na stroške zavarovalnice.

Objava povzetka revidiranega letnega poročila

171. člen

(1) Zavarovalnica v dnevnem tisku oziroma strokovnem finančnem tisku, ki izhaja najmanj enkrat tedensko, objavi povzetek revidiranega letnega poročila z mnenjem revizorja in mnenjem pooblaščenega aktuarja v osmih dneh po tem, ko je sprejeto, vendar najkasneje v osmih mesecih po preteku koledarskega leta.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejšo vsebino povzetka iz prvega odstavka tega člena.

11. NADZOR NAD ZAVAROVALNICAMI

11.1. Splošne določbe

Nadzor nad zavarovalnicami

172. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor nad zavarovalnicami z namenom preverjanja, če zavarovalnice spoštujejo pravila o obvladovanju tveganj in druga pravila, določena s tem zakonom in predpisi izdanimi na njegovi podlagi oziroma drugimi zakoni, ki urejajo poslovanje zavarovalnic, in predpisi izdanimi na njihovi podlagi.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor tudi nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnice.

(3) Če je za nadzor nad posamezno družbo iz drugega odstavka tega člena pristojen drug nadzorni organ, opravi Agencija za zavarovalni nadzor pregled poslovanja te družbe v sodelovanju s pristojnim nadzornim organom.

(4) Če zavarovalnica opravlja zavarovalne posle iz 18. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, opravlja Agencija za zavarovalni nadzor tudi nadzor nad tehnično usposobljenostjo oseb, ki nudijo pomoč v težavah.

Način opravljanja nadzora

173. člen

Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor nad zavarovalnicami s:

1. spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po določbah tega zakona oziroma drugih zakonov dolžne poročati Agenciji za zavarovalni nadzor oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;
2. opravljanjem pregledov poslovanja zavarovalnic;
3. izrekanjem ukrepov nadzora po tem zakonu.

Letno nadomestilo za opravljanje nadzora

174. člen

(1) Za opravljanje nadzora iz 1. in 2. točke 173. člena tega zakona plačujejo zavarovalnice nadomestilo za nadzor, ki ga glede na višino vplačanih premij določa tarifa, ki jo sprejme Agencija za zavarovalni nadzor.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko določi nadomestilo iz prvega odstavka tega člena največ v taki višini, da vsota nadomestil, ki so jih dolžne plačati vse zavarovalnice za posamezno leto, ne preseže dejanskih stroškov nadzora iz 1. in 2. točke 173. člena tega zakona v tem letu.

(3) Če zavarovalnica ne plača nadomestila v rokih, ki jih določa tarifa iz prvega odstavka tega člena, Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici z odločbo naloži plačilo.

(4) Dokončna odločba iz tretjega odstavka tega člena je izvršilni naslov.

Stroški nadzora

175. člen

(1) Kadar je zavarovalnici izrečen ukrep nadzora po tem zakonu mora Agenciji za zavarovalni nadzor plačati pavšalno nadomestilo stroškov postopka, ki ga glede na vrsto in obseg kršitev določa tarifa, ki jo sprejme Agencija za zavarovalni nadzor.

(2) O povrnitvi stroškov iz prvega odstavka tega člena odloči Agencija za zavarovalni nadzor z odredbo oziroma odločbo o izreku ukrepa nadzora.

(3) Proti odločbi o povrnitvi stroškov iz drugega odstavka tega člena je dovoljeno začeti postopek sodnega varstva tudi, če proti odredbi oziroma odločbi o izreku ukrepa nadzora postopek sodnega varstva ni dopusten.

(4) Dokončna odločba iz tretjega odstavka tega člena je izvršilni naslov.

11.2. Poročanje

Redno poročanje in poročanje na zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor

176. člen

(1) Zavarovalnica mora poročati Agenciji za zavarovalni nadzor o naslednjih dejstvih in okoliščinah:

1. vpisu in spremembah podatkov, ki se vpisujejo v sodni register;
2. sklicu skupščine in vseh sklepov, sprejetih na skupščini;
3. imetnikih delnic zavarovalnice ter o pridobitvi oziroma spremembi kvalificiranih deležev iz 18. člena tega zakona;
4. razrešitvi in imenovanju članov uprave;
5. razrešitvi pooblaščenega aktuarja;
6. spremembi vodje notranje revizije oziroma o spremembi notranjega revizorja, če ima zavarovalnica zaposlenega samo enega revizorja;
7. nameravanem odprtju, preselitvi, zaprtju ali začasnem prenehanju podružnice ali predstavništva, oziroma spremembah vrste poslov, ki jih opravlja podružnica;
8. naložbah, na podlagi katerih je zavarovalnica posredno ali neposredno pridobila kvalificirani delež v drugi pravni osebi, in o vsaki nadaljnji naložbi v to pravno osebo;
9. pomembnejših spremembah v strukturi kapitala;
10. prenehanju opravljanja posameznih zavarovalnih poslov.

(2) Zavarovalnica mora Agencijo za zavarovalni nadzor obveščati o tehničnih podlagah, ki jih uporablja za izračun premijskih cenikov, in sicer izključno za namen preverjanja, ali so te v skladu z akturskimi načeli.

(3) Uprava zavarovalnice mora Agencijo za zavarovalni nadzor nemudoma obvestiti o naslednjih dogodkih:

1. če je ogrožena likvidnost ali solventnost zavarovalnice,
2. če nastopijo razlogi za prenehanje ali odvzem dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov,
3. če se finančni položaj zavarovalnice spremeni tako, da zavarovalnica ne dosega minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona.

(4) Zavarovalnica mora na zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor posredovati poročila in informacije o vseh zadevah, pomembnih za opravljanje nadzora oziroma izvrševanje drugih pristojnosti in nalog Agencije za zavarovalni nadzor.

Predpis o poročanju

177. člen

Agencija za zavarovalni nadzor predpiše podrobnejšo vsebino poročil in obvestil iz prvega do tretjega odstavka 176. člena tega zakona ter način in roke poročanja oziroma obveščanja.

11.3. Ukrepi nadzora

11.3.1. Splošna določba

Ukrepi nadzora

178. člen

Ukrepi nadzora nad zavarovalnico po tem zakonu so:

1. odreditev odprave kršitev;
2. odreditev dodatnih ukrepov;
3. odvzem dovoljenja;
4. izredna uprava;
5. prisilna likvidacija zavarovalnice;
6. odločanje o razlogih za stečaj zavarovalnice.

11.3.2. Odprava kršitev

Odredba o odpravi kršitev

179. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor izda odredbo o odpravi kršitev, če pri opravljanju nadzora nad zavarovalnico ugotovi:

1. da član uprave zavarovalnice nima dovoljenja iz 25. člena tega zakona;
2. da zavarovalnica ne izpolnjuje pogojev za opravljanje zavarovalnih poslov;
3. da zavarovalnica opravlja dejavnosti, ki jih po tem zakonu ne sme opravljati;
4. da zavarovalnica krši pravila o obvladovanju tveganj;
5. da zavarovalnica krši pravila o vodenju poslovnih knjig in letnem poročilu, notranji reviziji oziroma o revidiranju letnega poročila;
6. da zavarovalnica krši obveznosti poročanja in obveščanja;
7. da zavarovalnica krši pravila o imenovanju pooblaščenega aktuarja;
8. da zavarovalnica krši druge določbe tega zakona oziroma na njegovi podlagi izdanih predpisov oziroma drugih zakonov, ki urejajo poslovanje zavarovalnic.

(2) V odredbi iz prvega odstavka tega člena določi Agencija za zavarovalni nadzor primeren rok za odpravo kršitev.

Poročilo o odpravi kršitev

180. člen

(1) Zavarovalnica mora v roku iz drugega odstavka 179. člena tega zakona odpraviti ugotovljene kršitve in Agenciji za zavarovalni nadzor v istem roku, če ni z odredbo določen drugačen rok, dostaviti poročilo, v katerem opiše ukrepe za odpravo kršitev. Poročilo je potrebno priložiti listine in druge dokaze, iz katerih izhaja, da so bile ugotovljene kršitve odpravljene.

(2) Če iz poročila iz prvega odstavka tega člena in priloženih dokazov izhaja, da so bile kršitve odpravljene, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da so bile kršitve odpravljene. Agencija za zavarovalni nadzor lahko pred izdajo odločbe opravi ponoven pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev ali so kršitve odpravljene. Pri izvedbi ponovnega pregleda se uporabljajo določbe 304. člena tega zakona.

(3) Če je poročilo nepopolno oziroma iz poročila in priloženih dokazov ne izhaja, da so ugotovljene kršitve odpravljene, Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici z odredbo naloži dopolnitev poročila in ji določi rok za dopolnitev.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor mora odločbo oziroma odredbo iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena izdati v tridesetih dneh po prejemu poročila o odpravi kršitev, sicer se šteje, da so bile kršitve odpravljene.

(5) Če so z odredbo odrejeni dodatni ukrepi po 181. členu tega zakona, se določbe tega člena, ki se nanašajo na odpravo kršitev in na poročilo o odpravi kršitev, nanašajo tudi na izvedbo dodatnih ukrepov ter na poročanje o izvedbi dodatnih ukrepov.

Dodatni ukrepi za uresničevanje pravil o obvladovanju tveganj

181. člen

(1) Če Agencija za zavarovalni nadzor pri izvajanju nadzora ugotovi, da zavarovalnica huje krši pravila o obvladovanju tveganj, lahko z odredbo o odpravi kršitev odredi tudi naslednje dodatne ukrepe:

1. naloži upravi zavarovalnice, da sprejme načrt ukrepov za zagotovitev minimalnega kapitala zavarovalnice,

2. naloži upravi zavarovalnice in nadzornemu svetu, da skličeata skupščino delničarjev zavarovalnice ter predlagata sprejem ustreznih sklepov, kot na primer:

– sklep o povečanju osnovnega kapitala zavarovalnice z novimi vložki,
– sklep o povečanju osnovnega kapitala zavarovalnice iz sredstev dobička,

3. prepove zavarovalnici sklepanje novih zavarovalnih pogodb v posameznih ali vseh zavarovalnih vrstah,

4. prepove zavarovalnici opravljanje določenih vrst izplačil oziroma izplačil določenim osebam,

5. prepove zavarovalnici sklepanje poslov s posameznimi delničarji, člani uprave, člani nadzornega sveta, povezanimi družbami ali investicijskimi skladi, ki jih upravlja družba za upravljanje, ki je z zavarovalnico povezana oseba,

6. naloži upravi zavarovalnice, da sprejme in opravi ukrepe za:

– izboljšanje postopkov upravljanja s tveganji,
– spremembo področij poslovanja zavarovalnice,
– omejitev dajanja posojil,
– izboljšanje postopkov izterjatve zapadlih terjatev zavarovalnice,
– pravilno vrednotenje bilančnih in zunajbilančnih postavk,
– izboljšanje računovodsko informacijskega sistema,
– izboljšanje postopkov notranjih kontrol in notranjega revidiranja,
– druge ukrepe, potrebne za uresničitev pravil o obvladovanju tveganj,

7. prepove oziroma omeji zavarovalnici razpolaganje s kritnim premoženjem oziroma premoženjem kritnih skladov, ki jih upravlja zavarovalnica.

(2) Šteje se, da zavarovalnica huje krši pravila o obvladovanju tveganj, če:

1. ne dosega minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona ali ni izvršila ukrepov iz 142.a člena tega zakona oziroma ne dosega minimalnega obsega likvidnosti, določenega s predpisom iz 8. točke 109. člena tega zakona;

2. ni organizirala poslovanja oziroma ne vodi tekoče poslovnih knjig, poslovne dokumentacije ter drugih administrativnih in poslovnih evidenc tako, da je mogoče kadarkoli preveriti ali posluje v skladu s pravili o obvladovanju tveganj;

3. ne sprejme ukrepov in določi pravil za ustrezno vrednotenje bilančnih in zunajbilančnih postavk oziroma če te postavke vrednoti v nasprotju s tem zakonom oziroma na njegovi podlagi izdanimi predpisi;

4. opravlja dejavnosti, ki jih po tem zakonu ne sme opravljati;

5. krši določbe 120. do 133. člena tega zakona;

6. izplača dividende v nasprotju s 141. členom tega zakona;

7. pogosto krši obveznosti pravočasnega in pravnega poročanja, določene s tem zakonom oziroma na njegovi podlagi izdanimi predpisi;

8. sklepa navidezne posle z namenom napačnega prikazovanja finančnega položaja zavarovalnice;

9. opravlja druge posle, ki lahko ogrozijo njeno likvidnost oziroma solventnost,

10. ponavljajoče krši določbe 83. do 86. člena oziroma 228. člena tega zakona.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor naloži nadzornemu svetu zavarovalnice, da razreši člana oziroma člane uprave in imenuje novega člana oziroma člane uprave:

1. če zavarovalnica ne ravna v skladu z odredbo o odpravi kršitev, oziroma,

2. če uprava zavarovalnice ne opravi dodatnih ukrepov iz prvega odstavka tega člena, ki jih je odredil, oziroma,

3. če zavarovalnica ponavljajoče krši dolžnost pravočasnega in pravnega poročanja oziroma obveščanja Agencije za zavarovalni nadzor ali če ovira opravljanje nadzora v skladu z določbami 301. do 306. člena tega zakona.

11.3.3. Odvzem dovoljenja

Razlogi za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti

182. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame zavarovalnici dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v naslednjih primerih:

1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov,

2. če je zavarovalnici odredila dodatni ukrep iz tretjega odstavka 181. člena tega zakona in nadzorni svet v roku, določenem za izvršitev dodatnega ukrepa, ni razrešil člana oziroma članov uprave in imenoval novih, oziroma če tudi novo imenovani člani uprave v roku dveh mesecev od imenovanja niso zagotovili odpravo kršitev oziroma izvršitev dodatnih ukrepov, ki so bili razlog za dodatni ukrep iz tretjega odstavka 181. člena tega zakona,

3. če so podani razlogi za odvzem dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža iz prvega odstavka 21. člena tega zakona osebi, ki je neposredno oziroma posredno obvladujoča družba zavarovalnice.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v posameznih zavarovalnih vrstah, če se razlogi iz prvega odstavka tega člena nanašajo samo na zavarovalne posle v teh zavarovalnih vrstah.

Pogojni odvzem dovoljenja

183. člen

(1) Z odločbo o odvzemu dovoljenja lahko Agencija za zavarovalni nadzor hkrati izreče, da se odvzem dovoljenja ne bo izvršil, če zavarovalnica v času, ki ga določi Agencija za zavarovalni nadzor, ki pa ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od enega leta (preizkusna doba), ne bo storila nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje.

(2) Kadar Agencija za zavarovalni nadzor izreče pogojni odvzem dovoljenja, lahko določi, da bo odvzem dovoljenja izvršen tudi, če zavarovalnica v določenem roku ne odpravi kršitev oziroma opravi dodatnih ukrepov, zaradi katerih ji je bil izrečen pogojni odvzem dovoljenja. Rok za izpolnitev teh obveznosti določi Agencija za zavarovalni nadzor v mejah preizkusne dobe.

Preklic pogojnega odvzema dovoljenja

184. člen

Agencija za zavarovalni nadzor prekliče pogojni odvzem dovoljenja in dovoljenje odvzame, če zavarovalnica v preizkusni dobi stori novo kršitev, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje, oziroma če ne izpolni dodatnih pogojev iz drugega odstavka 183. člena tega zakona.

11.3.4. Izredna uprava

Odločba o izredni upravi

185. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor izda odločbo o izredni upravi v naslednjih primerih:

1. če je zavarovalnici odredila dodatne ukrepe iz prvega in tretjega odstavka 181. člena tega zakona in zavarovalnica v rokih, določenih za izvajanje dodatnih ukrepov, ni pričela z izvajanjem teh ukrepov oziroma jih ni izvedla;

2. če zavarovalnica kljub izvedenim dodatnim ukrepom ne dosega minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena tega zakona;

3. če bi nadaljnje poslovanje zavarovalnice lahko ogrozilo njeno likvidnost oziroma solventnost oziroma varnost zavarovancev.

(2) Z odločbo o izredni upravi določi Agencija za zavarovalni nadzor rok trajanja izredne uprave, ki ne sme biti daljši od enega leta.

(3) Če Agencija za zavarovalni nadzor izda odločbo o izredni upravi zavarovalnici, ki ima podružnico v državi članici, mora še pred izdajo odločbe obvestiti pristojni nadzorni organ države članice. V obvestilu mora navesti tudi pravne posledice in dejanske učinke izdane odločbe.

(4) Če zaradi zaščite interesov strank zavarovalnice oziroma zaradi drugih javnih koristi z izdajo odločbe iz tretjega odstavka tega člena ni mogoče odlašati, Agencija za zavarovalni nadzor obvesti pristojni nadzorni organ takoj po izdaji odločbe.

Člani izredne uprave

186. člen

Z odločbo o izredni upravi Agencija za zavarovalni nadzor imenuje dva ali več izrednih upraviteljev, ki so člani izredne uprave zavarovalnice, in določi vrsto in obseg poslov, ki jih opravlja posamezni izredni upravitelj.

Vpis v sodni register

187. člen

(1) V sodni register se vpiše izdaja odločbe o izredni upravi. Hkrati se vpiše tudi ustrezna sprememba oseb, pooblaščenih za zastopanje zavarovalnice.

(2) Predlog za vpis podatkov iz prvega odstavka tega člena mora izredna uprava vložiti v roku treh dni od prejema odločbe. Predlogu mora priložiti odločbo Agencije za zavarovalni nadzor o izredni upravi.

Pravne posledice izredne uprave

188. člen

(1) V času trajanja izredne uprave izvršuje pristojnosti nadzornega sveta Agencija za zavarovalni nadzor.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena ima Agencija za zavarovalni nadzor pravico dajati izrednemu upravitelju navodila za vodenje poslov zavarovalnice, ki so zanj obvezna.

(3) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na člana uprave, se uporabljajo tudi za izrednega upravitelja, če Agencija za zavarovalni nadzor z navodili iz drugega odstavka tega člena ne določi drugače.

(4) Z dnem izdaje odločbe o izredni upravi prenehajo vse pristojnosti in pooblastila članom uprave in nadzornega sveta zavarovalnice ter pristojnosti skupščine, razen pristojnosti iz 191. člena tega zakona.

Pooblastila v času trajanja izredne uprave

189. člen

(1) Člani uprave morajo izredni upravi nemudoma omogočiti dostop do vse poslovne in druge dokumentacije zavarovalnice in pripraviti poročilo o predaji poslov.

(2) Izredni upravi ali posameznemu izrednemu upravitelju morajo člani uprave zavarovalnice na zahtevo dati vsa pojasnila oziroma dodatna poročila o poslovanju zavarovalnice.

(3) Izredni upravitelj ima pravico odstraniti osebo, ki ovira njegovo delo, glede na okoliščine primera pa tudi zahtevati pomoč pristojnega organa za notranje zadeve.

Poročila izredne uprave

190. člen

(1) Izredna uprava mora najmanj vsake tri mesece izdelati in izročiti Agenciji za zavarovalni nadzor poročilo o finančnem stanju in pogojih poslovanja zavarovalnice v izredni upravi.

(2) Izredna uprava mora v devetih mesecih po imenovanju izredne uprave izročiti Agenciji za zavarovalni nadzor poročilo o finančnem stanju in pogojih poslovanja zavarovalnice v izredni upravi, skupaj z oceno ekonomske stabilnosti zavarovalnice in možnosti za nadaljnje poslovanje zavarovalnice, ki vključuje:

1. oceno in posledice prevzemanja izgub zavarovalnice s strani delničarjev zavarovalnice;

2. možnosti za alokacijo in razpršitev ostalih izgub zavarovalnice;

3. nepredvidene odhodke, ki lahko vplivajo na obveznosti zavarovalnice;

4. oceno možnih ukrepov za odpravo finančnih težav zavarovalnice, vključno s prenosom zavarovalnih pogodb, z oceno stroškov izvedbe teh ukrepov;

5. oceno pogojev za začetek prisilne likvidacije oziroma stečaja zavarovalnice.

Povečanje osnovnega kapitala zaradi zagotovitve ekonomske stabilnosti zavarovalnice

191. člen

(1) Če Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi poročila izredne uprave iz prvega oziroma drugega odstavka 190. člena tega zakona oceni, da je zaradi zagotovitve minimalnega kapitala zavarovalnice oziroma zaradi odprave vzrokov nelikvidnosti ali nesolventnosti zavarovalnice potrebno ustrezno povečati osnovni kapital zavarovalnice z novimi denarnimi vložki, naloži izredni upravi, da skliče skupščino delničarjev zavarovalnice in ji predlaga sprejem sklepa o takšnem povečanju osnovnega kapitala.

(2) Izredna uprava mora objaviti sklic skupščine zaradi odločanja o povečanju osnovnega kapitala iz prvega odstavka tega člena najkasneje v roku osmih dni po prejemu naloga Agencije za zavarovalni nadzor iz prvega odstavka tega člena.

(3) V sklicu skupščine morajo biti delničarji opozorjeni na pravne posledice iz 2. točke prvega odstavka 193. člena tega zakona.

Ocena rezultatov izredne uprave

192. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora najmanj enkrat na tri mesece oceniti rezultate izredne uprave.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor mora sprejeti končno oceno rezultatov izredne uprave najkasneje v treh mesecih po prejemu poročila iz drugega odstavka 190. člena tega zakona.

(3) Če Agencija za zavarovalni nadzor oceni, da se je v času trajanja izredne uprave izboljšalo finančno stanje zavarovalnice tako, da je zavarovalnica dosegla minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona in redno izpolnjuje svoje dospelje obveznosti, mora Agencija za zavarovalni nadzor izdati odločbo o prenehanju izredne uprave in odpoklicu izrednih upraviteljev.

(4) Če Agencija za zavarovalni nadzor oceni, da se v času trajanja izredne uprave finančno stanje zavarovalnice ni izboljšalo tako, da bi zavarovalnica dosegla minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona oziroma da bi bila sposobna tekoče izpolnjevati dospеле obveznosti, izda odločbo o začetku likvidacije oziroma o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka.

(5) V primeru iz četrtega odstavka tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor izda tudi odločbo o nadaljšanju izredne uprave za največ šest mesecev, če ni pogojev za začetek stečajnega postopka in če Agencija za zavarovalni nadzor oceni, da bo zavarovalnica v nadaljnjih šestih mesecih lahko dosegla minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona.

11.3.5. Prisilna likvidacija

Razlogi za začetek prisilne likvidacije

193. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor izda odločbo o začetku prisilne likvidacije v naslednjih primerih:

1. če na podlagi poročila iz drugega odstavka 190. člena tega zakona oceni, da se v času trajanja izredne uprave finančno stanje ni izboljšalo tako, da bi zavarovalnica dosegla minimalni kapital iz 110. oziroma 111. člena tega zakona in ni pogojev za začetek stečajnega postopka,

2. če skupščina delničarjev zavrne predlog sklepa iz prvega odstavka 190. člena tega zakona ali če prva prodaja delnic na podlagi sklepa, ki ga skupščina sprejme na predlog iz prvega odstavka 190. člena tega zakona ni uspešna,

3. če je zavarovalnici odvzeto dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov,

4. če je zavarovalnici prenehalo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov in zavarovalnica v roku treh mesecev od prejema ugotovitelne odločbe iz drugega odstavka 69. člena tega zakona ni pričela s postopkom za preoblikovanje ali prenehanje zavarovalnice ali s postopkom za ponovno pridobitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov,

5. če je članu uprave zavarovalnice pravnomočno odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave oziroma če je član uprave razrešen oziroma če član uprave ne opravlja funkcije člana uprave več kot šest mesecev in nadzorni svet v roku treh mesecev ne imenuje novega člana uprave v skladu s tem zakonom ter zavarovalnica zaradi tega nima najmanj dveh članov uprave.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor mora izdati odločbo o začetku prisilne likvidacije v roku osmih dni, ki teče:

1. v primeru iz 1. točke prvega odstavka tega člena od izteka roka za sprejem končnega poročila o oceni rezultatov izredne uprave iz drugega odstavka 192. člena tega zakona,

2. v primeru iz 2. točke prvega odstavka tega člena od dneva, ko je skupščina zavrnila predlog sklepa iz prvega odstavka 191. člena tega zakona oziroma od dneva, ko je iztekel rok za vpis in vplačilo delnic na podlagi neuspešne prve prodaje,

3. v primeru iz 3. točke prvega odstavka tega člena od dneva izdaje odločbe o odvzemu dovoljenja,

4. v primeru iz 4. točke prvega odstavka tega člena od izteka treh mesecev od pravnomočnosti ugotovitelne odločbe iz drugega odstavka 69. člena tega zakona,

5. v primeru iz 5. točke prvega odstavka tega člena od izteka trimesečnega roka za imenovanje novega člana uprave.

Obveščanje pristojnih nadzornih organov države članice o začetku postopka prisilne likvidacije

193.a člen

(1) Za uvedbo postopka prisilne likvidacije nad zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima podružni-

co ustanovljeno v drugi državi članici, je izključno pristojna Agencija za zavarovalni nadzor.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor mora o izdani odločbi o začetku prisilne likvidacije nad zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima podružnico v državi članici, čimprej obvestiti pristojni nadzorni organ te države članice.

(3) Za vodenje postopka prisilne likvidacije nad zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima podružnico ustanovljeno v državi članici, ter vsa ostala vprašanja v zvezi s postopkom, se uporablja pravo Republike Slovenije.

Učinkovanje odločbe o začetku postopka prisilne likvidacije

193.b člen

Odločba o začetku postopka, ki ima enak učinek kot odločba o prenehanju zavarovalnice po tem zakonu, nad zavarovalnico države članice, ki ima podružnico v Republiki Sloveniji, ki jo izda pristojni nadzorni organ države članice, kjer je sedež zavarovalnice, ima brez posebnega postopka priznanja in izvršitve neposredni učinek na območju Republike Slovenije, in sicer takoj, ko postane izvršljiva v državi članici.

Objava povzetka odločbe o začetku postopka prisilne likvidacije v Uradnem listu Evropskih skupnosti

193.c člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora odločbo o začetku postopka prisilne likvidacije nad zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima podružnico v drugi državi članici, javno objaviti, povzetek odločbe pa mora objaviti tudi v Uradnem listu Evropskih skupnosti. Povzetek odločbe o začetku postopka prisilne likvidacije se objavi v slovenskem jeziku.

(2) Objava povzetka iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati zlasti:

– ime in naslov organa, ki bo vodil postopek prisilne likvidacije;

– pravo, po katerem bo tekel postopek prisilne likvidacije;

– imena likvidacijskih upraviteljev;

– rok za prijavo terjatev in pravne posledice, če upnik terjatve ne prijavi.

(3) Podrobnejšo vsebino objave povzetka odločbe o začetku postopka prisilne likvidacije določi Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom.

Obveščanje znanih upnikov o začetku postopka prisilne likvidacije

193.č člen

(1) O izdaji odločbe o začetku prisilne likvidacije nad zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima podružnico v državi članici, mora likvidacijski upravitelj posamično, v slovenskem jeziku, takoj obvestiti tudi vse znane upnike zavarovalnice, ki imajo prebivališče oziroma sedež na območju držav članic, in sicer na posebnem obrazcu, ki ga predpiše Agencija za zavarovalni nadzor in na katerem je v vseh uradnih jezikih Evropskih skupnosti naslov: »Vabilo za prijavo terjatev in roki, ki jih je potrebno spoštovati«.

(2) Obvestilo mora vsebovati zlasti naslednje informacije:

– ime in naslov organa, ki bo vodil postopek prisilne likvidacije, in organa, kateremu je potrebno poslati prijavo terjatev;

– rok, v katerem morajo upniki prijaviti svoje terjatve in posledice zamude roka;

– pravicah in dolžnostih upnikov v postopku prisilne likvidacije, predvsem ali morajo upniki, ki imajo privilegirane terjatve, in upniki, ki imajo terjatve zavarovane s stvarnimi pravicami, prav tako vložiti prijavo;

– vplivu začetka postopka prisilne likvidacije na zavarovalne pogodbe, še posebej o datumu prenehanja njihove veljavnosti in posledicah na pravice in dolžnosti zavarovancev oziroma zavarovalcev.

(3) Za obveščanje upnikov iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, v delu kjer je urejena osebna vročitev.

(4) Podrobnejšo vsebino obvestila znanim upnikom zavarovalnice določi na posebnem obrazcu Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom.

Prijava terjatev upnikov

193.d člen

(1) Upnik prijavi terjatev v likvidacijsko maso v uradnem jeziku države članice, kjer ima prebivališče oziroma sedež, in sicer na posebnem obrazcu. Naslov obrazca: »Prijava terjatve« mora biti naveden v slovenskem jeziku.

(2) Podrobnejšo vsebino obrazca za prijavo terjatev upnikov določi Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom.

Uporaba določil v postopku stečajna na zavarovalnico

193.e člen

V primeru začetka stečajnega postopka nad zavarovalnico, ki ima podružnico v državi članici, se smiselno uporabljajo tudi določbe 193.a, 193.c, 193.d ter drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka 194. člena tega zakona, s tem da sklep o začetku stečajnega postopka v obliki kratkega povzetka v Uradnem listu Evropskih skupnosti objavi stečajno sodišče. Terjatve upnikov se prijavijo stečajnemu sodišču.

Likvidacijski upravitelji

194. člen

(1) Z odločbo o začetku prisilne likvidacije Agencija za zavarovalni nadzor imenuje dva ali več likvidacijskih upraviteljev in določi vrsto in obseg poslov, ki jih opravlja posamezni likvidacijski upravitelj.

(2) Likvidacijski upravitelj, ki je imenovan z odločbo Agencije za zavarovalni nadzor na podlagi tega zakona, lahko izvršuje svoje pristojnosti neposredno tudi na območju države članice, kjer ima zavarovalnica podružnico, in ima pri tem enake pristojnosti kot jih ima na območju Republike Slovenije. Pri tem mora spoštovati zakonodajo države članice, na območju katere izvršuje svoje pristojnosti. Likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje Agencija za zavarovalni nadzor, je dolžan redno in na primeren način obveščati vse upnike o poteku postopka. Agencija za zavarovalni nadzor s podzakonskim aktom predpiše vsebino in roke obvestil iz prejšnjega stavka.

(3) Likvidacijski upravitelj lahko imenuje tudi osebe za pomoč in, če je to primerno, za zastopanje v državi članici, kjer ima zavarovalnica podružnico.

(4) Likvidacijski upravitelj, imenovan z odločbo pristojnega nadzornega organa države članice, lahko opravlja dejanja v postopku prisilne likvidacije v Republiki Sloveniji s pristojnostmi, ki jih ima v državi članici, razen tistih, ki pomenijo uporabo prisilnih ukrepov. Pri tem mora spoštovati zakonodajo Republike Slovenije.

(5) Imenovanje za likvidacijskega upravitelja se v državi članici dokazuje z overjenim izvidom originalne odločbe, s katero je imenovan. Od likvidacijskega upravitelja iz države članice, ki opravlja dejanja v postopku prisilne likvidacije v Republiki Sloveniji, lahko Agencija za zavarovalni nadzor zahteva prevod odločbe v slovenski jezik

Pravne posledice prisilne likvidacije

195. člen

(1) Z dnem izdaje odločbe o prisilni likvidaciji prenehajo vse pristojnosti in pooblastila članom uprave in članom

nadzornega sveta zavarovalnice ter pooblastila skupščine, razen pristojnosti na podlagi določb iz 1. točke 196. člena tega zakona.

(2) V postopku prisilne likvidacije izvršuje pristojnosti nadzornega sveta zavarovalnice in pristojnosti skupščine, razen pristojnosti na podlagi določb iz 1. točke 196. člena tega zakona, Agencija za zavarovalni nadzor.

Postopek prisilne likvidacije

196. člen

Če v tem podrazdelku ni drugače določeno, se za postopek prisilne likvidacije zavarovalnice smiselno uporabljajo določbe:

1. 374. člena, 376. člena, 380. člena, 381. člena, 384. člena, prvega odstavka 385. člena, 386. člena, 387. člena, 388. člena, 389. člena, 390. člena, 392. člena in 393. člena ZGD, ter

2. 187. člena, tretjega odstavka 188. člena in 189. člena tega zakona.

Prepoved sklepanja novih poslov

197. člen

V postopku prisilne likvidacije zavarovalnica ne sme sklepati nobenih novih poslov, razen tistih, ki so potrebni za unovčenje likvidacijske mase in tistih, ki so potrebni za prenos zavarovalnih pogodb na drugo zavarovalnico.

Nastop stečajnega razloga

198. člen

Če likvidacijski upravitelji ugotovijo, da premoženje zavarovalnice ne zadošča za poplačilo vseh terjatev upnikov zavarovalnice, ali da zavarovalnica nima zadosti likvidnih sredstev, da bi lahko ob dospelosti izplačala terjatve upnikov, morajo o tem nemudoma obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

Prisilna likvidacija podružnice tuje zavarovalnice

198.a člen

(1) Če Agencija za zavarovalni nadzor začne postopek prisilne likvidacije nad podružnico tuje zavarovalnice, mora še pred izdajo odločbe obvestiti vse pristojne nadzorne organe držav članic, v katerih ima tuja zavarovalnica podružnice. V obvestilu mora navesti pravne posledice in dejanske učinke takšnega postopka.

(2) Če zaradi zaščite interesov strank zavarovalnice oziroma zaradi drugih javnih koristi s sprejemom odločbe iz prvega odstavka ni mogoče odlašati, Agencija za zavarovalni nadzor obvesti pristojni nadzorni organ takoj po izdaji odločbe.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor mora v postopku prisilne likvidacije iz prvega odstavka tega člena uskladiti svoja dejanja z dejanji pristojnih nadzornih organov drugih držav članic. K usklajevanju svojih dejanj so zavezani tudi likvidacijski upravitelji.

12. STEČAJ

12.1. Skupne določbe

Prepoved prisilne poravnave

199. člen

Nad zavarovalnico ni mogoče začeti postopka prisilne poravnave.

Uporaba določb za stečajni postopek

200. člen

Če ni v tem zakonu drugače določeno, se za stečajni postopek nad zavarovalnico uporabljajo določbe Zakona o

prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93 in 39/97 – v nadaljnjem besedilu: ZPPSL).

Stečajni razlogi

201. člen

Agencija za zavarovalni nadzor izda odločbo o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka v naslednjih primerih:

1. če na podlagi poročila iz drugega odstavka 190. člena tega zakona oceni, da se v času trajanja izredne uprave finančno stanje ni izboljšalo in zavarovalnica kljub izredni upravi ni sposobna tekoče izpolnjevati dospelih obveznosti;

2. če pri opravljanju nadzora nad zavarovalnico ugotovi, da premoženje zavarovalnice ne zadošča za poplačilo vseh terjatev upnikov zavarovalnice.

Začetek stečajnega postopka

202. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora pri pristojnem sodišču vložiti predlog za začetek stečajnega postopka naslednji delovni dan po izdaji pisnega odprava odločbe o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka. Predlogu mora priložiti odločbo o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka.

(2) Sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka brez ponovnega preizkusa pogojev za začetek stečajnega postopka v roku treh delovnih dni od vložitve predloga iz prvega odstavka tega člena.

(3) Proti sklepu o začetku stečajnega postopka iz drugega odstavka tega člena ni pritožbe.

Stečajni upravitelj

203. člen

(1) Stečajnega upravitelja imenuje sodišče na predlog Agencije za zavarovalni nadzor. Agencija za zavarovalni nadzor lahko za stečajnega upravitelja predlaga samo osebo, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja.

(2) Če nastopijo razlogi za razrešitev stečajnega upravitelja, mora sodišče pred odločitvijo o njegovi razrešitvi o razlogih obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor in jo pozvati, da se o razlogih izjavi v roku, ki ne sme biti krajši od treh in ne daljši od osmih dni.

Oklic o začetku stečajnega postopka

204. člen

Oklic o začetku stečajnega postopka nad zavarovalnico mora poleg podatkov, ki jih mora obsegati oklic po ZPPSL, obsegati tudi:

1. opozorilo zavarovancev na pravne posledice začetka stečajnega postopka nad zavarovalnico iz 205. oziroma 210. člena tega zakona;

2. ime, priimek in naslov kuratorja, če je bil ta postavljen.

Prenehanje zavarovalnih pogodb

205. člen

Zavarovalne pogodbe, ki jih je sklenila zavarovalnica, prenehajo veljati z iztekom 30 dne šteto od objave oklica o začetku stečajnega postopka nad zavarovalnico v Uradnem listu Republike Slovenije.

Mnenje Agencije za zavarovalni nadzor

206. člen

(1) Kadar sodišče v zvezi z unovčevanjem stečajne mase po ZPPSL odloča na podlagi predhodnega mnenja

upniškega odbora, mora v primeru stečaja zavarovalnice pridobiti tudi mnenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(2) Za mnenje Agencije za zavarovalni nadzor iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe ZPPSL o mnenju upniškega odbora.

Obveščanje Agencije za zavarovalni nadzor

207. člen

Izvod poročil stečajnega upravitelja o poteku stečajnega postopka vroči sodišče tudi Agenciji za zavarovalni nadzor.

Prednostno poplačilo terjatev iz zavarovalnih pogodb

208. člen

(1) Terjatve iz zavarovalnih pogodb se iz stečajne mase izplačajo kot strošek stečajnega postopka pred poplačilom upnikov iz drugega in tretjega odstavka 160. člena ZPPSL.

(2) Terjatve iz prvega odstavka tega člena se poplačajo po naslednjem vrstnem redu:

1. terjatve iz zavarovanj iz drugega odstavka 211. člena tega zakona v višini zahtevanega kritja v zvezi z zavarovanjem, iz katerega izvira terjatev, in ki jih ni bilo mogoče poplačati iz premoženja kritnega sklada;

2. terjatve iz četrtega odstavka 211. člena tega zakona, ki jih ni bilo mogoče poplačati iz premoženja kritnega sklada;

3. terjatve iz premoženjskih zavarovanj in drugih zavarovanj, v zvezi s katerimi se ne oblikujejo matematične rezervacije, na izplačilo odškodnine za škodne dogodke, ki so nastopili pred začetkom stečaja;

4. terjatve iz premoženjskih zavarovanj in drugih zavarovanj, v zvezi s katerimi se ne oblikujejo matematične rezervacije, na povrnitev dela premije vplačane za obdobje po prenehanju zavarovanja.

12.2. Posebne določbe za poplačilo terjatev iz tistih vrst zavarovanj, za katera je potrebno oblikovati matematične rezervacije

Uporaba določb

209. člen

Določbe tega razdelka se uporabljajo za življenjska zavarovanja in nezgodna ter zdravstvena zavarovanja, za katera se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja.

Prenehanje zavarovalnih pogodb

210. člen

Z dnem začetka stečajnega postopka nad zavarovalnico prenehajo zavarovalne pogodbe iz 209. člena tega zakona.

Pravica do ločenega poplačila iz premoženja kritnega sklada

211. člen

(1) Z dnem začetka stečajnega postopka pridobijo upravičenci iz zavarovanj iz 209. člena tega zakona ločitveno pravico na premoženju kritnega sklada za poplačilo njihovih terjatev iz teh zavarovanj.

(2) Upravičenci iz življenjskih zavarovanj in iz nezgodnih ter zdravstvenih zavarovanj, pri katerih za obveznosti zavarovalnice veljajo pravila življenjskih zavarovanj, imajo pravico, da se iz premoženja kritnega sklada, pred ostalimi terjatvami, katerih kritju je namenjen posamezen kritni sklad, poplačajo njihove terjatve v višini, ki je enaka zahtevanemu kritju v zvezi z zavarovanjem, iz katerega izvira terjatev.

(3) Če premoženje kritnega sklada ne zadošča za celotno poplačilo terjatev iz drugega odstavka tega člena se

te terjatve poplačajo v višini, ki je v enakem razmerju z zahtevanim kritjem v zvezi z zavarovanjem, iz katerega izvira terjatev, kot je razmerje med celotno vrednostjo premoženja kritnega sklada in zahtevanim kritjem za vsa zavarovanja, ki jih je sklenila zavarovalnica v zavarovalni vrsti, v zvezi s katero je bil oblikovan kritni sklad.

(4) Ostale terjatve iz zavarovanj iz 209. člena tega zakona se poplačajo iz premoženja kritnega sklada, ki ostane po poplačilu terjatev iz drugega odstavka tega člena.

(5) Če premoženje kritnega sklada ne zadošča za celotno poplačilo ostalih terjatev iz četrtega odstavka tega člena, se te terjatve iz premoženja kritnega sklada poplačajo sorazmerno.

(6) Za ugotavljanje višine terjatve in skupne višine zahtevanega kritja je odločilno stanje na dan začetka stečajnega postopka.

Ločen račun denarnih sredstev v stečaju

212. člen

(1) Stečajni upravitelj mora pri organizaciji, ki opravlja posle plačilnega prometa, poleg splošnega računa stečajnega dolžnika, za vsak kritni sklad odpreti poseben denarni račun kritnega sklada.

(2) Celotno poslovanje z denarnimi sredstvi, pridobljenimi z unovčenjem premoženja kritnega sklada, mora stečajni upravitelj opravljati preko posebnega denarnega računa kritnega sklada.

(3) Vsak nalog za izplačilo iz posebnega denarnega računa kritnega sklada mora poleg stečajnega upravitelja odobriti tudi kurator.

Kurator

213. člen

(1) Zaradi zaščite interesov upravičencev iz prvega odstavka 211. člena tega zakona imenuje stečajno sodišče na predlog Agencije za zavarovalni nadzor s sklepom o začetku stečajnega postopka kuratorja.

(2) Za kuratorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje za stečajnega upravitelja in ki ima ustrezna znanja in izkušnje s področja zavarovalništva.

(3) Stečajni upravitelj mora kuratorju omogočiti pregled poslovnih knjig in drugih evidenc ter dokumentacije zavarovalnice, v obsegu, ki je potreben za ugotovitev obsega premoženja kritnega sklada, prijavo terjatev upravičencev ter uresničevanje drugih pooblastil, ki jih ima kurator po tem zakonu.

(4) Kadar ZPPSL določa, da je potrebno pridobiti mnenje oziroma soglasje upniškega odbora, je potrebno v zvezi s premoženjem kritnega sklada pridobiti tudi mnenje oziroma soglasje kuratorja.

(5) Glede nagrade kuratorja ter njegovih pooblastil in dolžnosti se smiselno uporabljajo predpisi, ki veljajo za stečajnega upravitelja.

Prijava in preizkus terjatev

214. člen

(1) Rok za prijavo terjatev iz prvega odstavka 211. člena tega zakona je tri mesece od objave oklica o začetku stečajnega postopka v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Kurator mora v imenu in za račun upravičencev prijaviti terjatve iz prvega odstavka 211. člena tega zakona in o prijavi obvestiti upravičence. Upravičenci lahko tudi sami prijavijo svoje terjatve.

(3) Terjatve, ki jih prijavi kurator, veljajo v stečajnem postopku zavarovalnice za ugotovljene in se zanje ne uporabljajo določbe ZPPSL o preizkusu terjatev.

(4) Kadar je terjatev poleg kuratorja prijavil tudi upravičenec, se prijava terjatve upravičenca upošteva in preizkusi

samo v delu, v katerem presega terjatev, ki jo je v imenu in za račun tega upravičenca prijavil kurator.

13. ZAVAROVALNI ZASTOPNIKI IN POSREDNIKI

13.1. Zavarovalni zastopniki

Zavarovalni zastopnik

215. člen

(1) Zavarovalni zastopnik je oseba, ki je na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja z zavarovalnico oziroma zavarovalno zastopniško družbo pooblaščen za sklepanje zavarovalnih pogodb v imenu in za račun zavarovalnice. Poleg sklepanja pogodb se za zavarovalno zastopstvo štejejo tudi aktivnosti, ki so povezane s pripravo na sklenitev zavarovalne pogodbe ter pomoč pri izvrševanju pravic iz pogodbe, še posebej pri reševanju odškodninskih zahtevkov, naslovljenih na zavarovalnico.

(2) Pooblastilo zavarovalnega zastopnika za sklenitev zavarovalne pogodbe obsega tudi pooblastilo za spremembo oziroma podaljšanje te pogodbe in sprejemanje izjav zavarovalca o odstopu od zavarovalne pogodbe.

(3) Poleg sklepanja pogodb se za zavarovalno zastopstvo zavarovalno zastopniških družb štejejo tudi aktivnosti, ki so povezane s pripravo na sklenitev zavarovalne pogodbe ter pomoč pri izvrševanju pravic iz pogodbe, še posebej pri reševanju odškodninskih zahtevkov, naslovljenih na zavarovalnico.

Zavarovalna zastopniška družba

216. člen

(1) Zavarovalna zastopniška družba je pravna oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve zastopanja zavarovalnic ali zavarovalno zastopniških družb pri sklepanju zavarovalnih pogodb.

(2) Določbe tega zakona o zavarovalni zastopniški družbi se smiselno uporabljajo tudi za podjetnika posameznika po ZGD, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve zastopanja zavarovalnic ali zavarovalno zastopniških družb pri sklepanju zavarovalnih pogodb.

Obveznosti zastopnika in odgovornost zavarovalnice

217. člen

(1) Določbe 83. do 86. člena tega zakona veljajo tudi za zavarovalnega zastopnika.

(2) Pred sklenitvijo in, če je potrebno, tudi pri kasnejših spremembah in dopolnitvah zavarovalne pogodbe mora zavarovalni zastopnik zavarovalca pisno seznaniti tudi s podatki o:

1. svojem imenu in priimku ter naslovu,
2. izvoljenju za opravljanje poslova zavarovalnega zastopanja,

3. tem, za katere zavarovalnice deluje,

4. tem, da ima sam oziroma njegova zavarovalna zastopniška družba neposreden ali posreden delež, ki predstavlja več kot 10% delež glasovalnih pravic ali delež v kapitalu zavarovalnice,

5. tem, da ima zavarovalnica oziroma od nje odvisna družba neposreden ali posreden delež, ki predstavlja več kot 10% delež glasovalnih pravic ali delež v kapitalu zavarovalno zastopniške družbe, v kateri je zavarovalni zastopnik zaposlen oziroma je z njo v drugem pravnem razmerju,

6. izvensodnem postopku reševanja sporov med potrošniki in ponudniki ter o internem postopku za reševanje pritožb zavarovalcev iz 333.a člena tega zakona.

(3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka mora zavarovalni zastopnik v zvezi z zavarovalno pogodbo zavarovalca seznaniti tudi o tem, ali:

1. daje zavarovalcu nasvet za sklenitev pogodbe iz četrtega odstavka tega člena, ki vključuje analizo na podlagi primerno velikega števila zavarovalnih pogodb, dostopnih na tržišču, oziroma

2. je obligacijsko zavezan kot ekskluzivni zastopnik za eno ali več zavarovalnic. V tem primeru mora na zahtevo zavarovalca le-tega obvestiti tudi o nazivih zavarovalnic, ki jih zastopa, oziroma

3. je obligacijsko zavezan kot ekskluzivni zastopnik za eno ali več zavarovalnic in da ne daje nasveta za sklenitev pogodbe na podlagi četrtega odstavka tega člena. V tem primeru mora na zahtevo zavarovalca le-tega obvestiti tudi o nazivih zavarovalnic, ki jih zastopa. Zavarovalni zastopnik mora zavarovalca obvestiti o njegovi pravici, da v primeru iz 2. in 3. točke tega odstavka lahko zahteva podatke o nazivih zavarovalnic.

(4) Če zavarovalni zastopnik zavarovalca obvesti o tem, da mu daje nasvet za sklenitev pogodbe na podlagi korektnosti in poštene analize, je dolžan takšen nasvet oblikovati na podlagi primerno velikega števila zavarovalnih pogodb, dostopnih na tržišču, ki mu omogočajo podati priporočilo v skladu s profesionalnimi kriteriji, da bo lahko zavarovalec s sklenitvijo takšne pogodbe uresničil svoje potrebe in zahteve.

(5) Zavarovalni zastopnik mora pred sklenitvijo pogodbe, na podlagi informacij pridobljenih od zavarovalca, temu opredeliti potrebe in želje kot tudi razloge za nasvete dane zavarovalcu glede zavarovalnih produktov.

(6) Informacij, navedenih v prvem, drugem, tretjem in četrtem odstavku tega člena zavarovalnemu zastopniku ni potrebno podati, če gre za primere iz šestega odstavka 338. člena tega zakona.

(7) Za ravnanja zavarovalnega zastopnika in zavarovalno zastopniške družbe odgovarja zavarovalnica kot za svoja lastna ravnanja.

Omejitev pooblastil zastopnika

218. člen

(1) Če je pooblastilo zastopnika omejeno samo na določeno območje, je zastopnik pooblaščen opravljati pravna dejanja iz 215. člena tega zakona samo v zvezi z zavarovanji, ki se nanašajo na premoženje, ki se nahaja na tem območju, oziroma osebe, ki na tem območju bivajo.

(2) Če je pooblastilo za zastopanje omejeno bodisi tako, da zastopnik ni pooblaščen za opravljanje vseh pravnih dejanj iz 215. člena tega zakona, bodisi na način iz prvega odstavka tega člena, učinkuje omejitev pooblastila za zastopanje nasproti zavarovalcu samo, če mu je bila te omejitve znana oziroma mu ni mogla ostati neznana.

(3) Šteje se, da zavarovalcu omejitev pooblastila zastopnika ni mogla ostati neznana po drugem odstavku tega člena, samo če za omejitev ni vedel zaradi hude malomarnosti.

13.2. Zavarovalni posredniki

Zavarovalni posrednik

219. člen

(1) Zavarovalni posrednik je oseba, ki posreduje pri sklepanju zavarovalnih pogodb za eno ali več zavarovalnic.

(2) Posredovanje po prvem odstavku tega člena je storitev, katere predmet je prizadevanje spraviti zavarovalca v stik z zavarovalnico, da bi se z njo pogajal za sklenitev zavarovalne pogodbe. Poleg navedenega se pod zavarovalno posredništvo štejejo tudi aktivnosti, ki so povezane s pripravo na sklenitev zavarovalne pogodbe ter pomoč pri izvrševanju pravic iz pogodbe, še posebej pri reševanju odškodninskih zahtevkov, naslovljenih na zavarovalnico. Navedeno velja tudi za zavarovalno posredniške družbe iz 220. člena tega zakona.

(3) Za zavarovalno posredovanje se uporabljajo splošna pravila obligacijskega prava o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, če ni v tem zakonu drugače določeno.

(4) Za zavarovalne posrednike iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo osebe, ki opravljajo posle posredovanja, smiselno pa tudi ne za zavarovalno posredniške družbe iz 220. člena tega zakona, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

– če zavarovalna pogodba zahteva samo znanje o nevarnostih, ki jih krije;

– če zavarovalna pogodba ni pogodba o življenjskem zavarovanju;

– če zavarovalna pogodba ne krije zavarovanja odgovornosti;

– če primarna profesionalna dejavnost osebe, ki opravlja posle zavarovalnega zastopanja, ni zavarovalno zastopanje;

– če zavarovanje predstavlja dopolnitev oziroma je v povezavi s proizvodom oziroma storitvijo, ki se zagotavlja, in če takšno zavarovanje krije:

a) nevarnost uničenja, izgube ali poškodovanja proizvodov ali stvari;

b) nevarnost poškodovanja ali izgube prtljage in ostalih nevarnosti, povezanih s turističnim potovanjem, ki je bilo rezervirano preko turistične agencije, četudi zavarovalna pogodba vsebuje določila o življenjskem zavarovanju ali zavarovanju odgovornosti, če takšne vrste zavarovanje predstavlja pomožno oziroma dopolnilno obliko zavarovanja, ki krije rizike, povezane s turističnim potovanjem;

– če znesek letne premije zavarovanja ni višji od zneska 120.000 tolarjev in če zavarovalna pogodba, všteti vsa podaljšanja, ni sklenjena za dalj kot pet let.

(5) Za zavarovalne posrednike iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo osebe in družbe, ki v okviru opravljanja svoje profesionalne dejavnosti strankam dajejo informacije o zavarovanju, pri čemer ne sme iti za aktivnosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Zavarovalna posredniška družba

220. člen

(1) Zavarovalna posredniška družba je pravna oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve posredovanja pri sklepanju zavarovalnih pogodb.

(2) Določbe tega zakona o zavarovalni posredniški družbi se smiselno uporabljajo tudi za podjetnika posameznika po ZGD, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve posredovanja pri sklepanju zavarovalnih pogodb.

Zaščita interesov strank

221. člen

(1) Zavarovalni posrednik mora pri opravljanju zavarovalnega posredovanja štiti zlasti interese zavarovalca.

(2) V razmerju do zavarovalnice mora zavarovalni posrednik štiti tiste interese zavarovalnice, na katere mora pred oziroma po sklenitvi zavarovalne pogodbe paziti tudi zavarovalec. Zlasti mora zavarovalni posrednik zavarovalnico pri pripravi zavarovalne pogodbe obvestiti o vseh posebnih nevarnostih, ki so mu znane oziroma bi mu morale biti znane.

Obveznosti zavarovalnega posrednika

222. člen

(1) Obveznost zavarovalnega posrednika štiti interese zavarovalca iz prvega odstavka 221. člena tega zakona obsega tudi pojasnila in svetovanje zavarovalcu o vseh okoliščinah, pomembnih za odločitev zavarovalca za sklenitev zavarovalne pogodbe za določene vrste zavarovanja oziroma za določeno zavarovalnico.

(2) Zaradi izpolnitve obveznosti iz prvega odstavka tega člena mora zavarovalni posrednik zlasti:

1. za zavarovalca izdelati primerno analizo nevarnosti in primerna načela kritja;

2. za zavarovalca na podlagi strokovnih informacij, ki so mu dostopne, izdelati oceno o kapitalski ustreznosti zavarovalnice;

3. za zavarovalca posredovati pri sklenitvi zavarovanja, ki glede na okoliščine posameznega primera zavarovalcu nudi največje varstvo, pri čemer se ta obveznost lahko omeji zgolj na določene zavarovalne proizvode, če o tem zavarovalni posrednik zavarovalca izrecno obvesti;

4. obvestiti zavarovalnico o zavarovalčevi ponudbi za sklenitev zavarovalne pogodbe; izročiti zavarovalcu zavarovalne pogoje in ga seznaniti s pravili za izračun premije;

5. preveriti vsebino zavarovalne police;

6. nuditi pomoč zavarovalcu v času trajanja zavarovalne pogodbe in sicer tako pred kot tudi po nastopu zavarovalnega primera, in zlasti skrbeti, da zavarovalec pravna dejanja, ki so pomembna za ohranitev oziroma uresničitev pravic na podlagi zavarovalne pogodbe, opravi v rokih, določenih za opravo teh pravnih dejanj;

7. stalno preverjati zavarovalne pogodbe, ki jih je zavarovalec sklenil z njegovim posredovanjem, in izdelati predloge za spremembe teh zavarovalnih pogodb z namenom doseči večje varstvo.

(3) Za ravnanje zavarovalnega posrednika v razmerju do zavarovalca se smiselno uporabljajo določbe 217. člena tega zakona.

(4) Zavarovalni posrednik mora imeti zavarovano poklicno odgovornost za zavarovalno vsoto, ki ne sme biti manjša od 240.000.000 tolarjev na en odškodninski zahtevek oziroma 360.000.000 tolarjev za vse odškodninske zahtevke skupno v enem letu, razen če je pogodba o zavarovanju poklicne odgovornosti sklenjena v okviru pravne osebe, v imenu in za račun katere nastopa posrednik.

Nasprotje interesov

223. člen

(1) Zavarovalni posrednik mora zavarovalcu razkriti vse pravne in ekonomske povezave s posamezno zavarovalnico, ki lahko vplivajo na nepristranost zavarovalnega posrednika pri izpolnjevanju obveznosti do zavarovalca in zlasti obveznosti iz 3. in 7. točke drugega odstavka 222. člena tega zakona.

(2) Za pravne in ekonomske povezave po prvem odstavku tega člena se štejejo zlasti določbe posredniške pogodbe za zavarovalnico, na podlagi katerih je zavarovalni posrednik:

1. zavezan posredovati izključno pri sklepanju zavarovanj s to zavarovalnico,

2. upravičen do posebne provizije (provizije za uspeh) oziroma do višje provizije za posredovanje pri določenih vrstah zavarovanj.

Provizija

224. člen

(1) Zavarovalni posrednik nima pravice od zavarovalca zahtevati plačilo provizije oziroma kakršno koli drugo plačilo, če ni s posredniško pogodbo, sklenjeno z zavarovalcem, izrecno pisno drugače dogovorjeno.

(2) Če je s posredniško pogodbo iz prvega odstavka tega člena izrecno pisno dogovorjeno, da ima zavarovalni posrednik pravico do provizije, pridobi pravico do provizije, ko prične veljati zavarovalna pogodba, pri sklenitvi katere je posredoval.

Prisilne določbe

225. člen

(1) Obveznosti posrednika iz prvega odstavka 221. člena in iz 222. člena tega zakona s pogodbo ni mogoče izključiti niti omejiti.

(2) Določba posredniške pogodbe, ki je v nasprotju s prvim odstavkom tega člena oziroma drugim odstavkom 224. člena tega zakona, je nična.

Prepoved posredovanja

226. člen

(1) Zavarovalni posrednik ne sme posredovati pri sklenitvi pogodb z zavarovalnico, zavarovalnico države članice oziroma tujo zavarovalnico, če bi bila s sklenitvijo zavarovalne pogodbe kršena določba 3. člena tega zakona.

(2) Zavarovalni posrednik ne sme posredovati pri sklenitvi zavarovalne pogodbe, ki bi bila v nasprotju s 83. členom tega zakona.

Reševanje sporov med zavarovalnimi posredniki in potrošniki

226.a člen

Za reševanje sporov med zavarovalnimi posredniki in potrošniki se smiselno uporablja določba 333.a člena tega zakona.

13.3. Pogoji za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja

13.3.1. Skupne določbe

Splošna določba

227. člen

(1) Storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja lahko opravlja samo zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba, ki je pridobila dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(2) Nihče drug razen oseb iz prvega odstavka tega člena ne sme opravljati storitev zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(3) Za opravljanje storitev po prvem odstavku tega člena se ne štejejo posli zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ki jih opravljajo fizične osebe na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja v zavarovalnici oziroma družbi iz prvega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko storitve zavarovalnega zastopanja opravljajo tudi druge osebe, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni zvezi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer potovalne agencije, špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil).

(5) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko storitve zavarovalnega posredovanja opravljajo tudi banke, ki so za opravljanje teh storitev pridobile dovoljenje Banke Slovenije. Banka Slovenije izda dovoljenje na podlagi predhodnega mnenja Agencije za zavarovalni nadzor.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor mora mnenje iz prejšnjega odstavka podati v roku 45 dni od dneva prejema zaprosila. Če Agencija za zavarovalni nadzor v tem roku ne poda mnenja, se šteje, da je mnenje podano oziroma da lahko Banka Slovenije izda dovoljenje iz prejšnjega odstavka tudi brez mnenja Agencije za zavarovalni nadzor.

Obveznost zavarovalnice

228. člen

Zavarovalnica mora zagotoviti, da zanjo storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja opravljajo samo osebe iz prvega, četrtega oziroma petega odstavka 227. člena tega zakona.

Združenje zavarovalnih agencij

229. člen

(1) Zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe se združijo v združenje zavarovalnih agencij, organizirano kot gospodarsko interesno združenje.

(2) Združenje zavarovalnih agencij:

1. črtana;

2. opravlja naloge skupnega pomena za zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe, določene v pogodbi o ustanovitvi oziroma drugih aktih združenja.

Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja

230. člen

(1) Posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja lahko pri zavarovalnici, zavarovalni zastopniški družbi oziroma zavarovalni posredniški družbi oziroma banki iz petega odstavka 227. člena tega zakona samostojno opravljajo samo fizične osebe, ki imajo dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(2) Pomožni zavarovalni zastopnik oziroma posrednik je oseba, ki išče potencialne zavarovalce brez posredovanja vsebine zavarovalnega zastopanja in brez podpisovanja kakršnihkoli zavarovalnih dokumentov. Opravljanje del pomožnega zavarovalnega zastopnika se šteje v dokazovanje pogoja enoletnih izkušenj, ki so potrebne za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov, če je opravljal dela pod mentorstvom osebe, ki ima dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(3) Odvisni zavarovalni zastopnik je oseba, ki opravlja posle zavarovalnega zastopanja v imenu in za račun ene ali več zavarovalnic v primeru zavarovalnih produktov, ki si med seboj ne konkurirajo, vendar ta oseba ne pobira premij ali zneskov, namenjenih strankam, in deluje pod polno odgovornostjo zavarovalnic za produkte, ki jih zadevajo. Oseba, ki opravlja posle zavarovalnega zastopanja poleg svoje glavne poklicne dejavnosti, se prav tako šteje za odvisnega zavarovalnega zastopnika, ki deluje pod polno odgovornostjo zavarovalnice za zavarovalne produkte, ki jih nudi, če je zavarovanje dopolnitev blaga in storitev, dobavljenih v okviru te glavne poklicne dejavnosti in oseba ne pobira premij ali zneskov, namenjenih strankam.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, če oseba izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je uspešno opravila preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja,

2. da ima najmanj enoletne izkušnje s področja zavarovalnih poslov, ki jih je pridobil na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja z zavarovalnico oziroma zavarovalno zastopniško ali posredniško družbo,

3. da obvlada slovenski jezik,

4. da ni bila pravnomočno nepogojno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev.

(5) Zavarovalni posrednik mora vlogi za izdajo dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja predložiti tudi potrdilo o sklenjenem zavarovanju iz četrtega odstavka 222. člena tega zakona.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja:

1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov,

2. če je bil zavarovalni zastopnik oziroma posrednik pravnomočno nepogojno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev,

3. če zavarovalni zastopnik ponavljajoče krši določbe tega zakona iz prvega odstavka 217. člena tega zakona,

4. če zavarovalni posrednik ponavljajoče krši prepovedi iz 225. člena tega zakona,

5. če je zavarovalni zastopnik oziroma posrednik huje kršil dobre poslovne običaje pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja,

6. če zavarovalni posrednik nima zavarovane poklicne odgovornosti v skladu s četrtem odstavkom 222. člena tega zakona.

(7) Predlog za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja lahko da Združenje zavarovalnih agencij, zavarovalnica, delodajalec ali Slovensko zavarovalno združenje. O odvzetih dovoljenjih Agencija za zavarovalni nadzor obvesti vlagatelja predloga za odvzem dovoljenja in Slovensko zavarovalno združenje.

Register zavarovalnih zastopnikov in posrednikov

231. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor vodi register zavarovalnih zastopniških družb in zavarovalnih posredniških družb, ki so na območju Republike Slovenije v skladu s tem zakonom upravičene opravljati storitve zavarovalniškega posredovanja.

(2) Zavarovalnica mora voditi register zavarovalno zastopniških družb, ki zanjo na podlagi pravnega razmerja opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja, in register zavarovalnih zastopnikov, ki na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja z njo opravljajo posle zavarovalnega zastopanja.

(3) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba oziroma banka iz petega odstavka 227. člena tega zakona mora voditi register zavarovalnih posrednikov oziroma zastopnikov, ki na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja v zavarovalno zastopniški oziroma posredniški družbi opravljajo posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(4) Registri iz prejšnjih odstavkov tega člena so javni.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor tekoče obvešča Združenje zavarovalnih agencij o:

1. izdaji in odvzemu dovoljenj za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja,

2. obvestilih zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družb iz 241. člena tega zakona,

3. izdaji in odvzemu dovoljenj za ustanovitev podružnice tuje zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe.

(6) Registri zavarovalno zastopniških in zavarovalno posredniških družb morajo vsebovati tudi navedbo oseb v vodstvu teh družb. Navedeni registri morajo vsebovati tudi informacije o registriranih zavarovalno zastopniških in posredniških družbah v državah članicah, o nadzornih organih v državah članicah ter o državah, v katerih lahko zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki opravljajo svojo dejavnost oziroma posle.

Nadzor

232. člen

(1) Nadzor nad zavarovalnimi zastopniki oziroma posredniki in zavarovalnimi zastopniškimi oziroma posredniškimi družbami opravlja Agencija za zavarovalni nadzor. Nadzor nad bankami iz petega odstavka 227. člena tega zakona opravlja Agencija za zavarovalni nadzor v sodelovanju z Banko Slovenije.

(2) Za nadzor iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 172., 173., 175., prvega in četrtega odstavka 176. 177., 179., 180., 183. in 184. člena tega zakona, za nadzor nad zavarovalnimi zastopniškimi in posredniškimi družbami pa tudi 174. člena tega zakona.

Predpis o zavarovalnih zastopnikih in posrednikih

233. člen

Agencija za zavarovalni nadzor predpiše:

1. podrobnejše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega za-

stopanja oziroma posredovanja iz 1. točke drugega odstavka 230. člena tega zakona,

2. podrobnejša pravila o načinu vodenja registrov iz 231. člena tega zakona, podatkih, ki se vpisujejo v te registre, in načinu javnega dostopa do teh podatkov,

3. podrobnejšo vsebino poročil iz 239. člena tega zakona ter roke in način poročanja.

13.3.2. Zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe

Uporaba določb

234. člen

(1) Za zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo se uporabljajo določbe ZGD, če ni v tem zakonu drugače določeno.

(2) Za zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo se smiselno uporablja določba 228. člena tega zakona, kadar opravlja svojo dejavnost preko drugih zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družb.

Pravnoorganizacijska oblika

235. člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba je lahko organizirana kot gospodarska družba ali kot samostojni podjetnik po ZGD.

(2) Kadar se samostojni podjetnik, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, po ZGD ne vpiše v sodni register, se določbe tega zakona o vpisu v sodni register smiselno uporabljajo za vpis v ustrezen drug register samostojnih podjetnikov.

Dejavnost zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe

236. člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba lahko opravlja samo storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba opravlja tudi:

1. storitve kreditnega posredovanja, oziroma storitve posredovanja investicijskih kuponov vzajemnih skladov oziroma drugih podobnih finančnih proizvodov, če izpolnjuje pogoje za opravljanje teh storitev, določenih z zakoni oziroma drugimi predpisi, ki urejajo opravljanje teh storitev,

2. storitve iz 2. do 5. točke petega odstavka 14. člena tega zakona.

Zavarovanje odgovornosti zavarovalne posredniške družbe

237. člen

Zavarovalna posredniška družba mora imeti zavarovano poklicno odgovornost v skladu s četrtem odstavkom 222. člena tega zakona.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja

238. člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba mora pred vpisom ustanovitve v sodni register oziroma pred vpisom ustrezne spremembe dejavnosti v sodni register pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni

nadzor za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(2) Za zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja se smiselno uporabljajo določbe 2. do 5. točke prvega odstavka 66. člena tega zakona. Zahtevi za izdajo dovoljenja mora zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba priložiti tudi dokaze, iz katerih izhaja, da izpolnjuje pogoje, določene v 234. do 237. členu tega zakona.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor izda dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba izpolnjuje pogoje, določene v 234. do 237. členu tega zakona.

(4) Pred zavrnitvijo zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja mora dati Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalni zastopniški oziroma posredniški družbi rok, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni, da se izjasni o razlogih za zavrnitev dovoljenja iz četrtega odstavka tega člena.

(5) Določbe prvega do tretjega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za mnenje Agencije za zavarovalni nadzor iz petega odstavka 227. člena tega zakona.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v naslednjih primerih:

– če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;

– če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba ali zavarovalni zastopnik ali posrednik, ki dela zanj, huje krši določbe 217., 218., 221., 222., 223. ali 225. člena tega zakona;

– če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba krši določbo 236. člena tega zakona;

– če zavarovalno posredniška družba nima zavarovane odgovornosti v skladu s 237. členom tega zakona;

– če zavarovalna posredniška družba ponavljajoče krši obveznosti poročanja in obveščanja.

(7) Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja preneha veljati:

1. če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja,

2. če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba preneha z opravljanjem dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto,

3. z začetkom stečajnega postopka oziroma postopka prisilne likvidacije,

4. z zaključkom redne likvidacije.

(8) Če nastopi razlog iz sedmega odstavka tega člena, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo

Poročanje

239. člen

Zavarovalna posredniška družba mora Agenciji za zavarovalni nadzor poročati tudi o:

1. spremembah podatkov, ki se vpisujejo v sodni register,

2. strukturi in obsegu posredniških poslov po zavarovalnicah, ki jih je v posameznem poslovnem letu opravil za te zavarovalnice,

3. pravnih in ekonomskih povezavah iz drugega odstavka 223. člena tega zakona,

4. o izpolnjevanju obveznosti iz 237. člena tega zakona.

13.3.2.a Opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja v državi članici

Opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja v državi članici

239.a člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba lahko opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, za katero je pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor, na območju države članice bodisi preko podružnice, bodisi neposredno, če izpolnjuje pogoje, določene s predpisi te države članice.

(2) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba, ki namerava pričeti z opravljanjem dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v državi članici, mora o tem obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor mora najkasneje v enem mesecu obvestilo iz prejšnjega odstavka posredovati pristojnemu nadzornemu organu države članice, ki je izjavil, da želi biti seznanjen o namenu zavarovalno zastopniške oziroma posredniške družbe, in o tem obvestiti zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo.

(4) Zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družba lahko prične z opravljanjem dejavnosti v drugi državi članici z iztekom enega meseca, od dne, ko prejme obvestilo Agencije za zavarovalni nadzor iz prejšnjega odstavka. Dejavnost lahko prične opravljati takoj, če pristojni nadzorni organ te države članice ne želi izvedeti za namero družbe, da bo začela opravljati dejavnost.

(5) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za opravljanje poslov zavarovalnega zastopnika oziroma zavarovalnega posrednika v državi članici.

13.3.3. Zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe držav članic

Zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe držav članic

240. člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba, ki je v državi članici upravičena opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, lahko na območju Republike Slovenije opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja bodisi preko podružnice bodisi neposredno.

(2) Za zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe iz prvega odstavka tega člena veljajo določbe 215. do 227. člena tega zakona ter določba 239. člena tega zakona glede poslov, ki jih zavarovalna posredniška družba opravlja na območju Republike Slovenije.

Pričetek opravljanja dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja

241. člen

(1) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba iz prvega odstavka 240. člena tega zakona, ki namerava opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v Republiki Sloveniji, mora o tem obvestiti nadzorni organ države svojega sedeža. Ta mora o tem v roku enega meseca obvestiti Agencijo za zavarovalni nadzor.

(2) Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba iz prvega odstavka 240. člena tega zakona lahko prične opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v Republiki Sloveniji v enem mesecu po tem, ko je bila s strani nadzornega organa države svojega sedeža obveščena o obvestilu, s katerim je ta obvestil Agencijo za zavarovalni nadzor o nameri zavarovalno zastopniške oziroma posredniške družbe, da bo opravljala dejavnost.

(3) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za opravljanje poslov zavarovalnega zastopnika oziroma zavarovalnega posrednika države članice v Republiki Sloveniji.

(4) Nadzorni organi držav članic se med seboj obveščajo in izmenjujejo informacije, ki se nanašajo na zavarovalne zastopnike in posrednike in zavarovalno zastopniške oziroma posredniške družbe, zlasti v primeru, ko zoper njih izrečejo ukrepe, ker ti ne poslujejo v skladu z zakonodajo države, kjer se opravljajo posli oziroma dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

13.3.4. Tuje zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe

Podružnica tuje zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe

242. člen

(1) Tuja zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba lahko na območju Republike Slovenije opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja samo preko podružnice.

(2) Za tujo zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo, ki je na območju Republike Slovenije ustanovila podružnico, veljajo določbe 215. do 239. člena tega zakona.

Dovoljenje za ustanovitev podružnice

243. člen

Za dovoljenje za ustanovitev podružnice iz prvega odstavka 242. člena tega zakona in odvzem tega dovoljenja se smiselno uporabljajo določbe drugega do četrtega odstavka 19. člena, 98. člena in 238. člena tega zakona.

14. NADZOR NAD DRUGIMI OSEBAMI

Nadzor nad drugimi osebami

244. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor opravlja tudi nadzor nad osebami, ki poleg drugih dejavnosti ali kot edino dejavnost opravljajo:

1. zavarovalne posle, ne da bi za opravljanje teh poslov pridobile oziroma imele dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor,

2. dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ne da bi za opravljanje teh dejavnosti pridobile oziroma imele dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

(2) Za nadzor iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 172., 173., 175., četrtega odstavka 176., 177., 179. in 180. člena tega zakona, če ni v 245. členu tega zakona drugače določeno.

Ukrepi nadzora

245. člen

(1) Če iz podatkov, s katerimi Agencija za zavarovalni nadzor razpolaga, izhaja, da oseba opravlja zavarovalne posle oziroma dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ne da bi za opravljanje teh poslov oziroma dejavnosti pridobila oziroma imela dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor, izda tej osebi odredbo, s katero ji naloži, da preneha z opravljanjem teh poslov oziroma dejavnosti.

(2) V primeru iz prvega odstavka tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor še pred izdajo odredbe opravi pregled poslovnih knjig in druge dokumentacije osebe in zbere druge dokaze, zaradi ugotovitve, ali oseba opravlja zavarovalne posle oziroma dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(3) V odredbi iz prvega odstavka tega člena Agencija za zavarovalni nadzor osebi naloži, da v roku, ki ne sme biti krajši od osmih dni in ne daljši od 15 dni, predloži poročilo, v katerem opiše ukrepe, ki jih je opravila v zvezi s prenehanjem opravljanja zavarovalnih poslov oziroma dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja ter v katerem se oseba lahko izjavi o utemeljenosti razlogov za izdajo odredbe. Oseba mora poročilu priložiti dokaze, iz katerih izhaja, da je opravila ukrepe v zvezi s prenehanjem opravljanja zavarovalnih poslov oziroma dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

(4) Če pravna oseba, pri kateri se opravlja nadzor, ne ravna po odredbi iz prvega odstavka tega člena, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da obstoji razlog za likvidacijo te osebe.

(5) Odločba iz četrtega odstavka tega člena mora biti obrazložena.

(6) Na podlagi pravnomočne odločbe iz četrtega odstavka tega člena začne pristojno sodišče na predlog Agencije za zavarovalni nadzor postopek likvidacije.

15. AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

15.1. Položaj Agencije za zavarovalni nadzor

Položaj Agencije za zavarovalni nadzor

246. člen

(1) S tem zakonom se ustanovi Agencija za zavarovalni nadzor.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor je pravna oseba.

(3) Pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti je Agencija za zavarovalni nadzor samostojna in neodvisna.

(4) Sedež Agencije za zavarovalni nadzor je v Ljubljani.

Poslovnik Agencije za zavarovalni nadzor

247. člen

Agencija za zavarovalni nadzor ima poslovnik, ki določa podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje Agencije za zavarovalni nadzor.

Pečat

248. člen

Agencija za zavarovalni nadzor ima pečat, na katerem sta ime »Agencija za zavarovalni nadzor« in grb Republike Slovenije.

Poročanje o stanju na področju zavarovalništva

249. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o stanju in razmerah na področju zavarovalništva.

(2) Poročilo iz prvega odstavka tega člena mora obsegati podatke o obsegu zavarovalnih poslov po zavarovalnih vrstah.

(3) Poročilo iz prvega odstavka tega člena za preteklo leto mora Agencija za zavarovalni nadzor predložiti Državnemu zboru do 30. junija tekočega leta.

Letno poročilo o delu

250. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem delu.

(2) Poročilo iz prvega odstavka tega člena mora obsegati podatke o ukrepih Agencije za zavarovalni nadzor po izvedenih postopkih nadzora, izdanih dovoljenjih za oprav-

ljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija za zavarovalni nadzor, ter podatke o sodelovanju Agencije za zavarovalni nadzor z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi.

(3) Poročilo iz prvega odstavka tega člena za preteklo leto mora Agencija za zavarovalni nadzor predložiti Državnemu zboru do 30. junija tekočega leta.

15.2. Organi Agencije za zavarovalni nadzor

Organi Agencije za zavarovalni nadzor

251. člen

Organa Agencije za zavarovalni nadzor sta strokovni svet in direktor Agencije za zavarovalni nadzor.

Sestava strokovnega sveta

252. člen

Strokovni svet sestavljajo predsednik in šest članov.

Imenovanje in razrešitev članov in predsednika strokovnega sveta

253. člen

(1) Člane in predsednika strokovnega sveta imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance.

(2) Člani in predsednik strokovnega sveta se imenujejo za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani.

Pogoji za imenovanje članov in predsednika strokovnega sveta

254. člen

(1) Za člana oziroma predsednika strokovnega sveta je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. je državljan Republike Slovenije,

2. ima univerzitetno izobrazbo,

3. je priznan strokovnjak s področja zavarovalništva, financ ali gospodarskega prava,

4. da ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja, storjenega z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi enega od naslednjih kaznivih dejanj, storjenih iz malomarnosti: povzročitve smrti iz malomarnosti (129. člen KZ), hude telesne poškodbe (134. člen KZ), posebno hude telesne poškodbe (135. člen KZ), ogrožanja varnosti pri delu (208. člen KZ), prikrivanja (221. člen KZ), izdaje in nepravilne pridobitve poslovne tajnosti (241. člen KZ), pranja denarja (252. člen KZ), izdaje uradne tajnosti (266. člen KZ), povzročitve splošne nevarnosti (317. člen KZ) ali izdaje državne tajnosti (359. člen KZ), ki še niso bila izbrisana iz evidence.

(2) Člani in predsednik strokovnega sveta ne smejo biti pogodbeno vezani, zaposleni ali imeti lastniških deležev pravnih oseb, ki jim Agencija za zavarovalni nadzor izdaja dovoljenje oziroma soglasje za poslovanje, in ne smejo opravljati nalog v organih političnih strank.

Razrešitev članov in predsednika strokovnega sveta

255. člen

Član oziroma predsednik strokovnega sveta se sme predčasno razrešiti:

1. če to sam zahteva,

2. če je pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja iz 4. točke prvega odstavka 254. člena tega zakona,

3. zaradi trajne izgube delovne zmožnosti za opravljanje funkcije,

4. če krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov (260. člen),

5. če krši prepoved iz drugega odstavka 254. člena tega zakona,

6. če se naknadno izkaže, da ne izpolnjuje pogojev za imenovanje,

7. če ne opravlja nalog, določenih v tem zakonu in poslovniku Agencije za zavarovalni nadzor, oziroma jih opravlja nevestno ali nestrokovno.

Pristojnosti strokovnega sveta

256. člen

Strokovni svet:

1. odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih v skladu z zakonom odloča Agencija za zavarovalni nadzor, če ni v tem ali drugem zakonu drugače določeno,

2. sprejema predpise, kadar zakon določa, da takšen akt sprejme Agencija za zavarovalni nadzor,

3. sprejema poslovnik Agencije za zavarovalni nadzor,

4. sprejema poročilo o stanju na področju zavarovalništva in letno poročilo o delu Agencije za zavarovalni nadzor,

5. sprejema letni načrt dela strokovnih služb Agencije za zavarovalni nadzor in poročilo o delu Agencije za zavarovalni nadzor,

6. izvršuje druge naloge iz pristojnosti Agencije za zavarovalni nadzor, če ni v zakonu določeno, da je za izvrševanje teh nalog pristojen drug organ Agencije za zavarovalni nadzor.

Odločanje strokovnega sveta o izdaji predpisov

257. člen

(1) Strokovni svet veljavno odloča o izdaji predpisov, ki jih je Agencija za zavarovalni nadzor pristojna izdajati, če je na seji navzoča večina članov strokovnega sveta.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor posreduje osnutek predpisa v obravnavo Slovenskemu zavarovalnemu združenju, Združenju zavarovalnih agencij ter ministrstvu, pristojnemu za finance in prouči vse prejete pripombe in predloge.

(3) Predpis je sprejet, če zanj glasuje večina članov strokovnega sveta.

Objava predpisov

258. člen

Predpisi Agencije za zavarovalni nadzor se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

Direktor Agencije za zavarovalni nadzor

259. člen

(1) Direktorja Agencije za zavarovalni nadzor po izvedenem javnem natečaju imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance, za dobo petih let z možnostjo večkratnega imenovanja.

(2) Minister, pristojen za finance, predlaga Vladi Republike Slovenije direktorja Agencije za zavarovalni nadzor na podlagi izvedenega javnega natečaja, ki mora biti objavljen najmanj šest mesecev pred potekom mandata obstoječemu direktorju.

(3) Poleg pogojev za direktorja iz drugega odstavka 19. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02; v nadaljnjem besedilu: ZJA) mora oseba, ki je imenovana za direktorja Agencije za zavarovalni nadzor, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- ima univerzitetno izobrazbo ustrezne smeri;
- je priznan strokovnjak s področja financ ali gospodarstvenega prava,
- ima strokovne, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti ter teoretična in tehnična znanja, potrebna za vodenje poslovanja Agencije za zavarovalni nadzor,
- aktivno obvlada vsaj en svetovni jezik,

– da ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja, storjenega z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi enega od naslednjih kaznivih dejanj, storjenih iz malomarnosti: povzročitve smrti iz malomarnosti (129. člen KZ), hude telesne poškodbe (134. člen KZ), posebno hude telesne poškodbe (135. člen KZ), ogrožanja varnosti pri delu (208. člen KZ), prikrivanja (221. člen KZ), izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti (241. člen KZ), pranja denarja (252. člen KZ), izdaje uradne tajnosti (266. člen KZ), povzročitve splošne nevarnosti (317. člen KZ) ali izdaje državne tajnosti (359. člen KZ), ki še niso bila izbrisana iz evidence.

Podatke iz zadnje alineje se pridobi od kandidata za direktorja Agencije za zavarovalni nadzor, lahko pa se jih pridobi iz kazenske evidence.

(4) Direktor Agencije za zavarovalni nadzor ne sme biti pogodbeno vezan, zaposlen ali imeti lastniških deležev pravnih oseb, ki jim Agencija za zavarovalni nadzor izdaja dovoljenje oziroma soglasje za poslovanje, in ne sme imeti funkcije v organih političnih strank.

(5) Direktor Agencije za zavarovalni nadzor vodi poslovanje Agencije za zavarovalni nadzor in organizira njeno delo.

(6) Direktor mora zagotoviti, da Agencija za zavarovalni nadzor posluje v skladu s tem zakonom. Pri svojem delu je direktor Agencije za zavarovalni nadzor dolžan varovati poslovne skrivnosti Agencije za zavarovalni nadzor.

Razlogi za predčasno razrešitev direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

259.a člen

Direktorja Agencije za zavarovalni nadzor se sme predčasno razrešiti v primerih, naštetih v prvem odstavku 23. člena ZJA ter dodatno v primerih:

1. če je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja iz pete alineje tretjega odstavka 259. člena tega zakona, ki še ni bilo izbrisano iz kazenske evidence,

2. zaradi trajne izgube delovne zmožnosti za opravljanje funkcije,

3. če krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov (260. člen tega zakona),

4. če krši prepoved iz četrtega odstavka 259. člena tega zakona.

Varovanje zaupnih podatkov

260. člen

(1) Člani in predsednik strokovnega sveta ter delavci Agencije za zavarovalni nadzor morajo kot zaupne varovati podatke o osebah, nad katerimi Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor in druge podatke o dejstvih in okoliščinah, za katere so izvedeli v zvezi z opravljanjem funkcije oziroma dela, razen podatkov, ki so po določbah tega zakona javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju njihove funkcije oziroma delovnega razmerja.

(2) Zaposleni na Agenciji za zavarovalni nadzor ne smejo biti člani organov zavarovalnic oziroma drugih pravnih oseb, nad katerimi Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor, in tudi ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe.

15.3. Sredstva za delo

Tarifa in sejnine

261. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor izda tarifo, v kateri določi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah ter za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi, ter višino letnih nadomestil ter pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati osebe, nad katerimi Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor po tem ali drugem zakonu.

(2) Tarifa Agencije za zavarovalni nadzor oziroma njene spremembe začnejo veljati, ko Agencija za zavarovalni nadzor pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije k tarifi oziroma njenim spremembam in objavi tarifo oziroma njene spremembe v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Sejnine, do katere so upravičeni predsednik in člani strokovnega sveta, določi strokovni svet v soglasju z Vlado Republike Slovenije.

Viri sredstev

262. člen

(1) Sredstva za delo Agencije za zavarovalni nadzor se zagotavljajo:

1. iz taks in nadomestil,
2. iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija za zavarovalni nadzor s svojim poslovanjem.

(2) Iz presežka prihodkov nad odhodki se del izloči v rezerve Agencije za zavarovalni nadzor v višini, določeni s finančnim načrtom Agencije za zavarovalni nadzor za leto v katerem je bil presežek realiziran, preostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije.

Presežek odhodkov nad prihodki

263. člen

(1) Presežek odhodkov nad prihodki Agencije za zavarovalni nadzor se krije iz rezerv Agencije za zavarovalni nadzor, če pa sredstva rezerv ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije.

(2) Sredstva proračuna Republike Slovenije se lahko zagotovijo samo, če bi bilo sicer resno ogroženo opravljanje nalog Agencije za zavarovalni nadzor.

Finančni načrt in letni obračun

264. člen

(1) Strokovni svet mora najpozneje do 31. marca vsakega leta sprejeti letni obračun za prejšnje leto in finančni načrt tekočega leta.

(2) Do soglasja Vlade Republike Slovenije k finančnem načrtu Agencije za zavarovalni nadzor se financiranje Agencije za zavarovalni nadzor izvaja po sklepu o začasnem financiranju, ki ga sprejme strokovni svet.

(3) Letni obračun Agencije za zavarovalni nadzor mora pregledati pooblaščen revizor.

(4) Agencija za zavarovalni nadzor mora ministru, pristojnemu za finance, v roku desetih dni po sprejemu, dostaviti letni obračun z revizorjevim poročilom in finančni načrt. K letnemu obračunu in finančnemu načrtu da soglasje Vlada Republike Slovenije.

15.4. Nadzor nad uporabo sredstev

Nadzor nad uporabo sredstev

265. člen

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije za zavarovalni nadzor opravlja računsko sodišče.

16. POSTOPEK ODLOČANJA AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR V POSAMIČNIH ZADEVAH

16.1. Splošna določba

Uporaba določb o postopku

266. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor odloča o posamičnih zadevah, za katere je pristojna po tem zakonu, po postopku,

določenem v tem poglavju, če ni v drugih poglavjih tega zakona ali drugem zakonu drugače določeno.

(2) Če ni v tem zakonu drugače določeno, se za postopek odločanja Agencije za zavarovalni nadzor uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena v postopku odločanja Agencije za zavarovalni nadzor ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje niti vložiti izrednih pravnih sredstev.

(4) Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena, je v postopku odvzema dovoljenja, ki ga je izdala Agencija za zavarovalni nadzor, dovoljena obnova postopka, vendar samo zaradi novih dejstev in novih dokazov in če je predlog za obnovo postopka vložen v roku enega leta od pravnomočnosti odločbe o odvzemu dovoljenja.

16.2. Pristojnosti in sestava organov postopka

Organi postopka

267. člen

Organa postopka sta senat in predsednik senata.

Pristojnost in sestava senata

268. člen

(1) Senat sestavljajo vsi člani strokovnega sveta, od katerih je eden predsednik senata.

(2) Senat odloča o vseh zadevah, če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata.

(3) Senat odloča o ugovorih proti odredbam predsednika senata.

Pristojnosti predsednika senata

269. člen

(1) Pristojnosti predsednika senata pri vodenju postopka in odločanju o posamezni zadevi opravlja član strokovnega sveta, določen z razporedom dela Agencije za zavarovalni nadzor.

(2) Predsednik senata:

1. izdaja odredbe v postopkih nadzora;
2. odloča o vprašanih, ki se tičejo postopka in o tistih vprašanih, ki se kot postranska vprašanja pojavijo v zvezi z izvedbo postopka in se o njih ne odloča z odločbo;
3. odloča o drugih vprašanih, kadar zakon tako določa.

(3) Posamezna procesna dejanja pred izdajo odločbe oziroma odredbe, ki jih je pristojen opraviti predsednik senata, lahko opravi tudi strokovni delavec Agencije za zavarovalni nadzor, če ga za opravilo teh dejanj pooblasti predsednik senata.

16.3. Postopek do izdaje odločbe

Izjave strank

270. člen

(1) Stranke dajejo svoje izjave pisno.

(2) V primeru iz drugega odstavka 272. člena tega zakona lahko stranke dajo svoje izjave tudi ustno na obravnavi.

Možnost izjave

271. člen

(1) Pred izdajo odločbe, ki jo izda po uradni dolžnosti in proti kateri ni ugovora, mora Agencija za zavarovalni nadzor stranko pozvati, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembna za odločitev, kolikor zakon v posameznem primeru ne določa drugačnega načina zagotovitve možnosti stranki, da se izjavi.

(2) Poziv iz prvega odstavka tega člena mora obsegati:

1. določno navedbo dejstev in okoliščin, o katerih naj se stranka izjavi, in dokazov, iz katerih ta dejstva izhajajo;
2. rok za izjavo, ki ne sme biti krajši od osem dni;
3. pouk stranki, da mora izjavi priložiti listinske dokaze, če se nanje sklicuje, in da po preteku roka za izjavo ne bo imela pravice navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

(3) V izjavi lahko stranka navaja dejstva, iz katerih izhaja, da dejstva in okoliščine, navedene v pozivu iz prvega odstavka tega člena, niso podane, in predlaga dokaze, s katerimi dokazuje obstoj zatrjevanih dejstev. Če se stranka v izjavi sklicuje na listinske dokaze, mora te dokaze izjavi priložiti.

(4) Če stranka izjavi ne priloži listinskih dokazov, se ne uporabljajo določbe zakona o nepopolnih vlogah, temveč Agencija za zavarovalni nadzor pri odločanju upošteva zgolj tiste dokaze, ki so izjavi priloženi.

(5) Po izteku roka za izjavo stranka nima pravice navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

Odločanje

272. člen

- (1) Agencija za zavarovalni nadzor odloča brez naroka.
- (2) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko predsednik senata razpiše ustno obravnavo, če presodi, da je to potrebno za razjasnitev ali ugotovitev odločilnih dejstev.

16.4. Odločbe Agencije za zavarovalni nadzor in odločanje

16.4.1. Skupne določbe

Vrste odločb Agencije za zavarovalni nadzor

273. člen

- (1) Agencija za zavarovalni nadzor izdaja odločbe v obliki odločb, sklepov in odredb.
- (2) Proti odločbam Agencije za zavarovalni nadzor ni pritožbe.

Seja senata

274. člen

- (1) Senat sprejema odločbe po posvetovanju z glasovanjem na seji, ki ni javna.
- (2) Senat veljavno odloča, če je na seji navzoča večina članov senata.
- (3) Predsednik senata vodi posvetovanje in glasovanje in glasuje zadnji. Njegova dolžnost je skrbeti, da se vsa vprašanja vsestransko in popolnoma pretresejo.
- (4) Če so glasovi glede posameznih vprašanj, o katerih se glasuje, porazdeljeni na več različnih mnenj, tako da nobeno od njih nima potrebne večine, se vprašanja ločijo in glasovanje ponavlja, dokler se ne doseže večina. Če se na ta način ne dobi večina, se odločitev doseže tako, da se glasovi, ki so za subjekt nadzora najmanj ugodni, prištejejo glasovom, ki so od teh manj neugodni, dokler se ne doseže potrebna večina.

(5) Člani senata ne smejo odkloniti glasovanja o vprašanjih, ki jih postavi predsednik senata. Vendar pa član senata, ki je glasoval za ustavitev postopka za odvzem dovoljenja in ostal v manjšini, ni dolžan glasovati o sankciji. Če ne glasuje, se šteje, da se strinja z glasom, ki je za subjekt nadzora najugodnejši.

(6) Odločitev je veljavno sprejeta, če zanjo glasuje večina članov senata, ki so navzoči na seji.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena, je odločitev o odvzemu dovoljenja sprejeta, če zanjo glasuje večina vseh članov senata.

Zapisnik o posvetovanju in glasovanju

275. člen

- (1) O posvetovanju in glasovanju se sestavi poseben zapisnik.
- (2) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju obsega potek glasovanja in sprejeto odločbo.
- (3) Posebna mnenja se priložijo zapisniku o posvetovanju in glasovanju, če niso vpisana v samem zapisniku.
- (4) Zapisnik podpišejo vsi člani senata in zapisnikar.
- (5) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju se zapre v poseben ovitek. Ta zapisnik sme pregledati samo Vrhovno sodišče Republike Slovenije, ko odloča v postopku sodnega varstva. V tem primeru mora Vrhovno sodišče Republike Slovenije zapisnik spet zapreti v poseben ovitek in na ovitku označiti, da je zapisnik pregledalo.

Korespondenčna seja

276. člen

- (1) Ne glede na določbo 274. člena tega zakona lahko senat o izdaji dovoljenj oziroma soglasij odloča na korespondenčni seji, če nihče izmed članov senata ne nasprotuje odločanju na korespondenčni seji.
- (2) Korespondenčno sejo razpiše predsednik senata z vabilom članom senata.
- (3) Vabilo iz drugega odstavka tega člena mora obsegati:
 1. vsebino zahteve za izdajo dovoljenja oziroma soglasja,
 2. poziv članu senata, da glasuje za oziroma proti izdaji dovoljenja oziroma soglasja,
 3. rok za glasovanje, določen z dnevom in uro, do katerega mora član senata pisno sporočiti Agenciji za zavarovalni nadzor vsebino svoje odločitve o glasovanju oziroma izjaviti, da korespondenčni seji nasprotuje.
- (4) Odločitev je na korespondenčni seji veljavno sprejeta, če zanjo do roka za glasovanje glasuje večina vseh članov senata in če v tem roku nihče izmed članov senata ni izjavil, da korespondenčni seji nasprotuje.
- (5) Če je odločitev na korespondenčni seji veljavno sprejeta, se z glasovnicami članov senata postopa po petem odstavku 275. člena tega zakona.
- (6) Če odločitev na korespondenčni seji ni veljavno sprejeta, mora predsednik senata zadevo uvrstiti na prvo naslednjo sejo.

16.4.2. Odločba

Odločba

277. člen

Z odločbo Agencija za zavarovalni nadzor odloča o izdaji oziroma odvzemu dovoljenja in o drugih zadevah, za katere zakon ne določa, da o njih odloča s sklepom oziroma odredbo.

Oblika in vročitev odločbe

278. člen

- (1) Odločba se izda pisno.
- (2) Izvirnik odločbe podpiše predsednik senata.
- (3) Strankam se vroči overjen prepis odločbe.

Sestavni deli odločbe

279. člen

- (1) Vsaka odločba mora obsegati uvod, izrek in pouk o pravnem sredstvu.
- (2) Poleg podatkov, ki jih mora obsegati uvod odločbe po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, mora odločba

Agencije za zavarovalni nadzor obsegati tudi ime in priimek predsednika in članov senata, ki so sodelovali pri odločanju.

(3) Odločba mora biti obrazložena. V obrazložitvi morajo biti obrazloženi tudi tisti sklepi, proti katerim ni dovoljen poseben postopek sodnega varstva.

16.4.3. Sklep

Sklep

280. člen

(1) S sklepom odloča Agencija za zavarovalni nadzor o vprašanih, ki se tičejo postopka ali se pojavijo v zvezi s postopkom.

(2) Sklep mora biti obrazložen in vsebovati pouk o pravnem sredstvu samo, če je proti sklepu dovoljen poseben postopek sodnega varstva.

(3) Za sklep se primerno uporabljajo določbe 278. in 279. člena tega zakona.

16.5. Postopek sodnega varstva

16.5.1. Skupne določbe

Postopek sodnega varstva

281. člen

(1) Sodno varstvo proti odločbam Agencije za zavarovalni nadzor se zagotavlja v postopku, določenim s tem zakonom (v nadaljnjem besedilu: postopek sodnega varstva).

(2) Za postopek sodnega varstva iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe Zakonu o upravnem sporu – v nadaljnjem besedilu ZUS (Uradni list RS, št. 50/97), če ni s tem zakonom drugače določeno.

Pravica do sodnega varstva

282. člen

(1) Proti odločbam Agencije za zavarovalni nadzor je dovoljeno začeti postopek sodnega varstva.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena proti odločbi, s katero Agencija za zavarovalni nadzor začne postopek za odvzem dovoljenja, ni posebnega postopka sodnega varstva.

(3) O tožbi proti odločbi, s katero Agencija za zavarovalni nadzor odloči o ugovoru proti odredbi in ga zavrne, zavrne ali spremeni odredbo, mora Vrhovno sodišče Republike Slovenije odločiti v roku treh mesecev.

(4) Odločba iz drugega odstavka tega člena se lahko izpodbija s tožbo v postopku sodnega varstva proti odločbi o odvzemu dovoljenja.

Pristojnost in sestava sodišča

283. člen

V postopku sodnega varstva odloča Vrhovno sodišče Republike Slovenije v senatu petih sodnikov.

Tožba in odgovor na tožbo

284. člen

- (1) Tožbo je potrebno vložiti v roku 15 dni.
- (2) Rok za odgovor na tožbo je osem dni.

Nova dejstva in dokazi

285. člen

Tožnik v postopku sodnega varstva ne more navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

Meje preizkusa

286. člen

Sodišče preizkusi odločbo Agencije za zavarovalni nadzor v mejah tožbenega zahtevka in v mejah razlogov, ki so navedeni v tožbi, pri tem pa pazi po uradni dolžnosti na bistvene kršitve določb postopka iz tretjega odstavka 25. člena ZUS.

Seja

287. člen

Sodišče odloča brez obravnave.

Pravna sredstva

288. člen

Proti sodbi oziroma sklepu, izdanem v postopku sodnega varstva, ni pritožbe.

16.5.2. Postopek sodnega varstva proti odločbi o prenehanju zavarovalnice

Uporaba določb

289. člen

Določbe tega podrazdelka se uporabljajo v postopku sodnega varstva proti odločbi o začetku prisilne likvidacije in proti odločbi o ugotovitvi pogojev za začetek stečaja (v nadaljnjem besedilu: odločba o prenehanju zavarovalnice).

Tožnik

290. člen

(1) Tožbo proti odločbi o prenehanju zavarovalnice lahko vložijo:

1. zavarovalnica,
2. delničarji, katerih skupni deleži dosegajo najmanj desetino osnovnega kapitala ali nominalni znesek 100,000.000 tolarjev.

(2) Če je tožnik zavarovalnica, jo v postopku sodnega varstva zastopa uprava, ki so ji zaradi odločbe o prenehanju zavarovalnice prenehala druga pooblastila in pristojnosti.

Nova dejstva in dokazi

291. člen

(1) Ne glede na določbo 285. člena tega zakona lahko tožnik v tožbi proti odločbi o prenehanju zavarovalnice navaja nova dejstva in nove dokaze. Če se v tožbi sklicuje na listinske dokaze, mora te dokaze tožbi priložiti.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor lahko v odgovoru na tožbo navaja nova dejstva in nove dokaze. Če se v odgovoru na tožbo sklicuje na listinske dokaze, mora te dokaze odgovoru na tožbo priložiti.

(3) Če tožnik oziroma Agencija za zavarovalni nadzor tožbi oziroma odgovoru na tožbo ne priloži listinskih dokazov, na katere se sklicuje, se ne uporabljajo določbe o nepopolnih vlogah, temveč sodišče pri odločanju upošteva zgolj tiste dokaze, ki so tožbi oziroma odgovoru na tožbo priloženi.

(4) Po izteku roka za vložitev tožbe oziroma odgovora na tožbo stranke nimajo pravice navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

Glavna obravnava in seja

292. člen

(1) Sodišče odloči po opravljeni glavni obravnavi.

(2) Sodišče lahko odloči brez glavne obravnave, če v pripravljalnem postopku ugotovi, da je bilo dejansko stanje v postopku izdaje odločbe o prenehanju zavarovalnice popolno in pravilno ugotovljeno ali pa to ni sporno.

Odločanje

293. člen

(1) Če sodišče ugotovi, da so podani razlogi, zaradi katerih bi lahko po 61. členu ZUS upravni akt odpravilo in s sodbo odločilo o stvari, sodišče odločbe o prenehanju zavarovalnice ne odpravi, temveč s sodbo samo ugotovi, da je odločba o prenehanju zavarovalnice nezakonita in da ni bilo pogojev za začetek prisilne likvidacije oziroma stečaja.

(2) Sodba iz prvega odstavka tega člena ne vpliva na tek postopka prisilne likvidacije oziroma stečaja.

(3) V primeru iz prvega odstavka tega člena lahko delničarji uveljavijo morebitne odškodninske zahteve v pravdi.

(4) Proti sodbi, s katero sodišče odloči v postopku sodnega varstva proti odločbi o prenehanju zavarovalnice, je, ne glede na določbo 288. člena tega zakona, dovoljena pritožba, o kateri odloča Vrhovno sodišče v senatu sedmih sodnikov.

16.6. Postopek nadzora

16.6.1. Splošne določbe

Uporaba določb

294. člen

(1) Določbe tega razdelka o postopku nadzora veljajo v vseh postopkih nadzora, ki ga opravlja Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi določb tega zakona, kolikor zakon za posamezen postopek nadzora ne določa drugače.

(2) Če ni v tem razdelku posebnih določb, veljajo v postopku nadzora skupne določbe poglavja o postopku odločanja Agencije za zavarovalni nadzor.

Stranka postopka nadzora

295. člen

(1) Stranka postopka nadzora je oseba, nad katero Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor (v nadaljevanju: subjekt nadzora).

(2) Stranke postopka nadzora nad zavarovalnico so tudi člani uprave zavarovalnice.

Vročanje

296. člen

(1) Spis se subjektu nadzora, ki je pravna oseba oziroma podjetnik posameznik, vroči tako, da se spis izroči osebi, ki je pooblaščen za sprejem, ali delavcu, ki se najde v pisarni oziroma poslovnem prostoru.

(2) Vročitve članom uprave zavarovalnice se opravljajo z vročanjem zavarovalnici. Šteje se, da je z vročitvijo zavarovalnici opravljena tudi vročitev članom uprave.

(3) Kadar stranko v postopku nadzora zastopa odvetnik, se šteje, da je vročitev stranki opravljena, če je spis vročen odvetniku oziroma zaposlenemu v odvetniški pisarni.

(4) Subjektu nadzora, ki ni oseba iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena, se spisi vročijo tako, da se mu izročijo v stanovanju ali poslovnem prostoru osebe, pri kateri je zaposlen.

Nadomestna osebna vročitev

297. člen

(1) Če se vročitev spisa, ki ga je potrebno vročiti osebno, ne da opraviti tako, kot je predpisano v 296. členu tega zakona, pa ni ugotovljeno, da je tisti, ki mu je treba spis vročiti odsoten, ga izroči vročevalec Agenciji za zavarovalni nadzor. Na vratih oziroma v poštnem nabiralniku stanovanja ali poslovnega prostora naslovnika oziroma osebe, pri kateri je ta zaposlen, vročevalec pusti pismeno sporočilo, v katerem je navedeno, kje se spis nahaja in rok osmih dni, v katerem

mora naslovnik spis dvigniti. Na sporočilu in na samem spisu navede vročevalec vzrok za takšno ravnanje in dan, ko je sporočilo pustil na vratih oziroma poštnem nabiralniku naslovnika, oziroma osebe, pri kateri je ta zaposlen, ter se podpiše.

(2) Če naslovnik spisa ne dvigne v roku osmih dni, se šteje, da je bila vročitev opravljena na dan, ko je bilo sporočilo puščeno na vratih oziroma v poštnem nabiralniku prostorov iz prejšnjega odstavka, na kar je potrebno naslovnika opozoriti v samem sporočilu.

Posredna vročitev

298. člen

Če se vročitev spisa, ki ga ni potrebno vročiti osebno, ne da opraviti tako, kot je predpisano v 296. členu tega zakona, vročevalec spis pusti na vratih oziroma v poštnem nabiralniku stanovanja ali poslovnih prostorov naslovnika oziroma osebe, pri kateri je zaposlen. Vročevalec na spisu navede vzrok takšne vročitve in datum ter se podpiše. Šteje se, da je s tem vročitev opravljena.

16.6.2. Opravljanje nadzora

Opravljanje nadzora

299. člen

Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor:

1. s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po določbah tega zakona oziroma drugih zakonov dolžne poročati Agenciji za zavarovalni nadzor oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;

2. z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora.

Pooblaščen osebe

300. člen

(1) Pregled poslovanja zavarovalnice opravi strokovni delavec Agencije za zavarovalni nadzor, ki ga za opravljanje pregleda pooblasti direktor Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljnjem besedilu: inšpektor Agencije za zavarovalni nadzor).

(2) Za izvajanje posameznih nalog v zvezi s pregledi poslovanja lahko direktor Agencije za zavarovalni nadzor pooblasti pooblaščenega revizorja ali drugo strokovno usposobljeno osebo.

(3) Pooblaščen osebe iz drugega odstavka tega člena imajo pri opravljanju nalog pregleda poslovanja, za katere jih je pooblastil direktor Agencije za zavarovalni nadzor, enake pristojnosti kot Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi 301. do 306. člena tega zakona.

Obseg pregleda

301. člen

(1) Zavarovalnica mora pooblaščen osebi omogočiti pregled vseh poslovnih knjig, spisov in druge dokumentacije.

(2) Zavarovalnica mora na zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor izročiti računalniške izpiske oziroma kopije evidenc oziroma drugih poslovnih knjig in dokumentacije.

(3) Člani uprave in zaposleni pri zavarovalnici morajo pooblaščen osebi na njeno zahtevo posredovati poročila in informacije o vseh zadevah, pomembnih za opravljanje nadzora.

(4) Pooblaščen oseba lahko opravi tudi pregled poslovanja pravnih oseb, povezanih z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi popolnega pregleda poslovanja zavarovalnice.

Poročila in informacije

302. člen

(1) Pri opravljanju nadzora lahko Agencija za zavarovalni nadzor od subjekta nadzora zahteva poročila in informacije o vseh zadevah, ki so glede na namen posameznega nadzora pomembne za presojo, ali subjekt nadzora spoštuje določbe zakona oziroma na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(2) Poročila in informacije iz prvega odstavka tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor zahteva tudi od članov uprave subjekta nadzora in oseb, zaposlenih pri subjektu nadzora.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor lahko osebe iz drugega odstavka tega člena pozove, da o zadevah iz prvega odstavka tega člena v roku, ki ne sme biti krajši od treh dni, izdelajo pisno poročilo, ali jih povabi, da o teh zadevah podajo ustno izjavo.

Pregled poslovanja

303. člen

(1) Subjekt nadzora mora inšpektorju Agencije za zavarovalni nadzor na njegovo zahtevo omogočiti, da opravi pregled poslovanja na sedežu subjekta nadzora in v drugih prostorih, v katerih subjekt nadzora oziroma druga oseba po njegovem pooblastilu opravlja dejavnosti in posle, v zvezi s katerimi Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor.

(2) Subjekt nadzora mora inšpektorju Agencije za zavarovalni nadzor na njegovo zahtevo omogočiti pregled poslovnih knjig, poslovne dokumentacije ter administrativnih oziroma poslovnih evidenc, v obsegu, potrebnem za izvajanje posameznega nadzora oziroma v obsegu, določenem z zakonom, ki ureja posamezen nadzor.

(3) Subjekt nadzora mora Agenciji za zavarovalni nadzor na njeno zahtevo izročiti računalniške izpiske oziroma kopije poslovnih knjig, poslovne dokumentacije ter administrativnih oziroma poslovnih evidenc.

(4) Pregled poslovanja iz prvega in drugega odstavka tega člena opravlja Agencija za zavarovalni nadzor ob delavnikih med 8. in 18. uro. Kadar je zaradi obsega oziroma narave pregleda to potrebno, lahko Agencija za zavarovalni nadzor opravi pregled poslovanja tudi po 18. uri oziroma med nedelovnimi dnevi.

(5) Agencija za zavarovalni nadzor mora pregled poslovanja opravljati tako, da s tem ovira normalno poslovanje subjekta nadzora samo v takšni meri kot je nujno za opravljanje nadzora v skladu z namenom posameznega nadzora.

Zahteva za pregled poslovanja

304. člen

(1) Zahteva za pregled poslovanja mora biti subjektu nadzora vročena najmanj osem dni pred začetkom pregleda poslovanja.

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko pooblaščen oseba zahtevo za pregled poslovanja vroči šele ob začetku opravljanja pregleda poslovanja, če drugače ne bi bilo mogoče doseči namena posameznega nadzora.

(3) Zahteva za pregled poslovanja mora obsegati določno navedbo poslovnih knjig, poslovne dokumentacije ter administrativnih oziroma poslovnih evidenc, ki so predmet pregleda.

(4) V primeru iz tretjega odstavka 303. člena tega zakona mora zahteva za pregled obsegati določno navedbo poslovnih knjig, poslovne dokumentacije ter administrativnih oziroma poslovnih evidenc, ki jih je v obliki računalniških izpisov oziroma kopij potrebno izročiti, in rok, ki ne sme biti krajši od petih delovnih dni, v nujnih primerih, kar mora biti v zahtevi za pregled posebej obrazloženo, pa od treh delovnih dni od seznanitve z zahtevo.

(5) Zahteva za pregled poslovanja mora obsegati tudi pravni pouk o pravnih posledicah, ki lahko nastopijo, če subjekt nadzora ne bo ravnal v skladu z zahtevo za pregled poslovanja oziroma Agenciji za zavarovalni nadzor ne bo omogočil opravljanja pregleda poslovanja na način, določen v 303. členu tega zakona.

(6) Agencija za zavarovalni nadzor lahko med opravljanjem pregleda poslovanja dopolni zahtevo za pregled poslovanja. Za dopolnitev zahteve se smiselno uporabljata tretji in četrti odstavek tega člena.

Pogoji za opravljanje pregleda

305. člen

(1) Subjekt nadzora mora pooblaščenim osebam Agencije za zavarovalni nadzor zagotoviti ustrezne prostore, v katerih lahko nemoteno in brez prisotnosti drugih oseb opravijo pregled poslovanja.

(2) Subjekt nadzora mora zagotoviti, da so v času, v katerem pooblaščen osebe Agencije za zavarovalni nadzor opravljajo pregled poslovanja v prostorih iz prvega odstavka 303. člena tega zakona, v teh prostorih prisotne pooblaščen osebe subjekta nadzora, ki lahko na zahtevo pooblaščenih oseb Agencije za zavarovalni nadzor podajo pojasnila v zvezi s poslovnimi knjigami, poslovno dokumentacijo ter administrativnimi oziroma poslovnimi evidencami, ki so predmet pregleda.

Pogoji za pregled računalniško vodenih poslovnih knjig in evidenc

306. člen

(1) Subjekt nadzora, ki računalniško obdeluje podatke oziroma računalniško vodi poslovne knjige in druge evidence, mora na zahtevo pooblaščen osebe Agencije za zavarovalni nadzor zagotoviti ustrezne pripomočke za pregled poslovnih knjig in evidenc ter preizkušanje ustreznosti računalniško obravnavanih podatkov.

(2) Nadzornemu organu mora subjekt nadzora izročiti dokumentacijo, iz katere je razviden popolni opis dela računalniškega sistema. Iz dokumentacije morajo biti razvidni podsistemi in datoteke računalniškega sistema. Dokumentacija mora zagotavljati vpogled v:

1. računalniško rešitev;
2. postopke v okviru računalniške rešitve;
3. kontrole, ki zagotavljajo pravilno in zanesljivo obdelavo podatkov;
4. kontrole, ki preprečujejo nepooblaščen dodajanje, spreminjanje ali brisanje hranjenih računalniških zapisov.

(3) Vsaka sprememba računalniške rešitve (računalniških programov) iz prvega odstavka tega člena mora biti dokumentirana v časovnem zaporedju nastanka spremembe, skupaj z datumom spremembe. Iz dokumentacije mora biti razvidna tudi vsaka sprememba oblike datotek.

Izrekanje ukrepov nadzora

307. člen

(1) Ukrepe nadzora po tem zakonu izreka Agencija za zavarovalni nadzor po uradni dolžnosti.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor pred izrekom ukrepa obvesti subjekt nadzora in mu da možnost, da se o njem izjavi. Rok za izjavo ne sme biti krajši od osmih dni in ne daljši od 15 dni.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor izreče ukrep zavarovalnici tudi na predlog člana uprave ali nadzornega sveta zavarovalnice ali delničarjev, katerih skupni deleži dosegajo najmanj desetino osnovnega kapitala zavarovalnice ali nominalni znesek 100,000.000 tolarjev.

16.6.3. Odprava kršitev

Odredba

308. člen

Kadar Agencija za zavarovalni nadzor pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve tega zakona oziroma na njegovi podlagi izdanih predpisov oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje zavarovalnic, z odredbo subjektu nadzora naloži, da odpravi kršitve oziroma nepravilnosti, oziroma, da opravi ali opusti določena dejanja (v nadaljevanju: odprava kršitev).

Vsebina odredbe

309. člen

(1) Izrek odredbe mora obsegati:

1. določen opis kršitev, katerih odprava je z odredbo naložena;
 2. rok, v katerem mora subjekt nadzora odpraviti kršitve in predložiti poročilo o odpravi kršitev;
 3. način odprave kršitve, kadar Agencija za zavarovalni nadzor subjektu nadzora naloži, da kršitve odpravi na določen način;
 4. listine oziroma dokaze o odpravi kršitev, kadar Agencija za zavarovalni nadzor subjektu nadzora naloži, da o odpravi kršitev predloži določene listine oziroma druge dokaze.
- (2) Odredba mora biti obrazložena.

Predložitev poročila pooblaščenega revizorja o odpravi kršitev

310. člen

Kadar Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi kršitve pri vodenju poslovnih knjig oziroma administrativnih in drugih evidenc, ki jih je dolžna voditi zavarovalnica, oziroma obsežnejše kršitve pri poslovanju zavarovalnice, lahko zavarovalnici z odredbo naloži tudi, da o odpravi kršitev predloži poročilo, s pozitivnim mnenjem pooblaščenega revizorja, da so ugotovljene kršitve odpravljene.

Ugovor proti odredbi

311. člen

- (1) Proti odredbi ima subjekt nadzora pravico vložiti ugovor v roku osmih dni od vročitve.
- (2) Če je upravičena oseba pravočasno vložila ugovor, se rok za odpravo kršitev, določen z odredbo, podaljša za čas od vložitve ugovora do vročitve odločbe o ugovoru.
- (3) Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko Agencija za zavarovalni nadzor z odredbo odloči, da ugovor ne zadrži izvršitve, kadar zaradi narave kršitve z izvršitvijo odredbe ni mogoče odlašati.
- (4) O ugovoru mora Agencija za zavarovalni nadzor odločiti v roku 15 dni od prejema ugovora.

Razlogi za ugovor

312. člen

- Ugovor proti odredbi je dopusten iz naslednjih razlogov:
1. če je odredbo izdala oseba, ki ni bila pristojna za izdajo odredbe;
 2. če kršitev, katere odprava je z odredbo naložena, ni podana;
 3. če dejanje oziroma opustitev, ki je bilo razlog za izdajo odredbe, nima znakov kršitve;
 4. če odredbe ni mogoče izvršiti ali je ni mogoče izvršiti na način, določen z odredbo;
 5. če bi izvršitev odredbe povzročila kakšno dejanje, ki je v nasprotju s prisilnimi predpisi;

6. če je bila z odredbo naložena odprava kršitev osebi, nad katero Agencija za zavarovalni nadzor ni pristojna opravljati nadzora;

7. če je z odredbo v nasprotju z zakonom naložena predložitev poročila pooblaščenega revizorja o odpravi kršitev;

8. če je v odredbi zmotno ali nepopolno ugotovljeno dejansko stanje.

Vsebina ugovora

313. člen

(1) Ugovor mora obsegati:

1. navedbo odredbe, proti kateri se vlaga;
 2. izjavo, da se odredba izpodbija v celoti ali v določenem delu;
 3. razloge za ugovor;
 4. druge podatke, ki jih mora obsegati vsaka vloga.
- (2) V ugovoru lahko subjekt nadzora navaja dejstva, iz katerih izhaja, da kršitve, katerih odprava mu je bila z odredbo naložena, niso podane in predlaga dokaze, s katerimi dokazuje obstoj zatrjevanjih dejstev. Če se subjekt nadzora v izjavi sklicuje na listinske dokaze, mora te dokaze priložiti ugovoru.
- (3) Če subjekt nadzora ugovoru ne priloži listinskih dokazov, se ne uporabljajo določbe o nepopolnih vlogah, temveč Agencija za zavarovalni nadzor pri odločanju upošteva zgolj tiste dokaze, ki so izjavi priloženi.
- (4) Po izteku roka za ugovor subjekt nadzora nima pravice navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

Meje preizkusa odredbe

314. člen

Agencija za zavarovalni nadzor preizkusi odredbo v tistem delu, v katerem se izpodbija z ugovorom in v mejah razlogov, navedenih in obrazloženih v ugovoru.

Odločanje o ugovoru

315. člen

- (1) O ugovoru odloča Agencija za zavarovalni nadzor z odločbo.
- (2) Pri odločanju o ugovoru lahko Agencija za zavarovalni nadzor ugovor zavrže ali zavrne ali pa spremeni odredbo ali jo razveljavi.
- (3) Agencija za zavarovalni nadzor ugovor zavrže, če ugovor ni dovoljen, če je prepozen ali če ga je vložila neupravičena oseba.
- (4) Če Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi, da je podan razlog iz 1., 2., 3. ali 6. točke 312. člena tega zakona, odpravi odredbo.
- (5) Če Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi, da je podan razlog iz 4., 5., 7. ali 8. točke 312. člena tega zakona, glede na naravo kršitve odpravi odredbo oziroma jo spremeni. Agencija za zavarovalni nadzor pri odločanju o ugovoru odredbe ne sme spremeniti v škodo subjekta nadzora.

Poročilo o odpravi kršitev

316. člen

- (1) Subjekt nadzora mora v roku, določenem z odredbo, odpraviti ugotovljene kršitve in Agenciji za zavarovalni nadzor predložiti poročilo, v katerem opiše ukrepe za odpravo kršitev. Poročilo mora priložiti listine in druge dokaze, iz katerih izhaja, da so bile ugotovljene kršitve odpravljene.
- (2) V primeru iz 310. člena tega zakona mora subjekt nadzora poročilo o odpravi kršitev priložiti tudi poročilo pooblaščenega revizorja.
- (3) Če iz poročila iz prvega odstavka tega člena in priloženih dokazov oziroma poročila iz drugega odstavka tega člena izhaja, da so kršitve odpravljene, izda Agencija za zavarovalni nadzor odločbo, s katero ugotovi, da so kršitve, ugotovljene z odredbo, odpravljene.

(4) Če so z odredbo odredeni dodatni ukrepi v skladu s 181. členom tega zakona, se določbe tega člena, ki se nanašajo na odpravo kršitev in na poročilo o odpravi kršitev, nanašajo tudi na izvedbo dodatnih ukrepov ter na poročanje o izvedbi dodatnih ukrepov.

16.6.4. Odvzem dovoljenja

Začetek postopka za odvzem dovoljenja

317. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor začne postopek za odvzem dovoljenja, ki ga je izdala, če iz podatkov, s katerimi razpolaga, izhaja utemeljen sum, da je podan kateri od razlogov za odvzem dovoljenja, določen z zakonom.

(2) O začetku postopka za odvzem dovoljenja odloči Agencija za zavarovalni nadzor z odločbo (v nadaljevanju: odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja).

(3) Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja mora vsebovati:

1. določen opis dejanja, ravnanj ali okoliščin, ki naj bi bile razlog za začetek postopka,

2. navedbo listin in drugih dokazov, na podlagi katerih je Agencija za zavarovalni nadzor zaključila, da obstaja utemeljen sum iz prvega odstavka tega člena,

3. obrazložitev odločitve o začetku postopka.

(4) V odločbi o začetku postopka za odvzem dovoljenja Agencija za zavarovalni nadzor določi tudi rok, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni šteto od dneva vročitve odločbe subjektu nadzora, v katerem se subjekt nadzora lahko izjavi o razlogih za začetek postopka (v nadaljevanju: izjava o razlogih za odvzem dovoljenja).

Izjava o razlogih za odvzem dovoljenja

318. člen

(1) V izjavi o razlogih za odvzem dovoljenja lahko subjekt nadzora navaja dejstva, iz katerih izhaja, da odvzem dovoljenja ni utemeljen, in predlaga dokaze, s katerimi dokazuje obstoj zatrjevanih dejstev. Če se subjekt nadzora v izjavi sklicuje na listinske dokaze, mora te dokaze priložiti izjavi.

(2) Če subjekt nadzora izjavi o razlogih za odvzem dovoljenja ne priloži listinskih dokazov, se ne uporabljajo določbe tega zakona o nepopolnih vlogah, temveč Agencija za zavarovalni nadzor pri odločanju upošteva zgolj tiste dokaze, ki so izjavi priloženi.

(3) Po izteku roka za izjavo o razlogih za odvzem dovoljenja subjekt nadzora nima pravice navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

Odločanje o odvzemu dovoljenja

319. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora odločiti o odvzemu dovoljenja v roku 30 dni od prejema izjave o razlogih za odvzem dovoljenja oziroma od izteka roka za takšno izjavo.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor sme odločati o odvzemu dovoljenja samo zaradi tistih dejanj, ravnanj ali okoliščin, zaradi katerih je izdala odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja, in samo na podlagi tistih listin in drugih dokazov, ki so bili navedeni v odločbi o začetku postopka, in ki jih je izjavi o razlogih za odvzem dovoljenja priložil subjekt nadzora.

Ustavitev postopka

320. člen

Agencija za zavarovalni nadzor ustavi postopek za odvzem dovoljenja:

1. če na podlagi dokazov iz drugega odstavka 319. člena tega zakona zaključi, da dejanje, ravnanje oziroma okolišči-

ne, zaradi katerih je izdala odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja, nimajo znakov razloga za odvzem dovoljenja, ali

2. če na podlagi dokazov iz drugega odstavka 319. člena tega zakona zaključi, da ni dokazano, da je subjekt nadzora storil dejanje, oziroma da so podane okoliščine, zaradi katerih je izdala odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja.

Odločba o odvzemu dovoljenja

321. člen

(1) Izrek odločbe o odvzemu dovoljenja mora obsegati:

1. odločitev o odvzemu dovoljenja, z označbo številke in datuma izdaje dovoljenja,

2. firmo in sedež oziroma ime in priimek in datum rojstva subjekta nadzora, ki mu je dovoljenje odvzeto,

3. določen opis dejanja, ravnanj ali okoliščin, ki so razlog za odvzem dovoljenja.

(2) Odločba o odvzemu dovoljenja mora biti obrazložena.

Preklic pogodnega odvzema dovoljenja

322. člen

Za postopek preklica pogodnega odvzema dovoljenja se smiselno uporabljajo določbe tega podrazdelka o postopku odvzema dovoljenja.

16.7. Postopek odločanja o izdaji dovoljenj oziroma soglasij

Uporaba določb

323. člen

(1) Določbe tega razdelka se uporabljajo v postopku odločanja o izdaji dovoljenj oziroma soglasij, o katerih odloča Agencija za zavarovalni nadzor, kolikor zakon za posamezen postopek izdaje dovoljenja oziroma soglasja ne določa drugače.

(2) Če ni v tem razdelku posebnih določb, veljajo v postopku odločanja o izdaji dovoljenj oziroma soglasij skupne določbe poglavja o postopku odločanja Agencije za zavarovalni nadzor.

Taksa za odločanje

324. člen

Za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj oziroma soglasij morajo vložniki plačati takso, določeno s tarifo Agencije za zavarovalni nadzor.

Stranka v postopku

325. člen

(1) Stranka v postopku je vložnik zahteve za izdajo dovoljenja oziroma soglasja (v nadaljevanju: vložnik zahteve).

(2) Stranka v postopku je tudi oseba, katere pravni interesi utegne biti z odločbo Agencije za zavarovalni nadzor prizadet, če svojo udeležbo v postopku priglasijo s pisno vlogo.

(3) Vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

Začetek postopka

326. člen

(1) Postopek se začne z vložitvijo zahteve za izdajo dovoljenja oziroma soglasja (v nadaljevanju: zahteva).

(2) Po uradni dolžnosti ali na zahtevo drugega pristojnega organa začne Agencija za zavarovalni nadzor postopek samo, kadar tako določa zakon.

Vsebina zahteve

327. člen

(1) Zahteva mora obsegati:

1. firmo, sedež in matično številko vložnika zahteve, če jo je vložnik že pridobil,
2. določen zahtevke za izdajo dovoljenja oziroma soglasja,
3. druge podatke, določene z zakonom.

(2) Zahtevi je potrebno priložiti listine, določene z zakonom, in druge listine, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka za izdajo dovoljenja, ter dokaz o plačilu takse za odločitev o zahtevi.

Procesne predpostavke za odločanje

328. člen

(1) V postopku predhodnega preizkusa zahteve Agencija za zavarovalni nadzor preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke za odločanje o zahtevi:

1. ali je zahtevo vložila upravičena oseba,
2. ali zahteva obsega podatke, ki jih mora obsegati,
3. ali so zahtevi priložene predpisane listine,
4. ali je zahtevi priložen dokaz o plačilu takse oziroma nadomestila za delo Agencije za zavarovalni nadzor,
5. ali so izpolnjene druge procesne predpostavke, ki morajo biti izpolnjene za odločanje o vsaki vlogi.

(2) Če Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi, da procesne predpostavke za odločanje o zahtevi niso izpolnjene, gre pa za pomanjkljivosti, ki jih ni mogoče odpraviti, z odločbo zavrže zahtevo.

(3) Če Agencija za zavarovalni nadzor ugotovi, da procesne predpostavke za odločanje o zahtevi niso izpolnjene in je pomanjkljivosti mogoče odpraviti, naloži vložniku s sklepom, da pomanjkljivosti odpravi. V sklepu določi rok za odpravo pomanjkljivosti, ki ne sme biti krajši od osem dni in ne daljši kot 15 dni.

(4) Če vložnik v primeru iz tretjega odstavka tega člena pomanjkljivosti v določenem roku ne odpravi, Agencija za zavarovalni nadzor s sklepom zavrže zahtevo.

(5) Zoper sklep iz tretjega odstavka tega člena ni posebne postopka sodnega varstva.

(6) Če se zahteva nanaša na izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov oziroma za združitev oziroma delitev mora Agencija za zavarovalni nadzor izdati sklep iz tretjega odstavka tega člena v dveh mesecih od prejema vloge, v vseh ostalih primerih pa v 30 dneh od prejema vloge.

Izvajanje dokazov in odločanje

328.a člen

(1) V postopku odločanja o zahtevi lahko Agencija za zavarovalni nadzor izvede tudi dokaze, ki jih vložnik ni predlagal, če so ti potrebni za ugotovitev dejstev, ki so pomembna za odločitev o zahtevi. Pri tem lahko Agencija za zavarovalni nadzor od vložnika zahteva:

1. da ji v roku, ki ne sme biti krajši od osem dni, predloži dodatne podatke oziroma listine,
2. da ji omogoči, da opravi pregled njegovega poslovanja oziroma poslovanja z njim povezanih oseb.

(2) Za pregled poslovanja iz 2. točke prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 299. do 306. člena tega zakona.

(3) Agencija za zavarovalni nadzor zavrže zahtevo:

1. če vložnik v roku, določenem v zahtevi iz 1. točke prvega odstavka tega člena, Agenciji za zavarovalni nadzor ne predloži zahtevanih podatkov oziroma listin, ali
2. če vložnik odkloni zahtevo Agencije za zavarovalni nadzor iz 2. točke prvega odstavka tega člena oziroma kako drugače ovira izvedbo pregleda poslovanja.

(4) Pred izdajo odločbe o zavrnitvi zahteve na podlagi dejstev, ugotovljenih po prvem odstavku tega člena oziroma na podlagi tretjega odstavka tega člena, mora Agencija za zavarovalni nadzor vložniku dati možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembna za odločitev. V primeru iz prejšnjega stavka se smiselno uporablja 271. člen tega zakona.

Rok za odločitev

329. člen

(1) O zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov ali za združitev oziroma delitev mora Agencija za zavarovalni nadzor odločiti v roku šestih mesecev od prejema zahteve za izdajo dovoljenja, o ostalih zahtevah pa v roku treh mesecev od prejema zahteve za izdajo dovoljenja oziroma soglasja.

(2) Če Agencija za zavarovalni nadzor ni odločila v rokih iz prejšnjega odstavka, lahko vložnik zahteve uveljavlja sodno varstvo, kot da bi bila zahteva zavrnjena.

(3) Če je Agencija za zavarovalni nadzor izdala sklep iz šestega odstavka 328. člena tega zakona, rok iz prvega odstavka tega člena ne teče od vročitve sklepa do izteka roka za odpravo pomanjkljivosti oziroma do prejema dopolnitve oziroma poprave vloge, če je ta dopolnjena v roku, določenem s sklepom.

(4) Če je Agencija za zavarovalni nadzor vložnika zahteve po četrtem odstavku 19. člena ali četrtem odstavku 328.a člena tega zakona pozvala, da se izjavi o razlogih za zavrnitev dovoljenja, rok iz prvega odstavka tega člena za odločitev o dovoljenju oziroma soglasju ne teče od vročitve poziva do izteka roka za izjavo oziroma do prejema izjave, če je bila ta posredovana v roku, določenem s pozivom.

16.8. Izvršitev odločb nadzornega organa

Odločbe, ki se glasijo na izpolnitev denarne obveznosti

330. člen

Dokončne odločbe Agencije za zavarovalni nadzor, ki se glasijo na izpolnitev denarne obveznosti, izvrši sodišče na predlog Agencije za zavarovalni nadzor.

Odredba o odpravi kršitev

331. člen

Odredbe o odpravi kršitev ni mogoče prisilno izvršiti.

17. ZAVAROVALNI IN POZAVAROVALNI POOLI

Zavarovalni in pozavarovalni pooli

332. člen

(1) Dve ali več zavarovalnic lahko ustanovi zavarovalni oziroma pozavarovalni pool za opravljanje zavarovalnih oziroma pozavarovalnih poslov, ki krijejo nevarnosti velikih premoženjskih škod, škod iz odgovornosti za jedrsko škodo, proizvajalčeve odgovornosti za farmacevtske izdelke oziroma drugih velikih škod.

(2) Za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool se uporabljajo določbe ZGD o gospodarskem interesnem združenju, če ni v tem členu drugače določeno.

(3) Za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool se smiselno uporabljajo določbe 3. poglavja ter 5. do 12. poglavja tega zakona, razen določbe prvega odstavka 163. člena tega zakona.

18. SLOVENSKO ZAVAROVALNO ZDRUŽENJE

Slovensko zavarovalno združenje

333. člen

(1) Zavarovalnice se združijo v Slovensko zavarovalno združenje.

(2) Za Slovensko zavarovalno združenje se uporabljajo določbe ZGD o gospodarskem interesnem združenju, če ni v tem členu drugače določeno.

(3) Slovensko zavarovalno združenje:

1. opravlja posle, predvidene s sprejetimi mednarodnimi sporazumi o zavarovanju lastnikov vozil proti odgovornosti (zelena karta) in predstavlja zavarovalnice v mednarodnih organizacijah zavarovalnic v zvezi s temi posli,

2. sprejema zavarovalne statistične standarde,

3. opravlja naloge v zvezi s škodnim skladom za:

– izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil in nezavarovanih zrakoplovov oziroma drugih letalnih naprav ter nezavarovanih čolnov,

– izplačilo odškodnin potnikom v javnem prometu, če lastnik javnega prometnega sredstva ni sklenil zavarovalne pogodbe,

– izplačilo odškodnin v primeru, ko je bil uveden stečajni postopek nad zavarovalnico, ki je dolžna plačati odškodnino,

4. opravlja naloge skupnega pomena za zavarovalnice, določene v pogodbi o ustanovitvi oziroma statutu, oziroma za katere ga pooblastijo članice,

5. opravlja naloge v zvezi z informacijskim centrom in odškodninskim uradom po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu.

(4) Slovensko zavarovalno združenje organizira izobraževanje ter opravlja preizkuse strokovnih znanj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja iz 1. točke drugega odstavka 230. člena tega zakona.

(5) Za opravljanje poslov Slovenskega zavarovalnega združenja iz 3. točke tretjega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 70. člena, 116. člena, prvega odstavka 137. člena ter 8., 10. in 11. poglavja tega zakona.

(6) V primeru iz četrtega odstavka tega člena se za nadzor nad organiziranjem izobraževanj in opravljanjem preizkusov znanj smiselno uporabljajo določbe 172., 173., 175., 177., 179. in 180. člena tega zakona.

Reševanje sporov med ponudniki storitev in potrošniki

333.a člen

(1) Zavarovalnice morajo vzpostaviti shemo izvensodnega reševanja sporov med ponudniki zavarovalniških storitev in strankami (potrošniki).

(2) Obliko in sestavo telesa, ki odloča v sporu, način ter postopek odločanja predpiše zavarovalnica s svojim notranjim aktom ter ga javno objavi v dnevem tisku oziroma strokovnem tisku, ki je namenjen potrošnikom.

(3) Zavarovalnica mora v zavarovalnih pogojih objaviti informacijo o shemi izvensodnega reševanja sporov.

(4) Zavarovalnice morajo vzpostaviti interni postopek za reševanje pritožb zavarovalcev.

19. PRAVO, KI SE UPORABI ZA ZAVAROVALNO POGODBO

Uporaba določb

334. člen

(1) Določbe tega poglavja veljajo za določanje prava za zavarovalne pogodbe z mednarodnim elementom, kadar zavarovanje krije nevarnosti v Republiki Sloveniji oziroma državi članici.

(2) Če ni v tem poglavju drugače določeno, se za določanje prava za zavarovalne pogodbe iz prvega odstavka tega člena uporabljajo določbe splošnega zakona, ki ureja pravila o določanju prava za razmerja z mednarodnim elementom.

(3) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za pozavarovalne pogodbe.

Napotilo na materialnopravne določbe tujega prava

335. člen

(1) Če določbe tega poglavja napotujejo na tuje pravo, se upoštevajo samo materialnopravne določbe tega prava, ki urejajo vsebino pravnega razmerja, in ne določbe tega prava o napolilu na drugo pravo.

(2) Če obsega posamezna država, katere pravo je treba uporabiti, več delov, na katerih veljajo različne določbe iz prvega odstavka tega člena, se pri uporabi določb tega poglavja vsak tak del države šteje za samostojno državo.

Tuje pravo, ki je v nasprotju s prisilnimi predpisi

336. člen

Določbe tega poglavja ne izključujejo uporabe določb tega oziroma drugih zakonov, ki na prisilen način urejajo vsebino pravnega razmerja na podlagi zavarovalne pogodbe, ne glede na to, katero pravo se uporabi.

Avtonomija strank pri izbiri prava za premoženjska zavarovanja

337. člen

Za zavarovalno pogodbo se v primeru premoženjskih zavarovanj uporabi pravo, ki ga izbereta pogodbeni stranki, če je izbira prava v skladu s 338. členom tega zakona.

Omejitev avtonomije strank pri izbiri prava za premoženjska zavarovanja

338. člen

(1) Če ima zavarovalec sedež oziroma bivališče v Republiki Sloveniji in premoženjsko zavarovanje krije nevarnosti v Republiki Sloveniji, se za zavarovalno pogodbo uporabi pravo Republike Slovenije.

(2) Če ima zavarovalec sedež oziroma bivališče v državi članici in premoženjsko zavarovanje krije nevarnosti v tej državi, lahko stranki izbereta pravo druge države, če pravo države članice dovoljuje izbiro drugega prava.

(3) Če ima zavarovalec sedež oziroma bivališče v državi članici in premoženjsko zavarovanje krije nevarnosti v Republiki Sloveniji, lahko stranki za zavarovalno pogodbo izbereta bodisi pravo Republike Slovenije bodisi pravo države članice, v kateri ima zavarovalec sedež oziroma bivališče, razen če pravo te države dovoljuje izbiro drugega prava.

(4) Če ima zavarovalec sedež oziroma bivališče v Republiki Sloveniji in premoženjsko zavarovanje krije nevarnosti v državi članici, lahko stranki za zavarovalno pogodbo izbereta bodisi pravo Republike Slovenije bodisi pravo države članice, v kateri zavarovanje krije nevarnosti, razen če pravo te države dovoljuje izbiro drugega prava.

(5) Če premoženjsko zavarovanje krije nevarnosti povezane z gospodarsko dejavnostjo, ki jo opravlja zavarovalec, in zavarovanje krije nevarnosti v več kot eni državi članici oziroma v Republiki Sloveniji in vsaj eni državi članici, lahko stranki za zavarovalno pogodbo izbereta pravo katerekoli države članice, v kateri zavarovanje krije nevarnosti, oziroma Republike Slovenije, razen če pravo vsaj ene izmed držav članic, v kateri zavarovanje krije nevarnosti, dovoljuje izbiro drugega prava.

(6) Ne glede na določbe prvega do petega odstavka tega člena lahko stranki za zavarovalno pogodbo v primeru premoženjskih zavarovanj izbereta pravo katerekoli države v naslednjih primerih:

1. za zavarovanja iz 4. do 7., 11. in 12. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona,

2. za zavarovanja iz 14. in 15. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, če zavarovalec opravlja gospodarsko dejavnost in se nevarnosti, ki jih krijejo ta zavarovanja nanašajo na to dejavnost,

3. za zavarovanja iz 3., 8., 9., 10., 13. in 16. točke drugega odstavka 2. člena tega zakona, če zavarovalec izpolnjuje najmanj dva od naslednjih pogojev:

- vrednost aktive ob koncu leta presega 1.500.000.000 tolarjev;
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu so večji od 3.000.000.000 tolarjev;
- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu presega 250.

Pravo, ki se uporabi za premoženjska zavarovanja, če stranki nista izbrali prava

339. člen

Če stranki za zavarovalno pogodbo v primeru premoženjskih zavarovanj nista izbrali prava, ki naj se uporabi, oziroma sta to pravo izbrali v nasprotju s 338. členom tega zakona, se za zavarovalno pogodbo uporabi:

1. pravo države članice, v kateri zavarovanje krije nevarnosti, če ima zavarovalec tudi sedež oziroma bivališče v tej državi,
2. v drugih primerih pravo države, ki je z zavarovanjem v najtesnejši zvezi; pri tem se šteje, da je z zavarovanjem v najtesnejši zvezi pravo države, v kateri je ob sklenitvi zavarovalne pogodbe zavarovanje krilo nevarnosti.

Pravo, ki se uporabi za življenjska zavarovanja

340. člen

(1) Če ima zavarovalec bivališče v Republiki Sloveniji se za zavarovalno pogodbo življenjskega zavarovanja uporabi pravo Republike Slovenije.

(2) Če ima zavarovalec bivališče v državi članici, se za zavarovalno pogodbo življenjskega zavarovanja uporabi pravo te države.

(3) Ne glede na določbo prvega oziroma drugega odstavka tega člena lahko stranki za zavarovalno pogodbo izbereta pravo države, katere državljan je zavarovalec.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena lahko stranki izbereta pravo druge države, če pravo države članice, v kateri ima zavarovalec bivališče, dovoljuje izbiro drugega prava.

20. KAZENSKÉ DOLOČBE

Najhujše kršitve zavarovalnice

341. člen

(1) Z globo od 20.000.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalnica:

1. če v nasprotju s 14. členom tega zakona opravlja druge dejavnosti, razen zavarovalnih poslov;

2. če opravlja zavarovalne posle v zavarovalnih vrstah, v katerih ni pridobila dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor (prvi odstavek 67. člena);

3. če prične opravljati zavarovalne posle v državi članici v nasprotju z 88. členom tega zakona;

4. če prične opravljati zavarovalne posle v tujini, ne da bi za to pridobila dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor (drugi odstavek 92. člena);

5. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne poroča o merjenju tveganj, z vsebino, v rokih in na način, določen s predpisom, izdanim na podlagi 9. točke 109. člena tega zakona;

6. če nalaga kritno premoženje v nasprotju z določbami 120. do 124. člena tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njihovi podlagi;

7. če ne oblikuje kritnega sklada oziroma upravlja s premoženjem kritnega sklada v nasprotju z določbami 125. do 133. člena tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njihovi podlagi;

8. če nadrejeni zavarovalnici, oziroma nadrejenemu zavarovalnemu oziroma mešanemu zavarovalnemu holdingu v zavarovalni skupini ne sporoča podatkov iz prvega odstavka 146. člena tega zakona;

9. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne poroča o poslih v skupini v skladu s 147. členom tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njegovi podlagi;

10. če kot nadrejena zavarovalnica v zavarovalni skupini ne sestavlja poročila o prilagojenih kapitalskih zahtevah oziroma ne poroča Agenciji za zavarovalni nadzor v skladu s 148. členom tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njegovi podlagi;

11. če vodi poslovne knjige, sestavlja knjigovodske listine, vrednoti knjigovodske postavke ali sestavi letno poročilo v nasprotju s 155. do 159. členom tega zakona oziroma predpisom, izdanim na podlagi 160. člena tega zakona;

12. če ne organizira notranje revizije v skladu s 161. do 166. členom tega zakona;

13. če ne imenuje pooblaščenega aktuarja v skladu s 74. oziroma 75. členom tega zakona.

(2) Z globo od 600.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalnice, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Lažje kršitve zavarovalnice

342. člen

(1) Z globo od 3.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalnica:

1. če ne poroča Agenciji za zavarovalni nadzor v skladu s prvim oziroma tretjim odstavkom 176. člena tega zakona oziroma predpisom, izdanim na podlagi 177. člena tega zakona;

2. če pooblaščenim osebam ne omogoči pregleda na način, določen v 301. do 306. členu tega zakona;

3. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne predloži nerevidiranega letnega poročila v roku treh oziroma štirih mesecev po preteku koledarskega leta (drugi oziroma tretji odstavek 158. člena);

4. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne predloži revidiranega letnega poročila v roku, določenem v drugem oziroma tretjem odstavku 167. člena tega zakona;

5. če krši določbe 83. do 86. člena tega zakona;

6. če krši določbe 228. oziroma prvega odstavka 230. člena tega zakona.

(2) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalnice, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Kršitve člana uprave oziroma nadzornega sveta

343. člen

(1) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje član uprave zavarovalnice:

1. ki ne obvesti nemudoma Agencije za zavarovalni nadzor o okoliščinah iz tretjega odstavka 176. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje član nadzornega sveta zavarovalnice, ki ne obvesti nemudoma Agencije za zavarovalni nadzor o okoliščinah iz tretjega odstavka 31. člena tega zakona.

Kršitve zavarovalne zastopniške družbe in zavarovalnega zastopnika

344. člen

(1) Z globo od 3.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalna zastopniška družba:

1. če krši določbe 83. do 86. člena tega zakona;

2. če krši določbe 228. oziroma prvega odstavka 230. člena tega zakona.

(2) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalne zastopniške družbe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalni zastopnik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Kršitve zavarovalne posredniške družbe in zavarovalnega posrednika

345. člen

(1) Z globo od 3.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalna posredniška družba:

1. če krši določbe 221. do 226. člena tega zakona;

2. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne poroča o podatkih iz 239. člena tega zakona, z vsebino, v rokih in na način, določen s predpisom, izdanim na podlagi 3. točke 233. člena tega zakona;

3. če nima sklenjene police o zavarovanju odgovornosti na podlagi 237. člena tega zakona.

(2) Z globo od 3.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalna posredniška družba:

1. če krši določbe 83. do 86. člena tega zakona;

2. če krši določbe 228. oziroma prvega odstavka 230. člena tega zakona.

(3) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalne posredniške družbe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalne posredniške družbe, ki stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(5) Z globo od 100.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalni posrednik, ki stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena.

Kršitve zavarovalnega holdinga

346. člen

(1) Z globo od 10.000.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalni holding:

1. če Agenciji za zavarovalni nadzor ne poroča o poslih v skupini v skladu s 147. členom tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njegovi podlagi;

2. če kot nadrejeni zavarovalni holding v zavarovalni skupini ne sestavlja poročila o prilagojenih kapitalskih zahtevah oziroma ne poroča Agenciji za zavarovalni nadzor v skladu s 149. členom tega zakona oziroma predpisom, izdanim na njegovi podlagi;

(2) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalnega holdinga, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Kršitve drugih oseb

347. člen

(1) Z globo od 10.000.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba:

1. če opravlja zavarovalne posle v nasprotju s prepovedjo iz 4. člena tega zakona;

2. če opravlja storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v nasprotju s prepovedjo iz drugega odstavka 227. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 90.000 do 900.000 tolarjev se za prekršek kaznuje fizična oseba:

1. če opravlja zavarovalne posle v nasprotju s prepovedjo iz 4. člena tega zakona;

2. če opravlja posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v nasprotju s prvim odstavkom 230. člena tega zakona.

Kršitve revizorja

348. člen

Z globo od 90.000 do 900.000 tolarjev se za prekršek kaznuje revizor, ki ne obvesti nemudoma Agencije za zavarovalni nadzor o okoliščinah iz 168. člena tega zakona.

Kršitve pooblaščenega aktuarja

349. člen

Z globo od 90.000 do 900.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pooblaščen aktuar, ki ne obvesti nemudoma Agencije za zavarovalni nadzor o okoliščinah iz četrtega odstavka 76. člena tega zakona.

Kršitve izrednega upravitelja

350. člen

Z globo od 90.000 do 900.000 tolarjev se za prekršek kaznuje izredni upravitelj:

1. če v treh mesecih po imenovanju Agenciji za zavarovalni nadzor ne izroči poročila o finančnem stanju in pogojih poslovanja zavarovalnice v izredni upravi (prvi odstavek 190. člena);

2. če v devetih mesecih po imenovanju Agenciji za zavarovalni nadzor ne izroči poročila iz drugega odstavka 190. člena tega zakona;

3. če v primeru iz prvega odstavka 191. člena tega zakona ne objavi sklica skupščine z dnevnim redom in v roku iz drugega odstavka 191. člena tega zakona.

Kršitve v zvezi z varovanjem zaupnih podatkov

351. člen

(1) Z globo od 10.000.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zavarovalnica, ki krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov iz 153. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba zavarovalnice, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 90.000 do 900.000 tolarjev se za prekršek kaznuje fizična oseba iz prvega odstavka 153. člena tega zakona, ki krši dolžnost varovanja zaupnih podatkov.

Prekrškovni organ

351.a člen

Prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, je v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, Agencija za zavarovalni nadzor.

Postopek o prekršku

351.b člen

(1) Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščen uradna oseba Agencije za zavarovalni nadzor, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja prekrške, in na njegovi podlagi sprejetih predpisih.

(2) Agencija za zavarovalni nadzor z notranjim aktom podrobneje določi pogoje in način za podelitev in prenehanje pooblastila osebi, ki se šteje za pooblaščen uradno osebo Agencije za zavarovalni nadzor iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ne glede na določbo drugega odstavka 266. člena tega zakona se postopek o prekršku vodi po določbah predpisa, ki ureja prekrške.

Zakon o zavarovalništvu – ZZavar (Uradni list RS, št. 13/2000) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe, kot so bile dopolnjene ali spremenjene z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-A (Uradni list RS, št. 21/02), Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 40/04) in Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-B (Uradni list RS, št. 50/04):

21. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Agencija za zavarovalni nadzor

352. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor prične z opravljanjem nalog in pristojnosti po tem zakonu, ko Vlada Republike Slovenije imenuje predsednika in člane strokovnega sveta ter direktorja.

(2) Minister, pristojen za finance, mora v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona Vladi Republike Slovenije predlagati imenovanje predsednika in članov strokovnega sveta in direktorja. Vlada Republike Slovenije mora o imenovanju odločiti v roku enega meseca od prejema predloga za imenovanje.

(3) Z dnem imenovanja iz prvega odstavka tega člena se ukine Urad za zavarovalni nadzor Republike Slovenije.

(4) Delavci Urada za zavarovalni nadzor Republike Slovenije nadaljujejo z delom v Agenciji za zavarovalni nadzor.

(5) Po imenovanju predsednika in članov strokovnega sveta je Agencija za zavarovalni nadzor pristojna za odločanje o vseh zahtevah za izdajo dovoljenj, o katerih Urad za zavarovalni nadzor Republike Slovenije še ni izdal odločbe.

(6) Ministrstvo, pristojno za finance, zagotovi finančne, tehnične in druge materialne pogoje za začetek dela Agencije za zavarovalni nadzor.

Uskladitev zavarovalnic

353. člen

(1) Zavarovalnice, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona dovoljenje za poslovanje, nadaljujejo s poslovanjem kot zavarovalnice po tem zakonu v mejah poslov na podlagi obstoječega dovoljenja.

(2) Zavarovalnice iz prvega odstavka tega člena morajo v roku enega leta od uveljavitve tega zakona:

1. uskladiti delnice s prvim in tretjim odstavkom 17. člena tega zakona, če so organizirane kot zavarovalne delniške družbe;

2. zagotoviti, da člani uprave pridobijo dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za člana uprave imenovati osebo, ki je pridobila takšno dovoljenje;

3. uskladiti svoje poslovanje z drugimi določbami tega zakona, če ni za uskladitev s posameznimi določbami v četrtem in petem odstavku tega člena določen daljši rok.

(3) Ne glede na določbo 2. točke prejšnjega odstavka se za osebo, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja funkcijo člana uprave zavarovalniške delniške družbe in je to funkcijo opravljala najmanj štiri leta pred uveljavitvijo tega zakona, šteje, da je dovoljenje za opravljanje te funkcije pridobila z dnem uveljavitve tega zakona.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena mora zavarovalnica, za katero se uporabljajo določbe Zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic, uskladiti svoje poslovanje z določbami tega zakona o osnovnem kapitalu v roku enega leta po vpisu pravnih posledic lastninskega preoblikovanja te zavarovalnice v sodni register.

(5) Zavarovalnice se morajo uskladiti z naslednjimi določbami tega zakona v naslednjih rokih:

1. s 4. točko 139. člena do 1. 1. 2002; do takrat morajo višini zavarovalno-tehničnih rezervacij izračunavati polletno,

2. s prvim odstavkom 122. člena do 1. 1. 2003,

3. z 228. členom v roku iz 356. oziroma 357. člena tega zakona,

4. s prvim odstavkom 230. člena v roku enega leta, šteto od dne, ko Agencija za zavarovalni nadzor izda predpis iz 1. točke 233. člena tega zakona.

(6) Zavarovalnica iz prvega odstavka tega člena mora Agenciji za zavarovalni nadzor v roku enega leta od uveljavitve tega zakona predložiti poročilo o uskladitvah iz drugega odstavka tega člena. Poročilo mora priložiti:

1. statut v obliki overjenega notarskega zapisa,

2. izpisek delničarjev iz centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev za imetnike kvalificiranih deležev,

3. opis organizacije notranje revizije in pravila poslovanja notranje revizije,

4. druge dokaze o uskladitvah, ki jih zahteva Agencija za zavarovalni nadzor.

(7) Če zavarovalnica ravna v nasprotju z drugim oziroma šestim odstavkom tega člena, lahko Agencija za zavarovalni nadzor začne postopek prisilne likvidacije po določbah tega zakona.

(8) Če iz poročila iz šestega odstavka tega člena in poročilu priloženih dokazov izhaja, da se je zavarovalnica uskladila z določbami iz drugega odstavka tega člena, izda Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnici dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov z vsebino, določeno v 67. členu tega zakona.

Uskladitev zavarovalnic, ki opravljajo življenjska in premoženjska zavarovanja

354. člen

(1) Ne glede na določbo drugega odstavka 353. člena tega zakona se zavarovalnica, ki na dan uveljavitve tega zakona na podlagi obstoječega dovoljenja opravlja zavarovalne posle v zavarovalni skupini življenjskih in premoženjskih zavarovanj, ni dolžna uskladiti z drugim odstavkom 14. člena tega zakona.

(2) Če zavarovalnica v skladu s prvim odstavkom tega člena opravlja zavarovalne posle v skupini življenjskih in premoženjskih zavarovanj, se določbe tega zakona zanjo uporabljajo na naslednji način:

1. zavarovalnica mora voditi poslovne knjige in sestavljati računovodska in poslovna poročila ločeno za premoženjska in življenjska zavarovanja, ki jih opravlja,

2. kapitalna ustreznost se ugotavlja ločeno za premoženjska in življenjska zavarovanja, ki jih opravlja zavarovalnica,

3. v primeru kapitalne neustreznosti v skupini življenjskih ali premoženjskih zavarovanj lahko Agencija za zavarovalni nadzor dovoli prenos prostih sredstev iz ene skupine v drugo.

Uskladitev poslovanja Slovenske izvozne družbe

355. člen

Kolikor s posebnimi predpisi ni drugače določeno, se za poslovanje Slovenske izvozne družbe, d.d. Ljubljana na področju zavarovanja za njen lasten račun v obdobju do 31. decembra 2004 smiselno uporabljajo določbe 1. do 5. člena, 8. člena, 13. do 15. člena, 65. do 72. člena, 74. do 91. člena, 104. člena, 109. in 110. člena, 112. do 116. člena, 118 do 124. člena, 134. do 141. člena, 152. do 171. člena, 174. do 183. člena, 214. do 240. člena, 331. in 332. člena, 352. člena ter 359. do 361. člena tega zakona.

Uskladitev zavarovalnih zastopniških družb

356. člen

(1) Zavarovalne zastopniške družbe, ki ob uveljavitvi tega zakona opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja, morajo v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona uskladiti svoje poslovanje z določbami tega zakona, če ni za uskladitev s posameznimi določbami v naslednjem odstavku tega člena določen daljši rok.

(2) Zavarovalne zastopniške družbe se morajo uskladiti s prvim odstavkom 230. člena tega zakona v roku enega leta, šteto od dne, ko Agencija za zavarovalni nadzor izda predpis iz 1. točke 233. člena tega zakona.

(3) Za zavarovalne zastopniške družbe iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe šestega do osmega odstavka 353. člena tega zakona.

Uskladitev zavarovalnih posredniških družb

357. člen

(1) Zavarovalne posredniške družbe, ki ob uveljavitvi tega zakona opravljajo dejavnost zavarovalnega posredovanja, morajo v roku enega leta od uveljavitve tega zakona uskladiti svoje poslovanje z določbami tega zakona, če ni za uskladitev s posameznimi določbami v naslednjem odstavku tega člena določen daljši rok.

(2) Zavarovalne posredniške družbe se morajo uskladiti s prvim odstavkom 230. člena tega zakona v roku enega leta, šteto od dne, ko Agencija za zavarovalni nadzor izda predpis iz 1. točke 233. člena tega zakona.

(3) Za zavarovalne posredniške družbe iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe šestega do osmega odstavka 353. člena tega zakona.

Zavarovalni zastopniki in posredniki

358. člen

Za osebe, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona dopolnjena tri leta delovne dobe na delovnem mestu zavarovalnega zastopnika ali posrednika, se šteje, da so pridobile dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja po tem zakonu.

Pooblaščen aktuarji

359. člen

Za osebe, ki so do uveljavitve tega zakona pridobile naziv pooblaščen aktuar po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona, se šteje, da so pridobile naziv pooblaščen aktuar po tem zakonu.

Postopki

360. člen

Vsi postopki za pridobitev dovoljenj in soglasij, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona in v katerih je po petem odstavku 352. člena tega zakona za odločanje pristojna Agencija za zavarovalni nadzor, se dokončajo po določbah tega zakona.

Izdaja predpisov

361. člen

(1) Agencija za zavarovalni nadzor mora v roku šestih mesecev od imenovanja predsednika in članov strokovnega sveta in direktorja izdati predpise na podlagi tega zakona.

(2) Do izdaje predpisov na podlagi tega zakona se smiselno uporabljajo predpisi, izdani na podlagi zakona iz prvega odstavka 362. člena tega zakona.

Razveljavitev predpisov

362. člen

(1) Z dnem ko začne veljati ta zakon preneha veljati zakon o zavarovalnicah (Uradni list RS, št. 64/94, 35/95 – pop. in 22/97).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati vsi predpisi, izdani na podlagi določb zakona iz prvega odstavka tega člena.

Uveljavitev posameznih določb zakona

363. člen

(1) Določbe petega odstavka 18. člena, 2. do 4. točke petega odstavka 80. člena, tretjega do desetega odstavka 82. člena, 87. do 91. člena, 93. do 96. člena, 99. člena, 2. točke tretjega odstavka 101. člena, 102. člena, 103. člena, 240. člena in 241. člena tega zakona začnejo veljati z dnem polnopravnega članstva Republike Slovenije v Evropskih skupnostih.

(2) Do uveljavitve določb iz prvega odstavka tega člena se:

1. za odločanje o dovoljenju za pridobitev kvalificirane deleža osebe države članice uporablja tretji odstavek 19. člena tega zakona,

2. za opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnic v državah članicah uporablja določba 92. člena tega zakona,

3. za opravljanje storitev zavarovalnic držav članic v Republiki Sloveniji uporabljajo določbe 7., 97. in 98. člena tega zakona,

4. za posredovanje podatkov nadzornim organom držav članic uporabljajo določba 3. točke tretjega odstavka 101. člena tega zakona,

5. za zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe držav članic uporabljajo določbe 242. in 243. člena tega zakona.

Uveljavitev zakona

364. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, če ni v 363. členu tega zakona drugače določeno.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-A vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

3. člen

Do ureditve obdavčenja izravnalnih rezervacij v zakonu, ki ureja davek od dobička pravnih oseb, se znesek, ki ga v tekočem letu zavarovalnica namenja za oblikovanje izravnalnih rezervacij nad ravnijo določeno v osmem in devetem odstavku 1. člena tega zakona všteva v davčno osnovo za izračun davka od dobička.

(Opomba: glej tretji odstavek 88. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1))

4. člen

V primeru prenehanja obveznosti oblikovanja izravnalnih rezervacij po prvem in četrtem odstavku 1. člena tega zakona zavarovalnica zmanjša izravnalne rezervacije v naslednjih petih letih, in sicer vsako leto za eno petino zneska oblikovanih izravnalnih rezervacij, doseženega ob prenehanju pogojev za njihovo oblikovanje.

5. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu – ZZavar-B vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

152. člen

Agencija za zavarovalni nadzor mora izdati podzakonske akte na podlagi določb tega zakona v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.

153. člen

(1) Zavarovalnice, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona dovoljenje za poslovanje, se morajo z določbami iz 48. do 50. člena tega zakona uskladiti najkasneje do dne 20. marca 2007.

(2) Za ugotavljanje minimalnega kapitala se v obdobju do izteka roka iz prvega odstavka tega člena upoštevajo naslednji zneski:

– za izračun minimalnega kapitala po premijskem količniku se namesto 12.000.000.000 tolarjev upošteva 2.000.000.000 tolarjev,

– za izračun minimalnega kapitala po škodnem količniku se namesto 8.400.000.000 tolarjev upošteva 1.400.000.000 tolarjev.

(3) Zajamčeni kapital v obdobju do izteka roka iz prvega odstavka tega člena ne sme biti nikoli nižji od:

– zneska 160.000.000 tolarjev, če zavarovanja, ki jih sklepa zavarovalnica, krijejo vse ali nekatere nevarnosti iz zavarovalnih vrst iz 1. do 13. in 15. do 18. točke drugega odstavka 2. člena zakona;

– zneska 560.000.000 tolarjev, če zavarovanja, ki jih sklepa zavarovalnica, krijejo vse ali nekatere nevarnosti iz zavarovalne vrste iz 14. točke drugega odstavka 2. člena zakona;

– zneska 320.000.000 tolarjev, če zavarovanja, ki jih sklepa zavarovalnica, krijejo vse ali nekatere nevarnosti iz zavarovalne vrste iz 19. do 24. točke drugega odstavka 2. člena zakona;

– zneska 320.000.000 tolarjev, če zavarovalnica opravlja posele pozavarovanja.

(4) Zavarovalnice morajo do dne 31. julija 2006 Agenciji za zavarovalni nadzor predložiti poročilo o uskladitvah oziroma poročilo o ukrepih za uskladitev z določbami iz prvega odstavka tega člena.

(5) Če se zavarovalnica z določbami od 48. do 50. člena tega zakona ne uskladi v roku, določenem v prvem odstavku tega člena, lahko Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi predhodnega zaprosila zavarovalnice in predložitve načrta ukrepov zavarovalnice za zagotovitev kapitalske ustreznosti ta rok podaljša še za nadaljnji dve leti.

154. člen

Obdobje petih let opravljanja revizije v zavarovalnici iz drugega odstavka 167. člena zakona začne teči od uveljavitve tega zakona.

155. člen

Določba četrtega odstavka 222. člena in 237. člena zakona, ki se nanaša na zavarovanje poklicne odgovornosti zavarovalnih posrednikov in zavarovalno posredniških družb, se začne uporabljati dne 1. januarja 2005.

156. člen

Zavarovalnice morajo shemo iz 333.a člena zakona vzpostaviti v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.

157. člen

Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

1. prekršek iz 341. člena zakona:
– zavarovalnica v razponu od 6.000.000 do 30.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalnice v razponu od 250.000 do 1.500.000 tolarjev;

2. prekršek iz 342. člena zakona:
– zavarovalnica v razponu od 1.000.000 do 10.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalnice v razponu od 50.000 do 500.000 tolarjev;

3. prekršek iz 343. člena zakona:
– član uprave zavarovalnice v razponu od 100.000 do 750.000 tolarjev;

– član nadzornega sveta zavarovalnice v razponu od 100.000 do 750.000 tolarjev;

4. prekršek iz 344. člena zakona:
– zavarovalna zastopniška družba v razponu od 500.000 do 3.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalne zastopniške družbe v razponu od 50.000 do 500.000 tolarjev;

– zavarovalni zastopnik v razponu od 50.000 do 500.000 tolarjev;

5. prekršek iz 345. člena zakona:
– zavarovalna posredniška družba v razponu od 500.000 do 3.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalne posredniške družbe v razponu od 50.000 do 500.000 tolarjev;

– zavarovalni posrednik v razponu od 50.000 do 500.000 tolarjev;

6. prekršek iz 346. člena zakona:
– zavarovalni holding v razponu od 3.000.000 do 30.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalnega holdinga zastopniške družbe v razponu od 250.000 do 1.500.000 tolarjev;

7. prekršek iz 347. člena zakona:
– pravna oseba v razponu od 2.000.000 do 20.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 100.000 do 750.000 tolarjev;

– fizična oseba v razponu od 50.000 do 450.000 tolarjev;

8. prekršek iz 348. člena zakona:
– revizor v razponu od 50.000 do 450.000 tolarjev;

9. prekršek iz 349. člena zakona:
– pooblaščen aktuar v razponu od 50.000 do 450.000 tolarjev;

10. prekršek iz 350. člena zakona:
– izredni upravitelj v razponu od 50.000 do 450.000 tolarjev;

11. prekršek iz 351. člena zakona:
– zavarovalnica v razponu od 2.000.000 do 20.000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba zavarovalnice v razponu od 100.000 do 750.000 tolarjev;

– fizična oseba v razponu od 50.000 do 450.000 tolarjev.

158. člen

Določba 148. člena tega zakona se začne uporabljati dne 1. januarja 2005.

159. člen

Do ureditve obdavčenja izravnalnih rezervacij v zakonu, ki ureja davek od dohodka pravnih oseb, se znesek, ki ga v tekočem letu zavarovalnica namenja za oblikovanje izravnalnih rezervacij v zavarovalnih vrstah, v katerih zavarovalnice skladno s prvim odstavkom 118. člena zakona niso dolžne oblikovati izravnalnih rezervacij, všteva v davčno osnovo za izračun davka od dobička.

160. člen

Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski skupnosti se določbe zakona, ki se nanašajo na države članice

Evropske skupnosti, uporabljajo za vse države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

161. člen

Vsi postopki za pridobitev dovoljenj in soglasij, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po določbah, ki so veljale pred uveljavitvijo tega zakona.

162. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

4396. Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-UPB2) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti, ki obsega:

– Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV (Uradni list RS, št. 67/02 z dne 26. 7. 2002),

– Zakon o dopolnitvi Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03 z dne 7. 3. 2003) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-B (Uradni list RS, št. 46/04 z dne 30. 4. 2004).

Št. 801-10/91-4/18

Ljubljana, dne 17. junija 2004

EPA 1355-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

ZAKON O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

(uradno prečiščeno besedilo) (ZVISJV-UPB2)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji z namenom, da se zmanjša škoda za zdravje ljudi in radioaktivna kontaminacija življenjskega okolja zaradi ionizirajočih sevanj zaradi uporabe virov ionizirajočih sevanj (v nadaljnjem besedilu: vir sevanja) do najmanjše možne mere, in se hkrati omogoči razvoj, proizvodnja in uporaba virov sevanj in izvajanje sevalnih dejavnosti. Za vir sevanja, ki je namenjen pridobivanju jedrske energije, zakon ureja izvajanje ukrepov jedrske varnosti in, če gre za uporabo jedrskega blaga, tudi posebnih ukrepov varovanja.

(2) Ta zakon določa tudi organizacijo po tem zakonu pristojnih upravnih organov in inšpektorjev ministrstva, pristojnega za zdravje, in ministrstva, pristojnega za okolje.

2. člen

(izključitev veljavnosti)

(1) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na vsebnost radioaktivnih snovi, ne veljajo za živila in njihove sestavine, za katere vsebnost določajo predpisi o zdravstveni ustreznosti živil.

(2) Določbe tega zakona ne veljajo za vnos iz držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), iznos v države članice EU, uvoz in izvoz zdravil, za katere je to urejeno s predpisi, ki urejajo ravnanje z zdravili in medicinskimi pripomočki.

(3) Določbe tega zakona se, razen določb o fizičnem varovanju jedrskih snovi, ne uporabljajo pri prevozu virov sevanja, za katerega je varstvo pred ionizirajočimi sevanji urejeno s predpisi o prevozu nevarnega blaga.

(4) Določbe tega zakona se glede varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji ne uporabljajo za izpostavljenost naravnemu sevanju, kot so obsevanost od radionuklidov, ki jih vsebuje človeško telo, od kozmičnega sevanja na površini tal ali radionuklidov, ki se nahajajo v nedotaknjeni zemeljski skorji.

3. člen

(pojmi)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Aktivnost je število radioaktivnih razpadov v časovni enoti. Enota za aktivnost je Becquerel.

2. Čezmerna izpostavljenost je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki povzroči preseganje predpisanih mejnih doz za posameznike ali prebivalstvo ali mejnih aktivnosti ali koncentracij aktivnosti za zrak, vodo, tla, živila, krmo in druge izdelke ali materiale.

3. Dekontaminacija je zmanjšanje ali odstranjevanje radioaktivnih snovi iz posameznih delov življenjskega okolja, ljudi, obleke, opreme in predmetov.

4. Delavec je oseba, ki pri delodajalcu opravlja delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas, nepolni delovni čas ali začasno in je prevzela pravice in dolžnosti v zvezi z dejavnostjo, ki jo ureja ta zakon.

5. Delodajalec je fizična ali pravna oseba, ki izvaja sevalno dejavnost in je po predpisih na področju varstva pri delu dolžna zagotavljati varstvo delavcev.

6. Diagnostični referenčni nivoji so doze ionizirajočih sevanj ali aktivnosti odmerkov radiofarmakov pri standardnih radiodiagnostičnih posegih za skupine pacientov standardnih velikosti ali standardne fantome in ob uporabi običajnih vrst medicinske radiološke opreme.

7. Doza je merilo za količino energije ionizirajočih sevanj, ki bi jo ali jo je prejelo posamezno tkivo, organ ali telo človeka. Doze so ekvivalentne in učinkovite. Ekvivalentna doza izraža različne učinke, ki jih ima posamezna vrsta ionizirajočih sevanj na posamezno tkivo ali organ, učinkovita doza pa stopnjo škode za zdravje ljudi, ki nastane zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem, in se jo izračuna kot vsoto vseh glede na posamezno tkivo ali organ, uteženih ekvivalentnih doz.

8. Dozna ograda je vrednost doze, ki jo sme prejeti posameznik zaradi uporabe posamezne vrste vira sevanja. Dozna ograda se uporablja pri načrtovanju optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji.

9. Fizično varovanje jedrskih snovi so ukrepi fizičnega in tehničnega varovanja v objektu ali na napravi z jedrsko snovjo, s katerimi se preprečuje kazniva ravnanja, ter načrt ukrepov ob takih ravnanjih.

10. Intervencijski nivo je vrednost izogibne doze ali iz doze izvedena vrednost, pri kateri se je treba odločiti o uvedbi intervencijskih ukrepov. Izogibna doza ali izvedena vrednost doze je samo tista, ki je povezana s prenosno potjo, po kateri lahko radioaktivne snovi dosežejo ali obsevajo ljudi in za katero se uporablja intervencijski ukrep.

11. Intervencijski ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja, ki

niso iz sevalne dejavnosti ali zaradi izrednega dogodka niso pod nadzorom. Intervencijski ukrepi se nanašajo na vire sevanja, prenosne poti in posameznike.

12. Interventna izpostavljenost je izpostavljenost posameznikov ionizirajočim sevanjem, ki prostovoljno izvajajo ali nudijo hitro pomoč ogroženim posameznikom, preprečujejo izpostavljenost ionizirajočim sevanjem velikega števila ljudi ali ohranjajo pomembne objekte ali predmete, pri čemer so lahko presežene mejne doze za izpostavljene delavce.

13. Ionizirajoče sevanje je prenos energije v obliki molekularnih, atomskih in subatomskih delcev ali elektromagnetnih valov valovne dolžine 100 nanometrov ali manj oziroma frekvence 3×10^{15} Hz ali več, ki lahko neposredno ali posredno povzročijo tvorbo ionov.

14. Izrabljeno gorivo je jedrsko gorivo, ki je bilo obsevano v reaktorski sredici in je trajno iz nje odstranjeno.

15. Izpostavljeni delavci so osebe, ki so kot fizične osebe ali delavci pri svojem delu izpostavljeni ionizirajočim sevanjem zaradi izvajanja sevalnih dejavnosti po tem zakonu in za katere je verjetno, da bodo prejeli večjo dozo, kot je predpisana mejna doza za posameznike iz prebivalstva.

16. Izpostavljenost ionizirajočim sevanjem (v nadaljnjem besedilu: izpostavljenost) je biti obsevan z ionizirajočimi sevanji.

17. Izpostavljenost ob izrednem dogodku je izpostavljenost posameznikov zaradi izrednega dogodka. Izpostavljenost ob izrednem dogodku ne vključuje interventne izpostavljenosti.

18. Izredni dogodek je dogodek, pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti z izvajanjem ukrepov za zaščito delavcev, posameznikov iz prebivalstva ali prebivalstva, bodisi delno ali v celoti, ali za varstvo pacientov, če gre za izredni dogodek pri radiološkem posegu.

19. Izvoz je vsak iznos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga iz carinskega območja EU v skladu s carinskimi predpisi.

20. Jedrska varnost so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se doseže varno obratovanje jedrskega objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublažijo posledice teh dogodkov ter varuje izpostavljene delavce, prebivalstvo in okolje pred ionizirajočimi sevanji.

21. Jedrske snovi so uran, torij in elementi z atomskim številom večjim od 92 ter druge snovi, materiali ali izdelki, ki se jih lahko uporablja za isti namen kot jedrske snovi, ali jih kot jedrsko snov določa predpis vlade po tem zakonu ali mednarodne pogodbe na področju neširjenja jedrskega orožja.

22. Jedrski objekt je objekt za predelavo in obogatitev jedrskih snovi ali izdelavo jedrskega goriva, jedrski reaktor v kritični ali podkritični sestavi, raziskovalni reaktor, jedrska elektrarna in toplana, objekt za skladiščenje, predelavo, obdelavo ali odlaganje jedrskega goriva ali visoko radioaktivnih odpadkov, in objekt za skladiščenje, obdelavo ali odlaganje nizko ali srednje radioaktivnih odpadkov. Jedrski objekt je tudi več jedrskih objektov skupaj, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.

23. Jedrsko blago so jedrske snovi ter oprema in tehnologije, ki so načrtovane in izdelane za proizvodnjo ali uporabo jedrskih snovi.

24. Klinična odgovornost je odgovornost zdravnika, ki se nanaša na upravičenost in optimizacijo izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem pacienta pri radiološkem posegu. V okviru tega je zdravnik odgovoren za: klinično oceno izida posega, sodelovanje z drugimi specialisti ali zdravstvenim osebjem glede primerne radiološke prakse, pridobivanje podatkov o predhodnih posegih, zagotavljanje obstoječih informacij oziroma dokumentacije o radioloških posegih napotnim oziroma drugim zdravnikom, ustrezno informiranje pacienta in drugih prizadetih posameznikov o tveganjih zaradi posegov oziroma ionizirajočih sevanj.

25. Manj pomemben sevalni objekt je objekt z enim ali več viri sevanja, za katere je verjetno, da bi izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev ali drugih oseb v objektu presegla predpisane mejne doze.

26. Mejne doze so največje vrednosti efektivnih in ekvivalentnih doz, ki jih lahko prejmejo izpostavljeni delavci, praktikanti, študentje ter posamezniki iz prebivalstva zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem.

27. Mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije so vrednosti koncentracij aktivnosti, ki so izvedene na podlagi modelov letnega vnosa radionuklidov v človeški organizem z zaužitjem ali z vdihavanjem, na podlagi modelov zunanje izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem ter na podlagi pretvorbenih količnikov, tako imenovanih doznih faktorjev, in se jih določi za posamezne radionuklide ali vrste radionuklidov na površinah, v snoveh ter za posameznike ali za referenčno skupino prebivalstva.

28. Nadzorovano območje je območje vira sevanja, za katerega veljajo posebna pravila, s katerimi se zagotovi ustrezno varstvo pred ionizirajočim sevanjem ali prepreči širjenje radioaktivne kontaminacije, in do katerega je dostop nadzorovan.

29. Napotni zdravnik je zdravnik ali zobozdravnik, ki je pooblaščen, da napoti posameznika na radiološki poseg.

30. Naravni vir sevanja je vir ionizirajočih sevanj naravnega zemeljskega ali kozmičnega izvora.

31. Območje materialne bilance je območje znotraj jedrskega objekta ali izven njega, v katerem je kadarkoli mogoče opraviti popis jedrskih snovi in določiti količino teh snovi, ki se v to območje vnašajo ali iz njega iznašajo.

32. Obratovalna življenjska doba objekta je obdobje, v katerem se objekt uporablja v predvidene namene. Če gre za odlagališče, se to obdobje začne s prvo odložitvijo odpadkov ali izrabljenega goriva v objekt in se konča z zaprtjem odlagališča.

33. Odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva je namestitev radioaktivnih odpadkov in jedrskega goriva na odlagališče ali na določeno mesto brez namena, da bi jih ponovno prevzeli. Za odlaganje odpadkov se šteje tudi s strani pristojnega ministrstva odobreno izpuščanje odpadnih radioaktivnih snovi v okolje, ki se kasneje razredčijo.

34. Odprti vir sevanja je vir sevanja, katerega oblika in zgradba ne ustreza zahtevam varstva pred sevanji, ki veljajo za zaprt vir sevanja, tako da je mogoča razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

35. Opazovano območje je območje vira sevanja, ki je pod ustreznim nadzorom zaradi varstva pred sevanji.

36. Pooblaščen izvedenec medicinske fizike je od pristojnega ministrstva pooblaščen oseba, ki ima zahtevano znanje na področju fizike ali tehnologije ionizirajočih sevanj pri njihovi uporabi v zdravstvu (v nadaljnjem besedilu: področje medicinske fizike) in je usposobljena za svetovanje pri optimizaciji, merjenju in ocenjevanju obsevanosti pacientov, razvoju, načrtovanju in uporabi radioloških posegov in opreme ter zagotavljanju in preverjanju kakovosti radioloških posegov.

37. Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna ali fizična oseba, ki ima zahtevano znanje in je usposobljena za izvajanje fizikalnih, tehničnih oziroma radiološko kemijskih testov, potrebnih za ocenjevanje doz, ter za svetovanje pri ukrepih varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji.

38. Pooblaščen izvedenec za sevalno in jedrsko varnost je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna ali fizična oseba, ki ima zahtevano znanje in je usposobljena za ocenjevanje jedrske varnosti jedrskih objektov, sevalne varnosti sevalnih objektov in varstva okolja pred ionizirajočimi sevanji.

39. Pooblaščen izvajalec dozimetrije je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna oseba, ki ima zaposlene strokovnjake, usposobljene za izvajanje naslednjih nalog dozimetrije: ocenjevanje doz izpostavljenih delavcev, merjenje ionizirajočih sevanj v delovnem okolju, interpretacijo izmerjenih

vrednosti ionizirajočih sevanj ali za merjenje radioaktivnosti v človekovem telesu ali bioloških vzorcih.

40. Pooblaščen zdravniki so zdravniki, ki so pooblaščen za izvajanje zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov.

41. Posamezniki iz prebivalstva so posamezniki v celotni populaciji, razen izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov, med opravljanjem dela v zvezi z dejavnostjo po tem zakonu in posameznikov med zdravniškimi pregledi, v času zdravljenja, pri prostovoljni negi bolnikov ali medicinskih ali biomedicinskih raziskavah.

42. Pospeševalnik delcev je umetni vir sevanja, ki zaradi pospeševanja delcev oddaja ionizirajoče sevanje z energijo večjo od 1 MeV.

43. Potencialna izpostavljenost je izpostavljenost, katere ni mogoče z gotovostjo napovedati, je pa verjetno, da bo do nje prišlo, in jo je možno vnaprej oceniti.

44. Praktikant je oseba, ki se usposablja ali uči za opravljanje posebnih strokovnih opravil pri pravni ali fizični osebi, ki v okviru svoje dejavnosti izvaja sevalno dejavnost.

45. Pravno-medicinski postopek je radiološki poseg, izveden za potrebe zavarovalništva ali v pravne namene brez medicinske indikacije.

46. Priglasitev namere je predložitev dokumenta, s katerim se obvesti pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, o nameri izvajati katerokoli sevalno dejavnost ali uporabljati vir sevanja.

47. Radioaktivna kontaminacija je onesnaženost zraka, vode, tal, materiala, izdelkov, površin bivalnega ali delovnega okolja ali posameznika z radionuklidi in se izraža kot koncentracija aktivnosti na enoto prostornine, mase ali površine. Radioaktivna kontaminacija človekovega telesa je zunanja radioaktivna kontaminacija kože ter notranja radioaktivna kontaminacija organov zaradi vnosa radioaktivnih snovi.

48. Radioaktivni odpadki so snovi v plinasti, tekoči ali trdni obliki, predmeti ali oprema, ki so odpadki sevalnih dejavnosti ali intervencijskih ukrepov in zanje ni predvidena nadaljnja uporaba, ki pa vsebujejo radioaktivne snovi ali so radioaktivno kontaminirani tako, da presegajo ravni opustitve.

49. Radioaktivna snov je vsaka snov, ki vsebuje enega ali več radionuklidov, katerih aktivnosti ali koncentracije ne moremo zanemariti glede na merila varstva pred ionizirajočimi sevanji.

50. Radiološki poseg je vsak poseg, ki vključuje izpostavljenost pacientov ali drugih oseb ionizirajočim sevanjem v zdravstvu.

51. Ravnanje z radioaktivnimi odpadki je zbiranje, obdelava, priprava, začasno skladiščenje in odstranjevanje radioaktivnih odpadkov.

52. Ravni izvzetja so aktivnosti, koncentracije aktivnosti, hitrosti doz ali električne napetosti, pri katerih ali pod katerimi za vire sevanja določbe tega zakona ne veljajo.

53. Ravni opustitve so aktivnosti ali koncentracije aktivnosti, pri katerih ali pod katerimi se pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona odloči, da se radioaktivne snovi ali materiale ne obravnava več po tem zakonu.

54. Razgradnja objekta so vsi ukrepi, ki vodijo k prenehanju nadzora po določbah tega zakona nad jedrskim objektom ali sevalnim objektom. Razgradnja objektov vključuje tako postopke dekontaminacije kot postopke demontaže ter odstranitve radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz objekta.

55. Referenčna skupina prebivalstva je reprezentativna skupina posameznikov, ki je ali bi lahko bila enakomerno izpostavljena ionizirajočim sevanjem iz določenega vira sevanja po določeni obsevi poti, in je hkrati skupina, ki je ali bi bila v danih okoliščinah najbolj izpostavljena.

56. Sevalna dejavnost je vsaka človekova dejavnost ali dejanje, ki lahko poveča izpostavljenost ionizirajočim sevanjem posameznikov zaradi umetnih virov ali naravnih virov sevanja z naravnimi radionuklidi, predelanimi zaradi njihovih

radioaktivnih cepljivih ali oplodnih lastnosti. Za sevalno dejavnost se ne štejejo intervencijski ukrepi in dejavnost, pri kateri so posamezniki izpostavljeni radonu v bivalnih prostorih ali naravni ravni sevanja, ki je posledica radionuklidov v človeškem telesu, na površini tal ali v tleh ali zaradi kozmičnega sevanja na površini tal.

57. Sevalna varnost so tehnični in organizacijski ukrepi v sevalnem objektu ali v manj pomembnem sevalnem objektu, s katerimi se doseže varno obratovanje objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublažijo posledice teh dogodkov ter zagotovi varstvo izpostavljenih delavcev, prebivalstva in okolja pred ionizirajočimi sevanji.

58. Sevalni objekt je:

- objekt z enim ali več viri sevanja, namenjenimi obsevanju z ionizirajočimi sevanji in za katere je verjetno, da bi povzročili čezmerno izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva,

- objekt z enim ali več odprtimi viri sevanja, za katere je verjetno, da bi bila zaradi sproščanja radioaktivnih snovi v okolje izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva čezmerna,

- objekt, iz katerega se zaradi izvajanja dejavnosti letno izpuščajo v okolje radioaktivne snovi z aktivnostjo, ki več kot desetkrat presega ravni izvzetja,

- objekt, namenjen pridobivanju, predelavi in obogatitvi jedrskih mineralnih surovin, in

- odlagališče z rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin.

Sevalni objekt je tudi več sevalnih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.

59. Škoda za zdravje ljudi so klinično ugotovljivi škodljivi učinki ionizirajočih sevanj s tveganjem za zdravje ljudi in za skrajšanje njihovega življenja, ki se lahko pojavijo takoj ali z zakasnitvijo, vključno s škodo zaradi somatskih učinkov, raka ali hujše poškodbe genov.

60. Tranzit je vsak prenos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga preko območja Republike Slovenije.

61. Umetni vir sevanja je vir sevanja, ki ni naravni vir sevanja.

62. Upravljaivec objekta je oseba, ki upravlja objekt in ima, skladno s predpisi o graditvi objektov in drugimi predpisi za tehnične in druge pogoje njegovega obratovanja, dovoljenje za uporabo objekta. Če gre za rudarska dela, mora upravljaivec imeti tudi rudarsko pravico po predpisih o rudarstvu.

63. Uvoz je vsak vnos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga na carinsko območje EU, ne glede na to kakšna raba ali uporaba je bila v skladu s carinskimi predpisi dovoljena za to blago, razen tranzita.

64. Varnostna analiza je analiza varnosti jedrskega objekta, izvedena na podlagi determinističnih ali verjetnostnih metod. Namen varnostne analize je preveriti projektno zasnovo jedrskega objekta glede jedrske varnosti in ugotoviti, ali je jedrski objekt načrtovan tako, da so zagotovljene zahteve v zvezi z mejnimi dozami za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem in v zvezi z omejitvami za izpuste odpadnih radioaktivnih snovi v okolje v vsakem obratovalnem stanju jedrskega objekta.

65. Varstvo pred ionizirajočimi sevanji so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se zagotavlja varstvo ljudi pred ionizirajočimi sevanji pri uporabi virov sevanja, pri izvajanju dejavnosti na območju naravnih virov sevanja, med izvajanjem intervencijskih ukrepov in pri sanaciji posledic izrednega dogodka, ter ukrepi sevalne varnosti, če je vir sevanja v sevalnem objektu ali manj pomembnem sevalnem objektu.

66. Vir sevanja je radioaktivna snov, naprava ali objekt, ki lahko oddaja ionizirajoča sevanja ali radioaktivne snovi. Viri sevanja so naravni in umetni.

67. Zagotavljanje kakovosti so vse načrtovane in sistematično izvajane človekove dejavnosti ali dejanja, s katerimi se zagotavlja sprejemljivo stopnjo zaupanja, da so določeni postopek, organizacija ukrepa ali oprema varstva pred ionizi-

rajočimi sevanji ali jedrske varnosti ali katerikoli njihov sestavni del, izvedeni zadovoljivo in v skladu z dogovorjenimi standardi. Zagotavljanje kakovosti mora vsebovati tudi postopke preverjanja kakovosti.

68. Zaprti vir sevanja je vir sevanja, katerega zgradba je taka, da pri predvidenih pogojih uporabe in obrabe ter predvidljivih nezgodah preprečuje kakršnokoli razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

69. Zaprtje odlagališča je dokončanje vseh ukrepov, ki jih je treba izvesti zaradi dolgoročne varnosti odlagališča.

70. Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti je vsaka pravna ali fizična oseba, ki izvaja sevalno dejavnost v nadzorovanem območju vira sevanja, in ni uporabnik vira sevanja ali upravljavec objekta, v katerem je vir sevanja.

4. člen

(načela zakona)

(1) Država mora pri sprejemanju predpisov, izdajanju soglasij in dovoljenj in pri odločanju v drugih upravnih zadevah, izvajanju nadzora in drugih nalog iz svoje pristojnosti zagotoviti vse možne primerne in razumne ukrepe za preprečitev škode za zdravje ljudi in radioaktivne kontaminacije življenjskega okolja (načelo celovitosti).

(2) Uporabo nove vrste ali načina dejavnosti, ki povzroča izpostavljenost, in vsakega intervencijskega ukrepanja je treba predhodno upravičiti glede na gospodarske, družbene ali druge učinke v primerjavi s škodo za zdravje ljudi, ki jo lahko taka dejavnost zaradi izpostavljenosti povzroči (načelo upravičenosti).

(3) Vsaka sevalna dejavnost sme povzročiti izpostavljenost le na ravni, ki je tako nizka, kot jo je mogoče doseči z razumnimi ukrepi ob upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov (načelo optimizacije varstva pred ionizirajočim sevanjem). Načelo optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji velja tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov tako, da se primerja izpostavljenost pri izvedbi intervencijskega ukrepa s koristmi tega ukrepa, to je z zmanjšanjem škode, povzročene z izrednim dogodkom.

(4) Pri izvajanju sevalne dejavnosti ali dejavnosti, kjer izpostavljenost zaradi prisotnosti naravnih virov sevanja presega mejno vrednost za posameznike iz prebivalstva, mora biti zagotovljeno zmanjšanje izpostavljenosti delavcev, praktikanov, študentov in posameznikov iz prebivalstva tako, da vsota prejetih doz zaradi izvajanja vseh možnih sevalnih dejavnosti ne presega mejnih doz, določenih na podlagi tega zakona (načelo mejnih doz).

(5) Jedrske snovi ter jedrske tehnologije je treba uporabljati tako, da so izpolnjene obveznosti mednarodnih sporazumov o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in da se prepreči nepooblaščen razpolaganje z jedrskim blagom, vključno z izrabljenim gorivom (načelo miroljubne uporabe).

(6) Za varstvo pred ionizirajočimi sevanji je odgovoren uporabnik vira sevanja, za jedrsko varnost pa upravljavec jedrskega objekta (načelo primarne odgovornosti).

(7) Uporabnik vira sevanja krije stroške ukrepov za zagotavljanje varstva pred ionizirajočimi sevanji po tem zakonu, vzdrževanja pripravljenosti na izredne dogodke in intervencijskih ukrepov ter stroške odprave posledic izrednega dogodka (načelo povzročitelj plača).

(8) Upravljavec sevalnega objekta in upravljavec jedrskega objekta morata biti pripravljena za izvedbo intervencijskih ukrepov za primer izrednih dogodkov (načelo pripravljenosti).

(9) Če odprave posledic izrednega dogodka in kritja stroškov odprave njihovih posledic ni mogoče pripisati določenim ali določljivim povzročiteljem, ali so ti sporni, ali kadar posledic ni mogoče drugače odpraviti, zagotovi sredstva za odpravo posledic izrednega dogodka država (načelo subsidiarnega ukrepanja).

(10) Podatki o radioaktivnosti v okolju, o izpostavljenosti posameznikov iz prebivalstva ter o postopkih in dejavnostih

državnih organov, izvajalcev javnih služb in nosilcev pooblastil, ki se nanašajo na varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, so javni (načelo javnosti).

5. člen

(strokovna sveta)

(1) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, imenujeta za strokovno pomoč ministrstvu, pristojnemu za okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ter organom in inšpektorjem po tem zakonu strokovna sveta, in sicer:

– strokovni svet za vprašanja sevalne in jedrske varnosti, fizičnega varovanja jedrskih snovi in objektov, varovanja jedrskega blaga, stanja radioaktivnosti okolja, varstva okolja pred ionizirajočimi sevanji, intervencijskega ukrepanja, sanacije posledic izrednih dogodkov in uporabe virov sevanja, ki se jih ne uporablja v zdravstvu in veterinarstvu,

– strokovni svet za vprašanja varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.

(2) Vsakega od strokovnih svetov iz prejšnjega odstavka sestavlja pet članov, strokovnjakov za posamezna področja iz prejšnjega odstavka.

(3) Začetni mandat dvema članoma strokovnega sveta traja dve leti, trem članom pa štiri leta, v nadaljevanju pa izmenično poteče mandat članov strokovnega sveta na vsakih šest let.

6. člen

(naloge strokovnih svetov)

(1) Naloge strokovnih svetov iz prejšnjega člena so:

– dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov po tem zakonu,

– dajanje mnenja k letnemu poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti,

– dajanje mnenj na letni program dela upravnih organov in inšpektorjev, pristojnih za zadeve po tem zakonu,

– dajanje mnenj in predlogov o drugih zadevah v zvezi s področji, ki jih pokrivajo, za katere jih zaprosijo organi, pristojni za upravno in inšpekcijsko odločanje po tem zakonu.

(2) Strokovna sveta o svojem delu izdelata letni poročili in jih posredujejo do 30. junija tekočega leta za preteklo leto ministrstvu, pristojnemu za zdravje, in ministrstvu, pristojnemu za okolje.

(3) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, poročili iz prejšnjega odstavka objavita na način, da sta dostopni javnosti.

(4) Kritje materialnih stroškov in strokovno-administrativna dela za strokovna sveta zagotavljata ministri iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, predpišeta način delovanja strokovnih svetov, pogostost sestajanja, roke za izdelavo mnenj in druge zadeve, pomembne za poslovanje strokovnih svetov, vključno z načinom zagotavljanja neodvisnosti članov strokovnega sveta.

7. člen

(javnost podatkov)

(1) Podatki o izvajanju sevalnih dejavnosti, uporabi virov sevanja, sevanju naravnih virov, načrtovanju, gradnji in obratovanju sevalnih objektov in jedrskih objektov, statistično obdelanih prejetih dozah izpostavljenih delavcev in posameznikov iz prebivalstva, ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, vnosu iz držav članic EU, iznosu v države članice EU, uvozu, izvozu in tranzitu radioaktivnih odpadkov ali radioaktivnih snovi, radioaktivni kontaminiranosti okolja, živil, krme in izdelkov za široko rabo, izrednih dogodkih, načrtih zaščite in reševanja v primerih izrednega dogodka so javni.

(2) Za dostop do informacij iz prejšnjega odstavka se uporabljajo postopki za dostop do informacij v skladu z zakonom.

8. člen

(izvajanje sevalne dejavnosti in uporaba virov sevanja brez dovoljenja)

(1) Če se ugotovi, da je prišlo do izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja brez dovoljenja oziroma do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki, mora država z vsemi ukrepi iz svoje pristojnosti zagotoviti takojšnjo zaustavitev kršitev določb tega zakona in preprečiti možnost nenadzorovane izpostavljenosti.

(2) Stroške zaustavitve kršitev in preprečevanja nenadzorovane izpostavljenosti iz prejšnjega odstavka in stroške odprave posledic za zdravje ljudi in okolja, če je do njih prišlo, krije država, če oseba, ki je uporabljala ali upravljala vir sevanja ali opustila predpisano ravnanje z virom sevanja ni določljiva ali, če ne more zagotoviti sredstev za odpravo posledic.

(3) Država ima pravico in dolžnost izterjave vračila stroškov iz prejšnjega odstavka tudi, če gre za osebo iz prejšnjega odstavka, ki se jo odkrije kasneje.

(4) O tem, da je prišlo do nedovoljene uporabe ali opustitve predpisanih ravnanj iz prvega odstavka tega člena, ki bi lahko povzročili izredni dogodek, morata ministrstvo, pristojno za okolje, in ministrstvo, pristojno za zdravje, vsako v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu obvestiti javnost. Pristojni ministri iz prejšnjega stavka sta preko ministrstva za zunanje zadeve ali pa neposredno, če tako določajo mednarodni sporazumi, dolžni obvestiti tudi pristojne organe sosednjih držav in mednarodne organizacije, če posledice izrednega dogodka pomenijo tveganje za nastanek škode za zdravje ljudi ali okolje v teh državah.

2. IZVAJANJE SEVALNIH DEJAVNOSTI

2.1 Priglasitev namere o izvajanju sevalne dejavnosti in uporabi vira sevanja

9. člen

(priglasitev namere)

(1) Oseba, ki namerava:

– proizvajati, predelovati, uporabljati, skladiščiti, pošiljati, vnašati iz držav članic EU, iznašati v države članice EU, uvažati, izvažati ali odlagati radioaktivne snovi ali jih le posedovati ali z njimi kako drugače rokovati,

– proizvajati, vnašati iz držav članic EU, uvažati, vzdrževati ali izvajati dejavnost z napravo ali opremo, ki sama ali zaradi sestavnih delov oddaja ionizirajoča sevanja zaradi obratovanja pri električni napetosti večji od 5 kV,

– izvajati dejavnost, ki jo določi vlada kot sevalno dejavnost, za katero izvajanje je treba pridobiti dovoljenje,

– mora svojo namero priglasiti (v nadaljnjem besedilu: priglasitev namere).

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka priglasijo namero ministru, pristojnemu za okolje, razen če gre za uporabo radioaktivnih snovi ali naprav ter opreme iz druge alineje prejšnjega odstavka v zdravstvu ali veterinarstvu ali za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu, katerih namero priglasijo ministru, pristojnemu za zdravje.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka ni treba priglasiti namere, če gre za uporabo:

– zaprtih virov sevanja, ki so tipsko odobreni in pri katerih pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze,

– električnih naprav ali opreme, ki je tipsko odobrena in pri kateri pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze,

– katodnih cevi, namenjenih prikazovanju slik, če izpolnjujejo predpisane pogoje,

– radioaktivno kontaminiranih materialov, ki so posledica dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,

– radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi izpod ravni izvzetja,

– radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi, za katere je pristojno ministrstvo iz prejšnjega odstavka odločilo, da se jih ne obravnava več po tem zakonu.

(4) Vlada podrobneje določi vire sevanja, za katere namere iz prvega odstavka tega člena ni treba priglasiti, ter z njimi povezane majhne količine radioaktivnih snovi ali nizke koncentracije aktivnosti, za katere niso presežene ravni za izvzetje, zahteve glede tipskega preskušanja zaprtih virov sevanja in električnih naprav in opreme ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati katodne cevi iz prejšnjega odstavka.

(5) Vlada določi tudi ravni opustitve in merila, na podlagi katerih se pristojno ministrstvo iz drugega odstavka tega člena lahko odloči, da se radioaktivnih snovi ne obravnava več po tem zakonu.

(6) Minister, pristojen za okolje, določi tehnične zahteve za tipsko odobritev virov sevanja in električnih naprav ter opreme skladno s predpisi o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Če gre za vire sevanja in električne naprave ter opremo, ki se jo uporablja za radiološke posege ali za preglede v veterinarstvu, določi tehnične zahteve za tipsko odobritev minister, pristojen za zdravje.

10. člen

(vsebina in oblika priglasitve namere)

(1) Priglasitev namere vsebuje najmanj naslednje podatke:

– ime in sedež gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije ali samostojnega podjetnika posameznika, ki namerava izvajati sevalno dejavnost,

– ime in naslov osebe, ki zastopa izvajalca sevalne dejavnosti,

– podatke o sevalni dejavnosti in uporabljenem viru sevanja, vključno s podatki o lokaciji,

– podatke o začetku in času trajanja izvajanja sevalne dejavnosti oziroma o času vnosa iz držav članic EU, uvoza, nabave, odprodaje, iznosa v države članice EU, izvoza, odstranitve ali razgradnje vira sevanja.

(2) Priglasitev namere je treba posredovati v obliki, ki jo predpiše minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje.

(3) Za priglasitev namere se šteje tudi:

– vloga za izdajo dovoljenja za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit jedrskih snovi, radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva,

– vloga za izdajo dovoljenja za uvoz in izvoz radioaktivnih snovi,

– vloga za uporabo vira sevanja, če gre za vir sevanja, ki je glede namena rabe in značilnosti ionizirajočega sevanja enak viru sevanja, za katerega je zavezanec že pridobil dovoljenje za uporabo,

– vloga za izdajo okoljevarstvenega soglasja, če gre za izvajanje sevalne dejavnosti v sevalnem objektu ali v jedrskem objektu.

2.2 Izvajanje sevalne dejavnosti

11. člen

(dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti)

(1) Pred začetkom izvajanja sevalne dejavnosti je treba pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

(2) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti se izda osebi, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti.

(3) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, pristojno za okolje, za:

– upravljanje in razgradnjo sevalnega objekta ali jedrskega objekta,

– namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju predmetov splošne rabe ter uvoz ali izvoz takega predmeta,

– uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev, razen elektronskih mikroskopov, če ne gre za uporabo v zdravstvu ali veterinarstvu,

– odlaganje, predelavo ali ponovno uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi in izvirajo iz uporabe virov sevanja ali izvajanja sevalnih dejavnosti po tem zakonu, za njih pa se ministrstvo, pristojno za okolje, ni odločilo, da se jih ne obravnava več po tem zakonu,

– za izdelovanje ali razvoj opreme in tehnologije, ki je jedrsko blago,

– za prevoz jedrskih snovi,

– vzdrževanje, proizvodnjo, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.

(4) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, pristojno za zdravje, za:

– namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju zdravil ter uvoz ali izvoz takega zdravila,

– namerno dajanje radioaktivnih snovi osebam za namen medicinskega zdravljenja ali raziskav,

– namerno dajanje radioaktivnih snovi živalim za namen veterinarskega pregleda, zdravljenja ali raziskav, če to vpliva na izpostavljenost,

– uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev v zdravstvu ali veterinarstvu, razen elektronskih mikroskopov,

– opravljanje tehničnih pregledov virov sevanja, ki se jih uporablja pri izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu,

– vzdrževanje, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.

(5) Če je za izvajanje sevalne dejavnosti treba upravljati ali razgraditi sevalni objekt ali jedrski objekt, je dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti dovoljenje iz 79. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se viri sevanja uporabljajo za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

(6) Vlada podrobneje določi sevalne dejavnosti, za katerih izvajanje se mora pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

12. člen

(vloga za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti je treba predložiti podatke o organizacijski enoti varstva pred sevanji ali odgovorni osebi za varstvo pred sevanji, oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in tehnično dokumentacijo o vrsti uporabljenega vira sevanja, načinu uporabe ter ukrepih varstva pred sevanji v zvezi z uporabljenimi vrsti virov sevanja.

(2) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ter obseg in vsebino tehnične dokumentacije iz prejšnjega odstavka.

(3) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, ki je po tem zakonu pristojno za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjeni vsi predpisani pogoji za izvajanje sevalne dejavnosti.

2.3 Uporaba virov sevanja

13. člen

(potrdilo o vpisu v register in dovoljenje za uporabo vira sevanja)

(1) Pred začetkom uporabe vira sevanja mora oseba iz 9. člena tega zakona pridobiti dovoljenje za uporabo vira

sevanja ali potrdilo o vpisu vira sevanja v register virov sevanja.

(2) Dovoljenje za uporabo vira sevanja in potrdilo o vpisu vira sevanja v register virov sevanja izda ministrstvo, pristojno za okolje, če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu, pa ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Vlada določi vrste virov sevanja, za katere je pred uporabo treba pridobiti potrdilo o vpisu v register virov sevanja, in vire, za katere je pred uporabo treba pridobiti dovoljenje za uporabo.

(4) Pri določitvi virov iz prejšnjega odstavka se upošteva raven aktivnosti vira sevanja, lastnosti vira sevanja glede sevalne varnosti, verjetnost, da pride do nenadzorovane izpostavljenosti ter zahteve in pogoje glede nadzora zaradi sevalne varnosti ali fizičnega in tehničnega varovanja vira sevanja.

(5) Za vir sevanja v sevalnem objektu ali v jedrskem objektu, je dovoljenje za uporabo vira sevanja dovoljenje iz 79. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se izvajajo sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

(6) Vir sevanja, ki ni razvrščen po tretjem odstavku tega člena in ni vir sevanja v objektu iz prejšnjega odstavka, se lahko začne uporabljati 30 dni po tem, ko je bila pristojnemu ministrstvu iz 9. člena tega zakona odposlana priglasitev namere.

(7) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, ki je pristojno za izdajo dovoljenja za uporabo vira sevanja, z odločbo prepove ali za čas največ treh mesecev prekine uporabo vira sevanja in zahteva dodatne podatke o viru sevanja, če ugotovi, da bi moral biti vir sevanja razvrščen med vire po tretjem odstavku tega člena, ali da je za razvrstitev vira v priglasitvi namere premalo podatkov.

(8) Čas od zahtevane prepovedi oziroma prekinitve uporabe vira sevanja do začetka ali nadaljevanja uporabe iz prejšnjega odstavka se ne šteje v rok iz šestega odstavka tega člena.

(9) Proti odločbi o prepovedi oziroma začasni prekinitvi uporabe vira sevanja ni pritožbe.

14. člen

(vloga za pridobitev potrdila o vpisu v register virov sevanja)

(1) Za vlogo za vpis v register virov sevanja se šteje vlagateljeva priglasitev namere o nakupu ali drugem načinu pridobitve vira sevanja.

(2) Pristojno ministrstvo vpiše vir sevanja v register in izda vlagatelju iz prejšnjega odstavka potrdilo o vpisu v register virov sevanja, če iz priglasitve namere izhaja, da je vlagatelj tudi imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, pri kateri se uporabljajo viri sevanja, ki se vpisujejo v register.

15. člen

(vloga za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja je treba predložiti oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in tehnično dokumentacijo o viru sevanja, pogojih za njegovo uporabo in hrambo, ukrepih varstva pred sevanji v zvezi z uporabo, vzdrževanju, ravnanju ob izrednih dogodkih in ravnanju z odpadnimi radioaktivnimi snovmi.

(2) Vsebina vloge in vsebina dokumentacije iz prejšnjega odstavka vključuje predvsem:

– podroben opis vira sevanja in opis prostora, kjer se bo vir sevanja uporabljal,

– opis ukrepov varstva posameznikov pred ionizirajočimi sevanji in fizičnega varovanja vira sevanja,

– načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo zaradi uporabe vira sevanja,

– opis izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,

– veljavno dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti,

– dokazilo, da je bila priglášena namera o uporabi vira sevanja, če je ta predpisana po tem zakonu.

(3) Dovoljenje izda pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji za nameravano uporabo vira sevanja.

(4) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja ter obseg in vsebino tehnične dokumentacije iz prvega odstavka tega člena.

16. člen

(predpisi v zvezi z uporabo vira sevanja)

(1) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, določita pravila ravnanja za uporabo in hrambo posameznih vrst virov sevanja in pogoje za njihovo uporabo ter ukrepe sevalne varnosti, ki jih morajo izvajati uporabniki teh virov.

(2) Minister, pristojen za zdravje v zvezi s posamezno vrsto vira sevanja, ki se ga uporablja pri radioloških posegih, predpiše pogoje za osebe, ki izvajajo tehnične preglede virov sevanja, ki se jih uporablja pri izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu, ter pogoje za usposobljenost oseb, ki vzdržujejo, umerjajo ali opravljajo druga podobna dela na teh virih sevanja, obveznost rednega tehničnega pregledovanja, ter druge pogoje za uporabo teh virov.

3. VARSTVO LJUDI PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI

3.1 Splošna načela

17. člen

(obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti)

Izvajalec sevalne dejavnosti mora:

– upravičiti izvajanje vsake nove sevalne dejavnosti in dokazati, da bodo koristi zaradi izvajanja nove sevalne dejavnosti večje od škode za zdravje ljudi,

– ponovno upravičiti izvajanje sevalne dejavnosti, za katero je že bilo izdano dovoljenje, če se pojavijo novi in pomembni dokazi ter spoznanja o njihovi učinkovitosti ali posledicah za zdravje ljudi,

– optimizirati varstvo ljudi in okolja pred ionizirajočimi sevanji tako, da so izpostavljenosti ob upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov na kolikor mogoče nizki vendar razumno dosegljivi ravni,

– uporabljati dozne ograde pri optimizaciji varstva pred ionizirajočimi sevanji,

– zagotoviti, da zaradi izvajanja dejavnosti doze izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov ter posameznikov iz prebivalstva ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti.

3.2 Ocena upravičenosti

18. člen

(ocena upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti)

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za izvajanje nove vrste sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo nove vrste vira sevanja ali novega načina uporabe že preskušene vira sevanja je treba priložiti oceno upravičenosti.

(2) Ministrstvo, pristojno za izdajo dovoljenja, lahko zahteva izdelavo ocene upravičenosti tudi za izdajo dovoljenja za izvajanje že uveljavljenih sevalnih dejavnosti ali uporabo že preskušene vira sevanja, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o njihovi učinkovitosti ali posledicah.

(3) Obseg in vsebino ocene upravičenosti in merila za njeno uporabo za primere iz prvega in drugega odstavka tega člena se določijo na podlagi pomena dokazov o učinkovitosti in posledicah iz prejšnjega odstavka v postopku za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali dovoljenja za uporabo vira sevanja.

3.3 Mejne doze

19. člen

(mejne doze)

(1) Za izpostavljene delavce, praktikante, študente, nosečnice, doječe ženske in posameznike iz prebivalstva vlada določi mejne doze in z mejnimi dozami povezane obvezne ukrepe ter način izračuna in uporabo doznih ograd pri načrtovanju in optimizaciji sevalne dejavnosti.

(2) Vsota doz, ki jo zaradi izpostavljenosti pri izvajanju sevalnih dejavnosti prejme izpostavljeni delavec, praktikant, študent, nosečnica ali doječa ženska ali posameznik iz prebivalstva, ne sme presežati predpisanih mejnih doz.

(3) Predpisane mejne doze ne veljajo za:

– izpostavljenost posameznikov med njihovim zdravniškim pregledom ali v času zdravljenja,

– izpostavljenost posameznikov, ki zavestno in prostovoljno izven svoje poklicne dejavnosti pomagajo pri negi in skrbi za udobje bolnika med zdravstvenim pregledom ali zdravljenjem,

– izpostavljenost prostovoljcev, ki sodelujejo pri medicinskih in biomedicinskih raziskavah in so seznanjeni s tveganjem.

(4) Način izračuna in uporabe doznih ograd vlada določi tudi za primere izpostavljenosti prostovoljcev iz prejšnjega odstavka.

20. člen

(prepovedi in druge obveznosti v zvezi z izpostavljenostjo delavcev)

(1) Osebo mlajšo od 18 let je prepovedano zaposliti na delovnem mestu, na katerem bi postala izpostavljeni delavec.

(2) Takoj, ko noseča ženska delodajalca obvesti o nosečnosti, jo mora delodajalec premestiti na delovno mesto, kjer se ne dela z viri sevanja. Če pa noseča ženska sama želi še naprej delati z viri sevanja, ji mora delodajalec zagotoviti take pogoje, da bo ekvivalentna doza za nerojenega otroka tako nizka, kot je to razumno mogoče doseči, in da ta doza v preostalem obdobju nosečnosti ne bo presegla mejne doze za posameznika iz prebivalstva.

(3) Delodajalec mora doječo žensko takoj, ko ga ta obvesti o svojem stanju, začasno premestiti na delovno mesto, kjer ni tveganja za radioaktivno kontaminacijo telesa.

(4) Razporeditev po drugem in tretjem odstavku tega člena ne sme povzročiti noseči ali doječi ženski glede pogojev dela manj ugodnega položaja.

21. člen

(opravljanje izjemnih nalog)

(1) Ne glede na predpisane mejne doze lahko ministrstvo, pristojno za zdravje, za posameznega izpostavljenega delavca dovoli, za opravljanje izjemnih nalog, preseganje mejne doze, če gre za časovno omejeno izpostavljenost in če se opravljajo delovne naloge na omejenem in v naprej določenem delovnem območju. V dovoljenju iz prejšnjega stavka se določijo tudi največje preseganje mejnih doz za opravljanje izjemnih nalog.

(2) Delodajalec ne sme odrediti izpostavljenemu delavcu opravljanja izjemnih nalog iz prejšnjega odstavka, če v to izpostavljeni delavec ne privoli.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi pogoje za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena in obvezne ukrepe, ki jih je treba izvesti zaradi zmanjšanja posledic čezmerne izpostavljenosti delavca.

22. člen

(ocenjevanje doz)

Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi metodologijo za ocenjevanje doze

zaradi zunanjih ionizirajočih sevanj in doze zaradi vnosa radi-
oaktivnih snovi v telo.

3.4 Varstvo izpostavljenih delavcev

3.4.1 Ukrepi zmanjševanja izpostavljenosti na delovnem mestu

23. člen

(temelji varstva pred sevanji)

(1) Delodajalec mora pri izvajanju sevalne dejavnosti za-
radi varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov
pred ionizirajočimi sevanji (v nadaljnjem besedilu: varstvo pred
sevanji) zagotoviti:

1. izdelavo ocene varstva izpostavljenih delavcev pred
sevanji ter izdelavo načrta optimizacije varstva ljudi in okolja
pred ionizirajočimi sevanji v vseh delovnih pogojih;

2. predhodni pregled načrtov prostorov objekta in naprav
v njem glede varstva pred ionizirajočimi sevanji;

3. razvrstitev delovišč in njihovo označitev na opazovana
in nadzorovana območja glede na oceno pričakovanih letnih
doz ter verjetnost in velikost potencialnih izpostavljenosti;

4. razvrstitev izpostavljenih delavcev v dve kategoriji gle-
de na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti;

5. izvajanje pisnih tehničnih, zdravstvenih in administra-
tivnih postopkov, povezanih z obratovanjem ali upravljanjem
sevalnega, jedrskega ali manj pomembnega sevalnega ob-
jekta ali uporabo vira sevanja;

6. usposabljanje izpostavljenih delavcev, praktikantov in
študentov, ki uporabljajo vire sevanja ali delajo na opazova-
nem in nadzorovanem območju, obnavljanje znanja in redno
preverjanje usposobljenosti v zvezi s postopki varstva pred
sevanji;

7. seznanitev izpostavljenih delavcev, praktikantov in
študentov z vsebino tehničnih, zdravstvenih in administrativ-
nih postopkov, povezanih z obratovanjem, upravljanjem ali
uporabo vira sevanja;

8. seznanitev izpostavljenih delavcev, praktikantov in št-
udentov o tveganjih za zdravje, posebej pa seznanitev žensk o
nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti in dojenja;

9. izvajanje nadzornih ukrepov, meritev in ocene izpo-
stavljenosti na delovnih mestih na različnih področjih in delo-
vnih pogojih, vključno z osebno dozimetrijo;

10. zaščitno opremo in preverjanje učinkovitosti zaščitne
opreme in postopkov zaščite in reševanja;

11. redno umerjanje merilne opreme, preverjanje njene
uporabnosti in pravilne uporabe;

12. zdravstveni nadzor;

13. takojšnje obveščanje pristojnih ministrstev v primeru
preseganja mejnih doz, kontaminacije delovnega okolja ali
izrednega dogodka.

(2) Ne glede na obveznosti delodajalca iz prejšnjega
odstavka mora izpostavljeni delavec, praktikant in študent,
kolikor je mogoče, sam prispevati k izvajanju ukrepov varstva
pred sevanji, kot jih določa ta zakon.

(3) Ukrepe varstva pred sevanji iz prvega odstavka tega
člena je treba izvesti pri sevalni dejavnosti, pri kateri je mogo-
če, da letna izpostavljenost delavcev presega vrednost letne
efektivne mejne doze za posameznika iz prebivalstva ali eno
desetino predpisane mejne ekvivalentne doze za očesne leče,
kožo ali okončine za izpostavljenega delavca.

(4) Usposabljanje izpostavljenih delavcev, praktikantov
ali študentov iz 6. točke prvega odstavka tega člena lahko
izvajajo osebe, ki so pridobile pooblastilo za izvajanje del
pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 27. člena
tega zakona.

(5) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom,
pristojnim za okolje, določi: pogoje dela in obveznosti deloda-
jalca na opazovanih in nadzorovanih območjih glede nadzora
varstva pred sevanji; obveznosti delodajalca glede posebnega

varstva pred sevanji za praktikante in študente; merila za
razvrstitev in označitev delovišč iz 3. točke prvega odstavka
tega člena; merila za razvrstitev izpostavljenih delavcev po 4.
točki prvega odstavka tega člena; obseg, vsebine ter pogoje
usposabljanja, seznanjanja in preverjanja usposobljenosti iz-
postavljenih delavcev, praktikantov in študentov.

24. člen

(ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji)

(1) Delodajalec mora zagotoviti izdelavo ocene varstva
izpostavljenih delavcev pred sevanji, s katero predhodno oceni
naravo in velikost sevalnega tveganja za izpostavljene delav-
ce, praktikante in študente ter izdelava načrt optimizacije varstva
pred ionizirajočimi sevanji v vseh delovnih pogojih sevalne
dejavnosti.

(2) Za vir sevanja, ki ni sevalni objekt ali jedrski objekt,
mora ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji vse-
bovati tudi načrt ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov
in ukrepov zaščite in reševanja v primeru izrednega dogod-
ka.

(3) Oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji,
ki jo je potrdilo ministrstvo, pristojno za zdravje, mora delo-
dajalec priložiti:

– vlogi za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejav-
nosti,

– vlogi za izdajo dovoljenja za uporabo vira sevanja,

– vlogi za podaljšanje dovoljenj iz prvih dveh alinej tega
odstavka.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi vsebino in obseg
ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ter obliko
vloge za potrditev ocene varstva izpostavljenih delavcev pred
sevanji.

25. člen

(ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v
sevalnih in jedrskih objektih)

(1) Če delodajalec upravlja sevalni objekt ali jedrski ob-
jekt, je ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji
vključena v varnostno poročilo kot njegov sestavni del.

(2) Delodajalec iz prejšnjega odstavka mora pridobiti od
ministrstva, pristojnega za zdravje, potrditev ocene varstva
izpostavljenih delavcev pred sevanji preden posreduje var-
nostno poročilo ali njegove spremembe v odobritev.

26. člen

(pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji)

(1) Delodajalec mora zagotoviti pregled ocene varstva
izpostavljenih delavcev pred sevanji:

– v predpisanih rokih,

– na zahtevo pristojnega inšpektorja,

– neposredno po vsakem izrednem dogodku,

– po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izred-
nega dogodka.

(2) Pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred
sevanji delodajalec zaključí s poročilom.

(3) Če iz poročila iz prejšnjega odstavka izhaja, da je
treba zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, prak-
tikantov in študentov pred ionizirajočimi sevanji spremeniti ali
dopolniti ukrepe varstva, mora delodajalec pripraviti predlog
sprememb ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji in v
zvezi z njimi zagotoviti izdelavo sprememb ocene varstva iz-
postavljenih delavcev pred sevanji.

(4) Spremembe ocene varstva izpostavljenih delavcev
pred sevanji so veljavne, če jih potrdi ministrstvo, pristojno
za zdravje.

(5) Delodajalec mora začeti z uvajanjem sprememb ukre-
pov varstva pred ionizirajočimi sevanji, ko mu ministrstvo,
pristojno za zdravje, odobri spremembe ocene varstva izpo-
stavljenih delavcev pred sevanji.

(6) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi roke rednih pregledov in pogoje za pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, roke posredovanja sprememb ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v odobritvah, obvezne vsebine sprememb ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in druge pogoje v zvezi z obveznostjo pregledovanja.

(7) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi spremembe ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ni pritožbe.

27. člen

(pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji)

(1) Delodajalci se morajo o izdelavi ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, delovnih pogojih izpostavljenih delavcev, obsegu izvajanja ukrepov varstva pred sevanji na opazovanih in nadzorovanih območjih, preverjanju učinkovitosti teh ukrepov, rednem umerjanju merilne opreme in preverjanju uporabnosti zaščitne opreme posvetovati s pooblaščenimi izvedenci varstva pred sevanji.

(2) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji so pravne ali fizične osebe, ki pridobijo pooblastilo ministrstva, pristojnega za zdravje.

(3) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se izda za posamezno področje varstva pred sevanji ali več področij varstva pred sevanji skupaj ter za čas največ petih let.

(4) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za zdravje, poročati najmanj vsako leto, na njeno zahtevo, pa tudi pogosteje.

(5) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 28. člena tega zakona pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenici izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

28. člen

(pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji)

(1) Pravne ali fizične osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če za posamezno področje varstva pred sevanji imenujejo odgovorne strokovnjake ter izmed njih določijo odgovornega vodjo strokovnjakov varstva pred sevanji in če izpolnjujejo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca predpisane pogoje.

(2) Odgovorni strokovnjak varstva pred sevanji je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je končal univerzitetni študij in
- da ima po končanem študiju najmanj sedem let delovnih izkušenj na področju ionizirajočih sevanj.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) V soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju varstva pred sevanji za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Tuja pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če ima po predpisih države, v kateri je registrirana za opravljanje izvedeniških del varstva pred sevanji, enakovredna pooblastila, kot jih za izvedenca za varstvo pred sevanji določa ta zakon.

(6) Izpolnjevanje pogojev tujih pravnih ali fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se ugotavlja po postopku priznavanja kvalifikacij takim osebam, kot ga določa zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/2002).

(7) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi podrobneje način in obseg rednega in izjemnega poročanja ter druge pogoje v zvezi z izvajanjem del pooblaščenega izvedenca za posamezna področja varstva pred sevanji.

3.4.2 Ugotavljanje izpostavljenosti delavcev

29. člen

(ugotavljanje izpostavljenosti delavcev)

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se redno ugotavlja izpostavljenost delavcev in meri sevanje na delovnem mestu, v primeru interventne izpostavljenosti ali izpostavljenosti ob izrednem dogodku in da se rezultate ugotavljanja izpostavljenosti in merjenja sevanja hrani in o njih poroča ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

(2) Ugotavljanje izpostavljenosti delavcev in merjenja sevanja na delovnem mestu lahko izvajajo pravne osebe, ki pridobijo od ministrstva, pristojnega za zdravje, pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije.

30. člen

(pooblaščenici izvajalci dozimetrije)

(1) Pravne osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije, če imajo organizirano službo za dozimetrijo in redno zaposlene odgovorne strokovnjake za dozimetrijo ter izmed njih določijo odgovornega vodjo strokovnjakov za dozimetrijo.

(2) Odgovorni strokovnjak za dozimetrijo je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je končal univerzitetni študij in
- da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja izvajanja nalog dozimetrije.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje nalog dozimetrije zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju dozimetrije, za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.

(6) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvajalca dozimetrije, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje nalog dozimetrije pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenici izvajalec dozimetrije ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

(7) Minister, pristojen za zdravje, določi podrobneje osnove organiziranosti službe za dozimetrijo in evidence strokovnjakov za dozimetrijo.

31. člen

(obveznosti pooblaščenih izvajalcev dozimetrije)

(1) Pooblaščenici izvajalci dozimetrije morajo poročati delodajalcu in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, o meritvah prejetih doz izpostavljenih delavcev, vključno z rezultati meritev na delovnem mestu, ki so bili uporabljeni za oceno osebnih doz.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da se rezultati meritev pooblaščenega izvajalca dozimetrije o ugotavljanju izpostavljenosti delavca posredujejo pooblaščenemu zdravniku, ki izvaja zdravstveni nadzor tega delavca, in da je o svoji prejeti dozi izpostavljeni delavec tudi sam seznanjen.

(3) Če gre za interventno izpostavljenost ali izpostavljenost ob izrednem dogodku, mora pooblaščenici izvajalec dozimetrije zagotoviti, da so rezultati ugotavljanja izpostavljenosti delavcev in rezultati o meritvah prejetih doz v primerih preseganja mejnih doz na razpolago ministrstvu, pristojnemu za

okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ter delodajalcu in pooblaščenemu zdravniku v najkrajšem možnem času.

(4) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje predpiše:

- pogoje, način izvajanja, obseg in pogostost ugotavljanja sevanja na delovnem mestu,
- način vrednotenja prejetih doz tudi za primere, ko neposredne meritve prejetih doz niso možne,
- vrsto in kakovost odobrene in tipsko preverjene merilne opreme,
- način in obseg poročanja o rezultatih ugotavljanja izpostavljenosti delavcev in o prejetih dozah v primerih izvajanja intervencijskih ukrepov in v primerih dovoljenega preseganja mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog,
- način in čas hranjenja podatkov ugotavljanja izpostavljenosti delavcev, ki ga mora zagotoviti delodajalec.

32. člen

(podatki o izpostavljenosti delavcev)

(1) Podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev se lahko posredujejo pooblaščenemu zdravniku v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco doz iz 33. člena tega zakona samo na podlagi pisne privolitve izpostavljenega delavca.

(2) Pisno izjavo izpostavljenega delavca o tem, da dovoli posredovanje podatkov o svojih osebnih dozah v nadaljnjo uporabo skladno z določbami tega zakona, zagotovi delodajalec.

(3) Če izpostavljeni delavec, praktikant ali študent ne privoli v podpis izjave iz prejšnjega odstavka, ga delodajalec ne sme razporediti na delovno mesto, ki je izpostavljeno ionizirajočemu sevanju.

33. člen

(zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev)

(1) Zaradi ukrepov optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji in ocenjevanja upravičenosti posameznih sevalnih dejavnosti ter upoštevanja predpisanih mejnih doz se za izpostavljene delavce, ki izvajajo sevalne dejavnosti, vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev.

(2) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev upravljajo:

- delodajalci za osebne doze svojih in zunanjih delavcev,
- pooblaščen zdravniki za osebne doze izpostavljenih delavcev, za katere opravljajo zdravstveni nadzor,
- ministrstvo, pristojno za zdravje, za osebne doze vseh izpostavljenih delavcev.

(3) Pooblaščen izvajalci dozimetrije morajo v predpisanih rokih posredovati podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco osebnih doz, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev vsebujejo naslednje podatke: ime in priimek delavca, rojstni datum, rojstni kraj, država rojstva, spol delavca, državljanstvo, poklic delavca, izobrazba, delovno mesto, začetek in konec dela pri delodajalcu, opis delovnega mesta in vira sevanja, datum začetka in prenehanja dela z virom sevanja, ocenjeno mesečno dozo, kumulativno dozo in način meritve ter podatke o prejetih dozah v primerih izrednega dogodka, izvajanja intervencijskih ukrepov in dovoljenega preseganja mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog.

(5) Podatki o osebnih dozah izpostavljenega delavca se hranijo, dokler delavec ne dopolni 75 let oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca.

(6) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi način upravljanja s podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev, roke za posredovanje podatkov v centralno evidenco doz ter obveznosti in način posredovanja podatkov iz centralne evidence doz ministrstvu, pristojnemu za okolje,

izpostavljenim delavcem in delodajalcem. Za izpostavljene delavce lahko minister, pristojen za zdravje, določi tudi vsebino in obliko osebne sevalne izkaznice, v katero se vnašajo prejete osebne doze delavca in drugi podatki iz zbirke podatkov o osebnih dozah.

3.4.3 Organizacijski ukrepi varstva izpostavljenih delavcev

34. člen

(organizacijska enota varstva pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki upravlja jedrski ali sevalni objekt, mora za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji zagotoviti delovanje posebne organizacijske enote za varstvo pred sevanji, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred sevanji.

(2) Organizacijska enota za varstvo pred sevanji mora delovati ločeno od drugih organizacijskih enot.

(3) Več izvajalcev sevalne dejavnosti iz prvega odstavka tega člena lahko ustanovi za opravljanje nalog varstva pred sevanji skupno organizacijsko enoto za varstvo pred sevanji.

(4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, predpiše organizacijsko zasnovo enote varstva pred sevanji v objektih iz prvega odstavka tega člena ter pogoje za kakovost opreme, obseg in vsebine njenega dela.

35. člen

(odgovorna oseba za varstvo pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki ne upravlja sevalnega objekta ali jedrskega objekta, mora določiti odgovorno osebo za varstvo pred sevanji.

(2) Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji skrbi za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji in sodeluje s pristojnimi ministrstvi v zadevah varstva pred ionizirajočimi sevanji.

(3) Izvajalec sevalne dejavnosti mora odgovorni osebi za varstvo pred sevanji zagotoviti strokovno samostojnost pri delu in ustrezne delovne razmere.

(4) Izvajalec sevalne dejavnosti mora sporočiti ministrstvu, ki je izdalo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, koga je imenoval za odgovorno osebo za varstvo pred sevanji in njegova pooblastila.

36. člen

(usposobljenost izvajalcev varstva pred sevanji)

(1) Delavci, ki opravljajo naloge varstva pred sevanji v organizacijski enoti varstva pred sevanji, in odgovorne osebe za varstvo pred sevanji so posamezniki, ki so končali univerzitetni študij ali visoko šolo in imajo opravljen strokovni izpit za opravljanje nalog varstva pred sevanji.

(2) Posamezniki iz prejšnjega odstavka so lahko tudi tehniki ustrezne stroke, ki zagotavlja znanja, potrebna za opravljanje nalog varstva pred sevanji, če opravijo strokovni izpit za opravljanje nalog varstva pred sevanji.

(3) V soglasju z ministrom, pristojnim za izobraževanje, določi minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, seznam izobraževalnih programov ter program in način opravljanja strokovnega izpita za opravljanje nalog varstva pred sevanji, način določanja izpitnih komisij, stroške izpitov in evidence o opravljenih izpiti.

(4) Izvajanje strokovnih izpitov za opravljanje nalog varstva pred sevanji zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

37. člen

(varstvo delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti)

(1) Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti mora za svoje izpostavljene delavce sam ali posredno preko pogodbe z upravljavcem objekta, v katerem so viri sevanja, zagotoviti, da:

- njihove doze ne presežejo predpisanih mejnih doz,

– so primerno usposobljeni in seznanjeni z ukrepi varstva pred sevanji,

– se za njih ugotavlja izpostavljenost po določbah tega zakona,

– se posredujejo podatki o njihovih osebnih dozah v centralno evidenco osebnih doz,

– imajo zdravstveni nadzor v predpisanem obsegu,

– se izvajajo vsi ukrepi njihovega varstva pred sevanji po določbah tega zakona.

(2) Upravljaev objekta, v katerem izpostavljeni delavci zunanjsa izvajalca sevalne dejavnosti izvajajo dela, je neposredno odgovoren za varstvo teh delavcev pred ionizirajočimi sevanji v obsegu, ki je neposredno povezan z značilnostmi nadzorovanega območja in dela na njem.

(3) Zunanji izvajalec mora upravljavcu objekta pred začetkom del v nadzorovanem območju posredovati osebne podatke, ocene zdravstvene delazmožnosti, datum zadnjega zdravstvenega pregleda in vrednosti prejetih doz svojih izpostavljenih delavcev v obdobju zadnjih petih let in kumulativno dozo.

(4) Če je zunanji izvajalec tuja pravna oseba, mora upravljavec objekta podatke o izpostavljenih delavcih iz prejšnjega odstavka posredovati tudi ministrstvu, pristojnemu za zdravje, zaradi vpisa podatkov v centralno evidenco osebnih doz.

(5) Upravljaev objekta ne sme začeti del z izpostavljenimi delavci zunanjsa izvajalca, če mu ta ni posredoval podatkov iz tretjega odstavka tega člana ali, če izpostavljeni delavec zunanjsa izvajalca ni vpisan v centralni evidenci osebnih doz ali, če je iz posredovanih podatkov razvidno, da delavci zunanjsa izvajalca po določbah tega zakona ne morejo opravljati del v nadzorovanem območju.

(6) Izpostavljeni delavec zunanjsa izvajalca sevalne dejavnosti mora, kolikor je mogoče, sam prispevati k izvajanju ukrepov varstva pred sevanji, kot jih določa ta zakon.

(7) Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti, ki je tuja pravna oseba, lahko izvaja dela v nadzorovanem območju, če je pridobil dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu ali je pridobil v svoji državi dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti pod pogoji in po postopkih, ki so enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz tega zakona.

(8) Zunanjemu izvajalcu sevalne dejavnosti potrdi izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, za izvajalce sevalne dejavnosti v zdravstvu pa ministrstvo, pristojno za zdravje.

(9) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, podrobneje določi za upravljavce objektov in za zunanje izvajalce sevalnih dejavnosti obveznosti glede varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev zunanjsa izvajalca sevalne dejavnosti in način posredovanja in shranjevanja podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev zunanjsa izvajalca sevalne dejavnosti v centralni evidenci osebnih doz.

38. člen

(razporeditev delavca in ugovor na razporeditev)

(1) Delodajalec ne sme razporediti delavca na delo v nadzorovanem območju, če zanj ni zagotovil meritve prejetih doz pri pooblaščenem izvajalcu dozimetrije ali če delavec ni vpisan v centralno evidenco osebnih doz.

(2) Če organizacijska enota ali oseba, odgovorna za varstvo pred sevanji, delavec ali pooblaščen zdravnik menijo, da pri razporeditvi delavca na delo v nadzorovanem območju, ki jo je odredil delodajalec, niso bili upoštevani temelji varstva pred sevanji, lahko podajo ugovor na razporeditev.

(3) Ugovor iz prejšnjega odstavka je treba podati ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v osmih dneh po razporeditvi delavca.

(4) O ugovoru na razporeditev delavca odloči ministrstvo, pristojno za zdravje, na podlagi mnenja zdravniške komisije,

ki jo za pripravo strokovnega mnenja za reševanje ugovorov imenuje minister, pristojen za zdravje.

3.4.4 Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev

39. člen

(zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev)

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev temelji na načelih, ki veljajo za medicino dela na splošno.

(2) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev opravljajo pooblaščen zdravniki.

(3) Delodajalec ne sme zaposliti ali razvrstiti delavca za kakršenkoli čas na delovno mesto izpostavljenega delavca, če je po ugotovitvah zdravstvenega nadzora nezmožen za to delovno mesto.

(4) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev iz drugega odstavka tega člana mora v celotnem predpisanem obsegu zagotoviti delodajalec.

(5) Delodajalec mora zagotoviti izredni zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev vsakokrat, ko je bila presežena ali obstaja sum, da je bila presežena, ena od predpisanih mejnih doz ali na zahtevo ministrstva, pristojnega za zdravje, če ta oceni, da je prišlo do čezmerne izpostavljenosti.

(6) Minister, pristojen za zdravje, določi obseg zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, ki delajo na opazovanem in nadzorovanem območju, merila za določitev posebnega zdravstvenega nadzora, dekontaminacije in nadaljnega zdravljenja izpostavljenih delavcev v primerih preseganja mejnih doz.

40. člen

(zdravstveni nadzor po prenehanju dela)

(1) Minister, pristojen za zdravje, določi merila, na podlagi katerih lahko pooblaščen zdravnik uvede zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca v obliki nadaljnjih pregledov, ukrepov dekontaminacije ali drugih ukrepov zdravstvenega varstva.

(2) Zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca odredi ministrstvo, pristojno za zdravje, na podlagi pobude pooblaščenega zdravnika, njegovo izvajanje pa mora zagotoviti delodajalec, pri katerem je bil delavec izpostavljen ionizirajočim sevanjem.

41. člen

(evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev)

(1) Evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenega delavca se vodi in dopolnjuje po predpisih o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, dokler delavec opravlja dela izpostavljenega delavca, hrani pa se jih dokler izpostavljeni delavec ne dopolni 75 let, oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca, ki so povezana s sevalno dejavnostjo.

(2) Evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev morajo poleg podatkov, predpisanih za zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva, vsebovati tudi podatke o vrsti opravljanja del v okviru sevalne dejavnosti, rezultatih zdravniških pregledov pred zaposlitvijo ali razporeditvijo med izpostavljene delavce, rednih zdravstvenih pregledih in podatke o prejetih osebnih dozah.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi način vodenja ter vsebino evidenc zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev in način hranjenja teh evidenc v celotnem obdobju, določenem s tem zakonom.

42. člen

(zahteva za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora)

(1) Izpostavljeni delavec, delodajalec in organizacijska enota ali oseba, odgovorna za varstvo pred sevanji, lahko

podajo zahtevo za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti, ki jo je za izpostavljenega delavca izdelal pooblaščen zdravnik.

(2) Izpostavljeni delavec in delodajalec lahko podata zahtevo za presojo odreditve posebnih zdravstvenih pregledov zaradi preseganja mejnih doz, ki jih je za izpostavljenega delavca odredil pooblaščen zdravnik.

(3) Zahteva za presojo iz prejšnjih odstavkov se uveljavlja v skladu s predpisi na področju preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev.

3.4.5 Organiziranost zdravstvenega nadzora

43. člen

(nosilci zdravstvenega nadzora)

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev se izvaja v okviru mreže javne zdravstvene službe.

(2) Izvajalci zdravstvene dejavnosti so pooblaščen zdravniki, ki jih za zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev pooblasti minister, pristojen za zdravje.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščen zdravniki.

44. člen

(zdravstveni nadzor v primeru izrednega dogodka)

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednega dogodka zagotavlja država.

(2) Vlada v načrtu izvajanja ukrepov zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednih dogodkov določi nosilce izvajanja ukrepov zdravstvenega nadzora in obseg sredstev za izvedbo ukrepov zdravstvenega nadzora, obveznosti za izvajalce sevalne dejavnosti v zvezi s financiranjem zdravstvenega nadzora v primeru izrednih dogodkov ter druge pogoje, pomembne za učinkovitost izvedbe ukrepov zdravstvenega nadzora.

3.4.6 Izpostavljenost zaradi prisotnosti naravnih virov sevanja

45. člen

(sistematično pregledovanje delovnega in bivalnega okolja)

(1) Ministrstvo, pristojno za zdravje, zagotavlja varstvo pred povečano izpostavljenostjo delavcev in posameznikov iz prebivalstva zaradi naravnih virov sevanja s sistematičnim pregledovanjem delovnega in bivalnega okolja.

(2) Varstvo iz prejšnjega odstavka se zagotavlja:

– kjer so delavci oziroma posamezniki iz prebivalstva izpostavljeni radonovim ali toronovim potomcem, sevanju gama ali kakršnikoli drugi izpostavljenosti zaradi naravnih virov v bivalnem okolju in na delovnih mestih, kot je na primer v toplicah, jamah, rudnikih, na mestih pod zemljo in na določenih območjih na površini zemlje,

– kjer se kopičijo materiali ali skladiščijo ali odlagajo odpadki, ki se jih običajno ne obravnava kot radioaktivne, vendar vsebujejo naravno prisotne radionuklide,

– pri letalskih prevoznih.

(3) Vlada sprejme program sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja za območja iz prejšnjega odstavka in ozaveščanja prebivalstva o pomenu ukrepov zmanjšanja prisotnosti naravnih virov sevanja.

46. člen

(ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva)

(1) Če se na podlagi sistematičnih pregledovanj iz prejšnjega člena ugotovi, da izpostavljenost posameznikov zaradi naravnih virov sevanja presega vrednosti mejnih doz za posameznika iz prebivalstva, ministrstvo, pristojno za zdravje, odredi delodajalcu ali upravljavcu objektov in naprav izvedbo

ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva in izvajanje ukrepov varstva izpostavljenih delavcev v obsegu in na način, kot to velja za izvajalce sevalnih dejavnosti.

(2) Če so delavci ali posamezniki iz prebivalstva izpostavljeni radonu, veljajo ukrepi iz prejšnjega odstavka, če prejete doze presega vrednosti, ki jih predpiše minister, pristojen za zdravje.

(3) Če so letalske posadke izpostavljene kozmičnemu sevanju nad mejnimi dozami za posameznika iz prebivalstva, odredi ministrstvo, pristojno za zdravje, letalskemu prevozniku:

– izdelavo ocene o izpostavljenosti delavcev,

– uveljavitev takih delovnih razporeditev, da se čim bolj zmanjša doza, ki jo prejme izpostavljena posadka,

– način obveznega seznanjanja delavcev o tveganju, ki ga povzroča izpostavljenost kozmičnemu sevanju,

– uveljavitev določb za noseče ženske iz 20. člena tega zakona.

(4) Če so doze iz drugega odstavka tega člena presežene v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega ali izobraževalnega programa, zagotovi sredstva za izvedbo ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti iz prvega odstavka tega člena država.

3.5 Izpostavljenost v zdravstvu

47. člen

(izpostavljenost v zdravstvu)

(1) Radiološke posege zaradi diagnostike, zdravljenja in raziskovanja v zdravstvu in pravno-medicinskih postopkov lahko opravljajo osebe, ki imajo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti in s strani ministrstva, pristojnega za zdravje, odobren program načrtovanja, napotitve, odobritve in izvajanja radioloških posegov (v nadaljnjem besedilu: program radioloških posegov).

(2) Pri radioloških posegih se lahko uporablja vire sevanja, za katere je ministrstvo, pristojno za zdravje, izdalo potrdilo o vpisu v register virov sevanja ali dovoljenje za uporabo vira sevanja.

48. člen

(program radioloških posegov)

(1) Program radioloških posegov iz prvega odstavka prejšnjega člena mora vsebovati:

– seznam radioloških posegov, ki jih imetnik dovoljenja namerava izvajati, in merila za napotitve na te posege z oceno prejetih doz za vse standardne diagnostične radiološke posege,

– seznam virov sevanja, ki se nameravajo uporabljati,

– opis vodenja in shranjevanja podatkov o izvedenih radioloških posegih,

– program zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov,

– poimenski seznam zdravnikov, odgovornih za radiološke posege,

– poimenski seznam pooblaščenih izvedencev medicinske fizike, odgovornih za optimizacijo radioloških posegov, ocenjevanje obsevanosti pacientov in zagotavljanja kakovosti varstva pred sevanji,

– poimenski seznam radioloških inženirjev.

(2) Program radioloških posegov odobri ministrstvo, pristojno za zdravje, za čas največ petih let.

(3) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi radiološke posege, za katere je treba pridobiti odobritev programa radioloških posegov, in standardne diagnostične radiološke posege, za katere je treba podati oceno prejetih doz. Minister določi tudi obliko in obseg programa radioloških posegov, postopke načrtovanja, napotitve, odobritve in izvedbe radioloških posegov ter način in obseg poročanja o izpostavljenosti pacientov zaradi radioloških posegov.

49. člen

(pooblaščenici izvedenci medicinske fizike)

(1) Naloge pooblaščenih izvedencev medicinske fizike lahko opravljajo osebe, ki pridobijo od ministrstva, pristojnega za zdravje, pooblastilo za opravljanje nalog s področja medicinske fizike.

(2) Pooblaščen izvedenec medicinske fizike je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je končal univerzitetni študij, ki zagotavlja znanja s področja medicinske fizike in

– da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja medicinske fizike.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca medicinske fizike zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za največ pet let.

(6) Pooblaščen izvedenci medicinske fizike morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za zdravje, poročati najmanj vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.

(7) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca medicinske fizike, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz četrtega odstavka tega člena pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščen izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

50. člen

(pogoji za izvedbo radiološkega posega)

(1) Posamezni radiološki poseg se lahko izvede samo, če ga predpiše napotni zdravnik, odobri pa zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ki nosi klinično odgovornost za radiološki poseg.

(2) Radiološki poseg za pravno-medicinske namene se lahko izvede, če zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, presodi, da bi poseg lahko koristil preiskovani osebi, in oseba vanj privoli.

(3) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ob upoštevanju namena in cilja posega, v sodelovanju z radiološkim inženirjem določi takšne pogoje posega, da se ta opravi z najmanj škodo za pacienta.

(4) Radiološki inženir oziroma izvajalec radiološkega posega izvede radiološki poseg skladno s pogoji dobre radiološke prakse.

(5) Pri radioloških posegih je treba zagotoviti, da:

– je pričakovana korist zaradi posega upravičena v primerjavi s tveganjem ali škodo za zdravje ljudi,

– je izpostavljenost pacientov pri diagnostičnih posegih optimizirana tako, da je prejeta doza tako nizka, kot je to razumno dosegljivo ob upoštevanju pričakovanih ciljev posega,

– je prejeta doza v radioterapiji načrtovana za vsakega pacienta posebej in to tako, da je izpostavljenost izven kliničnih volumnov tako nizka, kot je to razumno dosegljivo in izvedljivo v skladu z namenom terapije,

– pri diagnostičnem posegu v povprečju niso preseženi odobreni diagnostični referenčni nivoji.

(6) Ministrstvo, pristojno za zdravje, zagotavlja uveljavljanje diagnostičnih referenčnih nivojev za vse standardne diagnostične radiološke posege s sistematičnim pregledovanjem značilnih doz pacientov pri teh posegih.

(7) Diagnostične referenčne nivoje določi minister, pristojen za zdravje, na podlagi rezultatov sistematičnega pregledovanja iz prejšnjega odstavka, ob upoštevanju mnenja strokovnega sveta za vprašanja varstva posameznikov pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.

(8) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi: pogoje glede izvajanja sistematične zgodnje diagnostike, bio-medicinskih in medicinskih raziskav, pravno-medicinskih posegov, posebnih radioloških posegov za otroke ter nosečnice in doječe ženske ter prostovoljne pomoči pri negi in oskrbi pacientov; vsebine obveznega izobraževanja in usposabljanja izvajalcev radiološkega posega; merila sprejemljivosti opreme za izvajanje radioloških posegov; posebne postopke za radioterapijo, diagnostično in interventno radiologijo ter nuklearno medicino; programe zagotavljanja kakovosti in oblike strokovnega nadzora.

51. člen

(ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, mora redno, celovito in sistematično ocenjevati in preverjati radiološke posege glede meril iz petega odstavka prejšnjega člena.

(2) Minister, pristojen za zdravje, določi pogostost, obseg in način ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov ter način in roke poročanja.

(3) Ne glede na predpisano pogostost ocenjevanja in pregledovanja radioloških posegov mora izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, zagotoviti pregled programa radioloških posegov neposredno po vsakem izrednem dogodku, za katerega je bila odredjena sanacija posledic po tem zakonu.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi tudi primere izrednih dogodkov pri radioloških posegih, ko ministrstvo, pristojno za zdravje, samo odredi ocenjevanje in preverjanje radiološkega posega.

52. člen

(poročilo o ocenjevanju in preverjanju radioloških posegov)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, o ocenjevanju in preverjanju radioloških posegov sestavi poročilo.

(2) Izvajalec sevalne dejavnosti pripravi predlog sprememb programa radioloških posegov, če na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka presodi, da program po merilu o najnižji škodi za pacienta ni ustrezen.

(3) Poročilo iz prvega odstavka tega člena in predlog sprememb programa radioloških posegov iz prejšnjega odstavka mora odobriti ministrstvo, pristojno za zdravje.

53. člen

(zbirke podatkov o osebnih dozah zaradi radioloških posegov)

(1) Zaradi ocenjevanja upravičenosti radioloških posegov se vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o opravljenih radioloških posegih.

(2) Zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih upravljajo izvajalci radioloških posegov in ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih vsebujejo naslednje podatke: ime in priimek pacienta, številka zdravstvenega zavarovanja, rojstni datum, datum posega, vrsta posega, podatki o izvedbi posega, ki so osnova za izračun prejete doze.

(4) Ministrstvo, pristojno za zdravje, vodi centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.

(5) Izvajalci radioloških posegov morajo posredovati podatke o izvedenih radioloških posegih v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.

(6) Podatki o izvedenih radioloških posegih se lahko posredujejo v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov samo na podlagi pisne privolitve pacienta ali njegovega zakonitega zastopnika.

(7) Pisno izjavo iz prejšnjega odstavka zagotovi izvajalec radioloških posegov. Izjava se lahko nanaša na posamezni

radiološki poseg ali na vse radiološke posege, izvedene v določenem obdobju zdravljenja.

(8) Vsak pacient oziroma njegov zakoniti zastopnik ima pravico pridobiti od zdravnika, odgovornega za radiološki poseg, podatke o dozah, ki jih je prejel med izvajanjem radioloških posegov.

(9) Podatki o izvedenih radioloških posegih se hranijo najmanj pet let po pacientovi smrti, vendar ne manj kot 30 let po izvedenem radiološkem posegu.

(10) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi vsebino, obseg in roke poročanja ter način upravljanja s podatki o izvedenih radioloških posegih.

3.6 Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo

54. člen

(poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo)

(1) Ministrstvo, pristojno za zdravje, vsako leto pripravi poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo kot sestavni del poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti.

(2) Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo mora vsebovati:

– realno oceno doz, ki jih zaradi izvajanja sevalnih dejavnosti prejmejo prebivalci kot celota in kot posamezne referenčne skupine,

– opredelitev značilnih referenčnih skupin prebivalstva ob upoštevanju dejanskih poti prenosa radioaktivnih snovi,

– oceno doz zaradi zunanjega sevanja in oceno doz notranjega sevanja zaradi vnosa radionuklidov.

(3) Pri izdelavi ocene doz za prebivalce se uporabi podatke:

– monitoringa radioaktivnosti okolja iz 123. člena tega zakona in monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 90. člena tega zakona,

– sistematičnega pregledovanja bivalnega in delovnega okolja zaradi naravnih virov sevanja,

– obratovalnega monitoringa radioaktivnosti sevalnih objektov in jedrskih objektov zaradi dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,

– iz zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev,

– iz zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi, v zvezi s pravico poročila o ocenah doz za prebivalstvo, način zbiranja podatkov, shranjevanje dokumentacije glede meritev zunanjih doz, metodologijo za ocenjevanje vnosa radionuklidov in radioaktivne kontaminacije ter metodologijo za ocenjevanje doz, ki so jih prejele referenčne skupine prebivalstva in prebivalstvo kot celota.

4. SEVALNA IN JEDRSKA VARNOST

4.1 Razvrščanje objektov

55. člen

(razvrščanje objektov)

(1) Objekti se glede zahtevanih ukrepov zaradi sevalne ali jedrske varnosti razvrstijo v jedrske objekte, sevalne objekte in manj pomembne sevalne objekte.

(2) Vlada določi merila za razvrščanje objektov med sevalne objekte in manj pomembne sevalne objekte.

56. člen

(odločba o statusu objekta)

V postopku za pridobitev dovoljenja za gradnjo oziroma izvedbo gradbenih del ali razgradnjo izda ministrstvo, pristojno za okolje, investitorju za sevalni objekt ali jedrski objekt naslednje odločbe:

– začasno odločbo za status jedrskega ali status sevalnega objekta v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja,

– odločbo za status jedrskega ali status sevalnega objekta pred začetkom gradnje v postopku izdaje soglasja k gradnji oziroma soglasja k izvedbi gradbenih del,

– odločbo za prenehanje statusa jedrskega ali statusa sevalnega objekta po zaključku razgradnje po postopkih tega zakona.

4.2 Zagotavljanje sevalne in jedrske varnosti

57. člen

(prepoved in zagotavljanje varnosti objekta)

(1) Jedrskega objekta, sevalnega objekta ali manj pomembnega sevalnega objekta se ne sme graditi, preizkušati, z njim obratovati ali ga kako drugače uporabljati, ali z njim trajno prenehati obratovati, če za to niso izdana soglasja ali dovoljenja po tem zakonu.

(2) Varnost objekta iz prejšnjega odstavka vključno z varnostjo pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi, radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, ki so v teh objektih ali v njih nastajajo, mora zagotoviti upravljavec objekta.

58. člen

(izvedenci za sevalno in jedrsko varnost)

(1) Upravljalci jedrskih in sevalnih objektov se morajo glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti posvetovati s pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost.

(2) Pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost so pravne ali fizične osebe, ki pridobijo pooblastilo ministrstva, pristojnega za okolje.

(3) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se izda za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti ali za več področij sevalne in jedrske varnosti skupaj ter za čas največ petih let.

(4) Pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za okolje, poročati vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost iz 59. člena tega zakona pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščen izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

59. člen

(pridobitev pooblastila za izvedenca za sevalno in jedrsko varnost)

(1) Pravne ali fizične osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če za posamezna področja jedrske in sevalne varnosti, za katera nameravajo pridobiti pooblastilo, imenujejo odgovorne strokovnjake ter izmed njih določijo odgovornega vodjo področja jedrske in sevalne varnosti in izpolnjujejo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca predpisane pogoje.

(2) Odgovorni strokovnjak jedrske in sevalne varnosti je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je končal univerzitetni študij in

– da ima po končanem študiju najmanj sedem let delovnih izkušenj na področju sevalne in jedrske varnosti.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost zagotavlja ministrstvo, pristojno za okolje.

(4) Minister, pristojen za okolje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju sevalne in jedrske varnosti, za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Tuja pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če ima po predpisih države, v kateri je registrirana za ocenjevanje sevalne in jedrske varnosti, enakovredna pooblastila, kot jih za izvedenca za sevalno in jedrsko varnost določa ta zakon.

(6) Izpolnjevanje pogojev tujih pravnih ali fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se ugotavlja po postopku priznavanja kvalifikacij takim osebam, kot ga določa zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/2002).

(7) Minister, pristojen za okolje, določi podrobneje evidence pooblaščenih izvedencev, način in obseg rednega in izjemnega poročanja ter druge pogoje, ki jih morajo v zvezi z ocenjevanjem sevalne in jedrske varnosti izpolnjevati pooblaščeni izvedenci za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti.

60. člen

(uporaba izkušenj obratovalnih dogodkov)

(1) Upravljevec sevalnega ali jedrskega objekta mora zagotoviti, da se izvajajo programi zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.

(2) Ugotovitve programov iz prejšnjega odstavka mora upravljevec sevalnega ali jedrskega objekta upoštevati pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti.

(3) Minister, pristojen za okolje, določi način in pogostost poročanja o izvajanju programov zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.

61. člen

(zagotovitev finančnih sredstev)

(1) Upravljevec sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora imeti za izvajanje predpisanih ukrepov sevalne ali jedrske varnosti zagotovljena finančna sredstva v vsej obratovalni življenjski dobi objekta.

(2) Finančna sredstva iz prejšnjega odstavka morajo biti zadostna tudi za plačilo vseh stroškov ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo zaradi obratovanja objekta, ravnanja z izrabljenim gorivom, če gre za jedrski objekt pa tudi razgradnje objekta.

(3) Finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena morajo upravljavcu objekta zagotavljati vsakokratni lastniki objekta v višini vseh stroškov obratovanja in investicijskega vzdrževanja vključno z vlaganji v tehnološko obnovo, povezano z ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.

(4) Vlada določi obliko jamstev in način uveljavljanja jamstev za finančna sredstva, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, v primeru subsidiarnega ukrepanja države zaradi stečaja upravljavca, njegove likvidacije ali če upravljevec opusti izvajanje ukrepov sevalne ali jedrske varnosti.

(5) Če se gradnja odlagališča ali razgradnja jedrskega objekta financira iz sredstev namenskega sklada, ustanovljenega z zakonom, se finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, zagotavljajo v skladu s predpisi o financiranju gradnje odlagališča radioaktivnih odpadkov in razgradnje jedrskega objekta.

(6) Ustreznost zagotavljanja finančnih sredstev, njihove višine in oblike jamstev ter načina uveljavljanja jamstev ugotavlja ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku izdaje dovoljenja za obratovanje sevalnega ali jedrskega objekta.

62. člen

(kvalifikacije delavcev)

(1) V vsej obratovalni življenjski dobi sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora upravljevec zagotoviti zadostno število kvalificiranih delavcev s primerno izobrazbo, usposobljenih in dodatno šolanih za vse dejavnosti, ki so povezane s sevalno in jedrsko varnostjo.

(2) Dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa v objektu iz prejšnjega odstavka in nadzora nad tem upravljanjem smejo opravljati delavci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil.

(3) Delodajalec mora zagotavljati redno obnavljanje strokovnega znanja kvalificiranih delavcev ter preverjati njihovo usposobljenost, psihofizične lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil.

(4) Izpolnjevanje pogojev za dela in naloge iz drugega odstavka tega člena izkazuje kvalificirani delavec z dovoljenjem, ki mu ga za opravljanje teh del in nalog izda ministrstvo, pristojno za okolje.

(5) Dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev delavcev za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.

(7) Dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena se izda za določen čas na podlagi poročila komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev o uspešno opravljeni preveritvi delavca v zvezi s pogoji za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.

(8) Ministrstvo, pristojno za okolje, odvzame dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da delavec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano.

(9) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, določi dela in naloge, za katere morajo delavci izpolnjevati pogoje iz drugega odstavka tega člena, podrobneje določi pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil, način preverjanja teh pogojev, pogostost pregledov rednega preverjanja in sestavo komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev.

63. člen

(zagotavljanje kakovosti)

(1) Upravljevec sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora načrtovano in sistematično izvajati ukrepe za zadostitev zahtev po kakovosti za sestavne dele, sisteme vodenja in nadzora tehnoloških procesov ali konstrukcije, vključno z računalniško programsko opremo ter v zvezi s tem povezane storitve.

(2) Upravljevec objekta iz prejšnjega odstavka mora za zagotavljanje kakovosti vzpostaviti in izvajati program zagotavljanja kakovosti.

(3) Minister, pristojen za okolje, določi podrobnejše zahteve glede vsebine in oblike programa zagotavljanja kakovosti.

4.3 Posegi v prostor

64. člen

(umestitev jedrskega objekta v prostor)

(1) Načrtovanje prostorske razmestitve jedrskih objektov ter pogojev za njihovo umestitev na prostorsko in funkcionalno zaokroženem območju se izvede z državnim lokacijskim načrtom.

(2) Podlaga za državni lokacijski načrt vsakega jedrskega objekta je v prostorskih sestavinah dolgoročnega plana Republike Slovenije.

(3) Za pripravo državnega lokacijskega načrta je odgovoren minister, pristojen za okolje.

65. člen

(analiza varnosti območja za umestitev jedrskega objekta)

(1) Izbira območja za umestitev jedrskega objekta se izvede na podlagi posebne varnostne analize, na podlagi katere se ovrednoti:

– vse dejavnike na območju za umestitev jedrskega objekta, ki lahko vplivajo na jedrsko varnost objekta med njegovo življenjsko dobo in

– vpliv zaradi obratovanja objekta na prebivalstvo in okolje.

(2) Podrobnejšo vsebino in obseg analize iz prejšnjega odstavka določi v postopku priprave državnega lokacijskega načrta iz prejšnjega člena ministrstvo, pristojno za okolje.

66. člen

(okoljevarstveno soglasje)

(1) Za pridobitev dovoljenja za poseg v prostor je treba za sevalni objekt ali jedrski objekt pridobiti okoljevarstveno soglasje. Organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, v predhodnem postopku za ta objekt določi tudi pogoje glede sevalne in jedrske varnosti in vsebino poročila o vplivih na okolje v delu, ki se nanaša na sevalno in jedrsko varnost.

(2) Pogoje in obseg ter vsebino poročila o vplivih na okolje iz prejšnjega odstavka pripravi organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, na podlagi predloga ministrstva, pristojnega za okolje.

67. člen

(predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti)

(1) V postopku za izdajo dovoljenja za poseg v prostor mora organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, pred izdajo okoljevarstvenega soglasja za sevalni objekt ali jedrski objekt pridobiti od ministrstva, pristojnega za okolje, predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti.

(2) Predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti iz prejšnjega odstavka lahko vsebuje zahteve po dopolnitvi ali spremembi poročila o vplivih na okolje in predloge pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

(3) S predlogi pogojev k okoljevarstvenemu soglasju se v predhodnem soglasju določijo predvsem:

– obseg in vsebine projekta za izvedbo po predpisih o graditvi objektov, če gre za gradnjo ali razgradnjo objekta oziroma projekta za izvedbo rudarskih del po predpisih o rudarstvu, če gre za rudarska dela zaradi pridobivanja ali opustitve pridobivanja jedrskih mineralnih surovin,

– stopnje dovoljene obremenjenosti okolja zaradi ionizirajočih sevanj,

– obseg območja omejene rabe prostora zaradi izvajanja ukrepov sevalne in jedrske varnosti in omejitve rabe prostora v takem območju,

– druge predpisane pogoje jedrske in sevalne varnosti.

4.4 Gradnje oziroma izvedbe gradbenih in rudarskih del

68. člen

(gradnje, ki vplivajo na jedrsko varnost)

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta oziroma izvedbo gradbenih del, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe jedrske varnosti, mora investitor priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) Gradnja objekta oziroma izvedba gradbenih del iz prejšnjega odstavka je:

– gradnja, rekonstrukcija ali razgradnja jedrskega objekta in

– izvedba gradbenih del na območju omejene rabe zaradi jedrskega objekta, ki vplivajo na jedrsko varnost.

(3) Vlada določi vsebino projektne dokumentacije za gradnjo jedrskega objekta in izvedbo gradbenih del na območju omejene rabe in merila za določitev območij omejene rabe zaradi jedrskega objekta, merila za prepovedi gradenj na teh območjih ter vrsto gradenj na teh območjih, za katere je treba k vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta ali izvedbe gradbenih del priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

69. člen

(gradnje, ki vplivajo sevalno varnost)

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta oziroma izvedbo gradbenih ali rudarskih del, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe sevalne varnosti, mora investitor priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje, razen za manj pomemben sevalni objekt, namenjen izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu, za katerega se mora priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za zdravje.

(2) Gradnja objekta oziroma izvedba gradbenih ali rudarskih del iz prejšnjega odstavka je:

– gradnja ali razgradnja sevalnega objekta,

– izvedba rudarskih del zaradi izkoriščanja ali opustitve izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin,

– gradnja ali razgradnja objekta za pridobivanje, predelavo ali obogatitev jedrskih mineralnih surovin,

– gradnja odlagališča za rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastane pri pridobivanju jedrskih surovin,

– gradnja ali razgradnja manj pomembnega sevalnega objekta.

(3) Vlada določi vsebino projektne dokumentacije za gradnjo objekta in izvedbo gradbenih del ali rudarskih del iz prvega odstavka tega člena.

70. člen

(informacija o posegih v prostor, ki vplivajo na sevalno in jedrsko varnost)

(1) Investitor, ki namerava graditi objekte oziroma izvajati gradbena ali rudarska dela iz 68. in 69. člena tega zakona, lahko od ministrstva, pristojnega za izdajo soglasja h gradnji objekta oziroma izvedbi gradbenih ali rudarskih del po tem zakonu, zahteva informacijo v zvezi s pogoji, ki jih mora izpolnjevati nameravana gradnja, nanašajo pa se na sevalno ali na jedrsko varnost.

(2) Informacijo iz prejšnjega odstavka se izda najkasneje v 90 dneh po prejemu zahteve.

71. člen

(soglasje h gradnji ali razgradnji objekta)

(1) K vlogi za pridobitev soglasja iz 68. in 69. člena tega zakona mora investitor, ki namerava graditi ali razgraditi sevalni objekt ali jedrski objekt, priložiti k projektni dokumentaciji varnostno poročilo in mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(2) Varnostno poročilo mora prikazati za objekt, ki se gradi ali razgrajuje:

– temeljne varnostne in projektne rešitve objekta,

– lokacijo objekta z analizo lokacije,

– tehnične karakteristike objekta vključno z opisom radioaktivnih snovi oziroma jedrskih snovi in drugih virov sevanja,

– varstvo pred ionizirajočimi sevanji vključno z oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji,

– oceno izpostavljenosti prebivalstva in okolja,

– organizacijo dela vključno s programi strokovnega usposabljanja in organiziranostjo varstva pred sevanji,

– ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom,

– fizično varovanje objekta,

– načrt zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma posebni načrt zaščite in reševanja objekta, če gre za objekt, za katerega načrta zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ni treba izdelati,

– programe poskusnega obratovanja, če gre za gradnjo objekta,

– varnostno analizo, če gre za jedrski objekt,

– obratovalne pogoje in omejitve za varno obratovanje za čas poskusnega obratovanja in med rednim obratovanjem,

– zagotavljanje kakovosti,

- predvidene izpuste radioaktivnih snovi v okolje,
- program meteoroloških meritev in obratovalnega monitoringa radioaktivnosti,

- načrt dolgoročnega nadzora, če gre za odlagališče.

(3) Če gre za razgradnjo objekta, se vsebina varnostnega poročila nanaša na razgradnjo objekta in z njo povezanimi ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.

(4) Oseba, ki namerava graditi ali razgraditi objekt, mora zagotoviti, da se varnostno poročilo dopolni, če pride med gradnjo ali razgradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja do sprememb stanja, na katerega se nanaša varnostno poročilo.

(5) Soglasje iz 68. in 69. člena tega zakona se izda k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri varnostno poročilo v postopku izdaje soglasja iz prejšnjega odstavka.

(7) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino projektne dokumentacije iz prvega odstavka tega člena in vsebino varnostnega poročila.

72. člen

(načrt fizičnega varovanja)

K varnostnemu poročilu iz prejšnjega člena mora investitor priložiti načrt fizičnega varovanja iz 119. člena tega zakona kot ločen in tajen dokument v skladu s predpisi o tajnosti podatkov.

73. člen

(odlaganje izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov)

(1) Če se vloga za pridobitev soglasja nanaša na gradnjo objekta za odlaganje izrabljenega goriva ali za odlaganje radioaktivnih odpadkov, mora investitor poleg projektne dokumentacije in varnostnega poročila iz 71. člena tega zakona k vlogi priložiti tudi:

- varnostno poročilo objektov odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju,
- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost,

- finančna jamstva za izvedbo vseh del do zaprtja odlagališča,
- finančna jamstva za plačilo stroškov dolgoročnega nadzora odlagališča po njegovem zaprtju,

- izjavo o brezplačnem prenosu zemljišč, ki ga zajema območje odlaganja, v last države ter načrt prenosa.

(2) Z varnostnim poročilom o objektih odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju se oceni vsa možna tveganja zaradi izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov in oceni izpostavljenost prebivalstva po zaprtju odlagališča in izpostavljenost delavcev na odlagališču med vzdrževanjem odlagališča in izvajanjem dolgoročnega nadzora objekta odlagališča po njegovem zaprtju.

(3) Z načrtom dolgoročnega nadzora objektov odlagališča se mora prikazati:

- obseg in vsebino obratovalnega monitoringa radioaktivnosti za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča,
- merila, na podlagi katerih se glede na rezultate obratovalnega monitoringa iz prejšnje alineje in inšpekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na odlagališču.

(4) Soglasje iz prvega odstavka tega člena se izda k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila o objektih odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju in vsebino načrta dolgoročnega nadzora objektov odlagališča v predlogu pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

74. člen

(drugi predpisi)

Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen, za zdravje, v soglasju z drugimi pristojnimi ministri določita za sevalne objekte, jedrske objekte in za manj pomembne sevalne objekte, pravila ravnanja, tehnične zahteve in oblike obveznega ravnanja v zvezi s sevalno ali jedrsko varnostjo.

75. člen

(soglasje k rudarskim delom)

(1) Pred izdajo dovoljenja za izvedbo rudarskih del zaradi pridobivanja ali opustitve pridobivanja jedrskih mineralnih surovin in z njimi povezanimi gradnjami oziroma izvedbami gradbenih del, mora investitor pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje, za:

- gradnjo ali opustitev rudarskega objekta za pridobivanje jedrskih mineralnih surovin,
- gradnjo ali razgradnjo rudarskega objekta za predelavo ali obogatitev jedrskih mineralnih surovin, kot je drobljenje, sejanje in ločevanje po fizikalnih ali fizikalno-kemičnih postopkih,
- gradnjo ali zaprtje odlagališča za rudarsko ali hidrometalurško jalovino, ki nastane pri obdelavi jedrskih mineralnih surovin.

(2) K vlogi za pridobitev soglasja iz prejšnjega odstavka je treba priložiti predvsem:

- dokumentacijo, določeno s predpisi o rudarstvu,
- varnostno poročilo, iz katerega je razvidno, da so pri načrtovanju rudarskih del upoštevani predpisi s področja sevalne varnosti in pogoji o sevalni varnosti iz okoljevarstvenega soglasja,
- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(3) Soglasje iz prvega odstavka tega člena se izda k projektu za izdajo dovoljenja za izvedbo rudarskih del.

(4) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila v predlogu pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

76. člen

(odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine)

(1) Vlogi za pridobitev soglasja h gradnji odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine, ki nastane pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin, je treba poleg projektne dokumentacije in varnostnega poročila iz 71. člena tega zakona priložiti tudi:

- varnostno poročilo za čas obratovanja odlagališča ter za obdobje po opustitvi odlaganja,
- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost,
- finančna jamstva za izvedbo vseh del do zaprtja odlagališča,
- finančna jamstva za plačilo stroškov dolgoročnega nadzora odlagališča,
- izjavo o brezplačnem prenosu zemljišč, ki ga zajema območje odlaganja, v last države ter načrt prenosa.

(2) Z varnostnim poročilom o odlagališču rudarske jalovine ali hidrometalurške jalovine se mora oceniti vsa možna tveganja zaradi odloženih radioaktivnih snovi in oceniti izpostavljenost prebivalcev in na odlagališču zaposlenih izpostavljenih delavcev med njegovim obratovanjem in po zaprtju odlagališča.

(3) Z načrtom dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine se prikaže:

- obseg in vsebino obratovalnega monitoringa radioaktivnosti za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča,

– merila, na podlagi katerih se glede na rezultate obratovnega monitoringa iz prejšnje alinee in inšpekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na odlagališču.

(4) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri načrt dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine v postopku izdaje soglasja iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila in vsebino načrta dolgoročnega nadzora odlagališča v predlogu pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

77. člen

(izdaja soglasja)

(1) Soglasje iz 68. in 69. člena tega zakona se izda v 90 dneh po prejemu popolne vloge.

(2) Če gre za soglasje k gradnji objekta, se v soglasju lahko določijo tudi pogoji poskusnega obratovanja in način ter čas njegovega trajanja.

(3) Soglasje preneha veljati, če v dveh letih od dneva pravnomočnosti soglasja ni bila začeta gradnja ali razgradnja objekta iz 68. in 69. člena tega zakona ali niso bila začeta rudarska dela iz 75. člena tega zakona.

4.5 Poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

78. člen

(poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov)

(1) Vsak sevalni in jedrski objekt mora po zaključku gradnje najprej poskusno obratovati.

(2) Za začetek poskusnega obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta je treba pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

(3) K vlogi za pridobitev soglasja k začetku poskusnega obratovanja je treba predložiti varnostno poročilo, ki mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo v času gradnje, mnenje pooblaščenega izvedenca ali pooblaščenega organizacije za sevalno in jedrsko varnost in drugo predpisano dokumentacijo.

(4) Varnostno poročilo in predloženo dokumentacijo iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, odobri v postopku izdaje soglasja k začetku poskusnega obratovanja.

(5) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev soglasja za začetek poskusnega obratovanja in vsebino dokumentacije iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri poskusno obratovanje za določen čas, vendar ne za več kot dve leti.

(7) Soglasje za poskusno obratovanje se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so po izteku veljavnosti soglasja predpisani za njegovo izdajo.

(8) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi soglasja k začetku poskusnega obratovanja ni pritožbe.

4.6 Obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

79. člen

(dovoljenje za obratovanje, zaključek razgradnje in zaprtje odlagališča)

(1) Investitor oziroma upravljavec objekta, ki namerava:

1. začeti ali prenehati z obratovanjem jedrskega objekta,

2. začeti ali prenehati z obratovanjem sevalnega objekta,

3. začeti z odlaganjem izrabljenega goriva na odlagališču izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov na odlagališču radioaktivnih odpadkov,

4. zapreti odlagališče izrabljenega goriva ali odlagališče radioaktivnih odpadkov,

5. začeti ali zaključiti razgradnjo jedrskega objekta,

6. začeti ali zaključiti razgradnjo sevalnega objekta,

7. zaključiti rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin,

8. začeti z odlaganjem rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin,

9. zapreti odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin,

mora pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) Dovoljenje za obratovanje objekta in zaključek razgradnje objekta ali zaprtje odlagališča iz prejšnjega odstavka se izda:

– po pridobljenem uporabnem dovoljenju, ki se ga izda v skladu s predpisi o graditvi objektov, če gre za začetek obratovanja iz 1. in 2. točke ali začetek odlaganja iz 3. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev za prenehanje obratovanja objekta ali odlagališča, če gre za prenehanje obratovanja iz 1. in 2. točke ali zaprtja odlagališča iz 4. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev razgradnje objekta, če gre za razgradnjo objekta iz 5. in 6. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev za končanje rudarskih del, če gre za zaključitev rudarskih del iz 7. točke in za zaprtje odlagališča iz 9. točke prejšnjega odstavka.

(3) Pogoje iz prejšnjega odstavka določi ministrstvo, pristojno za okolje, v soglasju iz 68. in 69. člena tega zakona.

(4) Pri zaključitvi rudarskih del iz 7. točke in pri zaprtju odlagališča iz 9. točke prvega odstavka tega člena je dovoljenje iz prvega odstavka tega člena pogoj za pridobitev končne odločbe o prenehanju pravic in obveznosti po predpisih o rudarstvu.

80. člen

(vloga za pridobitev dovoljenja)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja iz 79. člena tega zakona je treba predložiti varnostno poročilo, mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost ter drugo predpisano dokumentacijo.

(2) Varnostno poročilo mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo med poskusnim obratovanjem in v času gradnje oziroma razgradnje objekta, ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin.

(3) Na zahtevo ministrstva, pristojnega za okolje, mora vlagatelj za posamezna vprašanja varnostnega poročila, ki so pomembna za sevalno ali jedrsko varnost, k vlogi za izdajo dovoljenja priložiti tudi strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Dovoljenje izda ministrstvo, pristojno za okolje, v 90 dneh po prejemu popolne vloge, če iz predloženih poročil, načrtov in druge predpisane dokumentacije ter iz podatkov o poskusnem obratovanju ugotovi, da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti.

(5) Oseba, ki je pridobila dovoljenje za zaprtje odlagališča izrabljenega goriva, radioaktivnih odpadkov ali rudarske in hidrometalurške jalovine mora zagotoviti vzdrževanje in nadzor odlagališča skladno s pogoji iz varnostnega poročila.

(6) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev dovoljenja in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka tega člena glede na stopnjo tveganja za posamezno skupino objektov.

81. člen

(občasni varnostni pregled)

(1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta (v nadaljnjem besedilu: upravljavec objekta) mora zagotavljati redno, celovito in sistematično ocenjevanje in preverjanje sevalne oziroma jedrske varnosti objekta z občasnimi varnostnimi pregledi.

(2) Minister, pristojen za okolje, določi pogostost, vsebino in obseg, čas trajanja in način izvajanja občasnih varnostnih pregledov ter način poročanja o teh pregledih.

(3) V predpisu iz prejšnjega odstavka se določijo tudi primeri, v katerih ministrstvo, pristojno za okolje, samo odredi izvedbo občasnega varnostnega pregleda, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o sevalni ali jedrski varnosti objekta.

(4) Proti odločbi o izvedbi občasnega varnostnega pregleda iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

82. člen

(poročilo o občasnem varnostnem pregledu)

(1) Upravljalavec objekta mora o občasnem varnostnem pregledu objekta sestaviti poročilo in ga oddati ministrstvu, pristojnemu za okolje, v potrditev.

(2) Če iz poročila o občasnem varnostnem pregledu izhaja, da je treba zaradi izboljšanja sevalne ali jedrske varnosti spremeniti obratovalne pogoje ali omejitve iz varnostnega poročila, mora upravljalavec objekta pripraviti predlog teh sprememb.

(3) K vlogi za potrditev poročila o občasnem varnostnem pregledu mora upravljalavec objekta priložiti tudi mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Potrjeno poročilo o občasnem varnostnem pregledu je pogoj za podaljšanje dovoljenja za obratovanje objekta iz 79. člena tega zakona.

83. člen

(odobritev sprememb)

(1) Upravljalavec objekta mora vsako nameravano spremembo v zvezi z objektom ali načinom upravljanja z njim ali njegovim obratovanjem, vključno z vzdrževalnimi deli, pregledovanjem, preskušanjem ali uvedbo tehnične, organizacijske ali druge spremembe v zvezi s temi deli (v nadaljnjem besedilu: sprememba), ki vpliva ali bi posredno lahko vplivala na vsebino varnostnega poročila, oceniti glede na njen pomen za sevalno ali jedrsko varnost.

(2) Spremembe so glede na pomen za sevalno ali jedrsko varnost lahko spremembe:

1. o katerih je treba pristojno ministrstvo le obvestiti,
2. katerih izvedbo je treba ministrstvu, pristojnemu za okolje, prijaviti,
3. ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost in za katerih izvedbo je treba pridobiti odobritev ministrstva, pristojnega za okolje.

(3) K predlogu sprememb iz 3. točke prejšnjega odstavka mora upravljalavec objekta priložiti predlog spremembe varnostnega poročila in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Upravljalavec objekta lahko začne uvajati predlagane spremembe iz 2. točke drugega odstavka tega člena potem, ko je ministrstvo, pristojno za okolje, pisno potrdilo, da ni treba pridobiti odobritve sprememb.

(5) Če je upravljalavec objekta uvedel spremembe na podlagi obvestila predloga sprememb, mora najkasneje šest mesecev po izvedenih delih posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, načrt izvedenih sprememb.

(6) Če je upravljalavec objekta uvedel spremembe na podlagi priglasitve predloga sprememb, mora najkasneje šest mesecev po izvedenih delih posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, tudi spremembo varnostnega poročila.

(7) Minister, pristojen za okolje, določi metodologijo ocenjevanja in razvrščanja sprememb ter način in obliko obveščanja in priglasitve teh sprememb.

84. člen

(odobritev pomembnih sprememb)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri predlog sprememb, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost, v 90

dneh po prejemu popolne vloge z odločbo, v kateri tudi odredi izdelavo sprememb varnostnega poročila, in če je treba, določi tudi način, obseg in roke uvajanja sprememb iz varnostnega poročila.

(2) Upravljalavec objekta mora začeti z uvajanjem sprememb iz prejšnjega odstavka, ko mu ministrstvo, pristojno za okolje, odobri spremembe varnostnega poročila.

(3) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi predloga sprememb, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost, ni pritožbe.

85. člen

(soglasje k gradnji, rekonstrukciji ali odstranitvi)

Če se namerava graditi, rekonstruirati ali odstraniti objekt znotraj območja sevalnega ali jedrskega objekta se mora pred izdajo dovoljenja za takšno gradnjo pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje, ne glede na to, ali takšna gradnja vpliva na sevalno ali jedrsko varnost ali ne.

86. člen

(izjemni pregled varnostnega poročila)

(1) Upravljalavec objekta mora oceniti in preveriti varnost objekta in zagotoviti pregled skladnosti varnostnega poročila z zaključki ocenjevanja in preverjanja varnosti:

- neposredno po izrednem dogodku na objektu in
- po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izrednega dogodka.

(2) Če iz ocenjevanja in preverjanja varnosti sledi, da je treba spremeniti ali dopolniti obratovalne pogoje in omejitve iz varnostnega poročila, mora upravljalavec objekta izdelati predlog sprememb in sprememb varnostnega poročila in ravnati na način iz 83. in 84. člena tega zakona.

87. člen

(poročanje o obratovanju objektov)

(1) Upravljalavec sevalnega ali jedrskega objekta mora ministrstvu, pristojnemu za okolje, redno poročati o obratovanju objekta.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega člena mora upravljalavec objekta ministrstvu, pristojnemu za okolje, izredno poročati o:

- okvarah opreme, ki bi lahko povzročile izredni dogodek, in izrednih dogodkih ter o sprejetih ukrepih za odpravo posledic okvar ali izrednih dogodkov,
- napakah delavcev pri ravnanju oziroma obratovanju z objektom, ki bi lahko povzročile izredni dogodek,
- odstopanj od obratovalnih pogojev in omejitev,
- vseh drugih dogodkih ali obratovalnih okoliščinah, ki pomembno vplivajo na sevalno ali jedrsko varnost objekta.

(3) Minister, pristojen za okolje, za posamezno vrsto jedrskega in sevalnega objekta določi vsebino, obseg in pogostost rednega poročanja ter vsebino in obseg izrednega poročanja iz prejšnjega odstavka ter roke poročanja.

4.7 Radioaktivna kontaminacija

88. člen

(mejne vrednosti)

(1) Vlada predpiše mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije zraka, površinskih in podzemnih voda, namenjenih za pripravo pitne vode, radioaktivne kontaminacije človekovega telesa, površin delovnega okolja, tal, krme, izdelkov za osebno higieno in nego, tobaka in tobačnih izdelkov, gradbenega materiala ter drugih izdelkov.

(2) V predpisu iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi mejne vrednosti za živila in krmo v primeru izrednega dogodka v jedrskem objektu ali drugega izrednega dogodka, ki lahko povzroči kontaminacijo živil in krme.

(3) Vlada predpiše tudi z mejnimi vrednostmi povezane pogoje uporabe vode, krme, živil in izdelkov za različne ka-

tegorije prebivalstva, obveznosti proizvajalcem posameznih vrst izdelkov ter druge obvezne ukrepe zmanjševanja uporabe radioaktivno kontaminiranega delovnega in bivalnega okolja ter živil, vode, krme in izdelkov.

89. člen

(prepoved uporabe)

(1) Namerno dodajanje radioaktivnih snovi v proizvodnji krme, živil, igrač, osebnega nakita in kozmetike ter uvažati ali izvažati tako blago ni dovoljeno.

(2) Uporaba delovnih in bivalnih prostorov ter dajanje v promet in uporaba vode, živil, krme in izdelkov ni dovoljena, če so onesnaženi z radionuklidi tako, da koncentracija aktivnosti presega mejne vrednosti iz prejšnjega člena.

90. člen

(monitoring radioaktivne kontaminacije)

(1) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo in veterino, določijo zasnovo izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije zraka, pitne vode, vode, tal, živil, krme in posameznih izdelkov ali materialov, program monitoringa ter način poročanja in obveščanja javnosti.

(2) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo, določijo vsebino ter pogoje za pridobitev listine, s katero imetnik dokazuje, da živila, krma, posamezni izdelki ali odpadki niso radioaktivno kontaminirani.

(3) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi za primere povečane radioaktivne kontaminacije način posredovanja podatkov monitoringa v sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja ob naravnih in drugih nesrečah.

91. člen

(dekontaminacija)

(1) Minister, pristojen za okolje, ob soglasju ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ministra, pristojnega za zdravje, določi sredstva ter način dekontaminacije glede na vrsto in obseg radioaktivne kontaminacije.

(2) Če gre za radioaktivno kontaminacijo zaradi izrednega dogodka, mora dekontaminacijo zagotoviti uporabnik vira sevanja v okviru sanacije posledic izrednega dogodka na način, kot mu je bila odrejena kot izjemni ukrep iz 125. člena tega zakona.

(3) Če radioaktivna kontaminacija zaradi uporabe vira sevanja ni posledica izrednega dogodka, mora uporabnik vira sevanja izvesti dekontaminacijo sam na način, določen v predpisu iz prvega odstavka tega člena, in o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za okolje, oziroma ministrstvo, pristojno za zdravje, če gre za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

92. člen

(drugi ukrepi zaradi povečane radioaktivne kontaminacije)

V primeru povečane radioaktivne kontaminacije na ozemlju držav članic EU ali tretjih držav urejajo prepovedi, začasne omejitve in ostreje pogoje nadzora prometa znotraj EU, uvoza ali izvoza živil, krme in kmetijskih proizvodov ter zasnovo in nosilce izvajanja teh ukrepov pravni akti EU, ki veljajo na ozemlju EU neposredno.

4.8 Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom

93. člen

(ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)

(1) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da se:

– z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ravna na predpisan način in

– v največji možni meri izogne prelaganju bremen odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva na prihodnje generacije.

(2) Povzročitelj radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da odpadne radioaktivne snovi nastajajo v najmanjših možnih količinah.

(3) Stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom plača povzročitelj radioaktivnih odpadkov oziroma njihov imetnik, če jih je od povzročitelja prevzel ali na drug način pridobil.

(4) Če povzročitelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva ni znan, prevzame odgovornost za ravnanje z radioaktivnimi odpadki država.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, vodi centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki nastajajo na ozemlju Republike Slovenije.

(6) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora podatke o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva posredovati v centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

(7) Minister, pristojen za okolje, razvrsti radioaktivne odpadke glede na stopnjo in vrsto radioaktivnosti, določi ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, določi obseg poročanja o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva ter način in obseg vodenja centralne evidence nastajanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva in vodenja evidenc skladiščenih in odloženih radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

94. člen

(gospodarska javna služba ravnanja z radioaktivnimi odpadki)

Prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predhodna obdelava in skladiščenje pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki niso odpadki oziroma izrabljeno gorivo iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, je obvezna državna gospodarska javna služba.

95. člen

(državna gospodarska javna služba odlaganja odpadkov iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije)

(1) Obdelava radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega goriva iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Storitve državne gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka se financirajo iz sredstev namenskega sklada, ki je ustanovljen z zakonom o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 75/94).

96. člen

(odlagališča rudarske in hidrometalurške jalovine)

Dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagalšč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin, je obvezna državna gospodarska javna služba.

97. člen

(javni gospodarski zavod)

(1) Obvezne državne gospodarske javne službe iz 94., 95. in iz 96. člena tega zakona izvaja javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke.

(2) Ne glede na obveznost prepuščanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva v nadaljnje ravnanje izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe lahko radioaktiv-

ne odpadke in izrabljeno gorivo za določen čas skladišči in obdeluje povzročitelj odpadkov na kraju nastanka, če za tako ravnanje pridobi dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

98. člen

(nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)

(1) Nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom po tem zakonu sprejme državni zbor kot del nacionalnega programa varstva okolja po predpisih o varstvu okolja.

(2) Strokovne podlage nacionalnega programa iz prejšnjega odstavka, s podrobnejšo razčlenitvijo ukrepov za zmanjšanje nastajanja radioaktivnih odpadkov, za njihovo obdelavo pred odlaganjem ter njihovo odlaganje in ukrepov za obdelavo in odlaganje izrabljenega goriva, pripravi javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke in jih posreduje ministrstvu, pristojnemu za okolje.

(3) Operativne programe nacionalnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom pripravi javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke, sprejme pa jih vlada.

(4) Operativne programe iz prejšnjega odstavka se sprejme za obdobje največ štirih let.

99. člen

(objekti državne infrastrukture)

(1) Objekt, ki je namenjen opravljanju javne gospodarske službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki po tem zakonu, javne gospodarske službe odlaganja radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva iz jedrskih objektov ali javne gospodarske službe odlaganja rudarske ali hidrometalurške jalovine (v nadaljnjem besedilu: objekt državne infrastrukture) je v lasti države.

(2) Gradnja objektov državne infrastrukture je v javnem interesu.

(3) Objekti državne infrastrukture iz prvega odstavka in zemljišča na katerih so zgrajeni, pridobijo status jedrskega ali sevalnega objekta, z odločbo, ki jo na podlagi sklepa vlade, izda ministrstvo, pristojno za okolje.

(4) Nepremičnine iz prejšnjega odstavka niso v pravnem prometu.

(5) Nepremičnine, ki ne pridobijo statusa jedrskega objekta po tretjem odstavku, so pa potrebne za njegovo normalno uporabo, se lahko prodajo, kako drugače odtujijo ali obremenijo le s predhodnim soglasjem vlade.

(6) Pogodba, sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je nična.

(7) Če je lastnik nepremičnine iz petega odstavka pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, postanejo v primeru stečaja ali likvidacije lastnika te nepremičnine last države, ne glede na določbe predpisov o stečajnem postopku. Na nepremičnine iz petega odstavka ni mogoče poseči z izvršbo.

4.9 Vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi ter radioaktivnih odpadkov

100. člen

(dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi ter tranzit jedrskih snovi)

(1) Za vnos iz držav članic EU in iznos v države članice EU jedrskih snovi ter za uvoz in izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje, razen za radioaktivne snovi, ki se uporabljajo v zdravstvu ali veterinarstvu, za katere izda dovoljenje ministrstvo, pristojno za zdravje.

(2) Vnos radioaktivnih snovi iz držav članic EU in iznos teh snovi v države članice EU urejajo pravni akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno.

(3) Za tranzit jedrskih snovi in vire sevanja s pomembno aktivnostjo je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(4) V postopku izdaje dovoljenja iz prvega in tretjega odstavka tega člena se presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih snovi na ozemlju Republike Slovenije.

(5) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU in za uvoz jedrskih snovi ter za uvoz radioaktivnih snovi se izda samo, če ima prejemnik teh snovi dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

101. člen

(dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva)

(1) Za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) V postopku izdaje dovoljenja iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva od kraja izvora do kraja prejema pošiljke.

(3) Dovoljenje za iznos v države članice EU in izvoz iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobilo soglasje pristojnega organa države, v katero so radioaktivni odpadki oziroma izrabljeno gorivo namenjeni in soglasja pristojnih organov držav, preko katerih potuje pošiljka, in če so pri osebi, ki iznaša radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvaža, izpolnjeni vsi pogoji za prevzem radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v primeru zavrnitve pošiljke.

(4) Dovoljenje za tranzit iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobilo vsa soglasja pristojnih organov države izvora in države, v katero je pošiljka namenjena, kakor tudi držav, preko katerih potuje pošiljka, in če ima pošiljatelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke.

(5) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU in uvoz iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če uvoznik dokaže, da je za radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo zagotovljeno ravnanje skladno s predpisi in ima dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke, za uvoženo pošiljko pa je ministrstvo, pristojno za okolje, pridobilo vsa soglasja pristojnih organov države izvora in držav, preko katerih potuje pošiljka.

(6) O izdaji dovoljenja za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ali tranzit, mora ministrstvo, pristojno za okolje, obvestiti pristojne organe držav izvora oziroma države, v katero so radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo namenjeni, in pridobiti soglasja pristojnih organov držav, preko katerih pošiljka potuje.

(7) Oseba, ki iznaša radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvaža, mora najkasneje v dveh tednih od prispetja pošiljke na mesto prevzema prijaviti ministrstvu, pristojnemu za okolje, prevzem pošiljke.

102. člen

(izdaja dovoljenja)

(1) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ali tranzit radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva in jedrskih snovi in uvoz ter izvoz radioaktivnih snovi se izda za eno ali več pošiljk za dobo največ treh let.

(2) Ministrstvo, pristojno za okolje, lahko odkloni izdajo dovoljenja za uvoz, izvoz ali tranzit radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, če ugotovi, da država izvoznica oziroma država prejemnica nima tehničnih, pravnih ali upravnih sredstev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali z izrabljenim gorivom.

(3) Izdaja dovoljenja iz prvega odstavka tega člena ne vpliva na siceršnja odgovornost imetnika, prevoznika, lastnika ali prejemnika ali katerekoli druge osebe, udeležene pri prevozu pošiljke, glede sevalne ali jedrske varnosti po tem zakonu.

(4) Pošiljanje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva zaradi odlaganja v namembni kraj, ki leži južno od 60 stopinj južne zemljepisne širine, je prepovedano.

(5) Radioaktivni odpadki, izrabljeno gorivo ter jedrske in radioaktivne snovi se pošiljajo v embalaži, kot jo določajo predpisi s področja prevoza nevarnega blaga.

103. člen

(finančna jamstva in drugi pogoji)

(1) Za vsako pošiljko radioaktivnih odpadkov, izrabljene goriva ali jedrskih snovi mora oseba, ki le-te vnaša iz držav članic EU ali jih iznaša v države članice EU ali jih uvaža ali izvaža, zagotoviti poleg zavarovanja, kot ga določajo carinski predpisi, tudi finančna jamstva v višini, ki zagotavlja plačilo stroškov:

– zavrnitve pošiljke od pristojnih organov države, v katero je bila namenjena, ali

– za ravnanja, ki jih je odredilo ministrstvo, pristojno za okolje, če je ugotovilo, da za radioaktivne odpadke, ki se vnašajo iz držav članic EU ali uvažajo, ni zagotovljenega ravnanja po tem zakonu.

(2) Vlada določi višino in načine finančnega jamstva iz prvega odstavka tega člena.

(3) Minister, pristojen za okolje, določi način prijave v zvezi s pošiljanjem radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva, jedrskih snovi in radioaktivnih snovi, načine obveščanja pristojnih ministrstev in organov drugih držav, ravnanje pri večkratnih pošiljkah, način in roke poročanja o izvedenih pošiljkah, pogoje glede jedrske in sevalne varnosti in druge pogoje za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit. Minister, pristojen za okolje, določi tudi vire sevanja s pomembno aktivnostjo, za katere je treba pridobiti pred tranzitom dovoljenje.

(4) Minister, pristojen za okolje, lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, s predpisom podrobneje uredi posamezna vprašanja, potrebna za izvrševanje pravnih aktov EU, ki urejajo pošiljanje radioaktivnih snovi na območju EU in veljajo na območju EU neposredno.

4.10 Intervencijski ukrepi

104. člen

(izredni dogodki)

(1) Vlada določi za posamezni vir sevanja merila za razvrščanje izrednih dogodkov, ki nastanejo pri obratovanju objekta ali uporabi vira sevanja, v razrede glede na možne posledice in obseg intervencijskega ukrepanja.

(2) Upravljevalnik sevalnega ali jedrskega objekta mora na načrtu zaščite in reševanja objekta na podlagi predpisanih meril iz prejšnjega odstavka prikazati razvrstitev verjetnih izrednih dogodkov v razrede in glede na razred izrednega dogodka načrtovati obseg intervencijskega ukrepanja.

(3) Upravljevalnik sevalnega ali jedrskega objekta mora na podlagi razvrstitve verjetnih izrednih dogodkov zagotoviti tehnične in druge pogoje, da se med izrednim dogodkom zagotovi ocenjevanje posledic izrednega dogodka in odločanje o obsegu potrebnih intervencijskih ukrepov. Usposobljenost upravljalca za izdelavo ocen in odločitev iz prejšnjega stavka se prikaže v varnostnem poročilu.

105. člen

(načrt zaščite in reševanja)

Pri izdelavi načrtov za zaščito in reševanje in pri izvajanju načrtovanih intervencijskih ukrepov je treba zagotoviti:

– da zaradi intervencije zmanjšana škoda za zdravje ljudi upraviči stroške in škodo, ki jih povzročijo intervencijski ukrepi,

– da so način, obseg in trajanje intervencijskih ukrepov optimizirani tako, da je zmanjšanje škode za zdravje ljudi čim večje v primerjavi s povečano škodo zaradi izvajanja intervencijskih ukrepov,

– upoštevanje predpisanih mejnih doz za interventno izpostavljenost in intervencijskih nivojev.

106. člen

(načrtovanje intervencije)

(1) Upravljevalnik sevalnega in jedrskega objekta mora posredovati nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja vse njemu dostopne tehnične podatke o viru sevanja in podatke iz varnostnega poročila, ki se jih rabi pri izdelavi državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja.

(2) Vlada določi:

– intervencijske nivoje,

– mejne doze za interventno izpostavljenost delavcev, izpostavljenih zaradi izvajanja intervencijskih ukrepov,

– merila za določitev območja načrtovanja intervencijskih ukrepov glede na razred izrednih dogodkov,

– obseg in pogoje izvajanja monitoringa radioaktivne kontaminacije, varstva posameznikov pred sevanji in zdravstvenega nadzora,

– druge pogoje načrtovanja in izvajanja intervencijskih ukrepov v zvezi z intervencijskimi nivoji.

(3) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov, kadar uporabnik vira sevanja ni določljiv ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije.

(4) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, določi za posamezno vrsto virov sevanja način upoštevanja intervencijskih nivojev pri pripravi načrtov zaščite in reševanja.

107. člen

(načrt zaščite in reševanja objekta)

Upravljevalnik objekta mora vzdrževati pripravljenost na izredni dogodek in v primeru izrednega dogodka izvajati intervencijske ukrepe po načrtu zaščite in reševanja objekta in izvajati ukrepe, ki se nanj nanašajo v državnih in lokalnih načrtih zaščite in reševanja.

108. člen

(obveščanje javnosti v primeru izrednih dogodkov)

(1) Upravljevalnik objekta ter nosilci izvajanja ukrepov po lokalnem in državnem načrtu zaščite in reševanja morajo o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja redno obveščati javnost.

(2) V primeru izrednega dogodka po tem zakonu mora upravljevalnik objekta zagotoviti, da je o dogodku v najkrajšem možnem času obveščeno ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, in drugi pristojni organi po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Če gre za prevoz jedrskih snovi, radioaktivnih snovi, izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov ima dolžnost obveščanja po prejšnjem odstavku prevoznik radioaktivnih snovi.

(4) Za način in obseg obveščanja javnosti in pristojnih ministrstev in organov po tem členu ter za postopek rednega pregledovanja in potrjevanja obvestil javnosti o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja se uporabljajo predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

109. člen

(mednarodno obveščanje in sodelovanje)

(1) V primeru izrednega dogodka, za katerega je verjetno, da bi lahko povzročil škodo za zdravje ljudi na ozemlju drugih držav, mora ministristvo, pristojno za okolje, zagotoviti obveščanje skladno z mednarodnimi sporazumi.

(2) O sprejemanju pomoči tujih držav in Mednarodne agencije za atomsko energijo ter o dajanju pomoči tujim državam v primeru izrednih dogodkov odloči vlada.

5. IZDAJA, PODALJŠANJE, SPREMEMBE, ODVZEM IN PRENEHANJE VELJAVNOSTI DOVOLJENJ

5.1 Izdaja in podaljšanje dovoljenja

110. člen

(vsebina dovoljenja)

(1) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti iz 11. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o imetniku dovoljenja,
- natančen opis izvajanja sevalne dejavnosti,
- rok, v katerem se mora začeti izvajati sevalna dejavnost,

- čas veljavnosti dovoljenja,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- roke in pogoje za ponoven pregled ocene varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Dovoljenje za uporabo vira sevanja iz 13. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o imetniku dovoljenja,
- natančen opis vrste, velikosti ter namena uporabe vira sevanja, in evidenčne oznake iz registra vira sevanja,
- čas veljavnosti dovoljenja,
- način uporabe vira sevanja,
- obveznosti glede tehničnih pregledov in vzdrževanja vira sevanja,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja za obratovanje izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(3) Dovoljenje za obratovanje objekta, zaključek razgradnje objekta ali zaprtje odlagališča iz 79. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o upravljavcu objekta,
- natančen opis vrste, velikosti ter namena uporabe objekta in evidenčne oznake iz registra sevalnih in jedrskih objektov,
- čas veljavnosti dovoljenja,
- obratovalne pogoje in omejitve iz varnostnega poročila,
- obveznosti v zvezi z občasnimi varnostnimi pregledi,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- način uporabe sredstev finančnih jamstev,
- roke in pogoje za ponoven pregled ocene varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev in načrta ukrepov zaščite in reševanja,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

111. člen

(izdaja in podaljšanje dovoljenja)

(1) Dovoljenje iz prejšnjega člena (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje) izda ministristvo, ki je pristojno za zadevo po tem zakonu, za čas največ 10 let, razen če gre za dovoljenje za zaključek razgradnje objekta ali za zaprtje odlagališča.

(2) Merila za določitev časa veljavnosti posameznega dovoljenja iz prejšnjega odstavka določi vlada in pri tem upošteva predvsem tehnološko dobo naprav ali objektov in čas, v katerem se pričakuje, da se bo za enako uporabo virov sevanja zaradi tehnoloških izboljšav jedrska oziroma sevalna varnost bistveno izboljšala.

(3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za njegovo pridobitev.

(4) Za postopek podaljšanja dovoljenja iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe, ki so s tem zakonom določene za njegovo izdajo.

5.2 Sprememba dovoljenja

112. člen

(sprememba dovoljenja)

(1) Dovoljenje se lahko spremeni na predlog njegovega imetnika ali po uradni dolžnosti.

(2) Predlogu imetnika dovoljenja za spremembo dovoljenja mora biti poleg sestavin, ki so zahtevane za vlogo za izdajo dovoljenja, priloženo tudi veljavno dovoljenje, ki naj bi se spremenilo, ter predlog, v katerem delu naj se dovoljenje spremeni.

(3) Kadar se postopek za spremembo dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je treba o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(4) Dovoljenje se po uradni dolžnosti spremeni:

- če se spremenijo predpisani pogoji jedrske ali sevalne varnosti,

- če to zahteva varstvo okolja ali življenja ali zdravja ljudi v javno korist,

- če je zaradi zunanjih vplivov ali naravnih pojavov ogrožen vir sevanja tako, da je bistveno zmanjšana jedrska ali sevalna varnost.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka se izda novo dovoljenje, v katerem lahko določi tudi obseg in rok prilagoditve novim pogojem sevalne ali jedrske varnosti.

(6) V primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko pristojno ministristvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, skladno z določbami 114. člena tega zakona:

- dovoljenje tudi odvzame, če gre za dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali za dovoljenje za uporabo vira sevanja, ali
- odredi zaustavitev obratovanja objekta, če gre za sevalni objekt ali jedrski objekt.

113. člen

(postopek spremembe dovoljenja)

Glede postopka za spremembo dovoljenja se uporabljajo določbe, ki veljajo za njegovo izdajo.

5.3 Odvzem dovoljenja

114. člen

(odvzem dovoljenja)

(1) Kadar se postopek za odvzem dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je ministristvo, ki je izdalo dovoljenje po tem zakonu, dolžno o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(2) Pristojno ministristvo odvzame dovoljenje po uradni dolžnosti, če imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali za uporabo vira sevanja več kot šest mesecev izvaja sevalno dejavnost ali uporablja vir sevanja brez potrjene ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji.

(3) Pristojno ministristvo odvzame dovoljenje na predlog pristojnega inšpektorja, če iz predloga sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne varnosti, imetnik pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.

115. člen

(postopek za zaustavitev obratovanja objekta)

(1) Kadar se postopek za odreditev zaustavitve obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta začne po uradni dolžnosti ali na predlog pristojnega inšpektorja, je ministrstvo, pristojno za okolje, dolžno o tem in o razlogih za začetek postopka, nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(2) Ministrstvo, pristojno za okolje, odredi zaustavitev obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta na pobudo pristojnega inšpektorja, če iz pobude sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne ali jedrske varnosti, imetnik dovoljenja pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.

(3) Ministrstvo, pristojno za okolje, odredi zaustavitev obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta po uradni dolžnosti:

– če imetnik dovoljenja ni dostavil v odobritev spremembe in dopolnitve ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v predpisanem roku,

– če je imetnik dovoljenja za obratovanje objekta pričel z vzdrževalnimi deli, preskušanjem ali z uvajanjem sprememb iz 83. člena tega zakona, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost objekta, ne da bi ministrstvo, pristojno za okolje, to predhodno odobrilo.

116. člen

(posledice odvzema dovoljenja in odreditev o zaustavitvi obratovanja)

(1) Odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti in odreditev zaustavitve obratovanja objekta iz prejšnjega člena učinkujeta od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bilo dovoljenje odvzeto oziroma zaustavitev obratovanja odrejena.

(2) Proti odločbi iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

(3) V primerih kršitev svojih obveznosti, katerih posledica je odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti ali odreditev zaustavitve obratovanja, je imetnik dovoljenja odškodninsko odgovoren.

5.4 Prenehanje dovoljenja

117. člen

(prenehanje dovoljenja)

(1) Dovoljenje preneha:

– če imetnik ni začel izvajati sevalne dejavnosti, uporabljati vira sevanja ali obratovati z objektom v roku, določenem v dovoljenju,

– ko izteče rok, za katerega je bilo dovoljenje za uporabo vira sevanja izdano, če se ne podaljša,

– zaradi stečaja ali likvidacije pravne osebe,

– če imetnik preneha izvajati sevalno dejavnost.

(2) V primerih iz tretje alineje prejšnjega odstavka izda ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo.

(3) V primerih iz četrte alineje prejšnjega odstavka izda ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo, če je imetnik prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti prijavil in izpolnil vse pogoje za prenehanje sevalne dejavnosti, predpisane po tem zakonu.

(4) Proti odločbi iz drugega in tretjega odstavka tega člena ni pritožbe.

6. FIZIČNO VAROVANJE JEDRSKIH SNOVI IN JEDRSKIH OBJEKTOV

118. člen

(fizično varovanje jedrskih snovi in jedrskega objekta)

(1) Upravljevec objekta, v katerem so jedrske snovi, in prevoznik jedrskih snovi morata zagotoviti izdelavo načrta

fizičnega varovanja in izvajanje ukrepov fizičnega varovanja zaradi preprečevanja kaznivih dejanj, ki bi ogrozila jedrsko varnost ali omogočila širjenje jedrskega orožja ali nedovoljeno uporabo jedrskih snovi.

(2) Če gre za jedrski objekt, se morajo ukrepi fizičnega varovanja zagotavljati od začetka gradnje do njegove razgradnje.

(3) Obseg fizičnega varovanja se določi na podlagi razvrstitve jedrskih snovi in njihove uporabe glede na možne učinke za jedrsko varnost ali širjenje jedrskega orožja in nedovoljeno uporabo jedrskih snovi v primeru kaznivih dejanj.

(4) Obveznost fizičnega varovanja iz prvega odstavka tega člena velja tudi za upravljavca sevalnega objekta, če so v objektu viri sevanja s pomembno aktivnostjo.

119. člen

(načrt fizičnega varovanja)

(1) Ukrepi fizičnega varovanja se morajo izvajati po načrtu fizičnega varovanja, katerega izdelavo zagotovi upravljavec objektov, naprav ali vozil, v katerih so jedrske snovi ali viri sevanja s pomembno aktivnostjo.

(2) Načrt fizičnega varovanja iz prejšnjega odstavka je veljaven, če ga potrdi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi razvrstitev jedrskih snovi in objektov in njegove uporabe glede na možne učinke v primeru kaznivih dejanj in glede na to razvrstitev tudi obseg obveznega fizičnega varovanja. V predpisu iz prejšnjega stavka se določijo tudi sevalni objekti, za katere je treba zaradi virov sevanja s pomembno aktivnostjo zagotoviti fizično varovanje.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, določi za namen izdelave programa in načrta fizičnega varovanja upravljavcu objektov ali vozil, v katerih so jedrske snovi, pogoje za delavce, ki izvajajo fizično varovanje, pogoje za delavce, ki imajo dostop do jedrskih snovi, ter druge pogoje, povezane s fizičnimi, tehničnimi in mehanskimi ukrepi fizičnega varovanja.

120. člen

(varnostno preverjanje oseb, ki se zaposlujejo)

(1) V nadzorovanem območju jedrskega objekta in v prostorih, v katerih je oprema, naprave ali dokumentacija pomembna za jedrsko varnost jedrskega objekta, lahko delajo samo delavci delodajalca in delavci zunanega izvajalca, ki izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom in splošnimi akti delodajalca in za katere ne obstajajo varnostni zadržki. Varnostni zadržki se ugotavljajo z varnostnim preverjanjem, s katerim oseba pisno soglaša. Varnostno preverjanje opravi delodajalec.

(2) Ob pisnem soglasju za varnostno preverjanje oseba izpolni vprašalnik z naslednjimi podatki:

– ime in priimek, vključno s prejšnjimi,

– datum in kraj rojstva,

– državljanstvo, vključno s prejšnjimi državljanstvi in dvojnimi državljanstvi,

– naslov prebivališča,

– trenutna zaposlitev in prejšnje zaposlitve,

– pravnomočne obsodbe zaradi naklepnih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,

– o tekočem kazenskem postopku zaradi suma kaznivega dejanja, ki se ga preganja po uradni dolžnosti,

– odvisnost od alkohola, drog ali druge zasvojenosti,

– prejšnja varnostna preverjanja.

(3) Verodostojnost podatkov iz šeste in sedme alineje prejšnjega odstavka se dokazujejo s potrdili o nekaznovanosti, ki jih izda za izdajo teh potrdil pristojni organ, verodostojnost podatkov iz osme alineje prejšnjega odstavka pa z zdravniškim spričevalom. Če je delavec delodajalca ali delavec zunanega izvajalca tujec, se dokazuje verodostojnost podatkov iz šeste

in sedme alineje s potrdilom o nekaznovanosti po predpisih države, katere državljan je delavec.

(4) Delodajalec pridobi za varnostno preverjanje osebne podatke od upravljavcev naslednjih zbirk osebnih podatkov:

- centralnega registra prebivalstva (ime in priimek, vključno s prejšnjimi, datum in kraj rojstva, naslov prebivališča),
- evidence o izgubi državljanstva (prejšnja državljanstva),
- evidence za pridobitev državljanstva (državljanstvo, vključno z dvojnimi državljanstvi),
- evidence o državljanstvu, pridobljenem z naturalizacijo, o izgubi državljanstva zaradi odvzema, odpusta ali odreka (pridobitev državljanstva z naturalizacijo),
- davčnega registra (trenutna zaposlitev in prejšnje zaposlitve),
- kazenske evidence (obsodbe zaradi naklepnih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti),
- evidence o tekočih kazenskih postopkih (postopki zaradi suma kaznivega dejanja),
- registra oseb, odvisnih od alkohola (podatki o zdravljenju odvisnosti),
- evidence obravnave uživalcev drog (podatki o zdravstveni obravnavi),
- evidence varnostno preverjenih oseb (prejšnja varnostna preverjanja).

(5) Delodajalec lahko pridobi osebne podatke iz registra oseb, odvisnih od alkohola, in evidence obravnave uživalcev drog samo na podlagi pisne privolitve osebe, na katero se podatki nanašajo.

(6) Upravljavec zbirke osebnih podatkov iz četrtega odstavka tega člena posreduje osebne podatke na zahtevo delodajalca brezplačno.

(7) Delodajalec mora voditi evidenco vseh pridobljenih osebnih podatkov o delavcu iz tega člena in hraniti pridobljene osebne podatke pet let po prenehanju dela delavca v jedrskem objektu, in posredovati podatke iz evidence osebnih podatkov organom, pristojnim za nadzor nad fizičnim varovanjem jedrskega objekta, če to zahtevajo.

(8) Vlada podrobneje določi način pridobivanja osebnih podatkov od upravljavcev zbirk iz prejšnjega odstavka.

(9) Oseba, ki namerava delati v jedrskem objektu, mora s pisno izjavo potrditi, da je seznanjena s tem zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje jedrskega objekta ter radioaktivnih snovi, in se zavezati, da omogoči delodajalcu varnostno preverjanje v skladu s tem členom. Če izjave ne podpiše, se ji delo v območju in prostorih iz prvega odstavka tega člena ne dovoli.

7. NEŠIRJENJE JEDRSKEGA OROŽJA IN VAROVANJE JEDRSKEGA BLAGA

121. člen

(prepoved uporabe jedrskega blaga)

(1) Jedrskega blaga ni dovoljeno uporabljati za jedrsko orožje ali za druge eksplozivne naprave ali za raziskave in razvoj jedrskega orožja ali takih naprav.

(2) Jedrsko blago lahko poseduje le oseba, ki ima za to jedrsko blago dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu.

(3) Osebe, ki posedujejo jedrsko blago, morajo dovoliti pregled predstavnikom mednarodnih organizacij, če ga ti opravljajo skladno z mednarodnimi sporazumi, ter sodelovati s predstavniki teh organizacij pri pregledu jedrskih snovi v skladu z mednarodnimi sporazumi.

122. člen

(evidence jedrskih snovi)

(1) Zaradi nadzora nad možnimi zlorabami jedrskih snovi, vodi ministrstvo, pristojno za okolje, centralno evidenco jedrskih snovi.

(2) Centralno evidenco jedrskih snovi sestavljajo zbirke podatkov o jedrskih snoveh ter z njimi povezane zbirke listin.

(3) V centralno evidenco jedrskih snovi se vnašajo podatki iz evidenc jedrskih snovi, ki jih morajo voditi upravljavci objektov, v katerih se proizvajajo, predelujejo, uporabljajo ali skladiščijo jedrske snovi.

(4) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti varovanje jedrskih snovi in organizirati njihovo hranjenje po območjih materialnih bilanc in za vsako območje materialnih bilanc zase voditi evidenco jedrskih snovi.

(5) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti nemoteno delovanje opreme za trajni nadzor varovanja in za vodenje evidence jedrskih snovi ob neposrednem inšpekcijskem pregledu mednarodnih organizacij iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(6) O vsaki izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odčitvi mora imetnik jedrskih snovi takoj obvestiti policijo in ministrstvo, pristojno za okolje, in izvesti vse, da ponovno vzpostavi celovit nadzor nad jedrskimi snovmi.

(7) Vlada podrobneje določi seznam tistih jedrskih snovi, za katere veljajo določbe prejšnjih odstavkov tega člena, ter merila, na podlagi katerih lahko ministrstvo, pristojno za okolje, odloči o izvzetju jedrskih snovi iz evidence jedrskih snovi, ter obveznosti upravljavcev jedrskih snovi v zvezi z obveščanjem o jedrskih snoveh. Vlada določi tudi način določanja območij materialnih bilanc, način, obliko in obseg vodenja evidenc jedrskih snovi po posameznih območjih materialnih bilanc v objektu z jedrskimi snovmi, obliko notranjega nadzora nad prometom teh snovi, in način ter obliko prenosa podatkov o jedrskih snoveh v centralno evidenco jedrskih snovi.

8. SPREMLJANJE STANJA RADIOAKTIVNOSTI OKOLJA

123. člen

(monitoring radioaktivnosti v okolju)

(1) Monitoring radioaktivnosti okolja zagotavljajo:

- ministrstvo, pristojno za okolje, za zrak, vode in tla ter posameznih izdelkov,
- ministrstvo, pristojno za zdravje, za živila in pitno vodo,
- ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, za krmo.

(2) Na podlagi rezultatov monitoringa radioaktivnosti okolja se:

- ugotavljajo trendi izpostavljenosti prebivalstva zaradi radioaktivnosti okolja,
- zagotavlja pridobivanje podatkov za zgodnje ukrepanje v primeru nenadnega povečanja radioaktivnosti v okolju,
- izdela ocena prejete doze za prebivalstvo.

(3) Monitoring radioaktivnosti okolja obsega trajno in občasno merjenje:

- radioaktivnosti v zunanjem zraku,
- zunanega gama sevanja,
- vsebnosti radionuklidov v površinskih vodah in podzemnih voda,
- radioaktivnosti tal ter padavin,
- radioaktivnosti krme, pitne vode, živil in posameznih izdelkov.

(4) Poročilo o monitoringu radioaktivnosti okolja vsebuje podatke o radioaktivnosti zraka, voda, tal, krme in posameznih izdelkov iz prejšnjega odstavka in podatke izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 90. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, določijo zasnovo monitoringa radioaktivnosti okolja, pogoje za nosilce monitoringa, metodologijo za izvajanje meritev in vzorčenja ter merila za usposobljenost izvajalcev monitoringa, kakovost opreme, način rednega obveščanja javnosti ter obseg in način priprave in sprejema letnega programa izvajanja monitoringa.

124. člen

(obratovalni monitoring radioaktivnosti)

(1) Obratovalni monitoring radioaktivnosti je:

– emisijski monitoring radioaktivnosti sevalnega ali jedrskega objekta vključno z monitoringom dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje in

– imisijski monitoring radioaktivnosti ter monitoring radioaktivnosti živil in krme kot posledico obremenitev v okolju zaradi sevanja sevalnega ali jedrskega objekta.

(2) Obratovalni monitoring radioaktivnosti mora zagotavljati upravljavec sevalnega objekta ali jedrskega objekta.

(3) Upravljavec objekta iz prejšnjega odstavka mora opraviti tudi monitoring učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka.

(4) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, predpiše način in obseg obratovalnega monitoringa radioaktivnosti, metodologijo vzorčenja, merjenja in poročanja podatkov obratovalnega monitoringa radioaktivnosti, kakovost opreme ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci monitoringa po tem členu, in potrebne akreditivne.

9. SANACIJA POSLEDIC IZREDNEGA DOGODKA

125. člen

(odreditev sanacije)

(1) Sanacijo posledic izrednega dogodka odredi kot izjemni ukrep minister, pristojen za okolje, izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja vir sevanja ali upravlja objekt, zaradi katerega je nastal izredni dogodek.

(2) Sanacijo posledic opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi izreče kot izjemni ukrep minister, pristojen za okolje, izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja vir sevanja ali upravlja objekt, če prenehanje uporabe vira sevanja ali upravljanja objekta ni bilo izvedeno skladno s predpisi.

(3) Če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu in se ga ne uporablja v sevalnem objektu ali če gre za izredni dogodek pri radioloških posegih, odredi izjemna ukrepa iz prejšnjih odstavkov minister, pristojen za zdravje.

(4) Minister, pristojen za okolje, odredi izjemni ukrep na podlagi predloga upravnega organa iz prvega odstavka 138. člena tega zakona, minister, pristojen za zdravje, pa na podlagi predloga upravnega organa iz drugega odstavka 138. člena tega zakona.

126. člen

(subsidiarna odgovornost države)

(1) Če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja zaradi stečaja, likvidacije ali drugega razloga ne more zagotoviti izvedbe odrejene sanacije posledic izrednega dogodka ali posledic opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, ali če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije, država v celoti zagotovi izvedbo sanacijskih del, ki jih je odredil pristojni minister.

(2) Država krije stroške odrejenih izjemnih ukrepov iz prejšnjega člena, če za kritje teh stroškov ne zadoščajo finančna jamstva, ki jih je za izvajanje sevalne dejavnosti zagotovil upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja, sam pa tudi nima sredstev za kritje teh stroškov.

(3) Če prenehajo razlogi iz prejšnjih odstavkov, mora država zahtevati od upravljavca objekta ali uporabnika vira sevanja vračilo stroškov, ki jih je plačala namesto njega za kritje stroškov odrejenih izjemnih ukrepov.

127. člen

(sanacija v primeru trajne izpostavljenosti)

(1) Vlada določi za območje, ki je trajno izpostavljeno zaradi izrednega dogodka, pretekle sevalne dejavnosti ali

odlaganja industrijskih odpadkov ali rudarske jalovine pretekle gospodarske dejavnosti, status ogroženega območja in določi zanj režim celovite sanacije po predpisih na področju varstva okolja.

(2) Vlada določi z režimom celovite sanacije tudi nosilce in ukrepe preprečevanja škodljivih vplivov sevanja na območju države, ki so nastali zaradi izrednega dogodka, ki ga je povzročil vir sevanja v tujini.

10. POROČILO O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

128. člen

(poročilo)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za zdravje, ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, ministrstvom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, vsako leto do 31. julija pripravi poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti za preteklo leto.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka obravnava in sprejme vlada in ga posreduje v državni zbor.

(3) Po sprejetju na vladi se poročilo objavi tako, da je dostopno javnosti.

129. člen

(podatki za poročilo)

(1) Poročilo iz prejšnjega člena vsebuje podatke o:

– obratovanju objektov, ki so pomembni za sevalno ali jedrsko varnost,

– radioaktivnosti v okolju iz poročila o monitoringu radioaktivnosti okolja vključno s podatki monitoringa radioaktivne kontaminacije zraka v bivalnem in delovnem okolju, živil in krme,

– prejetih dozah iz poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo vključno s podatki o izpostavljenosti zaradi naravnih virov sevanja,

– izpostavljenosti pacientov iz poročila o izpostavljenosti zaradi radioloških posegov,

– vnosu iz držav članic EU, iznosu v države članice EU, uvozu, izvozu in tranzitu radioaktivnih odpadkov in radioaktivnih snovi,

– ravnanju z radioaktivnimi odpadki,

– škodljivih vplivih radioaktivnosti na zdravje ljudi,

– izvajanju ukrepov sevalne in jedrske varnosti,

– mednarodnem sodelovanju na področju sevalne in jedrske varnosti,

– delu po določbah tega zakona imenovanih svetov in pooblaščenih izvedencev,

– izvajanju sevalnih dejavnosti ter uporabi jedrske energije v svetu.

(2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti tudi oceno o delovanju državnih organov ter o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in nedovoljeni uporabi jedrskega blaga ter predloge nujnih in prednostnih nalog za izboljšanje stanja sevalne in jedrske varnosti.

11. ZBIRKE PODATKOV O VIRIH SEVANJA IN SEVALNIH DEJAVNOSTI

130. člen

(zbirke podatkov)

(1) Kot zbirke podatkov se vodijo po tem zakonu register sevalnih dejavnosti, register virov sevanja in register sevalnih in jedrskih objektov.

(2) Registre iz prejšnjega odstavka vodi kot javno knjigo ministrstvo, pristojno za okolje, razen registra sevalnih dejav-

nosti in virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu, ki ju vodi kot javno knjigo ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Vsakdo ima pravico do vpogleda v registre iz prejšnjih odstavkov in pridobiti izpiske iz teh registrov proti plačilu stroškov, ki ne smejo presežati materialnih stroškov posredovanih informacij.

131. člen

(vsebine registrov)

(1) Register sevalnih dejavnosti sestavlja evidenca o izvajalcih sevalnih dejavnosti in z njimi povezana zbirka listin.

(2) Register virov sevanja sestavlja evidenca o priglasih virih sevanja, virih sevanja, za katere je bilo izdano potrdilo o vpisu v register in virih sevanja, za katere je bilo izdano dovoljenje za uporabo, in z njimi povezana zbirka listin.

(3) Register sevalnih objektov in jedrskih objektov sestavlja evidenca o objektih, ki imajo status sevalnega objekta ali status jedrskega objekta in z njimi povezana zbirka listin.

(4) Evidence iz prejšnjih odstavkov vsebujejo podatke iz listin, zlasti pa:

- firmo in sedež ali ime in naslov izvajalca sevalne dejavnosti, prijavitelja vira sevanja, oziroma uporabnika vira sevanja,
- opis sevalne dejavnosti oziroma opis vira sevanja,
- pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti in pogoje za uporabo vira sevanja,
- podatke o geolokaciji vira sevanja.

(5) Zbirko listin iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena sestavljajo listine o prigrasitvi namere, o izdaji dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo vira sevanja, o izdaji odločbe o statusu sevalnega objekta ali jedrskega objekta, o izdaji soglasja jedrske ali sevalne varnosti in dovoljenja za obratovanje objekta.

(6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino registrov, obliko in način vodenja registrov, način določanja materialnih stroškov posredovanih informacij ter način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo registre.

12. FINANCIRANJE VARSTVA PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKE VARNOSTI

12.1. Redni in izredni stroški uporabnika vira sevanja

132. člen

(stroški uporabnika vira sevanja)

Izvajalec sevalne dejavnosti in upravljavec ali uporabnik vira sevanja krije stroške:

- lastnih ukrepov sevalne in jedrske varnosti po tem zakonu,
- obveznega posvetovanja s pooblaščenimi izvedenci,
- izdelave ocene upravičenosti (18. člen),
- izvedbe ukrepov varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov (23. člen),
- izdelave ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji (24. člen),
- obveznega posvetovanja in drugih storitev pooblaščenih izvedencev in organizacij varstva pred sevanji (27. člen),
- storitev pooblaščenih izvajalcev dozimetrije (29. člen),
- vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev (33. člen),
- delovanja organizacijske enote ali odgovorne osebe za varstvo pred sevanji (34. in 35. člen),
- opravljanja strokovnega izpita za opravljanje nalog varstva pred sevanji zaposlenih v organizacijskih enotah in odgovornih oseb za varstvo pred sevanji (36. člen),
- zdravstvenega nadzora, ki ga izvajajo pooblaščenih zdravniki (39. in 40. člen),

– izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev ali posameznikov zaradi naravnih virov sevanja (46. člen),

– izdelave programa radioloških posegov (48. člen),

– ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov (51. člen),

– vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah zaradi radioloških posegov (53. člen),

– storitev pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost (58. člen),

– vodenja programa zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj jedrskih objektov (60. člen),

– zagotavljanja zadostnega števila kvalificiranih delavcev pri obratovanju sevalnega in jedrskega objekta (62. člen),

– izvajanja programa zagotavljanja kakovosti (63. člen),

– rednega, celovitega in sistematičnega ocenjevanja in preverjanja sevalne oziroma jedrske varnosti (81. člen),

– izjemnega pregleda varnostnega poročila (86. člen),

– poročanja o obratovanju objektov (87. člen),

– nadzora v primeru povečane radioaktivne kontaminacije izdelkov (92. člen),

– storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (94. člen),

– storitev odlaganja odpadkov in izrabljenega goriva iz jedrskega objekta za proizvodnjo energije (95. člen),

– načrtovanja ukrepov zaščite in reševanja (104. člen),

– storitev služb za fizično varovanje (118. člen),

– varnostnega preverjanja oseb, ki se zaposlujejo (120. člen),

– vodenja evidenc in izvajanje nadzora jedrskih snoveh po območjih materialnih bilanc (122. člen),

– storitev izvajalcev obratovalnega monitoringa radioaktivnosti okolja (124. člen),

– odrejenih izjemnih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, vključno s stroški spremljanja in nadzora učinkov sanacije (125. člen).

12.2. Javni stroški

133. člen

(javni stroški varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti)

Država zagotavlja sredstva za financiranje:

– upravnih, strokovnih in nadzornih nalog države na področju varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti,

– delovanje strokovnih svetov (5. člen),

– vodenja centralne evidence doz (33. člen),

– delovanja zdravniške komisije za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora (42. člen),

– zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednega dogodka (44. člen),

– programa sistematičnega pregledovanja delovnih prostorov zaradi varstva pred sevanji naravnih virov sevanja (45. člen),

– izvedbe ukrepov zmanjševanja izpostavljenosti v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega in izobraževalnega programa (46. člen),

– izdelave poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo (54. člen),

– komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev kvalificiranih delavcev in priprave programov za preverjanje strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti delavcev in razpoložljivosti v zvezi z odsotnostjo alkohola in mamilificiranih delavcev v jedrskem objektu (62. člen),

– monitoringa radioaktivne kontaminacije okolja in izdelkov (90. člen),

– vodenja centralne evidence radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva (93. člen),

- delovanja javnega zavoda za radioaktivne odpadke (97. člen),
- načrtovanja intervencijskih ukrepov, če uporabnik sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije (106. člen),
- vodenja evidenc jedrskih snovi (122. člen),
- monitoringa radioaktivnosti v okolju (123. člen),
- odrejenih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi če oseba, ki je uporabljala ali upravljala vir sevanja ali opustila predpisano ravnanje z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki ni določljiva ali, če posledic ni mogoče drugače odpraviti (126. člen),
- državne javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, s katero se zagotavlja storitve, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva (126. člen),
- režima celovite sanacije na območju trajne izpostavljenosti (127. člen),
- izdelave poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (128. člen),
- vodenja registrov sevalnih dejavnosti, virov sevanja in sevalnih ter jedrskih objektov kot javne knjige (131. člen),
- intervencijskega načrtovanja in izvajanja ukrepov po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- drugih ukrepov sevalne in jedrske varnosti, kadar jih zaradi javnih koristi zagotavlja država po tem zakonu.

134. člen

(zagotavljanje usposabljanja pooblaščenih izvedencev in pristojnih organov)

- (1) Država zagotavlja sredstva za financiranje:
 - usposabljanja pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji,
 - usposabljanja pooblaščenih izvedencev medicinske fizike,
 - usposabljanja pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost,
 - razvojnih študij in neodvisnih strokovnih preveritev ter mednarodnega strokovnega sodelovanja na področju varstva pred ionizirajočimi sevanji ter jedrske varnosti.
- (2) Sredstva iz prejšnjega odstavka se zagotovijo ministrtvu, pristojnemu za okolje, in ministrtvu, pristojnemu za zdravje.
- (3) O usposabljanju pooblaščenec, razvojnih študijah, strokovnih preveritvah in mednarodnem strokovnem sodelovanju iz prvega odstavka tega člena se poroča v poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti.

13. NADOMESTILO ZA OMEJENO RABO PROSTORA ZARADI JEDRSKEGA OBJEKTA

135. člen

(nadomestilo za omejeno rabo prostora)

- (1) Območje omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta je območje, kjer je zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti posameznega jedrskega objekta raba prostora omejena.
- (2) Ukrepi sevalne in jedrske varnosti, ki omejujejo rabo prostora v bližini jedrskega objekta so omejitve pri posegih v prostor, s katerimi se zmanjša možnost nastanka industrijske ali druge nesreče izven jedrskega objekta, ki bi lahko imela vpliv na jedrsko varnost, in omejitve v zvezi z gostoto poselitve ter zahteve v zvezi z objekti lokalne infrastrukture zaradi zmanjšanja možnosti nastanka škode za zdravje ljudi, če bi v jedrskem objektu nastal izredni dogodek.
- (3) Obseg območja omejene rabe prostora in omejitve rabe prostora na tem območju se določijo v okoljevarstvenem soglasju iz 66. člena tega zakona in v lokalnem oziroma državnem načrtu zaščite in reševanja.

136. člen

(upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe)

- (1) Upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora je lokalna skupnost, na območju katere se nahaja območje omejene rabe prostora.
- (2) Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se upravičencu plača kot nadomestilo zaradi zmanjšanja finančnih virov lokalne skupnosti in kot nadomestilo zaradi zmanjšanja uporabne vrednosti objektov lokalne infrastrukture.
- (3) Vlada podrobneje predpiše merila za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora.

137. člen

(zavezanec za plačilo nadomestila)

- (1) Zavezanec za plačilo nadomestila zaradi omejene rabe prostora je upravljavec jedrskega objekta.
- (2) Če se zavezanec za plačilo in upravičenec do plačila o plačilu nadomestila ne dogovorita, ima upravičenec do nadomestila pravico zahtevati nadomestilo v pravnem postopku.
- (3) Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se plačuje mesečno.

14. UPRAVNE NALOGE IN INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

138. člen

(inšpekcijsko nadzorstvo)

- (1) Kadar odloča po tem zakonu ministrstvo, pristojno za okolje, odloča o upravni zadevi upravni organ v sestavi ministrtva, pristojen za sevalno in jedrsko varnost.
- (2) Kadar odloča po tem zakonu ministrstvo, pristojno za zdravje, odloča o upravni zadevi upravni organ v sestavi ministrtva, pristojen za varstvo ljudi pred ionizirajočimi sevanji.
- (3) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu obsega nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona, odrejenih ukrepov po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisov.
- (4) V okviru inšpekcijskega nadzorstva inšpektor lahko:
 - izdaja odločbe in sklepe v upravnem postopku,
 - odreja ukrepe varstva pred sevanji in ukrepe sevalne in jedrske varnosti po tem zakonu,
 - odreja prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja, če ugotovi, da za izvajanje dejavnosti ali za uporabo vira sevanja niso izdana dovoljenja po tem zakonu oziroma je prišlo do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki.
- (5) Pritožba zoper odločbo inšpektorja za prenehanje izvajanja dejavnosti ali uporabe vira sevanja iz prejšnjega odstavka ne zadrži njene izvršitve.
- (6) Ukrepe inšpekcijskega nadzorstva izrekajo:
 - inšpektorji ministrtva, pristojnega za okolje, z delovnim področjem sevalne in jedrske varnosti,
 - inšpektorji ministrtva, pristojnega za zdravje, z delovnim področjem varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji.
- (7) Inšpektorji ministrtva, pristojnega za okolje, z delovnim področjem sevalne in jedrske varnosti delujejo pri upravnem organu iz prvega odstavka tega člena.
- (8) Inšpektorji ministrtva, pristojnega za zdravje, z delovnim področjem varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji delujejo pri upravnem organu iz drugega odstavka tega člena.
- (9) Inšpekcijski ukrep za posamezno zadevo varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti izreče tisti izmed inšpektorjev, katerega ministrtvo je za zadevo pristojno po tem zakonu.
- (10) Pristojni inšpektor lahko pred podajo predloga za uvedbo postopka o prekršku zasežejo predmete, ki vsebujejo radioaktivne snovi, če ocenijo, da bi zaradi ravnanja z njimi nastala škoda za zdravje ljudi in okolje.
- (11) Nadzor nad fizičnim varovanjem jedrskega objekta, sevalnega objekta in jedrskih snovi opravlja ministrtvo, pri-

stojno za notranje zadeve, v sodelovanju z inšpektorji, pristojnimi za sevalno in jedrsko varnost.

15. KAZENSKÉ DOLOČBE

139. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 300.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba:

1. če je začela izvajati sevalno dejavnost, ne da bi pridobila dovoljenje (11. člen),

2. če je začela uporabljati vir sevanja brez dovoljenja za njegovo uporabo ali preden so izpolnjeni pogoji za uporabo po tem zakonu (13. člen),

3. če krši prepovedi iz 20. člena tega zakona,

4. če kot delodajalec ne zagotavlja varstva nosečih in doječih žensk (20. člen),

5. če kot delodajalec razporedi delavca proti njegovi volji na delovno mesto za opravljanje specifičnih nalog (21. člen),

6. če kot delodajalec ne zagotavlja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov skladno z določbami 23. člena tega zakona,

7. če kot imetnik dovoljenja za uporabo vira sevanja povzroči čezmerno obsevanost delavcev, praktikantov, študentov ali posameznikov iz prebivalstva (17. člen),

8. če razporedi delavce, praktikante ali študente na delovno mesto v nasprotju z določbami 32. člena tega zakona,

9. če ne zagotovi delovanja posebne organizacijske enote za izvajanje varstva pred sevanji skladno z določbami 34. člena tega zakona,

10. če kot upravljavec objekta ali kot zunanji izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi varstva delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti ali ne izvaja drugih obveznosti iz 37. člena tega zakona,

11. če kot delodajalec ne zagotavlja zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev (39. člen),

12. če razporedi na delovno mesto delavca, kljub temu, da po ugotovitvah zdravstvenega nadzora ni zmožen za to delovno mesto (39. člen),

13. če kot delodajalec ne zagotovi zdravstvenega nadzora po prenehanju dela delavca (40. člen),

14. če opravlja radiološke posege brez odobrenega programa radioloških posegov (47. člen),

15. če je izvedel radiološki poseg, za katerega niso bili izpolnjeni pogoji za izvedbo (50. člen),

16. če gradi, preskuša, obratuje, drugače uporablja ali trajno preneha uporabljati jedrski, sevalni ali manj pomembni sevalni objekt brez soglasij ali dovoljenj po tem zakonu (57. člen),

17. če ne zagotavlja sevalne in jedrske varnosti objekta, radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva skladno z določbami drugega odstavka 57. člena,

18. če izvaja posege v prostor, ki vplivajo na sevalno ali jedrsko varnost, brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (66. in 68. člen),

19. če začne s poskusnim obratovanjem objekta brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (78. člen),

20. če začne ali preneha z obratovanjem jedrskega ali sevalnega objekta ali če začne z odlaganjem izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če zapre odlagališče izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če začne ali zaključí razgradnjo jedrskega ali sevalnega objekta ali če zaključí rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin ali če začne z odlaganjem rudarske ali hidrometalurške jalovine ali če zapre odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine brez dovoljenja ministrstva, pristojnega za okolje (79. člen),

21. če kot upravljavec objekta uvaja spremembe in dopolnitve v nasprotju s postopki iz 83. in 84. člena tega zakona,

22. če gradi, rekonstruira ali odstrani objekt znotraj območja sevalnega ali jedrskega objekta brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (85. člen),

23. če namerno dodaja radioaktivne snovi živilom, igračam, osebni nakitu, kozmetiki ali vnaša iz držav članic EU, iznaša v državo članice EU, uvaža ali izvaža tako blago (89. člen),

24. če daje v promet izdelke in materiale, ki so čezmerno radioaktivno kontaminirani z radionuklidi (89. člen),

25. če skladišči ali obdeluje radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo na kraju nastanka brez dovoljenja ministrstva, pristojnega za okolje (97. člen),

26. če vnaša iz držav članic EU ali iznaša v državo članice EU radioaktivne snovi v nasprotju s pravnimi akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno, ali če uvaža ali izvaža radioaktivne snovi brez dovoljenja (100. člen),

27. če vnaša iz držav članic EU, iznaša v državo članice EU, uvaža, izvaža ali izvaja tranzit jedrskih snovi in radioaktivnih odpadkov ali jedrskega goriva brez dovoljenja (100. in 101. člen),

28. če ne zagotovi načrtovanja ali izvajanja ukrepov fizičnega varovanja (118. člen),

29. če uporablja jedrsko blago ali ga poseduje v nasprotju z določbami 121. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300.000 do 45.000.000 tolarjev se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo od 30.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Prekrški iz prejšnjih odstavkov se ne izvajajo po hitrem postopku.

139.a člen

(prekrški, ki se izvajajo po hitrem postopku)

(1) Z globo 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba:

1. če ne priglasi namere o izvajanju sevalne dejavnosti (9. člen),

2. če kot delodajalec ne zagotovi izdelave ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, kot to določa 24. člen tega zakona,

3. če ne zagotovi pregleda ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ali če ne uvede odobrenih sprememb ukrepov varstva pred sevanji (26. člen),

4. če se ne posvetuje glede varstva izpostavljenih delavcev s pooblaščenimi izvedenci in organizacijami varstva pred sevanji (27. člen),

5. če ne zagotavlja rednega ugotavljanja izpostavljenih delavcev in merjenja sevanja na delovnem mestu (29. člen),

6. če ne posreduje rezultatov ugotavljanja meritev doz izpostavljenih delavcev pooblaščenemu zdravniku in z njimi ne seznanja izpostavljenih delavcev ali če ne obvešča v primeru interventne izpostavljenosti ali izpostavljenosti ob izrednem dogodku (31. člen),

7. če kot pooblaščen izvajalec dozimetrije ne posreduje podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco doz v predpisanih rokih iz 33. člena tega zakona,

8. če ne določi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji ali o tem ne obvesti pristojnega ministrstva (35. člen),

9. če ne ravna po odredbi ministrstva, pristojnega za zdravje, v zvezi z varstvom izpostavljenih delavcev pred naravnimi viri sevanja (46. člen),

10. če pri opravljanju radioloških posegov ne zagotavlja ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov (51. člen),

11. če pri opravljanju radioloških posegov uvaja spremembe in dopolnitve, ne da bi mu jih odobrilo ministrstvo, pristojno za zdravje (52. člen),

12. če kot izvajalec radioloških posegov posreduje podatke o izvedenih radioloških posegih v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov brez pisne privolitve pacienta ali njegovega zakonitega zastopnika, ali če ne posreduje pacientu na njegovo zahtevo podatkov o dozah, ki jih je pacient prejel med izvajanjem radioloških posegov (53. člen),

13. če se ne posvetuje glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti s pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost (58. člen),

14. če ne izvaja programov zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj jedrskih objektov ali če ugotovitev programov ne upošteva pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti (60. člen),

15. če kot upravljavec objekta ne zagotovi pogojev glede kvalificiranih delavcev za upravljanje tehnološkega procesa (62. člen),

16. če kot upravljavec objekta ni vzpostavil ali ne izvaja programa zagotavljanja kakovosti (63. člen),

17. če ne dopolnjuje varnostnega poročila v primeru, ko pride med gradnjo ali razgradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih snovi, do sprememb, ki vplivajo na vsebino varnostnega poročila (71. in 80. člen),

18. če ne zagotovi vzdrževanja in nadzora odlagališča skladno s pogoji iz varnostnega poročila (80. člen),

19. če ne pripravi poročila o občasnem varnostnem pregledu ali če na podlagi poročila o občasnem varnostnem pregledu ne pripravi predloga potrebnih sprememb (82. člen),

20. če ne zagotovi izjemnega pregleda varnostnega poročila ali če na podlagi ocenjevanja in preverjanja varnosti ne izdela predloga sprememb varnostnega poročila (86. člen),

21. če ne poroča o obratovanju objekta na predpisan način (87. člen),

22. če ne zagotovi dekontaminacije v okviru sanacije posledic izrednega dogodka ali če ne izvede dekontaminacije na predpisan način v primeru, ko radioaktivna kontaminacija ni posledica izrednega dogodka in o tem ne obvesti pristojnega organa (91. člen),

23. če ne ravna z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom na predpisan način (93. člen),

24. če kot oseba, ki pošilja radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvažata, v predpisanem roku ne prijavi ministrstvu, pristojnemu za okolje, prevzem pošiljke (101. člen),

25. če pošilja radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo v namembni kraj, ki leži južno od 60 stopinj južne zemljepisne širine (102. člen),

26. če ne posreduje nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja vseh predpisanih podatkov, ki se jih rabi pri izdelavi državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja (106. člen),

27. če v primeru izrednega dogodka ne izvaja ukrepov po načrtu zaščite in reševanja in ne izvaja ukrepov skladno z določbami državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja (107. člen),

28. če ne obvešča javnosti in pristojnih organov v primeru izrednih dogodkov (108. člen),

29. če ne izvaja fizičnega varovanja skladno z načrtom fizičnega varovanja (119. člen),

30. če v nadzorovanem območju jedrskega objekta ali v prostorih, v katerih je oprema, naprave ali dokumentacija pomembna za jedrsko varnost jedrskega objekta, delajo delavci, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev in za katere obstajajo varnostni zadržki (120. člen),

31. če ne vodi evidence jedrskih snovi ali če ne zagotavlja nemotenega delovanja opreme za vodenje evidenc ali če ne varuje jedrskih snovi in ne organizira njihovega hranjenja na predpisan način ali o izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi takoj ne obvesti policije in ministrstva, pristojnega za okolje (122. člen),

32. ne izvaja sanacije posledic izrednega dogodka, ki mu je bila odrejena kot izjemni ukrep (125. člen).

(2) Z globo 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo 450.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če stori prekršek iz 23. in 24. točke prvega odstavka tega člena.

Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV (Uradni list RS, št. 67/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe, ki so bile dopolnjene z zakonom o dopolnitvi zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03):

16. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

140. člen

(postopki in pooblastila)

(1) Postopki za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, dovoljenja za uporabo vira sevanja, soglasja h gradnji objekta oziroma izvedbi gradbenih ali rudarskih del in dovoljenja za obratovanje, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili dokončani oziroma glede katerih je bilo ob uveljavitvi tega zakona že vloženo pravno sredstvo, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Obstoječi pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji, obstoječi pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost, obstoječi pooblaščen izvajalci dozimetrije, obstoječi pooblaščen zdravniki ter komisije, imenovane po določbah zakonov iz 143. člena tega zakona, opravljajo svoje delo do dne imenovanja po določbah tega zakona.

(3) Obstoječim sevalnim objektom in obstoječim jedrskim objektom izda po uradni dolžnosti ministrstvo, pristojno za okolje, odločbo o statusu objekta devet mesecev po uveljavitvi predpisa vlade iz drugega odstavka 55. člena tega zakona.

(4) Naloge javnega gospodarskega zavoda za radioaktivne odpadke opravlja ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke, Ljubljana.

141. člen

(predpisi vlade)

(1) Vlada najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. četrtega in petega odstavka 9. člena,
2. šestega odstavka 11. člena,
3. tretjega odstavka 13. člena,
4. prvega in četrtega odstavka 19. člena,
5. drugega odstavka 55. člena,
6. četrtega odstavka 61. člena,
7. prvega odstavka 104. člena,
8. drugega odstavka 106. člena,
9. drugega odstavka 111. člena,
10. sedmega odstavka 122. člena,
11. tretjega odstavka 136. člena tega zakona.

(2) Vlada najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise ali akte iz:

1. tretjega odstavka 68. in 69. člena,
2. 88. člena,
3. drugega odstavka 103. člena,
4. osmega odstavka 120. člena tega zakona.

(3) Vlada najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme program sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja zaradi varstva pred naravnimi viri sevanja iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona.

(4) Vlada Republike Slovenije pripravi dopolnitev nacionalnega programa varstva okolja v zvezi z ravnanjem z radioaktivnimi odpadki in z izrabljenim jedrskim gorivom iz 98. člena tega zakona najkasneje do konca leta 2004 ter ga predloži v sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije. Z nacionalnim programom ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom je treba s prioritarnimi nalogami zagotoviti, da je lokacija odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov odobrena najkasneje do leta 2008, odlagališče pa pridobi dovoljenje za obratovanje najkasneje do leta 2013. Če drug zakon ali meddržavna pogodba izključuje upoštevanje tega roka ali se meddržavna pogodba izvaja na način, da roki iz tega zakona niso upoštevani, je vlada dolžna predlagati spremembo takega zakona ali začeti postopek za odpoved takšne pogodbe.

142. člen

(predpisi ministrov)

(1) Minister, pristojen za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. tretjega odstavka 63. člena,
2. petega odstavka 78. člena,
3. šestega odstavka 80. člena,
4. drugega odstavka 81. člena,
5. sedmega odstavka 83. člena,
6. tretjega odstavka 87. člena,
7. sedmega odstavka 93. člena,
8. tretjega odstavka 103. člena tega zakona.

(2) Minister, pristojen za okolje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. šestega odstavka 9. člena,
2. četrtega in sedmega odstavka 59. člena,
3. tretjega odstavka 60. člena,
4. sedmega odstavka 71. člena tega zakona.

(3) Minister, pristojen za zdravje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. četrtega odstavka 24. člena in šestega odstavka 26. člena,
2. sedmega odstavka 30. člena,
3. četrtega odstavka 31. člena,
4. šestega odstavka 39. člena,
5. tretjega odstavka 48. člena,
6. osmega odstavka 50. člena,
7. četrtega odstavka 51. člena,
8. četrtega odstavka 54. člena tega zakona.

(4) Minister, pristojen za zdravje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. šestega odstavka 9. člena,
2. drugega odstavka 16. člena,
3. tretjega odstavka 21. člena,
4. četrtega odstavka 30. člena,
5. šestega odstavka 33. člena,
6. prvega odstavka 40. člena,
7. tretjega odstavka 41. člena,
8. tretjega odstavka 43. člena,
9. drugega odstavka 46. člena,
10. četrtega odstavka 49. člena,
11. sedmega odstavka 50. člena,
12. drugega odstavka 51. člena,
13. desetega odstavka 53. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za notranje zadeve, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz četrtega odstavka 119. člena tega zakona.

(6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, najkasneje v 9 mesecih po uveljavitvi tega zakona izdata predpise iz:

1. petega odstavka 6. člena,
2. drugega odstavka 10. člena,
3. drugega odstavka 12. člena,

4. četrtega odstavka 15. člena,

5. prvega odstavka 16. člena tega zakona.

(7) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. devetega odstavka 62. člena,
2. četrtega odstavka 106. člena,
3. četrtega odstavka 124. člena tega zakona.

(8) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. 22. člena,
2. petega odstavka 23. člena,
3. iz četrtega in sedmega odstavka 28. člena,
4. četrtega odstavka 34. člena,
5. devetega odstavka 37. člena tega zakona.

(9) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, izdata v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona predpis iz šestega odstavka 131. člena tega zakona.

(10) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje izdata v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona v soglasju z ministrom, pristojnim za izobraževanje predpis iz tretjega odstavka 36. člena tega zakona.

(11) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz tretjega odstavka 119. člena tega zakona.

(12) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, in v primeru živil in krme tudi minister, pristojen za kmetijstvo in veterino, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo predpis iz prvega in drugega odstavka 90. člena tega zakona.

(13) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred nesrečami, izda najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona predpis iz tretjega odstavka 90. člena tega zakona.

(14) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred nesrečami, in ministrom, pristojnim za zdravje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz prvega odstavka 91. člena tega zakona.

(15) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo predpis iz petega odstavka 123. člena tega zakona.

143. člen

(prenehanje veljavnosti in uporabe zakonov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati zakon o izvajanju varstva pred ionizirajočimi sevanji in o ukrepih za varnost jedrskih objektov in naprav (Uradni list SRS, št. 28/80).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in o posebnih varnostnih ukrepih pri uporabi jedrske energije (Uradni list SFRJ, št. 62/84).

(3) Predpisi, izdani na podlagi zakonov iz prejšnjih odstavkov, se uporabljajo do izdaje novih po tem zakonu.

144. člen

(veljavnost določb o varnostnih zadržkih)

Za osebe zaposlene v jedrskih objektih ob uveljavitvi tega zakona začno veljati določbe o varnostnem preverjanju 24 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

145. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati 1. oktobra 2002.

Zakon o dopolnitvi Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03) vsebuje naslednjo končno določbo:

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-B (Uradni list RS, št. 46/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

22. člen

(1) Globe, določene v 139. členu zakona, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

- pravno osebo v razponu od 300.000 do 30.000.000 tolarjev,
- samostojnega podjetnika posameznika v razponu od 300.000 do 15.000.000 tolarjev,
- odgovorno osebo pravne osebe v razponu od 30.000 do 1.500.000 tolarjev.

(2) Globe, določene v 139.a členu zakona, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

- pravno osebo v razponu od 300.000 do 1.500.000 tolarjev,
- samostojnega podjetnika posameznika v razponu od 300.000 do 1.500.000 tolarjev,
- odgovorno osebo pravne osebe v razponu od 300.000 do 450.000 tolarjev,
- posameznika v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev.

(3) Določbe tretjega odstavka 139. in tretjega odstavka 139.a člena zakona, ki urejajo globe za prekršek, ki ga stori odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, se uporabljajo od začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03).

23. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

**4397. Zakon o industrijski lastnini (ZIL-1-UPB2)
(uradno prečiščeno besedilo)**

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 21. maja 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o industrijski lastnini, ki obsega:

- Zakon o industrijski lastnini – ZIL-1 (Uradni list RS, št. 45/01 z dne 7. 6. 2001),
- Zakon o spremembi Zakona o industrijski lastnini – ZIL-1A (Uradni list RS, št. 96/02 z dne 14. 11. 2002) in
- Zakon o spremembi Zakona o industrijski lastnini – ZIL-1B (Uradni list RS, št. 37/04 z dne 15. 4. 2004).

Št. 318-01/91-5/15
Ljubljana, dne 21. maja 2004
EPA 1291-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

**ZAKON
O INDUSTRIJSKI LASTNINI
(uradno prečiščeno besedilo)
(ZIL-1-UPB2)**

Prvo poglavje
TEMELJNA NAČELA

1. člen

(vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa vrste pravic industrijske lastnine po tem zakonu in postopke za podelitev in registracijo teh pravic, sodno varstvo pravic in zastopanje strank v postopkih po tem zakonu.

(2) Pravice industrijske lastnine po tem zakonu so patent, model, znamka in geografska označba.

2. člen

(enakost tujih in domačih oseb)

(1) Pravne in fizične osebe, ki so pripadniki tujih držav, uživajo glede varstva pravic industrijske lastnine v Republiki Sloveniji enake pravice kot domače pravne ali fizične osebe oziroma domači pripadniki v skladu s Sporazumom o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine z dne 15. aprila 1994 (Uradni list RS – MP, št. 10/95, v nadaljnjem besedilu: Sporazum TRIPs) ali z uporabo načela vzajemnosti.

(2) Obstoj vzajemnosti dokazuje tisti, ki se nanjo sklicuje.

3. člen

(prijava za pridobitev pravic industrijske lastnine)

(1) Ob upoštevanju 17. člena tega zakona se pridobitev posamezne pravice industrijske lastnine v Republiki Sloveniji zahteva z nacionalno prijavo, vloženo pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: Urad) v skladu s tem zakonom.

(2) Pridobitev pravic industrijske lastnine v Republiki Sloveniji se lahko zahteva tudi na podlagi prijav, vloženi v tujini, če je to v skladu z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo. Pravni učinek pravic industrijske lastnine, podeljenih ali registriranih na podlagi takih prijav, je izenačen s pravicami industrijske lastnine, ki so podeljene ali registrirane na podlagi nacionalnih prijav, razen če je z mednarodno pogodbo določeno drugače.

(3) Ista oseba ne more pridobiti posamezne pravice industrijske lastnine na podlagi nacionalne prijave, če je za pridobitev iste pravice prej vložila prijavo po prejšnjem odstavku.

(4) Pridobitev pravic industrijske lastnine v tujini se lahko zahteva tudi na podlagi prijav, vloženi pri Uradu, če je to v skladu z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

4. člen

(načelo prednosti prve prijave)

Kadar dva ali več prijaviteljev vložijo prijave za pridobitev varstva za isti izum, videz izdelka ali znak v Republiki Sloveniji, ima tisti prijavitelj, ki ima zgodnejši datum prijave ali prednostne pravice, če je ta zahtevana, prednost pred drugim prijaviteljem.

5. člen

(Urad)

(1) Glavne naloge Urada so:

- a) sprejemanje prijav, s katerimi se zahteva pridobitev pravic industrijske lastnine;
- b) samostojno in neodvisno vodenje postopkov za podelitev patentov ter registracijo modelov, znamk in geografskih

označb ter podeljevanje patentov in registriranje modelov, znamk in geografskih označb;

c) vodenje registrov pravic industrijske lastnine in drugih registrov, ki jih določa ta zakon;

d) opravljanje informacijskih storitev v zvezi s pravicami industrijske lastnine;

e) zastopanje Republike Slovenije pri tujih in mednarodnih organizacijah, ki delujejo na področju industrijske lastnine, na podlagi stališč, navodil in pooblastil Vlade Republike Slovenije;

f) opravljanje drugih zadev iz svoje pristojnosti.

(2) Urad izdaja svoje uradno glasilo, v katerem objavlja podatke o prijavih in pravicah industrijske lastnine.

(3) Urad vodi samostojno finančno poslovanje in evidentiranje v zvezi s pobiranjem in plačevanjem pristojbin po tem zakonu in plačilom storitev, opravljenih na podlagi 7. člena tega zakona.

(4) Urad vodi in za njegovo delo odgovarja direktor Urada, ki ga imenuje Vlada Republike Slovenije.

6. člen

(odločanje Urada)

(1) V postopku podelitve ali registracije pravic industrijske lastnine, vzdrževanja njihove veljavnosti in postopkih pri vodenju registrov pravic in drugih registrov izdaja Urad odločbe, sklepe in druge akte na podlagi tega zakona. Če ta zakon nima ustreznih določb, se subsidiarno uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) Postopke v zvezi s prijavi po drugem ali četrtem odstavku 3. člena tega zakona vodi Urad na podlagi ustreznih mednarodnih pogodb, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, ter pravil in navodil, ki so izdana za izvajanje teh mednarodnih pogodb. Če ustreza mednarodna pogodba, ki obvezuje Republiko Slovenijo, ter pravila in navodila, izdana za izvajanje te mednarodne pogodbe, nimajo ustreznih določb, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona.

7. člen

(posredovanje informacij)

(1) Urad je ob upoštevanju 8. člena tega zakona dolžan vsakomur omogočiti vpogled v spis v zvezi s prijavo ter dostop do informacij o prijavih in podeljenih ali registriranih pravicah.

(2) Proti plačilu posreduje Urad informacije o stanju tehnike, ki so zajete v patentnih dokumentih, in opravlja druge storitve na področju informiranja in dokumentacije.

(3) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, izda odredbo o ceniku, s katero se določijo vrste in višina plačil iz prejšnjega odstavka.

8. člen

(tajnost in vpogled v prijave)

(1) Spisi v zvezi s patentno prijavo in prijavo modela so do objave patentne prijave in prijave modela v uradnem glasilu Urada uradna tajnost.

(2) V spise, ki so uradna tajnost, je mogoče vpogledati le s soglasjem prijavitelja.

(3) Vpogled v spis, ki je uradna tajnost, se brez soglasja prijavitelja dovoli tisti osebi, ki dokaže, da jo je v zvezi z njenimi dejanji prijavitelj pisno opozoril na svojo prijavo in obseg zahtevanega varstva.

(4) Še pred objavo patentne prijave v uradnem glasilu Urada, lahko Urad objavi ali sporoči tretji osebi naslednje podatke:

a) številko prijave;

b) datum vložitve prijave in, če je zahtevana prednostna pravica, datum, državo oziroma urad in števil ko prve prijave;

c) podatke o prijavitelju (priimek, ime in naslov oziroma firmo in sedež);

d) naziv izuma.

9. člen

(pristojbine)

(1) V zvezi s pridobitvijo in vzdrževanjem veljavnosti pravic po tem zakonu se plačujejo pristojbine. Pristojbine se plačujejo v rokih, določenih s tem zakonom. Višino pristojbin določi Vlada Republike Slovenije z uredbo.

(2) V postopkih, v katerih se po prejšnjem odstavku plačujejo pristojbine, se ne plačujejo takse po zakonu, ki ureja upravne takse.

(3) Če pristojbine v postopku niso pravočasno plačane ali če niso plačane v celoti, se šteje, da pristojbina ni plačana in da je vloga umaknjena, razen če ta zakon določa drugače. Na zahtevo plačnika Urad vrne plačani znesek.

Drugo poglavje

PATENT

1. oddelek

Patent in patent s skrajšanim trajanjem

10. člen

(predmet patentnega varstva)

(1) Patent se podeli za izum s slehernega področja tehnike, ki je nov, na inventivni ravni in industrijsko uporabljiv.

(2) Z uredbo Vlade Republike Slovenije se opredelijo natančnejši pogoji za podeljevanje patentov za posamezna področja tehnike z določenimi tehničnimi ali tehnološkimi posebnostmi.

11. člen

(izjeme iz patentnega varstva)

(1) Odkritja, znanstvene teorije, matematične metode in druga pravila, načrti, metode in postopki za duhovno aktivnost se neposredno kot taki ne štejejo za izume po 10. členu tega zakona.

(2) Patent ne sme biti podeljen za:

a) izum, katerega uporaba je v nasprotju z javnim redom ali moralo;

b) izum kirurškega ali diagnostičnega postopka ali postopka zdravljenja, ki se uporablja neposredno na živem človeškem ali živalskem telesu, razen izuma, ki se nanaša na izdelke, predvsem na snovi in zmesi, ki se uporabljajo pri takšnem postopku.

12. člen

(novost izuma)

(1) Izum je nov, če ni obsežen s stanjem tehnike.

(2) V stanje tehnike se šteje vse, kar je bilo pred datumom vložitve patentne prijave dostopno javnosti z ustnim ali pisnim opisom, z uporabo ali na katerikoli drug način. Učinek prednostne pravice je, da se za potrebe tega člena datum prednostne pravice šteje kot datum prijave.

(3) V stanju tehnike je zaobsežena tudi vsebina prijavi, ki so bile vložene pred datumom iz prejšnjega odstavka in so bile objavljene na ta dan ali kasneje, in sicer:

a) nacionalnih patentnih prijavi, kot so bile prvotno vložene pri Uradu;

b) prijavi za evropski patent, kot so bile prvotno vložene pri Evropskem patentnem uradu (v nadaljnjem besedilu: EPU) na podlagi Konvencije o podeljevanju evropskih patentov z dne 5. oktobra 1973 (v nadaljnjem besedilu: EPK), če se z njimi zahteva varstvo v Republikli Sloveniji;

c) mednarodnih prijavi, kot so bile prvotno vložene na podlagi Pogodbe o sodelovanju na področju patentov z dne 19. junija 1970, dopolnjene 2. oktobra 1979 in spremenjene 3. februarja 1984 (Uradni list RS – MP, št. 19/93, v nadaljnjem besedilu: PCT), ki jih je Urad prejel kot izbrani urad v skladu z 39. členom PCT.

(4) Ne glede na določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se lahko snov ali zmes, ki je obsežena s stanjem tehnike, zavaruje s patentom za izum, ki se nanaša na snov ali zmes za uporabo pri postopku zdravljenja po točki b) drugega odstavka 11. člena tega zakona, če takšna uporaba ni obsežena s stanjem tehnike.

13. člen

(neškodljivo razkritje izuma)

(1) Ob uporabi 12. člena tega zakona se ne upošteva razkritje izuma, do katerega je prišlo v roku največ šest mesecev pred vložitvijo patentne prijave neposredno ali posredno zaradi:

a) očitne zlorabe v odnosu do prijavitelja ali njegovega pravnega prednika ali

b) dejstva, da je prijavitelj ali njegov pravni prednik razstavil izum na uradni ali uradno priznani mednarodni razstavi iz 62. člena tega zakona.

(2) Določba točke b) prejšnjega odstavka velja le, če prijavitelj v prijavi navede, da je bil izum na tak način razstavljen, in predloži o tem ustrezno potrdilo v skladu z drugim odstavkom 62. člena tega zakona.

14. člen

(inventivna raven)

(1) Šteje se, da je izum na inventivni ravni, če za strokovnjaka predmet izuma očitno ne izhaja iz stanja tehnike po drugem odstavku 12. člena tega zakona.

(2) Če so v stanju tehnike zaobseženi tudi dokumenti po tretjem odstavku 12. člena tega zakona, se ti dokumenti pri presoji inventivne ravni ne upoštevajo.

(3) Če vložiti isti prijavitelj poleg prve patentne prijave, ki še ni bila objavljena, še kakšno patentno prijavo, ki se nanaša na isti predmet izuma kot prva, se prva patentna prijava ne upošteva pri presoji inventivne ravni druge patentne prijave.

15. člen

(industrijska uporabljivost)

Izum je industrijsko uporabljen, če se predmet izuma lahko proizvede ali uporabi v katerikoli gospodarski dejavnosti, vključno s kmetijstvom.

16. člen

(predmet varstva patenta s skrajšanim trajanjem)

(1) Razen izuma za postopek, rastlinsko vrsto in živalsko pasmo se patent s skrajšanim trajanjem lahko podeli za izum, ki je nov, industrijsko uporabljen in dosežen z ustvarjalnim delom.

(2) Šteje se da je izum dosežen z ustvarjalnim delom, če izkazuje določeno učinkovitost ali praktično prednost pri gospodarski uporabi.

(3) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na patent, veljajo smiselno za patent s skrajšanim trajanjem, razen če ta zakon določa drugače.

17. člen

(zaupni izumi)

(1) Izum, ki je pomemben za obrambo ali varnost Republike Slovenije, se šteje za zaupnega in se prijavi pri ministrstvu, pristojnem za obrambo.

(2) O pogojih izkoriščanja zaupnega izuma, zlasti o plačilu za njegovo izkoriščanje, se neposredno dogovorita izumitelj in ministrstvo, pristojno za obrambo.

(3) Prijava za izum po prvem odstavku tega člena se lahko vložijo pri Uradu, če ga ministrstvo, pristojno za obrambo, ne želi izkoriščati ali če soglašajo s vložitvijo patentne prijave.

18. člen

(pravice iz patenta)

(1) Patent zagotavlja imetniku naslednje izključne pravice:

a) če je predmet patenta proizvod: preprečitev tretjim osebam, ki nimajo imetnikove privolitve, da izdelujejo, uporabljajo, ponujajo v prodajo, prodajajo ali v te namene uvažajo zadevni proizvod;

b) če je predmet patenta postopek: preprečitev tretjim osebam, ki nimajo imetnikove privolitve, da postopek uporabljajo in ponujajo v prodajo, prodajajo ali v te namene uvažajo proizvod, ki je pridobljen neposredno s tem postopkom.

(2) Obseg patentnega varstva je določen z vsebino patentnih zahtevkov. Za razlago patentnih zahtevkov pa se uporabljajo tudi opis in skice.

19. člen

(omejitev pravic iz patenta)

Pravice iz 18. člena tega zakona se ne nanašajo na:

a) dejanja, storjena zasebno in za negospodarske namene;

b) raziskave in poizkuse vseh vrst, ki se nanašajo na predmet patenta, ne glede na njihov končni namen;

c) neposredno posamično pripravo zdravila v lekarni v skladu z zdravniškim navodilom ali receptom ter dejanja, ki se nanašajo na tako pripravljeno zdravilo;

d) uporabo predmeta patentiranega izuma na ladjah drugih držav, v ladijskem trupu, strojih, škripčevju, palubni opremi in raznih dodatkih ladijske opreme, kadar te ladje začasno ali slučajno priplujejo v vode Republike Slovenije, pod pogojem, da je izum tu uporabljen izključno za potrebe ladje;

e) uporabo patentiranega izuma v konstrukcijah ali delovanju zračnih plovil ali kopenskih vozil drugih držav, ali v priborih teh plovil oziroma vozil, kadar začasno ali slučajno pridejo na ozemlje Republike Slovenije;

f) dejanja, predvidena v 27. členu Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944 (Uradni list FLRJ – MP, št. 3/54, 5/54, 9/61, 5/62, 11/63, 49/71, 62/73, 15/78, 2/80, Uradni list RS – MP, št. 9/92), kadar gre za letalo države, za katero veljajo določbe navedenega člena konvencije.

20. člen

(pravica poprejšnje uporabe)

(1) Pravice, ki jih ima imetnik patenta na podlagi 18. člena tega zakona, nimajo pravnega učinka zoper osebo, ki je v dobri veri uporabljala izum v Republiki Sloveniji pred datumom prijave zadevnega patenta ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana, ali se pripravljala za njegovo uporabo, in ki nadaljuje s tako uporabo. Taka oseba zadrži pravico uporabljati izum, nima pa pravice dajati licence ali drugače razpolagati z izumom.

(2) Pravica osebe iz prejšnjega odstavka do nadaljevanja uporabe izuma se sme prenesti le skupaj z zadevnim podjetjem ali poslovno dejavnostjo, v kateri se uporablja izum ali so bile izvedene priprave za njegovo uporabo.

21. člen

(izčrpanje pravic iz patenta)

(1) Pravice iz patenta se ne nanašajo na dejanja v Republiki Sloveniji v zvezi s proizvodom, na katerega se patent nanaša, potem ko je imetnik ta proizvod dal na trg v Republiki Sloveniji ali se je to zgodilo z njegovim izrecnim soglasjem, razen če obstajajo razlogi, ki bi po pravu Republike Slovenije utemeljevali razširitev pravic iz patenta na taka dejanja.

(2) Izčrpanje pravic iz patenta po prejšnjem odstavku se lahko razširi prek ozemlja Republike Slovenije, če je to v skladu z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

22. člen

(trajanje patenta)

(1) Ob upoštevanju tretjega odstavka 91. člena in ustreznih določb 109. člena tega zakona traja patent dvajset let od datuma vložitve prijave.

(2) Neposredno po izteku trajanja patenta se lahko za izum enkrat podaljša veljavnost patenta, in sicer za največ pet let, če je razglašeno vojno stanje ali podobne izredne razmere – za dobo trajanja takšnega stanja oziroma okoliščin.

(3) Neposredno po izteku trajanja patenta se lahko za izum v skladu z uredbo Vlade Republike Slovenije enkrat podeli dodatni varstveni certifikat, in sicer za največ pet let, če je predmet patenta proizvod ali postopek za proizvodnjo oziroma uporabo proizvoda, za katerega je pred pričetkom gospodarskega izkoriščanja potrebno izvesti v zakonom predpisani razredni postopek odobritve – za dobo trajanja uradnega postopka.

23. člen

(trajanje patenta s skrajšanim trajanjem)

Ob upoštevanju ustreznih določb 109. člena tega zakona traja patent s skrajšanim trajanjem deset let od datuma vložitve prijave.

2. oddelek

Evropska patentna prijava in evropski patent

24. člen

(uporaba prava)

(1) Za patent, ki ga je v skladu z EPK podelil EPU (v nadaljnjem besedilu: evropski patent), in za prijavo, vloženo v skladu z EPK za evropski patent (v nadaljnjem besedilu: evropska patentna prijava), s katerima se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, se uporabljajo določbe tega zakona, razen če je z EPK drugače določeno.

(2) V primeru neskladja med določbami EPK in določbami tega zakona, se glede evropskih patentnih prijav in evropskih patentov uporabljajo določbe EPK.

25. člen

(vložitve evropske patentne prijave)

(1) Evropska patentna prijava, z izjemo izločenih prijav, se sme vložiti pri Uradu v jeziku, ki ga dopuščata prvi in drugi odstavek 14. člena EPK.

(2) Pri evropski patentni prijavi za izum, ki lahko vpliva na nacionalno varnost v Republiki Sloveniji, se uporablja 17. člen tega zakona.

26. člen

(veljavnost evropske patentne prijave)

(1) Evropska patentna prijava, s katero se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji in kateri je bil dodeljen datum vložitve, je enakovredna nacionalni patentni prijavi, ob upoštevanju morebitne zahtevane prednostne pravice za evropsko patentno prijavo, ne glede na kasnejši izid o njej.

(2) Objavljena evropska patentna prijava, s katero se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, ima varstvo, določeno s četrtem odstavkom 122. člena tega zakona, in sicer od dneva, ko je prijavitelj obvestil osebo, ki uporablja izum v Republiki Sloveniji, o slovenskem prevodu patentnih zahtevkov objavljene evropske patentne prijave.

27. člen

(veljavnost evropskega patenta)

(1) Evropski patent, s katerim se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, zagotavlja glede na drugi do četrty odstavek tega člena od dneva, ko je EPU objavil sklep o njegovi podelitvi, enake pravice kot nacionalni patent pri Uradu po 18. členu tega zakona.

(2) V roku treh mesecev po datumu objave sklepa o podelitvi evropskega patenta je imetnik evropskega patenta dolžan dostaviti Uradu slovenski prevod patentnih zahtevkov za evropski patent in plačati predpisano pristojbino za objavo.

(3) Če velja zaradi ugovora, vloženega pri EPU, evropski patent s spremenjenimi zahtevki, se smiselno uporablja prejšnji odstavek.

(4) Če vsebujejo zahtevki sklicevalne oznake, navedene v skicah, se prevodu, določenem v drugem in tretjem odstavku tega člena priložijo tudi skice, s tem da se prevede tudi vsako besedilo v teh skicah.

(5) Urad objavi vsak prevod, ki je pravilno vložen v skladu z drugim, tretjim ali četrty odstavkom tega člena.

(6) Če imetnik evropskega patenta ravna po drugem odstavku tega člena, izda Urad odločbo o vpisu evropskega patenta v register patentov pri Uradu.

(7) Če prevod, naveden v drugem, tretjem ali četrty odstavku tega člena, ni pravočasno vložen ali če predpisana pristojbina ni pravočasno plačana, se evropski patent, s katerim se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, šteje za ničnega.

28. člen

(verodostojno besedilo evropskih patentnih prijav ali evropskih patentov)

(1) Če prevod iz 26. in 27. člena tega zakona zagotavlja ožje varstvo kot v jeziku postopkov, se prevod šteje za verodostojno besedilo, razen v primeru postopka ugovora pri EPU.

(2) Prijavitelj ali imetnik evropskega patenta lahko vsak čas vloži popravljeni prevod patentnih zahtevkov. Popravljeni prevod ima pravni učinek od dneva, ko ga je Urad objavil oziroma od dneva, ko je prijavitelj ali imetnik evropskega patenta o njem obvestil osebo, ki uporablja ta izum v Republiki Sloveniji.

(3) Vsaka oseba, ki izum v dobri veri uporablja ali je izvedla učinkovite in resne priprave za uporabo izuma, pri čemer takšna uporaba ne bi bila kršitev prijave oziroma patenta v izvornem prevodu, sme tudi potem, ko začne veljati popravljeni prevod, brez plačila nadaljevati s takšno uporabo v svojem poslovanju in za potrebe tega poslovanja.

29. člen

(pristojbine za evropski patent)

(1) Pristojbine za vzdrževanje evropskega patenta v Republiki Sloveniji, se za leta, ki sledijo letu, v katerem je bil objavljen sklep o podelitvi evropskega patenta, plačujejo Uradu ob upoštevanju 109. in 110. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek zapade prva pristojbina za vzdrževanje evropskega patenta v plačilo dva meseca po objavi sklepa o podelitvi evropskega patenta.

(3) V skladu z 39. členom EPK pripada Evropski patentni organizaciji del pristojbin, vplačanih po tem členu.

30. člen

(sprememba v nacionalno patentno prijavo)

(1) Evropska patentna prijava, s katero se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, se lahko spremeni v nacionalno patentno prijavo, če se šteje evropska patentna prijava za umaknjeno na podlagi petega odstavka 77. člena EPK ali ker prevod prijave po drugem odstavku 14. člena EPK ni bil vložen pravočasno, kot to določa tretji odstavek 90. člena EPK.

(2) Prijavitelj mora v predpisanem roku plačati predpisano pristojbino in vložiti prevod prijave pri Uradu v slovenskem jeziku.

31. člen

(hkratno varstvo)

Če imata evropski patent in nacionalni patent, ki sta podeljena isti osebi, isti datum vložitve ali isti datum zahtevane prednostne pravice, nacionalni patent ne bo imel pravnega

učinka od datuma, ko je potekel rok za ugovor na evropski patent in ugovor ni bil vložen, ali od datuma končne odločbe o veljavnosti evropskega patenta v postopku ugovora, če se nacionalni patent nanaša na isti izum kot evropski patent.

3. oddelek Patentna prijava po PCT

32. člen

(prijave na podlagi PCT)

(1) Urad opravlja v skladu s PCT funkcijo prejemnega urada.

(2) Urad sprejema mednarodne prijave, katerih vložniki so državljani Republike Slovenije ali osebe, ki imajo stalno bivališče oziroma sedež na ozemlju Republike Slovenije.

(3) Mednarodna prijava po PCT se vloži v angleškem, francoskem ali nemškem jeziku. Mednarodna prijava po PCT se lahko vloži tudi v slovenskem jeziku, če je v roku, predpisanim s pravili ali navodili, izdanimi za izvajanje PCT, Uradu predložen prevod te prijave v angleški, francoski ali nemški jezik.

(4) Urad pobira v imenu in za račun Mednarodnega urada Svetovne organizacije za intelektualno lastnino pristojbine v zvezi s prijavi po tem členu.

(5) EPU je pristojna ustanova za mednarodno poizvedbo in mednarodni predhodni preizkus mednarodnih prijav po PCT, vloženih pri Uradu.

(6) Imenovanje ali izbira Republike Slovenije v mednarodni prijavi po točki (viii) 2. člena PCT se šteje kot zahteva za podelitev evropskega patenta, ki velja v Republiki Sloveniji na podlagi mednarodne pogodbe, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

Tretje poglavje MODEL

1. oddelek Model

33. člen

(predmet varstva modela)

(1) Model se registrira za videz izdelka, ki je nov in ima individualno naravo.

(2) Videz izdelka pomeni izgled celotnega izdelka ali njegovega dela, ki izhaja iz značilnosti zlasti linij, obrisov, barv, oblike, teksture oziroma materialov izdelka samega ali ornamentov na njem.

(3) Izdelek pomeni industrijski ali obrtni izdelek, ki med drugim vključuje dele, ki so namenjeni za sestavo kompleksnega izdelka, embalažo, modni kroj, opremo knjig, grafične simbole in tipografske znake, z izjemo računalniških programov. Kompleksen izdelek pomeni izdelek, sestavljen iz več sestavnih delov, ki jih je mogoče zamenjati, tako da se izdelek lahko razstavi in ponovno sestavi.

(4) Če se videz izdelka nanaša na sestavni del kompleksnega izdelka, je nov in ima individualno naravo le:

a) če sestavni del, potem ko je vključen v kompleksen izdelek, ostane viden ob normalni uporabi kompleksnega izdelka, in

b) če vidne značilnosti sestavnega dela tudi same izpolnjujejo pogoja glede novosti in individualne narave.

(5) Normalna uporaba po točki a) prejšnjega odstavka pomeni uporabo pri končnem uporabniku, brez opravil vzdrževanja, servisiranja ali popraviljanja.

34. člen

(novost in individualna narava)

(1) Videz izdelka je nov, če pred datumom vložitve prijave modela ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana, javnosti ni bil dostopen enak videz izdelka. Videz izdelka se

šteje za enakega, če se njegove značilnosti razlikujejo le v nepomembnih podrobnostih.

(2) Videz izdelka ima individualno naravo, če se celotni vtis, ki ga naredi na seznanjenega uporabnika, razlikuje od celotnega vtisa, ki ga naredi kak drug videz izdelka, ki je bil dostopen javnosti pred datumom vložitve prijave ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana.

(3) Pri ocenjevanju individualne narave se upošteva stopnja svobode oblikovalca pri razvoju videza izdelka.

35. člen

(razkritje videza izdelka)

(1) Pri uporabi 34. člena tega zakona se šteje, da je bil videz izdelka dostopen javnosti, če je bil objavljen v postopku registracije oziroma kako drugače ali razstavljen, uporabljen pri trgovanju ali drugače razkrit pred datumom vložitve prijave ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana, razen če bi ti dogodki lahko neutemeljeno postali znani v normalnem poteku poslovanja specializiranim krogom zadevnega področja, ki delujejo v Republiki Sloveniji. Videz izdelka ne šteje za dostopnega javnosti zgolj zato, ker je bil razkrit tretji osebi pod izrecnimi ali neizrecnimi pogoji zaupnosti.

(2) Pri uporabi 34. člena tega zakona se razkritje ne upošteva, če je bil videz izdelka, za katerega se zahteva varstvo z modelom, dostopen javnosti v Republiki Sloveniji:

a) zaradi podatkov, ki jih je dal oblikovalec, njegov pravn naslednik ali tretja oseba, ali zaradi dejanja oblikovalca ali njegovega pravnega naslednika; in

b) v obdobju dvanajstih mesecev pred vložitvijo prijave, ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana.

(3) Prejšnji odstavek se uporablja tudi, če je bil videz izdelka dostopen javnosti kot posledica zlorabe v odnosu do oblikovalca ali njegovega pravnega naslednika.

36. člen

(zavrnitev modela)

(1) Videz izdelka se ne sme registrirati kot model:

a) če ne ustreza drugemu odstavku 33. člena tega zakona;

b) če ne izpolnjuje pogojev iz prvega ali četrtega odstavka 33. člena ali 34. ali 35. člena tega zakona;

c) če mora biti zavrtnjen na podlagi 6.ter člena Pariške konvencije za varstvo industrijske lastnine z dne 20. marca 1883, zadnjič revidirane 14. julija 1967 (Uradni list SFRJ – MP, št. 5/74, 7/86, Uradni list RS – MP, št. 9/92, v nadaljnjem besedilu: Pariška konvencija), ker ni bilo izdano dovoljenje pristojnih organov;

d) če vsebuje ali posnema znamenja, embleme ali grbe, ki niso obseženi s 6.ter členom Pariške konvencije, vendar imajo poseben javni pomen, razen če so pristojni organi zanje izdali dovoljenje za registracijo;

e) če nasprotuje javnemu redu ali morali.

(2) Model se ne more registrirati za značilnosti izgleda izdelka, ki so določene izključno z njegovo tehnično funkcijo.

(3) Model se ne more registrirati za značilnosti izgleda izdelka, ki morajo biti reproducirane v natančni obliki in dimenzijah, zato da bi bilo mogoče izdelek, na katerega se videz nanaša, mehansko povezati z drugim izdelkom ali ga vanj, okrog njega ali ob njega namestiti, tako da lahko vsak izdelek opravlja svojo funkcijo.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek je lahko pod pogoji iz 34. člena tega zakona kot model registriran videz izdelka, ki omogoča večkratno sestavo ali povezavo medsebojno zamenljivih izdelkov znotraj modularnega sistema.

37. člen

(pravice iz modela)

(1) Imetnik modela ima izključno pravico, da ga uporablja in prepreči tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja, da ga uporabljajo. Omenjena uporaba obsega zlasti izdelovanje,

ponujanje, dajanje na trg, uvažanje, izvažanje ali uporabljanje izdelka, na katerega se videz nanaša, ali skladiščenje takega izdelka v te namene.

(2) Obseg varstva vključuje vsak videz izdelka, ki pri seznanjenem uporabniku ne ustvari drugačnega celotnega vtisa. Pri ocenjevanju obsega varstva se upošteva stopnja svobode oblikovalca pri razvoju njegovega videza izdelka.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena se ne nanašajo:

a) smiselno na dejanja, našteta v 19. členu tega zakona, razen točke c);

b) na dejanja reproduciranja za namene citiranja ali učenja, če so v skladu z dobrimi poslovnimi običaji in ne škodijo neupravičeno normalnemu izkoriščanju modela in če se navede vir.

(4) Tretja oseba sme uveljavljati pravico poprejšnje uporabe modela. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe 20. člena tega zakona.

38. člen

(izčrpanje pravic iz modela)

(1) Pravice iz modela se ne nanašajo na dejanja v zvezi z izdelkom, na katerega se nanaša videz, ki je predmet modela, če je imetnik modela dal izdelek na trg v Republiki Sloveniji ali je bilo to storjeno z njegovim soglasjem.

(2) Izčrpanje pravic iz modela po prejšnjem odstavku se lahko razširi prek ozemlja Republike Slovenije, če je to v skladu z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

39. člen

(druge oblike varstva modela)

(1) Določbe tega zakona o modelu ne posegajo v določbe drugih zakonov, ki se nanašajo na neregistrirane modele, znamke ali druge znake razlikovanja, patente, uporabne modele, oznake, civilno odgovornost ali nelojalno konkurenco.

(2) Model je lahko predmet avtorskoprnega varstva od dneva, ko je bil videz izdelka ustvarjen ali določen v katerikoli obliki, če izpolnjuje pogoje za pridobitev takega varstva po zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice.

40. člen

(trajanje modela)

(1) Model traja eno ali več petletnih obdobij od datuma vložitve prijave.

(2) Ob upoštevanju ustreznih določb 109. člena tega zakona lahko imetnik modela obnovi model za eno ali več petletnih obdobij, vendar največ petindvajset let od datuma vložitve prijave.

(3) Če se model nanaša na več izdelkov, se lahko obnovi v skladu s prejšnjim odstavkom za celotni model ali v zoženem obsegu le za nekatere izdelke.

2. oddelek

Mednarodni depozit modela

41. člen

(zahteve po Haaškem sporazumu)

(1) Zahteve po Haaškem sporazumu o mednarodnem depozitu industrijskih vzorcev in modelov z dne 28. novembra 1960, dopolnjenem 14. julija 1967 ter spremenjenem in dopolnjenem 28. septembra 1979 (Uradni list RS – MP, št. 20/94, v nadaljnjem besedilu: Haaški sporazum) se vložijo v skladu s Haaškim sporazumom ter pravili in navodili, izdanimi za njegovo izvajanje, neposredno pri Mednarodnem uradu.

(2) Pri zahtevah po Haaškem sporazumu, s katerimi se zahteva varstvo modela v Sloveniji, se v skladu z 8. členom Haaškega sporazuma smiselno uporabljajo določbe tega zakona, razen drugega odstavka 96. člena tega zakona.

Četrto poglavje

ZNAMKA

1. oddelek

Znamka in kolektivna znamka

42. člen

(predmet varstva znamke)

(1) Kot znamka se sme registrirati kakršenkoli znak ali kakršnakoli kombinacija znakov, ki omogočajo razlikovanje blaga ali storitev enega podjetja od blaga ali storitev drugega podjetja in jih je mogoče grafično prikazati, kot so zlasti besede, vključno z osebnimi imeni, črke, številke, figurativni elementi, tridimenzionalne podobe, vključno z obliko blaga ali njihove embalaže, in kombinacije barv kot tudi kakršnakoli kombinacija takih znakov.

(2) Pri presoji, ali se znak lahko registrira kot znamka, se upoštevajo vse dejanske okoliščine, zlasti trajanje uporabe znaka.

(3) Narava blaga ali storitev, na katere se nanaša znamka, ne sme biti v nobenem primeru ovira za registracijo.

43. člen

(absolutni razlogi za zavrnitev znamke)

(1) Kot znamka se ne sme registrirati znak:

a) ki ne more biti znamka;

b) ki je brez slehernega razlikovalnega učinka;

c) ki lahko v gospodarskem prometu označuje izključno vrsto, kakovost, količino, namen, vrednost, geografski izvor ali čas proizvodnje blaga ali opravljanja storitev ali druge značilnosti blaga ali storitev;

d) ki vsebuje ali sestoji iz geografske označbe, ki označuje vina ali žgane pijače, če se prijava znamke nanaša na vina ali žgane pijače, ki nimajo takega izvora;

e) ki sestoji izključno iz znakov ali označb, ki so postali običajni v jezikovni rabi ali v dobroverni in ustaljeni praksi trgovanja;

f) ki sestoji izključno iz oblike, ki izhaja iz same narave blaga ali je nujna za doseg tehničnega učinka ali daje blagu bistveno vrednost;

g) ki nasprotuje javnemu redu ali morali;

h) ki zavaja javnost, zlasti glede narave, kakovosti ali geografskega izvora blaga ali storitev;

i) ki vsebuje uradne znake ali punce za kontrolo ali jamstvo kakovosti blaga ali jih posnema;

j) za katerega ni bilo izdano dovoljenje pristojnih organov in mora biti zavrnjen na podlagi 6.ter člena Pariške konvencije;

k) ki vsebuje ali posnema znamenja, embleme ali grbe, ki niso obseženi s 6.ter členom Pariške konvencije, vendar imajo poseben javni pomen, razen če so pristojni organi zanje izdali dovoljenje za registracijo.

(2) Za znamke, ki so pridobile razlikovalni učinek z dolgotrajno uporabo, se ne uporabljajo točke b), c) in e) prejšnjega odstavka.

(3) Znaka, ki ne sme biti registriran zaradi nasprotovanja določbam j) in k) prvega odstavka tega člena, ker vsebuje ime, kratico, državni grb, embleme, zastavo ali kakšen drug uradni znak Republike Slovenije ali njegov del, ni dovoljeno uporabljati v gospodarskem prometu brez soglasja Vlade Republike Slovenije.

44. člen

(relativni razlogi za zavrnitev znamke)

(1) Kot znamka se nadalje ne sme registrirati znak:

a) ki je enak prejšnji znamki druge osebe in če so blago ali storitve, za katere je registracija zahtevana, enaki blagu ali storitvam, za katere je registrirana prejšnja znamka;

b) ki je enak ali podoben prejšnji znamki druge osebe in če so blago ali storitve, na katere se nanašata znak in znamka,

enaki ali podobni, zaradi česar obstaja verjetnost zmede v javnosti, pri čemer verjetnost zmede vključuje verjetnost povezovanja s prejšnjo znamko;

c) ki je enak ali podoben prejšnji znamki druge osebe, ki je registrirana za blago ali storitve, ki niso enaki ali podobni blagu ali storitvam, za katere je bila registracija zahtevana, če bi uporaba takega znaka brez upravičenega razloga izkoristila ali oškodovala razlikovalni značaj ali ugled prejšnje znamke ali če bi uporaba takega znaka nakazovala povezanost med blagom ali storitvami in imetnikom prejšnje znamke in bi to utegnilo škodovati interesom imetnika prejšnje znamke;

d) če je enak ali podoben znamki ali neregistriranemu znaku, ki je v Republiki Sloveniji znana znamka v smislu člena 6.bis Pariške konvencije ali tretjega odstavka 16. člena Sporazuma TRIPS;

e) če imetnik znamke, registrirane v kakšni državi članici unije, ustanovljene na podlagi Pariške konvencije (v nadaljnjem besedilu: Pariška unija), ali Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: WTO), dokaže, da je ta znak brez njegovega pooblastila prijavil njegov posrednik ali zastopnik na svoje ime;

f) če bi njegova uporaba nasprotovala prej pridobljenim pravicam do imena, osebnega portreta, označbe za rastlinsko sorto, geografske označbe ali drugi pravici industrijske lastnine ali prej pridobljeni avtorski pravici, razen če je imetnik prej pridobljene pravice izrecno soglašal z registracijo takega znaka.

(2) Prejšnja znamka po prejšnjem odstavku pomeni:

a) znamko, ki je bila prijavljena ali registrirana v Republiki Sloveniji na podlagi nacionalne prijave pred datumom vložitve prijave kasnejše znamke ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana;

b) znamko, za katero je bilo zahtevano varstvo v Republiki Sloveniji na podlagi mednarodne prijave pred datumom vložitve prijave kasnejše znamke ali datumom prednostne pravice, če je ta zahtevana.

45. člen

(predmet varstva kolektivne znamke)

(1) Kot kolektivna znamka se lahko registrira vsak znak, ki ustreza zahtevam po 42. členu tega zakona in je primeren za razlikovanje blaga ali storitev članov nosilca kolektivne znamke od blaga ali storitev drugih podjetij z ozirom na proizvodni ali geografski izvor, vrsto, kvaliteto ali kakšne druge značilnosti.

(2) Prijavitelj oziroma nosilec kolektivne znamke je lahko vsako društvo ali združenje pravnih ali fizičnih oseb, vključno z zvezo društev ali združenj, ki ima lastnost pravne osebe (v nadaljnjem besedilu: društvo), ali pravna oseba javnega prava.

(3) Člani nosilca lahko v skladu s pravilnikom iz 46. člena tega zakona uporabljajo kolektivno znamko.

(4) Za pridobitev kolektivne znamke se uporabljajo določbe tega zakona, razen če ta zakon določa drugače.

46. člen

(pravilnik o kolektivni znamki)

(1) Vložnik prijave za registracijo kolektivne znamke mora skupaj s prijavo predložiti pravilnik o kolektivni znamki.

(2) Pravilnik iz prejšnjega odstavka mora vsebovati vsaj naslednje podatke:

a) naziv in sedež prijavitelja;

b) dejavnost prijavitelja in podatke o tem, koga uradno oziroma statutarno predstavlja ali zastopa;

c) pogoje za pridobitev članstva;

d) podatke o krogu upravičencev do uporabe kolektivne znamke;

e) določbe o pravicah in obveznostih članov v primeru kršitve kolektivne znamke.

(3) Prijavitelj oziroma nosilec kolektivne znamke je dolžan Urad nemudoma obvestiti o vsaki spremembi ali dopolnitvi

pravilnika. Urad preveri, ali sprememba oziroma dopolnitev pravilnika ustreza določbam drugega odstavka tega člena.

(4) Pravilnik je javen in je vpogled vanj dovoljen vsakomur.

47. člen

(pravice iz znamke)

(1) Znamka daje imetniku izključno pravico do njene uporabe in druge izključne pravice po tem zakonu. Imetnik znamke je upravičen preprečiti tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja, da v gospodarskem prometu uporabljajo:

a) katerikoli znak, ki je enak znamki, za enako blago ali storitve, ki so obseženi z znamko;

b) katerikoli znak, pri katerem zaradi njegove enakosti ali podobnosti z znamko in enakosti ali podobnosti blaga ali storitev, obseženih z znamko in znakom, obstaja verjetnost zmede v javnosti, ki vključuje verjetnost povezovanja med znakom in znamko;

c) katerikoli znak, ki je enak ali podoben znamki za blago ali storitve, ki niso podobne tistim, ki so obseženi z znamko, če ima znamka v Republiki Sloveniji ugled, in če bi uporaba takega znaka brez upravičenega razloga izkoristila ali oškodovala značaj ali ugled znamke.

(2) Pravica iz prejšnjega odstavka obsega med drugim prepoved:

a) opremljanja blaga ali njihove embalaže z znakom;

b) ponujanja blaga, označenega s tem znakom, njegovega dajanja na trg ali skladiščenja v te namene oziroma ponujanja ali oskrbovanja s storitvami pod tem znakom;

c) uvoza ali izvoza blaga pod tem znakom;

d) uporabe znaka na poslovni dokumentaciji in v oglaševanju.

48. člen

(omejitev pravic iz znamke)

(1) Imetnik znamke ne more prepovedati tretjemu v gospodarskem prometu, da v skladu z dobrimi poslovnimi običaji uporablja:

a) svoje ime ali naslov;

b) označbe glede vrste, kakovosti, količine, namena, vrednosti, geografskega izvora, časa proizvodnje blaga ali opravljanja storitve ali drugih značilnosti blaga ali storitev;

c) znamko, če je potrebno z njo označiti namen proizvoda ali storitve, zlasti za dodatke ali nadomestne dele;

d) znak, ki je enak ali podoben znamki, če ga je tretji začel uporabljati v dobri veri pred datumom vložitve prijave oziroma pred datumom prednostne pravice, če je ta v prijavi zahtevana.

(2) Če imetnik prejšnje znamke iz drugega odstavka 44. člena tega zakona v obdobju petih zaporednih let ni nasprotoval uporabi kasnejše znamke, čeprav je vedel za njeno uporabo, ne more na podlagi svoje prejšnje znamke vložiti tožbe po 114. ali 119. členu tega zakona ali prepovedati uporabe kasnejše znamke za blago ali storitve, za katere se kasnejša znamka uporablja, razen če kasnejša znamka ni bila prijavljena v dobri veri.

49. člen

(omejitev pravic iz kolektivne znamke)

Nosilec kolektivne znamke, ki označuje tudi geografski izvor blaga, mora omogočiti vsaki osebi, katere blago ali storitve izvirajo iz navedenega geografskega območja in ki ustrezajo v pravilniku navedenim pogojem za uporabo kolektivne znamke, da postane član društva, ki je nosilec te znamke.

50. člen

(izčrpanje pravic iz znamke)

(1) Znamka ne daje imetniku pravice, da prepove njeno uporabo v zvezi z blagom, ki ga je imetnik dal na trg v Republiki Sloveniji ali se je to zgodilo z njegovim soglasjem.

(2) Prejšnji odstavek se ne uporablja, če obstajajo utemeljeni razlogi za imetnikovo nasprotovanje nadaljnji komercializaciji blaga, zlasti če se je stanje tega blaga spremenilo ali poslabšalo, potem ko je bilo dano na trg.

(3) Izčrpanje pravic iz znamke po prvem odstavku tega člena se lahko razširi prek ozemlja Republike Slovenije, če je to v skladu s mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

51. člen

(reprodukcije znamk v slovarjih)

Če daje reprodukcija znamke v slovarju, enciklopediji ali podobnem delu vtis, da gre za generično ime blaga ali storitev, za katere je znak registriran, mora založnik dela na zahtevo imetnika znamke poskrbeti za to, da je najkasneje v naslednji izdaji publikacije pri reprodukciji znamke oznaka, da gre za znamko.

52. člen

(trajanje znamke)

(1) Znamka traja deset let od datuma vložitve prijave.

(2) Ob upoštevanju ustreznih določb 109. člena tega zakona lahko imetnik znamke poljubno mnogokrat obnovi znamko za obdobje naslednjih deset let, šteto od datuma vložitve prijave.

(3) Znamka se lahko obnovi v skladu s prejšnjim odstavkom za vse blago ali storitve ali v zoženem obsegu le za nekatero blago ali storitve.

2. oddelek

Mednarodna registracija znamke

53. člen

(vložitev zahteve pri Uradu)

(1) Urad sprejema zahteve v skladu z Madridskim aranžmajem o mednarodnem registriranju znamk z dne 14. aprila 1891, zadnjič revidiranim 14. julija 1967 (Uradni list SFRJ – MP, št. 2/74, Uradni list RS – MP, št. 9/92, v nadaljnjem besedilu: Madridski aranžma) in Protokolom k Madridskemu sporazumu o mednarodnem registriranju znamk z dne 27. junija 1997 (Uradni list RS – MP, št. 21/97, v nadaljnjem besedilu: Madridski Protokol).

(2) Ob vložitvi zahteve ali v treh mesecih od vročitve poziva Urada se plača ustrezna pristojbina. Če pristojbina ni plačana v tem roku, se šteje, da je zahteva umaknjena.

(3) K zahtevi za mednarodno registriranje znamke mora vložnik priložiti seznam blaga ali storitev v jeziku, ki je predpisan z Madridskim aranžmajem oziroma Madridskim Protokolom in predpisi in navodili za njuno izvajanje.

(4) Če zahteva ni sestavljena v skladu z Madridskim aranžmajem oziroma Madridskim Protokolom, predpisi in navodili za njuno izvajanje, tem zakonom in podzakonskimi predpisi, Urad pozove vložnika, naj jo v treh mesecih od vročitve poziva ustrezno dopolni ali popravi. Če vložnik v tem roku ne popravi ali dopolni ustrezno svoje zahteve, se šteje, da je zahteva umaknjena.

(5) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi vsebino zahtev iz prvega odstavka tega člena in postopke v zvezi s temi zahtevami.

54. člen

(preizkus mednarodne znamke)

(1) Pri zahtevah po Madridskem aranžmaju ali Madridskem Protokolom, s katerimi se zahteva varstvo znamke v Republiki Sloveniji, se v skladu s 5. členom Madridskega aranžmaja oziroma 5. členom Madridskega Protokola smiselno uporabljajo določbe tega zakona, razen 103. člena tega zakona.

(2) Objava podatkov o mednarodno registrirani znamki v glasilu Mednarodnega urada se šteje kot objava prijave znamke v Republiki Sloveniji.

(3) Če se imetnik znamke, ki zahteva varstvo v Republiki Sloveniji na podlagi Madridskega aranžmaja ali Madridskega Protokola, ne izreče o nameravani zavrnitvi varstva znamke, o kateri je obveščen v skladu s 5. členom Madridskega aranžmaja oziroma 5. členom Madridskega Protokola, Urad v takem primeru ne glede na peti odstavek 129. člena tega zakona izjemoma vroči odločbo neposredno po pošti imetniku znamke.

Peto poglavje

GEOGRAFSKA OZNAČBA

55. člen

(predmet varstva registrirane geografske označbe)

(1) Geografska označba, ki se sme registrirati, pomeni oznako, ki označuje, da blago izvira z določenega ozemlja, območja ali kraja na tem ozemlju, če je kakovost, sloves ali kakšna druga značilnost tega blaga bistveno odvisna od njegovega geografskega porekla.

(2) Kot geografska označba se lahko registrira tudi ime, ki je postalo po dolgotrajni uporabi v gospodarskem prometu splošno znano kot označba, da blago izvira iz določenega kraja ali območja.

(3) Geografska označba, ki se nanaša na blago s posebnim zgodovinskim ali kulturnim pomenom, se lahko zavaruje neposredno z uredbo Vlade Republike Slovenije.

(4) Kot geografska označba po tem zakonu se ne sme registrirati geografska oznaka za kmetijske pridelke oziroma živila ter za vina in druge proizvode iz grozdja in vina.

56. člen

(razlogi za zavrnitev registracije geografske označbe)

Geografska označba se ne sme registrirati:

a) če označuje ali nakazuje, da določeno blago izvira z geografskega območja, ki ni resnični kraj izvora, na način, ki zavaja javnost glede geografskega porekla izvora;

b) če je sicer dobesedno resnična kar zadeva ozemlje, območje ali kraj, iz katerega izvira blago, vendar pa v javnosti ustvarja napačen vtis, da blago izvira z drugega geografskega območja;

c) če je postala po dolgotrajni uporabi v gospodarskem prometu splošno znana kot oznaka za določeno vrsto blaga;

d) če bi njena registracija zaradi ugleda, poznanosti in trajanja uporabe znamke lahko zavajala potrošnika glede resnične identitete izdelka.

57. člen

(varstvo registrirane geografske označbe pred splošno uporabo)

Registrirane geografske označbe se ne morejo spremeniti v generična ali splošno znana imena, katerih uporaba v gospodarskem prometu bi bila prosta.

58. člen

(pravice iz registrirane geografske označbe)

(1) Registrirana geografska označba je kolektivna pravica in jo smejo uporabljati v gospodarskem prometu osebe, ki v skladu s specifikacijo iz drugega odstavka 104. člena tega zakona proizvajajo in dajejo v promet blago, zavarovano z geografsko označbo.

(2) Neupravičene osebe ne smejo uporabljati registrirane geografske označbe.

(3) Uporaba registrirane geografske označbe je prepovedana, če blago ne izvira iz kraja, ki ga označuje določena geografska označba, tudi če je označen pravi izvor blaga, če je geografska označba uporabljena v prevodu ali če geo-

grafsko označbo spremljajo izrazi, kot so »vrsta«, »tip«, »stil«, »imitacija« in podobno.

59. člen

(omejitev pravic iz registrirane geografske označbe)

(1) Če je bila znamka, ki je enaka ali podobna registrirani geografski označbi, prijavljena ali registrirana v dobri veri ali če je bila znamka pridobljena z uporabo v dobri veri, še preden je bila geografska označba registrirana, te znamke ni mogoče razveljaviti ali prepovedati njene uporabe.

(2) Registrirana geografska označba ne izključuje pravice drugega, da v gospodarskem prometu uporablja svoje ime ali ime svojega predhodnika v poslu razen, če je tako ime uporabljeno tako, da zavaja javnost.

60. člen

(trajanje registrirane geografske označbe)

Trajanje registrirane geografske označbe ni omejeno.

Šesto poglavje

SPLOŠNA NAČELA ZA POSTOPKE PRED URADOM

61. člen

(unijska prednostna pravica)

(1) Kdor pravilno vloži prvo prijavo patenta, modela ali znamke v državi članici Pariške unije ali WTO, ima ob vložitvi prijave v Republiki Sloveniji prednostno pravico. Rok za uveljavljanje prednostne pravice je za patent dvanajst mesecev ter za modele in znamke šest mesecev od dneva vložitve prve prijave.

(2) Oseba, ki zahteva prednostno pravico iz prejšnjega odstavka, mora ob vložitvi prijave v Republiki Sloveniji navesti datum zahtevane prednostne pravice. V treh mesecih po vložitvi prijave morata biti Uradu sporočena številka prve prijave in država oziroma urad vložitve prve prijave. Če prijavitelj ne ravna po določbah tega odstavka, se šteje, da prednostna pravica ni bila zahtevana.

(3) Na zahtevo Urada, ali v primeru spora, na zahtevo sodišča, mora tisti, ki zahteva prednostno pravico, predložiti prepis prve prijave, ki ga overi pristojni organ države članice Pariške unije ali WTO, v kateri je bila prva prijava vložena. Prepisa prve prijave ni mogoče zahtevati pred potekom šestnajstih mesecev od datuma vložitve prve prijave.

(4) Če prepis prve prijave iz prejšnjega odstavka ni v slovenskem jeziku in je veljavnost zahtevane prednostne pravice bistvena za odločitev, ali je zadevni izum mogoče zavarovati s patentom, lahko Urad, ali v primeru spora, sodišče, zahteva, da tisti, ki zahteva prednostno pravico, v treh mesecih od vročitve poziva predloži prevod prve prijave v slovenskem jeziku.

(5) Prijavitelj se lahko sklicuje na večkratno prednostno pravico, ki temelji na različnih prejšnjih prijavah, vloženi v eni ali več državah.

(6) Prijavitelj lahko v patentni prijavi zahteva prednostno pravico na podlagi prijave za varstvo uporabnega modela.

(7) Urad izda na zahtevo in ob plačilu takse po zakonu, ki ureja upravne takse, potrdilo o prednostni pravici. Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi vsebino potrdila o prednostni pravici in postopek izdaje potrdila.

62. člen

(razstavna prednostna pravica)

(1) Oseba, ki na uradni ali uradno priznani mednarodni razstavi po Konvenciji o mednarodnih razstavah, podpisani 22. novembra 1928 in zadnjič revidirani 30. novembra 1972, v Republiki Sloveniji ali v drugi državi članici Pariške unije ali WTO razstavi izum, videz izdelka ali njegovega

dela ali uporabi znak za označevanje blaga ali storitev, lahko v treh mesecih od dneva zaprtja razstave v svoji prijavi zahteva prednostno pravico od prvega dne razstavitve izuma ali videza izdelka ali njegovega dela oziroma uporabe znaka.

(2) Oseba, ki zahteva prednostno pravico iz prejšnjega odstavka mora ob vložitvi prijave v Republiki Sloveniji navesti podatke o vrsti razstave, kraju, kjer je bila, datumih njenega odprtja in zaprtja ter o prvem dnevu razstavitve oziroma uporabe ter predložiti pisno potrdilo pristojnega organa države članice Pariške unije ali WTO, da gre za uradno ali uradno priznano mednarodno razstavo. Če prijavitelj ne ravna po določbah tega odstavka, se šteje, da prednostna pravica ni bila zahtevana.

(3) Z zahtevanjem prednostne pravice po prvem odstavku tega člena se rok za uveljavljanje unijske prednostne pravice iz prvega odstavka 61. člena tega zakona ne more podaljšati.

63. člen

(popravek ali dopolnitev zahteve za priznanje prednostne pravice)

(1) Prijavitelj lahko zahteva popravek ali dopolnitev zahteve za priznanje prednostne pravice v patentni prijavi v šestnajstih mesecih od datuma zahtevane prednostne pravice ali od spremenjenega datuma zahtevane prednostne pravice, če bi popravek ali dopolnitev povzročila spremembo v datumu zahtevane prednostne pravice, vendar le, če je zahteva vložena v štirih mesecih od datuma vložitve patentne prijave.

(2) Prijavitelj mora hkrati z zahtevo plačati pristojbino, sicer se šteje, da je zahteva umaknjena.

(3) Če je prijavitelj zahteval objavo po drugem odstavku 89. člena tega zakona in nato vložil tudi zahtevo iz prvega odstavka tega člena, se šteje, da zahteva iz prvega odstavka tega člena ni bila vložena razen, če je prijavitelj umaknil zahtevo po drugem odstavku 89. člena tega zakona, še pred zaključkom tehničnih priprav za objavo prijave.

(4) Če je zaradi popravka ali dopolnitve zahteve za priznanje prednostne pravice spremenjen datum zahtevane prednostne pravice, se štejejo roki od spremenjenega datuma zahtevane prednostne pravice.

64. člen

(vzpostavitev prednostne pravice)

(1) Če je datum vložitve patentne prijave, pri kateri bi bila lahko zahtevana prednostna pravica iz prve prijave, kasnejši od zadnjega datuma za uveljavljanje prednostne pravice, vendar ne več kot za dva meseca, lahko prijavitelj zahteva vzpostavitev prednostne pravice, če kljub skrbnemu ravnanju, ki so ga zahtevale okoliščine, ni mogel vložiti prijave v roku iz prvega odstavka 61. člena tega zakona.

(2) Prijavitelj mora vložiti zahtevo za vzpostavitev prednostne pravice v dveh mesecih od zadnjega datuma za uveljavljanje prednostne pravice in pred zaključkom tehničnih priprav za objavo prijave. Hkrati z zahtevo mora plačati tudi pristojbino, sicer se šteje, da je zahteva umaknjena.

65. člen

(prepoved širitve obsega prijave)

(1) Vsebina predmeta patentne prijave po datumu vložitve prijave ne sme biti razširjena prek vsebine predmeta prvotno sprejete prijave.

(2) V prijavi modela se po datumu vložitve prijave ne sme bistveno spremeniti videz izdelka ali njegovega dela ali povečati število izdelkov.

(3) V prijavi znamke se po datumu vložitve prijave ne sme bistveno spremeniti znak ali razširiti prvotni seznam blaga ali storitev.

66. člen

(podaljšanje rokov)

(1) Prijavitelj ali imetnik lahko pred iztekom roka po tem zakonu zahteva njegovo podaljšanje za največ tri mesece.

(2) Roki za vložitev tožbe in roki iz prejšnjega odstavka, prvega odstavka 13., drugega odstavka 27. člena, drugega odstavka 35., prvega odstavka 61., prvega odstavka 62., prvega odstavka 63., drugega odstavka 64., drugega odstavka 67., drugega odstavka 68., tretjega odstavka 80., tretjega odstavka 86., prvega odstavka 91., tretjega odstavka 92., drugega in tretjega odstavka 94., prvega in petega odstavka 101., 109., 110., prvega odstavka 117., drugega odstavka 130. ter drugega odstavka 137. člena, niso podaljšljivi.

67. člen

(nadaljevanje postopka po zamudi)

(1) Prijavitelj, ki je zamudil rok za izpolnitev obveznosti, zahtevanih v postopku za pridobitev pravice, lahko zahteva, da se zamujeni rok šteje kot pravočasen in da se odpravijo pravne posledice zamude ter da Urad nadaljuje s postopkom pridobitve pravice.

(2) Zahteva za nadaljevanje postopka se vloži v dveh mesecih od dneva, ko je bil prijavitelj seznanjen z zamudo oziroma z njenimi pravnimi posledicami. Prijavitelj mora hkrati z zahtevo opraviti zamujeno dejanje in plačati pristojbino za nadaljevanje postopka. Če v tem roku zamujeno dejanje ni opravljeno ali če pristojbina za nadaljevanje postopka ni plačana, se šteje, da zahteva ni bila vložena.

(3) Nadaljevanja postopka ni mogoče zahtevati zaradi zamude roka iz prejšnjega odstavka in roka za vložitev ugovora ali tožbe, ali če je vložena zahteva za vrnitev v prejšnje stanje, ali zahteva za popravek ali dopolnitev zahteve za priznanje prednostne pravice, ali zahteva za vzpostavitev prednostne pravice.

(4) Če je Urad ugodil zahtevi za nadaljevanje postopka, se smiselno uporablja šesti oziroma sedmi odstavek 68. člena tega zakona.

68. člen

(vrnitev v prejšnje stanje)

(1) Stranka sme v postopku pred Uradom iz upravičenih razlogov zahtevati vrnitev v prejšnje stanje, če kljub skrbnemu ravnanju, ki so ga zahtevale okoliščine, ni mogla pravočasno izvršiti obveznosti, ki jih je Urad zahteval v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi, in se je zaradi tega njena prijava ali kakšna druga vloga štela za umaknjeno ali je bila zavrnjena ali zavrnjena oziroma je pravica prenehala veljati.

(2) Zahteva za vrnitev v prejšnje stanje se vloži v treh mesecih, šteto od dneva, ko je prenehal vzrok, ki je povzročil zamudo, če je stranka šele pozneje zvedela za zamudo, pa od dneva, ko je za to zvedela. Hkrati z zahtevo je treba opraviti zamujeno dejanje in plačati pristojbino. Če ob vložitvi zahteve zamujeno dejanje ni opravljeno ali če pristojbina ni plačana, se šteje, da je zahteva umaknjena.

(3) Urad ne more zavrniti zahteve za vrnitev v prejšnje stanje v delu ali v celoti, če ni stranke pred tem pisno seznanil z razlogi za zavrnitev zahteve v delu ali v celoti in če je ni pozval, naj se v roku treh mesecev od vročitve poziva izreče o razlogih za zavrnitev zahteve.

(4) Po enem letu od dneva zamude se ne more več zahtevati vrnitve v prejšnje stanje.

(5) Vrnitve v prejšnje stanje ni mogoče zahtevati zaradi zamude rokov za vložitev zahteve za vrnitev v prejšnje stanje, zahteve za nadaljevanje postopka, ugovora ali tožbe, zahteve za uveljavljanje prednostne pravice in za predložitev prepisa prve prijave, zahteve za popravek ali dopolnitev zahteve za priznanje prednostne pravice ali zahteve za vzpostavitev prednostne pravice.

(6) Vsak, ki je v dobri veri uporabljal ali imel učinkovite in resne priprave za uporabo izuma ali modela, ki je predmet objavljene prijave, sme v obdobju med izgubo pravice po prvem odstavku tega člena in objavo vrnitve v prejšnje stanje pri tej pravici, brez nadomestila nadaljevati s takšno uporabo v svojem poslu ali za njegove potrebe.

(7) Če je prijavitelj ali imetnik znamke z vrnitvijo v prejšnje stanje ponovno vzpostavil svojo pravico do znamke, ne more uveljavljati svoje pravice proti komurkoli, ki je v obdobju med izgubo pravice po prvem odstavku tega člena in objavo vrnitve v prejšnje stanje te pravice v dobri veri dal blago na trg ali opravljal storitve pod znakom, ki je enak ali podoben njegovi znamki.

69. člen

(umik vloge)

(1) Stranka lahko v postopku pred Uradom kadarkoli med postopkom umakne svojo vlogo.

(2) Vloga je umaknjena z dnem, ko prejme Urad zahtevo za umik vloge.

(3) Na podlagi zahteve za umik vloge izda Urad sklep o ustavitvi postopka.

(4) Če je prijavitelj umaknil zahtevo za podelitev patenta po zaključku tehničnih priprav za objavo te prijave in je bila prijava objavljena, se objava prijave ne šteje v stanje tehnike po 12. členu tega zakona.

70. člen

(seznanitev prijavitelja pred zavrnitvijo pravice)

(1) Urad ne more izdati odločbe o zavrnitvi ali odločbe o delni zavrnitvi zahteve za podelitev oziroma registracijo pravice, če ni prej pisno seznanil prijavitelja z razlogi, zaradi katerih ne more podeliti oziroma registrirati pravice ali je ne more podeliti oziroma registrirati v zahtevanem obsegu, in če ni prijavitelja pozval, naj se v treh mesecih od vročitve poziva izreče o teh razlogih oziroma vloženo zahtevo spremeni ali dopolni.

(2) Če se prijavitelj pravočasno izreče o razlogih za zavrnitev zahteve v delu ali v celoti, ali spremeni oziroma dopolni svojo zahtevo, Urad pred izdajo odločbe preveri, ali so še podani razlogi za zavrnitev ali delno zavrnitev zahteve za podelitev ali registracijo pravice.

71. člen

(upravni spor)

Zoper odločbo ali sklep Urada ni pritožbe, možna pa je tožba v upravnem sporu, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani. V sporu odloča sodišče na sedežu v Ljubljani.

72. člen

(postopek v zvezi s tožbami)

(1) Sodišče nemudoma obvesti Urad o prejemu tožbe po tem zakonu in pravnomočni odločbi. Sodišče pošlje Uradu sodbo s potrdilom o pravnomočnosti zaradi izvršitve.

(2) Urad izda odločbo, s katero se sodba izvrši.

(3) Postopki v zvezi s tožbami po tem zakonu so hitri. Sodišče odloča o tožbah po tem zakonu prednostno.

(4) Prvi in drugi odstavek tega člena se ne uporabljata pri sporih zaradi kršitve pravic.

73. člen

(izumitelj, oblikovalec)

(1) V postopku za podelitev patenta se izumitelj, naveden v prijavi, šteje za izumitelja, razen če sodišče odloči drugače.

(2) Prvi odstavek tega člena se smiselno uporablja za oblikovalca videza izdelka.

(3) Urad ne preverja točnosti podatkov o izumitelju ali oblikovalcu.

74. člen

(imetnik pravice)

(1) Patent se podeli oziroma model ali znamka se registrira na ime tistega, ki je ob podelitvi ali registraciji naveden kot prijavitelj.

(2) Določba prejšnjega odstavka se smiselno uporablja, če je kot prijavitelj navedenih več oseb. Urad ne določa medsebojnih razmerij med osebami, ki so navedeni kot prijavitelj.

75. člen

(prenos in licenca pravic)

(1) Imetnik patenta, modela ali znamke lahko v delu ali v celoti s pogodbo prenaša svojo pravico in sklepa licenčne pogodbe.

(2) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja za prijavitelja.

(3) Kolektivne znamke in geografske označbe ni mogoče prenesti in ne moreta biti predmet licenčne pogodbe.

76. člen

(čas pridobitve pravic)

(1) Ob upoštevanju drugega odstavka tega člena se pravice iz 18., 37., 47. in 58. člena tega zakona pridobijo z dnevom vpisa v ustrezen register.

(2) Ob upoštevanju 122. člena tega zakona ni mogoče uveljavljati pravice iz prvega odstavka 18. člena tega zakona v tožbi po 121. členu tega zakona zaradi kršitve patenta pred dnevom izdaje ugotovitvene odločbe po točki a) ali b) prvega odstavka 93. člena tega zakona ali pred dnevom vpisa evropskega patenta v register pri Uradu.

77. člen

(prenehanje veljavnosti)

Podeljene oziroma registrirane pravice prenehajo veljati tudi pred predpisanimi roki iz 22., 23., 40. in 52. člena tega zakona:

a) če se imetnik odpove pravici – naslednji dan, ko prejme Urad vlogo o odpovedi;

b) če niso v skladu s tem zakonom plačane predpisane pristojbine;

c) na podlagi pravnomočne sodbe sodišča oziroma odločbe Urada v primerih, ki so predvideni s tem zakonom – z dnem, ki je določen s to sodbo oziroma odločbo.

78. člen

(poprava pomot)

(1) Urad sme po uradni dolžnosti ali na zahtevo stranke vsak čas popraviti pomote v imenih, datumih, številkah ter drugih očitnih pomotah v aktih Urada, objavah in registrih.

(2) Poprava pomot v objavah se objavi v uradnem glasilu.

Sedmo poglavje

POSTOPEK PRIDOBITVE PRAVIC

1. oddelek

Vložitev prijav in formalni preizkus

79. člen

(sestavine prijave)

(1) Prijava mora vsebovati navedbo, iz katere je mogoče razbrati, da se zahteva pridobitev določene pravice, in:

a) za patent – vse sestavine iz prvega odstavka 86. člena tega zakona;

b) za model – vse sestavine iz prvega odstavka 94. člena tega zakona;

c) za znamko – vse sestavine iz prvega odstavka 97. člena tega zakona oziroma za kolektivno znamko tudi pravilnik iz 46. člena tega zakona.

(2) Prijava mora vsebovati tudi:

a) pooblastilo zastopniku, če je prijava vložena po zastopniku;

b) besedilo prijave v slovenskem jeziku, če je bila prijava prvotno vložena po drugem odstavku 81. člena tega zakona v tujem jeziku;

c) potrdilo o plačilu celotnega zneska prijavnne pristojbine.

(3) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskimi predpisi natančneje določi vsebino prijav in postopek podelitve patenta, registracije modela in registracije znamke.

80. člen

(oblika in način vložitve prijave)

(1) Prijava za pridobitev posamezne pravice mora biti po vsebini in obliki sestavljena v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, in mora vsebovati vse podatke. Prijava mora biti čitljiva in predložena tako, da je mogoče njeno vsebino jasno in primerno reproducirati.

(2) Prijava se lahko vloži v pisni obliki osebno ali po pošti, po telefaksu ali drugih elektronskih medijih. Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi način vlaganja prijav po drugih elektronskih medijih.

(3) Če prijava, ki je bila vložena po telefaksu ali drugem elektronskem mediju, ni čitljiva ali je ni mogoče jasno in primerno reproducirati, Urad pozove prijavitelja, naj v treh mesecih od vročitve poziva predloži nov izvod iste prijave v pisni obliki. Če Urad v tem roku ne prejme zahtevanega izvoda prijave, se šteje, da je prijava umaknjena.

(4) Ob vložitvi prijave ali v treh mesecih od vročitve poziva Urada se plača prijavna pristojbina. Če pristojbina ni v celoti pravočasno plačana, se šteje, da je prijava umaknjena.

81. člen

(jezik prijave)

(1) Prijava mora biti vložena v slovenskem jeziku, razen če je s tem zakonom ali mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo določeno drugače.

(2) Prijava je lahko vložena tudi v kateremkoli tujem jeziku, če vsebuje v slovenskem jeziku ali v enem izmed uradnih jezikov EPK, Madridskega aranžmaja, Madridskega Protokola ali Haaškega sporazuma vsaj navedbo pravice, ki se zahteva, in navedbo, ki omogoča stik Urada s prijaviteljem.

(3) Če je prijava vložena v tujem jeziku, mora prijavitelj v treh mesecih od vročitve poziva Uradu predložiti prevod te prijave v slovenskem jeziku. Če Urad ne prejme pravočasno prevoda te prijave v slovenskem jeziku, se šteje, da je prijava umaknjena.

(4) Urad vodi postopek na podlagi prijave v slovenskem jeziku.

82. člen

(določitev datuma vložitve prijave)

(1) Urad določi ob upoštevanju drugega odstavka 81. člena tega zakona datum vložitve prijave in številko prijave pri vsaki prijavi, ki vsebuje vsaj:

a) navedbo, iz katere je mogoče razbrati, da se zahteva pridobitev določene pravice;

b) podatke, ki omogočajo Uradu ugotovitev identitete prijavitelja, ali vzpostavitev stika z njim;

c) najnujnejše sestavine prijave za pravico, katere pridobitev se zahteva, po drugem odstavku tega člena.

(2) Najnujnejše sestavine iz točke c) prejšnjega odstavka so:

a) pri patentni prijavi: del prijave, ki je na prvi pogled videti kot opis izuma;

b) pri prijavi modela: fotografija ali grafični prikaz videza izdelka oziroma pri dvodimenzionalnih izdelkih primerok izdelka ali njegovega dela, če je zahtevan odlog objave po drugem odstavku 94. člena tega zakona;

c) pri prijavi znamke: prikaz znaka in navedba blaga ali storitev, za katere se zahteva varstvo, in pravilnik iz 46. člena tega zakona pri prijavi kolektivne znamke.

(3) Kot datum vložitve prijave se šteje datum, ko je Urad ob upoštevanju 83. člena tega zakona prejel vse sestavine iz prvega odstavka tega člena, razen če ta zakon ali mednarodna pogodba, ki obvezuje Republiko Slovenijo, določata drugače. Urad izda prijavitelju potrdilo o prejemu prijave, na katerem sta navedena datum vložitve in številka prijave.

(4) Če prijava ne vsebuje vseh sestavin iz prvega odstavka tega člena in ji ni mogoče določiti številke in datuma vložitve, Urad takoj, ko prejme podatke, ki omogočajo vzpostavitev stika s prijaviteljem, o tem obvesti prijavitelja in ga pozove, naj v treh mesecih od vročitve poziva prijavo dopolni vsaj tako, da bo izpolnjevala pogoje iz prvega odstavka tega člena.

(5) Če je prijava iz prejšnjega odstavka pravočasno dopolnjena tako, da vsebuje vse sestavine iz prvega odstavka tega člena, Urad pri prijavi določi številko in datum vložitve prijave z dnem prejema vseh sestavin iz prvega odstavka tega člena, in o tem izda prijavitelju potrdilo.

(6) Če prijava iz četrtega odstavka tega člena ni pravočasno ali v celoti ustrezno dopolnjena, se šteje, da je umaknjena, o čemer Urad obvesti prijavitelja.

83. člen

(posebnosti pri določitvi datuma vložitve patentne prijave)

(1) Če je ob določanju datuma vložitve patentne prijave videti, kot da v prijavi manjka del opisa izuma ali skica, na katero se prijavitelj sklicuje v prijavi, Urad o tem brez odlašanja obvesti prijavitelja, in ga pozove, naj v treh mesecih od vročitve poziva prijavo ustrezno dopolni.

(2) Če prijavitelj v roku iz prejšnjega odstavka predloži manjkajoči del opisa izuma ali manjkajočo skico, se ta del opisa izuma ali skica vključi v prijavo, kot datum vložitve prijave pa se šteje datum, ko je Urad prejel ta del opisa izuma ali to skico, ali datum, ko je Urad prejel vse sestavine iz prvega odstavka 82. člena tega zakona, in sicer tisti, ki je kasnejši.

(3) Če prijavitelj pri prijavi, v kateri je videti, kot da manjka del opisa izuma ali skica, zahteva prednostno pravico po 61. členu tega zakona, mora biti manjkajoči del opisa izuma ali skice v celoti vsebovan v prvi prijavi.

(4) Če prijavitelj uveljavlja prednostno pravico po 61. členu tega zakona, se za potrebe določitve datuma vložitve patentne prijave šteje, da so pri prijavi vložene najnujnejše sestavine iz točke a) drugega odstavka 82. člena tega zakona, če prijavitelj ob vložitvi prijave v Republiki Sloveniji navede datum, številko in državo oziroma urad vložitve prijave, na katero se sklicuje. Prijavitelj mora v takem primeru v treh mesecih od vročitve poziva Uradu predložiti prepis prve prijave iz tretjega odstavka 61. člena tega zakona, razen če je bila prva prijava vložena pri Uradu ali če je prva prijava dostopna Uradu po digitalni knjižnici, ki jo Urad sprejema za te potrebe. Če prijavitelj tega ne stori, se šteje, da prednostna pravica ni bila zahtevana.

84. člen

(poziv za predložitev vseh sestavin)

(1) Če prijava, kateri sta bila določena datum vložitve in številka, ne vsebuje vseh sestavin iz 79. člena tega zakona, Urad pozove prijavitelja, naj v treh mesecih od vročitve poziva prijavo ustrezno dopolni in odpravi ugotovljene pomanjkljivosti.

(2) Če prijava iz prejšnjega odstavka ni pravočasno in v celoti ustrezno dopolnjena, se šteje, da je umaknjena, razen v primerih iz četrtega odstavka 128. in petega odstavka 129. člena tega zakona.

85. člen

(formalni preizkus prijave)

(1) Urad pri prijavi, ki vsebuje vse sestavine iz 79. člena tega zakona, preveri, ali so vse sestavine prijave in morebitne priloge ali dokazila k prijavi, po vsebini in obliki sestavljene tako, kot je določeno s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

(2) Urad pri patentni prijavi poleg tega preveri, ali prijavljeni izum ustreza zahtevam iz drugega in četrtega odstavka 87. člena tega zakona in ali so plačane vse pristojbine, vključno z morebitnimi pristojbinami za vzdrževanje po četrtem odstavku 109. oziroma četrtem odstavku 110. člena tega zakona.

(3) Če Urad pri prijavi znamke ugotovi, da v seznamu blaga ali storitev kakšno blago ali storitev ni razvrščeno po mednarodni klasifikaciji, sprejeti z Nicejskim aranžmajem o mednarodni klasifikaciji proizvodov in storitev zaradi registracije znamk z dne 15. junija 1957, revidiranim 14. julija 1967 (Uradni list SFRJ – MP, št. 51/74, Uradni list RS – MP, št. 9/92, v nadaljnjem besedilu: Nicejska klasifikacija), ali da je razvrščeno v napačen razred po Nicejski klasifikaciji lahko, če gre za manjše pomanjkljivosti v seznamu blaga ali storitev, Urad sam razvrsti blago ali storitev oziroma popravi razvrstitev blaga ali storitev po Nicejski klasifikaciji in o tem obvesti prijavitelja. Če Urad sam razvrsti ali popravi več kot pet razvrstitev blaga ali storitev po Nicejski klasifikaciji, pozove prijavitelja, naj v roku enega meseca od vročitve poziva plača pristojbino za razvrstitev. Če prijavitelj ne plača pravočasno zahtevane pristojbine, se šteje, da je prijava za blago ali storitve, ki jih je Urad sam razvrstil ali popravil njihovo razvrstitev po Nicejski klasifikaciji, umaknjena.

(4) Če Urad pri prijavi znamke ugotovi, da je kakšno blago ali storitev v seznamu blaga ali storitev navedeno nejasno, ali če Urad ne ravna po prejšnjem odstavku, pozove prijavitelja, naj v treh mesecih od vročitve poziva odpravi nejasnosti in pomanjkljivosti glede razvrstitve blaga ali storitev po Nicejski klasifikaciji. Če prijavitelj ne odpravi pravočasno nejasnosti in pomanjkljivosti v seznamu blaga ali storitev, se šteje, da je prijava za blago ali storitve, ki jih prijavitelj ni jasno navedel in ni pravilno razvrstil po Nicejski klasifikaciji, umaknjena.

(5) Če Urad ugotovi kakšne pomanjkljivosti v prijavi ali v prilogah ali dokazilih k prijavi, pozove prijavitelja, naj v treh mesecih od vročitve poziva odpravi ugotovljene pomanjkljivosti.

(6) Če prijavitelj ne odpravi pravočasno vseh ugotovljenih pomanjkljivosti, se prijava šteje za umaknjeno, razen v primerih iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, četrtega odstavka 128. in petega odstavka 129. člena tega zakona.

(7) Če Urad ugotovi, da vse sestavine prijave in morebitne priloge in dokazila k prijavi po vsebini in obliki ustrezajo določbam tega zakona in predpisom, izdanim na njegovi podlagi, se postopek nadaljuje:

a) pri patentni prijavi – po določbah 88. in nadaljnjih členov tega zakona;

b) pri prijavi modela – po določbi 96. člena tega zakona;

c) pri prijavi znamke – po določbah 99. in nadaljnjih členov tega zakona.

2. oddelek

Posebne določbe za patent

86. člen

(sestavine patentne prijave)

(1) Patentna prijava mora imeti naslednje sestavine:

a) zahtevo za podelitev patenta;

b) opis izuma;

c) enega ali več patentnih zahtevkov;

d) kratko vsebino izuma (povzetek);

e) skico ali skice izuma, če je to potrebno.

(2) Najkasneje do izdaje sklepa o objavi prijave lahko prijavitelj vloži patentno prijavo, katere predmet je izločen

iz prvotne patentne prijave (v nadaljnjem besedilu: izločena prijava) in ne presega njene vsebine. Šteje se, da je izločena prijava vložena z istim datumom kot prvotna prijava. Za izločeno prijavo se lahko zahteva ista prednostna pravica kot za prvotno prijavo.

(3) Patent s skrajšanim trajanjem se zahteva ob vložitvi patentne prijave ali v dvanajstih mesecih od datuma njene vložitve. Po izteku tega roka zahteve ni mogoče preklicati.

87. člen

(vsebina sestavin patentne prijave)

(1) Zahteva za podelitev patenta mora vsebovati podatke o prijavitelju (priimek, ime in naslov oziroma firmo in sedež), naziv izuma, ki opredeljuje njegov predmet, ter druge podatke, določene s podzakonskim predpisom, ki se nanašajo na prijavo.

(2) Opis izuma mora vsebovati prikaz problema, podatke o stanju tehnike oziroma dosedanjih rešitvah in njihovih pomanjkljivostih, ki so prijavitelju znane, ter opis nove rešitve. Izum mora biti v opisu predstavljen dovolj jasno in popolno, da ga lahko uporabi strokovnjak s področja, na katerega se predmet izuma nanaša.

(3) Če se izum nanaša na biološki material, določen s podzakonskim predpisom, ki ni dostopen javnosti in ga v prijavi ni mogoče opisati na način, ki omogoča strokovnjaku s področja, na katerega se nanaša predmet izuma, da ga uporabi, se opis izuma dopolni s potrdilom o deponiranju biološkega materiala, pri katerem izmed mednarodnih depozitarnih organov po 7. členu Budimpeštanske pogodbe o mednarodnem priznanju depozita mikroorganizmov za postopek patentiranja z dne 28. aprila 1977, dopolnjene 26. septembra 1980 (Uradni list RS – MP, št. 21/97).

(4) V patentnem zahtevku ali zahtevkih mora biti naveden predmet zahtevanega varstva. Patentni zahtevki morajo biti jasni in strnjeni ter podprti z opisom.

(5) Povzetek je namenjen le tehničnemu informiranju in ga ni mogoče uporabiti v druge namene, zlasti ne za razlago obsega zahtevanega varstva.

(6) Ena patentna prijava lahko vsebuje tudi več izumov, ki so med seboj tako povezani, da pomenijo enotno izumiteljsko zamisel.

88. člen

(preizkus pogojev za podelitev patenta)

(1) Urad pri patentni prijavi preveri:

a) ali je ob upoštevanju 11. člena tega zakona predmet prijavljenega izuma mogoče zavarovati s patentom;

b) ali prijavljeni izum na prvi pogled ustreza zahtevam iz 12., 14. in 15. člena tega zakona.

(2) Urad pri prijavi za patent s skrajšanim trajanjem preveri:

a) ali je ob upoštevanju prvega odstavka in točke a) drugega odstavka 11. člena tega zakona predmet prijavljenega izuma mogoče zavarovati s patentom s skrajšanim trajanjem;

b) ali prijavljeni izum na prvi pogled ustreza zahtevam iz 12., 15. in 16. člena tega zakona.

(3) Če Urad ugotovi, da patentni zahtevki iz patentne prijave ustrezajo vsem zahtevam iz prvega odstavka tega člena oziroma da patentni zahtevki iz prijave za patent s skrajšanim trajanjem ustrezajo vsem zahtevam iz prejšnjega odstavka, sprejme sklep o objavi prijave v uradnem glasilu Urada.

(4) Če Urad ugotovi, da patentni zahtevki iz prijave ne ustrezajo vsem zahtevam iz prvega odstavka tega člena oziroma da patentni zahtevki iz prijave za patent s skrajšanim trajanjem ne ustrezajo vsem zahtevam iz drugega odstavka tega člena, zavrne zahtevo za podelitev patenta.

(5) Če Urad ugotovi, da kakšni patentni zahtevki iz prijave ne ustrezajo vsem zahtevam iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, zavrne prijavo le v tem delu.

89. člen

(objava patentne prijave)

(1) Urad objavi patentno prijavo po poteku osemnajstih mesecev od datuma vložitve prijave ali od datuma prednostne pravice, če je ta zahtevana.

(2) Prijavitelj lahko zahteva, da se prijava objavi pred rokom iz prejšnjega odstavka, vendar ne prej kot po poteku treh mesecev od datuma vložitve prijave ali od datuma prednostne pravice, če je ta zahtevana.

(3) Hkrati z objavo patentne prijave objavi Urad tudi podelitev patenta.

90. člen

(podelitev patenta)

(1) Urad izda odločbo o podelitvi patenta in vpiše patent v register patentov. Kot datum podelitve patenta se šteje datum objave patentne prijave.

(2) Do izdaje odločbe po 93. členu tega zakona je obseg varstva določen z vsebino objavljenih patentnih zahtevkov.

91. člen

(rok za predložitev pisnega dokazila)

(1) Najkasneje do izteka devetega leta trajanja patenta mora imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta Uradu predložiti pisno dokazilo o tem, da patentirani izum ustreza vsem zahtevam po 10., 12., 14. in 15. členu tega zakona.

(2) Imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta mora ob predložitvi dokazila iz prejšnjega odstavka ali v treh mesecih od vročitve poziva Urada plačati pristojbino za izdajo ugotovitevne odločbe. Če pristojbina ni pravočasno plačana, se šteje, da dokazilo ni bilo vloženo.

(3) Če imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta ne ravna po prvem odstavku tega člena, preneha patent veljati z dnem, ko poteče deseto leto njegove veljavnosti.

(4) Če imetnik patenta predloži dokazilo iz prvega odstavka tega člena zaradi tožbe po 121. členu tega zakona, izda Urad prednostno eno od odločb iz 93. člena tega zakona.

(5) Določbe tega člena ne veljajo za patent s skrajšanim trajanjem.

(6) Za evropski patent, ki je veljaven v Republiki Sloveniji na podlagi evropske patentne prijave, vložene v skladu z drugim odstavkom 3. člena tega zakona, so določbe tega ter 92. in 93. člena tega zakona neposredno izpolnjene z dnem, ko je EPU objavil njegovo podelitev.

92. člen

(vrste pisnega dokazila)

(1) Za dokazilo iz 91. člena tega zakona se šteje slovenski prevod enega ali več evropskih patentov, ki jih je podelil EPU za isti izum.

(2) Če za isti izum ni bila vložena prijava za evropski patent, se lahko kot dokazilo iz 91. člena tega zakona predloži slovenski prevod patenta za isti izum, ki ga je po popolnem preizkusu podelila katerakoli druga ustanova, ki ima po 32. členu PCT status mednarodne ustanove za predhodno preizkušanje, ali drug patentni urad, s katerim je bila sklenjena ustrezna pogodba.

(3) Če postopek podelitve patenta, ki naj bi služil kot dokazilo po prvem ali drugem odstavku tega člena, še ni končan, mora prijavitelj v roku iz prvega odstavka 91. člena tega zakona o tem obvestiti Urad. Na podlagi obvestila Urad prekine postopek. Postopek se nadaljuje, če imetnik patenta v treh mesecih od dneva podelitve patenta, Uradu predloži dokazilo po tem členu. Če dokazilo po tem členu ni predloženo v tem roku, se šteje, da je patent prenehal veljati z dnem, ko poteče deseto leto njegove veljavnosti.

(4) Slovenski prevod patenta, ki služi kot dokazilo iz 91. člena tega zakona, ne more zagotavljati večjega obsega

patentnega varstva, kot ga zagotavlja izvorno besedilo prevedenega patenta.

(5) Če Urad dvomi v pravilnost prevoda, lahko zahteva, da imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta v treh mesecih od vročitve poziva predloži overjen slovenski prevod patenta, ki služi kot dokazilo iz 91. člena tega zakona. Če overjen slovenski prevod ni pravočasno predložen, se šteje, da dokazilo ni bilo vloženo.

(6) Če je dokazilo predloženo na podlagi drugega odstavka tega člena, mora imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta predložiti seznam in kopije vseh drugih patentov, ki bi lahko šteli za dokazilo, vključno s podatki o patentnih prijavih in patentih, ki so bili zavrnjeni. Če seznam in kopije dokumentov niso priložene k dokazilu, se šteje, da dokazilo ni bilo vloženo.

(7) Če Urad ugotovi, da je dokazilo na podlagi tega člena ponarejeno ali da ni resnično, Urad z odločbo razglasi patent za ničnega.

(8) Če imetnik patenta ali imetnik izključne pravice iz patenta nima dokazila po prvem ali drugem odstavku tega člena, lahko ob plačilu posebne pristojbine od Urada zahteva, da ta od katerekoli ustanove ali urada, navedenega v drugem odstavku tega člena, pridobi ustrezne podatke ali mnenje kot podlago za izdajo ene od odločb po 93. členu tega zakona.

93. člen

(izdaja ugotovitvene odločbe)

(1) Urad izda na podlagi predloženega dokazila in drugih dokumentov po 92. členu tega zakona:

a) ugotovitevno odločbo, da izum ustreza zahtevam iz 10., 12., 14. in 15. člena tega zakona in da tem zahtevam v celoti ustrezajo patentni zahtevki podeljenega patenta; ali

b) ugotovitevno odločbo, da izum le deloma ustreza zahtevam iz 10., 12., 14. in 15. člena tega zakona, zaradi česar se ustrezno spremenijo patentni zahtevki podeljenega patenta; ali

c) ugotovitevno odločbo, da izum ob datumu vložitve patentne prijave ni ustrezal zahtevam iz 10., 12., 14. in 15. člena tega zakona, zaradi česar se patent razglasi za ničnega.

(2) Urad ne more izdati odločbe po točki b) ali c) iz prejšnjega odstavka, če ni prej pisno seznanil imetnika patenta o predvidenih spremembah patentnih zahtevkov ali ničnosti patenta in če ni imetnika patenta pozval, naj se v treh mesecih od vročitve poziva o tem izreče oziroma ustrezno spremeni ali dopolni patentne zahtevke. Če se imetnik patenta pravočasno izreče oziroma spremeni ali dopolni patentne zahtevke, Urad pred izdajo odločbe po točki b) ali c) iz prejšnjega odstavka preveri, ali so še podani razlogi za njeno izdajo. Če se imetnik patenta ne izreče pravočasno, se šteje, da soglaša z mnenjem Urada.

(3) Patentni zahtevki, spremenjeni z odločbo iz točke b) prvega odstavka tega člena ne morejo zagotavljati večjega obsega varstva, kot ga zagotavljajo patentni zahtevki patenta, podeljenega z odločbo po 90. členu tega zakona.

(4) Če Urad na podlagi predloženih dokazil po prvem odstavku 92. člena tega zakona ugotovi, da podeljeni patent ne ustreza zahtevi iz šestega odstavka 87. člena tega zakona, razdeli prvotni patent na več patentov, ki obdržijo datum vložitve prijave in datum morebitne zahtevane prednostne pravice prvotnega patenta.

3. oddelek

Posebne določbe za model

94. člen

(sestavine prijave modela)

(1) Prijava modela mora imeti naslednje sestavine:

a) zahtevo za registracijo modela;

b) fotografijo ali grafični prikaz videza izdelka ali njegovega dela oziroma izdelkov, če se prijava nanaša na več izdelkov, v številu izvodov, predpisanim s podzakonskim predpisom.

(2) V prijavi lahko prijavitelj zahteva, da se glavni podatki iz prijave ne objavijo pred iztekom dvanajstih mesecev od datuma vložitve prijave oziroma datuma prednosti, če je ta zahtevana. Če se prijava nanaša na več izdelkov, ni mogoče zahtevati odloga objave le za nekatere izdelke.

(3) Če se prijava nanaša na dvodimenzionalni izdelek, vključno s tekstilnim vzorcem ali hologramom, ali njegov del in je zahtevan odlog objave po prejšnjem odstavku, se lahko ob vložitvi prijave namesto fotografije ali grafičnega prikaza videza izdelka ali njegovega dela priloži primerek tega izdelka ali njegovega dela. Fotografijo ali grafični prikaz tega izdelka v številu izvodov, predpisanim s podzakonskim predpisom, mora prijavitelj predložiti najkasneje dva meseca pred iztekom roka zahtevanega odloga objave po prejšnjem odstavku, sicer se šteje, da je prijava umaknjena.

95. člen

(vsebina sestavin prijave modela)

(1) Zahteva za registracijo modela mora vsebovati podatke o prijavitelju (priimek, ime in naslov oziroma firmo in sedež), navedbo izdelka, na katerega se predmet prijave nanaša, razvrstitev po mednarodni klasifikaciji, sprejeti z Locarnskim aranžmajem o ustanovitvi mednarodne klasifikacije za industrijske vzorce in modele z dne 8. oktobra 1968 (Uradni list SFRJ – MP, št. 51/74, Uradni list RS – MP, št. 9/92, v nadaljnjem besedilu: Locarnska klasifikacija), ter druge podatke, določene s podzakonskim predpisom, ki se nanašajo na prijavo.

(2) Ena prijava modela se lahko nanaša na več izdelkov, če so razvrščeni v isti razred Locarnske klasifikacije.

(3) Iz fotografije ali grafičnega prikaza videza izdelka ali njegovega dela mora biti razvidno, v čem je novost in individualni značaj videza izdelka, za katerega se zahteva varstvo.

96. člen

(preizkus pogojev za registracijo modela)

(1) Urad pri prijavi modela preveri, ali je ob upoštevanju določb 36. člena tega zakona, razen točke b), prijavljeni videz izdelka mogoče registrirati kot model.

(2) Če Urad ugotovi, da prijavljeni videz izdelka ustreza zahtevam iz prejšnjega odstavka, izda odločbo o registraciji modela, vpiše model v register in objavi registracijo modela.

(3) Če Urad ugotovi, da prijavljeni videz izdelka ne ustreza zahtevam iz prvega odstavka tega člena, prijavo modela v delu ali v celoti zavrne.

4. oddelek

Posebne določbe za znamko

97. člen

(sestavine prijave znamke)

(1) Prijava znamke mora imeti naslednje sestavine:

a) zahtevo za registracijo znamke;

b) seznam blaga ali storitev, za katere se zahteva varstvo;

c) prikaz znaka v številu izvodov, predpisanim s podzakonskim predpisom.

(2) Prijava kolektivne znamke mora poleg sestavin iz prejšnjega odstavka vsebovati tudi pravilnik iz 46. člena tega zakona.

(3) Za vsak znak se vloži posebna prijava. Prijavitelj sme z eno prijavo zahtevati registracijo znamke za več vrst blaga ali storitev. Prijavitelj lahko z več prijavi zahteva tudi registracijo več različnih ali podobnih znamk za isto vrsto blaga ali storitev.

(4) Na zahtevo prijavitelja se lahko prijava znamke za blago ali storitve, ki so razvrščeni v dva ali več razredov po Nicejski klasifikaciji, med postopkom registracije, vključno z

upravnim sporom, razdeli v več prijav. Vsaka prijava obdrži datum vložitve prvotne prijave in datum prednostne pravice, če je ta zahtevana.

98. člen

(vsebina sestavin prijave znamke)

(1) Zahteva za registracijo znamke mora vsebovati podatke o prijavitelju (priimek, ime in naslov oziroma firmo in sedež), navedbo barv, če se prijava nanaša na znak v barvah, navedbo, če se prijava nanaša na tridimenzionalni znak, navedbo, če je prijava za kolektivno znamko, ter druge podatke, določene s podzakonskim predpisom, ki se nanašajo na prijavo.

(2) Blago in storitve, navedeni v seznamu blaga ali storitev, morajo biti razvrščeni po Nicejski klasifikaciji.

99. člen

(preizkus prijave na absolutne pogoje za zavrnitev znamke)

(1) Urad pred objavo prijave znamke preveri, ali je ob upoštevanju 42. in 43. člena tega zakona prijavljeni znak mogoče registrirati kot znamko. Pri prijavi kolektivne znamke Urad dodatno preveri, ali prijava ustreza zahtevam iz 45. in 46. člena tega zakona.

(2) Če Urad ugotovi, da prijavljeni znak ustreza zahtevam iz prejšnjega odstavka, objavi prijavo znamke.

(3) Če Urad ugotovi, da prijavljeni znak ne ustreza zahtevam iz prvega odstavka tega člena, prijavo znamke v delu ali v celoti zavrne.

100. člen

(nasprotujoče mnenje tretjih)

(1) Po objavi prijave znamke lahko vsakdo Uradu sporoči svoje mnenje, da prijavljenega znaka ob upoštevanju 42. in 43. člena tega zakona ni mogoče registrirati kot znamko, in navede razloge.

(2) Oseba, ki predloži takšno mnenje Uradu, ni stranka v postopku pred Uradom.

(3) Urad obvesti prijavitelja znamke o mnenju tretjih iz prvega odstavka tega člena. Prijavitelj lahko Uradu odgovori in navede svoje razloge glede prejetega mnenja tretjih.

101. člen

(ugovor zoper registracijo znamke)

(1) V treh mesecih od dneva objave prijave znamke lahko imetnik prejšnje znamke pri Uradu vloži pisni ugovor zoper registracijo znamke.

(2) Ugovor lahko temelji le na razlogih iz 44. člena tega zakona in mora vsebovati ustrezne dokaze.

(3) Ugovor po prvem odstavku tega člena lahko vloži tudi imetnik znamke, ki je registrirana v kakšni državi članici Pariške unije ali WTO in ki jo je v Republiki Sloveniji prijavil njegov posrednik ali zastopnik brez njegovega soglasja.

(4) Če je podlaga za ugovor točka f) prvega odstavka 44. člena tega zakona, lahko ugovor po tem členu vloži tudi imetnik prej pridobljene pravice iz točke f) prvega odstavka 44. člena tega zakona.

(5) Hkrati z vložitvijo ugovora ali najkasneje v treh mesecih od vročitve poziva Urada se plača pristojbina za ugovor in predloži pooblastilo za zastopanje, če je ugovor vložen po zastopniku.

(6) Če vložnik umakne ugovor, umika kasneje ne more preklicati.

(7) Če ugovor ne izpolnjuje pogojev iz tega člena, se šteje, da ni bil vložen.

102. člen

(preizkus prijave po ugovoru)

(1) Urad obvesti prijavitelja znamke o vložnem ugovoru. Prijavitelj se lahko v treh mesecih po prejemu obvestila izreče o razlogih iz ugovora.

(2) Na podlagi ugovora in morebitnega mnenja prijavitelja iz prejšnjega odstavka Urad preveri utemeljenost navedb v ugovoru.

(3) Če Urad v preizkusu navedb iz ugovora ugotovi, da ugovor ni utemeljen in da je znamko mogoče registrirati za prijavljeno blago ali storitve, se ugovor zavrne.

(4) Če Urad v preizkusu navedb iz ugovora ugotovi, da je ugovor utemeljen in da znamke ni mogoče registrirati za vse ali le za nekatero blago ali storitve, za katere je znak prijavljen, se prijava znamke v celoti ali delno zavrne.

103. člen

(registracija znamke)

(1) Če ugovor zoper registracijo znamke ni bil vložen ali če je bil zavrnjen ali se je štelo, da ni bil vložen, Urad pozove prijavitelja, naj v treh mesecih od vročitve poziva plača pristojbino za registracijo znamke. Ta pristojbina vključuje pristojbino za trajanje znamke za prvih deset let.

(2) Po plačilu pristojbine iz prejšnjega odstavka izda Urad odločbo o registraciji znamke, vpiše znamko v register in objavi registracijo znamke.

(3) Če prijavitelj ne plača pravočasno pristojbine iz prvega odstavka tega člena, se šteje, da je prijava umaknjena.

5. oddelek

Posebne določbe za geografsko označbo

104. člen

(registracija geografske označbe)

(1) Zahtevo za registracijo geografske označbe lahko vložijo združenja pravnih ali fizičnih oseb, zbornice, občine, širše lokalne skupnosti ali državni organi.

(2) Zahtevi iz prejšnjega odstavka mora biti priložena specifikacija, ki vsebuje predvsem:

- a) oznako, ki naj se registrira kot geografska označba;
- b) navedbo blaga, na katerega se predlagana geografska označba nanaša;
- c) opis blaga, vključno s surovinami in glavnimi fizikalnimi, kemičnimi, mikrobiološkimi, organoleptičnimi ali drugimi značilnostmi blaga;
- d) navedbo kraja oziroma območja, vključno z mejami;
- e) opis metode za pridobitev blaga, vključno z avtentičnimi in nespremenjenimi krajevnimi načini, če je to potrebno;
- f) opis povezave med blagom in krajem oziroma območjem;
- g) podrobne podatke o organih nadzora;
- h) podrobne podatke o označevanju blaga.

(3) Če zahteva ustreza določbam iz tega ter 55. in 56. člena tega zakona, izda Urad odločbo o registraciji geografske označbe, vpiše geografsko označbo v register in objavi registracijo geografske označbe.

(4) Določba tega člena se ne uporablja za geografske označbe, ki so zavarovane na podlagi tretjega odstavka 55. člena tega zakona.

Osmo poglavje

REGISTRI IN VZDRŽEVANJE PRAVIC

105. člen

(registri)

(1) Urad vodi registre patentov, modelov, znamk in geografskih označb ter registre prijav za navedene pravice. Registri so javni, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Za datum vpisa pravice v register se šteje datum podelitve patenta oziroma datum izdaje odločbe o registraciji modela, znamke ali geografske označbe.

(3) Urad na zahtevo vložnika in ob plačilu takse po zakonu, ki ureja upravne takse, izdaja potrdila iz registrov.

(4) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi vsebino registrov, vsebino zahtev za vpis spremembe v register, postopek vpisa spremembe v register, vsebino potrdil iz registra in postopek izdaje potrdil iz registra.

106. člen

(vsebina registrov)

(1) V register patentov se vpišejo predvsem naslednji podatki: registrska številka, datum vložitve in številka prijave, zahtevana prednostna pravica, datum objave, datum vpisa v register, številka in datum izdaje ugotovitvene odločbe po 93. členu tega zakona, podatki o imetniku (priimek, ime in naslov oziroma firma in sedež), vrsta patenta, podatki o izumitelju (priimek, ime in naslov), naziv izuma, podatki o vzdrževanju patenta, datum prenehanja patenta.

(2) V register modelov se vpišejo predvsem naslednji podatki: registrska številka, datum vložitve prijave, zahtevana prednostna pravica, datum objave, datum vpisa v register, podatki o imetniku (priimek, ime in naslov oziroma firma in sedež), podatki o oblikovalcu (priimek, ime in naslov), če oblikovalec to želi, navedba izdelka, število izdelkov, razvrstitev po Locarnski klasifikaciji, podatki o obnovitvi modela, datum prenehanja modela.

(3) V register znamk se vpišejo predvsem naslednji podatki: registrska številka, datum vložitve prijave, zahtevana prednostna pravica, datum objave prijave in registracije znamke, podatki o nasprotujočem mnenju tretjih, podatki o ugovoru in vložniku ugovora, datum vpisa v register, podatki o imetniku oziroma nosilcu (priimek, ime in naslov oziroma firma in sedež), videz znamke, seznam blaga oziroma storitev in razvrstitev blaga oziroma storitev po Nicejski klasifikaciji, podatki o mednarodni registraciji, podatki o obnovitvi znamke, podatki o razveljavitvi znamke, datum prenehanja znamke.

(4) V register geografskih označb se vpišejo predvsem naslednji podatki: registrska številka, datum vložitve zahteve, datum objave, datum vpisa v register, geografska označba, vrsta blaga in kraj, na katerega se oznaka nanaša.

(5) Po uradni dolžnosti se v registre iz prvega odstavka 105. člena tega zakona vpišejo podatki o sodnih sporih, o katerih je Urad obveščen, in pravnomočnih sodbah.

(6) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za registre prijav.

107. člen

(vpis sprememb v register)

(1) Na zahtevo vložnika se v register iz prvega odstavka 105. člena tega zakona vpišejo vse kasnejše spremembe, ki se nanašajo na pravico ali imetnika pravice. Ta odstavek se smiselno uporablja za prijave in prijavitelje.

(2) Prenos pravice ali licenca se na zahtevo ene od pogodbenih strank vpiše v ustreznih register.

(3) Tisti, ki je bil pred vpisom spremembe v registru vpisan kot imetnik pravice, lahko ob predložitvi ustreznih dokazov s tožbo v upravnem sporu pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani, kot izključno krajevno pristojnem sodišču, izpodbija vsako spremembo v registru, ki je bila v register nepravilno vpisana brez njegovega soglasja.

108. člen

(postopek za vpis sprememb)

(1) Ena zahteva za vpis spremembe se lahko nanaša na več sprememb v registru. Ena sama zahteva zadošča tudi, kadar se sprememba ali spremembe nanašajo na več kot eno prijavo oziroma pravico iste osebe, če so sprememba ali spremembe enake za vse zadevne prijave in pravice in če so v zahtevi navedene številke vseh zadevnih prijav in pravic.

(2) Za vpis vsake spremembe v register pri vsaki prijavi ali pravici se plača pristojbina ob vložitvi zahteve ali najkasneje v treh mesecih od vročitve poziva Urada. Če pristojbina ni pravočasno plačana, se šteje, da je zahteva umaknjena.

(3) Če vložni zahtevo za vpis spremembe tisti, ki je v registru vpisan kot imetnik pravice, Urad nemudoma izda odločbo o vpisu spremembe v register in vpiše spremembo v register.

(4) Če vložni zahtevo za vpis spremembe kdo, ki v registru ni vpisan kot imetnik pravice, mora skupaj z zahtevo ali v treh mesecih od vročitve poziva Urada predložiti soglasje imetnika pravice za vpis zahtevane spremembe v register ali po svoji izbiri kakšno drugo dokumentacijo, iz katere je razvidna pravna podlaga za vpis spremembe. Če Urad dvomi v resničnost navedb v zahtevi za vpis spremembe ali če je predložena dokumentacija v tujem jeziku, lahko zahteva, da vložnik zahteve v treh mesecih od vročitve poziva predloži dodatno dokumentacijo oziroma slovenski prevod predložene dokumentacije.

(5) Če vložnik ne predloži pravočasno dodatne dokumentacije ali njenega prevoda iz prejšnjega odstavka, se zahteva za vpis spremembe šteje za umaknjeno.

(6) Urad odloči o vpisu spremembe z odločbo.

109. člen

(pristojbine za vzdrževanje)

(1) Za vzdrževanje pravic se plačujejo pristojbine, ki zapadejo v plačilo, šteto od datuma vložitve prijave:

- a) za patent: vsako leto za naslednje leto veljavnosti;
- b) za model: vsakih pet let za naslednjih pet let veljavnosti;
- c) za znamko: vsakih deset let za naslednjih deset let veljavnosti.

(2) Pristojbine po prejšnjem odstavku se plačajo v enem letu pred datumom zapadlosti.

(3) Pristojbina za patentno prijavo vključuje pristojbino za vzdrževanje patenta za prva tri leta njegovega trajanja. Pristojbina za prijavo modela vključuje pristojbino za vzdrževanje modela za prvih pet let njegovega trajanja.

(4) Če traja postopek podelitve patenta več kot tri leta od datuma vložitve prijave oziroma postopek registracije modela več kot pet let od datuma vložitve prijave, se za patentno prijavo oziroma prijavo modela smiselno uporabljajo določbe prvega in drugega odstavka tega člena.

110. člen

(plačilo pristojbin za vzdrževanje v naknadnem roku)

(1) Če pristojbina za vzdrževanje pravice ni plačana v skladu z določbami 109. člena tega zakona do vključno datuma zapadlosti, jo je še mogoče plačati v naknadnem roku šestih mesecev, šteto od datuma zapadlosti pristojbine, ob dodatnem plačilu zamudne pristojbine. Zamudna pristojbina znaša 50% celotnega zneska predpisane pristojbine, ki ni bila pravočasno plačana.

(2) Urad opozori imetnika pravice, da pristojbina za vzdrževanje iz prvega odstavka 109. člena tega zakona ni bila pravočasno plačana, o možnosti plačila po prejšnjem odstavku in o posledicah neplačila teh pristojbin.

(3) Če pristojbine za vzdrževanje pravic niso plačane do datuma zapadlosti ali tudi po opozorilu Urada niso plačane v roku iz prvega odstavka tega člena, vključno z zamudno pristojbino, pravica preneha veljati naslednji dan po datumu zapadlosti iz prvega odstavka 109. člena tega zakona.

(4) Prvi in drugi odstavek tega člena se smiselno uporabljata v primerih iz četrtega odstavka 109. člena tega zakona. Če v takih primerih pristojbina za vzdrževanje, vključno z zamudno pristojbino, tudi v naknadnem roku ni plačana, se šteje, da je prijava umaknjena.

Deveto poglavje
SODNO VARSTVO IN UVELJAVLJANJE PRAVIC1. oddelek
Sodno varstvo1. pododdelek
Ničnost pravic

111. člen

(tožba za ugotovitev ničnosti)

Vsaka zainteresirana oseba lahko pri pristojnem sodišču vloži tožbo za ugotovitev ničnosti patenta, patenta s skrajšanim trajanjem, modela ali znamke.

112. člen

(tožba za ugotovitev ničnosti patenta)

(1) Tožba za ugotovitev ničnosti patenta se lahko vloži, če je podan eden izmed naslednjih razlogov:

a) da izum ob datumu vložitve prijave ni izpolnjeval vseh zahtev iz 10., 11., 12., 14. in 15. člena tega zakona oziroma pri patentu s skrajšanim trajanjem zahtev iz 16. člena tega zakona;

b) da izum v opisu ni predstavljen dovolj jasno in popolno, da bi ga lahko uporabil strokovnjak s področja, na katerega se izum nanaša;

c) če je vsebina varstva razširjena prek vsebine prve preje-te prijave ali če je bil patent na podlagi izločene prijave podeljen prek obsega prvotne prijave.

(2) Tožba za ugotovitev ničnosti patenta se lahko vloži tudi po izdaji ugotovitelne odločbe po točki a) ali b) prvega odstavka 93. člena tega zakona ali po prenehanju veljavnosti patenta.

(3) Če je tožba za ugotovitev ničnosti evropskega patenta, ki je v Sloveniji veljaven na podlagi mednarodne pogodbe in zoper katerega je bil pri EPU vložen ugovor, vložena v teku ugovornega postopka pri EPU, sodišče prekine postopek do končne odločitve EPU v ugovornem postopku.

113. člen

(tožba za ugotovitev ničnosti modela)

Tožba za ugotovitev ničnosti modela se lahko vloži, če je ob upoštevanju datuma vložitve prijave podan eden izmed naslednjih razlogov:

a) da je bil model registriran v nasprotju s 36. členom tega zakona;

b) da prijavitelj ali imetnik modela ni bil upravičen do varstva modela.

114. člen

(tožba za ugotovitev ničnosti znamke)

(1) Tožba za ugotovitev ničnosti znamke se lahko vloži, če je bila ob upoštevanju datuma vložitve prijave znamka registrirana v nasprotju z 42. ali 43. členom tega zakona.

(2) Tožba za ugotovitev ničnosti kolektivne znamke se lahko vloži, če je bila ob upoštevanju datuma vložitve prijave kolektivna znamka registrirana v nasprotju z 42., 43., 45. ali 46. členom tega zakona.

(3) Če je bil razlog za tožbo iz prejšnjega odstavka registracija kolektivne znamke v nasprotju s 46. členom tega zakona, sodišče tožbo zavrže, če nosilec kolektivne znamke do izdaje sodne odločbe ustrezno popravi ali spremeni pravilnik iz 46. člena tega zakona.

2. pododdelek
Izpodbijanje pravice

115. člen

(izpodbijanje pravice do patenta oziroma modela)

(1) Izumitelj, njegov dedič ali drug pravni naslednik lahko s tožbo pri pristojnem sodišču ves čas, dokler traja patent, zahteva, da se ga razglasi za imetnika patenta, če je bil patent

podeljen na ime nekoga, ki ni izumitelj, njegov dedič ali drug pravni naslednik.

(2) Oblikovalec videza izdelka, njegov dedič ali drug pravni naslednik lahko s tožbo pri pristojnem sodišču ves čas, dokler traja model, zahteva, da se ga razglasi za imetnika pravice, če je bil model registriran na ime nekoga, ki ni oblikovalec, njegov dedič ali drug pravni naslednik.

(3) Tožbo iz prvega ali drugega odstavka tega člena lahko vloži tudi oseba, ki ji pripadajo pravice iz patenta oziroma modela, če je patent podeljen ali model registriran na ime izumitelja oziroma oblikovalca ali druge osebe, ki ji je izumitelj oziroma oblikovalec neupravičeno omogočil, da je patent podeljen ali model registriran izdan na njeno ime.

116. člen

(izpodbijanje pravice do znamke)

(1) Pravne ali fizične osebe lahko s tožbo zahtevajo od pristojnega sodišča, da ugotovi, da je znak, ki ga uporabljajo v gospodarskem prometu za označevanje svojega blaga ali storitev, enak ali podoben znamki, ki jo uporablja kdo drug za zaznamovanje svojega blaga oziroma storitev iste ali podobne vrste, in da je bil ta znak splošno znan kot oznaka za blago ali storitve fizične ali pravne osebe, še preden je toženec prijavil znamko, kot tudi da sodišče s svojo odločbo razglasi tožnika za imetnika znamke.

(2) Izpodbijanju po prejšnjem odstavku sodišče ne ugotovi, če toženec, ki je imetnik znamke, dokaže, da je še pred vložitvijo prijave uporabljal sporni znak za isto ali podobno vrsto blaga ali storitev prav toliko časa ali še dlje kot tožnik.

(3) Tožba iz prvega odstavka tega člena ni možna po preteku petih let od datuma vpisa znamke v register.

117. člen

(vpis novega imetnika v register)

(1) V treh mesecih od vročitve pravnomočne sodbe, s katero je bilo ugodeno tožbenemu zahtevku iz 115. ali 116. člena tega zakona, lahko tožnik zahteva, da se ga vpiše v register kot imetnika patenta, modela oziroma znamke in da se mu o tem izda ustrezno potrdilo.

(2) Če tisti, čigar tožbenemu zahtevku je ugodeno, ne vloži v roku iz prejšnjega odstavka zahteve, da se ga vpiše v register kot imetnika pravice, se pravica po uradni dolžnosti izbrše iz registra.

(3) Pravice, ki jih pridobi kdo drug od tistega, ki je bil pred sodbo iz prvega odstavka tega člena vpisan kot imetnik pravice, veljajo tudi nasproti novemu imetniku pravic, če so bile vpisane v ustrezni register ali pravilno prijavljene za vpis pred vložitvijo tožbe.

3. pododdelek

Priznanje pravice izumitelja ali oblikovalca do navedbe

118. člen

(tožba izumitelja ali oblikovalca za navedbo)

(1) Izumitelj ali oblikovalec lahko s tožbo pri pristojnem sodišču zahteva:

a) da je naveden v prijavi in vseh dokumentih;

b) da se pravnomočna sodba javno objavi na toženčeve stroške.

(2) Tožba iz prejšnjega odstavka se lahko vloži ves čas trajanja veljavnosti patenta ali modela.

4. pododdelek

Izbris in razveljavitev znamke

119. člen

(tožba za izbris znamke iz registra)

(1) Tožba za izbris znamke iz registra in prepoved uporabe znaka se lahko vloži pri pristojnem sodišču, če je podan eden izmed naslednjih razlogov:

a) da prijavitelj znamke ni prijavil v dobri veri;
b) da je bila znamka ob upoštevanju datuma vložitve prijave registrirana v nasprotju s 44. členom tega zakona razen v primerih iz 139. člena tega zakona;

c) če je zaradi dejanj ali dopustitve imetnika postala znamka običajno ime v trgovini za blago ali storitve, za katere je registrirana;

d) če imetnik znamke ali kdo drug z njegovim soglasjem uporablja znamko za blago ali storitve, za katere je registrirana, tako da zavaja javnost, zlasti glede narave, kakovosti ali geografskega izvora tega blaga ali storitev.

(2) Tožba za izbris kolektivne znamke iz registra in prepoved uporabe znaka se lahko poleg razlogov iz prejšnjega odstavka vložijo tudi, če je podan eden ali več izmed naslednjih razlogov:

a) če je nosilec kolektivne znamke prenehal obstajati;

b) če se kolektivna znamka uporablja v nasprotju s pravilnikom iz 46. člena tega zakona;

c) če je pravilnik o kolektivni znamki po registraciji kolektivne znamke spremenjen tako, da nasprotuje 46. členu tega zakona.

(3) Če je razlog za tožbo iz prvega ali drugega odstavka tega člena točka c), d) ali e) prvega odstavka 44. člena tega zakona, lahko tožnik namesto izbriša znamke iz registra zahteva prenos znamke na svoje ime.

(4) V primeru iz točke c) drugega odstavka tega člena se smiselno uporablja tretji odstavek 114. člena tega zakona.

(5) Tožba iz točke b) prvega odstavka tega člena ni dopustna po preteku petih let od datuma vpisa pravice v register, razen če prijavitelj znamke ni prijavil v dobri veri.

(6) Znamka se izbriše iz registra znamk z dnem pravnomočnosti sodbe.

120. člen

(tožba za razveljavitve znamke zaradi neuporabe)

(1) Zainteresirana oseba lahko s tožbo pri pristojnem sodišču zahteva razveljavitve znamke, če imetnik brez upravičenega razloga neprekinjeno več kot pet let od datuma pravnomočnosti vpisa znamke v register oziroma od dneva, ko je bila zadnjič resno in dejansko uporabljena v Republiki Sloveniji, ne uporablja znamke za označevanje blaga ali storitev, za katere je znamka registrirana.

(2) Razveljavitve znamke ni mogoče zahtevati, če je imetnik začel ali ponovno začel resno in dejansko uporabljati znamko v obdobju med iztekom neprekinjenega petletnega obdobja iz prvega odstavka tega člena in vložitev tožbe za razveljavitve znamke. Na to okoliščino se ne more sklicevati tisti imetnik znamke, ki je začel znamko uporabljati ali jo ponovno uporabljati v roku treh mesecev pred vložitev tožbe, šteto najprej od izteka roka iz prvega odstavka tega člena, če je začel s pripravami na uporabo znamke ali njeno ponovno uporabo šele, ko se je zavedal, da mu grozi vložitev tožbe za razveljavitve njegove znamke.

(3) V postopku razveljavitve znamke imetnik dokazuje uporabo znamke.

(4) Šteje se, da imetnik uporablja znamko, če se ta uporablja z njegovim soglasjem ali če jo uporablja druga oseba, ki je za to pooblaščenca.

(5) Pri kolektivni znamki se šteje, da jo nosilec uporablja, če kolektivno znamko uporablja vsaj ena oseba, ki ima pravico do njene uporabe.

(6) Kot uporaba znamke se šteje tudi:

a) uporaba znamke v obliki, ki se glede na obliko, v kateri je bila registrirana, razlikuje v elementih, ki ne spreminjajo razlikovalnega značaja znamke;

b) namestitvev znamke na blago ali njegovo embalažo v Republiki Sloveniji izključno za potrebe izvoza.

(7) Znamka se razveljavi za tisto blago ali storitve, za katere se ugotovi, da znamka ni bila uporabljena na območju Republike Slovenije, in sicer z dnem pravnomočnosti sodbe.

2. oddelek Uveljavljanje pravic

121. člen

(tožba zaradi kršitve pravic)

(1) Zoper osebo, ki brez soglasja imetnika pravice posega v njegove pravice iz 18., 37., 47. ali 58. člena tega zakona, lahko imetnik pravice s tožbo pri pristojnem sodišču zahteva:

a) da se kršitelju prepovejo bodoča kršitvena dejanja;

b) da se kršitelju naloži odstraniti predmete kršitve iz trgovskih tokov oziroma, če kršitve ni mogoče odpraviti drugače, da se predmete kršitve uniči;

c) da se kršitelju naloži odstraniti sredstva kršitve, ki se izključno ali skoraj izključno uporabljajo oziroma so namenjena za proizvodnjo predmetov kršitve, oziroma, če kršitve ni mogoče odpraviti drugače, da se sredstva kršitve uniči;

d) da se pravnomočna sodba objavi na stroške kršitelja v javnih glasilih v obsegu in na način, ki ga določi sodišče.

(2) Kršitelj je odgovoren za povzročeno škodo po splošnih pravilih o povrnitvi škode, razen če ta zakon določa drugače.

(3) Tožba zaradi kršitve pravic se lahko vložijo v treh letih od dneva, ko je tožnik zvedel za kršitev in storilca. Zahtevki v denarni obliki, se lahko uveljavljajo za kršitve, storjene v petih letih pred vložitev tožbe.

(4) Smiselno se za imetnika pravice iz prvega odstavka tega člena štejejo tudi imetnik izključne licence, upravičenec do uporabe kolektivne znamke in upravičenec do geografske označbe.

122. člen

(dodatne določbe zaradi kršitve patenta)

(1) Če je predmet kršitve patent, s katerim je zavarovan postopek za izdelavo nove snovi, se šteje, da je vsaka snov enake sestave ali enaka in izdelana po zavarovanem postopku, dokler se ne dokaže nasprotno. Dokazno breme nosi toženec oziroma domnevni kršitelj, pri čemer je treba upoštevati njegov zakoniti interes za varovanje poslovne tajnosti.

(2) Če se tožba po 121. členu tega zakona nanaša na kršitev patenta ali objavljene evropske patentne prijave, s katero se zahteva varstvo v Republiki Sloveniji, sodišče prekine postopek, dokler Urad ne izda ugotovitvene odločbe po točki a) ali b) prvega odstavka 93. člena tega zakona oziroma do dneva vpisa evropskega patenta v register patentov pri Uradu.

(3) Če je predmet kršitve patent, za katerega še ni bila izdana ugotovitvena odločba po točki a) ali b) prvega odstavka 93. člena tega zakona, določi sodišče za čas uporabe izuma od podelitve patenta do izdaje ugotovitvene odločbe, kršitelju plačilo odškodnine, znižane glede na okoliščine.

(4) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja za objavljeno patentno prijavo, vloženo v tujini po drugem odstavku 3. člena tega zakona, za čas uporabe izuma od objave te prijave do podelitve patenta oziroma do dneva, ko je EPU objavil sklep o podelitvi evropskega patenta, če je bil evropski patent vpisan v register pri Uradu.

123. člen

(začasne odredbe)

(1) Sodišče izda začasno odredbo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

a) da je predlagatelj imetnik pravice iz 18., 37., 47. ali 58. člena tega zakona;

b) če imetnik pravice predloži dokaze, na podlagi katerih sodišče ugotovi, da je imetnikova pravica kršena ali da je kršitev zelo verjetna in če bi imetniku pravice lahko nastala nenadomestljiva škoda;

c) da nasprotna stranka z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi trpela

hujših neugodnih posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale predlagatelju;

d) da je imetnik pravice predlagal izdajo začasne odredbe v treh mesecih od takrat, ko je izvedel za domnevno kršitev.

(2) Sodišče lahko z začasno odredbo zlasti:

a) prepove grozeče kršitve ali nadaljevanje že začelih kršitev;

b) prepredi dostop blaga na trg;

c) za čas pravde zaseže, izključi iz prometa in shrani predmete kršitve ter sredstva, ki se pretežno uporabljajo za izdelavo ali izvedbo predmeta, s katerim se krši kakšna pravica po tem zakonu.

(3) Sodišče lahko izda začasno odredbo tudi brez zaslivanja nasprotne stranke, zlasti če bi morebitno odlašanje lahko povzročilo nenadomestljivo škodo imetniku pravice. Sodišče nemudoma obvesti nasprotno stranko o izdani začasni odredbi, najkasneje pa ob izvršbi odredbe.

(4) Če mednarodna pogodba, ki obvezuje Republiko Slovenijo, ne določa drugače, naloži sodišče na predlog nasprotne stranke predlagatelju, da položi varščino za nadomestitev morebitne škode, ki bi lahko nastala nasprotni stranki, če nasprotna stranka izkaže za verjetno, da predlagatelj v Republiki Sloveniji nima dovolj premoženja, da bi lahko nadomestil morebitno škodo. Če predlagatelj ne ravna po odločbi sodišča in ne položi varščine, se šteje, da je predlog za začasno odredbo umaknjen.

(5) Ob izdaji začasne odredbe sodišče določi predlagatelju rok, v katerem mora vložiti tožbo po 121. členu tega zakona. Rok za vložitev tožbe začne teči z dnem vročitve začasne odredbe predlagatelju in ne sme biti daljši od enatrideset dni.

(6) V postopku za izdajo začasne odredbe se uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje, razen če je s tem zakonom določeno drugače. Postopek je nujen.

124. člen

(zavarovanje dokazov)

(1) Sodišče lahko na predlog vložnika, ki izkaže za verjetno, da je kršena njegova pravica iz 18., 37., 47. ali 58. člena tega zakona in da obstaja utemeljena bojazen, da bodo uničeni dokazi o tej kršitvi ali da jih kasneje ne bo mogoče izvesti, izvede predlagane dokaze tudi brez poprejšnjega obvestila in zaslivanja nasprotne stranke.

(2) Sklep, s katerim je bilo ugodeno predlogu za zavarovanje dokazov, se skupaj s predlogom vroči nasprotni stranki ob samem izvajanju dokazov, če to ni mogoče, pa takoj, ko je mogoče. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(3) V postopku zavarovanja dokazov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, razen če je s tem zakonom določeno drugače. Postopek je nujen.

Deseto poglavje PRISILNA LICENCA

125. člen

(prisilna licenca)

(1) Sodišče lahko odloči, da se tudi brez soglasja imetnika patenta dovoli tretji osebi ali Vladi Republike Slovenije izkoriščanje izuma:

a) če to zahteva javni interes, zlasti v zvezi z državno varnostjo, prehrano, zdravstvom ali razvojem drugih pomembnih delov državnega gospodarstva, ali

b) če sodišče ugotovi, da imetnik patenta ali imetnik licence zlorablja pravice iz patenta, zlasti tako da izkorišča izum tako, da v nasprotju z veljavnimi predpisi omejuje konkurenco.

(2) Sodišče podeli prisilno licenco po prejšnjem odstavku ob upoštevanju dejanskih okoliščin in po zaslivanju imetnika patenta.

(3) Prisilna licenca po prvem odstavku tega člena se podeli, če vložnik zahteve za pridobitev prisilne licence dokaže, da si je prizadeval skleniti licenčno pogodbo z imetnikom patenta pod razumnimi poslovnimi pogoji in da ta prizadevanja v razumnem obdobju niso bila uspešna.

(4) Prejšnji odstavek se ne uporablja, če je razglašeno vojno stanje ali izredne razmere, pod pogojem, da sodišče v takem primeru seznanj imetnika patenta s svojo odločbo, kolikor je to mogoče hitro.

126. člen

(pogoji za podelitev prisilne licence)

(1) Prisilna licenca po prejšnjem členu se podeli, pod naslednjimi pogoji:

a) da sta obseg in trajanje licence omejena glede na njen namen;

b) da ni izključna;

c) da ni prenosljiva, z izjemo prenosa dela poslovne dejavnosti prejemnika prisilne licence, na katero se predmet prisilne licence nanaša;

d) da je namenjena pretežno oskrbovanju trga Republike Slovenije.

(2) Če kakšnega patenta (v nadaljnjem besedilu: drugi patent) ni mogoče izkoriščati, ne da bi se poseglo v neki drug patent (v nadaljnjem besedilu: prvi patent), morajo biti za podelitev prisilne licence takšnega patenta poleg pogojev iz 125. člena tega zakona in prejšnjega odstavka izpolnjeni še naslednji dodatni pogoji:

a) izum, ki je predmet drugega patenta, vsebuje tehnični napredek znatnega gospodarskega pomena glede na izum, ki je predmet prvega patenta;

b) imetnik prvega patenta je pod razumnimi pogoji upravičen do obratne licence za uporabo izuma, ki je predmet drugega patenta;

c) dovoljena uporaba v zvezi s prvim patentom ni prenosljiva brez sočasnega prenosa drugega patenta.

(3) Sodišče odloči, da prisilna licenca preneha veljati, če prenehajo okoliščine, zaradi katerih je bila podeljena, in če je verjetno, da se te okoliščine ne bodo ponovile.

127. člen

(nadomestilo za prisilno licenco)

(1) Imetnik patenta, ki je predmet prisilne licence, je upravičen do obveznega nadomestila.

(2) Višina nadomestila se določi glede na okoliščine posameznega primera ob upoštevanju ekonomske vrednosti prisilne licence.

Enajsto poglavje ZASTOPANJE

128. člen

(zastopanje pred Uradom)

(1) Za zastopanje pred Uradom se lahko pooblasti le zastopnik, ki je vpisan v ustreznem register zastopnikov pri Uradu. Zastopnika imenuje pooblastitelj s pisnim pooblastilom.

(2) Pooblastitelj lahko pooblasti enega ali več zastopnikov za vsa ali le za določena dejanja v postopku pred Uradom. Če pooblasti več zastopnikov in pri tem ne navede, kateremu zastopniku naj Urad vroča pisanja, vroča Urad vse dopise zastopniku, ki je naveden prvi.

(3) Pooblastitelj lahko z enim pooblastilom pooblasti zastopnika za zastopanje pri vseh njegovih prijavah, pravicah ali vlogah, vloženih pri Uradu (v nadaljnjem besedilu: generalno pooblastilo zastopniku). Če je generalno pooblastilo zastopniku deponirano pri Uradu, se ob vložitvi vloge Uradu navede številka deponiranega generalnega pooblastila in predloži njegova kopija.

(4) Pooblastilo se predloži ob vložitvi vloge ali v treh mesecih od vročitve poziva Urada. Če pooblastilo ni pravočasno predloženo, se šteje, da zastopnik ni bil imenovan in da njegova dejanja niso bila opravljena. Vlogo, ki jo je vložil domnevni zastopnik, Urad s sklepom zavrže. Sklep o zavrženju se vroči domnevnemu zastopniku.

129. člen

(zastopanje tujih oseb)

(1) Tuje pravne in fizične osebe, ki nimajo prebivališča ali dejanskega in resnega industrijskega ali gospodarskega podjetja v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: tuja oseba), morajo uveljavljati pravice iz tega zakona v postopkih pred Uradom po zastopniku, razen če je drugače določeno z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko tuja oseba ob upoštevanju tretjega odstavka tega člena brez zastopnika vložijo prijavo in opravlja dejanja v zvezi z določitvijo datuma vložitve prijave, plača takso ali pristojbino v postopku pred Uradom, vložijo prepis prve prijave za uveljavljanje prednostne pravice po 61. členu tega zakona in sprejema pisanja Urada v zvezi s temi postopki.

(3) Če tuja oseba v primerih iz prejšnjega odstavka nima zastopnika v postopku pred Uradom, mora Uradu sporočiti naslov za obveščanje, ki mora biti na območju Republike Slovenije. Šteje se, da je Urad v primerih iz prejšnjega odstavka pravilno obvestil tujo osebo, če ji je poslal pisanje na naslov za obveščanje.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko kdorkoli plača pristojbino za vzdrževanje pravice.

(5) Če tuja oseba v nasprotju s tem členom v postopku pred Uradom ne imenuje zastopnika ali ne sporoči naslova za obveščanje, ki je na območju Republike Slovenije, jo Urad izjemoma neposredno po pošti pozove, naj v treh mesecih od vročitve poziva imenuje zastopnika in predloži pooblastilo zastopniku oziroma v skladu s tretjim odstavkom tega člena sporoči naslov za obveščanje. Če tuja oseba pravočasno ne imenuje zastopnika in ne predloži pooblastila, oziroma ne sporoči pravočasno naslova za obveščanje v skladu s tretjim odstavkom tega člena, Urad s sklepom vlogo zavrže, razen če ta zakon določa drugače. Vročitev sklepa se opravi po oglasni deski Urada.

130. člen

(preklic in odpoved pooblastila)

(1) Pooblastitelj lahko kadarkoli preklic pooblastilo, zastopnik pa ga lahko kadarkoli odpove.

(2) Preklic oziroma odpoved pooblastila se sporoči Uradu in učinkuje od dneva, ko ga Urad prejme. Po odpovedi pooblastila je zastopnik dolžan še tri mesece opravljati dejanja za pooblastitelja, razen če ima pooblastitelj še kakšnega zastopnika.

(3) Če tuja oseba zaradi odpovedi ali preklica pooblastila nima več zastopnika, se smiselno uporablja peti odstavek 129. člena tega zakona.

131. člen

(zastopnik)

(1) V postopkih pred Uradom lahko stranke zastopajo patentni zastopniki in zastopniki za modele in znamke. Patentni zastopniki zastopajo stranke v postopkih, ki se nanašajo na pridobitev, vzdrževanje in druge zahteve v zvezi s katero koli pravico po tem zakonu. Zastopniki za modele in znamke lahko zastopajo stranke le v tistih postopkih, ki se nanašajo na pridobitev, vzdrževanje in druge zahteve v zvezi z modeli, znamkami in geografskimi označbami.

(2) Patentni zastopnik je lahko:

a) oseba z univerzitetno izobrazbo tehnične ali naravoslovne smeri, ki je opravila strokovni izpit za patentnega zastopnika pri Uradu;

b) odvetnik ali odvetniška družba, ki zaposluje osebo, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnje točke, ali ima z njo sklenjeno pogodbo;

c) pravna oseba, ki zaposluje vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz točke a) tega odstavka.

(3) Zastopnik za modele in znamke je lahko:

a) oseba z univerzitetno izobrazbo, ki je opravila strokovni izpit za zastopnika za modele in znamke pri Uradu;

b) odvetnik ali odvetniška družba;

c) pravna oseba, ki zaposluje vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz točke a) tega odstavka.

(4) Patentni zastopniki, zastopniki za modele in znamke ter pooblaščen delavci zastopnika lahko v postopkih, ki se nanašajo na pravice po tem zakonu, zastopajo stranke tudi pred sodišči in drugimi državnimi organi, če izpolnjujejo pogoje, določene s predpisi, ki urejajo zastopanje pred sodišči in drugimi državnimi organi. V takih primerih je zastopnik upravičen do plačila za svoje delo in do povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom po zastopniški tarifi. Zastopniško tarifo sprejme zastopnik ali združenje zastopnikov v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

132. člen

(vpis zastopnikov v register)

(1) Urad vodi register patentnih zastopnikov in register zastopnikov za modele in znamke.

(2) Za vpis v ustrezni register zastopnikov se plača taksa po zakonu, ki ureja upravne takse. Po plačilu takse Urad z odločbo odloči o vpisu v register.

(3) Patentni zastopnik lahko zahteva izbris iz registra patentnih zastopnikov in vpis v register zastopnikov za modele in znamke. Zastopnik za modele in znamke lahko zahteva izbris iz registra zastopnikov za modele in znamke in vpis v register patentnih zastopnikov, le če izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 131. člena tega zakona.

(4) Zastopnik se izbriše iz registra:

a) če vložijo zahtevo za izbris;

b) če se mu s pravnomočno sodbo prepove ukvarjanje z zastopanjem.

(5) V register patentnih zastopnikov in register zastopnikov za modele in znamke se vpišejo predvsem naslednji podatki: registrska številka zastopnika, podatki o zastopniku (priimek, ime in naslov oziroma firma in sedež), datum vpisa v register, podatke o osebah, ki izpolnjujejo pogoje iz točke a) drugega odstavka oziroma točke a) tretjega odstavka 131. člena tega zakona in so zaposlene pri zastopniku oziroma imajo z njim sklenjeno pogodbo (priimek, ime, naslov in izobrazba).

(6) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi vsebino zahteve za vpis zastopnikov v register, postopek vpisa v register, vrsto podatkov, ki se vpišejo v register, in postopek vpisa sprememb v register zastopnikov.

133. člen

(strokovni izpit)

(1) Strokovni izpit iz drugega ali tretjega odstavka 131. člena tega zakona se opravlja pri Uradu. Pred opravljanjem strokovnega izpita se plača taksa po zakonu, ki ureja upravne takse.

(2) Urad vodi seznam oseb z opravljenim strokovnim izpitom.

(3) Minister, pristojen za področje industrijske lastnine, s podzakonskim predpisom natančneje določi način opravljanja strokovnega izpita iz drugega in tretjega odstavka 131. člena tega zakona.

Dvanajsto poglavje
KAZENSKÉ DOLOČBE

134. člen

(prekršek)

(1) Z denarno kaznijo od 100.000 do 10.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba:

a) ki brez soglasja Vlade Republike Slovenije v gošpodarskem prometu uporablja znake iz tretjega odstavka 43. člena tega zakona;

b) ki Uradu predloži ponarejeno ali neresnično dokazilo po 92. členu tega zakona ali ki s ponarejenim ali neresničnim obvestilom zahteva prekinitve postopka po tretjem odstavku 92. člena tega zakona;

c) ki zastopa tretjo osebo v postopku pred Uradom, ne da bi bila vpisana v register iz 132. člena tega zakona.

(2) Z denarno kaznijo od 10.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba v pravni osebi, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo do 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Zakon o industrijski lastnini – ZIL-1 (Uradni list RS, št. 45/01) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:Trinajsto poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

135. člen

(uporaba snovi kot zdravilo)

(1) Uporaba snovi kot zdravila za ljudi in živali ne pomeni kršitve patenta za izum te snovi, če je bila patentna prijava za ta izum vložena do vključno 31. decembra 1992 oziroma je bila za takšno prijavo zahtevana prednostna pravica do vključno 31. decembra 1992.

(2) Z uporabo snovi kot zdravila po prejšnjem odstavku je mišljena izdelava in njena predelava v zdravilo po postopku, ki ni predmet zadevnega patentnega varstva ter dajanje te snovi oziroma zdravila v promet.

(3) Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji velja za zdravilo ali snov po prvem odstavku tega člena drugi odstavek 21. člena tega zakona samo, če je pridobljeno soglasje imetnika patenta, s katerim je zavarovano to zdravilo ali snov.

136. člen

(obravnava prijav in veljavnost pravic)

(1) Postopek priznanja ali podelitve pravice industrijske lastnine v zvezi s prijavo, vloženo pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljuje po določbah tega zakona, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Pravice industrijske lastnine, veljavne na dan uveljavitve tega zakona, veljajo naprej po določbah tega zakona, razen če ta zakon določa drugače.

137. člen

(patentne prijave in patenti)

(1) Pri patentnih prijavah, vloženi pred uveljavitvijo tega zakona, in pri patentih, podeljenih pred uveljavitvijo tega zakona, se še naprej uporabljajo določbe 10., 77., 78. in 112. člena zakona o industrijski lastnini (Uradni list RS, št. 13/92, 27/93, 34/97 – odločba US, 75/97).

(2) Določbi drugega in tretjega odstavka 22. člena tega zakona se uporabljata za patente, ki so bili prijavljeni po 1. januarju 1993.

(3) Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji se tretji odstavek 22. člena tega zakona izvaja v skladu s predpisi Evropske unije.

(4) Za patente, ki so bili prijavljeni po 1. 1. 1993 in za katere je potekel rok iz 7. člena uredbe EU št. 1768/92 z dne 18. 6. 1992 ali 7. člena uredbe EU št. 1610/96 z dne 23. 6. 1996, je mogoče v šestih mesecih od dneva pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji zahtevati dodatni varstveni certifikat.

(5) Določbe 24. do vključno 31. člena tega zakona se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve EPK v Republiki Sloveniji.

(6) Določba petega odstavka 32. člena tega zakona ne velja za prijave na podlagi PCT, ki so bile vložene do dneva uveljavitve tega zakona.

138. člen

(prijave modela oziroma vzorca in modeli oziroma vzorci)

(1) Pri prijavah modela oziroma vzorca, ki so bile objavljene pred uveljavitvijo tega zakona in pri katerih je bil vložen ugovor zoper izdajo odločbe o priznanju modela oziroma vzorca, se še naprej uporablja 58. člen zakona o industrijski lastnini.

(2) Če je bila prijava modela oziroma vzorca objavljena pred uveljavitvijo tega zakona, pa zoper izdajo odločbe o priznanju modela oziroma vzorca ni bil vložen ugovor po 58. členu zakona o industrijski lastnini, izda Urad odločbo o registraciji modela, vpiše model v register in objavi registracijo modela.

(3) Modeli oziroma vzorci, veljavni na dan uveljavitve tega zakona, se obravnavajo kot modeli po tem zakonu.

139. člen

(ugovor na podlagi znamke pri Uradu za harmonizacijo notranjega trga za znamke in modele Evropske unije)

(1) Do pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji se kot prejšnja znamka po prvem odstavku 44. člena tega zakona šteje tudi znamka, ki je bila prijavljena ali registrirana pri Uradu za harmonizacijo notranjega trga za znamke in modele Evropske unije pred datumom vložitve prijave kasnejše znamke v Republiki Sloveniji.

(2) Imetnik prejšnje znamke po prejšnjem odstavku lahko vloži ugovor po 101. členu tega zakona, če v roku za ugovor vloži tudi pravilno prijavo za pridobitev varstva svoje znamke v Republiki Sloveniji.

(3) Če imetnik prejšnje znamke po prvem odstavku tega člena ob vložitvi ugovora po 101. členu tega zakona ne vloži pravočasno tudi pravilne prijave za pridobitev varstva svoje znamke v Republiki Sloveniji, se šteje, da ugovor ni bil vložen.

140. člen

(označbe porekla blaga)

Označbe porekla blaga, veljavne na dan uveljavitve tega zakona, se obravnavajo kot geografske označbe po tem zakonu, razen če drug zakon določa drugače.

141. člen

(strokovni izpiti in zastopniki)

(1) Strokovni izpiti, opravljeni ali priznani do dneva uveljavitve tega zakona, so izenačeni s strokovnim izpitom za patentne zastopnike in strokovnim izpitom za zastopnike za modele in znamke.

(2) Urad po uradni dolžnosti vpiše v register patentnih zastopnikov vse zastopnike, ki so bili na dan uveljavitve tega zakona vpisani v register zastopnikov pri Uradu.

142. člen

(podzakonski predpisi)

(1) Podzakonski predpisi po tem zakonu in odredba o ceniku iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona se izdajo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, razen predpisa iz drugega odstavka 80. člena tega zakona, ki se izda, ko so pri Uradu vzpostavljene ustrezne tehnične možnosti.

(2) Do izdaje novih predpisov se smiselno uporabljajo predpisi, izdani na podlagi zakona o industrijski lastnini:

a) pravilnik o postopku za podelitev patenta (Uradni list RS, št. 49/93);

b) pravilnik o postopku za priznanje modela oziroma vzorca (Uradni list RS, št. 49/93, 37/95 – odločba US);

c) pravilnik o postopku za priznanje znamke (Uradni list RS, št. 49/93);

d) pravilnik o postopku za mednarodno registracijo znamke (Uradni list RS, št. 15/93);

e) pravilnik o načinu opravljanja strokovnega izpita in vpisu v register zastopnikov (Uradni list RS, št. 20/92);

f) uredba o pristojbinah Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino za pridobitev in varstvo pravic industrijske lastnine (Uradni list RS, št. 14/95);

g) uredba o cenah informacijskih in drugih storitev Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (Uradni list RS, št. 57/96).

143. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati:

a) zakon o industrijski lastnini;

b) pravilnik o prenosu pravic industrijske lastnine vloženih pri Zveznem zavodu za patente, na Urad Republike Slovenije za varstvo industrijske lastnine (Uradni list RS, št. 49/93).

(2) Ne glede na točko a) prejšnjega odstavka se ob upoštevanju prvega odstavka 137. in prvega odstavka 138. člena tega zakona še naprej uporabljajo določbe 10., 58., 77., 78. in 112. člena zakona o industrijski lastnini.

144. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati šest mesecev po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembi Zakona o industrijski lastnini – ZIL-1A (Uradni list RS, št. 96/02) vsebuje naslednjo končno določbo:

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembi Zakona o industrijski lastnini – ZIL-1B (Uradni list RS, št. 37/04) vsebuje naslednjo končno določbo:

2. člen

Ta zakon začne veljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji.

4398. Zakon o graditvi objektov (ZGO-1-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o graditvi objektov, ki obsega:

– Zakon o graditvi objektov – ZGO-1 (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002),

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o graditvi objektov – ZGO-1A (Uradni list RS, št. 47/04 z dne 30. 4. 2004) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o carinski službi – ZCS-1A (Uradni list RS, št. 57/04 z dne 27. 5. 2004).

Št. 321-10/90-4/86

Ljubljana, dne 17. junija 2004.

EPA 1360-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

**ZAKON
O GRADITVI OBJEKTOV
(uradno prečiščeno besedilo)
(ZGO-1-UPB1)**

**Prvi del:
SPLOŠNE DOLOČBE**

1. člen

(področje uporabe)

(1) Ta zakon ureja pogoje za graditev vseh objektov, določa bistvene zahteve in njihovo izpolnjevanje glede lastnosti objektov, predpisuje način in pogoje za opravljanje dejavnosti, ki so v zvezi z graditvijo objektov, ureja organizacijo in delovno področje dveh poklicnih zbornic, ureja inšpekcijsko nadzorstvo, določa sankcije za prekrške, ki so v zvezi z graditvijo objektov ter ureja druga vprašanja, povezana z graditvijo objektov.

(2) Graditev objekta po tem zakonu obsega projektiranje, gradnjo in vzdrževanje objekta.

(3) Določbe tega zakona ne veljajo za gradnjo objektov, ki so potrebni zaradi neposredno grozečih naravnih in drugih nesreč ali zato, da se preprečijo oziroma zmanjšajo njihove posledice, za objekte za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah in za gradnjo vojaških inženirskih objektov, zaklonišč in drugih zaščitnih objektov med izrednim ali vojnim stanjem.

(4) Določbe tega zakona ne veljajo za gradnjo in vzdrževanje tistih objektov v rudniškem prostoru, ki so v neposredni povezavi z raziskovanjem, izkoriščanjem ali prenehanjem izkoriščanja mineralnih surovin.

2. člen

(pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. objekt je s tlemi povezana stavba ali gradbeni inženirski objekt, narejen iz gradbenih proizvodov in naravnih materialov, skupaj z vgrajenimi inštalacijami in tehnološkimi napravami;

1.1. stavba je objekt z enim ali več prostorov, v katere človek lahko vstopi in so namenjeni bivanju ali opravljanju dejavnosti;

1.1.1. pritličje je del stavbe, katerega prostori se nahajajo neposredno nad zemeljsko površino ali največ 1,40 metra nad njo;

1.1.2. nadstropje je del stavbe, katerega prostori se nahajajo med dvema stropoma od pritličja navzgor;

1.1.3. klet je del stavbe, katere prostori se nahajajo od pritličja navzdol;

1.1.4. mansarda je del stavbe, katere prostori se nahajajo nad zadnjim nadstropjem in neposredno pod poševno, praviloma dvokapno streho;

1.2. gradbeni inženirski objekt je objekt, namenjen zadovoljevanju tistih človekovih materialnih in duhovnih potreb ter interesov, ki niso prebivanje ali opravljanje dejavnosti v stavbah;

1.3. objekt državnega pomena je objekt, ki je pomemben za razvoj Republike Slovenije, objekt, ki lahko vpliva na varnost ali zdravje večjega števila ljudi ali bistveno vpliva na okolje in objekt oziroma okoliš objektov posebnega pomena za obrambo in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;

1.4. objekt z vplivi na okolje je objekt, za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna;

1.5. objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi;

1.5.1. javna površina je površina, katere raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem, kot so javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina in podobna površina;

1.5.2. nestanovanjska stavba, namenjena javni rabi, je stavba, katere raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem kot je hotel, motel, gostilna in podobna nastanitvena stavba, banka, pošta, urad in podobna poslovna stavba, stavba za trgovino in storitve, stavba železniške in avtobusne postaje, letališča in pristaniškega terminala, postaja žičnice, garažna stavba in podobne stavbe za promet in komunikacije, stavba za razvedrilo, muzej, knjižnica, šolska stavba in druge stavbe za izobraževanje, stavba za bolnišnično ali zavodsko oskrbo, športna dvorana, stavba za čiščenje in opravljanje verskih dejavnosti in podobna nestanovanjska stavba;

1.6. objekt gospodarske javne infrastrukture je tisti gradbeni inženirski objekt, ki tvori omrežje, ki služi določeni vrsti gospodarske javne službe državnega ali lokalnega pomena ali tvori omrežje, ki je v javno korist;

1.7. zahtevni objekt je vsaka stavba, pri kateri seštevek prostornin vseh prostorov presega 5.000 m³ in je višja od 10,00 metrov, merjeno od terena do kapi ali gradbeni inženirski objekt, če so nosilni razponi večji od 8,00 metrov, objekt, namenjen hrabi in ravnanju z radioaktivnimi snovmi, objekt z globokim temeljenjem, podzemski objekt, katerega stropna konstrukcija je več kot 10,00 metrov pod nivojem terena, prednapeta konstrukcija, pregrada višja od 10,00 metrov, most, pri katerem je vsaj ena svetla razdalja med dvema zaporednima opornikoma večja od 8,00 metrov, predor, javna železniška proga, avtocesta, hitra, glavna in regionalna cesta, luka, javno letališče, žičnica za prevoz oseb in vsaka druga žičnica, ki poteka nad stavbami, silos in rezervoar s prostornino nad 1.000 m³, energetski objekt s toplotno močjo nad 10 MW ali električno močjo nad 5 MW, daljnovod z napetostjo 110 kV in več s pripadajočimi transformatorskimi postajami, magistralni vodovod, zbirni kanal za odvod odpadne vode, odlagališče komunalnih odpadkov, če je namenjeno dvema ali več občinam, vsako odlagališče posebnih odpadkov, plinovod in naftovod in vsak objekt, ki je višji od 18,00 metrov;

1.8. manj zahtevni objekt je stavba, pri kateri seštevek prostornin vseh prostorov ne presega 5.000 m³ in ni višja od 10,00 metrov, merjeno od terena do kapi in tisti gradbeni inženirski objekt, ki ni uvrščen med zahtevne objekte;

1.9. enostavni objekt je konstrukcijsko manj zahteven objekt, ki ne potrebuje posebnega statičnega in gradbeno

– tehničnega preverjanja, ki ni namenjen prebivanju in ni objekt z vplivi na okolje; enostavni objekti se razvrščajo na pomožne objekte, začasne objekte, vadbene objekte, spominska obeležja in urbano opremo;

1.9.1. pomožni objekt je objekt za lastne potrebe, ki služi izboljšavi bivalnih pogojev ter kmetijski ali ljubiteljski dejavnosti posameznikov in njihovih družin, ograja, ki omejuje dostop tretjih oseb na dvorišče, vrt ali drugo zemljišče, pomožni infrastrukturni objekt, ki predstavlja del gospodarske javne infrastrukture, vključno s cestninskimi postajami, ali del druge javne infrastrukture oziroma omrežja v javni rabi ali priključek na takšno infrastrukturo oziroma omrežje in pomožni kmetijsko-gozdarski objekt, s pomočjo katerega se opravlja dejavnost kmetijstva, lova, gozdarstva oziroma ribištva;

1.9.2. začasni objekt je enostavni objekt, narejen v montažni izvedbi in iz lahkih materialov, namenjen sezonski turistični ponudbi, prireditvi ali začasnemu skladiščenju in podobno, ki se postavi samo za čas trajanja takšne ponudbe, prireditve oziroma skladiščenja;

1.9.3. vadbene objekt je enostavni objekt, namenjen športu in rekreaciji na prostem, kot so nogomet, odbojka, roket, tenis, golf, vzletišča za zmaje, ultralahka letala in druga podobna športna vzletišča, rekreacijsko jahanje, kolesarjenje, trim steze in druga podobna športna oziroma rekreacijska igrišča na prostem, kakor tudi enostavni objekt, namenjen vajam za zaščito in reševanje, vojaškemu vadišču in podobno pod pogojem, da se s takšnim objektom ne spreminja vodnih in reliefnih značilnosti;

1.9.4. spominsko obeležje je konstrukcijsko enostaven kip, plošča ali drugačen spomenik, namenjen obeležitvi zgodovinskega, kulturnega ali kakšnega drugega pomembnega dogodka oziroma za prireditve;

1.9.5. urbana oprema so enostavno premakljivi objekti oziroma predmeti, s pomočjo katerih se zagotavlja namenska raba javnih površin;

2. grajeno javno dobro so zemljišča, namenjena takšni splošni rabi, kot jo glede na namen njihove uporabe določa zakon oziroma predpis, izdan na podlagi zakona in na njih zgrajeni objekti, če so namenjeni splošni rabi;

2.1. grajeno javno dobro državnega pomena je grajeno javno dobro, ki sodi v omrežje gospodarske javne infrastrukture državnega pomena in javna površina na njih;

2.2. grajeno javno dobro lokalnega pomena je grajeno javno dobro, ki sodi v omrežje gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena in javna površina na njih, kakor tudi objekti ali deli objektov, katerih uporaba je pod enakimi pogoji namenjena vsem, kot so cesta, ulica, trg, pasaža in druga javna prometna površina lokalnega pomena, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, športna oziroma rekreacijska površina in podobno;

3. gradbeni predpisi so tehnični predpisi, s katerimi se podrobneje opredelijo bistvene zahteve za določene vrste objektov, pogoji za projektiranje, izbrane ravni oziroma razredi gradbenih proizvodov in materialov, ki se smejo vgrajevati ter načini njihove vgradnje, način izvajanja gradenj, način ugotavljanja skladnosti zgrajenega objekta s predpisanimi bistvenimi zahtevami ter drugi pogoji in pravila, ki zagotavljajo zanesljivost objekta ves čas njegove življenjske dobe;

3.1. zadnje stanje gradbene tehnike je stanje, ki v danem trenutku, ko se izdeluje projektna dokumentacija ali izvaja gradnja, predstavlja doseženo stopnjo razvoja tehnične zmogljivosti gradbenih proizvodov, procesov in storitev, ki temeljijo na priznanih izsledkih znanosti, tehnike in izkušenj s področja graditve objektov, ob hkratnem upoštevanju razumnih stroškov;

3.2. tehnična smernica je dokument, s katerim se za določeno vrsto objekta uredi natančnejša opredelitev bistvenih zahtev, pogoji za projektiranje, izbrane ravni oziroma razredi gradbenih proizvodov in materialov, ki se smejo vgrajevati ter načini njihove vgradnje in način izvajanja gradnje z namenom, da se zagotovi zanesljivost objekta ves čas njegove življenjske

dobe, kadar je to primerno, pa tudi postopke, po katerih je mogoče ugotoviti, ali so takšne zahteve izpolnjene;

4. udeleženci pri graditvi objektov so investitor, projektant, izvajalec, nadzornik in revident;

4.1. investitor je pravna ali fizična oseba, ki naroči graditev objekta, ali ki jo sam izvaja;

4.2. projektant je pravna ali fizična oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve pri projektiranju;

4.2.1. odgovorni projektant je posameznik, ki projektantu odgovarja za skladnost načrta, ki ga izdelava, s prostorskimi akti, gradbenimi predpisi in pogoji pristojnih soglasodajalcev;

4.2.2. odgovorni vodja projekta je posameznik, ki projektantu odgovarja za medsebojno usklajenost vseh načrtov, ki sestavljajo projektno dokumentacijo, in za kakovost obdelave celotnega projekta;

4.3. izvajalec je pravna ali fizična oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve pri izvajanju pripravljanih del na gradbišču, izvajanju gradbenih del, montažah in vgrajevanju strojnih in električnih inštalacij ter izvajanju zaključnih gradbenih del;

4.3.1. odgovorni vodja posameznih del je posameznik, ki izvajalcu odgovarja za skladnost posameznih del pri gradnji s projektno dokumentacijo, na podlagi katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje, gradbenimi predpisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih;

4.3.2. odgovorni vodja del je posameznik, ki izvajalcu odgovarja za skladnost vseh del pri gradnji s projektno dokumentacijo, na podlagi katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje, gradbenimi predpisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih;

4.3.3. odgovorni vodja gradbišča je tisti odgovorni vodja del, ki ga v primeru, da na enem gradbišču izvaja gradnjo več izvajalcev, izmed odgovornih vodij del imenuje investitor in odgovarja za usklajevanje dela vseh odgovornih vodij del in odgovornih vodij posameznih del;

4.4. nadzornik je pravna ali fizična oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve pri opravljanju gradbenega nadzora;

4.4.1. odgovorni nadzornik je posameznik, ki nadzorniku odgovarja za skladnost gradnje s pogoji iz gradbenega dovoljenja in za kvaliteto izvedenih del, v skladu z gradbenimi predpisi;

4.5. revident je pravna ali fizična oseba, ki kot gospodarsko dejavnost opravlja storitve pri reviziji projektne dokumentacije;

4.5.1. odgovorni revident je posameznik, ki revidentu odgovarja, da so načrti, ki jih revidira, v skladu z gradbenimi predpisi in da bo objekt, zgrajen oziroma rekonstruiran na njihovi podlagi, izpolnjeval predpisane bistvene zahteve;

5. projektiranje je izdelovanje projektne in tehnične dokumentacije in z njim povezano tehnično svetovanje, ki se glede na vrsto načrtov, ki sestavljajo takšno dokumentacijo, deli na arhitekturno in krajinsko-arhitekturno projektiranje, gradbeno projektiranje in drugo projektiranje;

5.1. projektna naloga je sistematično urejen zbir tekstualnega in slikovnega gradiva in drugih potrebnih besedil v obliki usmeritev, kako naj projektant izdelava projektno dokumentacijo;

5.2. projektna dokumentacija je sistematično urejen sestav načrtov oziroma tehničnih opisov in poročil, izračunov, risb in drugih prilog, s katerimi se določijo lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravane gradnje in obsega idejno zasnovo, idejni projekt, projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, projekt za razpis in projekt za izvedbo;

5.3. tehnična dokumentacija je sistematično urejen sestav listin, slikovnega gradiva, načrtov in besedil oziroma drugih sestavin kot so jamstva, spričevala, potrdila, sezname, sheme, navodila in podobne sestavine, ki določajo pravila za uporabo oziroma obratovanje in vzdrževanje objekta in obsega projekt izvedenih del, projekt za obratovanje in vzdrževanje objekta in projekt za vpis v uradne evidence;

5.4. tehnično svetovanje je svetovanje in zastopanje investitorja v zvezi z graditvijo objektov;

5.5. soglasodajalec je državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila, za katerega je z zakonom ali predpisom, izdanim na podlagi zakona določeno, da določa projektne pogoje in daje soglasja za graditev objektov;

5.5.1. projektne pogoje so pogoji, ki jih v skladu s pogoji iz izvedbenega prostorskega akta in skladno s svojimi pristojnostmi, določenimi z zakonom ali predpisom in na podlagi izvedbenega prostorskega akta, določi pristojni soglasodajalec za izdelavo projektne dokumentacije;

5.5.2. soglasje je potrditev pristojnega soglasodajalca, da je projektna dokumentacija izdelana skladno s pogoji, ki jih je predhodno določil za njeno izdelavo;

5.6. revizija projektne dokumentacije je kontrola brezhibnosti in računske pravilnosti tistih sestavin projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, s katerimi se dokazuje, da bo objekt izpolnjeval predpisane bistvene zahteve, da bo v skladu s prostorskim aktom in gradbenimi predpisi in da bo objekt funkcionalen in primerno oblikovan, njegova raba pa učinkovita, varčna in gospodarna;

5.7. vplivno območje objekta je tridimenzionalni prostor ob, nad in pod načrtovanim objektom, v katerem je ob upoštevanju gradbenih predpisov in pogojev za gradnjo predvidena dopustna emisija snovi ali energije iz objekta v okolje in drugi vplivi objekta na okolico;

6. gradbeno dovoljenje je odločba, s katero pristojni upravni organ po ugotovitvi, da je nameravana gradnja v skladu z izvedbenim prostorskim aktom, da bo zgrajeni ali rekonstruirani objekt izpolnjeval bistvene zahteve in da z nameravano gradnjo ne bodo prizadete pravice tretjih in javna korist, dovoli takšno gradnjo in s katero predpiše konkretne pogoje, ki jih je treba pri gradnji upoštevati;

6.1. dokazilo o pravici graditi je dokazilo o lastninski ali drugi stvarni pravici ali o kateri drugi pravici, na podlagi katere lahko investitor na določenem zemljišču oziroma objektu izvaja gradnjo;

6.2. gradbena parcela je zemljišče, sestavljeno iz ene ali več zemljiških parcel ali njihovih delov, na katerem stoji oziroma na katerem je predviden objekt in na katerem so urejene površine, ki služijo takšnemu objektu oziroma je predvidena ureditev površin, ki bodo služile takšnemu objektu;

6.3. komunalni priključek je priključek objekta na tiste objekte gospodarske javne infrastrukture in njihova omrežja, brez katerih objekt ne more služiti svojemu namenu;

6.4. zakoličenje objekta je prenos tlorisa zunanjega oboda načrtovanega objekta na teren znotraj gradbene parcele, oziroma prenos osi trase dolžinskih objektov gospodarske javne infrastrukture;

7. gradnja je izvedba gradbenih in drugih del in obsega gradnjo novega objekta, rekonstrukcijo objekta, nadomestno gradnjo in odstranitev objekta;

7.1. gradnja novega objekta je izvedba del, s katerimi se zgradi nov objekt oziroma se objekt dozida ali nadzida in zaradi katerih se bistveno spremeni njegov zunanji izgled;

7.2. rekonstrukcija objekta je spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječega objekta in prilagajanje objekta spremenjeni namembnosti ali spremenjenim potrebam oziroma izvedba del, s katerimi se bistveno ne spremeni velikost, zunanji izgled in namembnost objekta, spreminjajo pa se njegovi konstrukcijski elementi, zmogljivost ter izvedejo druge njegove izboljšave;

7.3. nadomestna gradnja je izvedba del, ko se na mestu poprej odstranjenega objekta ali v njegovi neposredni bližini, vendar znotraj gradbene parcele, zgradi nov objekt, s katerim se bistveno ne spremeni namembnost, zunanost, velikost in vplivi na okolje dosedanega objekta, ki se ga pred začetkom uporabe nadomestnega objekta odstrani;

7.4. odstranitev objekta je izvedba del, s katerimi se objekt odstrani, poruši ali razgradi in vzpostavi prejšnje stanje;

8. gradbišče je zemljišče ali objekt, na katerem se izvaja gradnja in zemljišče ob tem zemljišču oziroma objektu, ki je potrebno za opravljanje del, ki so v zvezi z gradnjo;

8.1. strojni park je gradbena mehanizacija in druge naprave, ki se nahajajo na gradbišču in so namenjene za izvedbo pripravljanih del na gradbišču, izvedbo gradbenih del, montažo in vgraditev strojnih in električnih inštalacij in opreme ter izvedbo zaključnih gradbenih del in proizvodnjo gradbenih proizvodov;

8.2. gradnja v lastni režiji pomeni, da investitor kot fizična oseba sam, s pomočjo družinskih članov oziroma s sosedsko pomočjo, ali društvo s pomočjo svojih članov, gradi objekt, ki ga potrebuje samo za lastne potrebe prebivanja oziroma opravljanje društvene dejavnosti;

8.3. gradbeni nadzor je opravljanje strokovnega nadzorstva na gradbišču, s katerim se preverja, ali se gradnja izvaja po projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je bilo izdano gradbeno dovoljenje in nadzoruje kvaliteta izvedenih del, gradbeni proizvodi, drugi materiali, inštalacije in tehnološke naprave, ki se vgrajujejo v objekt in ali se pri izvajanju del spoštujejo dogovorjeni roki izgradnje;

9. sprememba namembnosti je izvedba del, ki ne predstavljajo gradnje in s katerimi se tudi ne spreminja zunanji videz objekta, predstavljajo pa takšno spremembo rabe objekta oziroma njegovega dela, da se z njo posledično poveča vpliv objekta na okolico;

9.1. sprememba rabe je takšna izvedba del, ki predstavlja spremembo namembnosti, vendar se zaradi nje ne spremeni velikost in zunanji izgled objekta ter ne povečuje vplivov na okolico, ali takšna sprememba namembnosti, ko se opravljanje dejavnosti v poslovnem prostoru nadomesti z drugo, takšni dejavnosti podobno dejavnostjo;

10. vzdrževanje objekta je izvedba del, s katerimi se ohranja objekt v dobrem stanju in omogoča njegova uporaba, obsega pa redna vzdrževalna dela, investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist;

10.1. redna vzdrževalna dela pomenijo izvedbo manjših popravil in del na objektu ali v prostorih, ki se nahajajo v objektu, kot so prepleskanje, popravilo vrat, oken, zamenjava poda, zamenjava stavbnega pohištva s pohištvom enakih dimenzij in podobno ter s katerimi se ne spreminja zmožljivost inštalacij, opreme in tehnoloških naprav, ne posega v konstrukcijo objekta in tudi ne spreminja zmožljivosti, velikosti, namembnosti in zunanjega videza objekta;

10.2. investicijska vzdrževalna dela pomenijo izvedbo popravil, gradbenih, inštalacijskih in obrtniških del terboljšav, ki sledijo napredku tehnike, z njimi pa se ne posega v konstrukcijo objekta in tudi ne spreminja njegove zmožljivosti, velikosti, namembnosti in zunanjega videza, inštalacije, napejljave, tehnološke naprave in oprema pa se posodobijo oziroma izvedejo druge njihove izboljšave;

10.3. vzdrževalna dela v javno korist pomenijo izvedbo takšnih vzdrževalnih in drugih del, za katera je v posebnem zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi takšnega posebnega zakona določeno, da se z namenom zagotavljanja opravljanja določene vrste gospodarske javne službe lahko spremeni tudi zmožljivost objekta in z njo povezana njegova velikost;

11. uporabno dovoljenje je odločba, s katero tisti upravni organ, ki je za gradnjo izdal gradbeno dovoljenje, na podlagi poprej opravljenega tehničnega pregleda, dovoli začetek uporabe objekta;

11.1. tehnični pregled je pregled zgrajenega oziroma rekonstruiranega objekta, s katerim se ugotovi ali je objekt zgrajen oziroma rekonstruiran v skladu z gradbenim dovoljenjem in ali bo izpolnjeval predpisane bistvene zahteve;

11.2. dokazilo o zanesljivosti objekta je izjava s prilogami, ki dokazujejo, da bo objekt kot celota pri uporabi in vzdrževanju izpolnjeval predpisane bistvene zahteve;

11.3. poskusno obratovanje je preizkušanje ali objekt z vgrajenimi inštalacijami oziroma tehnološkimi napravami

deluje pravilno oziroma takšne naprave dosegajo pričakovane rezultate tehnološkega procesa, ali obratovanje objekta zagotavlja varne delovne razmere in ne presega predpisanih mejnih vrednosti in ali izpolnjuje s predpisi o varstvu okolja predpisane parametre glede vplivov na okolje;

11.4. obratovalni monitoring je kontrola obratovanja objekta oziroma tehnološke naprave v skladu s predpisi o varstvu okolja;

12. nedovoljena gradnja je nelegalna gradnja, neskladna gradnja, nevarna gradnja in nelegalni kop;

12.1. nelegalna gradnja pomeni, da se gradnja oziroma dela, za katera je predpisano gradbeno dovoljenje, izvajajo oziroma so izvedena brez veljavnega gradbenega dovoljenja, kakor tudi da se objekt, za katerega je bila z gradbenim dovoljenjem dovoljena nadomestna gradnja, v predpisanem roku ni odstranil;

12.2. neskladna gradnja pomeni, da je za gradnjo oziroma dela, za katera je predpisano gradbeno dovoljenje, takšno dovoljenje sicer izdano, vendar se takšna gradnja oziroma dela izvajajo oziroma so izvedena v nasprotju s pogoji, določenimi z gradbenim dovoljenjem, kakor tudi da se objekt, za katerega je bilo sicer izdano gradbeno dovoljenje, uporablja v nasprotju s pogoji, določenimi z njim;

12.3. nevarna gradnja pomeni, da gradnja, ki se izvaja ali že zgrajeni objekt ogroža premoženje, zdravje in življenje ljudi, promet, sosednje objekte oziroma njegovo okolico;

12.4. nelegalni kop pomeni, da se mineralne surovine izkoriščajo na območju, za katerega ni z izvedbenim prostorskim aktom opredeljeno, da je takšna raba prostora dovoljena oziroma dopustna.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, katerih pomen ni določen v prejšnjem odstavku, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja urejanja prostora, gradbenih proizvodov, opravljanja geodetskih dejavnosti in rudarstva ter drugi predpisi.

(3) V tem zakonu uporabljeni izrazi za posameznike, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

Drugi del: TEMELJNE DOLOČBE

1. Temeljni pogoji graditve objektov

3. člen

(pogoji za začetek gradnje)

(1) Gradnja novega objekta, rekonstrukcija objekta, nadomestna gradnja in odstranitev objekta se lahko začne na podlagi pravnomočnega gradbenega dovoljenja.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko investitor na lastno odgovornost začne z gradnjo iz prejšnjega odstavka tudi po dokončnosti gradbenega dovoljenja.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena za enostavni objekt ni potrebno gradbeno dovoljenje, če investitor pred začetkom gradnje pridobi lokacijsko informacijo, iz katere izhaja, da je takšna gradnja v skladu z izvedbenim prostorskim aktom, in če je njegova velikost, način gradnje in rabe ter odmik od meje sosednjih zemljišč v skladu s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

(4) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov ni potrebno pridobiti niti gradbenega dovoljenja niti lokacijske informacije za enostavni objekt, ki ga izvajalec gospodarske javne službe postavlja na objekt gospodarske javne infrastrukture in je neposredno namenjen izvajanju gospodarske javne službe ali upravljanju gospodarske javne infrastrukture. Gradbeno dovoljenje in lokacijska informacija tudi nista potrebna za izvedbo zaključnih del v poslovnih prostorih, ki se nahajajo v novozgrajeni stavbi, za katero je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje in so zato določeni deli te stavbe že v uporabi, če

se s takšnimi deli ne posega v skupne prostore ali spreminja zunanji izgled takšne stavbe.

(5) S postavitvijo urbane opreme se lahko začne tudi brez pridobitve lokacijske informacije, če s takšno postavitvijo soglaša lastnik javne površine.

4. člen

(pogoji za spremembo namembnosti in spremembo rabe)

(1) Z deli, ki so v zvezi s spremembo namembnosti, se lahko začne na podlagi pravno močnega gradbenega dovoljenja.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, lahko investitor na lastno odgovornost začne z deli, s katerimi se namerava spremeniti namembnost objekta ali dela objekta oziroma prostorov v njem, tudi po dokončnosti gradbenega dovoljenja.

(3) Z deli, ki so v zvezi s spremembo rabe, se lahko začne brez gradbenega dovoljenja, če investitor pred začetkom del pridobi lokacijsko informacijo, iz katere izhaja, da je takšna spremenjena raba skladna z izvedbenim prostorskim aktom.

5. člen

(pogoji za začetek uporabe)

(1) Pogoj za začetek uporabe objekta, ki je bil zgrajen ali rekonstruiran na podlagi gradbenega dovoljenja, ali se mu je na podlagi gradbenega dovoljenja spremenila namembnost, je uporabno dovoljenje.

(2) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena uporabno dovoljenje ni potrebno pred začetkom uporabe prostora oziroma prostorov, ki se jim je spremenila namembnost iz stanovanjske v poslovno dejavnost in obratno na podlagi gradbenega dovoljenja, če so se dela, ki so bila potrebna zaradi takšne spremembe namembnosti, izvedla brez posegov v skupne prostore in se zaradi njih tudi ni spremenil zunanji izgled objekta.

(3) Če za določeno vrsto objektov tako določa poseben zakon, se ne glede na določbe prvega odstavka tega člena takšen objekt lahko začne uporabljati na podlagi odločbe o dovolitvi poskusnega obratovanja.

6. člen

(pogoji za začetek vzdrževalnih del)

(1) Z rednimi vzdrževalnimi deli in investicijskimi vzdrževalnimi deli se lahko začne brez gradbenega dovoljenja in brez pridobitve lokacijske informacije.

(2) Če naj bi se investicijska vzdrževalna dela izvajala na objektu, ki je varovan v skladu s predpisi o kulturni dediščini, ali na zunanjščini objekta, ki meji na javno površino, je potrebno pred začetkom takšnih del pridobiti lokacijsko informacijo, iz katere izhaja, da takšna dela niso v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom.

(3) Z vzdrževalnimi deli v javno korist se lahko začne brez gradbenega dovoljenja in brez pridobitve lokacijske informacije.

2. Vrste objektov in njihove bistvene lastnosti

7. člen

(enotna klasifikacija vrst objektov in objekti državnega pomena)

(1) Na usklajen predlog ministra, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve, in organa, pristojnega za državno statistiko, Vlada Republike Slovenije z uredbo o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov podrobneje določi vrste stavb in vrste gradbenih inženirskih objektov.

(2) Z uredbo iz prejšnjega odstavka se določi tudi, katere stavbe in kateri gradbeni inženirski objekti so objekti državnega pomena.

8. člen

(razvrščanje objektov)

(1) Objekti se glede na zahtevnost gradnje in vzdrževanja razvrščajo na zahtevne, manj zahtevne in enostavne objekte.

(2) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju s tistimi resornimi ministri, v katerih delovno področje sodi posamezna vrsta objektov, s pravilnikom podrobneje določi vrste zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, za enostavne objekte pa tudi njihovo največjo velikost, način gradnje in rabe ter pogoje za njihov odmik od meje sosednjih zemljišč.

9. člen

(gradbeni predpisi)

(1) Z gradbenimi predpisi se za posamezne vrste objektov določijo njihove tehnične značilnosti tako, da ti objekti glede na svoj namen izpolnjujejo eno, več ali vse naslednje bistvene zahteve:

- mehanske odpornosti in stabilnosti,
- varnosti pred požarom,
- higienske in zdravstvene zaščite in zaščite okolice,
- varnosti pri uporabi,
- zaščite pred hrupom in
- varčevanja z energijo in ohranjanja toplote.

(2) V objekte se lahko vgrajujejo samo gradbeni proizvodi, ki so bili dani v promet skladno s predpisi o gradbenih proizvodih.

(3) Gradbeni predpisi se lahko sklicujejo na standarde oziroma tehnične smernice, ki se nanašajo na določeno vrsto objekta in določijo njihovo obvezno uporabo, oziroma določijo, da velja domneva, da je določen element skladen z zahtevami gradbenega predpisa, če ustreza zahtevam standardov oziroma tehničnih smernic.

(4) Če je v gradbenih predpisih določena domneva o skladnosti iz prejšnjega odstavka, morajo gradbeni predpisi opredeliti tudi pristojne organe za odločanje in postopek, v katerem se dokaže, da projekt, v katerem niso bili uporabljeni standardi oziroma tehnične smernice, temveč je projektant pri svojem delu uporabil rešitve iz zadnjega stanja gradbene tehnike, zagotavlja vsaj enako stopnjo varnosti kot projekt, pripravljen z uporabo standardov ali tehničnih smernic.

10. člen

(stvarna pristojnost izdaje gradbenih predpisov)

(1) Gradbene predpise, ki se nanašajo na mehansko odpornost in stabilnost objektov izdaja minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z resornimi ministri, v katerih delovno področje spadajo posamezne skupine objektov.

(2) Gradbeni predpisi, ki se nanašajo na druge bistvene zahteve iz prvega odstavka prejšnjega člena, se izdajajo na naslednji način:

– gradbene predpise, ki se nanašajo na stavbe, izdaja minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, pri čemer lahko te predpise pripravi samostojno, lahko pa tudi na tak način, da mu pristojni resorni minister, v katerega delovno področje sodi posamezna vrsta stavb oziroma delovno področje, pomembno za graditev takšne vrste stavbe, posreduje popoln predlog takšnega predpisa;

– gradbene predpise, ki se nanašajo na gradbene inženirske objekte, izdajajo v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, resorni ministri, v katerih delovno področje sodijo takšne vrste gradbenih inženirskih objektov oziroma delovno področje, pomembno za graditev takšne vrste gradbenih inženirskih objektov.

(3) Pred izdajo vsakega gradbenega predpisa je potrebno pridobiti mnenje ministra, pristojnega za dajanje gradbenih proizvodov v promet.

11. člen

(stvarna pristojnost izdaje tehničnih smernic)

(1) Tehnične smernice za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje stavb izdaja minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za dajanje gradbenih proizvodov v promet.

(2) Tehnične smernice za tiste vrste gradbenih inženirskih objektov, ki sodijo v njihovo delovno področje, izdajajo pristojni resorni ministri v soglasju z ministrom, pristojnim za dajanje gradbenih proizvodov v promet.

(3) Pred izdajo tehnične smernice iz prejšnjega odstavka je potrebno pridobiti mnenje ministra, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve.

12. člen

(oblika tehničnih smernic in njihova dostopnost)

(1) Obliko tehničnih smernic v soglasju s pristojnimi resornimi ministri predpiše minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve.

(2) Seznam izdanih tehničnih smernic se objavlja v Uradnem listu Republike Slovenije, javnosti pa so celotna gradiva o tehničnih smernicah v obliki publikacij ter na elektronski način za vse vrste stavb dosegljiva pri ministrstvu, pristojnem za prostorske in gradbene zadeve, za gradbene inženirske objekte pa pri pristojnem resornem ministrstvu.

13. člen

(bistvene lastnosti objektov)

(1) Vsi objekti morajo biti skladni s prostorskimi akti, zanesljivi in evidentirani.

(2) Zagotavljanje skladnosti s prostorskimi akti, zanesljivosti in evidentiranosti objektov je v javnem interesu.

14. člen

(skladnost s prostorskimi akti)

(1) Skladnost objektov s prostorskimi akti se zagotavlja s projektiranjem, v postopku izdaje gradbenih dovoljenj, z gradnjo oziroma izvajanjem del, v postopku izdaje uporabnih dovoljenj ter z uporabo objektov oziroma prostorov v njih.

(2) Objekte je treba projektirati in zgraditi oziroma rekonstruirati ter jih uporabljati tako, da bodo skladni s prostorskimi akti.

15. člen

(zanesljivost objekta)

(1) Zanesljivost objektov se zagotavlja s projektiranjem, v postopku izdaje gradbenih dovoljenj, z gradnjo oziroma izvajanjem del, v postopku izdaje uporabnih dovoljenj ter z vzdrževanjem objektov.

(2) Objekte je treba projektirati in zgraditi oziroma rekonstruirati s takšnimi gradbenimi proizvodi in materiali in na takšen način, da bo objekt zanesljiv kot celota.

16. člen

(evidentiranost objekta)

(1) Evidentiranost objektov se zagotavlja v postopku izdaje gradbenih in uporabnih dovoljenj ter z vpisovanjem zgrajenih objektov v uradne evidence.

(2) Zemljišča, na katerih so zgrajeni objekti, za katere je s tem zakonom predpisano gradbeno dovoljenje, je treba evidentirati v zemljiškem katastru.

(3) Stavbe, za katere je s tem zakonom predpisano gradbeno dovoljenje, je treba evidentirati v katastru stavb.

(4) Gradbene inženirske objekte, ki sestavljajo gospodarsko javno infrastrukturo, je treba evidentirati v katastru gospodarske javne infrastrukture.

17. člen

(zagotavljanje neoviranega gibanja funkcionalno oviranih oseb)

(1) Poleg izpolnjevanja bistvenih zahtev morajo vsi objekti v javni rabi, ki so na novo zgrajeni po določbah tega zakona in objekti v javni rabi, ki se rekonstruirajo po določbah tega zakona, zagotavljati funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir.

(2) Vsak na novo zgrajen ali rekonstruiran objekt v javni rabi, katerega gradnja se izvede po določbah tega zakona, ki nima vseh prostorov v pritličju, mora biti opremljen z najmanj enim dvigalom ali drugo ustrezno napravo za te namene.

(3) Pri rekonstrukcijah objektov v javni rabi, ki so zavarovani v skladu s predpisi o kulturni dediščini, se dosežene bistvene zahteve objekta lahko razlikujejo od sicer predpisanih, vendar samo pod pogojem, da odstopanje ni takšno, da bi bila zaradi njega ogrožena varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosednji objekti ali okolje.

(4) Pri večstanovanjskih stavbah z več kot desetimi stanovanji, zgrajenih po določbah tega zakona, mora zahtevo o zagotavljanju neoviranega dostopa, vstopa in uporabe izpolnjevati najmanj ena desetina vseh stanovanj in vsi skupni prostori, namenjeni tem stanovanjem.

(5) Dostop, vstop in uporaba objektov brez grajenih in komunikacijskih ovir se zagotavlja s projektiranjem in gradnjo.

18. člen

(dolžnost zagotavljanja bistvenih lastnosti)

Pristojni organi pri graditvi objektov in vsi udeleženci pri graditvi objektov so vsak zase in v okviru pravic in dolžnosti, ki jih določa ta zakon, dolžni zagotavljati, da bodo objekti ter njihovi posamezni deli zanesljivi, skladni s prostorskimi akti in evidentirani in da bodo tudi pri uporabi zagotavljali funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir.

19. člen

(nadzorstvo nad bistvenimi lastnostmi)

Nadzorstvo nad izpolnjevanjem bistvenih lastnosti objektov iz 14., 15. in 16. člena ter zahtev iz 17. člena tega zakona izvajajo pristojni gradbeni inšpektorji.

20. člen

(podrobnejši pogoji glede zagotavljanja neoviranega dostopa)

Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, natančneje opredeli zahteve za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe, ki morajo biti upoštevane pri projektiranju, gradnji in vzdrževanju vseh vrst objektov v javni rabi in pri večstanovanjskih stavbah.

3. Grajeno javno dobro

21. člen

(pogoji za pridobitev statusa grajenega javnega dobra)

(1) Objekt oziroma del objekta, ki je po določbah tega zakona lahko grajeno javno dobro, pridobi status grajenega javnega dobra državnega pomena z ugotovitveno odločbo, ki jo na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije po uradni dolžnosti izda tisto pristojno ministrstvo, v katerega delovno področje sodi takšen objekt oziroma pridobi status grajenega javnega dobra lokalnega pomena z ugotovitveno odločbo, ki jo na podlagi sklepa pristojnega občinskega organa po uradni dolžnosti izda pristojna občinska uprava.

(2) Vlada Republike Slovenije oziroma pristojni občinski organ izda sklep iz prejšnjega odstavka na zahtevo, ki jo lahko vložijo pristojni resorni ministri oziroma župan. Takšni zahtevi mora biti priložena navedba določbe zakona oziroma predpisa, v katerem je podlaga, da lahko določena vrsta objekta

oziroma njegovega dela pridobi status grajenega javnega dobra, uporabno dovoljenje, kadar je to predpisano in ustrezen zemljiško-katastrski načrt z vrisanim objektom, izdelan v skladu z geodetskimi predpisi.

(3) Ugotovitvena odločba o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra mora poleg sestavin, ki so z zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/2000 in 52/2002, v nadaljnjem besedilu: ZUP) predpisane za pisno odločbo, v izreku vsebovati tudi navedbo številke parcele oziroma parcel in katastrske občine, na katere območju je zgrajen objekt oziroma del objekta, ki je pridobil status grajenega javnega dobra državnega oziroma lokalnega pomena.

(4) Pristojno resorno ministrstvo oziroma pristojna občinska uprava pošlje pravnomočno ugotovitveno odločbo o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra pristojnemu sodišču, ki po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo zaznambo o javnem dobru.

22. člen

(posledice pridobitve statusa grajenega javnega dobra)

(1) Objekt oziroma njegov del, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra, mora njegov lastnik oziroma upravljalec vzdrževati v stanju, ki omogoča splošno rabo v skladu z njegovim namenom.

(2) Na objektu oziroma njegovem delu, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra, ni mogoče pridobiti lastninske ali kakšne druge stvarne pravice s priposestvom, prav tako pa ne more biti predmet izvršbe.

23. člen

(pogoji za ukinitvev statusa grajenega javnega dobra)

(1) Objektu oziroma delu objekta, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra državnega oziroma lokalnega pomena, se takšen status lahko odvzame z odločbo, ki jo na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma pristojnega občinskega organa po uradni dolžnosti izda tisti upravni organ, ki je status podelil.

(2) Vlada Republike Slovenije oziroma pristojni občinski organ izda sklep iz prejšnjega odstavka na zahtevo, ki jo lahko vložijo pristojni resorni ministri oziroma župan. Takšni zahtevi mora biti priložena obrazložitev nameravanega odvzema statusa grajenega javnega dobra in dokazilo, da nepremičnina oziroma njen del, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra, ne služi več namenu, zaradi katerega ji je bil dodeljen status.

(3) Ko postane odločba o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra pravnomočna, jo pristojno resorno ministrstvo oziroma pristojna občinska uprava pošlje pristojnemu sodišču, ki po uradni dolžnosti iz zemljiške knjige izbriše zaznambo o javnem dobru.

(4) Status grajenega javnega dobra lahko preneha tudi, če je objekt oziroma njegov del, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra, v celoti uničen in ga ni mogoče obnoviti in je zato onemogočena njegova splošna raba ali pa, če se zgradi drug objekt, ki pridobi status grajenega javnega dobra z enakim namenom splošne rabe, kot ga ima sedanji objekt oziroma njegov del, ki ima pridobljen takšen status in se ga zato lahko opusti. V takšnem primeru Vlada Republike Slovenije oziroma pristojni občinski organ izda sklep iz prvega odstavka tega člena na zahtevo, ki jo lahko vložijo pristojni resorni ministri oziroma župan, če je takšni zahtevi priložen zemljiško katastrski načrt, izdelan v skladu z geodetskimi predpisi, iz katerega izhaja, da objekta ni več.

4. Organi pri graditvi objektov

24. člen

(stvarna pristojnost izdaje gradbenih dovoljenj)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve, ki izdaja gradbena dovoljenja za objekte državnega pomena na prvi

stopnji, je ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(2) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve, ki izdaja gradbena dovoljenja za objekte, ki niso objekti državnega pomena na prvi stopnji, je upravna enota, na katere območju leži nepremičnina, ki je predmet izdaje gradbenega dovoljenja.

25. člen

(stvarna pristojnost izdaje uporabnih dovoljenj)

Pristojni upravni organ, ki izdaja uporabna dovoljenja, je upravni organ za gradbene zadeve, ki je za gradnjo oziroma rekonstrukcijo objekta izdal gradbeno dovoljenje.

26. člen

(stvarna pristojnost opravljanja inšpekcijskega nadzorstva)

Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, ki se nanašajo na gradnjo, opravljajo gradbeni inšpektorji inšpektorata v sestavi ministrstva, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve.

5. Udeleženci pri graditvi objektov

27. člen

(investitor)

(1) V zvezi z graditvijo objekta mora investitor poskrbeti za vse potrebne vloge, naročila in prijave, določene s tem zakonom ter izmed odgovornih projektantov imenovati odgovornega vodjo projekta.

(2) V primerih, predpisanih s tem zakonom, mora investitor poskrbeti tudi za revizijo projektne dokumentacije, pred začetkom gradnje pa tudi zagotoviti strokovno nadzorstvo nad gradnjo.

28. člen

(pogoji za projektanta)

(1) Dejavnost projektiranja sme opravljati pravna ali fizična oseba, ki ima kot gospodarska družba ali zadruga v sodni register vpisano dejavnost projektiranja oziroma ima kot samostojni podjetnik posameznik takšno dejavnost priglašeno pri pristojni davčni upravi.

(2) Če samostojni podjetniki posamezniki ali ustanovitelji gospodarske družbe oziroma zadruga sami ne izpolnjujejo s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega projektanta, mora imeti takšna pravna oziroma fizična oseba takrat, ko opravlja dejavnost projektiranja, s pogodbo o zaposlitvi, s pogodbo o delu v skladu z obligacijskimi razmerji, preko kooperacije ali na drug zakonit način zagotovljeno sodelovanje ustreznega števila posameznikov, ki izpolnjujejo s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega projektanta.

(3) Tuje pravne osebe in njihove podružnice v Republiki Sloveniji lahko ob pogoju vzajemnosti opravljajo dejavnost projektiranja, če izpolnjujejo tudi pogoje iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena sme opravljati dejavnost projektiranja tudi posameznik, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega projektanta, če poleg pogojev, določenih z delovno-pravnimi in drugimi predpisi izpolnjuje še pogoj, da ima v skladu z določbami tega zakona pridobljeno licenco za samostojno opravljanje arhitekturnega oziroma krajinsko-arhitekturnega projektiranja.

29. člen

(pogoji za izvajalca)

(1) Objekt sme graditi, rekonstruirati ali odstranjevati pravna ali fizična oseba, ki ima kot gospodarska družba ali zadruga v sodni register vpisano dejavnost gradbeništva oziroma ima kot samostojni podjetnik posameznik takšno dejavnost priglašeno pri pristojni davčni upravi.

(2) Če samostojni podjetniki posamezniki ali ustanovitelji gospodarske družbe oziroma zadruga sami ne izpolnjujejo s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega vodjo del, mora imeti takšna pravna oziroma fizična oseba takrat, ko izvaja gradnjo, s pogodbo o zaposlitvi, s pogodbo o delu v skladu z obligacijskimi razmerji, preko kooperacije ali na drug zakonit način zagotovljeno sodelovanje posameznika, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega vodjo del.

(3) Če samostojni podjetniki posamezniki ali ustanovitelji gospodarske družbe oziroma zadruga sami ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjega odstavka, izpolnjujejo pa pogoje za odgovorno vodenje posameznih del oziroma imajo zagotovljeno sodelovanje posameznika, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovorno vodenje posameznih del, lahko izvajajo samo tista posamezna dela pri gradnjah, za katerih vodenje so usposobljeni sami oziroma je usposobljen takšen posameznik.

(4) Tuje pravne osebe in njihove podružnice v Republiki Sloveniji lahko ob pogoju vzajemnosti opravljajo dejavnost gradbeništva oziroma lahko opravljajo posamezna dela pri gradnjah, če izpolnjujejo tudi pogoje iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

30. člen

(pogoji za nadzornika)

Gradbeni nadzor v imenu investitorja lahko opravlja pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za projektanta ali izvajalca.

31. člen

(pogoji za revidenta)

(1) Revizijo projektne dokumentacije sme opravljati pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za projektanta.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko opravlja revizijo projektne dokumentacije s svojimi zaposlenimi tudi visokošolski oziroma drug javni zavod, ki opravlja raziskovalno ali izobraževalno dejavnost s področja graditve objektov, če ima v sodni register vpisano tudi dejavnost s projektiranjem povezanega tehničnega svetovanja in zaposleni pri njem izpolnjujejo s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega revidenta.

32. člen

(odgovornost za škodo)

Investitor nameravanega objekta, projektant, ki je izdelal projektno dokumentacijo za takšen objekt, izvajalec gradnje takšnega objekta, nadzornik nad gradnjo takšnega objekta in revident projektne dokumentacije za takšen objekt odgovarjajo za neposredno škodo, ki nastane tretjim osebam in izvirajo iz njegovega dela in njegovih pogodbenih obveznosti.

33. člen

(zavarovanje pred odgovornostjo)

(1) Projektant, izvajalec, nadzornik in revident morajo pred začetkom opravljanja dejavnosti zavarovati in imeti ves čas svojega poslovanja zavarovano svojo odgovornost za škodo, ki bi utegnila nastati investitorjem in tretjim osebam v zvezi z opravljanjem njihove dejavnosti.

(2) Višina letne zavarovalne vsote se v skladu s predpisi o zavarovalništvu za posamezen zavarovalni primer ali za vse zavarovalne primere v posameznem letu dogovori med zavarovalnico in udeležencem pri graditvi objekta iz prejšnjega odstavka.

(3) Višina letne zavarovalne vsote, ki se jo določi v zavarovalni pogodbi, ne more biti nižja od 10.000.000 tolarjev.

34. člen

(izključevanja)

(1) Kot investitor, projektant in izvajalec lahko nastopajo različne pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane s tem zakonom, lahko pa tudi ista pravna oziroma fizična oseba hkrati nastopa kot investitor, projektant in izvajalec, če ni s tem členom določeno drugače.

(2) Kot nadzornik lahko nastopa samo tista pravna ali fizična oseba, ki v zvezi z objektom, nad katerega gradnjo opravlja gradbeni nadzor, ne nastopa kot izvajalec gradbenih, zaključnih oziroma obrtniških, montažnih in drugih del ali kot dobavitelj gradbenih proizvodov, naprav in opreme. Nadzornik tudi ne sme biti v nobeni medsebojni poslovni povezavi z izvajalcem, v primeru, da je nadzornik samostojni podjetnik posameznik, pa takšen nadzornik tudi ne sme biti v krvnem sorodstvu v ravni vrsti z izvajalčevim odgovornim vodjem del oziroma ne sme biti z njim v zakonski zvezi ali živeti v izvenzakonski skupnosti.

(3) Kot revident lahko nastopa samo tista pravna ali fizična oseba, ki v zvezi z objektom, za katerega opravlja revizijo projektne dokumentacije, ne nastopa kot projektant ali izvajalec oziroma je v sorodstveni povezavi z projektantom ali izvajalcem.

(4) Če sta projektant in nadzornik ista pravna ali fizična oseba, projektant kot izvajalec ne sme izvajati gradnje na objektu, za katerega je izdelal projektno dokumentacijo. Kadar je projektant tudi izvajalec, morata biti projektant in nadzornik različna pravna oziroma fizična oseba, ki tudi ne smeta biti v nobeni medsebojni poslovni povezavi, odgovorni vodja projekta in odgovorni nadzornik pa tudi ne smeta biti v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v zakonski zvezi ali živeti v izvenzakonski skupnosti.

(5) Če investitor pri istem objektu nastopa kot projektant in izvajalec oziroma izvaja dela za lastne potrebe ali za trg, pri takšni gradnji ne sme nastopati kot nadzornik, ampak mora poveriti gradbeni nadzor izvajalcu, ki ne izvaja gradnje na istem objektu ali drugemu projektantu. V tem primeru ne smeta biti izvajalec oziroma projektant, ki prevzame gradbeni nadzor, s takšnim investitorjem v nobeni medsebojni poslovni povezavi, odgovorni vodja gradbišča oziroma odgovorni vodja del in odgovorni vodja projekta pa tudi ne smeta biti v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v zakonski zvezi ali živeti v izvenzakonski skupnosti.

(6) Investitor lahko nastopa kot nadzornik, vendar v tem primeru na objektu, za katerega opravlja gradbeni nadzor, ne more nastopati niti kot projektant niti kot izvajalec.

(7) Investitor je lahko tudi revident, vendar v tem primeru na objektu, za katerega je opravil revizijo projektne dokumentacije, ne more nastopati kot projektant, kot izvajalec in kot nadzornik.

Tretji del: GRADITEV OBJEKTA

Prvi razdelek: Projektiranje

1. Projektna in tehnična dokumentacija

35. člen

(vrste projektne dokumentacije)

- (1) Projektna dokumentacija obsega:
1. idejno zasnovo,
 2. idejni projekt,
 3. projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja,
 4. projekt za razpis in
 5. projekt za izvedbo.

(2) Idejna zasnova je skica in opis bistvenih značilnosti nameravane gradnje.

(3) Idejni projekt je sistematično urejen sestav takšnih načrtov, na podlagi katerih je investitorju omogočeno, da se odloči o najustreznejši varianti nameravane gradnje.

(4) Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja je sistematično urejen sestav takšnih načrtov, na podlagi katerih je pristojnemu organu omogočeno, da presodi vse okoliščine, pomembne za izdajo gradbenega dovoljenja.

(5) Projekt za razpis je sistematično urejen sestav takšnih načrtov, na podlagi katerega je investitorju omogočeno pridobiti najustreznejšega izvajalca.

(6) Projekt za izvedbo je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, dopolnjen s podrobnimi načrti, na podlagi katerih se v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja gradnja lahko izvede.

36. člen

(vrste načrtov)

(1) Projekte iz prejšnjega člena sestavljajo posamezni načrti.

(2) Vrste načrtov so:

1. načrti arhitekture,
2. načrti krajinske arhitekture,
3. načrti gradbenih konstrukcij in drugi gradbeni načrti,
4. načrti električnih inštalacij in električne opreme,
5. načrti strojnih inštalacij in strojne opreme,
6. načrti telekomunikacij,
7. tehnološki načrti,
8. načrti izkopov in osnovne podgradnje za podzemne objekte,
9. geodetski načrti in
10. drugi načrti v zvezi z gradnjo, kot so študija požarne varnosti in druge tehnične študije oziroma elaborati, kadar so zaradi posebnosti posamezne vrste objekta ali lokacije, na kateri naj bi se objekt zgradil, potrebne ali če jih zahtevajo posebni predpisi.

37. člen

(tipska projektna dokumentacija)

(1) Če se namerava graditi ali rekonstruirati objekt tako, da se vanj vgrajujejo standardizirani ali tipski elementi ali deli, ni potrebno, da bi projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja vseboval tisti del projektne dokumentacije, na podlagi katere so bili ti elementi oziroma deli izdelani, razen izjave o skladnosti z določbami zakona o gradbenih proizvodih.

(2) Če se namerava graditi ali rekonstruirati več objektov po istem projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, se za projekt za izvedbo šteje takšen projekt, dopolnjen s takšnimi načrti in drugo dokumentacijo, s katero se taki objekti prilagodijo novim lokacijam oziroma terenskim razmeram. Če pa gre samo za vgraditev inštalacij, tehnoloških naprav ali opreme, se v takšnem primeru za projekt za izvedbo šteje tista projektna dokumentacija, v kateri je določen način vgraditve in montaže takšnih inštalacij, tehnoloških naprav in opreme.

(3) Projektna dokumentacija ali posamezne njene sestavine, na podlagi katerih je bil zgrajen objekt, se lahko uporabi tudi za gradnjo oziroma rekonstrukcijo drugih objektov, če s tem soglašata investitor in projektant, ki jo je izdelal.

38. člen

(posebnosti projektne dokumentacije)

(1) Projektna dokumentacija za rekonstrukcijo in odstranitev objekta mora vsebovati tudi dokumentacijo o ukrepih za preprečevanje emisij prahu in drugih nevarnih snovi in o ravnanju z gradbenimi odpadki.

(2) Iz projektne dokumentacije za rekonstrukcijo objekta mora biti razvidno, da je nosilnost temeljnih tal ustrezna, da so že vgrajeni gradbeni proizvodi, ki bodo ohranjeni, uporabni in da je objekt primeren za rekonstrukcijo.

(3) Iz projektne dokumentacije za spremembo namembnosti mora biti razvidno, kako se bo zaradi spremenjene namembnosti objekta oziroma dela objekta ali določenih prostorov v njem spremenil vpliv objekta na okolico.

39. člen

(vrste tehnične dokumentacije)

(1) Tehnična dokumentacija obsega:

1. projekt izvedenih del,
2. projekt za vzdrževanje in obratovanje objekta in
3. projekt za vpis v uradne evidence.

(2) Projekt izvedenih del je projekt za izvedbo, dopolnjen s prikazom vseh izvedenih del in morebitnih sprememb v vseh delih projekta za izvedbo, ki so nastale med gradnjo, na podlagi katerega je mogoče na tehničnem pregledu ugotoviti, ali je zgrajeni oziroma rekonstruirani objekt v skladu z gradbenim dovoljenjem.

(3) Projekt za vzdrževanje in obratovanje objekta je sistematično urejen zbir slikovnega gradiva, načrtov in besedil v obliki jamstev, potrdil, seznamov, shem, navodil in podobnih sestavin, ki določajo pravila za uporabo oziroma obratovanje in vzdrževanje zgrajenega oziroma rekonstruiranega objekta in vgrajenih inštalacij oziroma tehnoloških naprav, na podlagi katerih je vsakokratnemu lastniku objekta omogočeno objekt vzdrževati na ustrezen način.

(4) Projekt za vpis v uradne evidence je dokumentacija, na podlagi katere je investitorju oziroma lastniku objekta omogočeno, da se zemljiška parcela, na kateri stoji objekt, evidentira v zemljiškem katastru oziroma če gre za stavbo, tudi v katastru stavb in da se objekti gospodarske javne infrastrukture evidentirajo v katastru gospodarske javne infrastrukture.

40. člen

(podrobnejša vsebina projektne in tehnične dokumentacije)

Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z resornimi ministri, v katerih delovno področje sodi posamezna vrsta objektov, predpiše podrobnejšo vsebino projektne in tehnične dokumentacije, način njene izdelave in vrste načrtov, ki pridejo v poštev za posamezne vrste stavb in gradbenih inženirskih objektov, glede na namen njihove uporabe.

2. Načini pridobitve projektne dokumentacije

41. člen

(naročilo projektne dokumentacije in njene revizije)

Če investitor sam ne izpolnjuje pogojev za projektanta oziroma reverenta, je njegova odločitev, pri kateri pravni oziroma fizični osebi bo naročil izdelavo projektne dokumentacije in njeno revizijo, prosta, pod pogoji, ki jih določa zakon.

42. člen

(pridobitev lokacijske informacije)

Investitor oziroma projektant pridobi pogoje za izdelavo projektne dokumentacije, ki se nanašajo na skladnost objekta s prostorskim aktom, na podlagi lokacijske informacije.

43. člen

(javni natečaj)

(1) Investitor mora organizirati izbiro strokovno najprimernejše rešitve za nameravano gradnjo na javnem natečaju, če tako določa prostorski akt ali drug predpis. S prostorskim aktom se lahko določi, da je javni natečaj obvezen, če je z njim določena prostorska ureditev namenjena ureditvi oziroma gradnji:

1. javne površine, če bi se zaradi njene ureditve bistveno spremenil izgled naselja ali krajine;
2. večstanovanjske stavbe, stanovanjske stavbe za posebne namene in nestanovanjske stavbe, namenjene

javni rabi, če naj bi se gradila ob javni površini ali če bi se zaradi njene gradnje bistveno spremenil izgled naselja ali krajine;

3. mostu, viadukta oziroma drugega premostitvenega gradbenega inženirskega objekta javne ceste in železnice, če bi se zaradi njegove gradnje bistveno spremenil izgled naselja ali krajine.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je javni natečaj obvezen, če je investitor nameravane ureditve oziroma gradnje iz prejšnjega odstavka država ali lokalna skupnost, vendar samo, če skupna vrednost gradbenih, inštalacijskih in zaključnih del, brez davka na dodano vrednost, nameravane ureditve oziroma gradnje presega:

1. 100.000.000 tolarjev pri nameravani ureditvi parka, uličnega prostora, trga in druge podobne javne površine;

2. 400.000.000 tolarjev pri nameravani gradnji večstanovanjske stavbe, stanovanjske stavbe za posebne namene in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi;

3. vrednost, ko je v skladu s predpisi, ki urejajo javna naročila, potrebna objava v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, pri nameravani gradnji mostu, viadukta oziroma drugega premostitvenega gradbenega inženirskega objekta javne ceste in železnice.

(3) Javni natečaj organizira investitor v sodelovanju s pristojno poklicno zbornico v skladu s pravilnikom o natečajih, s katerim se podrobneje določi postopek priprave in izvedbe javnih natečajev in ga izda minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, z njim pa tudi podrobneje opredeli objekte iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka.

(4) Izbiro najustreznejše variante oziroma strokovno najprimernejše rešitve projektne dokumentacije opravi posebna strokovna ocenjevalna komisija. Strokovno ocenjevalno komisijo sestavljajo posamezniki, ki jih za člane imenuje pristojna poklicna zbornica ter posamezniki, ki jih za člane imenuje investitor. Strokovna ocenjevalna komisija mora biti sestavljena tako, da so člani, ki jih imenuje investitor, v večini in da je v njej zagotovljena prevlada stroke.

(5) Izdelavo projektne dokumentacije mora investitor najprej ponuditi avtorju izbrane natečajne rešitve, če ta izpolnjuje pogoje za projektanta. Če teh pogojev avtor ne izpolnjuje, investitor pod enakimi pogoji odda izdelavo projektne dokumentacije pravni ali fizični osebi, ki take pogoje izpolnjuje, pri čemer pa mora pogodbeno zagotoviti sodelovanje avtorja izbrane natečajne rešitve.

(6) Avtor izbrane natečajne rešitve mora sodelovati z izbranim projektantom in sicer kot avtor-sodelavec, ki projektantu pojasnjuje in po potrebi nadgrajuje na natečaju izbrano rešitev in ki skrbi za skladnost izdelave projektne dokumentacije z natečajno rešitvijo, kar potrdi s svojo izjavo o skladnosti. Pri tem se za določitev plačila stroškov avtorja kot avtorja-sodelavca uporabijo minimalni tarifni pogoji po določbah tega zakona. Če pa avtor sodelovanje z izbranim projektantom zavrne oziroma se na njegov poziv ne odzove, se šteje, da s projektantom noče sodelovati in da se je odpovedal pravici, da s projektantom sodeluje kot avtor-sodelavec.

(7) Če je investitor naročnik po predpisih o javnih naročilih, se izvedba natečaja po določbah tega člena šteje kot izvedba razpisa za oddajo projektne dokumentacije po predpisih o javnih naročilih.

44. člen

(izjeme pri oddaji izdelave projektne dokumentacije)

Kot ponudnik za izdelavo projektne dokumentacije po določbah zakona o javnih naročilih lahko sodeluje tudi projektant, ki je izdelal predhodno fazo takšne projektne oziroma tehnične dokumentacije.

3. Izdelovanje in revidiranje projektne dokumentacije

45. člen

(odgovorni projektant)

(1) Projektant, ki prevzame v izdelavo projektno dokumentacijo, mora za vse načrte, ki sestavljajo projekt, imenovati odgovorne projektante.

(2) Odgovorni projektant je lahko posameznik, ki je pri pristojni poklicni zbornici vpisan v ustrezen imenik in ima po končanem študiju za pridobitev univerzitetne izobrazbe najmanj pet let delovnih izkušenj na področju projektantskih storitev, če nastopa kot odgovorni projektant načrta za zahtevni objekt, oziroma najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju projektantskih storitev, če nastopa kot odgovorni projektant načrta za manj zahtevni oziroma enostavni objekt, po končanem študiju za pridobitev visoke strokovne izobrazbe pa najmanj sedem let pri zahtevnih objektih in najmanj pet let pri manj zahtevnih in enostavnih objektih.

(3) Za izdelavo geodetskih načrtov, ki sestavljajo projektno dokumentacijo, se imenuje odgovornega geodeta v skladu s predpisi, ki urejajo geodetsko dejavnost.

46. člen

(pogoji za tuje fizične osebe)

Tuja fizična oseba lahko ob pogoju vzajemnosti nastopa kot odgovorni projektant, če je v času, ko nastopa kot odgovorni projektant, pri pristojni poklicni zbornici vpisana v ustrezen imenik.

47. člen

(zagotavljanje odgovornosti)

(1) Odgovorni projektant mora vsako zaključeno sestavino načrta, ki ga je izdelal, potrditi s svojim podpisom in identifikacijsko številko, s čimer jamči, da je načrt, ki ga je izdelal, v skladu s prostorskimi akti in gradbenimi predpisi ter pogoji pristojnih soglasodajalcev.

(2) Odgovorni vodja projekta mora vsako zaključeno sestavino projekta potrditi s svojo identifikacijsko številko in podpisom, s čimer jamči za kakovost obdelave celotnega projekta in za medsebojno usklajenost načrtov, ki sestavljajo projekt.

48. člen

(temeljne zahteve projektiranja)

(1) S projektom za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti dokazano, da bo objekt kot celota izpolnjeval predpisane bistvene zahteve in da bo v skladu s prostorskimi akti.

(2) Če je bil poprej izdelan investicijski program ali izdelana projektna naloga, ju je projektant dolžan pregledati in opozoriti na ugotovljene pomanjkljivosti oziroma neskladnosti s prostorskimi akti ter gradbenimi in drugimi predpisi in zahtevati njihovo odpravo.

(3) Pri projektiranju je treba tudi upoštevati:

1. določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdane predpise,

2. lokacijsko informacijo,

3. pogoje investicijskega programa, kadar je ta predpisan, oziroma investitorjeve projektne naloge,

4. projektne pogoje pristojnih soglasodajalcev,

5. gradbene predpise, ki veljajo za posamezne vrste objektov,

6. druge predpise, ki veljajo za določeno vrsto lokacij,

7. ukrepe za varstvo zdravja, varstvo ljudi in premoženja, varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varstvo okolja in ukrepe za minimalno porabo energije,

8. ukrepe, ki zagotavljajo funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir,

9. smotrne tehnične rešitve, skladne z dosežki znanosti, tehnologije in ekonomičnosti in zadnjim stanjem gradbene tehnike,

10. realne stroške materiala in storitev ter gradbenih proizvodov, namenjenih za gradnjo,

11. realne stroške pripravljanih del na gradbišču, splošnih gradbenih del, inštalacij pri gradnjah in zaključnih gradbenih del,

12. pravila merjenja pri izdelavi popisov del in predračuna,

13. ukrepe, ki imajo pomen za obrambo in potrebne ukrepe za zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah in

14. rezultate predhodne preveritve zanesljivosti obstoječih delov objekta, nosilnosti in stabilnosti temeljnih tal in uporabnosti že vgrajenih gradbenih proizvodov, kadar gre za rekonstrukcijo objektov.

(4) Pri izračunu površin in prostornin objekta je treba uporabljati veljavni standard v Republiki Sloveniji, ki ureja način izračunavanja površin in prostornin objektov.

49. člen

(posebne zahteve projektiranja)

(1) Če se nameravana gradnja nahaja na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom, mora biti iz projektne dokumentacije razvidno, da so lega objekta na zemljišču, raba in oblikovanje objekta, gradbena parcela in komunalni priključki skladni z rešitvami iz lokacijskega načrta.

(2) Če se nameravana gradnja nahaja na območju, ki se ureja s prostorskim redom, mora biti iz projektne dokumentacije razvidno, da so lega objekta na zemljišču, raba in oblikovanje objekta, gradbena parcela in komunalni priključki v skladu s pogoji prostorskega reda, z njo pa mora biti prikazano tudi vplivno območje objekta.

(3) Projektant določi vplivno območje objekta tako, da preveri morebitne možne vplive objekta na tla, vodo, zrak, sosednje objekte in zdravje ljudi in takšne vplive prikaže v projektni dokumentaciji.

50. člen

(pridobivanje projektних pogojev in soglasij)

(1) Če se izdeluje projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom, se šteje, da so soglasja pristojnih soglasodajalcev k projektним rešitvam že pridobljena z dnem izdaje njihovih mnenj k lokacijskemu načrtu. Če se izdeluje projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja s prostorskim redom, pa je treba pred začetkom izdelovanja projekta pridobiti projektne pogoje, k projektним rešitvam pa soglasja vseh pristojnih soglasodajalcev, razen če določeni soglasodajalec v svojem mnenju o prostorskem redu ni izrecno navedel, da k projektним rešitvam za gradnjo določene vrste objekta njegovega soglasja ni potrebno pridobiti.

(2) Če je tako določeno s pogodbo, je projektant, v nasprotnem primeru pa investitor, dolžan pristojne soglasodajalce pred začetkom projektiranja pisno pozvati, da določijo projektne pogoje ter po tem, ko je projektna dokumentacija izdelana, te soglasodajalce pisno pozvati, da dajo k njej tudi soglasje. Za dokaz o vročitvi pisnega poziva za izdajo projektnih pogojev oziroma soglasja se šteje vročilnica. Zahtevi za določitev projektnih pogojev mora biti priložena idejna zasnova, zahtevi za izdajo soglasja pa je treba priložiti tisti načrt oziroma del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je v zvezi s predmetom soglašanja.

(3) Pristojni soglasodajalec mora določiti projektne pogoje najpozneje v 15 dneh po prejemu poziva, če se projektira enostavni ali manj zahtevni objekt oziroma v 30 dneh po prejemu poziva, če se projektira zahtevni objekt, razen če za posamezno vrsto objekta poseben zakon ne določa drugačnega roka. V projektnih pogojih, ki ne smejo biti v nasprotju s pogoji iz izvedbenega prostorskega akta, mora soglasodajalec navesti določbe zakona oziroma predpisa, izdanega na podlagi zakona, v katerih ima podlago, da daje projektne pogoje in soglasja.

(4) Če soglasodajalec v roku iz prejšnjega odstavka ne določi projektnih pogojev ali, če v teh pogojih ne navede podlage v predpisu za izdajo projektnih pogojev in soglasij, se šteje, da pogojev za nameravano gradnjo nima ter da je s tem dano tudi njegovo soglasje. Če soglasodajalec ugotovi, da določitev projektnih pogojev ne sodi v njegovo delovno področje, z vlogo za izdajo projektnih pogojev ravna kot v primeru nepristojnosti, v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek. Če pa v predpisanem roku soglasodajalec, ki je določil projektne pogoje, ne izda ali ne odreče soglasja, se šteje, da je njegovo soglasje dano.

(5) Pristojni soglasodajalec izda soglasje v obliki klavzule na projektnih pogojih, ki jih je določil, ali s posebnim aktom. Izdajo takšnega soglasja oziroma akta lahko soglasodajalec odreče samo v primeru, če projektna rešitev ni v skladu z njegovimi projektnimi pogoji. Pristojni soglasodajalec lahko odreče določitev projektnih pogojev oziroma izdajo soglasja z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba na tisto ministrstvo, v katerega delovno področje sodi izvajanje predpisa, v katerem ima takšen soglasodajalec podlago, da daje projektne pogoje in soglasja.

(6) Če projektant oziroma investitor po tem, ko so mu pristojni soglasodajalci posredovali soglasja k projektnim rešitvam, ugotovi, da sta si dve ali več takšnih soglasij v nasprotju, ima pravico takšne soglasodajalce povabiti na usklajevanje s pisnim vabilom. Za dokaz o vročitvi vabila se šteje vročilnica.

(7) Pristojni soglasodajalec lahko projektantu oziroma investitorju kadarkoli pred dnevom usklajevanja sporoči, da svoje projektne pogoje k predlaganim projektним rešitvam umika in da se odpoveduje pravici sodelovati na usklajevanju oziroma da s predlaganimi projektnimi rešitvami soglaša.

(8) Šteje se, da tisti soglasodajalec, ki se usklajevanja, čeprav je bil pravilno vabljen, ne udeleži, k projektnim rešitvam nima pripomb in da z njimi soglaša.

(9) Če pa določeni soglasodajalec na usklajevanju vztraja pri svojem soglasju in zato ni mogoče doseči uskladitve, lahko takšen projektant investitorju predlaga, da pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve, ko vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja, vloži hkrati tudi zahtevo za določitev smernic za projektiranje, kot to določa 55. člen tega zakona.

51. člen

(stroški projektnih pogojev in soglasij)

(1) Pristojni soglasodajalec lahko za projektne pogoje, ki jih določi na zahtevo investitorja oziroma projektanta, zaračuna samo tiste materialne stroške, ki jih je imel v zvezi z njihovo pripravo, ob izstavitvi računa pa mora navesti določbe predpisa, v katerem ima podlago za zaračunavanje stroškov in določeni višini ter takšne stroške tudi specificirati.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se v primeru, ko je pristojni soglasodajalec državni organ ali tisti nosilec javnega pooblastila, ki je takšno pooblastilo pridobil neposredno na podlagi zakona, stroškov priprave projektnih pogojev ne zaračuna.

(3) Soglasja k projektnim rešitvam se izdajajo proti plačilu takse v skladu z zakonom, ki ureja upravne takse, in sicer v višini, kot velja za potrdila, ki se izdajajo na podlagi uradnih evidenc.

52. člen

(možnost odškodnine zaradi zaupanja v lokacijsko informacijo)

Če se po tem, ko je investitor oziroma projektant zahtevnega objekta pridobil lokacijsko informacijo, izvedbeni prostorski akt spremeni ali nadomesti z novim, tako da izdelani projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja ni več v skladu s prejšnjo namensko rabo oziroma lokacijskimi in drugimi pogoji, ki so veljali v času njene izdaje, lokacijska informacija pa ni vsebovala opozorila, da se pripravljajo spremembe oziroma nov izvedbeni prostorski akt, ima investitor pravico do

povrnitve odškodnine za povzročeno škodo, ki mu je nastala zaradi zaupanja v lokacijsko informacijo, vendar samo, če dokaže, da je naročil projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja najpozneje v enem mesecu po izdaji lokacijske informacije in da v primeru spremembe izvedbenega prostorskega akta od izdaje takšne lokacijske informacije ni preteklo več kot šest mesecev, v primeru sprejetja novega izvedbenega akta pa da od njene izdaje ni preteklo več kot eno leto. Zavezanec za povrnitev vlagan je občina, če je izvedbeni prostorski akt sprejel občinski svet, oziroma država, če je izvedbeni prostorski akt sprejel njen organ, pred začetkom njegove priprave pa občini ni sporočil, da se pripravljajo spremembe oziroma nov izvedbeni prostorski akt.

53. člen

(revizija projektne dokumentacije)

(1) Revizija je obvezna za projektno dokumentacijo, ki se nanaša na zahtevne objekte, za projektno dokumentacijo, ki je bila izdelana v tujini in za projektno dokumentacijo, za katero je tako določeno s posebnimi predpisi.

(2) Revident mora za revizijo posameznih načrtov imenovati odgovornega revidenta. Kot odgovorni revident lahko nastopa samo takšen posameznik, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega projektanta ustrezne stroke in ima pri pristojni poklicni zbornici opravljen dopolnilni strokovni izpit za revidiranje.

(3) Z revizijo projektne dokumentacije je treba preveriti, ali bo objekt skladen s prostorskimi akti in zanesljiv, ali je z načrti tehničnih rešitev dokazano izpolnjevanje bistvenih zahtev in ali je vplivno območje objekta določeno na predpisani način ter poskrbeti za kontrolo brezhibnosti in računske pravilnosti načrtov gradbenih konstrukcij.

(4) Odgovorni revident mora povzetek revizijskega poročila izdelati na obrazcu, katerega obliko in obvezne sestavine predpiše minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, temu obrazcu pa priložiti celotno revizijsko poročilo.

(5) Revizijsko poročilo mora biti opremljeno s podpisom in identifikacijsko številko odgovornega revidenta ter z žigom in podpisom odgovorne osebe revidenta.

Drugi razdelek: Pridobitev gradbenega dovoljenja

54. člen

(zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja)

(1) Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja vloži pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve investitor. V zahtevi mora navesti podatke o parcelni številki in katastrski občini zemljišča za nameravano gradnjo ter podatke o vrsti objekta glede na namen.

(2) Zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja mora biti priloženo:

1. najmanj dva izvoda projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisanimi sestavinami in

2. druge listine, če tako določa zakon.

(3) Če se zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja nanaša na rekonstrukcijo objekta, je treba navesti tudi številko in datum gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je bil objekt zgrajen, razen za objekte, ki so bili zgrajeni pred letom 1967.

(4) Investitor mora zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti tudi dokazilo o pravici graditi, če ta pravica še ni vpisana v zemljiško knjigo.

55. člen

(izjeme glede objektov državnega pomena in objektov z vplivi na okolje)

(1) Za objekt državnega pomena, ki naj bi se gradil na območju, ki se ureja s prostorskim redom, in za objekt z vplivi na okolje investitorju zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja ni potrebno priložiti projekta za pridobitev gradbenega do-

voljenja, če zahteva določitev smernic za izdelavo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. V takšnem primeru je treba zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti samo lokacijsko informacijo in idejni projekt.

(2) V primeru vložitve zahteve za določitev smernic iz prejšnjega odstavka pristojni upravni organ za gradbene zadeve razpiše obravnavo, na katero povabi pristojne soglasodajalce in občino, na katere območju leži zemljišče, ki je predmet gradbenega dovoljenja, nato pa na podlagi njihovih pogojev določi spisak pristojnih soglasodajalcev, opredeli projektne pogoje, v primeru graditve objekta z vplivi na okolje pa lahko tudi obseg poročila o vplivih na okolje, hkrati pa določi rok za dopolnitev vloge, v katerem mora investitor predložiti projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisanimi sestavinami.

(3) V primeru vložitve zahteve za določitev smernic za izdelavo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja se šteje, da je vloga za izdajo gradbenega dovoljenja popolna šele z dnem predložitve projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisanimi sestavinami.

56. člen

(dokazilo o pravici graditi)

(1) Za dokazilo o pravici graditi po tem zakonu velja:

– izpisek iz zemljiške knjige, iz katerega izhaja, da ima investitor na določeni nepremičnini lastninsko ali kakšno drugo stvarno oziroma obligacijsko pravico, ki mu omogoča gradnjo oziroma izvajanje del na takšni nepremičnini,

– notarsko overjena pogodba z dokazilom o vložitvi predloga za vpis pogodbe o pridobitvi lastninske ali kakšne druge stvarne oziroma obligacijske pravice na določeni nepremičnini v zemljiško knjigo, ki investitorju dovoljuje gradnjo oziroma izvajanje del na takšni nepremičnini, ali

– druga listina, ki v skladu z zakonom izkazuje pravico graditi oziroma izvajati dela na določeni nepremičnini.

(2) Za dokazilo o vložitvi predloga za vpis pogodbe v zemljiško knjigo iz prejšnjega odstavka se šteje kopija predloga za vpis pogodbe v zemljiško knjigo, s potrdilom pristojnega sodišča o prejemu ali potrdilom o oddaji vloge po pošti, priporočeno ali brzojavno oziroma na način elektronskega poslovanja.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena pri nameravanih gradnjah objektov gospodarske javne infrastrukture notarsko overjeni pogodbi ni potrebno priložiti dokazila iz prejšnjega odstavka.

57. člen

(obvezni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja)

(1) Sestavine obveznega dela so enake za vse vrste projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(2) Obvezni del vsakega projekta za pridobitev gradbenega dela obsega:

1. podatke o projektantu, številki projekta z datumom njegove izdelave, odgovornem vodji projekta in odgovornih projektantih, ki so izdelali posamezne načrte;

2. lokacijsko informacijo, če prostorski akt ni evidentiran v zbirki pravnih režimov, vzpostavljenih v skladu s predpisi o urejanju prostora in

3. obrazložitev nameravane gradnje z navedbo podatkov o zemljišču (parcelna številka oziroma številke in katastrska občina).

58. člen

(posebni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja)

(1) Posebni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom, obsega:

1. zazidalno situacijo iz lokacijskega načrta, ki prikazuje gradbeno parcelo, lego objekta na zemljišču, njegovo velikost, namembnost, oblikovanje in odmike od sosednjih parcel ter komunalne priključke, kadar so predvideni,

2. mnenja, ki so jih pristojni projektne soglasodajalci dali k lokacijskemu načrtu, z opisom, kako se jih je pri izdelavi projekta upoštevalo in

3. ustrezne načrte, in sicer:

– v primeru enostavnega objekta, če njegova velikost, način gradnje in rabe ter njegov odmik od meje sosednjih zemljišč niso v skladu s predpisom iz drugega odstavka 8. člena tega zakona: idejno zasnovo;

– v primeru manj zahtevnega objekta: načrt arhitekture oziroma načrt krajinske arhitekture in načrt gradbenih konstrukcij z idejnim projektom strojnih in električnih inštalacij ter, če gre za objekt, v katerem bo proizvodnja, tudi načrt strojnih in električnih inštalacij, tehnološki načrt in druge načrte iz 10. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona;

– v primeru zahtevnega objekta: vsi načrti iz prejšnje alineje in drugi načrti, ki so potrebni za gradnjo določene vrste zahtevnega objekta, za zahtevni objekt, ki po posebnih predpisih predstavlja objekt s tveganjem za okolje, pa tudi varnostno poročilo;

– v primeru odstranitve objekta: načrt odstranjevalnih del;

– v primeru spremembe namembnosti: načrt obstoječega stanja in načrt arhitekture ter, če gre za takšno spremembo namembnosti, ki predstavlja proizvodnjo, tudi načrt strojnih in električnih inštalacij ter tehnološki načrt oziroma druge načrte iz 10. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona.

(2) Posebni del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja s prostorskim redom, obsega:

1. geodetski načrt obstoječega stanja terena z vrisanimi mejami parcel iz zemljiškega katastra in sosednjimi objekti v radiju najmanj 25,00 metrov od predvidene gradnje,

2. načrt gradbene parcele s prikazom elementov za zasklajenje objekta, kadar se namerava graditi nov objekt,

3. zazidalno situacijo s prikazom lege objekta na zemljišču, njegove tlorisne velikosti in višine, namembnosti, oblikovanja fasad in strehe in odmkov od sosednjih parcel,

4. načrt komunalnih priključkov s prikazom njihovega priključevanja na gospodarsko javno infrastrukturo, vključno s prikazom dovoza na javno cesto,

5. prikaz vplivnega območja objekta,

6. projektne pogoje s soglasji, ki so jih pristojni projektne soglasodajalci dali k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, z opisom, kako se jih je pri izdelavi projekta pridobivalo in upoštevalo oziroma pisni poziv in kopijo vročilnic iz 50. člena tega zakona, če soglasja niso bila dana in

7. ustrezne načrte, izdelane v skladu s 3. točko prejšnjega odstavka.

59. člen

(izjeme pri posebnem delu projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja)

(1) Če se zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja naša na takšno spremembo namembnosti, ki ne predstavlja izvajanja del, s katerimi bi se posegalo v skupne prostore ali s katerimi bi se spreminjal zunanji izgled objekta, zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja ni potrebno priložiti posebnega dela projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(2) Če se zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja naša na objekt z vplivi na okolje, je treba posebnemu delu projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja priložiti tudi poročilo o vplivih na okolje.

60. člen

(vrste postopkov izdaje gradbenega dovoljenja)

(1) Na območjih, ki se urejajo z državnim ali občinskim lokacijskim načrtom, se gradbena dovoljenja izdajajo v skrajšanem ugotovitvenem postopku, razen če poseben zakon za določeno vrsto objekta na določeni lokaciji izrecno ne določa drugače.

(2) Na območjih, ki se urejajo s prostorskim redom, se gradbena dovoljenja izdajajo v posebnem ugotovitvenem postopku.

61. člen

(druge možnosti skrajšanega ugotovitvenega postopka)

(1) Ne glede na določbe drugega odstavka prejšnjega člena lahko na zahtevo investitorja pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda gradbeno dovoljenje v skrajšanem ugotovitvenem postopku tudi za gradnjo manj zahtevnega objekta, ki ni predviden na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da je predmet gradbenega dovoljenja stanovanjska stavba, ki ima pritličje in največ tri nadstropja z mansardo,

2. da iz vplivnega območja objekta, prikazanega z mejo v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja izhaja, da to vplivno območje ne sega preko meje gradbene parcele,

3. da iz prikaza komunalnih priključkov in dostopa v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja izhaja, da ti priključki ne potekajo po sosednjih zemljiščih,

4. da je takšna stavba od meje sosednjih zemljišč oddaljena najmanj polovico svoje višine, merjeno od terena do kapi, ali pa da so, če je ta oddaljenost manjša, pridobljene notarsko overjene izjave lastnikov sosednjih zemljišč in objektov, da se strinjajo z nameravano gradnjo, kot je razvidna iz projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja oziroma če takšni lastniki takšno izjavo dajo na zapisnik pri pristojnem gradbenem organu,

5. da nameravana gradnja ne leži na območju, ki je s posebnimi predpisi opredeljeno kot varovalni pas objekta gospodarske javne infrastrukture ali pa da je, če leži nameravana gradnja na območju takšnega varovalnega pasu, pridobljeno soglasje upravljalca objekta gospodarske javne infrastrukture in

6. da nameravana gradnja ne leži na območju, ki je varovano po predpisih o varstvu kulturne dediščine ali po predpisih o ohranjanju narave ali pa da je, če leži nameravana gradnja na območju, ki je varovano po predpisih o varstvu kulturne dediščine oziroma ohranjanju narave, pridobljeno kulturnovarstveno oziroma naravovarstveno soglasje.

(2) V skrajšanem ugotovitvenem postopku se lahko izda gradbeno dovoljenje tudi za rekonstrukcijo stanovanjske stavbe ali za spremembo namembnosti, če investitor zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priloži notarsko overjena soglasja takšnega števila etažnih lastnikov, kot ga določajo predpisi o stanovanjskih razmerjih, da se strinjajo z nameravano gradnjo, kot je razvidna iz projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja oziroma če takšni lastniki dajo takšno izjavo na zapisnik pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve.

62. člen

(stranke v postopku izdaje gradbenega dovoljenja)

(1) Stranka v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja z državnim ali občinskim lokacijskim načrtom, je samo investitor.

(2) V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za objekt na območju, ki se ureja s prostorskim redom, se imajo poleg investitorja pravico udeleževati postopka še naslednji stranski udeleženci (v nadaljnjem besedilu: stranke):

1. lastniki nepremičnin in imetniki služnostne oziroma stavbne pravice na takšnih nepremičninah, ki jih na podlagi vplivnega območja objekta, prikazanega z mejo v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, določi pristojni upravni organ za gradbene zadeve;

2. lastniki zemljišč izven gradbene parcele, na katerih je predvidena dovozna cesta in na katerih so predvideni komunalni priključki, prikazani v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja ter imetniki služnostne oziroma stavbne pravice na takšnih nepremičninah;

3. drugi subjekti, če tako določa zakon.

(3) Stranka v postopku izdaje gradbenega dovoljenja, ki je imetnik služnostne oziroma stavbne pravice, ki še ni vpisana v zemljiško knjigo, lahko dokaže z overjeno listino, da je imetnik te pravice.

63. člen

(seznanitev strank)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve povabi stranke, da se seznanijo z nameravano gradnjo in da se o njej izrečejo na obravnavi. V tem vabilu je treba stranke posebej opozoriti na to, da se bo v primeru, če se obravnave ne bi udeležile in izostanka opravičile, štelo, da se z nameravano gradnjo strinjajo.

(2) Stranka lahko v primeru opravičenega izostanka svojo izjavo poda tudi pisno, vendar samo do konca obravnave. Če stranka do konca obravnave ne poda pisne izjave o nameravani gradnji, se šteje, da se z nameravano gradnjo, prikazano v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, strinja.

64. člen

(zahteva za vključitev v postopek)

(1) Če kdo med postopkom zahteva vključitev v postopek in dokazuje, da je vplivno območje v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je pristojni upravni organ za gradbene zadeve določil stranke v postopku, prikazano napačno, mora za svoje trditve predložiti dokaz. Kot dokaz se šteje ekspertno mnenje pravne ali fizične osebe, ki ima v skladu s predpisi o varstvu okolja pridobljeno pooblastilo za izdelavo poročil o vplivih na okolje.

(2) Z zahtevo za vključitev v postopek iz prejšnjega odstavka se seznanijo samo investitor.

(3) V primeru, da se v nadaljevanju postopka ugotovi, da je vplivno območje objekta v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja prikazano napačno in se zato oseba, ki je dokazovala, da je vplivno območje v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja prikazano napačno, vključi v postopek, grede vsi stroški, ki so nastali v zvezi z naročilom in izdelavo ekspertnega mnenja in stroški postopka, v breme investitorja. Če pa se ugotovi, da je vplivno območje objekta v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja prikazano pravilno, grede vsi stroški, ki so nastali v zvezi z naročilom in izdelavo ekspertnega mnenja in stroški postopka, v breme osebe, ki je zahtevala vključitev v postopek.

(4) Zahtevo za vključitev v postopek lahko poda tudi oseba, katere služnost še ni vpisana v zemljiško knjigo, če kot dokaz predloži notarsko overjeno listino, ki izkazuje njeno imetništvo te pravice.

65. člen

(izjave strank)

(1) Stranka, ki v pisni izjavi ali na obravnavi nasprotuje nameravani gradnji, mora za svoje trditve predložiti dokaze.

(2) Investitor lahko kadarkoli med postopkom izdaje gradbenega dovoljenja predloži notarsko overjeno pisno izjavo katerekoli stranke, da se strinja z nameravano gradnjo, kot je razvidna iz projekta, ki je bil priložen zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja.

(3) Če investitor med postopkom izdaje gradbenega dovoljenja predloži overjene pisne izjave vseh strank, da se strinjajo z nameravano gradnjo, kot je razvidna iz projekta, ki je bil priložen zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja, ustna obravnava ni potrebna.

66. člen

(pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja)

(1) Preden izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve gradbeno dovoljenje, mora preveriti tudi:

1. ali je projekt izdelan v skladu z izvedbenim prostorskim aktom,

2. ali je projekt izdelala pravna oziroma fizična oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za projektanta,

3. ali so k predvideni gradnji pridobljena vsa predpisana soglasja,

4. ali ima projekt vse s tem zakonom predpisane sestavine in ali je bila opravljena revizija projektne dokumentacije, kadar je predpisana,

5. ali je investitor predložil dokazilo, da so dajatve in prispevki, določeni z zakonom, plačani oziroma da so na drug zakonit način izpolnjene takšne njegove obveznosti in

6. ali ima investitor pravico graditi.

(2) Za dokazilo iz 5. točke prejšnjega odstavka se šteje lista, ki jo je izdal organ, za katerega zakon določa, da je pristojen za izdajo takšne listine in virman oziroma drugo ustrezno dokazilo o izvršenem plačilu ali pisna pogodba, sklenjena med investitorjem in pristojnim organom, iz katere izhaja, da se pristojni organ in investitor strinjata, da bo investitor plačal z odločbo odmerjeno dajatev oziroma prispevek v določenem roku kot enkratni znesek ali z akontiranjem odmerjenega zneska in končnim poračunom.

67. člen

(izdaja gradbenega dovoljenja)

(1) Gradbeno dovoljenje se izda za celoten objekt ali pa za njegov del, ki pomeni tehnično, tehnološko ali funkcionalno celoto in se da samostojno uporabljati, če se objekt gradi oziroma rekonstruira po delih in to tudi opredeljuje projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko izda gradbeno dovoljenje tudi za del objekta oziroma za izvedbo posameznih gradbenih ali inštalacijskih del oziroma tehnoloških naprav, če gre za gradnjo objekta gospodarske javne infrastrukture.

68. člen

(vsebina gradbenega dovoljenja)

(1) Gradbeno dovoljenje mora poleg sestavin, ki so z ZUP predpisane za pisno odločbo, v izreku vsebovati tudi osnovne podatke o zemljišču, natančne podatke o lokaciji in vrsti objekta, podatke o projektu in datumu njegove izdelave ter čas veljavnosti gradbenega dovoljenja, v primeru nadomestne gradnje pa tudi datum, do katerega je potrebno odstraniti nadomeščeni objekt.

(2) Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, lahko pa tudi druge listine, če tako določa zakon, so sestavni del gradbenega dovoljenja.

69. člen

(vročitve odločbe)

(1) Odločba, izdana v postopku izdaje gradbenega dovoljenja, se vroči investitorju in drugim strankam v postopku ter pošlje vsem pristojnim soglasodajalcem, ki so dali soglasje, pristojnemu upravnemu organu za prostorske zadeve tiste občine, na katere območju naj bi se izvedla gradnja ter pristojnemu gradbenemu inšpektorju.

(2) Vročeni odločbi se, razen investitorju, projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in drugih listin, na podlagi katerih je bilo izdano gradbeno dovoljenje, ne prilaga.

70. člen

(pravna sredstva)

(1) Zoper odločbo, ki jo v postopku izdaje gradbenega dovoljenja izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve iz drugega odstavka 24. člena tega zakona, je dovoljena pritožba, in sicer v osmih dneh po njeni vročitvi.

(2) Če se vse stranke po vročitvi gradbenega dovoljenja pisno ali ustno na zapisnik pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve odpovejo pravici do pritožbe oziroma pravici do sprožitve upravnega spora, postane odločba takoj pravnomočna.

(3) Če se vlaga pritožba ali predlaga obnova postopka iz razloga, ker pritožniku ni bila dana možnost udeležbe v postopku kot stranskemu udeležencu, ker takšna oseba meni, da je vplivno območje objekta prikazano napačno, je treba pritožbi oziroma predlogu za obnovo postopka najpozneje v 15 dneh po vloženi vlogi pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve predložiti ekspertno mnenje, iz katerega izhaja, da je vplivno območje objekta v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja prikazano napačno. Takšno mnenje izdelata pravna ali fizična oseba, ki ima v skladu s predpisi o varstvu okolja pridobljeno pooblastilo za izdelavo poročil o vplivih na okolje.

(4) Če se vlaga pritožba ali predlaga obnova postopka iz razloga, ker pritožniku ni bila dana možnost udeležbe v postopku kot stranskemu udeležencu, ker takšna oseba meni, da je predvidena gradnja v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom, je treba pritožbi oziroma predlogu za obnovo postopka najpozneje v 15 dneh po vloženi vlogi pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve predložiti ekspertno mnenje, iz katerega izhaja, da je predvidena gradnja v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom. Takšno mnenje lahko izdelata pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje za prostorskega načrtovalca.

(5) V primeru, če pritožnik uspe, mu je investitor dolžan povrniti vse stroške, ki jih je imel v zvezi z naročilom in izdelavo ekspertnega mnenja.

71. člen

(čas veljavnosti gradbenega dovoljenja)

(1) Gradbeno dovoljenje neha veljati, če investitor ne začne z gradnjo:

1. v primeru zahtevnega objekta: v treh letih po njegovi pravnomočnosti;
2. v primeru manj zahtevnega objekta: v dveh letih po njegovi pravnomočnosti;
3. v primeru spremembe namembnosti in enostavnega objekta: v enem letu po njegovi pravnomočnosti.

(2) Če se v času veljavnosti gradbenega dovoljenja za območje, na katerem je nepremičnina, ki je predmet gradbenega dovoljenja, izvedbeni prostorski akt spremeni ali dopolni oziroma nadomesti z novim izvedbenim prostorskim aktom, te spremembe oziroma dopolnitve ne morejo vplivati na veljavnost gradbenega dovoljenja.

72. člen

(podaljšanje veljavnosti gradbenega dovoljenja)

(1) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve lahko v času veljavnosti gradbenega dovoljenja na zahtevo investitorja podaljša veljavnost takšnega dovoljenja, vendar največ dvakrat in to skupaj največ za dve leti.

(2) Pristojni upravni organ za gradbene zadeve podaljša veljavnost gradbenega dovoljenja z odločbo, ki jo izda v skrajšanem postopku in brez zaslišanja strank. Gradbeno dovoljenje se lahko podaljša, če ni v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom, ki velja v času izdaje te odločbe.

73. člen

(sprememba gradbenega dovoljenja)

(1) Gradbeno dovoljenje se lahko spremeni. Investitor lahko vložijo zahtevo za spremembo gradbenega dovoljenja samo v času njegove veljavnosti.

(2) Če se po izdaji pravnomočnega gradbenega dovoljenja projekt za izvedbo tako spremeni, da pomeni to za objekt, ki se gradi oziroma rekonstruira, spremembo pogojev, določenih z gradbenim dovoljenjem in elementov, ki lahko vplivajo na zdravstvene pogoje, okolje, varnost objekta ali spremembo predpisanih bistvenih zahtev, je investitor dolžan vložiti zahtevo za spremembo gradbenega dovoljenja. V tem primeru se gradbeno dovoljenje lahko spremeni samo po

enakem postopku, kot je bilo to dovoljenje izdano. Nova odločba, ki deloma nadomesti gradbeno dovoljenje, se omeji na predlagane spremembe, če zaradi predlaganih sprememb, ki vplivajo na lokacijske pogoje, ni potrebno izdati novega gradbenega dovoljenja.

(3) Če se nova odločba iz prejšnjega odstavka omeji na predlagane spremembe, jo pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda v skrajšanem ugotovitvenem postopku in brez zaslišanja strank, vendar samo, če takšne spremembe ne poslabšujejo pogojev rabe sosednjih zemljišč in objektov, pogojev za varovanje kulturne dediščine in pogojev za ohranjanje narave oziroma se z njimi ne spreminjajo pogoji, ki so veljali ob izdaji gradbenega dovoljenja.

(4) Če investitor, ki mu je bilo izdano gradbeno dovoljenje, pred začetkom gradnje ali med gradnjo prenese pravico graditi na drugo osebo, se sme na zahtevo te osebe gradbeno dovoljenje spremeniti. Novi investitor mora zahtevati za spremembo predložiti dokazilo o pravici graditi. V tem primeru se gradbeno dovoljenje spremeni po skrajšanem postopku in brez zaslišanja strank.

(5) Če se gradbeno dovoljenje spremeni, ostane z izdajo odločbe o njegovi spremembi čas njegove veljavnosti nespremenjen.

74. člen

(možnosti odškodnin)

(1) Če se pravnomočno gradbeno dovoljenje odpravi zaradi odprave izvedbenega prostorskega akta v postopku za presojo ustavnosti in zakonitosti pred ustavnim sodiščem in je to posledica protipravnega ravnanja občine oziroma države, če je prostorski akt sprejel njen organ, ima investitor pravico do povrnitve navadne škode in izgubljenega dobička za povzročeno škodo, ki mu je nastala zaradi zaupanja v pravnomočno gradbeno dovoljenje.

(2) V primeru, da se v obnovljenem postopku za izdajo gradbenega dovoljenja oziroma z uporabo drugih izrednih pravnih sredstev pravnomočno gradbeno dovoljenje v celoti ali delno odpravi oziroma izreče za nično in je treba objekt v celoti ali delno odstraniti in je to posledica protipravnega ravnanja organa, ki je takšno dovoljenje izdal, ima investitor pravico do povrnitve navadne škode in izgubljenega dobička za povzročeno škodo, ki mu je nastala zaradi zaupanja v pravnomočno gradbeno dovoljenje.

(3) Če dokončna odločba o izdaji gradbenega dovoljenja še ne postane pravnomočna, ker je kakšna stranka zoper to dovoljenje sprožila upravni spor in se zato investitor odloči, da z gradnjo počaka do pravnomočnosti gradbenega dovoljenja, ima investitor od takšne stranke pravico zahtevati odškodnino za navadno škodo in izgubljen dobiček, ki mu je nastala zaradi odložitve gradnje, če se ugotovi, da je takšna stranka s sprožitvijo upravnega spora namenoma zlorabila pravice, ki jih ima po zakonu.

(4) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena, ko je treba objekt v celoti ali delno odstraniti, je za izvršbo zadolžen gradbeni inšpektor.

Tretji razdelek: Gradnja

1. Odgovornost pri gradnji

75. člen

(obličnost naročila)

(1) Če investitor sam ne izpolnjuje pogojev za izvajalca oziroma nadzornika, je njegova odločitev, pri kateri pravni oziroma fizični osebi bo naročil gradnjo oziroma izvajanje del in opravljanje gradbenega nadzora, prosta pod pogoji, ki jih določa zakon.

(2) Šteje se, da je investitor naročil opravljanje gradbenega nadzora, ko je z nadzornikom sklenil pisno pogodbo o delu.

Šteje se, da je investitor naročil gradnjo, ko je z izvajalcem sklenil pisno gradbeno pogodbo.

76. člen

(obveznost imenovanja odgovornega vodje del)

(1) Izvajalec, ki prevzame celotno gradnjo, mora imenovati odgovornega vodjo del, izvajalec, ki prevzame le določena dela, pa mora imenovati odgovornega vodjo takšnih posameznih del. Odgovorni vodja del oziroma odgovorni vodja posameznih del mora o vodenju gradnje oziroma posameznih del voditi ustrezno evidenco z vsakodnevnimi vpisi v dnevniku o izvajanju del.

(2) Če pri gradnji na enem gradbišču sodeluje več izvajalcev, mora investitor izmed odgovornih vodij del, ki so jih določili ti izvajalci, imenovati odgovornega vodjo gradbišča.

77. člen

(pogoji za odgovornega vodjo del in posameznih del)

(1) Odgovorni vodja del je lahko posameznik, ki ima pridobljeno univerzitetno izobrazbo gradbene ali druge podobne tehnične stroke z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in z najmanj tremi leti delovnih izkušenj pri gradnjah, ali posameznik, ki ima pridobljeno visoko strokovno izobrazbo gradbene ali druge podobne tehnične stroke z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in z najmanj petimi leti delovnih izkušenj pri gradnjah ali posameznik, ki ima pridobljeno višjo strokovno izobrazbo gradbene ali druge podobne tehnične stroke z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in z najmanj sedmimi leti delovnih izkušenj pri gradnjah, ali tehnik oziroma posameznik, ki ima pridobljeno srednjo izobrazbo gradbene ali druge podobne tehnične stroke z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in z najmanj desetimi leti delovnih izkušenj pri gradnjah.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je lahko odgovorni vodja del za zahtevne objekte samo posameznik, ki ima pridobljeno univerzitetno izobrazbo gradbene ali druge podobne tehnične smeri z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in ima najmanj pet let delovnih izkušenj pri gradnjah, pri tej zbornici pa je tudi vpisan v ustrezen imenik, ali posameznik, ki ima visoko strokovno izobrazbo gradbene oziroma druge podobne tehnične smeri z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in ima najmanj sedem let delovnih izkušenj pri gradnjah, pri tej zbornici pa je tudi vpisan v ustrezen imenik ali posameznik, ki ima višjo strokovno izobrazbo gradbene oziroma druge podobne tehnične smeri z opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del pri pristojni poklicni zbornici in ima najmanj deset let delovnih izkušenj pri gradnjah, pri tej zbornici pa je tudi vpisan v ustrezen imenik.

(3) Odgovorni vodja posameznih del je lahko tudi posameznik, ki ima višjo strokovno izobrazbo z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj dvema leti delovnih izkušenj in tehnik z opravljenim strokovnim izpitom in z najmanj tremi leti delovnih izkušenj, lahko pa tudi oseba z opravljenim delovodskim ali mojstrskim izpitom s področja izvajanja del pri gradnjah in z najmanj petimi leti delovnih izkušenj pri gradnjah.

(4) Delovodski izpiti se opravljajo pri pristojni gospodarski zbornici, mojstrski izpiti pa se opravljajo pri pristojni obrtni zbornici.

78. člen

(pogoji za tuje fizične osebe)

(1) Tuja fizična oseba lahko ob pogoju vzajemnosti nastopa kot odgovorni vodja del oziroma odgovorni vodja posameznih del:

1. če izkaže, da v državi, katere državljan je, izpolnjuje pogoje za odgovornega vodjo del in

2. če z ustrežno listino izkaže, da v državi, katere državljan je, ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da ji v tej isti državi ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla.

(2) Če tuja fizična oseba, ki sicer izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, nastopa kot odgovorni vodja del za zahtevne objekte, mora biti vpisana v ustrezen imenik pri pristojni poklicni zbornici.

79. člen

(gradnja v lastni režiji)

(1) Posameznik ali društvo lahko v lastni režiji gradi enostavni objekt, lahko pa tudi manj zahtevni objekt, vendar samo pod naslednjimi pogoji:

1. da je to največ enonadstropen objekt z največ eno kletjo in z možno mansardo nad nadstropjem,

2. da je takšen objekt enostanovanjska stavba za lastne potrebe, kmetijska stavba, namenjena za potrebe družinske kmetije, planinski dom, gasilski dom ali druga manjša stavba, namenjena opravljanju društvene dejavnosti,

3. da njena uporabna površina skupaj z mansardo ne presega 250,00 m² koristne površine in

4. da je zagotovljen gradbeni nadzor po določbah tega zakona.

(2) Ne glede na določbe 3. točke prejšnjega odstavka lahko gasilsko ali planinsko društvo v svoji režiji oziroma s člansko pomočjo gradi gasilski oziroma planinski dom tudi, če njegova koristna površina presega 250,00 m², vendar največ do 350,00 m² koristne površine.

2. Zakoličenje objekta

80. člen

(obveznost zakoličenja objekta)

(1) Pred začetkom gradnje novega objekta, za katerega je s tem zakonom predpisano gradbeno dovoljenje, mora izvajalec poskrbeti tudi za zakoličenje objekta.

(2) Zakoličenje objekta se izvede v skladu s pogoji, določenimi v gradbenem dovoljenju.

(3) Zakoličenje objekta se izvede kot geodetska storitev po predpisih o geodetski dejavnosti. Zakoličenje izvede geodet, ki izpolnjuje pogoje, določene z geodetskimi predpisi. Pri zakoličenju je lahko prisoten tudi pooblaščen predstavnik občine.

(4) O datumu in kraju zakoličenja mora izvajalec pisno obvestiti občinsko upravo tiste občine, na katere območju leži zemljišče z nameravano gradnjo in sicer najpozneje osem dni pred zakoličenjem.

(5) O zakoličenju objekta se v skladu z geodetskimi predpisi izdela poseben zakoličbeni načrt, na podlagi katerega je omogočeno zakoličenje objekta v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja.

(6) Zakoličbeni načrt podpišeta odgovorni geodet in izvajalec, lahko pa tudi pooblaščen predstavnik občine, če je pri zakoličenju navzoč.

81. člen

(posebni primeri ob zakoličenju objekta)

(1) Če se pri zakoličenju objekta ugotovijo med dejanskim stanjem na terenu in med stanjem po gradbenem dovoljenju pri legi nameravanega objekta in objekta gospodarske javne infrastrukture, na katero naj bi se objekt priključil ali pri višinskih kotah gradbene parcele, na kateri naj bi objekt stal, takšne razlike, da bi ne bilo mogoče izpolniti pogojev iz gradbenega dovoljenja, se zakoličenje objekta ne sme opraviti brez soglasja tistega upravnega organa za gradbene zadeve, ki je izdal gradbeno dovoljenje.

(2) V aktu o soglasju lahko pristojni upravni organ za gradbene zadeve določi dodatne pogoje v zvezi z ugotovljenimi razlikami ali pa zahtevo za izdajo soglasja z odločbo, ki jo izda v skrajšanem postopku in brez zaslišanja strank, zavrne, če ugotovi, da predstavlja sprememba zakoličenja objekta spremembo gradbenega dovoljenja.

(3) Če pristojni upravni organ za gradbene zadeve izdajo soglasja z odločbo zavrne, izvajalec ne sme začeti z gradnjo, dokler investitor ne pridobi spremenjenega gradbenega dovoljenja.

3. Izvajanje del

82. člen

(pogoji za začetek izvajanja del)

(1) Investitor mora v primerih, določenih s predpisi o zagotavljanju varstva pri delu na gradbiščih, sestaviti prijavo gradbišča in jo poslati inšpekciji za delo najpozneje 15 dni pred začetkom del.

(2) Investitor mora poskrbeti za ustrezen načrt organizacije gradbišča, izdelan v skladu s pogoji iz gradbenega dovoljenja in za izdelavo varnostnega načrta v skladu s predpisi o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu ter zagotoviti, da bo gradbišče urejeno v skladu z varnostnim načrtom. Izvajalec oziroma v primeru, če je več izvajalcev, tisti izvajalec, ki ga imenuje investitor, mora gradbišče urediti v skladu z varnostnim načrtom in izvajanje del organizirati tako, da zaradi njih na gradbišču ne bodo ogroženi varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosedni objekti ali okolje.

(3) Investitor mora poskrbeti za označitev gradbišča s tablo, na kateri so navedeni vsi udeleženci pri graditvi objekta, imena, priimki, nazivi in funkcija odgovornih oseb ter podatki o gradbenem dovoljenju. Dnevnik o izvajanju del se mora voditi kot gradbeni dnevnik. Če so cene v gradbeni pogodbi določene za mersko enoto posameznih del, se mora poleg gradbenega dnevnika voditi še knjiga obračunskih izmer.

(4) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z resornimi ministri predpiše način označitve in organizacijo ureditve posameznih vrst gradbišč ter vsebino in način vodenja gradbenega dnevnika za določene vrste objektov in knjige obračunskih izmer.

83. člen

(obveznosti izvajalca)

(1) Izvajalec mora na gradbišču:

1. pravočasno ukreniti, kar je treba za varnost delavcev, mimoidočih, prometa in sosednjih objektov ter varnost same gradnje in del, ki se izvajajo na gradbišču, opreme, materiala in strojnega parka,

2. izvajati dela po projektu za izvedbo oziroma v primeru gradnje enostavnega objekta, po projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja,

3. sproti pripravljati vse potrebno, da se po končani gradnji izdela projekt izvedenih del, razen za enostavne objekte,

4. izvajati dela v skladu z gradbenimi predpisi, ki veljajo za gradnjo, ki jo izvaja, ter po pravilih gradbene stroke,

5. vgrajevati samo tiste gradbene proizvode, ki ustrezajo nameravani uporabi in so bili dani v promet skladno s predpisi o dajanju gradbenih proizvodov v promet in katerih skladnost je potrjena z ustreznimi listinami o skladnosti in takšne naravne materiale oziroma mineralne surovine, za katere obstoji dokaz, da so bile pridobljene v skladu s predpisi o rudarstvu oziroma da so iz legalnega kopa,

6. investitorju oziroma nadzorniku sproti izročati vso dokumentacijo, ateste, dokazila o pregledih in meritvah ustreznosti izvedbe del, ki se nanašajo na vgrajene materiale in proizvode,

7. z lastno kontrolo zagotoviti, da se dela izvajajo v skladu s prejšnjimi točkami in v primeru, da se dela izvajajo na

objektu, ki je varovan v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, tudi zagotoviti ustrezno sodelovanje s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine.

(2) Šteje se, da je izvajalec opravil vse potrebno, da se po končani gradnji izdela projekt izvedenih del, če so v gradbenem dnevniku dokumentirane vse spremembe oziroma dopolnitve projekta za izvedbo, nastale med gradnjo in sta takšne spremembe in dopolnitve sproti potrjevala nadzornik in odgovorni projektant.

84. člen

(druge obveznosti izvajalca na gradbišču)

(1) Izvajalec mora pred začetkom in med izvajanjem posameznih del opraviti pregled projekta za izvedbo in opozoriti investitorja, projektanta in revidenta na morebitne ugotovljene pomanjkljivosti ter zahtevati njihovo odpravo. Če izvajalec pri pregledu potrjenega projekta za izvedbo ugotovi takšne napake, zaradi katerih bi lahko bila ogrožena varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosedni objekti ali okolje, investitor oziroma projektant pa kljub njegovemu opozorilu za odpravo teh napak ne poskrbi, je izvajalec dolžan takšne napake javiti pristojni inšpekciji in do dokončne odločitve ustaviti dela.

(2) Izvajalec mora med izvajanjem posameznih etap del nadzorniku omogočiti tudi, da opravlja sprotno kontrolo gradbenih konstrukcij in drugih nosilnih elementov.

(3) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z resornimi ministri predpiše način in postopek zagotavljanja in izvedbe sprotne kontrole gradbenih konstrukcij in drugih nosilnih elementov na gradbišču.

4. Gradbeni nadzor

85. člen

(nadzornik)

(1) Investitor mora zagotoviti gradbeni nadzor najpozneje z dnem, ko se začne s pripravljalnimi deli na gradbišču. Gradbeni nadzor se poveri nadzorniku, ki je lahko projektant ali izvajalec, ki ne izvaja gradnje na istem objektu.

(2) Investitor, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za nadzornika, lahko gradbeni nadzor opravlja sam ali pa ga poveri drugi pravni ali fizični osebi, ki izpolnjuje pogoje za nadzornika po določbah tega zakona.

(3) Gradbeni nadzor nad gradnjo objektov v lastni režiji se lahko poveri posamezniku, ki po določbah tega zakona izpolnjuje pogoje za odgovorno vodenje del ali odgovorno projektiranje.

(4) Določbe o obveznosti zagotavljanja gradbenega nadzora ne veljajo za gradnjo enostavnih objektov.

86. člen

(pogoji za odgovornega nadzornika)

(1) Nadzornik mora za vsako gradbišče, na katerem opravlja gradbeni nadzor, imenovati odgovornega nadzornika.

(2) Gradbeni nadzor nad gradnjami zahtevnih objektov lahko opravlja samo posameznik, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega projektanta ali odgovornega vodjo del pri gradnji zahtevnih objektov, gradbeni nadzor nad gradnjami manj zahtevnih objektov pa lahko opravlja posameznik, ki po določbah tega zakona izpolnjuje pogoje za odgovorno projektiranje manj zahtevnih in enostavnih objektov ali za odgovorno vodenje del.

(3) Odgovorni nadzornik lahko za izvajanje posameznih del, ki so v zvezi z opravljanjem gradbenega nadzora, imenuje svoje pomočnike – odgovorne nadzornike posameznih del. Odgovorni nadzornik posameznih del je lahko posameznik, ki po določbah tega zakona izpolnjuje pogoje za odgovorno vodenje posameznih del.

87. člen

(pogoji za tujo fizično osebo)

(1) Tuja fizična oseba lahko ob pogoju vzajemnosti nastopa kot odgovorni nadzornik:

1. če izkaže, da v državi, katere državljan je, izpolnjuje pogoje za odgovornega vodjo del in

2. če z ustrežno listino izkaže, da v državi, katere državljan je, ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da ji v tej isti državi ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla.

(2) Če tuja fizična oseba, ki sicer izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, nastopa kot odgovorni nadzornik za zahtevne objekte, mora biti vpisana v ustrezen imenik pri pristojni poklicni zbornici.

88. člen

(obseg opravljanja del odgovornega nadzorstva)

(1) Odgovorni nadzornik nadzoruje, ali se v projekt za izvedbo sproti vnašajo vse tiste spremembe in dopolnitve, ki nastajajo med gradnjo, in ali se s takšnimi spremembami strinjata investitor in projektant.

(2) Če odgovorni nadzornik med gradnjo ugotovi neskladje s projektom za izvedbo in gradbenimi predpisi, ali pa, da kakovost vgrajenih gradbenih in drugih proizvodov, inštalacij, tehnoloških naprav in opreme ter uporabljenih postopkov ni dokazana z ustreznimi dokumenti, mora o tem takoj obvestiti gradbenega inšpektorja in investitorja, ugotovitve in predloge, kako stanje popraviti, pa tudi brez odlašanja vpisati v gradbeni dnevnik.

(3) Če odgovorni nadzornik ugotovi, da izvajalec krši dogovorjene roke izgradnje, mora o tem obvestiti investitorja ter ugotovitve in predloge, kako nastalo stanje izboljšati, brez odlašanja vpisati v gradbeni dnevnik.

(4) Odgovorni nadzornik mora svoje ugotovitve iz prejšnjih odstavkov tega člena vsakodnevno vpisovati v gradbeni dnevnik. S podpisom gradbenega dnevnika odgovorni nadzornik potrjuje, da so podatki oziroma vpisi, vneseni v gradbeni dnevnik, resnični.

Četrti razdelek: Pridobitev uporabnega dovoljenja**1. Tehnični pregled**

89. člen

(zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja)

(1) Investitor pri upravnem organu za gradbene zadeve, ki je izdal gradbeno dovoljenje, vloži zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja, ko skupaj z nadzornikom ugotovi, da je objekt ali njegov del zgrajen oziroma rekonstruiran v skladu z gradbenim dovoljenjem tako, da ga je možno uporabljati in da je izdelan projekt izvedenih del.

(2) Zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja mora investitor vložiti najpozneje v osmih dneh po prejemu obvestila izvajalca, da je gradnja končana.

(3) Če investitor ne vloži zahteve po prejšnjem odstavku, jo lahko vloži izvajalec.

(4) V zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja je treba navesti, da je objekt zgrajen oziroma rekonstruiran v skladu z gradbenim dovoljenjem, številko in datum gradbenega dovoljenja, podatke o projektantu, ki je izdelal projekt za izvedbo in projekt izvedenih del ter podatke o izvajalcu oziroma izvajalcih, ki so objekt gradili oziroma rekonstruirali.

(5) Zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja mora biti priloženo:

1. projekt izvedenih del,

2. izjava, s katero nadzornik potrdi, da so bile med gradnjo v projekt vnesene vse spremembe in so te skladne z izdanim gradbenim dovoljenjem,

3. gradbeni dnevnik,

4. geodetski načrt novega stanja zemljišča po končani gradnji,

5. dokazilo o zanesljivosti objekta,

6. projekt za vzdrževanje in obratovanje objekta razen kadar gre za lastno gradnjo in

7. drugi podatki in dokazila, če tako za določeno vrsto objektov določa gradbeno dovoljenje ali poseben zakon.

(6) Če je predmet tehničnega pregleda objekt z vplivi na okolje, mora biti projektu za obratovanje in vzdrževanje objekta priložen tudi program prvih meritev obratovalnega monitoringa, kadar so takšne meritve predpisane.

90. člen

(komisija za tehnični pregled)

(1) Ko pristojni upravni organ za gradbene zadeve ugotovi, da je zahteva za izdajo uporabnega dovoljenja v skladu s pogoji iz četrtega in petega odstavka prejšnjega člena, s sklepom, zoper katerega ni pritožbe, imenuje komisijo za tehnični pregled in določi datum tehničnega pregleda.

(2) V komisiji za tehnični pregled morajo biti predstavniki tistih projektnih soglasodajalcev, ki so določili pogoje ali dali soglasje k projektnim rešitvam za gradnjo. Komisijo za tehnični pregled vodi in usmerja njeno delo uradna oseba upravnega organa iz prejšnjega odstavka. Če je zaradi tehnične ali druge specifičnosti objekta potrebno, se lahko v komisijo imenujejo še drugi strokovnjaki.

(3) Sklep o imenovanju komisije za tehnični pregled in o določitvi datuma tehničnega pregleda se vroči investitorju in imenovanim članom komisije. Sklep mora vsebovati tudi opozorilo, da se bo štelo, da tisti predstavnik soglasodajalca, ki se tehničnega pregleda ne bo udeležil, k zgrajenemu oziroma rekonstruiranemu objektu nima pripomb.

(4) Kadarkoli pred dnevom tehničnega pregleda lahko pristojni soglasodajalec pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve pisno sporoči, da k zgrajenemu oziroma rekonstruiranemu objektu nima pripomb in da se odpoveduje pravici sodelovati na tehničnem pregledu.

(5) Če se predstavnik pristojnega soglasodajalca, ki je bil imenovan v komisijo, tehničnega pregleda ne udeleži, se šteje, da k zgrajenemu oziroma rekonstruiranemu objektu nima pripomb.

(6) V postopku izdaje uporabnega dovoljenja imajo pravico sodelovati tudi predstavniki pristojnih inšpekcij. Če je pristojni inšpektor v času gradnje objekta ugotovil določene pomanjkljivosti, ki niso bile odpravljene do dne, ko je bila imenovana komisija za tehnični pregled, mora na to opozoriti upravni organ iz prvega odstavka tega člena.

91. člen

(obveznosti investitorja pred dnevom izvedbe tehničnega pregleda)

(1) Investitor mora o dnevu izvedbe tehničnega pregleda obvestiti vse udeležence, ki so sodelovali pri gradnji in zagotoviti njihovo udeležbo na tehničnem pregledu.

(2) Šteje se, da je investitor zagotovil udeležbo udeležencev iz prejšnjega odstavka na tehničnem pregledu, če jim je poslal obvestilo o tehničnem pregledu s priporočeno pošiljko najpozneje osem dni pred dnevom izvedbe tehničnega pregleda.

(3) Za dokaz o vročitvi obvestila iz prejšnjega odstavka se šteje potrdilo o oddani pošiljki.

92. člen

(dokazilo o zanesljivosti objekta)

(1) Za dokazilo o zanesljivosti objekta mora poskrbeti izvajalec, podpisati pa ga morata odgovorni vodja del oziroma

odgovorni vodja gradbišča, kadar je bil imenovan ter odgovorni nadzornik.

(2) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, v soglasju z resornimi ministri predpiše podrobnejšo vsebino dokazila iz prejšnjega odstavka.

93. člen

(geodetski načrt novega stanja zemljišča)

(1) Geodetski načrt novega stanja zemljišča se v skladu z geodetskimi predpisi izdelata kot topografsko-katastrski načrt.

(2) Določbe tega člena ne veljajo za podzemne objekte v rudniškem prostoru, ki so v neposredni povezavi z raziskovanjem in izkoriščanjem mineralnih surovin.

94. člen

(projekt za vzdrževanje in obratovanje objekta)

(1) S projektom za vzdrževanje in obratovanje objekta se določijo obvezni minimalni časovni razmiki rednih pregledov ter roki in obseg občasnih pregledov, kakor tudi obseg vzdrževalnih del, s katerimi je treba zagotoviti, da bo objekt ves čas svoje uporabe izpolnjeval bistvene zahteve, oziroma, da bodo inštalacije, tehnološke naprave in oprema ves čas svojega obratovanja izpolnjevale predpisane parametre.

(2) Če je v objektu dvoje ali več stanovanj ali poslovnih prostorov, je treba projektu za vzdrževanje in obratovanje objekta priložiti tudi načrt za etažne lastnike, s katerim se prikaže lega posameznih stanovanj oziroma poslovnih prostorov in lega skupnih prostorov in zunanjih (skupnih) površin v okviru gradbene parcele.

(3) Načrt za etažne lastnike obsega skupni del ter posebne dele. Posebnih delov projekta za etažne lastnike mora biti najmanj toliko, kolikor je s projektom za pridobitev gradbenega dovoljenja predvidenih stanovanj oziroma različnih poslovnih prostorov v objektu oziroma, kolikor naj bi bilo njihovih lastnikov.

(4) Za objekt, katerega del se po določbah tega zakona lahko šteje za grajeno javno dobro, je treba s projektom za vzdrževanje in obratovanje objekta posebej prikazati način in pogoje vzdrževanja javnih površin.

95. člen

(ugotovitve pri tehničnem pregledu)

(1) S tehničnim pregledom se mora ugotoviti:

1. ali je objekt izveden v skladu z gradbenim dovoljenjem,

2. ali je iz dokazila o zanesljivosti objekta razvidno, da je objekt izveden v skladu z gradbenimi predpisi, ki so obvezni pri izvedbi objektov take vrste in s pogoji, določenimi za gradnjo,

3. ali je iz dokazila o zanesljivosti objekta razvidno, da so bili upoštevani predpisani ukrepi, s katerimi bodo preprečeni oziroma na najmanjšo mero omejeni vplivi, ki jih utegne povzročiti objekt sam po sebi oziroma z uporabo v svoji okolici,

4. ali so inštalacije, tehnološke naprave in oprema kvalitetno vgrajene in ali izpolnjujejo predpisane parametre, upoštevajoč tehnološki proces ter varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varstvo okolja,

5. ali obstoji ustrezno dokazilo o zanesljivosti objekta, izdelano v skladu z določbami tega zakona,

6. ali je navodilo za vzdrževanje in obratovanje objekta izdelano v skladu z določbami tega zakona in

7. ali je v skladu z geodetskimi predpisi izdelan geodetski načrt novega stanja zemljišča in novo zgrajenih objektov.

(2) Šteje se, da je objekt izveden v skladu z gradbenim dovoljenjem, če je mogoče na podlagi projekta izvedenih del ugotoviti, da spremembe, ki so nastale med gradnjo, ne vplivajo na spremembo z gradbenim dovoljenjem določenih lokacijskih in drugih pogojev ter elementov, ki bi lahko vplivali na zdravstvene pogoje, okolje, varnost objekta ali predpisane bistvene zahteve. V primeru objekta iz 17. člena tega zakona,

takšne spremembe nastale med gradnjo, tudi ne smejo vplivati na zagotavljanje neoviranega dostopa oziroma gibanja funkcionalno oviranih oseb.

(3) Potek izvedbe tehničnega pregleda se evidentira v zapisniku o tehničnem pregledu, ki ga v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek, vodi uradna oseba upravnega organa, ki je imenoval komisijo za tehnični pregled.

2. Izdaja odločb po opravljenem tehničnem pregledu

96. člen

(vrste odločb po opravljenem tehničnem pregledu)

(1) Po končanem tehničnem pregledu objekta izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve odločbo, s katero:

– izda uporabno dovoljenje, ali

– odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali

– odredi poskusno obratovanje ter izvedbo prvih meritev obratovalnega monitoringa po predpisih o varstvu okolja ali drugih predpisih, s katerimi so predpisane takšne meritve in sicer za obdobje, določeno s programom prvih meritev, ali

– zavrne izdajo uporabnega dovoljenja, če ima objekt takšne pomanjkljivosti, da predstavlja nevarno gradnjo po tem zakonu, teh pomanjkljivosti pa ni mogoče odpraviti.

(2) Uporabnega dovoljenja ni možno izdati, če iz dokazila o zanesljivosti objekta ni razvidno, da bo mogoče objekt uporabljati in vzdrževati v skladu s predpisi o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu.

(3) V postopku izdaje odločbe o uporabnem dovoljenju nimajo pravice sodelovati druge stranke, ki so bile udeležene v postopku izdaje gradbenega dovoljenja.

97. člen

(ponovni tehnični pregled in uporabno dovoljenje)

(1) Če je pristojni upravni organ za gradbene zadeve odredil, da mora investitor odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti, mora investitor po tem, ko jih je odpravil, upravnemu organu za gradbene zadeve predložiti o tem dokazila in zahtevati, da se ponovno opravi tehnični pregled. Če upravni organ za gradbene zadeve ugotovi, da ni potreben ponoven tehnični pregled, izda uporabno dovoljenje. Če investitor v roku trideset dni od dneva tehničnega pregleda odpravi ugotovljene pomanjkljivosti in o tem obvesti pristojni upravni organ za gradbene zadeve, komisija za tehnični pregled ali njen posamezni član pa nato na podlagi predloženih listin ugotovi, da so ugotovljene pomanjkljivosti odpravljene in takšno ugotovitev pripiše k zapisniku o tehničnem pregledu, se izda uporabno dovoljenje, ne da bi bila pred tem izdana odločba o odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti.

(2) Po ponovno opravljenem tehničnem pregledu, ki ga lahko opravi tudi posamezen član komisije, se pregledajo le tista dela, ki jih je bilo potrebno popraviti ali naknadno opraviti, o čemer komisija izda ustrezen sklep.

(3) Če pristojni upravni organ za gradbene zadeve po ponovnem tehničnem pregledu ugotovi, da investitor ni odpravil vseh ugotovljenih pomanjkljivosti, se investitorju znova izda odločba, da mora v določenem roku odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti. Če pa investitor, kljub izvršljivi odločbi o odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti, teh pomanjkljivosti ne odpravi, pristojni upravni organ za gradbene zadeve z odločbo zavrne izdajo uporabnega dovoljenja in o tem seznanji pristojnega gradbenega inšpektorja.

98. člen

(poskusno obratovanje)

(1) Če je pristojni upravni organ za gradbene zadeve odredil poskusno obratovanje, mora investitor najmanj 15 dni pred začetkom poskusnega obratovanja pristojnim inšpekcijam in pristojnemu upravnemu organu za gradbene zadeve sporočiti, da namerava začeti s poskusnim obratovanjem.

(2) Investitor mora zagotoviti strokovno nadzorstvo nad poskusnim obratovanjem, ki ga s pogodbo poveri za to usposobljenemu nadzorniku. Strokovno nadzorstvo nad poskusnim obratovanjem obsega odrejanje preskusov in meritev ter vpisovanje njihovih rezultatov v obratovalni dnevnik v skladu s predpisi o poskusnem obratovanju posameznih tehnoloških naprav.

99. člen

(zaključni tehnični pregled in uporabno dovoljenje)

(1) Investitor mora pred potekom roka poskusnega obratovanja zahtevati, da se opravi zaključni tehnični pregled.

(2) Po zaključnem tehničnem pregledu, ki ga lahko opravi tudi posamezen član komisije, se pregledajo le tiste vgrajene inštalacije, tehnološke naprave oziroma oprema, pri katerih se je v poskusnem obratovanju ugotavljala kvaliteta opravljenih del, vgrajenega materiala ter doseženi parametri tehnološkega procesa in preverjalo, ali doseženi parametri tehnološkega procesa zagotavljajo varnost in zdravje pri delu ter varstvo pred požarom in ne presegajo s predpisi dovoljenih vplivov na okolje. Na tej podlagi nato pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda uporabno dovoljenje.

(3) Zaključni tehnični pregled ni potrebno opraviti, če komisija ali njen posamezen član brez pregleda, na podlagi predloženih listin ugotovi izpolnitev pogojev iz prejšnjega odstavka in takšno ugotovitev pripiše k zapisniku o tehničnem pregledu.

(4) Če ni s posebnimi predpisi določeno drugače, se uporabno dovoljenje iz prejšnjega odstavka šteje tudi kot obratovalno dovoljenje za tiste inštalacije in tehnološke naprave, ki so vgrajene v objekt.

100. člen

(posledica zavrnitve izdaje uporabnega dovoljenja)

(1) Če je pristojni upravni organ za gradbene zadeve zavnil izdajo uporabnega dovoljenja, ker je imel objekt takšne pomanjkljivosti, da je predstavljal nevarno gradnjo, teh pomanjkljivosti pa ni bilo mogoče odpraviti, je pristojni upravni organ za gradbene zadeve dolžan o tem brez odlašanja seznaniti pristojnega gradbenega inšpektorja.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka je pristojni gradbeni inšpektor dolžan nemudoma uvesti inšpekcijski postopek v skladu z določbami 154. člena tega zakona.

101. člen

(posebni primeri pridobitve uporabnega dovoljenja)

(1) Če je bil objekt iz tretjega odstavka 1. člena tega zakona zgrajen brez gradbenega dovoljenja zaradi preprečitve naravne oziroma druge nesreče oziroma zato, da so se z njegovo pomočjo zmanjšale njene posledice, lahko ostane kot stalen objekt tudi po tem, ko so prenehale okoliščine, zaradi katerih je bil zgrajen, vendar samo, če njegov investitor oziroma lastnik po prenehanju navedenih okoliščin pri pristojnem gradbenem organu vloži zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja, tej zahtevi pa priloži geodetski načrt novega stanja zemljišča in ustrezno dokazilo o izpolnjevanju bistvenih zahtev in uporabno dovoljenje tudi pridobi.

(2) Za ustrezno dokazilo o izpolnjevanju bistvenih zahtev iz prejšnjega odstavka se šteje lokacijska informacija, iz katere izhaja, da je takšen objekt v skladu z izvedbenim prostorskim aktom ter načrt obstoječega stanja z načrtom gradbenih konstrukcij, ki vsebuje najmanj analizo konstrukcije objekta (statični izračun). Takšen načrt lahko izdelata pravna ali fizična oseba, ki po določbah tega zakona izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta, usposobljenega za izdelavo načrtov gradbenih konstrukcij.

(3) Za enostanovanjsko stavbo, zgrajeno na podlagi gradbenega dovoljenja, se izda uporabno dovoljenje brez poprej opravljenega tehničnega pregleda, če investitor zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja poleg geodetskega načrta no-

vega stanja zemljišča priloži izjavo projektanta in nadzornika, da je takšna stavba zgrajena v skladu s predpisi.

(4) Uporabna dovoljenja po tem členu izdaja pristojni upravni organ za gradbene zadeve iz drugega odstavka 24. člena tega zakona.

102. člen

(vsebina uporabnega dovoljenja)

(1) Uporabno dovoljenje mora poleg sestavin, ki so z ZUP predpisane za pisno odločbo, vsebovati v izreku tudi navedbo o vrsti objekta glede na namen njegove uporabe.

(2) Sestavni del uporabnega dovoljenja je mapa, v kateri so podatki o objektu, izjava o zanesljivosti objekta in dokazne strani s kazali vsebine dokazila o zanesljivosti objekta (v nadaljnjem besedilu: vodilna mapa dokazila o zanesljivosti objekta) in mapa, v kateri so podatki o udeležencih, ki so sodelovali pri gradnji, s povzetkom ključnih podatkov iz projekta izvedenih del, določenih s predpisom iz 40. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: vodilna mapa projekta izvedenih del) ter geodetski načrt novega stanja zemljišča.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je sestavni del uporabnega dovoljenja za objekte iz prvega odstavka prejšnjega člena načrt iz drugega odstavka prejšnjega člena, za enostanovanjske stavbe iz tretjega odstavka prejšnjega člena pa samo geodetski načrt novega stanja zemljišča.

103. člen

(vročitev uporabnega dovoljenja)

Odločba, izdana v postopku izdaje uporabnega dovoljenja, se vroči investitorju.

104. člen

(smiselna uporaba pri izdaji obratovalnega dovoljenja)

(1) Če s posebnimi predpisi, ki določajo, da se z uporabo tehnoloških naprav lahko začne šele, ko je zanj izdano obratovalno dovoljenje, ni urejen postopek izdaje takšnega dovoljenja, se določbe tega poglavja, ki urejajo postopek tehničnega pregleda, smiselno uporabljajo tudi v postopku izdaje obratovalnega dovoljenja.

(2) Če s posebnimi predpisi, ki urejajo pogoje za uporabo določene vrste prometnih oziroma energetskih objektov gospodarske javne infrastrukture, ni določeno, da je treba pred izdajo uporabnega dovoljenja opraviti tudi poskusno obratovanje, se določbe tega poglavja, ki urejajo poskusno obratovanje in izvedbo prvih meritev obratovalnega monitoringa, lahko uporabijo tudi za takšne objekte, če tako zahteva njihov investitor.

(3) Določbe tega poglavja se smiselno uporabljajo tudi v postopkih, ki so s predpisi o rudarstvu predpisani za primere prenehanja izkoriščanja mineralnih surovin in, če je tako določeno s posebnimi predpisi, tudi v primerih prenehanja obratovanja določene vrste objektov gospodarske javne infrastrukture, kot so ceste, železnice, odlagališča in podobno.

105. člen

(vpis v uradne evidence)

(1) Najpozneje v 15 dneh po dnevu pravnomočnosti uporabnega dovoljenja mora investitor pri projektantu oziroma geodetskem podjetju naročiti projekt za vpis v uradne evidence, v primeru gradnje za trg pa takoj po prevzemu takšnega projekta tudi poskrbeti za vpis objekta v zemljiški kataster oziroma v primeru stavbe tudi v kataster stavb. V primeru objekta gospodarske javne infrastrukture mora investitor najpozneje v 15 dneh po dnevu pravnomočnosti uporabnega dovoljenja tudi poskrbeti, da se takšen objekt vpiše v kataster gospodarske javne infrastrukture.

(2) Po vpisu stavbe v uradne evidence mora lastnik stavbe dele stavbe označiti z identifikacijsko številko dela stavbe iz katastra stavb. Dele stavbe se označi v skladu s predpisi s

področja evidentiranja nepremičnin, ki urejajo označitve delov stavbe.

Peti razdelek:
Hramba projektne in tehnične dokumentacije

106. člen

(dolžnost hrambe pri upravnem organu za gradbene zadeve)

Če ni s posebnimi predpisi določeno drugače, mora pristojni upravni organ za gradbene zadeve projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je izdal gradbeno dovoljenje oziroma na podlagi katerega je bilo gradbeno dovoljenje spremenjeno ter vodilno mapo dokazila o zanesljivosti objekta in vodilno mapo projekta izvedenih del, na podlagi katerega je izdal uporabno dovoljenje, hraniti deset let po njegovi izdaji.

107. člen

(dolžnost hrambe lastnika objekta)

(1) Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, na podlagi katerega je bilo izdano gradbeno dovoljenje, projekt izvedenih del, projekt za vzdrževanje in obratovanje objekta in projekt za vpis v uradne evidence, na podlagi katerih je bilo izdano uporabno dovoljenje, mora hraniti lastnik objekta oziroma njegov pravni naslednik, dokler objekt stoji oziroma do odstranitve objekta, če ni s posebnimi predpisi za določeno vrsto objektov določeno, da jih je treba hraniti trajno. Projekt se lahko hrani na papirju, elektronskem mediju ali na mikrofilmu.

(2) Za objekt, ki je v etažni lastnini je dolžan hraniti projekte iz prejšnjega odstavka upravljalec objekta.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so etažni lastniki oziroma njihovi pravni nasledniki dolžni hraniti tiste sestavine načrta za etažne lastnike, ki se nanašajo na njihove prostore v etažni lastnini, dokler stavba stoji, če ni s predpisi o upravljanju takšnih stavb izrecno določeno drugače.

Četrti del:

ORGANIZACIJA IN DELOVNO PODROČJE POKLICNIH ZBORNIC

1. Ustanovitev ZAPS in IZS

108. člen

(ustanovitev in cilji ustanovitve)

(1) V Republiki Sloveniji se zaradi zagotavljanja strokovnosti in varovanja javnega interesa na področju urejanja prostora in graditve objektov ter varstva tretjih oseb ustanovita dve poklicni zbornici, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZAPS) in Inženirska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IZS).

(2) Cilji, zaradi katerih se ustanovi in deluje ZAPS, so:

1. varovanje in zastopanje interesov arhitekturnega in krajinsko-arhitekturnega projektiranja, revidiranja ter prostorskega načrtovanja,

2. svetovanje posameznikom in pravnim osebam, ki opravljajo dejavnosti arhitekturnega in krajinsko-arhitekturnega projektiranja in revidiranja projektne dokumentacije ter prostorskega načrtovanja in

3. zagotavljanje strokovnosti pooblaščenih arhitektov, krajinskih arhitektov in prostorskih načrtovalcev.

(3) Cilji, zaradi katerih se ustanovi in deluje IZS, so:

1. varovanje in zastopanje interesov gradbenega in drugega projektiranja in revidiranja,

2. svetovanje posameznikom in pravnim osebam, ki opravljajo dejavnosti gradbenega in drugega projektiranja, revidiranja projektne dokumentacije, vodenja del in opravljanja nadzora pri graditvi objektov ter geodetskih storitev in

3. zagotavljanje strokovnosti pooblaščenih inženirjev.

109. člen

(pravni položaj in odgovornost za zagotavljanje obveznosti)

(1) ZAPS in IZS sta pravni osebi javnega prava.

(2) Sedež ZAPS in IZS je v Ljubljani.

(3) ZAPS in IZS odgovarjata za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.

(4) Člani ZAPS in člani IZS za obveznosti poklicne zbornice, katere člani so, ne odgovarjajo.

110. člen

(delovno področje ZAPS in IZS)

(1) ZAPS opravlja zlasti naslednje naloge:

1. določa strokovna načela na področju prostorskega načrtovanja, arhitekture in krajinske arhitekture,

2. pospešuje razvoj prostorskega načrtovanja, arhitekture in krajinske arhitekture ter skrbi za njun ugled,

3. sodeluje z državnimi organi in organi lokalnih skupnosti in zastopa stroko v razmerju do njih,

4. predlaga ministru, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve, izdajo pravilnika o izvedbi javnih natečajev za pridobivanje strokovnih rešitev v prostorskih aktih ter za urbanistične, krajinske in arhitekturne rešitve nameravanih gradenj,

5. skrbi za strokovno izpopolnjevanje na področju prostorskega načrtovanja, arhitekturnega in krajinskega projektiranja ter sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov,

6. sprejema disciplinski pravilnik,

7. skrbi za strokovni razvoj in neodvisnost prostorskega načrtovanja ter arhitekturnega in krajinskega projektiranja, zastopa interese svojih članov v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in delodajalcev ter z namenom zagotavljanja njihove neodvisnosti in strokovnega razvoja ter nadzora nad opravljanjem dejavnosti prostorskega načrtovanja in arhitekturnega ter krajinsko-arhitekturnega projektiranja vodi seznam prostorskih načrtovalcev in projektantov in opravlja storitve za potrebe svojih članov,

8. zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za odgovorno projektiranje načrtov arhitekture in krajinske arhitekture in revidiranje takšnih načrtov ter odgovorno prostorsko načrtovanje,

9. vzpostavi, vodi in vzdržuje imenik pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev (v nadaljnjem besedilu: imenik ZAPS),

10. podeljuje licence za samostojno opravljanje arhitekturnega in krajinsko-arhitekturnega projektiranja in revidiranja ter prostorskega načrtovanja,

11. sprejema kodeks poklicne etike pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev (v nadaljnjem besedilu: kodeks poklicne etike ZAPS),

12. izvaja nadzor nad spoštovanjem aktov ZAPS in kodeksa poklicne etike ZAPS in ukrepa v skladu z disciplinskim pravilnikom in drugimi akti zbornice,

13. za investitorja pripravi in lahko tudi organizira izvedbo javnih natečajev s področja urejanja prostora ter arhitekturnih in krajinsko-arhitekturnih rešitev in

14. pripravi osnutek minimalnih tarifnih pogojev za opravljanje dejavnosti prostorskega načrtovanja, arhitekturnega in krajinsko-arhitekturnega projektiranja ter revidiranja načrtov arhitekture in načrtov krajinske arhitekture in ga pošlje ministru, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve.

(2) IZS opravlja zlasti naslednje naloge:

1. določa strokovna načela na področju graditve objektov,

2. pospešuje razvoj gradbenih, geodetskih, rudarskih in drugih inženirskih strok ter skrbi za njihov ugled,

3. sodeluje z državnimi organi in organi lokalnih skupnosti ter zastopa stroko v razmerju do njih,

4. predlaga ministru, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve, izdajo pravilnika o izvedbi javnih natečajev za

pridobivanje konstrukcijskih, tehnoloških in drugih inženirskih rešitev nameravanih gradenj,

5. skrbi za strokovno izpopolnjevanje na področju gradbenega in drugega projektiranja ter opravljanja geodetske dejavnosti ter sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov,

6. sprejema disciplinski pravilnik,

7. skrbi za strokovni razvoj in neodvisnost gradbenega in drugega projektiranja, revidiranja projektne dokumentacije, vodenja del in opravljanja nadzora pri graditvi objektov ter geodetskih storitev, zastopa interese svojih članov v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in delodajalcev ter z namenom zagotavljanja njihove neodvisnosti in strokovnega razvoja ter nadzora nad opravljanjem dejavnosti gradbenega in drugega projektiranja ter opravljanja geodetske dejavnosti, vodi seznam projektantov in geodetskih podjetij in opravlja storitve za potrebe svojih članov,

8. zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za tisti del odgovornega projektiranja, ki se nanaša na gradbeno in drugo projektiranje ter revidiranje načrtov iz 2. do 10. točke 36. člena tega zakona,

9. zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za odgovorne geodete,

10. zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za odgovorno vodenje del,

11. vzpostavi, vodi in vzdržuje imenik pooblaščenih inženirjev (v nadaljnjem besedilu: imenik IZS),

12. sprejema kodeks poklicne etike pooblaščenih inženirjev (v nadaljnjem besedilu: kodeks poklicne etike IZS),

13. izvaja nadzor nad spoštovanjem aktov IZS in kodeksa poklicne etike IZS in ukrepa v skladu z disciplinskim pravilnikom in drugim akti zbornice,

14. za investitorja pripravi in lahko tudi organizira izvedbo javnih natečajev s področja gradbenih in drugih inženirskih rešitev in

15. pripravi osnutek minimalnih tarifnih pogojev za opravljanje dejavnosti gradbenega in drugega projektiranja, opravljanja geodetskih storitev ter revidiranja gradbenih in drugih načrtov in ga pošlje ministru, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve.

(3) ZAPS in IZS lahko poleg izvajanja nalog iz prvega odstavka tega člena oziroma nalog iz prejšnjega odstavka opravljata tudi eno ali več drugih dejavnosti, če izpolnjujeta za vsako od njih predpisane pogoje, če se s tem uresničuje namen, zaradi katerega sta bili ustanovljeni in če so te dejavnosti določene z njunima statutoma.

111. člen

(opravljanje nalog na podlagi javnega pooblastila)

(1) ZAPS opravlja naloge iz 8., 9. in 10. točke prvega odstavka prejšnjega člena kot javno pooblastilo po določbah tega zakona. IZS opravlja naloge iz 8., 10. in 11. točke drugega odstavka prejšnjega člena kot javno pooblastilo po določbah tega zakona, naloge iz 9. točke drugega odstavka prejšnjega člena pa opravlja kot javno pooblastilo po določbah zakona, ki ureja opravljanje geodetskih dejavnosti.

(2) ZAPS in IZS morata za izvajanje javnih pooblastil iz prejšnjega odstavka izpolnjevati kadrovske, prostorske in druge pogoje, ki jih s pravilnikom predpiše in ugotovi minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, z odločbo v upravnem postopku.

(3) Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka preverja komisija, ki jo imenuje minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve.

(4) Medsebojno razmerje med ministrstvom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, in ZAPS oziroma IZS se uredi s pogodbo.

112. člen

(uveljavitev minimalnih tarifnih pogojev)

(1) Ko prejme minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, osnutek iz 14. točke prvega odstavka oziroma

15. točke drugega odstavka 110. člena tega zakona, ga pošlje v mnenje pristojnim resornim ministrstvom, v katerih delovno področje sodijo posamezne vrste objektov.

(2) Po pridobitvi mnenj iz prejšnjega odstavka pripravi ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve, stališče o osnutku iz prejšnjega odstavka in ga skupaj z mnenji iz prejšnjega odstavka pošlje pristojni poklicni zbornici, da osnutek na podlagi stališča oziroma mnenj ustrezno dopolni oziroma popravi in pošlje usklajen predlog minimalnih tarifnih pogojev Vladi Republike Slovenije v sprejem.

(3) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, lahko kadarkoli po sprejetju minimalnih tarifnih pogojev pristojni poklicni zbornici predlaga spremembe oziroma dopolnitve, lahko pa tudi sam pripravi predlog sprememb oziroma dopolnitev in ga pošlje Vladi Republike Slovenije v sprejem.

2. Organi in organizacija

113. člen

(pogoji za združevanje v ZAPS in IZS)

(1) V ZAPS se lahko združujejo posamezniki, ki v skladu s predpisi o urejanju prostora izpolnjujejo pogoje za odgovorne prostorske načrtovalce in posamezniki, ki v skladu s tem zakonom izpolnjujejo pogoje za odgovorne projektante pri arhitekturnem in krajinsko-arhitekturnem projektiranju, odgovorne revidente in odgovorne nadzornike.

(2) V IZS se lahko združujejo posamezniki, ki v skladu s tem zakonom izpolnjujejo pogoje za odgovorne projektante pri gradbenem in drugem projektiranju, odgovorne revidente, odgovorne vodje del in odgovorne nadzornike, posamezniki, ki v skladu z geodetskimi predpisi izpolnjujejo pogoje za odgovorne geodete pri opravljanju geodetskih storitev in drugi inženirji, če tako določa zakon.

114. člen

(organi zbornice, matične sekcije in skupno koordinacijsko telo)

(1) Organi ZAPS in IZS so skupščina zbornice, upravni odbor, predsednik zbornice in disciplinski organi.

(2) Podrobno sestavo organov iz prejšnjega odstavka in njihove naloge opredeli statut.

(3) Za uspešno izvajanje nalog poklicne zbornice in za doseg cilja, da so v zbornici enakopravno in enakovredno zastopane vse stroke, ki so v njej združene, ZAPS in IZS ustanovita matične sekcije.

(4) ZAPS in IZS ustanovita tudi skupno koordinacijsko telo.

115. člen

(skupščina zbornice)

(1) Skupščina zbornice je najvišji organ odločanja in ima zlasti naslednje pristojnosti:

1. sprejme statut zbornice in druge splošne akte zbornice, če ta zakon ali statut ne določa drugače,

2. sprejme kodeks poklicne etike in strokovne standarde,

3. sprejme predlog minimalnih tarifnih pogojev, ki zagotavljajo potrebno kvaliteto vseh vrst inženirskih storitev,

4. sprejme disciplinski pravilnik,

5. sprejme program dela in določa višino članarine,

6. sprejme načrt zaposlitev v službah zbornice,

7. sprejme priporočila za izvajanje javnih natečajev,

8. imenuje in razrešuje člane upravnega odbora in predsednika zbornice,

9. voli in razrešuje komisijo, ki izdaja odločbe o vpisih in izbrisih iz imenikov,

10. voli in razrešuje disciplinskega tožilca in člane disciplinskih organov ter

11. sprejme druge odločitve, če tako določa statut.

(2) Skupščino zbornice izvolijo člani zbornice za dve leti. Za člana skupščine lahko kandidira vsak član zbornice, ki je vpisan v imenik.

(3) Število članov skupščine se določi s statutom zbornice.

(4) Volitve v skupščino in razrešitev člana skupščine uredi zbornica s statutom.

(5) Skupščina lahko v skladu s statutom imenuje odbore in komisije kot svoja delovna telesa.

116. člen

(upravni odbor)

(1) Upravni odbor je izvršilni organ zbornice in ima zlasti naslednje pristojnosti:

1. skrbi za izvrševanje programa dela, splošnih aktov in sklepov skupščine zbornice,

2. izda akt o notranji organizaciji strokovnih, administrativnih in tehničnih služb zbornice ter o sistemizaciji delovnih mest,

3. predlaga skupščini zbornice v sprejem statut, druge splošne akte, program dela in druge odločitve,

4. nadzoruje delovanje predsednika in služb zbornice,

5. odloča o sklenitvi pravnih poslov večje vrednosti, opredeljene v statutu,

6. opravlja druge naloge, določene s statutom.

(2) Člane upravnega odbora imenuje in razrešuje skupščina zbornice. Število članov upravnega odbora določa statut.

117. člen

(predsednik zbornice)

(1) Predsednik zbornice predstavlja in zastopa zbornico.

(2) Predsednik zbornice je član upravnega odbora po funkciji in predseduje upravnemu odboru, ga predstavlja, sklicuje in vodi njegove seje.

(3) Predsednik lahko samostojno odloča o sklenitvi pravnih poslov, katerih vrednost ne presega zneska, določenega v statutu.

(4) Predsednik odloča o sklenitvi delovnih razmerij in o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja. Za odločanje o teh vprašanih lahko pooblasti generalnega sekretarja zbornice, če tako določa statut.

118. člen

(matične sekcije ZAPS in matične sekcije IZS)

(1) Pri ZAPS se ustanovijo:

1. matična sekcija arhitektov,
2. matična sekcija krajskih arhitektov in
3. matična sekcija prostorskih načrtovalcev.

(2) pri IZS se ustanovijo:

1. matična sekcija gradbenih inženirjev,
2. matična sekcija strojnih inženirjev,
3. matična sekcija elektro inženirjev,
4. matična sekcija inženirjev tehnologov in drugih inženirjev,
5. matična sekcija inženirjev rudarske in geotehnoške stroke in
6. matična sekcija inženirjev geodetov.

(3) Delovanje matičnih sekcij, njihova organizacija in pristojnosti se podrobneje uredijo v statutu ZAPS oziroma statutu IZS.

119. člen

(disciplinski organi)

(1) V disciplinskih zadevah zoper člane poklicne zbornice na prvi stopnji odloča disciplinska komisija, na drugi stopnji pa disciplinsko sodišče zbornice. Pred disciplinsko komisijo in disciplinskim sodiščem zastopa obtožbo disciplinski tožilec.

(2) Predsednika in člane disciplinskih organov iz prejšnjega odstavka izvoli skupščina zbornice. Izvoljeni ne morejo opravljati drugih funkcij v organih zbornice.

(3) Delovanje disciplinskih organov natančneje uredi disciplinski pravilnik.

120. člen

(skupno koordinacijsko telo)

(1) Skupno koordinacijsko telo je posvetovalno telo ZAPS in IZS, pristojno za reševanje zadev, ki se posredno ali neposredno nanašajo na tiste naloge obeh zbornic, ki niso predmet javnih pooblastil.

(2) Skupno posvetovalno telo opravlja tudi druge zadeve, ki so povezane z delovanjem drugih poklicnih zbornic.

(3) Skupno koordinacijsko telo mora biti ustanovljeno najpozneje do posredovanja statuta ZAPS in IZS v soglasje Vladi Republike Slovenije.

(4) Število članov skupnega koordinacijskega telesa, njegove naloge in pristojnosti ter način imenovanja in razreševanja njegovih članov in vodenja se določijo s statutom obeh poklicnih zbornic.

(5) Skupno koordinacijsko telo opravlja svoje naloge v skladu s svojim poslovnikom, ki ga sprejme koordinacijsko telo, z njim pa morata soglašati upravnata odbora obeh poklicnih zbornic.

(6) Do konstituiranja skupnega koordinacijskega telesa opravljata njegove naloge predsednika obeh poklicnih zbornic.

3. Statut

121. člen

(vsebina statuta)

ZAPS in IZS vsaka zase sprejmeta svoj statut, s katerim se podrobneje uredi zlasti:

1. sedež poklicne zbornice,
2. organizacijo, pristojnosti in način izvolitve organov poklicne zbornice,
3. dejavnosti poklicne zbornice,
4. morebitne posebne pogoje za sprejem v članstvo,
5. odpovedni rok in morebitne posebne pogoje za izstop iz članstva,
6. razloge, zaradi katerih je lahko član izključen iz poklicne zbornice,
7. druge obveznosti članov, zlasti glede sodelovanja z zbornico oziroma pogoje, pod katerimi se lahko takšne obveznosti uvedejo oziroma povečajo,
8. sklic in odločanje skupščine, če je skupščina sestavljena iz predstavnikov pa tudi izvolitev, odpoklic in mandatno dobo predstavnikov,
9. delovno področje, izvolitev, odpoklic in mandatno dobo predsednika in drugih organov poklicne zbornice,
10. zastopanje in predstavljanje poklicne zbornice,
11. način zagotavljanja enakopravnega in enakovrednega zastopanja vseh strok, ki so združene v poklicni zbornici, v vseh njenih organih in s pomočjo matičnih sekcij,
12. način obveščanja članov o sklepih skupščine,
13. način zagotavljanja poslovne tajnosti in
14. način delitve premoženja, ki preostane po poplačilu upnikov in vračilu deležev v likvidacijskem ali stečajnem postopku, oziroma namen tega premoženja, če se ne razdeli med člane.

122. člen

(sprejem statuta)

(1) Statut in njegove spremembe oziroma dopolnitve sprejema skupščina ZAPS oziroma skupščina IZS z dvotretjinsko večino glasov vseh članov skupščine.

(2) Statut ter njegove spremembe in dopolnitve se objavljajo v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Statut oziroma njegove spremembe in dopolnitve se lahko objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije samo skupaj s soglasjem Vlade Republike Slovenije k statutu oziroma njegovim spremembam in dopolnitvam.

4. Vodenje imenika

123. člen

(dolžnost vzpostavitve in vodenja imenika)

(1) ZAPS in IZS morata vsaka zase vzpostaviti in voditi imenik svojih članov.

(2) Imenik ZAPS in imenik IZS vsebujeta naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. kraj in datum rojstva,
3. državljanstvo,
4. stalno oziroma začasno prebivališče,
5. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naslov,
6. podatki o opravljenem strokovnem izpitu,
7. podatki o specialističnih znanjih,
8. podatki o izrečenih disciplinskih ukrepih,
9. identifikacijska številka in vrsta pooblastila za opravljanje določene vrste storitev,
10. odvzem ali vrnitev pooblastila.

(3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje imenik ZAPS še podatke o vrsti in številki izdane licence in o odvzemu takšne licence, ki se vodijo pod številko 11 in 12.

(4) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, s pravilnikom predpiše obliko in podrobnejšo vsebino obeh imenikov in način vpisovanja vanju.

124. člen

(zbiranje podatkov in javnost imenika)

(1) Podatki iz prejšnjega člena se pridobivajo na podlagi zahteve za vpis, ki mora vsebovati vse podatke iz prejšnjega člena ter priloge, ki dokazujejo izpolnjevanje pogojev za vpis v imenik.

(2) Vsakdo ima pravico pridobiti samo podatke o tem, ali je posameznik vpisan v imenik ZAPS oziroma v imenik IZS.

(3) Pravico do vpogleda v vse podatke imenika ZAPS oziroma IZS imajo le pooblaščen osebe pristojne davčne uprave, pristojni inšpektorji ter sodišče.

125. člen

(pridobitev članstva z vpisom v imenik)

(1) Član poklicne zbornice postane posameznik z dnem, ko se vpiše v ustrezen imenik, ki ga vzpostavi in vodi ZAPS oziroma IZS.

(2) Obveznost plačevanja članarine nastopi s prvim dnem v mesecu, ki sledi včlanitvi.

(3) Določbe prejšnjega odstavka se ne uporabljajo za posameznike iz petega odstavka 126. člena tega zakona, ki se vpišejo v imenik ZAPS z namenom, da opravljajo storitve odgovornega projektanta arhitekture v Republiki Sloveniji samo za določen projekt.

126. člen

(pogoji za vpis v imenik)

(1) V imenik ZAPS se lahko vpiše posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da ima v Republiki Sloveniji pridobljeno univerzitetno izobrazbo ali visoko strokovno izobrazbo ali da ima v Republiki Sloveniji nostrificirano diplomu o pridobitvi takšne izobrazbe, ki zagotavlja znanja, potrebna za izdelovanje načrtov iz 1. ali 2. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona oziroma prostorskih aktov,

2. da ima pri ZAPS opravljen strokovni izpit za odgovorno arhitekturno ali krajinsko-arhitekturno projektiranje oziroma prostorsko načrtovanje in

3. da ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da mu ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla.

(2) V imenik IZS se lahko vpiše posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da ima v Republiki Sloveniji pridobljeno univerzitetno izobrazbo ali visoko strokovno izobrazbo ali da ima v Republiki Sloveniji nostrificirano diplomu o pridobitvi takšne izobrazbe, ki zagotavlja znanja, potrebna za izdelovanje načrtov iz 3. do 10. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona, znanja s področja opravljanja geodetskih storitev, odgovornega vodenja del in drugih inženirskih storitev,

2. da ima pri IZS opravljen strokovni izpit za odgovorno gradbeno in drugo projektiranje, opravljanje geodetskih storitev, odgovorno vodenje del oziroma opravljanje drugih inženirskih storitev in

3. da ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da mu ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla.

(3) Pogoji za vpis v imenik IZS za posameznike, ki opravljajo geodetske storitve, se določajo z zakonom o geodetski dejavnosti.

(4) Tuja fizična oseba se lahko ob pogoju vzajemnosti vpiše v imenik ZAPS oziroma imenik IZS, če izkaže, da v državi, katere državljan je, izpolnjuje pogoje za projektantske oziroma druge inženirske storitve in da v državi, katere državljan je, ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da ji v tej isti državi ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla. Izpolnjevanje pogojev iz tega odstavka se dokazuje z dokumenti, izdanimi po predpisih matične države, ki pa ne smejo biti starejši od enega leta.

(5) Državljan države članice Evropske unije, ki želi v Republiki Sloveniji opravljati storitve odgovornega projektanta arhitekture, ki so vezane na pripravo ali izvedbo časovno omejenega projekta, se vpiše v imenik ZAPS začasno in ne postane član zbornice, vendar pa je za svoja dejanja vseeno disciplinsko in strokovno odgovoren ZAPS. Po izvedenem projektu ZAPS takšnega posameznika izbrši iz imenika in se šteje, da ne izpolnjuje več z zakonom določenih pogojev za opravljanje storitev odgovornega projektanta arhitekture.

(6) Državljan države članice Evropske unije in državljan tretjih držav, s katerimi ima Evropska unija sklenjen sporazum o vzajemnem priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki želijo v Republiki Sloveniji kot zaposlene ali samozaposlene osebe opravljati določen reguliran poklic oziroma regulirano poklicno dejavnost, za katero je določen pogoj vpisa v imenik ZAPS ali IZS, morajo za vpis v imenik predložiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije, ki jo v skladu s predpisi o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji izda ministrstvo, pristojno za delo.

(7) O priznanju poklicne kvalifikacije posameznikom, ki niso osebe iz prejšnjega odstavka, se odloča v postopku ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za vpis v imenik kot o predhodnem vprašanju.

(8) Potrdilo o vpisu v imenik pristojne poklicne zbornice oziroma odločba o zavrnitvi vpisa v imenik za državljana članice Evropske unije, ki se vpiše kot odgovorni projektant arhitekture, morata biti izdana v 30 dneh od predložitve popolne vloge za vpis v imenik.

127. člen

(spremembe podatkov)

(1) Posameznik, ki je vpisan v imenik ZAPS oziroma IZS, mora pristojnemu organu ZAPS oziroma IZS sporočiti spremembo podatkov, ki se vpisujejo v imenik, in sicer najpozneje v 15 dneh po nastanku spremembe.

(2) Posameznik, ki ima pridobljeno določeno vrsto licence, mora pristojnemu organu ZAPS sporočiti spremembo podatkov, ki vplivajo na takšno pridobljeno licenco, in sicer najpozneje v 15 dneh po nastanku spremembe.

5. Pridobitev statusov in licenc ter njihov odvzem

128. člen

(pridobitev statusa)

(1) Ko pristojni organ ZAPS oziroma IZS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za vpis v imenik, izpolnjuje pogoje iz 126. člena tega zakona, ga vpiše v imenik in mu o tem, da je vanj vpisan, izda potrdilo. Če pa pristojni organ ZAPS oziroma IZS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za vpis v imenik, ne izpolnjuje takšnih predpisanih pogojev, vpis v imenik z odločbo, izdano v upravnem postopku, zavrne. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, o kateri odloča ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(2) Z dnem vpisa v imenik ZAPS pridobi posameznik status pooblaščenega arhitekta oziroma status pooblaščenega krajinskega arhitekta, z dnem vpisa v imenik IZS pa pridobi posameznik status pooblaščenega inženirja.

(3) Najpozneje v 15 dneh po vpisu v imenik:

– pristojni organ ZAPS pooblaščenemu arhitektu oziroma pooblaščenemu krajinskemu arhitektu po uradni dolžnosti izda člansko izkaznico, hkrati pa mu tudi vroči enotni žig z identifikacijsko številko in označbo, za katero vrsto storitev ima pooblastilo, ki je nanj trajno vezana in jo mora uporabljati pri opravljanju storitev;

– pristojni organ ZAPS pooblaščenemu inženirju po uradni dolžnosti izda člansko izkaznico, hkrati pa mu tudi vroči enotni žig z identifikacijsko številko in označbo, za katero vrsto storitev ima pooblastilo, ki je nanj trajno vezana in jo mora uporabljati pri opravljanju storitev.

(4) Obliko in vsebino članske izkaznice in enotnega žiga iz prejšnjega odstavka v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, določi pristojni organ ZAPS oziroma IZS.

129. člen

(vrste pooblastil, ki izvirajo iz pridobljenega statusa)

(1) Pridobljen status:

1. pooblaščenega arhitekta omogoča izdelovanje načrtov arhitekture in opravljanje tistih inženirskih storitev, za katere ima pooblaščen arhitekt v skladu z določbami 135. člena tega zakona opravljen strokovni izpit oziroma dopolnilni strokovni izpit;

2. pooblaščenega krajinskega arhitekta omogoča izdelovanje načrtov krajinske arhitekture in ter opravljanje tistih inženirskih storitev, za katere ima pooblaščen krajinski arhitekt v skladu z določbami 135. člena tega zakona opravljen strokovni izpit oziroma dopolnilni strokovni izpit;

3. pooblaščenega inženirja omogoča izdelavo in revidiranje tiste vrste načrtov, za katerih izdelavo ima posameznik ustrezno strokovno izobrazbo, vodenje del, opravljanje nadzora pri graditvi objektov, opravljanje geodetskih storitev po določbah zakona o geodetski dejavnosti ter opravljanje tistih inženirskih storitev, za katere ima pooblaščen inženir v skladu z določbami 135. člena tega zakona opravljen strokovni izpit oziroma dopolnilni strokovni izpit.

(2) Status odgovornega geodeta določajo predpisi o geodetski dejavnosti.

130. člen

(vrste licenc in pravice, ki izvirajo iz njih)

(1) Licence so treh vrst, in sicer:

1. licenca z označbo »A« omogoča poleg samostojnega opravljanja storitev iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena tudi samostojno izdelavo urbanističnih zasnov, občinskih prostorskih redov ter državnih in občinskih lokacijskih načrtov;

2. licenca z označbo »KA« omogoča poleg samostojnega opravljanja storitev iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena tudi samostojno izdelavo krajinskih zasnov, občinskih prostorskih redov ter državnih in občinskih lokacijskih načrtov;

3. licenca z označbo »P« omogoča samostojno izdelavo posameznih sestavin državne in občinske prostorske strategije, samostojno izdelavo regionalnih prostorskih zasnov in posameznih sestavin občinskega prostorskega reda.

(2) Za posameznika, ki ima pridobljeno eno od licenc iz prejšnjega odstavka, se šteje, da ima v skladu z zakonom, ki ureja prostora pridobljen status pooblaščenega prostorskega načrtovalca.

(3) Posameznik s pridobljeno licenco mora pred začetkom opravljanja samostojne dejavnosti, ki mu jo posamezna vrsta licence omogoča, takšno dejavnost priglasiti v skladu z davčnimi predpisi.

131. člen

(pogoji za pridobitev licence)

(1) Licenca z označbo »A« oziroma licenca z označbo »KA« se na zahtevo izda posamezniku, ki je vpisan v imenik ZAPS, ima izobrazbo s področja arhitekturne stroke oziroma s področja krajinske arhitekturne stroke in izpolnjuje še pogoj, da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju prostorskega načrtovanja ter opravljen dopolnilni strokovni izpit iz odgovornega prostorskega načrtovanja.

(2) Licenca z označbo »P« se na zahtevo izda posamezniku, ki ima izobrazbo s področja tiste stroke, ki zagotavlja ustrezna znanja s področja prostorskega načrtovanja in izpolnjuje še pogoj, da ima najmanj pet let delovnih izkušenj na področju prostorskega načrtovanja ter opravljen strokovni izpit za odgovorno prostorsko načrtovanje. Za delovne izkušnje na področju prostorskega načrtovanja se štejejo tudi delovne izkušnje v občinski upravi, pristojni za področje urejanja prostora.

(3) Ko pristojni organ ZAPS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za izdajo licence z označbo »A« oziroma licence z označbo »KA«, izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena, mu izda potrdilo o pridobitvi licence, hkrati pa v imenik, v katerega je vpisan, vpiše takšen podatek. Če pa pristojni organ ZAPS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za izdajo licence z označbo »A« oziroma licence z označbo »KA«, ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka tega člena, izdajo licence z odločbo, izdano v upravnem postopku, zavrne. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, o kateri odloča ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(4) Ko pristojni organ ZAPS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za izdajo licence z označbo »P«, izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena, ga vpiše v imenik in mu o pridobitvi licence ter o tem, da je vpisan v imenik, izda potrdilo. Če pa pristojni organ ZAPS ugotovi, da posameznik, ki je vložil zahtevo za izdajo licence z označbo »P«, ne izpolnjuje pogojev iz drugega odstavka tega člena, izdajo licence z odločbo, izdano v upravnem postopku, zavrne. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, o kateri odloča ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(5) Najpozneje v 15 dneh po izdaji potrdila o pridobitvi licence pristojni organ ZAPS:

– pooblaščenemu arhitektu s pridobljeno licenco »A« po uradni dolžnosti vroči enotni žig z identifikacijsko številko in označbo, za katero vrsto storitev ima pridobljeno licenco,

ki je nanj trajno vezana in jo mora uporabljati pri opravljanju storitev;

– pooblaščenemu krajinskemu arhitektu s pridobljeno licenco »KA« po uradni dolžnosti vroči enotni žig z identifikacijsko številko in označbo, za katero vrsto storitev ima pridobljeno licenco, ki je nanj trajno vezana in jo mora uporabljati pri opravljanju storitev;

– posamezniku s pridobljeno licenco »P« po uradni dolžnosti izda člansko izkaznico in hkrati vroči enotni žig z identifikacijsko številko in označbo, za katero vrsto storitev ima pridobljeno licenco, ki je nanj trajno vezana in jo mora uporabljati pri opravljanju storitev.

(6) Obliko in vsebino enotnega žiga posameznikov s pridobljenimi licencami z označbo »A«, »KA« in »P« ter članske izkaznice posameznikov s pridobljeno licenco z označbo »P« v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, določi pristojni organ ZAPS.

132. člen

(izbris iz imenika)

(1) Pooblaščenega arhitekta, pooblaščenega krajinskega arhitekta oziroma pooblaščenega prostorskega načrtovalca se izbriše iz imenika ZAPS oziroma se pooblaščenega inženirja izbriše iz imenika IZS:

1. če pisno zahteva izbris;

2. če mu je izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja storitev;

3. če se ugotovi, da ne izpolnjuje z zakonom določenih pogojev za opravljanje storitev;

4. če mu je bil v disciplinskem postopku izrečen ukrep izbrisa iz imenika.

(2) Z izbrisom iz imenika prenehajo vse pravice, ki izvirajo iz pooblastila oziroma licence.

(3) Izbris se začne na predlog osebe, ki za to izkaže upravičen interes, ali na zahtevo pristojnega inšpektorja. O izbrisu odloča pristojni organ ZAPS oziroma IZS z odločbo, izdano v upravnem postopku. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, o kateri odloča ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(4) Če oseba, ki je vpisana v imenik, umre, jo pristojni organ ZAPS oziroma IZS iz imenika izbriše po uradni dolžnosti, ko izve za takšno dejstvo.

(5) Ko postane odločba o izbrisu iz imenika pravno-močna, mora iz imenika izbrisana oseba najpozneje v osmih dneh po pravnomočnosti odločbe o izbrisu pristojnemu organu ZAPS oziroma IZS vrniti enotni žig in člansko izkaznico. V primeru iz prejšnjega odstavka morajo za vrnitev enotnega žiga in članske izkaznice poskrbeti dediči umrlega.

(6) Oseba, ki je bila izbrisana iz imenika na lastno zahtevo ali zaradi razloga iz 3. točke prvega odstavka tega člena, se na zahtevo lahko ponovno vpiše v ta imenik, ko ponovno izpolnjuje pogoje za vpis. Oseba, ki je bila izbrisana iz imenika zaradi razloga iz 2. ali 4. točke prvega odstavka tega člena, se na zahtevo lahko ponovno vpiše v ta imenik, vendar šele, ko preteče veljavnost izrečenega varnostnega ali disciplinskega ukrepa in če takrat izpolnjuje pogoje za vpis.

(7) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi v postopkih odvzema licence.

6. Opravljanje strokovnih izpitov

133. člen

(vrste, program in način opravljanja strokovnih izpitov)

(1) Strokovni izpiti, ki se opravljajo pri pristojni poklicni zbornici, so osnovni in dopolnilni.

(2) Osnovni strokovni izpiti so:

1. izpit za odgovorno prostorsko načrtovanje,

2. izpit za odgovorno projektiranje in

3. izpit za odgovorno vodenje del.

(3) Dopolnilni strokovni izpiti so lahko vsi izpiti iz prejšnjega odstavka in izpit za revidiranje.

(4) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, s pravilnikom predpiše standarde znanj ter program in način opravljanja strokovnih izpitov.

(5) Standardi znanj ter program in način opravljanja strokovnega izpita za odgovorne geodete pri opravljanju geodetskih storitev določa pravilnik, sprejet na podlagi zakona, ki ureja geodetsko dejavnost.

134. člen

(zagotavljanje strokovnih izpitov)

(1) ZAPS zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za tisti del odgovornega projektiranja in revidiranja projektne dokumentacije, ki se nanaša na arhitekturno in krajinsko-arhitekturno projektiranje in za odgovorno prostorsko načrtovanje.

(2) IZS zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za tisti del odgovornega projektiranja in revidiranja projektne dokumentacije, ki se nanaša na gradbeno in drugo projektiranje in za vse vrste odgovornega vodenja del.

(3) IZS zagotavlja opravljanje strokovnih izpitov za odgovorne geodete v skladu s pravilnikom iz petega odstavka prejšnjega člena.

135. člen

(področja opravljanja storitev, ki jih daje posamezna vrsta strokovnega izpita)

(1) Kdor ima opravljen strokovni izpit:

1. za odgovorno prostorsko načrtovanje, lahko nastopa samo kot pooblaščen prostorski načrtovalec ter opravlja storitve odgovornega prostorskega načrtovalca;

2. za tisti del odgovornega projektiranja, ki se nanaša na arhitekturno projektiranje, lahko nastopa hkrati kot pooblaščen arhitekt in kot pooblaščen prostorski načrtovalec ter opravlja storitve odgovornega prostorskega načrtovalca, odgovornega projektanta in odgovornega nadzornika, storitve odgovornega revidenta načrtov arhitekture pa lahko opravlja po tem, ko opravi še ustrezen dopolnilni strokovni izpit;

3. za tisti del odgovornega projektiranja, ki se nanaša na krajinsko-arhitekturno projektiranje, lahko nastopa hkrati kot pooblaščen krajinski arhitekt in kot pooblaščen prostorski načrtovalec ter opravlja storitve odgovornega prostorskega načrtovalca in odgovornega projektanta, ne more pa opravljati storitev odgovornega nadzornika, razen za področje krajinskih ureditev, storitve odgovornega revidenta načrtov krajinske arhitekture pa lahko opravlja po tem, ko opravi še ustrezen dopolnilni strokovni izpit;

4. za tisti del odgovornega projektiranja, ki se nanaša na gradbeno ali drugo projektiranje, lahko nastopa kot pooblaščen inženir ter opravlja storitve odgovornega projektanta tiste vrste načrtov, za katere je opravil posebni del strokovnega izpita ter storitve odgovornega nadzornika, storitve odgovornega revidenta posamezne vrste načrtov iz 3. do 10. točke 36. člena tega zakona pa lahko opravlja po tem, ko opravi še ustrezen dopolnilni strokovni izpit;

5. za odgovorno vodenje del, lahko nastopa samo kot odgovorni vodja del, kot odgovorni vodja gradbišča in kot odgovorni nadzornik.

(2) Kdor ima opravljen strokovni izpit za odgovorno prostorsko načrtovanje in želi nastopati še kot odgovorni projektant določene vrste načrtov oziroma kot odgovorni nadzornik in kot odgovorni vodja projekta ali obratno, opravlja strokovni izpit za odgovorno projektiranje kot dopolnilni strokovni izpit.

(3) Kdor ima opravljen strokovni izpit za odgovorno prostorsko načrtovanje in dopolnilni strokovni izpit za odgovorno projektiranje, želi pa še nastopati kot odgovorni vodja del oziroma odgovorni vodja gradbišča ali obratno, opravlja tudi strokovni izpit za odgovorno vodenje del kot dopolnilni strokovni izpit.

(4) Kdor ima opravljen strokovni izpit za odgovorno prostorsko načrtovanje in dopolnilni strokovni izpit za odgovorno projektiranje, želi pa še nastopati kot odgovorni revident, opravlja tudi strokovni izpit za odgovorno revidiranje kot dopolnilni strokovni izpit.

(5) Kdor ima opravljen strokovni izpit za odgovorno projektiranje in želi nastopati še kot odgovorni vodja del oziroma odgovorni vodja gradbišča ali obratno, opravlja tudi strokovni izpit za odgovorno vodenje del oziroma za odgovorno projektiranje kot dopolnilni strokovni izpit.

7. Financiranje

136. člen

(način financiranja delovanja poklicne zbornice)

(1) Delovanje ZAPS in IZS se financira iz:

1. članarin,
 2. vpisnin in plačil, ki jih zbornica zaračunava za vpisovanje posameznikov ter za vodenje in vzdrževanje imenika,
 3. nadomestil, ki jih zbornica zaračunava kandidatom za opravljanje strokovnega izpita zaradi priprave in izvedbe takšnih izpitov,
 4. nadomestil, ki so jih v zvezi s stroški, ki jih ima zbornica zaradi vodenja disciplinskih postopkov, dolžni plačevati udeleženci v disciplinskem postopku, če jim je v tem postopku dokazana krivda,
 5. plačil za storitve, ki jih zbornica opravlja za člane in za druge subjekte izven programa dela,
 6. denarnih kazni za disciplinske prekrške in
 7. drugih virov.
- (2) Članarino določi skupščina zbornice za vsako leto posebej na podlagi letnega programa dela, ki ga mora sprejeti pred začetkom koledarskega leta, za katero se določi članarina.

(3) Način plačevanja članarine, vpisnin in drugih virov financiranja iz prvega odstavka tega člena se uredi s statutom ZAPS oziroma IZS.

(4) Zbornica samostojno odmerja in pobira članarino ter vpisnine in plačila oziroma nadomestila iz prvega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: drugi viri financiranja).

136.a člen

(določanje višine članarine)

(1) Osnova za določitev članarine članov vpisanih v imenik se določi na naslednji način:

– za vse člane, ki so iz naslova opravljanja dejavnosti zdravstveno, pokojninsko oziroma invalidsko zavarovane, od zavarovalne osnove iz dohodninske napovedi preteklega leta, ki se uporablja za obračun prispevka za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar osnova za obračun članarine ne sme biti nižja od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov, in ne višja od dvakratne najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov;

– za fizične osebe, ki iz naslova opravljanja dejavnosti niso zdravstveno, pokojninsko oziroma invalidsko zavarovane, od najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečno stopnjo davkov in prispevkov.

(2) Članarina se določa v višini letnega članskega prispevka.

(3) Letni članski prispevek se določa s stopnjo za odmero članskega prispevka, ki znaša 0,035 osnove iz prvega odstavka tega člena.

(4) Skupščina zbornice določi najvišji znesek članskega prispevka in pavšalni znesek članskega prispevka za člane, katerih osnove za določitev članskega prispevka ne presegajo določene vrednosti.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je fizična oseba, katere skupni prihodki iz poslovanja preteklega leta

niso presegli 1.000.000 tolarjev, za tekoče leto oproščena plačevanja članarine.

(6) Član zbornice vpisan v imenik zbornice je dolžan podatek o osnovi iz prvega odstavka tega člena posredovati zbornici do konca februarja tekočega leta.

136.b člen

(določanje drugih virov financiranja)

(1) Višina vpisnin iz 2. točke in nadomestil iz 3. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona se določa na podlagi materialnih in drugih stroškov, ki jih ima zbornica v zvezi z obravnavo vlog za vpis v imenik, vpisom v imenik, vodenjem in vzdrževanjem imenika, v zvezi z obravnavo prijav na strokovni izpit, opravljanjem strokovnih izpitov, izdajo potrdil o opravljenem izpitu in vodenjem evidenc o strokovnih izpitih, v zvezi z obravnavo prijav in vodenjem disciplinskih postopkov zoper člane zbornice, strokovnim delovanjem matičnih sekcij in komisij ter v zvezi z informiranjem in izobraževanjem članov zbornice. Višina takšnih vpisnin in nadomestil se podrobneje določi s predpisoma iz četrtega odstavka 123. člena in četrtega odstavka 133. člena tega zakona.

(2) Višina nadomestil iz 4. točke in denarnih kazni iz 6. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona se določi s pravilnikom o disciplinskih kršitvah, ki ga sprejme skupščina zbornice.

(3) Storitve iz 5. in 7. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona zbornica izvaja in zaračunava po tržnih načelih.

(4) Za druge vire iz 7. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona se štejejo tudi donacije, dotacije in drugi prispevki, ki jih v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje, nakažejo zbornici pravne in fizične osebe, ter sredstva, ki jih zbornica pridobi izven okvira javnih pooblastil, vendar v okviru del in nalog predvidenih v statutu zbornice.

136.c člen

(obveznost namenske uporabe sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)

(1) Z denarnimi sredstvi, ki jih zbornica pridobi iz članarin, vpisnin iz 2. točke in nadomestil iz 3. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona ter nadomestil iz 4. točke in denarnih kazni iz 6. točke prvega odstavka 136. člena tega zakona se lahko financirajo samo tiste naloge, s pomočjo katerih se dosegajo cilji iz drugega oziroma tretjega odstavka 108. člena tega zakona.

(2) Z denarnimi sredstvi, ki jih zbornica pridobi z opravljanjem storitev iz 5. točke in drugih virov iz 7. točke 136. člena tega zakona se lahko financirajo posamične oblike svetovanja in izvajanja neposredne strokovne pomoči članom na njihovo zahtevo kot splošni napotki, ki ne zahtevajo izdelave posebej prilagojenih gradiv za posameznega člana po načelih svetovanja ter druge naloge, ki jih na podlagi letnih programov del sprejme skupščina zbornice ali upravni odbor zbornice.

136.č člen

(nadzor nad porabo sredstev, dobljenih iz članarin in drugih virov financiranja)

Nadzor nad določitvijo višine članarine in drugih virov financiranja po kriterijih iz 136.a člena tega zakona in porabo sredstev iz prejšnjega člena nadzoruje upravni odbor pristojne poklicne zbornice, lahko pa tudi samostojna revizijska družba, če to zahteva katerikoli organ pristojne poklicne zbornice ali katerakoli njena matična sekcija.

8. Disciplinske zadeve

137. člen

(disciplinski pravilnik)

(1) Disciplinske kršitve članov poklicne zbornice, delovanje disciplinskih organov zbornice, disciplinski postopek

in kazni za disciplinske prekrške se določijo z disciplinskim pravilnikom.

(2) Disciplinski pravilnik sprejme skupščina zbornice z večino glasov vseh članov skupščine.

(3) Disciplinski pravilnik se objavi v uradnem glasilu ZAPS oziroma IZS.

138. člen

(disciplinske kršitve)

(1) Član poklicne zbornice ne more biti disciplinsko kaznovan za ravnanje, če to ravnanje ni bilo že prej določeno kot disciplinska kršitev in če ni bila zanj določena tudi disciplinska sankcija.

(2) Disciplinske sankcije so opomin, denarna kazen in začasen odvzem pooblastila z začasno izključitvijo iz zbornice ter začasna prepoved udeležbe na javnih natečajih.

139. člen

(disciplinski postopek)

(1) Disciplinski postopek se začne na pisno zahtevo disciplinskega tožilca.

(2) V disciplinskem postopku ima kršitelj pravico biti zaslišan in lahko predlaga izvedbo dokazov.

(3) Disciplinska komisija odloči po opravljeni ustni obravnavi.

(4) Zoper odločbo disciplinske komisije je dovoljena pritožba na disciplinsko sodišče.

(5) Zoper odločbo disciplinskega sodišča je dovoljen upravni spor.

(6) Delovanje disciplinskih organov in disciplinski postopek natančneje uredi disciplinski pravilnik.

9. Nadzorstvo

140. člen

(strokovno nadzorstvo nad izvajanjem javnih pooblastil)

(1) Strokovno nadzorstvo nad izvajanjem nalog, ki jih ZAPS in IZS opravljata kot javno pooblastilo po določbah tega zakona, opravlja ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

(2) Posamezne naloge strokovnega nadzorstva izvaja komisija iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: komisija).

141. člen

(izvajanje strokovnega nadzorstva)

(1) Komisija ima pravico udeleževati se sej organov zbornice, na njih razpravljati ter predlagati obravnavanje določenih zadev na teh sejah.

(2) Če predsednik zbornice ali drug njen pristojni organ na predlog upravičenih oseb ne skliče seje skupščine oziroma seje upravnega odbora, jo na predlog komisije lahko skliče minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve.

(3) Če komisija pri opravljanju nadzorstva ugotovi hujše kršitve pri poslovanju pristojnih organov zbornice oziroma če ugotovi, da določeni sklep oziroma akt ali predpis, ki je v zvezi z opravljanjem javnih pooblastil zbornice, ne temelji na zakonu ali na njegovi podlagi izdanem predpisu, lahko s posebnim sklepom zadrži izvrševanje takšnega sklepa, akta oziroma predpisa, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje, hkrati pa tudi predlaga pristojnemu organu zbornice, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji.

(4) Če pristojni organ zbornice vztraja pri svoji odločitvi, o sporu na predlog ministra, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve, meritorno odloči vlada.

142. člen

(posebne obveznosti in pogoji v zvezi z izvajanjem javnega pooblastila)

(1) Akti, s katerimi zbornica ureja zadeve, ki so s tem zakonom določene kot javno pooblastilo, se objavljajo v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Predsednik zbornice mora predloge aktov iz prejšnjega odstavka pred objavo predložiti v mnenje ministru, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve.

(3) Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, lahko akte, za katere meni, da so nezakoniti, zadrži glede izvrševanja in jih predloži v mnenje Vladi Republike Slovenije.

143. člen

(možnost prenehanja javnega pooblastila in izpolnitev posebnih pogojev pred stečajem ali likvidacijo)

(1) Javno pooblastilo, ki ga imata ZAPS in IZS po določbah prvega odstavka 111. člena tega zakona, preneha, če zbornica ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, če dela v nasprotju s predpisi ali če krši pogodbo iz četrtega odstavka 111. člena tega zakona, kar ugotovi minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, z odločbo.

(2) V primeru, da pride do likvidacijskega ali stečajnega postopka ZAPS oziroma IZS, se ta postopek ne glede na predpise, ki urejajo prenehanje pravnih oseb, ne more zaključiti prej, preden se na način in pod pogoji, določenimi s statutom ZAPS oziroma IZS, Republiki Sloveniji ne vrnejo evidence in druga gradiva, ki jih je takšna poklicna zbornica uporabljala pri izvajanju javnih pooblastil po določbah tega zakona.

(3) V primeru prenehanja ZAPS ali IZS zagotavlja opravljanje nalog, ki jih ta zakon določa kot javna pooblastila zbornice, ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

Peti del:

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

1. Opravljanje inšpekcijskega nadzorstva

144. člen

(pogoji za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora)

Za gradbenega inšpektorja je lahko imenovan posameznik, ki poleg splošnih pogojev za delo v državni upravi izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima univerzitetno ali visoko strokovno izobrazbo s področja gradbeništva ali arhitekture,

2. da ima poleg univerzitetne izobrazbe še najmanj tri leta delovnih izkušenj s področja graditve objektov oziroma poleg visoke strokovne izobrazbe še najmanj pet let takšnih delovnih izkušenj in

3. da ima opravljen strokovni izpit za inšpektorja ali strokovni izpit iz upravnega postopka, s tem, da mora inšpektor, ki ima opravljen le strokovni izpit iz upravnega postopka, v roku enega leta od dneva imenovanja opraviti tudi strokovni izpit za inšpektorja.

145. člen

(obseg inšpekcijskega nadzorstva)

Gradbeni inšpektor v okviru inšpekcijskega nadzorstva nadzoruje zlasti:

– ali so bili pri prostorskem načrtovanju upoštevani predpisi s področja urejanja prostora;

– ali so bili pri projektiranju upoštevani predpisi s področja graditve objektov;

– ali so izpolnjeni pogoji za začetek gradnje oziroma drugih del po tem zakonu;

– ali se gradnja izvaja skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem;

– ali se objekti gradijo ter ali so zgrajeni in vzdrževani tako, da zagotavljajo zanesljivost in izpolnjujejo bistvene zahteve po tem zakonu;

– ali so izpolnjeni pogoji za začetek uporabe objektov po tem zakonu;

– ali udeleženci pri graditvi objektov, ko opravljajo dejavnost prostorskega načrtovanja, projektiranja, revidiranja, gradnje in gradbenega nadzora, izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom.

146. člen

(vodenje inšpekcijskega postopka)

(1) Vodenje inšpekcijskega postopka, izrekanje ukrepov in vročanje inšpekcijskih odločb se šteje za nujne ukrepe v javnem interesu v smislu ZUP, zato se odločba lahko izda v skrajšanem postopku brez zaslišanja strank. Odločba se lahko izda ustno.

(2) Za kraj vročanja in mesto, na katerem se pusti obvestilo o poskusu vročanja, se šteje tudi gradbišče, objekt oziroma kraj izvajanja del, v zvezi s katerim se vodi postopek.

(3) Zoper odločbo gradbenega inšpektorja je dovoljena pritožba v osmih dneh od dneva vročitve. Pritožba zoper inšpekcijsko odločbo ne zadrži njene izvršitve.

147. člen

(prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov)

Prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov, izdanih v skladu z določbami tega zakona, se opravlja po določbah ZUP, če ta zakon ne določa drugače.

148. člen

(izvajanje prisilne izvršbe inšpekcijskih ukrepov)

(1) Kadar gradbeni inšpektor določi način izvršbe s prisilnitvijo, znašajo denarne kazni:

1. v primeru zahtevnega objekta in nelegalnega kopa:

– če je zavezanec pravna oseba, v višini od 30.000.000 tolarjev do 50.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec samostojni podjetnik posameznik, v višini od 15.000.000 tolarjev do 30.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec fizična oseba, v višini od 500.000 tolarjev do 1.500.000 tolarjev;

2. v primeru manj zahtevnega objekta:

– če je zavezanec pravna oseba, v višini od 10.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec samostojni podjetnik posameznik, v višini od 5.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec fizična oseba, v višini od 300.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev;

3. v primeru enostavnega objekta:

– če je zavezanec pravna oseba, v višini od 2.000.000 tolarjev do 10.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec samostojni podjetnik posameznik, v višini od 1.000.000 tolarjev do 5.000.000 tolarjev;

– če je zavezanec fizična oseba, v višini od 100.000 tolarjev do 500.000 tolarjev.

(2) Vse kasnejše kazni za prisilitev zavezanca, ki kljub izrečenim kaznim ne izpolni svoje obveznosti, se izrekajo, vse dokler seštevek denarnih kazni ne doseže desetkratnega zneska iz prejšnjega odstavka.

(3) Kadar je z inšpekcijsko odločbo odrejena odstranitev že zgrajenega objekta ali dela objekta, vzpostavitve prejšnjega stanja ali drugačna sanacija zemljišča, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna, se v odločbi inšpekcijskega zavezanca opozori na to, da se bo v primeru neizpolnitve odrejene obveznosti začel postopek izvršbe nedenarne obveznosti, ki se bo opravil po drugih osebah.

149. člen

(zastavna pravica in izvajanje denarnih izvršb)

(1) Republika Slovenija ima v zavarovanje svoje terjatve iz naslova vseh stroškov, nastalih v inšpekcijskem postopku pri nedovoljenih gradnjah pod inšpekcijskim ukrepom, kakor tudi kazni in nadomestil, določenih oziroma odmerjenih na podlagi tega zakona, do celotnega poplačila zakonito zastavno pravico na vseh nepremičninah zavezanca.

(2) Vse odločbe, sodbe in druge izvršljive akte, ki so podlaga za terjatve iz prejšnjega odstavka, pristojni organi pošiljajo pristojnemu sodišču, ki zastavno pravico v zemljiško knjigo vpisuje po uradni dolžnosti.

(3) Vse denarne izvršbe inšpekcijskih ukrepov ter drugih odločb in sklepov, izdanih na podlagi tega zakona v zvezi s plačili kazni in nadomestil, določenih oziroma odmerjenih na podlagi tega zakona, izvršuje tista pristojna davčna uprava, na katere območju ima inšpekcijski zavezanec stalno prebivališče.

2. Inšpekcijski ukrepi

150. člen

(splošni inšpekcijski ukrepi)

(1) Pristojni gradbeni inšpektor z odločbo:

1. odredi, da se nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi z objektom ali gradnjo in vzdrževanjem, odpravijo v roku, ki ga določi;

2. odredi, da se ustavi nadaljnja gradnja, če se ne odpravijo ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;

3. prepove uporabo objekta:

– ki se uporablja brez uporabnega dovoljenja;

– ki se mu spremeni namembnost brez gradbenega dovoljenja;

4. prepove vgrajevanje:

– gradbenih proizvodov, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev, ali

– materialov oziroma mineralnih surovin, za katere ne obstoji dokazilo, da so iz legalnega kopa.

(2) Pristojni gradbeni inšpektor mora o svojih ugotovitvah iz 4. točke prejšnjega odstavka brez odlašanja obvestiti pristojnega tržnega inšpektorja.

151. člen

(posebni pogoji za začasno odložitve inšpekcijskega ukrepa)

(1) Če je investitor začel z gradnjo pred pravnomočnostjo gradbenega dovoljenja, vendar po njegovi dokončnosti in se je gradbeno dovoljenje v celoti ali delno odpravilo zaradi odprave izvedbenega prostorskega akta v postopku za presojo ustavnosti in zakonitosti in če investitor v ponovnem postopku ne pridobi gradbenega dovoljenja, ravna pristojni gradbeni inšpektor tako, kot je to določeno s 152. členom tega zakona.

(2) Če je investitor začel z gradnjo pred pravnomočnostjo gradbenega dovoljenja, vendar po njegovi dokončnosti in se je gradbeno dovoljenje v celoti ali delno odpravilo oziroma izreklo za nično zaradi razlogov, ki niso v odpravi izvedbenega prostorskega akta in če investitor v ponovnem postopku ne pridobi gradbenega dovoljenja, ravna pristojni gradbeni inšpektor tako, kot je to določeno s 152. členom tega zakona.

152. člen

(inšpekcijski ukrepi pri nelegalni gradnji)

V primeru nelegalne gradnje pristojni gradbeni inšpektor odredi, da se gradnja takoj ustavi ter da se že zgrajeni objekt ali del objekta v določenem roku na stroške inšpekcijskega zavezanca odstrani, vzpostavi prejšnje stanje ali drugače sanira objekt, del objekta oziroma zemljišče, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna.

153. člen

(inšpekcijski ukrepi pri neskladni gradnji)

(1) V primeru neskladne gradnje, ki se izvaja v nasprotju z gradbenim dovoljenjem, pristojni gradbeni inšpektor odredi, da se takšna gradnja ustavi, dokler investitor ne pridobi spremenjenega gradbenega dovoljenja oziroma prepove uporabo objekta oziroma tistega njegovega dela, ki se uporablja v nasprotju s pogoji iz gradbenega dovoljenja, dokler investitor ne pridobi spremenjenega gradbenega dovoljenja in novega uporabnega dovoljenja.

(2) Investitor gradnje, ki se je izvajala v nasprotju z gradbenim dovoljenjem in je zato pristojni gradbeni inšpektor odredil njeno ustavitev, mora za spremembo gradbenega dovoljenja zaprositi v enem mesecu po izrečenem ukrepu, z gradnjo pa lahko nadaljuje šele po dokončnosti takšnega dovoljenja. Če investitor ne zaprosi za spremembo gradbenega dovoljenja v enem mesecu po izrečenem ukrepu, ali če pristojni upravni organ za gradbene zadeve njegovo zahtevo za spremembo gradbenega dovoljenja pravnomočno zavrne ali zavrže, odredi pristojni gradbeni inšpektor, da se tisti del objekta, ki je bil zgrajen v nasprotju z gradbenim dovoljenjem, na investitorjeve stroške odstrani ter vzpostavi stanje, določeno v gradbenem dovoljenju.

(3) Lastnik objekta oziroma njegovega dela, ki se je uporabljal v nasprotju s pogoji iz gradbenega dovoljenja in je zato pristojni gradbeni inšpektor prepovedal njegovo uporabo, mora za spremembo gradbenega dovoljenja zaprositi v enem mesecu po izrečenem ukrepu, z uporabo takšnega objekta oziroma njegovega dela pa lahko začne šele, ko zanj pridobi dokončno uporabno dovoljenje. Če lastnik objekta oziroma dela objekta za spremembo gradbenega dovoljenja ne zaprosi v enem mesecu po izrečenem ukrepu, in če lastnik objekta oziroma dela objekta sicer pridobi spremenjeno gradbeno dovoljenje, ne pridobi pa novega uporabnega dovoljenja, ali če pristojni upravni organ za gradbene zadeve zahtevo za spremembo gradbenega dovoljenja pravnomočno zavrne ali zavrže, odredi pristojni gradbeni inšpektor, da se v tistem delu objekta, ki se je uporabljal v nasprotju s pogoji iz gradbenega dovoljenja, na lastnikove stroške vzpostavi stanje, določeno v gradbenem dovoljenju.

154. člen

(inšpekcijski ukrepi pri nevarni gradnji)

V primeru nevarne gradnje pristojni gradbeni inšpektor ustavi gradnjo oziroma prepove uporabo takšnega objekta ter odredi, da se na objektu oziroma delu objekta v roku, ki ga določi, izvedejo nujna vzdrževalna dela, ali pa da se objekt ustrezno obnovi ali odstrani.

155. člen

(inšpekcijski ukrepi pri nelegalnih kopih)

V primeru nelegalnega kopa pristojni gradbeni inšpektor odredi, da se vsa dela takoj ustavijo, ter da se kop v določenem roku vzpostavi v prejšnje stanje ali drugače sanira zemljišče, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna, in sicer na investitorjeve stroške, če investitorja ni mogoče odkriti, pa na stroške lastnika zemljišča, na katerem je takšen kamnolom, gramoznica oziroma peskokop.

156. člen

(inšpekcijski ukrepi v zvezi s posebnimi primeri uporabnih dovoljenj)

(1) Pristojni gradbeni inšpektor z odločbo odredi, da se pridobi uporabno dovoljenje za objekt, ki se uporablja, pa zanj takšno dovoljenje še ni bilo izdano, če ugotovi, da je to objekt, ki je bil potreben zaradi grozečih naravnih in drugih nesreč oziroma zato, da so se preprečile oziroma zmanjšale njihove posledice.

(2) Investitor oziroma lastnik objekta mora vložiti zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja v skladu z določbami prvega odstavka in predložiti ustrezno dokazilo iz drugega odstavka 101. člena tega zakona in sicer najpozneje v enem letu po izdanem ukrepu iz prejšnjega odstavka.

(3) Če investitor oziroma lastnik v roku iz prejšnjega odstavka ne vložiti zahteve za izdajo uporabnega dovoljenja ali če pristojni upravni organ za gradbene zadeve izdajo uporabnega dovoljenja zavrne ali zavrže, odredi pristojni gradbeni inšpektor s pisno odločbo, da se objekt ali del objekta na investitorjeve oziroma lastnikove stroške odstrani in vzpostavi prejšnje stanje.

3. Druge sankcije

157. člen

(nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora)

(1) Investitor oziroma lastnik nedovoljene gradnje, če tega ni mogoče ugotoviti pa lastnik zemljišča, na katerem je takšna gradnja oziroma objekt, je dolžan plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora.

(2) Vrsta in stopnja degradacije in uzurpacije prostora se ugotavljata glede na vrsto in obseg nedovoljene gradnje, posledice takšne gradnje oziroma objekta na možnosti s prostorskimi akti opredeljene namenske rabe prostora in glede na območje, na katerem je bila izvedena ali se izvaja takšna gradnja oziroma stoji takšen objekt.

(3) Kriterije za izračunavanje višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in način njegovega plačila z uredbo določi Vlada Republike Slovenije.

(4) Sredstva, dobljena z vplačili nadomestil za degradacijo in uzurpacijo prostora, so v višini 50% prihodek proračuna tiste občine, na katere območju je nedovoljena gradnja, in v višini 50% prihodek državnega proračuna.

(5) Inšpekcijski zavezanec plača nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora na podlagi odločbe, ki jo izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve po uradni dolžnosti, kadar v postopku za izdajo gradbenega dovoljenja ali spremembe gradbenega dovoljenja ugotovi, da se ta nanaša na določeno vrsto nedovoljene gradnje, ali ko mu pristojni gradbeni inšpektor pošlje odločbo, ki jo je izdal na podlagi določb od 152. do vključno 155. člena tega zakona.

(6) Če investitor vložiti zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za nedovoljeno gradnjo oziroma za izdajo spremembe gradbenega dovoljenja zaradi nedovoljene gradnje, se njegova zahteva zavrne, če pred izdajo gradbenega dovoljenja ne predloži potrdila o plačanem nadomestilu za degradacijo in uzurpacijo prostora.

158. člen

(posebne prepovedi)

(1) V zvezi z gradnjo, objektom ali delom objekta, glede katerih je po določbah tega zakona izrečen inšpekcijski ukrep zaradi nedovoljene gradnje, so prepovedana vsa za legalne gradnje, legalne objekte in legalne kope sicer dovoljena ali predpisana dejanja, zlasti pa:

1. izvedba komunalnih priključkov na objekte gospodarske javne infrastrukture,
2. vpisi in spremembe vpisov v zemljiški knjigi,
3. njegova uporaba ali opravljanje gospodarskih ali drugih dejavnosti v njem,
4. promet z njimi ali z zemljiščem, na katerem je in
5. sklepanje drugih pravnih poslov, kot sklenitev kreditnih, zavarovalnih, najemnih, zakupnih, delovršnih in drugih pravnih poslov med živimi.

(2) Prepovedi iz prejšnjega odstavka so obvezna sestavina odločbe, s katero se izreče inšpekcijski ukrep po določbah od 152. do vključno 155. člena tega zakona.

(3) Če je gradnja, glede katere je po določbah tega zakona izrečen inšpekcijski ukrep zaradi nedovoljene gradnje, na

določeno vrsto gospodarske javne infrastrukture že priključena, pristojni gradbeni inšpektor z odločbo tudi naloži upravljalcu takšne infrastrukture, da izvrši odklop. Če je gradnja, glede katere je po določbah tega zakona izrečen inšpekcijski ukrep zaradi nedovoljene gradnje, priklopljena preko legalne gradnje oziroma legalnega kopa, se odklopi tudi takšna legalna gradnja oziroma kop.

(4) Prepovedi iz prvega odstavka ne veljajo, če so prepovedana dejanja potrebna zaradi izvršitve izrečenih inšpekcijskih ukrepov.

159. člen

(vpis zaznambe prepovedi in možnost izbrisa)

(1) Odločbo, s katero se izreče inšpekcijski ukrep po določbah od 152. do vključno 155. člena tega zakona, pristojni gradbeni inšpektor nemudoma pošlje pristojnemu sodišču, to pa po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo zaznambo v njej vsebovanih odredb in prepovedi ter ugotovljenih bremen po določbah tega zakona.

(2) Zaznamba iz prejšnjega odstavka se izbriše iz zemljiške knjige na predlog pristojnega gradbenega inšpektorja, lahko pa tudi na predlog inšpekcijskega zavezanca, če predlogu priloži potrdilo pristojnega gradbenega inšpektorja o izvršeni odločbi ali pravnomočno gradbeno dovoljenje.

160. člen

(označitev izrečenega inšpekcijskega ukrepa)

Na nedovoljeni gradnji pod inšpekcijskim ukrepom lahko pristojni gradbeni inšpektor na ustrezen način označi prepoved nadaljevanja gradnje oziroma uporabe, priključevanja na gospodarsko javno infrastrukturo ter postavi ustrezne znake za pečatenje ter merilne in druge kontrolne naprave in opremo, s katerimi je mogoče ugotavljati kršitev prepovedi, izrečenih z inšpekcijsko odločbo.

161. člen

(varstveni ukrep odvzema predmetov)

(1) V primeru gradnje, glede katere je po določbah tega zakona izrečen inšpekcijski ukrep za nedovoljeno gradnjo, se poleg kazni za prekršek po določbah tega zakona in drugih ukrepov po določbah zakona o prekrških obvezno izreče tudi varstveni ukrep odvzema predmetov, namenjenih za izvajanje del tudi tedaj, kadar niso last storilca ali kadar z njimi ne razpolaga oseba, ki je storila prekršek.

(2) Šteje se, da so bili predmeti namenjeni za prekršek, če se nahajajo na gradbišču, na katerem se izvaja takšna nedovoljena gradnja oziroma v kamnolomu, gramoznici ali peskokopu in gre za gradbene proizvode, material, orodja, strojni park, stroje ali priprave in podobno, ki so ali bi lahko služile za nadaljevanje izvajanja takšne gradnje.

(3) Zaseg predmetov iz prejšnjega odstavka odredi pristojni gradbeni inšpektor z odločbo.

(4) Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve.

162. člen

(izvršba inšpekcijskega ukrepa po drugih osebah)

Za opravljanje izvršbe inšpekcijskih ukrepov in zasegov predmetov iz prejšnjega člena po drugi osebi se izberejo izvajalci v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila.

Šesti del: KAZENSKÉ DOLOČBE

163. člen

(zastaranje prekrškov)

Prekrški pravnih in fizičnih oseb, ki jih v zvezi z graditvijo objektov določajo kazenske določbe tega dela zakona, zastarajo v dveh letih.

164. člen

(prekrški investitorja)

(1) Z denarno kaznijo od 300.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah tega zakona nastopa kot investitor:

1. če se na podlagi njegovega naročila gradi enostavni objekt, pa pred začetkom del ni pridobil lokacijske informacije (tretji odstavek 3. člena);

2. če se na podlagi njegovega naročila brez predhodne pridobitve lokacijske informacije postavlja urbana oprema, pa pred pričetkom njene postavitve ni pridobil soglasja lastnika javne površine, na katero se postavlja (peti odstavek 3. člena);

3. če se na podlagi njegovega naročila izvajajo dela v zvezi s spremembo rabe, pa pred začetkom del ni pridobil lokacijske informacije (tretji odstavek 4. člena);

4. če uporablja ali da v uporabo objekt, ki je bil zgrajen ali rekonstruiran na podlagi gradbenega dovoljenja, brez uporabnega dovoljenja (prvi odstavek 5. člena);

5. če uporablja ali da v uporabo objekt z namenom poskusnega obratovanja, pa zanj ni bila pridobljena dokončna odločba o dovolitvi poskusnega obratovanja (tretji odstavek 5. člena);

6. če pred začetkom investicijskih vzdrževalnih del, ki se opravljajo na zunanjšini objekta, ki meji na javno površino ali objektu, ki je varovan v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, ni pridobil lokacijske informacije (drugi odstavek 6. člena);

7. če ne poskrbi, da objekt v javni rabi, katerega investitor je in ki se uporablja, ne zagotavlja funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir (17. člen);

8. če za odgovornega vodjo projektov ne imenuje enega izmed odgovornih projektantov, ki jih je določil projektant, ali če pred začetkom gradnje ne poskrbi za strokovno nadzorstvo nad gradnjo (prvi odstavek 27. člena);

9. če poveri izdelavo projektne dokumentacije osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za projektanta (28. člen);

10. če poveri gradnjo osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za izvajalca (29. člen);

11. če poveri gradbeni nadzor osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za nadzornika (30. člen);

12. če poveri revizijo projektne dokumentacije osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za revidenta (31. člen);

13. če gradbeni nadzor poveri osebi, ki nastopa kot izvajalec gradnje nad katero opravlja nadzor ali je v kakršnikoli drugi medsebojni poslovni povezavi z izvajalcem (drugi odstavek 34. člena);

14. če revizijo projektne dokumentacije poveri osebi, ki v zvezi z objektom, za katerega opravlja revizijo, nastopa kot projektant ali izvajalec (tretji odstavek 34. člena);

15. če izdelavo projektne dokumentacije in gradbeni nadzor poveri isti osebi, pri čemer ta oseba hkrati izvaja gradnjo na objektu, za katerega je izdelal projektno dokumentacijo, ali če izdelavo projektne dokumentacije in gradbeni nadzor poveri različnim osebam, ki sta v medsebojni poslovni povezavi, ali če sta odgovorni vodja projektiranja in odgovorni nadzornik v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v zakonski zvezi ali živita v izvenzakonski skupnosti (četrti odstavek 34. člena);

16. če pri istem objektu nastopa kot projektant in izvajalec oziroma izvaja dela za lastne potrebe ali za trg in gradbeni nadzor poveri izvajalcu, ki izvaja gradnjo na istem objektu oziroma, ki je s takšnim investitorjem v medsebojni poslovni povezavi (peti odstavek 34. člena);

17. če pri gradnji nastopa kot nadzornik in na istem objektu hkrati nastopa kot projektant ali izvajalec (šesti odstavek 34. člena);

18. če pri gradnji nastopa kot revident in v tem primeru na objektu, za katerega je opravil revizijo projektne dokumentacije, hkrati nastopa kot projektant, izvajalec ali nadzornik (sedmi odstavek 34. člena);

19. če za izbiro najboljše strokovne rešitve ne organizira javnega natečaja, čeprav tako določa zakon, prostorski akt ali drug predpis (prvi odstavek 43. člena);

20. če organizira javni natečaj v nasprotju z določbami tega zakona (drugi odstavek 43. člena);

21. če izdelave projektne dokumentacije najprej ne ponudi avtorju izbrane natečajne rešitve, če ta izpolnjuje pogoje za projektanta (četrti odstavek 43. člena);

22. če ne zagotovi pogodbenega sodelovanja avtorja izbrane natečajne rešitve na predpisani način (peti odstavek 43. člena);

23. če v primerih, predpisanih z zakonom, ne poskrbi za revizijo projektne dokumentacije (prvi odstavek 53. člena);

24. če v primeru, ko pri gradnji na enem gradbišču sodeluje več izvajalcev, izmed odgovornih vodij del, ki so jih določili izvajalci, ne imenuje odgovornega vodjo gradbišča (drugi odstavek 76. člena);

25. če ne poskrbi za predpisan načrt organizacije gradbišča in za izdelavo varnostnega načrta ter za ustrezno ureditev gradbišča (drugi odstavek 82. člena);

26. če ne poskrbi za predpisano označitev gradbišča s tablo (tretji odstavek 82. člena);

27. če pravočasno ne zagotovi predpisanega gradbenega nadzora (prvi odstavek 85. člena);

28. če ne zagotovi strokovnega nadzorstva nad poskusnim obratovanjem (drugi odstavek 98. člena);

29. če v predpisanem roku pri geodetskem podjetju ne naroči projekta za vpis v uradne evidence, v primeru gradnje za trg pa tudi ne poskrbi za vpis objekta v zemljiški kataster, v primeru stavbe v kataster stavb in v primeru objekta gospodarske javne infrastrukture tudi v kataster gospodarske javne infrastrukture (prvi odstavek 105. člena);

30. če na predpisani način ne hrani projektov, na podlagi katerih je bil objekt zgrajen oziroma rekonstruiran, dokler objekt stoji (prvi odstavek 107. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 50.000 do 130.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik kot investitor, če stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 300.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot investitor in stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 30.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

165. člen

(prekrški projektanta)

(1) Z denarno kaznijo od 600.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah tega zakona nastopa kot projektant:

1. če opravlja dejavnost projektiranja, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za projektanta (28. člen);

2. če pred začetkom opravljanja dejavnosti in ves čas svojega poslovanja nima zavarovane svoje odgovornosti za škodo (33. člen);

3. če v zvezi z istim objektom nastopa hkrati kot projektant, nadzornik in izvajalec oziroma če v zvezi z istim objektom nastopa hkrati kot projektant in izvajalec in je z nadzornikom v medsebojni poslovni povezavi (četrti odstavek 34. člena);

4. če uporabi projektno dokumentacijo, na podlagi katere je bil zgrajen objekt, za gradnjo ali rekonstrukcijo drugega objekta, pa ni pridobil soglasja investitorja oziroma projektanta, ki jo je izdelal (tretji odstavek 37. člena);

5. če prevzame v izdelavo projektno dokumentacijo in za načrte, ki sestavljajo projekt, ne imenuje odgovornih projektantov (prvi odstavek 45. člena);

6. če za odgovornega projektanta imenuje posameznika, ki ne izpolnjuje pogojev za odgovornega projektanta (drugi odstavek 45. člena);

7. če za odgovornega projektanta imenuje posameznika, ki je tuja fizična oseba in ne izpolnjuje pogojev za odgovornega projektanta (46. člen);

8. če ne zagotovi, da se pristojne soglasodajalce v predpisanih primerih in na predpisan način pozove k podaji pogojev oziroma soglasij k projektni dokumentaciji, ki jo je izdelal (drugi odstavek 50. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 500.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot projektant in posameznik, ki opravlja dejavnost arhitekturnega oziroma krajinsko-arhitekturnega projektiranja samostojno in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 60.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba projektanta, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 500.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki opravlja dejavnost arhitekturnega oziroma krajinsko-arhitekturnega projektiranja samostojno in stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

166. člen

(prekrški odgovornega vodje projekta)

Z denarno kaznijo od 100.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni vodja projekta:

1. če nastopa kot odgovorni vodja projekta, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega projektanta (drugi odstavek 45. člena);

2. če kot tuja fizična oseba nastopa kot odgovorni vodja projekta, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega projektanta (46. člen);

3. če vseh zaključenih sestavin projekta, ki ga je izdelal, ne potrdi s svojo identifikacijsko številko in s podpisom (drugi odstavek 47. člena).

167. člen

(prekrški odgovornega projektanta)

Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni projektant:

1. če nastopa kot odgovorni projektant, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega projektanta (drugi odstavek 45. člena);

2. če kot tuja fizična oseba nastopa kot odgovorni projektant, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega projektanta (46. člen);

3. če načrta, ki ga je izdelal, ne potrdi s svojim podpisom in identifikacijsko številko na vseh zaključenih sestavinah načrta (prvi odstavek 47. člena);

4. če pri projektiranju ne upošteva temeljnih zahtev projektiranja (48. člen);

5. če pri projektiranju ne upošteva posebnih zahtev projektiranja (49. člen).

168. člen

(prekrški soglasodajalcev)

(1) Z denarno kaznijo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba ali organ, ki po določbah tega zakona nastopa kot soglasodajalec:

1. če za projektne pogoje, ki jih določi, ne zaračuna samo materialne stroške, ki jih je imel v zvezi z njihovo pripravo, ob izstavitvi računa pa tudi ne navede določbe zakona oziroma predpisa, izdanega na podlagi zakona, v katerih ima podlago, da za takšne projektne pogoje lahko takšne stroške zaračuna ali če v računu samem takšnih stroškov ne specificira (prvi odstavek 51. člena);

2. če kot soglasodajalec nastopa državni organ ali upravljalec objekta državne gospodarske javne infrastrukture oziro-

ma zavarovanega objekta ali območja po predpisih o varstvu kulturne dediščine oziroma ohranjanja narave, pa za določitev projektnih pogojev izstavi račun za plačilo materialnih stroškov (drugi odstavek 51. člena);

3. če za izdajo soglasja zaračuna takso v višini, višji od predpisane (tretji odstavek 51. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 200.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot soglasodajalec in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 60.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba soglasodajalca, če kot soglasodajalec nastopa pravna oseba oziroma predstojnik, če kot soglasodajalec nastopa državni ali občinski organ, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

169. člen

(prekrški revidenta)

(1) Z denarno kaznijo od 1.000.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah tega zakona nastopa kot revident:

1. če opravlja revizijo projektne dokumentacije, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za revidenta (31. člen);

2. če pred začetkom opravljanja dejavnosti in ves čas svojega poslovanja nima zavarovane svoje odgovornosti za škodo (33. člen);

3. če v zvezi z istim objektom, za katerega opravlja revizijo projektne dokumentacije, hkrati nastopa kot projektant ali izvajalec (tretji odstavek 34. člena);

4. če za revizijo posameznih načrtov ne imenuje odgovornega revidenta oziroma če za odgovornega revidenta imenuje posameznika, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 53. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 1.000.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot revident in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 150.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba revidenta, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

170. člen

(prekrški odgovornega revidenta)

Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni revident:

1. če nastopa kot odgovorni revident, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega revidenta (drugi odstavek 53. člena);

2. če pri reviziji projektne dokumentacije ne ravna na predpisan način (tretji odstavek 53. člena);

3. če ne izdelava povzetka revizijskega poročila na predpisan način (četrti odstavek 53. člena);

4. če ne opremi revizijskega poročila na predpisan način (peti odstavek 53. člena).

171. člen

(prekrški izvajalca)

(1) Z denarno kaznijo od 2.000.000 do 5.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah tega zakona nastopa kot izvajalec:

1. če pri gradnji objektov ne zagotovi neoviranega gibanja funkcionalno oviranih oseb (17. člen);

2. če opravlja dejavnost gradbeništva, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za izvajalca (29. člen);

3. če pred začetkom opravljanja dejavnosti in ves čas svojega poslovanja nima zavarovane svoje odgovornosti za škodo (33. člen);

4. če takrat, ko prevzame gradnjo, ne imenuje odgovornega vodje del oziroma, če prevzame le določena dela, ne imenuje odgovornega vodje takšnih posameznih del (prvi odstavek 76. člena);

5. če imenuje odgovornega vodjo del, ki ne izpolnjuje pogojev, predpisanih s tem zakonom (prvi odstavek 77. člena);

6. če pri gradnji zahtevnega objekta imenuje odgovornega vodjo del, ki ne izpolnjuje pogojev, predpisanih s tem zakonom (drugi odstavek 77. člena);

7. če imenuje odgovornega vodjo posameznih del, ki ne izpolnjuje pogojev, predpisanih s tem zakonom (tretji odstavek 77. člena);

8. če pred začetkom gradnje novega objekta ne poskrbi za predpisano zakoličenje objekta (prvi odstavek 80. člena);

9. če o datumu in kraju zakoličenja pisno ne obvesti pristojnega upravnega organa za prostorske zadeve (četrti odstavek 80. člena);

10. če začne z gradnjo objekta, katerega zakoličenje ni bilo možno izvesti iz razlogov po prvem odstavku 81. člena in je pristojni upravni organ za gradbene zadeve izdajo soglasja za zakoličenje z odločbo zavrnil, pred začetkom gradnje pa ni bilo izdano spremenjeno gradbeno dovoljenje (tretji odstavek 81. člena);

11. če gradbišča ne uredi v skladu z varnostnim načrtom in izvajanja del ne organizira tako, da zaradi del niso ogroženi varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosedni objekti in okolje (drugi odstavek 82. člena);

12. če nima gradbišča označenega na predpisani način ali če na gradbišču ne razpolaga s predpisanimi dokumenti (tretji odstavek 82. člena);

13. če na gradbišču ne ravna v skladu s predpisanimi obveznostmi (83. člen);

14. če pri pregledu projekta za izvedbo ne opozori investitorja, projektanta in revidenta na morebitne ugotovljene pomanjkljivosti in ne zahteva njihove odprave oziroma če pri pregledu projekta za izvedbo ugotovi takšne napake, zaradi katerih bi lahko bila ogrožena varnost objekta, življenje in zdravje ljudi, promet, sosedni objekti ali okolje, investitor oziroma projektant pa kljub njegovemu opozorilu za odpravo teh napak ne poskrbi, takšnih napak ne javi pristojni inšpekciji in do dokončne odločitve ne ustavi del (prvi odstavek 84. člena);

15. če med izvajanjem posameznih etap del nadzorniku ne omogoči sprotne kontrole gradbenih konstrukcij in drugih nosilnih elementov (drugi odstavek 84. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 700.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot izvajalec in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 150.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba izvajalca, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

172. člen

(prekrški odgovornega vodje del)

Z denarno kaznijo od 80.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni vodja del:

1. če kot odgovorni vodja del v dnevniku o izvajanju del vsakodnevno ne potrjuje skladnosti gradnje z gradbenimi predpisi (prvi odstavek 76. člena);

2. če opravlja odgovorno vodenje del, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za odgovornega vodjo del (prvi odstavek 77. člena);

3. če nastopa kot odgovorni vodja del pri zahtevnem objektu, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 77. člena);

4. če kot tuja fizična oseba opravlja odgovorno vodenje del, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za odgovornega vodjo del (prvi odstavek 78. člena);

5. če kot tuja fizična oseba opravlja odgovorno vodenje del pri zahtevnih objektih, pa ni vpisana v imenik IZS (drugi odstavek 78. člena).

173. člen

(prekrški odgovornega vodje posameznih del)

Z denarno kaznijo od 30.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni vodja posameznih del:

1. če kot odgovorni vodja posameznih del v dnevniku o izvajanju del vsakodnevno ne potrjuje skladnosti gradnje z gradbenimi predpisi (prvi odstavek 76. člena)

2. če opravlja odgovorno vodenje posameznih del, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za odgovornega vodjo posameznih del (tretji odstavek 77. člena);

3. če kot tuja fizična oseba opravlja odgovorno vodenje posameznih del, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za odgovornega vodjo posameznih del (prvi odstavek 78. člena).

174. člen

(prekrški v zvezi z gradnjami v lastni režiji)

(1) Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik:

1. če v lastni režiji gradi objekt, pa niso izpolnjeni pogoji iz 79. člena;

2. če pred začetkom gradnje novega objekta ne poskrbi za predpisano zakoličenje objekta (prvi odstavek 80. člena);

3. če o datumu in kraju zakoličenja pisno ne obvesti pristojnega upravnega organa za prostorske zadeve (četrti odstavek 80. člena);

4. če začne z gradnjo objekta, katerega zakoličenje ni bilo možno izvesti iz razlogov po prvem odstavku 81. člena in je pristojni upravni organ za gradbene zadeve izdajo soglasja za zakoličenje z odločbo zavnil, pred začetkom gradnje pa ni bilo izdano spremenjeno gradbeno dovoljenje (tretji odstavek 81. člena);

5. če nima gradbišča označenega na predpisani način ali če na gradbišču ne razpolaga s predpisanimi dokumenti (tretji odstavek 82. člena);

6. če na gradbišču ne ravna v skladu s predpisanimi obveznostmi (83. člen);

7. če nadzorniku ne omogoči sprotne kontrole gradbenih konstrukcij in drugih nosilnih elementov (drugi odstavek 84. člena);

8. če gradbeni nadzor nad gradnjo objekta v lastni režiji poveri nadzorniku, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 85. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 400.000 do 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek društvo, če stori katero izmed dejanj iz prejšnjega člena.

(3) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 se za prekršek kaznuje odgovorna oseba društva, če stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 900.000 do 1.000.000 se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki ni društvo, če gradi objekt v lastni režiji, pa ne izpolnjuje pogojev za izvajalca iz 29. člena tega zakona.

(5) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

175. člen

(prekrški nadzornika)

(1) Z denarno kaznijo od 1.500.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah tega zakona nastopa kot nadzornik:

1. če opravlja gradbeni nadzor, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (30. člen);

2. če pred začetkom opravljanja dejavnosti in ves čas svojega poslovanja nima zavarovane svoje odgovornosti za škodo (33. člen);

3. če v zvezi z objektom hkrati nastopa kot nadzornik in izvajalec gradbenih, zaključnih oziroma obrtniških, montažnih in drugih del ali kot dobavitelj gradbenih proizvodov, naprav in opreme oziroma če je v medsebojni poslovni povezavi z izvajalcem (drugi odstavek 34. člena);

4. če pri opravljanju gradbenega nadzora na gradbišču ne imenuje odgovornega nadzornika (prvi odstavek 86. člena);

5. če pri opravljanju gradbenega nadzora na gradbišču zahtevnega objekta imenuje odgovornega nadzornika, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 86. člena);

6. če pri opravljanju gradbenega nadzora na gradbišču manj zahtevnega objekta imenuje odgovornega nadzornika, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 86. člena);

7. če pri opravljanju gradbenega nadzora na gradbišču imenuje odgovornega nadzornika, ki je tuja fizična oseba, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (87. člen).

(2) Z denarno kaznijo od 1.000.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot nadzornik in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 100.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba nadzornika, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

176. člen

(prekrški odgovornega nadzornika)

Z denarno kaznijo od 100.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni nadzornik:

1. če nastopa kot gradbeni nadzornik nad gradnjo objekta v lastni režiji, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (tretji odstavek 85. člena);

2. če nastopa kot odgovorni nadzornik nad gradnjo zahtevnega objekta, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 86. člena);

3. če nastopa kot odgovorni nadzornik nad gradnjo manj zahtevnega objekta, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev (drugi odstavek 86. člena);

4. če za izvajanje posameznih del imenuje odgovorne nadzornike posameznih del, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev (tretji odstavek 86. člena);

5. če kot tuja fizična oseba nastopa kot odgovorni nadzornik, pa ne izpolnjuje pogojev za odgovornega nadzornika (prvi odstavek 87. člena);

6. če kot tuja fizična oseba nastopa kot odgovorni nadzornik pri gradnji zahtevnega objekta, pa ni vpisana v imenik IZS (drugi odstavek 87. člena).

7. če pri opravljanju nadzora ne ravna v skladu z določbami 88. člena.

177. člen

(prekrški geodetskega podjetja)

(1) Z denarno kaznijo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki po določbah predpisov o geodetski dejavnosti nastopa kot geodetsko podjetje:

1. če za odgovornega geodeta imenuje posameznika, ki ne izpolnjuje pogojev za odgovornega geodeta (tretji odstavek 45. člena);

2. če opravi zakoličenje v nasprotju s pogoji, določenimi v gradbenem dovoljenju (drugi odstavek 80. člena);

3. če zakoličenje objekta izvede geodet, ki ne izpolnjuje pogojev, določenih z geodetskimi predpisi (tretji odstavek 80. člena);

4. če se ugotovi, da so pri zakoličenju objekta med dejanskim stanjem na terenu in med stanjem po gradbenem dovoljenju pri legi nameravanega objekta nastale takšne razlike,

da ni mogoče izpolniti pogojev iz gradbenega dovoljenja, pa kljub temu izvede zakoličenje brez predhodnega soglasja pristojnega upravnega organa za gradbene zadeve (prvi odstavek 81. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 300.000 do 2.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki po določbah predpisov o geodetski dejavnosti nastopa kot geodet in stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 90.000 do 400.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba geodetskega podjetja, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

178. člen

(prekrški odgovornega geodeta)

Z denarno kaznijo od 20.000 do 120.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot odgovorni geodet:

1. če nastopa kot odgovorni geodet, pa ne izpolnjuje pogojev za odgovornega geodeta (tretji odstavek 45. člena);

2. če podpiše načrt o zakoličenju objekta, pa je zakoličenje v nasprotju s pogoji, določenimi v gradbenem dovoljenju (drugi odstavek 80. člena);

3. če opravi zakoličenje objekta, pa ne izpolnjuje pogojev, določenih z geodetskimi predpisi (tretji odstavek 80. člena);

4. če ne poskrbi za izdelavo zakoličbenega načrta na predpisani način (peti odstavek 80. člena);

5. če izdelava geodetski načrt novega stanja zemljišča v nasprotju z geodetskimi predpisi (prvi odstavek 93. člena).

179. člen

(prekrški v zvezi z nelegalnimi gradnjami)

(1) Z denarno kaznijo od 7.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. izvaja ali izvede gradnjo novega objekta, rekonstrukcijo objekta, nadomestno gradnjo ali odstranitev objekta, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje, brez gradbenega dovoljenja (prvi odstavek 3. člena);

2. izvaja dela, ki so v zvezi s spremembo namembnosti, brez gradbenega dovoljenja (prvi odstavek 4. člena);

3. izvaja nadomestno gradnjo, pa v predpisanem roku, ki je določen z gradbenim dovoljenjem, ne odstrani objekta, za katerega je bila z gradbenim dovoljenjem dovoljena nadomestna gradnja (prvi odstavek 68. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 3.000.000 do 10.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 100.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka.

(5) Če stori prekršek iz prvega odstavka, ki se nanaša na gradnjo zahtevnega objekta ali objekta z vplivi na okolje, objekta, ki je registriran kot kulturni spomenik, ali ki naj bi se izvedla na območju, ki je varovano v skladu s predpisi o kulturni dediščini, ali v skladu s predpisi o ohranjanju narave oziroma, ki se nahaja na vodnem zemljišču, se kaznuje:

– pravna oseba z denarno kaznijo od 10.000.000 tolarjev do 30.000.000 tolarjev,

– samostojni podjetnik posameznik z denarno kaznijo od 5.000.000 tolarjev do 15.000.000 tolarjev,

– odgovorna oseba pravne osebe z denarno kaznijo od 500.000 do 1.500.000 tolarjev,

– posameznik z denarno kaznijo od 150.000 do 450.000 tolarjev.

180. člen

(prekrški v zvezi z neskladnimi gradnjami)

(1) Z denarno kaznijo od 2.000.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če izvaja neskladno gradnjo iz prvega odstavka 153. člena.

(2) Z denarno kaznijo od 1.000.000 do 4.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 200.000 do 700.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 200.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če izvaja neskladno gradnjo iz prvega odstavka.

(5) Če stori prekršek iz prvega odstavka, ki se nanaša na gradnjo zahtevnega objekta ali objekta z vplivi na okolje, objekta, ki je registriran kot kulturni spomenik, ali ki naj bi se izvedla na območju, ki je varovano v skladu s predpisi o kulturni dediščini, ali v skladu s predpisi o ohranjanju narave oziroma, ki se nahaja na vodnem zemljišču, se kaznuje:

– pravna oseba z denarno kaznijo od 5.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev,

– samostojni podjetnik posameznik z denarno kaznijo od 3.000.000 tolarjev do 10.000.000 tolarjev,

– odgovorna oseba pravne osebe z denarno kaznijo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev,

– posameznik z denarno kaznijo od 70.000 do 300.000 tolarjev.

181. člen

(prekrški v zvezi z nevarnimi gradnjami)

(1) Z denarno kaznijo od 2.000.000 do 8.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki je investitor oziroma lastnik nevarne gradnje oziroma izvaja nevarno gradnjo iz prvega odstavka 154. člena.

(2) Z denarno kaznijo od 1.000.000 do 7.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 200.000 do 700.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 200.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori dejanje iz prvega odstavka.

(5) Če stori prekršek iz prvega odstavka, ki se nanaša na gradnjo in vzdrževanje zahtevnega objekta ali objekta z vplivi na okolje, objekta, ki je registriran kot kulturni spomenik, ali ki naj bi se izvedla na območju, ki je varovano v skladu s predpisi o kulturni dediščini, ali v skladu s predpisi o ohranjanju narave, oziroma ki se nahaja na vodnem zemljišču, se kaznuje:

– pravna oseba z denarno kaznijo od 5.000.000 tolarjev do 20.000.000 tolarjev,

– samostojni podjetnik posameznik z denarno kaznijo od 3.000.000 tolarjev do 10.000.000 tolarjev,

– odgovorna oseba pravne osebe z denarno kaznijo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev,

– posameznik z denarno kaznijo od 70.000 do 300.000 tolarjev.

182. člen

(prekrški v zvezi z nelegalnimi kopi)

(1) Z denarno kaznijo od 10.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če izvaja nelegalni kop iz 155. člena.

(2) Z denarno kaznijo od 5.000.000 do 15.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 500.000 do 1.500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 150.000 do 450.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka.

183. člen

(prekrški v zvezi z enostavnimi objekti in spremembami rabe)

(1) Z denarno kaznijo od 1.000.000 tolarjev do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. gradi enostavni objekt v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom (tretji odstavek 3. člena);
2. postavlja urbano opremo v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom (peti odstavek 3. člena);
3. izvaja spremembo rabe v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom (tretji odstavek 4. člena);
4. izvaja investicijska vzdrževalna dela na objektu, ki je varovan v skladu s predpisi o kulturni dediščini, ali na zunanjsčini objekta, ki meji na javno površino, v nasprotju z izvedbenim prostorskim aktom (drugi odstavek 6. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 500.000 do 2.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 200.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če stori katero izmed dejanj iz prvega odstavka.

184. člen

(prekrški v zvezi s posebnimi prepovedmi)

(1) Z denarno kaznijo od 10.000.000 do 30.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki krši katerokoli izmed prepovedi, določenih v prvem odstavku 158. člena tega zakona.

(2) Z denarno kaznijo od 5.000.000 do 15.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki krši katero izmed prepovedi iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če krši katero izmed prepovedi iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki krši katero izmed prepovedi iz prvega odstavka.

185. člen

(prekrški pravnih oseb javnega prava v zvezi s posebnimi prepovedmi)

Z denarno kaznijo od 150.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba upravnega in drugega državnega organa, občinske uprave oziroma organa lokalne skupnosti ali nosilca javnega pooblastila, ki krši posebne prepovedi po določbah tega zakona:

1. če omogoči priključitev nedovoljene gradnje na objekt gospodarske javne infrastrukture oziroma izda dovoljenje ali soglasje za takšno priključitev (1. točka prvega odstavka 158. člena);

2. če omogoči vpis nedovoljene gradnje v zemljiško knjigo (2. točka prvega odstavka 158. člena);

3. če omogoči uporabo oziroma opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti v nedovoljeni gradnji z izdajo odločbe, da so za opravljanje dejavnosti izpolnjeni predpisani pogoji (3. točka prvega odstavka 158. člena);

4. če omogoči pravni promet, ki je v zvezi s nedovoljeno gradnjo, z overitvijo ali podobnim dejanjem (4. točka prvega odstavka 158. člena);

5. če omogoči sklenitev pravnega posla, ki je v zvezi s nedovoljeno gradnjo, z overitvijo ali podobnim dejanjem (5. točka prvega odstavka 158. člena).

186. člen

(prekrški ZAPS)

(1) Z denarno kaznijo od 500.000 do 10.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje ZAPS:

1. če ne vodi imenika na predpisani način (123. člen);

2. če ne omogoči pridobitve podatkov o tem, ali je določeni posameznik vpisan v imenik (drugi odstavek 124. člena);

3. če vpiše v imenik posameznika, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev za vpis (126. člen);

4. če posamezniku podeli licenco z označbo »A« oziroma licenco z označbo »KA«, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za pridobitev takšne licence (prvi odstavek 131. člena);

5. če posamezniku podeli licenco »P«, pa ne izpolnjuje predpisanih pogojev za pridobitev takšne licence (drugi odstavek 131. člena);

6. če ne zagotavlja opravljanja strokovnih izpitov na predpisan način (133. člen);

7. če predloga akta, s katerim se urejajo zadeve s področja javnega pooblastila, pred objavo ne predloži v mnenje ministrstvu, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve (drugi odstavek 142. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba ZAPS, ki stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

187. člen

(prekrški IZS)

(1) Z denarno kaznijo od 500.000 do 10.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje IZS:

1. če ne vodi imenika na predpisani način (123. člen);

2. če ne omogoči pridobitve podatkov o tem, ali je določeni posameznik vpisan v imenik (drugi odstavek 124. člena);

3. če vpiše v imenik posameznika, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev za vpis (126. člen);

4. če ne zagotavlja opravljanja strokovnih izpitov na predpisan način (133. člen);

5. če predloga akta, s katerim se urejajo zadeve s področja javnega pooblastila, pred objavo ne predloži v mnenje ministrstvu, pristojnemu za prostorske in gradbene zadeve (drugi odstavek 142. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba IZS, ki stori katero izmed dejanj iz prejšnjega odstavka.

188. člen

(prekrški članov ZAPS)

(1) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki je vpisan v imenik ZAPS, če na predpisan način, določen na podlagi tretjega odstavka 136. člena, ne izpolni obveznosti plačevanja članarine (drugi odstavek 125. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot pooblaščen arhitekt ali pooblaščen krajinski arhitekt oziroma kot pooblaščen prostorski načrtovalec, če v predpisanem roku pristojnemu organu ZAPS ne sporoči podatkov, ki se vpisujejo v imenik ZAPS (prvi odstavek 127. člena).

(3) Z denarno kaznijo od 100.000 do 200.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki ima v skladu s tem zakonom pridobljeno določeno vrsto licence, če v predpisanem roku pristojnemu organu ZAPS ne sporoči podatkov, ki so v zvezi s takšno licenco (drugi odstavek 127. člena).

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik:

1. ki ima sicer pridobljen status pooblaščenega arhitekta, pa opravlja poleg izdelovanja načrtov arhitekture tudi storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (1. točka prvega odstavka 129. člena);

2. ki ima sicer pridobljen status pooblaščenega krajinskega arhitekta, pa opravlja poleg izdelovanja načrtov krajinske arhitekture tudi storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (2. točka prvega odstavka 129. člena);

3. ki ima sicer pridobljeno licenco z označbo »A«, pa opravlja poleg samostojnega izdelovanja načrtov arhitekture, urbanističnih zasnov, občinskih prostorskih redov ter državnih in občinskih lokacijskih načrtov tudi storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (1. točka prvega odstavka 130. člena);

4. ki ima sicer pridobljeno licenco z označbo »KA«, pa opravlja poleg samostojnega izdelovanja načrtov krajinske arhitekture, krajinskih zasnov, občinskih prostorskih redov ter državnih in občinskih lokacijskih načrtov tudi urbanistične zasnove ali storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (2. točka prvega odstavka 130. člena);

5. ki ima sicer pridobljeno licenco z označbo »P«, pa poleg samostojnega izdelovanja posameznih sestavin državne in občinske prostorske strategije, regionalnih prostorskih zasnov in posameznih sestavin občinskega prostorskega reda izdeluje tudi načrte iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 130. člena ali storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (3. točka prvega odstavka 130. člena).

(5) Z denarno kaznijo od 150.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt ali pooblaščen prostorski načrtovalec, če je bil izbrisan iz imenika ZAPS, pa sodeluje pri projektiranju kot odgovorni projektant oziroma sodeluje pri prostorskem načrtovanju kot odgovorni prostorski načrtovalec oziroma pri revidiranju kot odgovorni revident, ali pri gradnji kot odgovorni vodja del, ali odgovorni nadzornik (drugi odstavek 132. člena).

189. člen

(prekrški članov IZS)

(1) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki je vpisan v imenik IZS, če na predpisani način, določen na podlagi tretjega odstavka 136. člena, ne izpolni obveznosti plačevanja članarine (drugi odstavek 125. člena).

(2) Z denarno kaznijo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot pooblaščen inženir, če v predpisanem roku pristojnemu organu IZS ne sporoči spremembe podatkov, ki se vpisujejo v imenik IZS (prvi odstavek 127. člena).

(3) Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki ima sicer pridobljen status pooblaščenega inženirja, pa opravlja poleg izdelovanja načrtov, za katerih izdelavo ima ustrezno strokovno izobrazbo, tudi storitve, za katere nima opravljenega dopolnilnega strokovnega izpita v skladu z določbami 135. člena (3. točka prvega odstavka 129. člena);

(4) Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki ima sicer pridobljen status pooblaščenega inženirja in opravlja poleg izdelovanja načrtov, za katerih izdelavo ima ustrezno strokovno izobrazbo, tudi storitve, za katere ima opravljen dopolnilni strokovni izpit v skladu z določbami 135. člena, nastopa pa tudi kot pooblaščen prostorski načrtovalec (drugi odstavek 130. člena).

(5) Z denarno kaznijo od 150.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, ki po določbah tega zakona nastopa kot pooblaščen inženir, če je bil izbrisan iz imenika IZS, pa sodeluje pri projektiranju kot odgovorni projektant oziroma pri revidiranju kot odgovorni revident ali pri gradnji kot odgovorni vodja del ali odgovorni nadzornik (drugi odstavek 132. člena).

Zakon o graditvi objektov – ZGO-1 (Uradni list RS, št. 110/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

Sedmi del:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

1. Dokončanje postopkov v teku

190. člen – upoštevan ZGO-1A

(dokončanje postopkov za izdajo lokacijskih dovoljenj)

(1) Postopki za izdajo lokacijskega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86, Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 44/97, 9/2001-ZPPreb in 23/2002 – odločba US, v nadaljnjem besedilu: ZUN).

(2) Organ, ki izda lokacijsko dovoljenje skladno s prejšnjim odstavkom, lahko na zahtevo stranke v času njegove veljavnosti podaljša njegovo veljavnost vsakokrat največ za eno leto, vendar skupaj največ za dve leti.

(3) V času veljavnosti lokacijskega dovoljenja se lokacijsko dovoljenje lahko tudi spremeni. Zahtevo za spremembo lokacijskega dovoljenja je treba pisno utemeljiti tako, da je iz nje razviden vpliv zahtevane spremembe na pogoje, ki so določeni v lokacijskem dovoljenju. Nova odločba, ki deloma nadomesti lokacijsko dovoljenje, se omeji na predlagane spremembe, če zaradi narave predlaganih sprememb ni potrebno izdati novega lokacijskega dovoljenja.

(4) Po določbah tega zakona se šteje, da lokacijsko dovoljenje preneha veljati, če v enem letu po njegovi pravnomočnosti ni v skladu z ZGO iz prvega odstavka 191. člena tega zakona vložena zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja, če je takšna zahteva pravnomočno zavrnjena, ali če sicer izdano gradbeno dovoljenje po zakonu preneha veljati.

191. člen – upoštevan ZGO-1A

(dokončanje postopkov za izdajo gradbenih dovoljenj)

(1) Postopki za izdajo gradbenega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona ter postopki za izdajo gradbenega dovoljenja, ki so se začeli po uveljavitvi tega zakona in temeljijo v lokacijskih dovoljenjih, izdanih na podlagi ZUN, se končajo po določbah zakona o graditvi objektov (Uradni list SRS, št. 34/84 in 29/86, Uradni list RS, št. 71/93 – ZUN, 40/94 – odločba US, 69/94 – odločba US, 59/96, 45/99, 42/2000 – odločba US, 52/2000 – ZGPro in 52/2000, v nadaljnjem besedilu: ZGO).

(2) Postopki za izdajo enotnega dovoljenja za gradnjo iz 33.a člena ZGO, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah ZGO, s tem da je dovoljenje, izdano v takšnem postopku in dokončno enotno dovoljenje, ki ob uveljavitvi tega zakona še ni pravnomočno, v posledicah izenačeno z gradbenim dovoljenjem po tem zakonu.

(3) Postopki za izdajo enotnega dovoljenja iz 45.h člena ZUN, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah ZUN.

(4) Organ, ki izda gradbeno dovoljenje oziroma enotno dovoljenje za gradnjo skladno s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, lahko v času njegove veljavnosti na zahtevo stranke podaljša njegovo veljavnost, vendar največ za dve leti.

(5) V času veljavnosti gradbenega dovoljenja oziroma enotnega dovoljenja za gradnjo se takšno dovoljenje lahko tudi spremeni. V postopku izdaje takšnega dovoljenja se uporabljajo določbe 73. člena tega zakona.

192. člen – upoštevan ZGO-1A

(dokončanje postopkov za izdajo odločb o dovolitvi priglašeni del)

(1) Postopki za izdajo odločbe o dovolitvi priglašeni del, ki so bili uvedeni pred dnem uveljavitve tega zakona, se končajo po določbah ZUN.

(2) Za postopke izdaje odločbe o dovolitvi priglašениh del, ki so v teku, se uporabljajo določbe občinskih predpisov, izdanih na podlagi 51. člena ZUN, ki so veljali v času pred uveljavitvijo predpisa iz drugega odstavka 8. člena tega zakona.

193. člen

(dokončanje postopkov za zakoličenje objektov)

Zakoličenje objektov, ki se je začelo pred uveljavitvijo tega zakona, se dokonča in izvede po dosedanjih predpisih.

194. člen

(dokončanje postopkov za izdajo uporabnih dovoljenj)

Postopki za izdajo uporabnega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah ZGO.

195. člen

(uskladitev rekonstrukcije javnih cest in železnic in z njimi povezanih pomožnih infrastrukturnih objektov s tem zakonom)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se rekonstrukcija državne ceste po določbah 28. člena zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97 in 50/2002 – odločba US) in rekonstrukcija železnice po določbah 20. člena zakona o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 85/2000) ter obnovitvena in druga vzdrževalna dela na državnih cestah oziroma železnicah, določena v navedenih zakonih ali na njuni podlagi izdanih podzakonskih predpisih, štejejo za vzdrževalna dela v javno korist.

(2) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za kategorizirane občinske ceste in tiste gozdne ceste, ki jih v skladu s predpisi o gozdovih lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki.

(3) Ob delih iz prvega odstavka tega člena se lahko zgradijo tudi določeni pomožni infrastrukturni objekti, kot so cestne in železniške naprave, prostori in objekti za tehtanje in za nadzor na cesti oziroma železnici ter druge ureditve na cesti oziroma železnici v skladu s predpisi o javnih cestah oziroma železniškem prometu, za katerih izgradnjo so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 3. člena tega zakona.

196. člen

(izjeme pri dokončanju postopkov v teku)

(1) Če v postopku za izdajo lokacijskega dovoljenja, gradbenega dovoljenja ali enotnega dovoljenja za gradnjo, ki se je začel pred uveljavitvijo tega zakona, o zadevi na prvi stopnji še ni bilo odločeno, se lahko takšen postopek nadaljuje kot postopek za izdajo gradbenega dovoljenja po določbah tega zakona, če investitor to sam zahteva in zahtevi priloži projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, izdelan v skladu z določbami tega zakona.

(2) Postopek za izdajo odločbe o dovolitvi priglašениh del, začel po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona, se na zahtevo investitorja ustavi, če upravni organ, pristojen za gradbene zadeve, ki vodi postopek, ugotovi, da za takšen objekt oziroma dela po tem zakonu ni potrebno niti gradbeno dovoljenje niti pridobitev lokacijske informacije.

(3) V primerih iz prejšnjega odstavka, glede katerih je s tem zakonom predpisana pridobitev lokacijske informacije, pa se postopek iz prejšnjega odstavka ustavi le, če investitor svoji zahtevi priloži veljavno lokacijsko informacijo.

(4) Če v postopku za izdajo uporabnega dovoljenja, ki se je začel pred uveljavitvijo tega zakona, upravni organ, pristojen za gradbene zadeve, še ni imenoval komisije za tehnični pregled, se lahko takšen postopek na zahtevo investitorja nadaljuje po določbah tega zakona, če investitor zahtevi priloži projekt za obratovanje in vzdrževanje objekta, izdelan v skladu z določbami tega zakona.

(5) Če je bil pred uveljavitvijo tega zakona začel postopek za izdajo gradbenega dovoljenja za objekt iz tretjega odstavka 1. člena ZGO, se lahko takšen postopek na zahtevo investi-

torja nadaljuje po določbah tega zakona in izda uporabno dovoljenje po tem zakonu, če investitor takšni zahtevi priloži dokazilo o izpolnjevanju bistvenih zahtev iz drugega odstavka 101. člena tega zakona.

(6) Če je bil pred uveljavitvijo tega zakona začel postopek za izdajo uporabnega dovoljenja za stavbo, ki je bila zgrajena pred letom 1967, se takšen postopek na zahtevo stranke ustavi, če stranka zahtevi priloži dokazilo, da je bil objekt zgrajen pred letom 1967 in da je na predpisan način evidentiran v zemljiškem katastru.

197. člen – upoštevan
ZGO-1A

(uporabno dovoljenje po tem zakonu)

(1) Ne glede na določbe tega zakona, ki predpisujejo obveznost uporabnega dovoljenja, se šteje, da imajo uporabno dovoljenje po tem zakonu:

1. vse stavbe, ki so bile zgrajene pred 31. decembrom 1967 in poslovni prostori v njih, ki so z dnem uveljavitve tega zakona na predpisani način evidentirani po navedenem datumu ni bistveno spremenila in so zemljišča, na katerih so zgrajene, z dnem uveljavitve tega zakona na predpisani način evidentirana v zemljiškem katastru,

2. objekti gospodarske javne infrastrukture, ki so bili zgrajeni pred 25. junijem 1991, če so z dnem uveljavitve tega zakona na predpisani način evidentirani v skladu z zakonom o katastru komunalnih naprav (Uradni list SRS, št. 26/74, 29/74 – popravek in 42/86, v nadaljnjem besedilu: ZKKN) in

3. vse enostanovanjske stavbe, ki so bile zgrajene na podlagi gradbenega dovoljenja in so z dnem uveljavitve tega zakona v uporabi ter na predpisan način evidentirane v zemljiškem katastru.

(2) Če objekti iz prejšnjega odstavka z dnem uveljavitve tega zakona še niso na predpisan način evidentirani, se šteje, da pridobijo uporabno dovoljenje, ko se na predpisan način evidentirajo v zemljiškem katastru oziroma katastru stavb.

(3) Določbe prvega odstavka tega člena veljajo tudi za posamezna stanovanja in poslovne prostore v etažni lastnini, ki so bila rekonstruirana na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega na podlagi dosedanjih predpisov ter za objekte, ki so se pred 9. novembrom 1996 lahko zgradili na podlagi priglasitve po 46. členu zakona o graditvi objektov (Uradni list SRS, št. 34/84), če so v uporabi in se jim namembnost po tem datumu ni spremenila.

(4) Na zahtevo lastnika objekta iz prvega odstavka tega člena oziroma etažnega lastnika stanovanja oziroma poslovnega prostora ter lastnika objekta iz tretjega odstavka tega člena lahko pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda potrdilo, da ima takšen objekt uporabno dovoljenje po samem zakonu, če so takšni zahtevi priložena dokazila, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji, ki jih določajo določbe prvega oziroma drugega odstavka tega člena. Za takšna dokazila se lahko poleg potrdil in drugih listin, ki jih izdajajo pristojni državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, štejejo tudi izjave izvedencev, prič in ogledi objektov iz prvega odstavka tega člena oziroma prostorov v njih, v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek.

(5) Potrdila iz prejšnjega odstavka izdaja krajevno pristojna upravna enota, razen če gre za objekt državnega pomena. Za objekte državnega pomena izdaja potrdila iz prejšnjega odstavka ministristvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve.

198. člen – upoštevan
ZGO-1A

(uporabno dovoljenje po tem zakonu za obrambno-zaščitne objekte)

(1) Šteje se, da imajo objekti s področja obrambe, objekti s področja zaščite in reševanja ter objekti s področja notranjih zadev, ki so z zakonom ali predpisom, izdanim na podlagi zakona, določeni kot obrambno-zaščitni objekti in okoliši objektov posebnega pomena za obrambo, zaščito in notranje zadeve,

uporabno dovoljenje po tem zakonu, če so z dnem uveljavitve tega zakona v uporabi in se jim namembnost po 25. juniju 1991 ni spremenila.

(2) Na zahtevo lastnika objekta iz prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve, izda potrdilo, da ima takšen objekt uporabno dovoljenje po samem zakonu, če so takšni zahtevi priložena dokazila, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji, ki jih določajo določbe prejšnjega odstavka. Za takšna dokazila se lahko poleg potrdil in drugih listin, ki jih izdajajo pristojni državni organi, lahko pa tudi organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, štejejo tudi izjave izvedencev, prič in ogledi objektov iz prejšnjega odstavka, v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek.

199. člen

(uskladitev uporabnega dovoljenja v gostinskih obratih s tem zakonom)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se šteje, da se v zakonu o gostinstvu (Uradni list RS, št. 1/95, 29/95 – ZPDF, 40/99 in 36/2000 – ZPDZD) določbe 8. člena in 24.a člena nanašajo samo na gostinske obrate v novo zgrajenih stavbah, katerih prostori se rekonstruirajo, ali katerim se spreminja namembnost po določbah tega zakona.

(2) Začeti postopki za izdajo potrdila o obstoju uporabnega dovoljenja gostinskega obrata se ustavijo po uradni dolžnosti.

2. Dokončanje inšpekcijskih postopkov v teku

200. člen

(dokončanje inšpekcijskih postopkov)

(1) Inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po predpisih, ki so veljali pred njegovo uveljavitvijo.

(2) Za nedovoljene gradnje, katerih investitorji oziroma lastniki so skladu z 11. členom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 18/93 in 47/93, v nadaljnjem besedilu: ZUN-ČG) vložili zahtevo za odlog prisilne izvršbe, se ne uporabljajo določbe 152., 153., 154. oziroma 155. člena tega zakona, če ni z 201. členom tega zakona določeno drugače.

201. člen

(izjeme in posebnosti pri inšpekcijskih postopkih)

(1) Če gradnje oziroma objekti iz drugega odstavka prejšnjega člena do uveljavitve tega zakona še nimajo v skladu z ZUN pridobljenega lokacijskega dovoljenja in v skladu z ZGO pridobljenega gradbenega dovoljenja oziroma nimajo pridobljenega enotnega dovoljenja za gradnjo, se gradbeni inšpekcijski ukrepi, ki jih določa ta zakon, začnejo uporabljati dve leti po dnevu uveljavitve tega zakona, če njihovi lastniki pri pristojnem gradbenem organu ne vložijo s tem zakonom predpisane zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja.

(2) Določba prejšnjega odstavka ne velja za primere nedovoljenih gradenj, ki nimajo v skladu z ZUN pridobljenega lokacijskega dovoljenja oziroma nimajo v skladu z ZGO pridobljenega gradbenega dovoljenja oziroma enotnega dovoljenja za gradnjo iz razloga, ker postopki za izdajo teh dovoljenj niso pravnomočno zaključeni.

(3) Če investitorji oziroma lastniki nedovoljenih gradenj oziroma objektov iz prejšnjega odstavka v roku iz prvega odstavka tega člena vložijo zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja v skladu z določbami tega zakona, se zanje ne uporabljajo določbe četrtega odstavka 17. člena ZUN-ČG.

(4) Določbe prvega odstavka tega člena ne veljajo za nedovoljene gradnje oziroma objekte, ki so na območjih, za katere prostorski izvedbeni akt iz 16. člena ZUN-ČG z dnem uveljavitve tega zakona še ni sprejet. Za takšne gradnje oziroma objekte se kot rok, v katerem morajo njihovi lastniki oziroma investitorji vložiti zahtevo za gradbeno dovoljenje,

šteje dve leti po dnevu uveljavitve ustreznega izvedbenega prostorskega akta.

(5) Če v roku iz prvega odstavka tega člena oziroma prejšnjega odstavka investitor oziroma lastnik nedovoljene gradnje oziroma objekta ne vložijo zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja po določbah tega zakona, se naslednji dan po preteku navedenega roka šteje, da prisilna izvršba po 11. členu ZUN-ČG ni več odložena, depozit iz 11. oziroma 14. člena ZUN-ČG pa se uporabi za plačilo izvršbe.

(6) Inšpekcijski ukrep iz prvega odstavka 153. člena tega zakona, ki se nanaša na uporabo objekta v nasprotju s pogoji gradbenega dovoljenja, se uporablja samo za objekte, zgrajene na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega po določbah tega zakona.

(7) Po 1. 1. 2005 se inšpekcijski ukrep iz prejšnjega odstavka uporablja tudi za objekte, ki so bili zgrajeni pred uveljavitvijo tega zakona in niso objekti iz 197. člena, če je bilo za njih z gradbenim dovoljenjem določeno, da se dovoli gradnja stanovanjske stavbe, uporabljajo pa se za opravljanje dejavnosti, oziroma je bilo za njih z gradbenim dovoljenjem določeno, da se dovoli gradnja stavbe s poslovnimi prostori, ki so namenjeni opravljanju takšne dejavnosti, ki nima vplivov na okolico, dejansko pa se v njih opravlja povsem drugačna dejavnost, ki po določbah tega zakona predstavlja spremembo namembnosti.

202. člen

(inšpekcijski postopki v zvezi s prepovedjo uporabe objekta)

(1) Inšpekcijski ukrep iz 3. točke prvega odstavka 150. člena tega zakona se z dnem uveljavitve tega zakona uporablja za objekte, ki so bili zgrajeni na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega po določbah tega zakona, ali na podlagi gradbenega dovoljenja oziroma enotnega dovoljenja za gradnjo, izdanega na podlagi ZGO.

(2) Inšpekcijski ukrep iz prejšnjega odstavka se ne izvrši, če lastnik objekta iz tretjega odstavka 1. člena ZGO, ki do uveljavitve tega zakona še ni bil odstranjen oziroma zanj ni bila vložena zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja v skladu s 43. členom ZGO, najpozneje v enem letu po izdanem inšpekcijskem ukrepu vložijo zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja in takšno dovoljenje tudi pridobi.

202.a člen – upoštevan ZGO-1A

(dokončanje postopkov za odmero nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora)

Začeti postopki za odmero nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostor, ki so se pred uveljavitvijo tega zakona začeli na podlagi 76.a člena ZUN in do uveljavitve tega zakona niso pravnomočno končani, se končajo po določbah 157. člena tega zakona.

3. Uskladitve pristojnosti

203. člen

(pristojna in resorna ministrstva po tem zakonu)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona je ministrstvo, pristojno za prostorske in gradbene zadeve, po določbah tega zakona Ministrstvo za okolje, prostor in energijo.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona so pristojna resorna ministrstva po določbah tega zakona tista ministrstva, določena z zakonom o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/2002) oziroma predpisom, izdanim na podlagi njegovega 42. člena, v katerih delovno področje sodi določena vrsta objektov.

204. člen – upoštevan ZGO-1A

(uskladitev izpolnjevanja pogojev za gradbenega inšpektorja)

(1) Urbanistični inšpektorji iz 71. člena ZUN, ki z dnem uveljavitve tega zakona izpolnjujejo v 144. členu tega zakona

predpisane pogoje, nadaljujejo z delom kot gradbeni inšpektorji po določbah tega zakona.

(2) Urbanistični inšpektor, ki ne izpolnjuje pogojev iz 1. točke 144. člena tega zakona, nadaljuje z delom kot gradbeni inšpektor še sedem let po uveljavitvi tega zakona oziroma si mora v tem času pridobiti zahtevano strokovno izobrazbo.

(3) Urbanističnemu inšpektorju, ki si v roku iz prejšnjega odstavka ne pridobi zahtevane strokovne izobrazbe, preneha s potekom tega roka delovno razmerje v inšpektoratu ministrstva, pristojnega za prostorske in gradbene zadeve.

(4) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena lahko urbanistični inšpektor, ki z dnem uveljavitve tega zakona ne izpolnjuje pogojev iz 1. točke 144. člena tega zakona, nadaljuje z delom kot gradbeni inšpektor tudi po preteku sedmih let po uveljavitvi tega zakona, čeprav si ni pridobil zahtevane izobrazbe, vendar samo, če je do uveljavitve tega zakona opravljal delo urbanističnega inšpektorja najmanj deset let, če je ob uveljavitvi tega zakona imel pridobljeno najmanj višjo strokovno izobrazbo gradbene ali druge ustrezne tehnične smeri in če je takšno izobrazbo pridobil pred uveljavitvijo Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 67/93, 39/95 – odločba US, 18/98 – odločba US, 35/98 – odločba US, 99/99 in 64/01).

(5) Določbe drugega in tretjega odstavka tega člena se ne nanašajo na urbanističnega inšpektorja, ki ima na dan uveljavitve tega zakona višjo strokovno izobrazbo ter največ deset let delovne dobe do upokojitve.

4. Uskladitev določb o prostorskih aktih in z njimi povezanih pogojev za začetek gradnje oziroma izvajanje del

205. člen

(uskaditev pogojev za gradnjo enostavnih objektov in pogojev za skrajšani postopek po tem zakonu)

(1) Do uveljavitve predpisa iz drugega odstavka 8. člena tega zakona se glede največje velikosti, načina gradnje in rabe enostavnih objektov, za katere po določbah tega zakona gradbeno dovoljenje ni potrebno, uporabljajo določbe občinskih predpisov, izdanih na podlagi drugega odstavka 51. člena ZUN, glede pogojev za njihove odmike od meje sosednjih zemljišč pa se šteje, da so izpolnjeni, če je enostavni objekt od meje sosednjih zemljišč oddaljen najmanj 1,50 metra oziroma če je od meje sosednjih zemljišč oddaljen manj kot 1,50 metra, če s tem soglašata lastnik sosednjega zemljišča, v primeru gradnje ograje pa, da je takšen odmik 0,50 metra od meje sosednjega zemljišča in če so izpolnjeni še naslednji pogoji:

1. da je pomožni objekt za lastne potrebe predviden na obstoječi gradbeni parceli;

2. da konstrukcija ograje ne posega v sosednje zemljišče;

3. da je začasni objekt predviden na obstoječi gradbeni parceli oziroma na zemljišču, na katerem se izvaja sezonska turistična ponudba, prireditve ali drug podoben kulturni, športni oziroma zabaven dogodek;

4. da je vadbeni objekt predviden na obstoječem športnem oziroma rekreacijskem vadišču, vojaškem vadišču ali vadišču za zaščito in reševanje;

5. da je pomožni infrastrukturni objekt predviden na zemljišču, ki ga predpisi o javni infrastrukturi ali o javnem cestnem, železniškem, letalskem, ladijskem, žičniškem oziroma telekomunikacijskem prometu opredeljujejo kot prometno telo, oziroma je sestavni del javne ceste ali železnice, urejenega smučišča, letališča, pristanišča oziroma energetskega ali telekomunikacijskega omrežja oziroma da je namenjen samo za posamezno stavbo;

6. da je pomožni kmetijsko-gozdarski oziroma ribiški objekt predviden na zemljišču, ki je neposredno namenjeno kmetijstvu, lovu, gozdarstvu ali ribištvu;

7. da je spominsko obeležje predvideno na obstoječi gradbeni parceli, oziroma če je obeležje spominska plošča in

se jo pritrjuje na objekt, da z njeno pritrditvijo soglašata lastnik takšnega objekta, ali pa da se ga postavlja na pokopališču oziroma grobišču v skladu s pokopališkim redom.

(2) Določbe prvega odstavka 60. člena in prvega odstavka 62. člena tega zakona se pričnejo uporabljati za izdajo gradbenih dovoljenj, ko je za takšno območje, na katerem se naj bi izvajala gradnja, ki je predmet izdaje gradbenega dovoljenja, sprejet državni lokacijski načrt oziroma občinski lokacijski načrt po določbah zakona o urejanju prostora.

5. Druge uskladitve v zvezi z graditvijo objektov

206. člen – upoštevan ZCS-1A

(pristojni soglasodajalci po tem zakonu)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se ne glede na določbe v predpisih, ki določajo dajanje pogojev, mnenj, soglasij ali kako drugače imenovanih aktov za gradnjo določene vrste objektov, ki jih ti predpisi opredeljujejo oziroma ki po teh predpisih sodijo v pristojnost posameznih soglasodajalcev, za projektne pogoje in z njimi povezana soglasja k projektnim rešitvam po določbah tega zakona štejejo samo:

1. soglasje na podlagi 25. člena zakona o nadzoru državne meje (Uradni list RS, št. 87/2002) v primeru gradnje objektov ali njihove spremembe namembnosti na območju mejnega prehoda;

2. soglasje k spremembi zaščitne funkcije zgrajenih in opremljenih zaklonišč ter zaklonišč v gradnji na podlagi 11. člena uredbe o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (Uradni list RS, št. 57/96);

3. predhodno mnenje na podlagi 5. člena zakona o grobiščih in grobovih borcev (Uradni list SRS, št. 4/78) v primeru preurejanja grobov borcev;

4. predhodno soglasje na podlagi 4. člena zakona o znamenovanju in vzdrževanju pokopališč in grobov pripadnikov zavezniških in tujih armad v Jugoslaviji (Uradni list SFRJ, št. 60/75) v primeru spreminjanja pokopališč in grobov pripadnikov zavezniških in drugih tujih armad;

5. dovoljenje na podlagi 27., 60. in 61. člena zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99) v primeru gradnje oziroma izvajanja del, s katerimi se posega v objekte, ki so varovani po predpisih o varstvu kulturne dediščine, v primeru arheološkega izkopavanja oziroma raziskovanja, ki utegne poškodovati arheološko najdišče in v primeru raziskav, ki predstavljajo poseg v dediščino ali spomenik ter kulturnovarstveni pogoji in soglasje na podlagi 45., 46. in 47. člena navedenega zakona za gradnje, ki lahko vplivajo na režim varstva, ohranjanja in vzdrževanja nepremične dediščine;

6. dovoljenje za poseg v naravo na podlagi 104. člena zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99 in 31/2002 – popr.) v primeru gradnje oziroma izvajanja del v naravi, ki lahko ogrozijo biotsko raznovrstnost, naravno vrednoto ali zavarovano območje ter naravovarstveno soglasje na podlagi 105. člena navedenega zakona za gradnjo, ki bi lahko ogrozila biotsko raznovrstnost, naravno vrednoto ali zavarovano območje;

7. soglasje Vlade Republike Slovenije na podlagi 14. člena zakona o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81 – popr. in 42/86, Uradni list RS, št. 8/90 – ZSDZ in 35/2001) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, kjer so takšne gradnje oziroma dela prepovedani ter soglasje na podlagi 14. člena za gradnje za potrebe obrambe in zaščite na področju narodnega parka;

8. soglasje na podlagi 9. člena zakona o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96 in 7/99) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, kjer so takšne gradnje oziroma dela prepovedani ter soglasje na podlagi 12. člena navedenega zakona za gradnje na območju parka, ki se hkrati nahajajo na območju kulturnih spomenikov;

9. predhodno soglasje in predhodno mnenje na podlagi 7. člena zakona o kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 29/96) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, koder so

takšne gradnje oziroma dela prepovedani ter soglasje na podlagi 7. člena navedenega zakona za gradnje na zavarovanem območju;

10. predhodno mnenje na podlagi 4. člena zakona o določitvi zavarovanega območja za reko Sočo s pritoki (Uradni list SRS, št. 7/76, 8/76 – popravek in 29/86) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, koder so takšne gradnje oziroma dela prepovedani ter soglasje na podlagi 4. člena navedenega zakona za posamezne objekte širšega regionalnega pomena na zavarovanem območju;

11. soglasje Državnega zbora RS na podlagi 9. člena zakona o spominskem parku Trebče (Uradni list SRS, št. 1/81, 42/86, Uradni list RS, št. 8/90) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, koder so takšne gradnje oziroma dela prepovedana;

12. dovoljenje na podlagi 17. in odločba na podlagi 24. člena zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 in 56/99) v primeru ograditve posameznih delov gozda in za potrebna varstvena dela v gozdu ter soglasje na podlagi 21. člena navedenega zakona za gradnje v gozdu in gozdnem prostoru ter za gradnje zunaj gozda, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledice delovanja objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozdov;

13. soglasje na podlagi 12. člena zakona o naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98) v primeru gradnje oziroma izvajanja del na območjih, koder so takšne gradnje oziroma dela prepovedana;

14. soglasje oziroma dovoljenje na podlagi 34., 47., 48., 49., 50., 53., 54., 58., 59., 60., 67. in 68. člena zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97, 18/2002 – odločba US in 50/2002 – odločba US) v primeru gradnje oziroma izvajanja del v varovalnem cestnem pasu in del, ki lahko vplivajo na varnost cestnega prometa ter mnenje na podlagi 69. člena navedenega zakona za objekte in prostore za opravljanje dejavnosti, ki neposredno vplivajo na odvijanje prometa;

15. predhodno soglasje na podlagi 11. člena zakona o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 85/2000) v primeru gradnje oziroma izvajanja del v varovalnem progovnem pasu in del, ki lahko vplivajo na varnost železniškega prometa;

16. predhodno soglasje na podlagi 101., 112., 114. in 119. člena zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 18/2001) v primeru gradnje oziroma izvajanja del v varovalnem letališkem pasu in del, ki lahko vplivajo na varnost zračnega prometa;

17. soglasje na podlagi 64. člena pomorskega zakonika (Uradni list RS, št. 26/2001, 21/2002) v primeru gradnje oziroma izvajanja del, ki lahko vplivajo na varnost plovbe v obalnem morju ali v morju;

18. soglasje na podlagi 10. člena zakona o plovbi po celinskih vodah (Uradni list RS, št. 30/2002) v primeru gradnje oziroma izvajanja del, ki lahko vplivajo na varnost plovbe ob obali ali v celinski vodi;

19. soglasje na podlagi 2. člena zakona o zdravstveni inšpekciji (Uradni list RS, št. 99/99 in 107/99 – popravek) za vse nestanovanjske stavbe in druge objekte, ki so pod zdravstvenim nadzorstvom;

20. soglasje na podlagi 29. člena zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/2001) za objekte, ki so pod veterinarskim nadzorstvom;

21. soglasje na podlagi 17. člena zakona o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/2002) za velike obrate, v katerih se dnevno redi 300 ali več glav živine;

22. soglasje na podlagi 9. člena zakona o krmi (Uradni list RS, št. 13/2002) za obrate, v katerih se proizvaja in skladišči krma, dodatki in premiksi;

23. soglasje na podlagi 68. člena zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 71/93 in 87/2001) za vse objekte, razen za enostanovanjske stavbe in druge individualne objekte, ki se občasno uporabljajo za počitek ali oddih;

24. soglasje na podlagi 19. in 30. člena zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih

snoveh (Uradni list SRS, št. 18/77) za skladišča eksplozivnih snovi in za prenosna skladišča eksplozivnih snovi ter za objekte, v katerih se proizvajajo, predelujejo ali hranijo vnetljive tekočine in plini, za plinovode in naftovode;

25. soglasje na podlagi 28. člena zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 82/94, 44/97, 87/97, 13/98 – odločba US, 33/2000 – odločba US, 87/2001, 47/2002 in 67/2002 – popravek) za železniške proge in objekte na njih, za državne ceste in objekte na njih, za mednarodna letališča in telekomunikacijske in energetske povezave ter objekte širšega pomena z vidika upoštevanja obrambnih potreb;

26. soglasje na podlagi 130. člena carinskega zakona (Uradni list RS, št. 1/95, 28/95, 32/99, 40/99 – popravek in 59/2002);

27. vodno soglasje na podlagi prvega odstavka 152. člena zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/2002) za gradnje na vodnem ali priobalnem zemljišču, ki so potrebne za izvajanje javne službe po navedenem zakonu ali za izvajanje vodne pravice, na varstvenih in ogroženih območjih, zaradi odvajanja odpadnih voda, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode ter za hidromelioracije in rudarjenje;

28. mnenje na podlagi 15. člena zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list SRS, 25/76 in 42/86) za objekte, vezane na vodo ter za urejanje vodnih strug;

29. mnenje in soglasje na podlagi 96. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99) za gradnjo v mejah pridobivalnega prostora;

30. soglasja na podlagi 97. in 98. člena zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 18/2001) za gradnjo letališča, letališke infrastrukture ter drugih objektov na območju izključne rabe letališča ter objektov v območju nadzorovane rabe letališča;

31. soglasje na podlagi 48. člena energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99) za gradnje, ki zadevajo omrežja izvajalcev prenosne in distribucijske dejavnosti;

32. soglasje na podlagi 14. točke 10. člena zakona o carinski službi (Uradni list RS, št. 56/99 in 52/2002 – ZDU-1) za gradnjo, rekonstrukcijo ali adaptacijo objektov na območjih prostih carinskih oziroma ekonomskih con in na mejnih prehodih;

33. okoljevarstveno soglasje na podlagi 66. člena, predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti na podlagi 67. člena, soglasje za gradnje, ki vplivajo na jedrsko varnost na podlagi 68. člena ter soglasje za gradnje, ki vplivajo na sevalno varnost na podlagi 69. člena zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 67/2002);

34. določbe vseh podzakonskih predpisov in občinskih odlokov, izdanih na podlagi zgoraj navedenih zakonov, ki določajo, da državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila daje pogoje, soglasja in mnenja za gradnjo določenega objekta na določeni lokaciji.

(2) Ne glede na določbe predpisov, naštetih v prejšnjem odstavku, se postopki izdaje soglasij, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili začeti, končajo po določbah tega zakona kot postopki določitve projektnih pogojev in izdaje soglasij.

(3) Če je s prostorskim izvedbenim aktom iz 21. člena ZUN, ki se ga v skladu z zakonom, ki ureja prostor, po dnevu uveljavitve tega zakona še lahko uporablja kot podlago za izdajo gradbenih dovoljenj po določbah tega zakona, določeno, da kot soglasodajalci k dovoljenjem za gradnjo nastopajo določene pravne ali fizične osebe, ki jih določbe predpisov, navedenih v prvem odstavku tega člena, ne opredeljujejo kot pristojne soglasodajalce, se z dnem, ko se začne z uporabo tega zakona, v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja takšne osebe štejejo samo kot stranski udeleženci in njihovo soglasje ni potrebno.

206.a člen – upoštevan ZGO-1A

(uskladitev določb o pristojnih soglasodajalcih)

(1) Projektne pogoje in soglasja k projektnim rešitvam s področja oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in površinskih voda, ravnanja

s komunalnimi odpadki, odlaganja ostankov komunalnih odpadkov, javne snage in čiščenja javnih površin, urejanja občinskih javnih prometnih površin, systemskega zagotavljanja oskrbe s toploto in drugega opravljanja določene vrste gospodarske javne službe lokalnega pomena lahko namesto občine po njenem pooblastilu dajejo tudi izvajalci javnih služb.

(2) Če investitor skladno s prvim odstavkom 55. člena tega zakona v zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja za objekt z vplivi na okolje zahteva določitev smernic za izdelavo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in takšni zahtevi priloži lokacijsko informacijo in idejni projekt, hkrati pa tudi zahteva določitev pogojev za pridobitev dovoljenja za poseg v okolje in izdajo okoljevarstvenega soglasja, se določitev pogojev za pridobitev dovoljenja za poseg v okolje iz 58. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 44/94 – odločba US, 1/96, 9/99 – odločba US, 56/99 – ZON, 22/2000 – ZJS in 67/02 – ZV-1, v nadaljnjem besedilu: ZVO) šteje za določitev projektnih pogojev, izdaja okoljevarstvenega soglasja iz 59. člena ZVO pa se šteje za izdano soglasje k projektnim rešitvam po določbah tega zakona.

207. člen

(standard za izračunavanje površin in prostornin po tem zakonu)

Z dnem uveljavitve tega zakona je standard za izračunavanje površin in prostornin objektov iz četrtega odstavka 48. člena tega zakona standard SIST ISO 9836.

208. člen

(uskladitev predpisov o rudarstvu)

Z dnem uveljavitve tega zakona se za dovoljenje za poseg v prostor po določbah ZRud šteje lokacijska informacija, iz katere izhaja, da je na določenem zemljišču dopustno raziskovanje oziroma izkoriščanje določene vrste mineralne surovine.

209. člen

(uskladitev drugih predpisov s tem zakonom)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se šteje, da v veljavnih zakonih in predpisih, izdanih na njihovi podlagi:

1. uporabljeni izrazi »dovoljenje za poseg v prostor«, »lokacijsko in gradbeno dovoljenje« in »enotno dovoljenje za gradnjo« pomenijo »gradbeno dovoljenje« po določbah tega zakona;

2. uporabljeni izrazi »poseg v prostor« in »izvedeni poseg v prostor« pomenita »objekt« po določbah tega zakona;

3. uporabljeni izrazi »izvedba posega v prostor« in »izvajanje posega v prostor« pomenita »gradnja« po določbah tega zakona;

4. uporabljeni izrazi »adaptacija« in »obnova« v različnih sklonih in slovničnih številih pomenita »investicijska vzdrževalna dela« po določbah tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se šteje, da v zakonu o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 52/2000) uporabljeni izraz »varovanje okolja« pomeni »zaščita okolice«.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona:

1. se v zakonu o telekomunikacijah (Uradni list RS, 30/2001) preneha z uporabo šestega odstavka 26. člena;

2. se v zakonu o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99) v prvem odstavku 46. člena preneha z uporabo besedila »ali za priglasitev del«;

3. se v zakonu o popotresni obnovi in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 45/98, 67/99, 110/99 in 59/2001) v tretjem odstavku 30. člena besedilo »sanacijska dela, za katera po zakonu zadostuje odločba o priglasitvi del« nadomesti z besedami »investicijska vzdrževalna dela«, preneha z uporabo 38. člena in v drugem odstavku 41. člena besedilo »odločbe o priglasitvi del« nadomesti z besedami »lokacijske informacije«;

4. se v zakonu o ekonomskih conah (Uradni list RS, št. 45/98 in 97/2001) v 25. členu preneha z uporabo besedila »lokacijskega dovoljenja, odločbe o dovolitvi priglasitve del in«.

5. se v zakonu o javnih cestah v naslovu 28. člena besedi »priglasitev rekonstrukcije« nadomestita z besedo »rekonstrukcija« in preneha z uporabo drugega stavka prvega odstavka 28. člena.

210. člen

(predpisane dajatve in prispevki po tem zakonu)

Z dnem uveljavitve tega zakona so predpisane dajatve in prispevki iz 5. točke prvega odstavka 66. člena tega zakona:

– upravna taksa za izdajo gradbenega dovoljenja, odmerjena v skladu z zakonom o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/2000, 44/2000, 81/2000, 33/2001 – ZVet, 45/2001 – ZZVR-1 in 42/2002),

– komunalni prispevek, odmerjen v skladu s prvim odstavkom 44. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97 in 67/2002-ZV-1, v nadaljnjem besedilu: ZSZ) oziroma komunalni prispevek, odmerjen v skladu s predpisi o urejanju prostora in

– nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora, odmerjeno v skladu s tretjim odstavkom 76.a člena ZUN oziroma po določbah tega zakona.

6. Uskladitev predpisov o grajenem javnem dobru

211. člen

(opredelitev predpisov, ki urejajo grajeno javno dobro)

Z dnem uveljavitve tega zakona se šteje, da grajeno javno dobro, kot ga opredeljujejo določbe tega zakona, urejajo:

1. tiste sestavine prostorskih izvedbenih načrtov iz druge alinee 21. člena oziroma 27. do 32. člena ZUN in lokacijski načrti iz 45.a do 45.i člena ZUN, ki določajo javne površine in

2. naslednji zakoni ter na njihovi podlagi izdani izvršilni predpisi, ki se nanašajo na gospodarsko javno infrastrukturo in druge objekte v splošni rabi:

– zakon o javnih cestah,

– zakon o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 92/99, 11/2001, 33/2001 in 52/2002 – ZDU-1),

– pomorski zakonik (Uradni list RS, št. 26/2001 in 21/2002),

– zakon o letalstvu (Uradni list RS, št. 18/2001),

– zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/2002),

– zakon o športu (Uradni list RS, št. 22/98 in 97/2001 – ZSDP),

– zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 44/2000),

– zakon o varnosti na javnih smučiščih (Uradni list SRS, št. 16/77, 42/86 in 29/95 – ZPDF) in

– zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti (Uradni list SRS, št. 34/84 in Uradni list RS, št. 26/90).

212. člen

(grajeno javno dobro po zakonu)

(1) Šteje se, da ima zemljišče, na katerem je zgrajen objekt, ki se ga po določbah prejšnjega člena lahko šteje za grajeno javno dobro državnega pomena, pridobljen status grajenega javnega dobra državnega pomena, če je z dnem uveljavitve zakona o lastninjenju nepremičnin v družbeni lastnini (Uradni list RS, št. 44/97 IN 59/2001, v nadaljnjem besedilu: ZLNDL) imela na njem pravico uporabe država ali če je z dnem uveljavitve tega zakona za takšno nepremičnino v zemljiški knjigi vpisano, da je splošno ljudsko premoženje ali družbena lastnina.

(2) Odločbo o ugotovitvi, da je določeno zemljišče in objekt, zgrajen na njem, grajeno javno dobro državnega pomena, po uradni dolžnosti izda tisto ministrstvo, v katerega delovno področje sodi takšen objekt, odločbo o ugotovitvi, da je določeno zemljišče in objekt, zgrajen na njem, grajeno javno

dobro lokalnega pomena, pa po uradni dolžnosti izda pristojna občinska uprava.

(3) Odločba iz prejšnjega odstavka mora poleg sestavin, ki so z ZUP predpisane za pisno odločbo, v izreku vsebovati tudi navedbo številke parcele oziroma parcel in katastrske občine, na katere območju je zgrajen objekt oziroma del objekta, ki ima status grajenega javnega dobra.

213. člen

(ureditev neurejenega statusa grajenega javnega dobra)

(1) Zemljišča, na katerih so ob uveljavitvi tega zakona že zgrajeni objekti, ki se po določbah tega zakona lahko štejejo za grajeno javno dobro državnega ali lokalnega pomena, v zemljiški knjigi pa še niso vpisani kot javno dobro, v zemljiški knjigi pa tudi ni vpisano, da so zemljišča, na katerih so takšni objekti, splošno ljudsko premoženje ali družbena lastnina, pristojno sodišče v zemljiško knjigo po uradni dolžnosti vpiše zaznambo o javnem dobru, ko prejme pravnomočno odločbo pristojnega resornega ministrstva o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra državnega pomena oziroma pristojne občinske uprave o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra lokalnega pomena.

(2) Odločbo iz prejšnjega odstavka izda pristojni upravni organ iz prejšnjega odstavka po uradni dolžnosti, ko prejme sklep Vlade Republike Slovenije oziroma pristojnega občinskega organa o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra državnega oziroma lokalnega pomena.

(3) Vlada Republike Slovenije oziroma pristojni občinski organ izda sklep iz prejšnjega odstavka na zahtevo, ki jo lahko vložijo pristojni resorni minister oziroma župan. V takšni zahtevi mora biti navedena določba zakona oziroma predpisa, v katerem je podlaga, da lahko določena vrsta objekta oziroma njegovega dela pridobi status grajenega javnega dobra, priložiti pa se ji mora tudi ustrezen geodetski načrt s prikazom parcele, izdelan v skladu z geodetskimi predpisi in dokazilo, da ima predlagatelj pravico razpolagati z zemljiščem, ki naj bi skupaj z zgrajenim objektom na njem pridobilo status grajenega javnega dobra.

(4) Za dokazilo, da ima predlagatelj pravico razpolagati z zemljiščem, ki naj bi skupaj z zgrajenim objektom na njem pridobilo status grajenega javnega dobra, velja izpisek iz zemljiške knjige, iz katerega izhaja, da ima na takšni nepremičnini lastninsko ali kakšno drugo stvarno oziroma obligacijsko pravico, ki mu omogoča ustrezno razpolaganje s takšno nepremičnino.

(5) Šteje se, da ima predlagatelj na nepremičnini iz prejšnjega odstavka pravico razpolaganja:

– če je imel z dnem uveljavitve ZLNDL na zemljiščih, na katerih je zgrajen objekt, ki naj bi pridobil status grajenega javnega dobra, pravico uporabe vpisano v zemljiško knjigo ali

– če z dnem uveljavitve tega zakona razpolaga s pisnimi kupoprodajnimi ali menjalnimi pogodbami, pisnimi izjavami ali soglasji lastnikov zemljišč, na katerih je zgrajen objekt, ki naj bi pridobil status grajenega javnega dobra, da na svojem zemljišču dovolijo gradnjo in podobne izjave volje, overjene pri notarju ali

– če zahtevi iz tretjega odstavka tega člena predloži pisne izjave lastnikov zemljišč, na katerih je zgrajen objekt, ki naj bi pridobil status grajenega javnega dobra, da se odpovedujejo lastninski pravici na njih, overjene pri notarju.

(6) Če predlagatelj ne razpolaga z dokazilom o pravici razpolaganja iz prejšnjega odstavka ali če se ugotovi, da je lastnik ali solastnik objekta oziroma dela objekta, ki naj bi pridobil status grajenega javnega dobra, posameznik ali oseba zasebnega prava, lahko Vlada Republike Slovenije oziroma pristojni občinski organ izda sklep iz drugega odstavka tega člena samo v primeru, da država oziroma občina takšno nepremičnino odkupi ali pa jo pridobi v last po postopkih o razlastitvi.

(7) Če je z dnem uveljavitve tega zakona določeni objekt gospodarske javne infrastrukture, ki se ga po določbah

tega zakona lahko šteje za grajeno javno dobro, v uporabi, zemljiškoknjižni lastnik zemljišča, na katerem je takšen objekt zgrajen, pa je oseba iz prejšnjega odstavka, se z uporabo takšnega objekta ne more prenehati brez soglasja pravne ali fizične osebe, ki s pomočjo takšnega objekta opravlja gospodarsko javno službo.

214. člen

(dokončanje postopkov za pridobitev in odvzem statusa grajenega javnega dobra)

(1) Postopki za pridobitev statusa grajenega javnega dobra, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi določb ZSZ, se končajo po dosedanjih predpisih.

(2) Na zahtevo predlagatelja se postopek za pridobitev statusa grajenega javnega dobra, ki je bil začet pred uveljavitvijo tega zakona, lahko konča po določbah tega zakona.

7. Uskladitev sedanjih predpisov o stavbnih zemljiščih

215. člen

(prenehanje z določanjem funkcionalnih zemljišč in dokončanje uvedenih postopkov za določitev funkcionalnega zemljišča)

(1) Postopki za določitev funkcionalnega zemljišča k obstoječim objektom, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tretjega odstavka 46. člena ZUN s tem, da se odločba o določitvi funkcionalnega zemljišča šteje za odločbo o določitvi gradbene parcele.

(2) Na podlagi pravnomočne odločbe o določitvi gradbene parcele iz prejšnjega odstavka lahko lastnik objekta ali lastnik zemljišča naroči pri geodetskem podjetju elaborat parcelacije.

(3) Pristojna geodetska uprava na predlog lastnika objekta oziroma lastnika zemljišča, ki se mu je določila gradbena parcela, izda odločbo o parcelaciji, če v predlogu navede številko in datum izdaje odločbe iz prejšnjega odstavka ter priloži elaborat parcelacije, izdelan v skladu z geodetskimi predpisi.

216. člen

(določitev gradbenih parcel obstoječim objektom)

(1) Če obstoječi objekt, zgrajen na podlagi dosedanjih predpisov, še nima določene gradbene parcele, pred dnem uveljavitve tega zakona pa zahteva za določitev funkcionalnega zemljišča tudi še ni bila vložena, se na zahtevo njegovega lastnika gradbena parcela lahko določi v skladu z načrtom gradbenih parcel iz lokacijskega načrta oziroma v skladu s pogoji, ki jih v zvezi z velikostjo gradbenih parcel določa prostorski red. Zahteva za določitev gradbene parcele se vložijo pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve iz drugega odstavka 24. člena tega zakona.

(2) Zahtevi za določitev gradbene parcele mora biti priložen tisti del lokacijskega načrta, ki prikazuje načrt gradbenih parcel, kadar objekt stoji na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom oziroma predlog načrta gradbene parcele, kadar objekt stoji na območju, ki se ureja s prostorskim redom, ki ga na podlagi ustrezne lokacijske informacije lahko izdela posameznik, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega prostorskega načrtovalca in izpisek iz zemljiške knjige.

(3) Če stoji objekt, kateremu se naj bi določila gradbena parcela, na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom in je predlagatelj lastnik zemljišča, na katerem naj bi se določila gradbena parcela, se odločba o določitvi gradbene parcele izda v skrajšanem ugotovitvenem postopku. Stranka v tem postopku je samo lastnik objekta.

(4) Če stoji objekt, kateremu naj bi se določila gradbena parcela, na območju, ki se ureja z lokacijskim načrtom in so lastniki zemljišč, na katerih naj bi se določila gradbena parcela, druge osebe, se odločba o določitvi gradbene parcele izda v posebnem ugotovitvenem postopku, stranke v tem postopku pa so poleg lastnika objekta tudi vsi lastniki zemljišč.

(5) Če se v postopku izdaje odločbe o določitvi gradbene parcele ugotovi, da predlagana gradbena parcela meji na zemljišče, ki po določbah tega zakona izpolnjuje pogoje za grajeno javno dobro, odločbe o določitvi gradbene parcele ni mogoče izdati pred izdajo odločbe pristojnega resornega ministrstva o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra državnega pomena oziroma pristojne občinske uprave o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra lokalnega pomena.

(6) Na podlagi pravnomočne odločbe o določitvi gradbene parcele, izdane po določilih tega člena, lahko lastnik objekta ali lastnik zemljišča, ki se mu je določila gradbena parcela, naroči pri geodetskem podjetju elaborat parcelacije ali elaborat pogodbene komasacije.

(7) Pristojna geodetska uprava izda odločbo o parcelaciji na predlog lastnika objekta ali zemljišča, ki se mu je določila gradbena parcela, če v predlogu navede številko in datum izdaje odločbe o določitvi gradbene parcele in predlogu priloži elaborat parcelacije, izdelan v skladu z geodetskimi predpisi. Po pridobitvi zemljišč in vpisu lastništva na novo nastalih parcelah v zemljiško knjigo, geodetska uprava po obvestilu lastnika objekta po uradni dolžnosti združi parcele.

(8) Za izvedbo pogodbene komasacije se uporabljajo določbe zakona o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (Uradni list RS, št. 52/2000 in 87/2002 – SPZ), ki urejajo pogodbeno komasacijo, pri čemer pa za njeno uvedbo ni potrebno komasacijsko dovoljenje, temveč samo odločba o določitvi gradbene parcele, zahtevo za vpis mej, nastalih v postopku pogodbene komasacije, pa lahko vložijo lastnik objekta.

217. člen

(preoblikovanje funkcionalnega zemljišča večstanovanjskih stavb oziroma stavb v etažni lastnini v eno ali več gradbenih parcel)

(1) V primeru stavbe v etažni lastnini se z dnem uveljavitve tega zakona šteje, da med skupne dele takšne stavbe spadajo zemljiške parcele ali njihovi deli, na katerih so imeli na dan uveljavitve ZLNDL pravico uporabe etažni lastniki, ne glede na to ali so bile te parcele odmerjene kot funkcionalno zemljišče ali ne. Takšne parcele ali njihovi deli se štejejo kot gradbena parcela takšne stavbe v etažni lastnini in je v solastnini vseh etažnih lastnikov.

(2) V vsakem primeru se šteje, da je skupni del stavbe v etažni lastnini tisti del zemljišča znotraj površine gradbene parcele, na katerem stoji stavba.

(3) Gradbena parcela večstanovanjske stavbe se določi po določbah prejšnjega člena. Predlog za določitev gradbene parcele in vlogo za parcelacijo ali vpis mej nastalih v postopku pogodbene komasacije, lahko vložijo en ali več upravnikov večstanovanjskih stavb oziroma lastniki in etažni lastniki stavb, ki nimajo upravnika.

(4) V pogodbi o komasaciji, ki jo podpiše tudi pooblaščen predstavnik občine, kjer se zemljišča nahajajo, se za vsako parcelo določi njenega lastnika.

(5) Stranke v postopku pogodbene komasacije so:

- upravniki vseh večstanovanjskih stavb,
- etažni lastniki stavb, ki nimajo upravnika,
- lokalna skupnost, kjer se zemljišče nahaja,
- zemljiškoknjžni lastniki parcel na komasacijskem območju ter

– druge osebe, kadar je njihova udeležba potrebna za uspešno izvedbo pogodbene komasacije.

(6) V komasacijskem postopku se ob upoštevanju vseh razpoložljivih listin in dejanske rabe zemljišč najprej ugotovi, kakšen obseg zemljišča je bil pridobljen za gradnjo, nato pa se izvede nova parcelacija celotnega območja ob upoštevanju vseh listin in okoliščin tako, da je omogočena raba vseh stavb in da se ohrani funkcija vseh javnih površin.

218. člen – upoštevan ZGO-1A

(odmera nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v prehodnem obdobju)

(1) Določbe prve alineje prvega odstavka 56. člena ZSZ se uporabljajo samo za tista zazidana in nezazidana stavbna zemljišča, ki jih določa ta člen tega zakona.

(2) Za zazidana stavbna zemljišča po tem členu se z dnem, ko se začne uporabljati ta zakon, štejejo tista zemljišča, na katerih so gradbene parcele z zgrajenimi stavbami in gradbenimi inženirskimi objekti, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tista zemljišča, na katerih se je na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja začelo z gradnjo stavb in gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture. Če določena stavba gradbene parcele še nima določene, se do njene določitve za zazidano stavbno zemljišče šteje tisti del površine zemljiške parcele, na kateri stoji takšna stavba (fundus), pomnožena s faktorjem 1,5, preostali del površine takšne zemljiške parcele pa se šteje za nezazidano stavbno zemljišče.

(3) Za nezazidana stavbna zemljišča po tem členu se z dnem, ko se začne uporabljati ta zakon, štejejo tista zemljišča, za katera je z izvedbenim prostorskim aktom določeno, da je na njih dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb, ki niso namenjene za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave in da je na njih dopustna gradnja gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tudi niso namenjeni za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave.

(4) Občine morajo odloke o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč uskladiti z določbami tega člena najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(5) Podatke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki so v skladu z določbami drugega in tretjega odstavka tega člena in so podlaga za odmero nadomestila za leto 2003, mora občina v letu 2004 posredovati pristojnemu davčnemu organu najpozneje do 30. septembra 2004. Takšne podatke, ki so podlaga za odmero nadomestila za leto 2004 in naslednja leta, pa mora občina posredovati pristojnemu davčnemu organu najpozneje do 31. decembra tekočega leta.

218.a člen – upoštevan ZGO-1A

(uskladitev določanja območij, na katerih se plačuje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča)

(1) Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča se od 1. 1. 2004 plačuje za zazidana in nezazidana stavbna zemljišča, ki so določena v drugem in tretjem odstavku 218. člena, na celotnem območju občine.

(2) V primeru nelegalne gradnje plačevanje nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča ne vpliva na njeno legalizacijo oziroma na izdajo in izvršitev inšpekcijskega ukrepa po določbah tega zakona.

(3) Obveznost plačevanja nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča preneha, ko se stavba oziroma del stavbe, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja, odstrani in vzpostavi prejšnje stanje in ko investitor oziroma lastnik zemljišča, na katerem je stala takšna stavba oziroma del stavbe, to dejstvo sporoči občini, hkrati pa se uvede obveznost plačevanja nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča, če leži takšno zemljišče na območju, za katerega je občina določila, da se na njem plačuje takšno nadomestilo. Če pa se za stavbo oziroma del stavbe, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja, pridobi gradbeno dovoljenje oziroma se takšna gradnja legalizira, se takšna gradnja ne šteje za novo gradnjo in se zato s plačevanjem nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča nadaljuje.

218.b člen – upoštevan
ZGO-1A

(uskladitev opredelitve zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se šteje:

– da so z drugim odstavkom 218. člena tega zakona kot zazidana stavbna zemljišča določene tiste zemljiške parcele ali njihovi deli, na katerih je zgrajena oziroma se na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja gradi katera koli vrsta stavbe ali gradbeni inženirski objekt, ki ni objekt gospodarske javne infrastrukture, če so takšne parcele oziroma njihovi deli v skladu z določbami tega zakona določene kot gradbene parcele;

– da so s tretjim odstavkom 218. člena tega zakona kot nezazidana stavbna zemljišča določene tiste zemljiške parcele, za katere je z izvedbenim prostorskim aktom določeno, da je na njih dopustna gradnja določene vrste objekta iz tretjega odstavka 218. člena tega zakona, če je za njih zagotovljena oskrba s pitno vodo in energijo, odvajanje odplak in odstranjevanje odpadkov ter dostop na javno cesto in če ležijo znotraj območja, za katerega je občina z odlokom o nadomestilu določila, da se plačuje nadomestilo za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča.

(2) Če z dnem uveljavitve tega zakona zemljiške parcele iz prve alineje prejšnjega odstavka oziroma njihovi deli še niso določeni kot gradbene parcele, pridobijo takšne zemljiške parcele oziroma njihovi deli status zazidanega stavbnega zemljišča s pravnomočno odločbo o parcelaciji, izdano v skladu z določbami 215., 216. oziroma 217. člena tega zakona ali pa, ko postane gradbeno dovoljenje, izdano za objekt, ki naj bi se gradil na njej, dokončno.

(3) Do pravnomočnosti odločbe o parcelaciji oziroma dokončnosti gradbenega dovoljenja iz prejšnjega odstavka, se površina parcel iz prejšnjega odstavka, ko se od nje odšteje površina, na kateri stoji stavba ali gradbeni inženirski objekt, ki ni objekt gospodarske javne infrastrukture, pomnožena s faktorjem 1,5, šteje kot površina nezazidanega stavbnega zemljišča, vendar samo, če takšen preostali deli takšnih zemljiških parcel hkrati izpolnjujejo tudi pogoje iz druge alineje prvega odstavka tega člena.

(4) Šteje se, da je za zemljiške parcele iz druge alineje prvega odstavka tega člena zagotovljena oskrba s pitno vodo in energijo, odvajanje odplak in odstranjevanje odpadkov ter dostop na javno cesto, če je za območje, na katerem ležijo, sprejet državni ali občinski lokacijski načrt. Če je za območje, na katerem ležijo zemljiške parcele iz druge alineje prvega odstavka tega člena, sprejet občinski prostorski red, se šteje, da je za njih zagotovljena oskrba s pitno vodo in energijo, odvajanje odplak in odstranjevanje odpadkov, če imajo takšne parcele urejen dostop do javnega cestnega omrežja, za njih pa je tudi možno izvesti priključke na javno vodovodno omrežje, javno elektroenergetsko omrežje in javno kanalizacijsko omrežje, kolikor ni dovoljena gradnja greznic oziroma malih čistilnih naprav.

(5) Ne glede na določbe druge alineje prvega odstavka tega člena se štejejo za nezazidano stavbno zemljišče tudi zemljiške parcele, za katere je z lokacijskim načrtom določeno, da so namenjene za površinsko izkoriščanje mineralnih surovin:

1. če je z lokacijskim načrtom določeno, da se po opustitvi izkoriščanja na njih izvede sanacija tako, da se namenijo za gradnjo;

2. če je za takšno izkoriščanje na njih že podeljena koncesija, vendar se z izkoriščanjem na njih še ni začelo;

3. če se je z izkoriščanjem na njih že prenehalo in je z lokacijskim načrtom določeno, da se po opustitvi izkoriščanja izvede sanacija tako, da se vzpostavi prejšnje stanje oziroma da se na njih uredijo kmetijska zemljišča ali gozd, takšna sanacija pa še ni izvedena.

218.c člen – upoštevan
ZGO-1A

(uskladitev pridobivanja podatkov za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča)

(1) Občina za namene nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča brezplačno pridobi podatke katastra stavb. Občina mora v namene nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča uporabiti podatke, ki so vpisani v kataster stavb kot katastrski ali registrski podatki v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin. Občina za namene nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča lahko uporabi tudi podatke katastra stavb, ki so prevzeti iz drugih evidenc. Podatke o površini zemljiških parcel, ki so vključene v območja, za katera je občina določila, da se na njih plačuje nadomestilo za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča, pa pridobi občina tudi brezplačno iz uradnih evidenc o zemljiškem katastru. Če fundus stavbe ni evidentiran v zemljiškem katastru kot samostojna zemljiška parcela ali del parcele, se za takšen fundus šteje tloris stavbe iz katastra stavb.

(2) Občina obvesti lastnike stavb in delov stavb o podatkih, ki še niso vpisani v kataster stavb kot katastrski ali registrski podatki, ter z njimi povezanih gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča) o podatkih za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča, ki jih pridobi na način, kot to določa prejšnji odstavek, z javnim naznanilom. Javno naznanilo, ki se ga objavi na krajevno običajen način, mora vsebovati navedbo, da se razgrinjajo podatki za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča, kje in kdaj so takšni podatki na vpogled ter jih seznanijo z možnostmi dajanja pripomb.

(3) Če se zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča s podatki občine ne strinja, mora v roku enega meseca, od javnega naznanila, predlagati vpis novih podatkov ali predlagati vpis sprememb podatkov katastra stavb pri pristojni geodetski upravi v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

(4) Če zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča ne predlaga vpisa novih ali spremenjenih podatkov v skladu z določili prejšnjega odstavka, se šteje, da so podatki občine pravilni.

(5) Občina, ki je, v skladu z drugim odstavkom tega člena, obvestila zavezance za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča o podatkih za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča, po dveh mesecih od javnega naznanila, za namene odmere nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, ponovno brezplačno pridobi podatke katastra stavb.

(6) Po vzpostavitvi katastra stavb na način, ki ga določajo predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, ministrstvo, pristojno za geodetske zadeve, obvesti lastnike stavb in delov stavb o vpisu tistih podatkov v kataster stavb, ki so prevzeti iz drugih evidenc, če stavbe in deli stavb do tedaj niso vpisani v kataster stavb. Za ta namen ministrstvo, pristojno za geodetske zadeve, brezplačno pridobi podatke občin, ki so namenjeni za odmero nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč. V primeru nestrinjanja z vpisanimi podatki so dolžni lastniki stavb in delov stavb v roku 30 dni od prejema obvestila prijaviti spremembe v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

(7) Določbe prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi po vzpostavitvi drugih evidenc po predpisih, ki urejajo evidentiranje nepremičnin in se nanašajo na gradbene inženirske objekte.

218.č člen – upoštevan
ZGO-1A

(uskladitev pridobivanja podatkov za odmero nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča)

(1) Občina za namene odmere nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča pridobi iz lastnih evidenc

podatke o namenski rabi prostora, določene z veljavnimi prostorskimi sestavinami občinskega dolgoročnega plana za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in občinskega srednjeročnega družbenega plana za obdobje od leta 1986 do leta 1990 oziroma občinskim prostorskim planom in veljavnimi izvedbenimi prostorskimi akti. Podatke o površini zemljiških parcel, ki so vključene v območja, za katera je občina določila, da se na njih plačuje nadomestilo za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča, pridobi občina brezplačno iz uradnih evidenc zemljiškega katastra. Podatke o nezazidanih stavbnih zemljiščih, za katere je določeno, da je na njih dopustna gradnja stanovaljskih in poslovnih stavb, ki niso namenjene za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave in da je na njih dopustna gradnja gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tudi niso namenjeni za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave, pridobi občina iz veljavnih občinskih in državnih izvedbenih prostorskih aktov.

(2) Občina obvesti lastnike zemljiških parcel, ki se po določbah tega zakona štejejo za nezazidano stavbno zemljišče (v nadaljnjem besedilu: zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča) o podatkih za odmero nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča, ki jih pridobi na način, kot to določa prejšnji odstavek, z javnim naznanilom, ki se ga lahko objavi hkrati z javnim naznanilom iz drugega odstavka prejšnjega člena in mora vsebovati tudi enake sestavine in tudi rok, v katerem lahko podajo pripombe zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča in ki tudi ne sme biti krajši od osem dni po objavi javnega naznanila.

(3) Če se zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča s podatki občine ne strinja, mora v roku 30 dni, od javnega naznanila, predlagati vpis novih podatkov ali predlagati vpis sprememb podatkov iz prvega odstavka tega člena pri občinskem upravnem organu, pristojnem za urejanje prostora, v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

(4) Če zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča ne predlaga vpisa novih ali spremenjenih podatkov v skladu z določili prejšnjega odstavka, se šteje, da so podatki občine pravilni.

(5) Občina, ki je v skladu z drugim odstavkom tega člena, obvestila zavezance za plačilo nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča, o podatkih za odmero nadomestila za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča, po dveh mesecih od javnega naznanila, za namene odmere nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, ponovno brezplačno pridobi podatke zemljiškega katastra in če je potrebno, tudi katastra stavb.

(6) Po vzpostavitvi sistema zbirk podatkov na način, ki ga določajo predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, ministrstvo, pristojno za prostorske zadeve, obvesti lastnike zemljiških parcel o vpisu tistih podatkov v sistem zbirk prostorskih podatkov, ki so prevzeti iz drugih evidenc, če takšna zemljišča do tedaj niso vpisana v zbirko pravnih režimov. V primeru nestrinjanja z vpisanimi podatki so dolžni lastniki zemljiških parcel v roku 30 dni od prejema obvestila prijaviti spremembe v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

218.d člen – upoštevan ZGO-1A

(uskaditev predpisov, ki so namenjeni za pridobivanje podatkov za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča)

(1) Za predpise, ki urejajo evidentiranje nepremičnin in so namenjeni pridobivanju podatkov za odmero nadomestila, se po 1. januarju 2003 štejejo Zakon o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (Uradni list RS, št. 52/2000 in 87/02 – SPZ) in Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popr. in 58/03 – ZZK-1, v nadaljnjem besedilu: ZUreP-1) ter tisti izvršilni predpisi, izdani na njuni podlagi, s

katerimi se ureja vpisovanje v zemljiški kataster, kataster stavb in kataster gospodarske javne infrastrukture, vsebina in način vodenja sistema zbirk prostorskih podatkov, o poveztivosti teh podatkov in o pogojih za računalniški dostop do zbirk podatkov ter o izdajanju podatkov iz njih.

(2) V primeru, da izvršilni predpisi iz prejšnjega odstavka še niso izdani, se do njihove izdaje uporabljajo izvršilni predpisi v skladu z določbami 190. člena ZUreP-1, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona.

(3) Če za določeno območje še ni uveljavljen izvedbeni prostorski akt, pripravljen in sprejet v skladu z ZUreP-1, se za izvedbene prostorske akte po določbah tega zakona štejejo:

1. za državni lokacijski načrt: prostorski izvedbeni načrt iz 41. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86, Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 44/97, 9/01 – ZPPreb in 23/02 – odločba US, v nadaljnjem besedilu: ZUN), lokacijski načrt iz 45.a do 45.i člena ZUN, lokacijski načrt iz 2. poglavja zakona o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z graditvijo objektov na mejnih prehodih (Uradni list RS, št. 111/01 in 110/02 – ZGO-1) in lokacijski načrt iz 22. člena zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001 (Uradni list RS, št. 21/02);

2. za občinski lokacijski načrt: prostorski izvedbeni načrt iz druge alinee 21. člena oziroma od 27. do vključno 32. člena ZUN ter zazidalni načrt iz drugega odstavka 82. člena ZUN;

3. za občinski prostorski red: prostorske sestavine občinskega dolgoročnega plana za obdobje od leta 1996 do leta 2000 in občinskega srednjeročnega družbenega plana za obdobje od leta 1986 do leta 1990, sprejete na podlagi Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89) in Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Uradni list RS, št. 48/90 in 85/00), skupaj s prostorskimi ureditvenimi pogoji iz prve alinee 21. člena oziroma 25. in 26. člena ZUN ter prostorski ureditveni pogoji iz prehodne določbe 16. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 18/93 in 47/93).

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se prostorski izvedbeni načrti oziroma lokacijski načrti iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka ne morejo uporabljati pri izvajanju določb prvega odstavka 60. člena in določb prvega odstavka 62. člena tega zakona.

219. člen

(uporaba opredelitve stavbnega zemljišča v postopkih denacionalizacije)

Ne glede na določbe prejšnjega člena se v nedokončanih postopkih denacionalizacije oziroma postopkih vračanja podržavljenega premoženja glede določanja zazidanega stavbnega zemljišča uporabljajo določbe 2. člena SZS.

8. Uskladitev določb o pristojnih poklicnih zbornicah

220. člen

(pristojna poklicna zbornica po tem zakonu)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona je pristojna poklicna zbornica po določbah tega zakona inženirska zbornica, ustanovljena na podlagi 100.a člena zakona o graditvi objektov (v nadaljnjem besedilu: IZS/97), ki nadaljuje z delom do ustanovitve ZAPS in preoblikovanja IZS/97 v IZS. Šteje se, da je ZAPS ustanovljena in IZS/97 preoblikovana v IZS in da lahko obe poklicni zbornici opravljata naloge po določbah tega zakona, ko je sklenjen sporazum v skladu z drugim odstavkom 221. člena tega zakona.

(2) Do pričetka opravljanja nalog ZAPS in nalog IZS po določbah tega zakona opravlja naloge v skladu z določbami tega zakona na podlagi določb 76.a, 76.b, 76.c, 76.č, 76.d in 76.e člena ZGO, določb 99. člena zakona o rudarstvu in določb 3., 4., 5., 11. in 12. člena zakona o geodetski dejavnosti

(Uradni list RS, št. 8/2000, v nadaljnjem besedilu: ZGeod) IZS/97.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka v zadevah, ki jih bo do začetka poslovanja ZAPS in IZS opravljala IZS/97 kot javna pooblastila po določbah tega zakona, opravlja Ministrstvo za okolje, prostor in energijo nadzor nad primernostjo in zakonitostjo njenega dela po določbah tega zakona.

221. člen

(pogoj za ustanovitev ZAPS in njeno izločitev iz IZS/97)

(1) ZAPS se ustanovi, ko na ustanovnem zboru večina prisotnih članov matične sekcije arhitektov, krajinskih arhitektov in urbanistov IZS/97 sprejme sklep o izločitvi te matične sekcije iz IZS/97 in ustanovi novo poklicno zbornico oziroma ZAPS.

(2) ZAPS se lahko izloči iz IZS/97 in začne opravljati naloge v skladu z določbami tega zakona, ko sklenejo med seboj predstavniki matične sekcije arhitektov, krajinskih arhitektov in urbanistov IZS/97 na eni strani in predstavniki matičnih sekcij gradbenih inženirjev, strojnih inženirjev, elektro inženirjev, inženirjev tehnologov, inženirjev rudarske in geotehnoške stroke in geodetskih inženirjev IZS/97 na drugi strani sporazum o razdružitvi.

(3) Sporazum o razdružitvi iz prejšnjega odstavka mora biti sklenjen in overjen pri notarju najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona. Stroške notarske overitve sporazuma nosi ZAPS.

222. člen

(posledice ustanovitve ZAPS)

(1) IZS/97 po izločitvi ZAPS nadaljuje z delom po določbah tega zakona kot IZS, svoj statut in druge akte pa uskladi z določbami tega zakona najpozneje v šestih mesecih po izločitvi ZAPS.

(2) Z izločitvijo ZAPS iz IZS/97 preidejo na ZAPS samo tisti deli premoženja IZS/97, ki so določeni v sporazumu o razdružitvi ter pravice in obveznosti IZS/97 v zvezi s tem premoženjem. ZAPS in IZS kot univerzalna pravna naslednika vstopata v vsa pravna razmerja v zvezi s tem premoženjem, katerih subjekt je bila IZS/97.

223. člen

(uskladitev z zakonom pri izvajanju strokovnih izpitov)

(1) Strokovni izpiti, za katere je kandidat vložil zahtevo za opravljanje izpita pri IZS/97 pred uveljavitvijo tega zakona, se opravljajo po dosedanjih predpisih.

(2) Do začetka poslovanja ZAPS in IZS se strokovni izpiti, za katere kandidat vloži zahtevo za opravljanje izpita pri IZS/97 po uveljavitvi tega zakona, opravljajo pri IZS/97.

9. Uskladitve določb o opravljanju dejavnosti in storitev

224. člen

(izjeme glede odgovornega prostorskega načrtovanja)

Ne glede na določbe o izpolnjevanju pogojev iz četrtega odstavka 131. člena tega zakona, ki morajo biti izpolnjeni, da se posamezniku lahko izda licenca z označbo »P«, se šteje, da ima pridobljeno takšno licenco in zato lahko samostojno opravlja storitve iz 3. točke prvega odstavka 130. člena tega zakona tudi posameznik, ki nima opravljenega strokovnega izpita s področja prostorskega načrtovanja, vendar samo, če z dnem uveljavitve tega zakona izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je pred uveljavitvijo tega zakona v Republiki Sloveniji končal univerzitetni študij ali da ima v Republiki Sloveniji nostrificirano diplomu univerzitetnega študija s področja tehnično-tehnoloških ved, z opravljenim magisterijem ali doktoratom s področja projektiranja ali prostorskega načrtovanja,

2. da je pred uveljavitvijo tega zakona imel po končanem študiju najmanj 20 let delovnih izkušenj na področju projektiranja oziroma prostorskega načrtovanja,

3. da ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev ali da mu ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, razen če je veljavnost tega ukrepa že potekla in

4. da pred začetkom opravljanja storitev iz 3. točke prvega odstavka 130. člena tega zakona samostojno opravljanje dejavnosti prostorskega načrtovanja priklasi v skladu z davčnimi predpisi.

225. člen

(uskladitev ustanovitvenih in drugih aktov udeležencev pri graditvi objektov)

Pravne in fizične osebe, ki po določbah tega zakona nastopajo kot projektant, izvajalec, nadzornik in revident, morajo ustanovitvene in druge akte uskladiti z določbami tega zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

226. člen

(uskladitev določb o imenikih pooblaščenih inženirjev)

(1) Imenik pooblaščenih inženirjev po 26.c členu ZGO in posebni imenik odgovornih projektantov po tretjem odstavku 100.e člena ZGO se z dnem uveljavitve tega zakona štejeta kot imenik ZAPS in imenik IZS po določbah tega zakona.

(2) Postopki za vpis v imenik pooblaščenih inženirjev in posebni imenik odgovornih projektantov, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona po določbah ZGO, se končajo po dosedanjih predpisih.

(3) Do ustanovitve ZAPS in IZS vzpostavi in vodi imenik ZAPS in imenik IZS pristojni organ IZS/97 po določbah tega zakona.

227. člen

(uskladitev določb o imeniku projektivnih in geodetskih podjetij)

(1) Z dnem uveljavitve zakona prenehajo obstajati identifikacijske številke, izdane na podlagi imenika projektivnih podjetij iz 26. člena ZGO in imenika geodetskih podjetij iz 4. člena ZGeoD.

(2) Postopki za vpis v imenik projektivnih podjetij in imenik geodetskih podjetij, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona po določbah ZGO, se ustavijo po uradni dolžnosti.

228. člen

(uskladitev opravljanja projektantskih storitev z zakonom)

(1) Šteje se, da osebe, ki so z dnem uveljavitve tega zakona vpisane v imenik pooblaščenih inženirjev ali v posebni imenik odgovornih projektantov v skladu z določbami ZGO, izpolnjujejo pogoje za odgovornega projektanta po tem zakonu za tisto vrsto načrtov, v zvezi s katerimi so opravili posebni del strokovnega izpita.

(2) Šteje se, da oseba, na katero se glasi potrdilo o strokovnem izpitu za opravljanje projektantskih storitev s področja arhitekturne stroke, izpolnjuje pogoje za izdelovanje načrtov arhitekture.

(3) Šteje se, da oseba, na katero se glasi potrdilo o strokovnem izpitu za opravljanje projektantskih storitev s področja krajinske arhitekturne stroke, izpolnjuje pogoje za izdelovanje načrtov krajinske arhitekture.

(4) Šteje se, da oseba, ki izpolnjuje pogoje za izdelovanje načrtov arhitekture ali načrtov krajinske arhitekture, izpolnjuje tudi pogoje za izdelovanje ustrezne prostorske dokumentacije.

(5) V primerih dvoma, za katero področje opravljanja inženirske storitve je bilo dano potrdilo o strokovnem izpitu, odloča minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve ter o tem izda sklep.

(6) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena se tudi šteje, da posameznik, ki je bil pred 9. novembrom 1996 imenovan za odgovornega projektanta v skladu s tretjim odstavkom 28. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list SRS, št. 34/84) ali je pred tem datumom kot poklic opravljal dejavnost projektiranja v skladu z 79. členom navedenega zakona, izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta po tem zakonu, če je pred dnem uveljavitve tega zakona, pri pristojni inženirski zbornici vložil zahtevo za vpis v posebni imenik odgovornih projektantov iz tretjega odstavka 100.e člena ZGO in se je v ta imenik tudi vpisala ter v roku petih let po vpisu opravila dopolnilni strokovni izpit za izdelovanje posameznih načrtov.

229. člen

(uskladitev opravljanja revizije projektne dokumentacije z zakonom)

Šteje se, da osebe, ki izpolnjujejo pogoje za odgovornega projektanta zahtevnih objektov po tem zakonu, lahko nastopajo kot odgovorni revidenti po tem zakonu še tri mesece po uveljavitvi Pravilnika o programu in načinu opravljanja strokovnih izpitov pri poklicnih zbornicah.

230. člen

(uskladitev opravljanja vodenja del in strokovnega nadzorstva z zakonom)

(1) Šteje se, da osebe, ki so z dnem uveljavitve tega zakona vpisane v imenik pooblaščenih inženirjev v skladu z določbami ZGO in imajo opravljen strokovni izpit po sedanjih predpisih, izpolnjujejo pogoje za odgovornega vodjo del in odgovornega nadzornika nad vsemi vrstami gradenj.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko tehnik, ki je pred 9. novembrom 1996 izpolnjeval pogoje za strokovno vodstvo pri gradnji objektov občanov in civilnih pravnih oseb v skladu s 84. členom zakona o graditvi objektov (Uradni list SRS, št. 34/84) in je opravil strokovni izpit pred uveljavitvijo navedenega zakona ter je imel 9. novembra 1996 najmanj dvajset let delovnih izkušenj, nastopa tudi kot odgovorni nadzornik in odgovorni vodja del pri zahtevnih gradnjah.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko inženir z višjo univerzitetno izobrazbo, opravljenim strokovnim izpitom in najmanj petimi leti delovnih izkušenj pri gradnjah nastopa kot odgovorni nadzornik in odgovorni vodja del pri gradnjah manj zahtevnih in enostavnih objektov, če je pred 9. novembrom 1996 izpolnjeval pogoje za strokovno vodstvo pri gradnji objektov občanov in civilnih pravnih oseb v skladu z 51. členom zakona o graditvi objektov (Uradni list SRS, št. 34/84).

10. Priznavanje diplom in drugih javnih listin o strokovni usposobljenosti

231. člen

(priznavanje diplom in javnih listin in druge posebnosti)

(1) Diplome in javne listine o opravljenih strokovnih izpitih, pridobljene na območju SFRJ do 25. junija 1991, so enakovredne diplomam in javnim listinam o opravljenih strokovnih izpitih, pridobljenih v Republiki Sloveniji.

(2) Potrdila o strokovnih izpitih, opravljenih po dosedanjih predpisih, veljajo v obsegu, za katerega so bila dana.

(3) Šteje se, da imajo pridobljeno univerzitetno izobrazbo, ki je pogoj za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva ter pogoj za udeležence pri graditvi objektov po tem zakonu, tudi osebe, ki so uspešno zaključile univerzitetni študijski program po uveljavitvi Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 67/93, 39/95 – odločba US, 18/98 – odločba US, 35/98 – odločba US, 99/99 in 64/2001) ali so uspešno zaključile ustrezen visokošolski program pred uveljavitvijo navedenega zakona.

232. člen

(dokazilo o pridobitvi poklicne kvalifikacije v državi EU)

Za dokazilo o tem, da ima posameznik iz petega odstavka 126. člena tega zakona v matični državi članici Evropske unije pravico nastopati kot odgovorni projektant oziroma arhitekt, se šteje potrdilo te države članice, da je njegova pridobljena kvalifikacija skladna z veljavno direktivo Evropske unije, ki ureja poklic arhitekta, navedeno dokazilo pa ne sme biti starejše od enega leta.

11. Obveznost izdaje izvršilnih predpisov

233. člen

(obveznost izdaje podzakonskih predpisov)

(1) Izvršilni predpisi, ki jih določa ta zakon, so:

1. Uredba o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena, ki se jo izda na podlagi prvega odstavka 7. člena;

2. Pravilnik o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, ki se ga izda na podlagi drugega odstavka 8. člena;

3. Pravilnik o obliki tehničnih smernic za projektiranje, gradnje in vzdrževanje objektov, ki se ga izda na podlagi prvega odstavka 12. člena;

4. Pravilnik o zagotavljanju neoviranega dostopa, vstopa in uporabe vseh vrst objektov v javni rabi in večstanovanjskih stavb, ki se ga izda na podlagi 20. člena;

5. Pravilnik o podrobnejši vsebini projektne in tehnične dokumentacije, o načinu njene izdelave in o vrstah načrtov, ki sestavljajo projektno dokumentacijo za posamezne vrste objektov, ki se ga izda na podlagi 40. člena;

6. Pravilnik o pripravi in izvedbi javnih natečajev, ki se ga izda na podlagi drugega odstavka 43. člena;

7. Pravilnik o obliki in vsebini obrazca za pripravo poročila o reviziji projektne dokumentacije, ki se ga izda na podlagi četrtega odstavka 53. člena;

8. Pravilnik o načinu označitve in organizaciji ureditve gradbišča, o vsebini in načinu vodenja dnevnika o izvajanju del ter o načinu zagotavljanja sprotne kontrole gradbenih konstrukcij in drugih nosilnih elementov na gradbišču, ki se ga izda na podlagi četrtega odstavka 82. člena in tretjega odstavka 84. člena;

9. Pravilnik o načinu izdelave in podrobnejši vsebini dokazila, da bo objekt pri uporabi in vzdrževanju izpolnjeval predpisane bistvene zahteve, ki se ga izda na podlagi drugega odstavka 92. člena;

10. Pravilnik o kadrovskih, prostorskih in drugih pogojih, ki jih mora izpolnjevati poklicna zbornica, ki se ga izda na podlagi drugega odstavka 111. člena;

11. Pravilnik o obliki in podrobnejši vsebini imenika poklicnih zbornic ter o načinu vpisovanja vanj, ki se ga izda na podlagi četrtega odstavka 123. člena;

12. Pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnih izpitov pri poklicnih zbornicah, ki se ga izda na podlagi četrtega odstavka 133. člena;

13. Uredba o kriterijih za izračunavanja višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in o načinu njenega plačevanja, ki se jo izda na podlagi tretjega odstavka 157. člena.

(2) Izvršilni predpisi iz 1., 2., 3., 10. in 13. točke prejšnjega odstavka morajo biti izdani najpozneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Izvršilni predpisi iz 4., 5., 6. in 7. točke prvega odstavka tega člena morajo biti izdani najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(4) Izvršilni predpisi iz 8., 9., 11. in 12. točke prvega odstavka tega člena morajo biti izdani najpozneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

234. člen

(podaljšanje veljavnosti sedanjih izvršilnih predpisov)

(1) Do izdaje izvršilnih predpisov iz prejšnjega člena ostanejo v veljavi naslednji izvršilni predpisi, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona:

1. navodilo o merilih za to, kaj se lahko šteje za objekte oziroma posege v prostor, za katere po zakonu ni potrebno lokacijsko dovoljenje in kaj se lahko šteje za pomožne objekte (Uradni list SRS, št. 27/85),

2. odlok o določitvi objektov in naprav ter drugih posegov v prostor, za katere daje lokacijsko dovoljenje za urejanje prostora pristojni republiški upravni organ (Uradni list SRS, št. 28/85 in Uradni list RS, št. 67/97),

3. pravilnik o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije (Uradni list RS, št. 35/98, 48/98 – popravek, 64/99 in 41/2001),

4. pravilnik o vsebini in načinu vodenja dnevnika o izvajanju del ter o načinu označitve gradbišča (Uradni list RS, št. 35/98 in 41/2001),

5. pravilnik o merilih za določanje zahtevnih objektov po zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 35/98),

6. pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnih izpitov pri Inženirski zbornici Slovenije (Uradni list RS, št. 35/98 in 64/99),

7. pravilnik o obliki in vsebini enotnega žiga projektivnih podjetij (Uradni list RS, št. 39/98 in 68/2000),

8. pravilnik o zahtevah za projektiranje objektov brez grajenih ovir (Uradni list RS, št. 92/99),

9. uredba o kriterijih za izračunavanje višine nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in o načinu njegovega plačila (Uradni list RS, št. 52/93 in 57/93),

10. odredba o dimenzioniranju in izvedbi gradbenih objektov v potresnih območjih (Uradni list SRS, št. 18/63) in

11. predpisi lokalnih skupnosti, izdani na podlagi drugega odstavka 51. člena ZUN oziroma odloki o določitvi pomožnih objektov, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje.

(2) Do uveljavitve izvršilnega predpisa iz 5. točke prvega odstavka prejšnjega člena se za projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisano vsebino po določbah tega zakona šteje projekt za pridobitev enotnega dovoljenja za gradnjo po določbah ZGO.

235. člen

(podaljšanje veljavnosti in izdajanje novih gradbenih predpisov)

(1) Kot gradbeni predpisi, izdani v skladu z določbami tega zakona, se z dnem uveljavitve tega zakona štejejo vsi gradbeni predpisi, ki so bili pred dnem uveljavitve tega zakona izdani na podlagi dosedanjih predpisov s področja graditve objektov.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona ostanejo v veljavi:

1. pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj (Uradni list RS, št. 45/2000 in 12/2002),

2. pravilnik o zvočni zaščiti stavb (Uradni list RS, št. 14/99),

3. pravilnik o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 42/2002),

4. pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 42/2002 in 105/2002) in

5. pravilnik o tehniških predpisih za obratovanje in vzdrževanje elektroenergetskih postrojev (Uradni list SFRJ, št. 19/68).

12. Prenehanje z uporabo

236. člen

(prenehanje z uporabo)

Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehajo uporabljati:

1. Uredba o začasnih normah in začasnih tehničnih predpisih v gradbeni stroki (Uradni list FLRJ, št. 32/47),

2. Odločba o začasnih tehničnih predpisih za obremenitev zgradb – (Uradni list FLRJ, št. 61/48),

3. Odločba o začasnih tehničnih predpisih za označbe iz gradbene mehanike (Uradni list FLRJ, št. 7/49),

4. Odločba o začasnih tehničnih predpisih za tipizacijo gradbenih bitumnov (Uradni list FLRJ, št. 66/49),

5. Pravilnik o splošnih tehničnih predpisih za izdelovanje predmetov in konstrukcij z varjenjem (Uradni list FLRJ, št. 19/59),

6. Pravilnik o začasnih tehničnih predpisih za gradnjo na seizmičnih območjih (Uradni list SFRJ, št. 39/64),

7. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za graditev stanovanjskih objektov po sistemu modularne koordinacije mer (Uradni list SFRJ, št. 26/69),

8. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za oglikovodikove hidroizolacije streh in teras (Uradni list SFRJ, št. 26/69),

9. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za graditev objektov za obrambo pred poplavami (Uradni list SFRJ, št. 2/70),

10. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za izvajanje raziskovalnih del pri graditvi velikih objektov (Uradni list SFRJ, št. 3/70),

11. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za izvajanje zidov stavb (Uradni list SFRJ, št. 17/70) in

12. Pravilnik o tehničnih ukrepih in pogojih za graditev prostorov in naprav za zbiranje in odvažanje odpadnih snovi iz stanovanjskih hiš (Uradni list SFRJ, št. 28/70).

13. Prenehanje veljavnosti

237. člen

(prenehanje veljavnosti ZGO in posameznih določb ZSZ)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati ZGO.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati 4. in 5. člen ZSZ.

238. člen

(prenehanje odmere odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati v zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/96, 31/98 – odločba US, 1/99, 54/2000-ZKme, 68/2000 – odločba US, 27/2002 – odločba US, 58/2002 – ZMR-1 in 67/2002, v nadaljnjem besedilu: ZKZ) določbe 3. poglavja (Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda) oziroma členi 11, 12, 13, 14, 15 in 16 ter 112. člen prehodnih določb ZKZ.

(2) Postopki za odmero in plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda, začeti na podlagi 11., 12., 13. in 14. člena ZKZ, ki so bili uvedeni pred dnem uveljavitve tega zakona in do tega dne še niso pravnomočno končani, se ustavijo.

(3) Pri izdajah gradbenih dovoljenj oziroma enotnih dovoljenj za gradnjo, katerih postopki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona in o katerih izdaji do tega dne še ni bilo odločeno pri pristojnem gradbenem organu prve stopnje, se ne uporabljajo določbe četrtega odstavka 14. člena ZKZ.

(4) Pooblaščen investitor po določbah zakona o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z graditvijo objektov na mejnih prehodih (Uradni list RS, št. 111/2001) ima pravico v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona zahtevati vrnitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozdov v nominalnem znesku v višini, ki pripada proračunu Republike Slovenije, če je bila odmerjena in plačana v času do 31. 12. 2002.

14. Začetek veljavnosti

239. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati 1. januarja 2003, razen določb tretjega odstavka 125. člena, petega odstavka 126. člena in 232. člena tega zakona, ki začnejo veljati z dnem pridobitve polnopravnega članstva Republike Slovenije v Evropski uniji.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o graditvi objektov – ZGO-1A (Uradni list RS, št. 47/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

33. člen

(uskladitev določb o pristojnih poklicnih zbornicah)

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije, ustanovljeni na podlagi Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02, v nadaljnjem besedilu: ZGO-1), morata statut in druge akte uskladiti z določbami tega zakona najpozneje v treh mesecih po njegovi uveljavitvi.

34. člen

(dokončanje postopkov za izdajo uporabnih dovoljenj)

Začeti postopki za izdajo uporabnega dovoljenja, ki do uveljavitve tega zakona niso pravno močno končani, se končajo po določbah ZGO, če so bili začeti pred uveljavitvijo ZGO-1, in po določbah ZGO-1, če so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona.

35. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, razen določb 15. in 16. člena tega zakona, ki začnejo veljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji.

4399. Zakon o policiji (ZPol-UPB2) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o policiji, ki obsega:

– Zakon o policiji – ZPol (Uradni list RS, št. 49/98 z dne 3. 7. 1998),

– Zakon o policiji – popravek – ZPol (Uradni list RS, št. 66/98 z dne 1. 10. 1998),

– Zakon o dopolnitvi Zakona o policiji – ZPol-A (Uradni list RS, št. 93/01 z dne 23. 11. 2001),

– Zakon o državni upravi – ZDU-1 (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 14. 6. 2002),

– Zakon o javnih uslužbencih – ZJU (Uradni list RS, št. 56/02 z dne 28. 6. 2002),

– Zakon o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb – ZPNOVS (Uradni list RS, št. 26/03 z dne 13. 3. 2003),

– Odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenija o razveljavitvi prvega, drugega in tretjega odstavka 49. člena Zakona o policiji, ki začne učinkovati po enem letu od objave v Uradnem listu, št. U-I-272/98 (Uradni list RS, št. 48/03 z dne 23. 5. 2003),

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji – ZPol-B (Uradni list RS, št. 79/03 z dne 12. 8. 2003) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji – ZPol-C (Uradni list RS, št. 50/04 z dne 6. 5. 2004).

Št. 210-01/94-5/31

Ljubljana, dne 17. junija 2004.

EPA 1361-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

**ZAKON
O POLICIJI****(uradno prečiščeno besedilo)
(ZPol-UPB2)**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), ki opravlja naloge, določene v tem in drugih zakonih in podzakonskih predpisih.

2. člen

Ministrstvo v razmerju do policije:

– določa razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za delo policije;

– pripravlja letne finančne načrte nabav policije, nadzira njihovo izvrševanje in izvaja finančno poslovanje policije;

– izvaja naloge investicijske dejavnosti in investicijskega vzdrževanja nepremičnin v uporabi policije ter izvaja načrt nabav;

– koordinira in usklajuje projektiranje, gradnjo in vzdrževanje informacijskega in telekomunikacijskega sistema policije ter skrbi za njegovo skladnost s sistemi drugih državnih organov;

– usmerja in nadzoruje izvajanje nalog policije in

– opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

Minister, pristojen za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše način in oblike izvajanja pooblastil ministrstva v razmerju do policije.

2.a člen

Minister lahko zahteva poročila, podatke in druge dokumente v zvezi z opravljanjem dela policije. Predstojnik policije mora ministru redno in na njegovo posebno zahtevo poročati o delu policije in o vseh pomembnejših vprašanjih z delovnega področja policije.

Minister daje policiji usmeritve in obvezna navodila za delo. Minister lahko naloži policiji, da v mejah svoje pristojnosti opravi določene naloge ter sprejme določene ukrepe in mu o tem poroča.

Pristojnosti ministra iz prejšnjega odstavka ne veljajo za policijske postopke, katerih usmerjanje je na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopku, prevzel pristojni državni tožilec. Šteje se, da je državni tožilec prevzel usmerjanje dela policije v predkazenskem postopku od trenutka, ko je bil obveščen o kaznivem dejanju.

2.b člen

Nadzor nad policijo opravljajo uslužbenci ministrstva, ki imajo policijska pooblastila v okviru izvajanja nadzora in so v svojih pravicah in dolžnostih izenačeni s policisti.

2.c člen

Uslužbenci ministrstva, ki opravljajo nadzor nad policijo, imajo poleg policijskih pooblastil po veljavni zakonodaji, za

nemoteno in učinkovito opravljanje posameznega nadzora, tudi naslednja pooblastila:

1. zahtevati podatke iz evidenc, ki jih vodi in vzdržuje policija;
 2. zahtevati vpogled v dokumente, listine, odredbe, zapiski, odločbe in sklepe, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi pridobiva, pripravlja ali izdaja policija, in po potrebi zahtevati njihovo izročitev ali izročitev njihovih kopij;
 3. opraviti razgovor z delavci policije;
 4. vstopiti v vsak prostor, ki ga policija uporablja pri svojem delu;
 5. zahtevati ateste ter tehnične in druge podatke o tehničnih sredstvih v uporabi policije ter zahtevati dokazila o usposobljenosti policistov za uporabo tehničnih in drugih sredstev, ki jih ti uporabljajo pri svojem delu;
 6. prisostvovati izvajanju določenih nalog policije;
 7. od policije in delavcev policije zahtevati posredovanje drugih podatkov in informacij iz njihove pristojnosti, ki so pomembni za uspešno izvedbo nadzora.
- Za izvajanje določenih nalog posameznega nadzora nad policijo lahko minister zadolži tudi posamezne policiste, ki so zaposleni v policiji, ali druge uslužbenke ministrstva.

2.č člen

Če obstaja utemeljena nevarnost, da bi izvedba pooblastil iz 2.c člena tega zakona pri nadzoru nad izvajanjem ukrepov iz 49. člena tega zakona in ukrepov iz 150., 151. in 155. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popr., 25/96 – odl. US, 39/96 – odl. US, 5/98 – odl. US, 49/98 – ZPol, 72/98, 6/99, 66/2000, 111/2001, 32/2002 – odl. US, 44/2003 – odl. US in 56/2003) onemogočila ali bistveno otežila izvedbo teh ukrepov ali ogrozila življenje in zdravje njihovih izvajalcev, lahko policija do odločitve ministra začasno odreče prikaz dokumentacije, pregled prostorov in posredovanje določenih podatkov ali informacij.

Dokumentacije, ki se nanaša na izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka in ima oznako zaupnosti, smejo delavci ministrstva, ki opravljajo nadzor nad policijo, pregledovati samo ob prisotnosti odgovorne osebe, ki je določila stopnjo zaupnosti dokumenta, oziroma osebe, ki jo ona pooblasti.

II. NALOGE IN ORGANIZACIJA POLICIJE

3. člen

Naloge policije so:

1. varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi;
2. preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov;
3. vzdrževanje javnega reda;
4. nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet;
5. varovanje državne meje in opravljanje mejne kontrole;
6. opravljanje nalog, določenih v predpisih o tujcih;
7. varovanje določenih oseb, organov, objektov in okolišev;
8. varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov, če z zakonom ni drugače določeno;
9. izvajanje nalog, določenih v tem in drugih zakonih in podzakonskih predpisih.

Naloge iz prejšnjega odstavka izvajajo uniformirana in kriminalistična policija ter specializirane enote policije, organizirane v generalni policijski upravi, policijski upravi in policijski postaji.

Naloge policije, ki jih v zvezi z vodenjem in odločanjem v postopku o prekršku določa zakon, ki ureja prekrške, se iz-

vajajo v okviru policijske postaje kot notranje organizacijske enote policije.

Notranjo organizacijo policije iz drugega in tretjega odstavka tega člena določi akt o organizaciji in sistemizaciji.

4. člen

Policijo sestavljajo generalna policijska uprava, policijske uprave in policijske postaje.

Sedež policije je v Ljubljani.

5. člen

Policijo vodi generalni direktor policije, ki vodi tudi delo generalne policijske uprave.

6. člen

Generalna policijska uprava opravlja naslednje naloge:

1. spremlja, analizira in ocenjuje varnostne razmere, ugotavlja stanje na področju izvrševanja policijskih nalog, vodi, usmerja in usklajuje delo policijskih uprav, zagotavlja strokovno in tehnično pomoč, nadzoruje njihovo delo, skrbi za izpopolnjevanje organiziranosti sistema in metod dela, skrbi za delovanje policije v izrednem stanju ali v vojni, skrbi za zakonito izvrševanje predpisov s področja dela policije ter izvaja ukrepe za učinkovito delovanje policije;

2. ukrepa na področju zatiranja kriminalitete, varnosti prometa, mejnih zadev in tujcev, javnega reda v primerih, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju, in odloča na drugi stopnji v zadevah prehajanja čez državno mejo;

3. organizira, vodi in izvaja varovanje določenih oseb, organov, objektov, okolišev, delovnih mest in tajnih podatkov;

4. opravlja kriminalističnotehnična in laboratorijska raziskovanja ter daje strokovna mnenja s tega področja;

5. skrbi za izvajanje mednarodnih sporazumov s področja nalog policije;

6. sodeluje s policijami tujih držav in z mednarodnimi organizacijami s področja dela policije;

7. zbira, obdeluje, posreduje in hrani podatke s področja dela policije ter upravlja z informacijskim in telekomunikacijskim sistemom policije;

8. skrbi za informiranje pristojnih državnih organov in javnosti o delu policije, o aktualnih varnostnih vprašanjih in varnostnih razmerah;

9. skrbi za zaposlovanje policistov in drugih delavcev v policiji, jih razporeja ter organizira in vodi strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;

10. predlaga in izvaja finančne načrte in predlaga načrte nabav policije, upravlja in skrbi za tekoče vzdrževanje zgradb, naprav in opreme, zagotavlja oskrbo policijskih enot, odloča o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev policije ter opravlja naloge na področju pisarniškega poslovanja;

11. določa sistemizacijo, standardizacijo in tipizacijo materialno – tehničnih sredstev in opreme policije ter poslovnih in drugih prostorov in njihove opreme;

12. v okviru odobrenih finančnih sredstev načrtuje, razporeja in skrbi za racionalno in namensko porabo;

13. opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona.

Naloge generalne policijske uprave opravljajo notranje organizacijske enote. Vodje notranjih organizacijskih enot so za svoje delo, stanje v enoti in delo notranje organizacijske enote odgovorni generalnemu direktorju policije.

Če generalna policijska uprava ugotovi, da policijska uprava ne izvršuje svojih nalog oziroma jih ne izvršuje pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti direktorja policijske uprave in mu naložiti, da zagotovi izvrševanje njenih nalog oziroma da odpravi ugotovljene nepravilnosti v roku, ki mu ga določa.

Generalna policijska uprava lahko neposredno prevzame posamezno nalogo ali vrsto nalog iz pristojnosti policijske uprave, kadar oceni, da je to potrebno.

7. člen

Policijska uprava je območna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju države.

Policijske uprave, njihovo območje in sedež določi vlada.

8. člen

Policijsko upravo vodi direktor.

Direktor policijske uprave je za svoje delo in za delo policijske uprave odgovoren generalnemu direktorju policije.

9. člen

Policijska uprava opravlja naslednje naloge:

1. usklajuje in usmerja delo policijskih postaj, jim daje strokovna navodila, izvaja nadzor nad njihovim delom ter jim zagotavlja strokovno pomoč;

2. odkriva in preiskuje določena kazniva dejanja, odkriva in prijema storilce takih dejanj in jih izroča pristojnim organom;

3. zagotavlja izvajanje nalog s področja javnega reda, ko je potrebno usklajeno delovanje na območju uprave ali ko gre za hujše kršitve javnega reda;

4. zagotavlja in izvaja določene naloge s področja urejanja in nadzora prometa, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju uprave;

5. opravlja določene naloge s področja varovanja določenih oseb in objektov;

6. zagotavlja in izvaja določene naloge za mejno kontrolo in varovanje državne meje;

7. izvaja postopke s tujci;

8. sodeluje z obmejnimi policijskimi organi sosednjih držav;

9. izdaja na prvi stopnji odločbe v zadevah prehajanja čez državno mejo;

10. opravlja določene naloge s področja delovanja policije v izrednem stanju ali v vojni;

11. izvaja določene naloge vzdrževanja informacijskega in telekomunikacijskega sistema policije;

12. opravlja določene naloge s področja delovnih razmerij, strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, finančnih in materialnih zadev, tekočega vzdrževanja objektov in materialno-tehničnih sredstev;

13. opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona.

Policijska uprava opravlja naloge v notranjih organizacijskih enotah. Vodje notranjih organizacijskih enot so za svoje delo, stanje v enoti in delo notranje organizacijske enote odgovorni direktorju policijske uprave.

Če policijska uprava ugotovi, da policijska postaja ne izvršuje svojih nalog oziroma jih ne izvršuje pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti komandirja policijske postaje in mu naložiti, da zagotovi izvrševanje njenih nalog oziroma da odpravi ugotovljene nepravilnosti v roku, ki mu ga določi.

Policijska uprava lahko neposredno prevzame posamezno nalogo ali vrsto nalog iz pristojnosti policijske postaje, kadar oceni, da je to potrebno.

10. člen

Policijska postaja je območna organizacijska enota policije, ustanovljena za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave.

Območje in sedež policijske postaje določi minister.

11. člen

Policijsko postajo vodi komandir.

Komandir policijske postaje je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave.

12. člen

(prenehal veljati)

13. člen

Za občasno opravljanje določenih nalog ali za izvedbo posamezne naloge policije lahko generalni direktor policije ustanovi posebno policijsko enoto ter določi njene naloge, način delovanja in uporabe.

14. člen

Za izvajanje z zakonom določenih nalog uporablja policija vozila, plovila, oborožitev in posebno opremo.

Barvo, posebno opremo in oznake vozil ter plovil in oborožitve policije določi vlada.

15. člen

Minister, na predlog generalnega direktorja policije, določi objekte in okoliše objektov, ki jih uporablja policija in so posebnega pomena za opravljanje nalog policije, ter predpiše ukrepe za njihovo varovanje.

Okoliš iz prejšnjega odstavka je funkcionalno ograjeno ali neograjeno zemljišče policijskega objekta, ki je posebnega pomena za opravljanje nalog policije in je potrebno za uporabo takega objekta.

16. člen

Za zagotavljanje varnosti policistov, varovanje tehničnih sredstev ter opreme izvaja policija posebne ukrepe.

Vrste in način izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka predpiše minister na predlog generalnega direktorja policije.

17. člen

Policija se v okviru delovnega področja, določenega z zakonom, pripravlja tudi za delovanje v izrednem stanju ali vojni.

V izrednem stanju ali vojni opravlja policija naloge s svojega delovnega področja tako, da nastalim razmeram prilagaja svojo organiziranost, oblike in metode dela.

O drugačni uporabi policije v izrednem stanju ali vojni odloči državni zbor na predlog vlade. Če se državni zbor zaradi izrednega stanja ali vojne ne more sestati, o drugačni uporabi policije, na predlog vlade, odloča predsednik republike.

Uporabo materialno-tehničnih sredstev, infrastrukture, zemljišč in objektov policije v izrednem stanju ali vojni načrtuje policija.

Za izvajanje določenih nalog policije v izrednem stanju ali vojni se lahko razporedijo sredstva in oprema na podlagi materialne dolžnosti.

18. člen

Če vlada oceni, da drugače ni mogoče zavarovati javnega reda, lahko naloži ministru, da z odredbo:

– omeji ali prepove gibanje na določenih območjih, določenih krajih ali na javnih mestih;

– prepove nastanitev v določenem kraju ali zapustitev določenega kraja.

Ukrepi iz prejšnjega odstavka smejo veljati, dokler trajajo razlogi, zaradi katerih so bili odrejeni.

19. člen

Policija lahko na prošnjo mednarodnih organizacij ali na podlagi meddržavnih sporazumov, katerih članica ali podpisnica je Republika Slovenija, sodeluje v tujini pri opravljanju policijskih ali drugih nevojaških nalog.

O uporabi policije za naloge iz prejšnjega odstavka odloča vlada na predlog ministra.

20. člen

Policija mora v okviru zakonskih predpisov tudi brez posebnega pooblastila, določenega v tem ali drugih zakonih, ukreniti vse, kar je potrebno, da od skupnosti ali posameznika

odvrne nevarnost ali prepreči ravnanja, ki ogrožajo varnost, red in mir.

O uporabi policije po prejšnjem odstavku odloča minister.

Državni organi, gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki morajo dati policiji na razpolago tehnična sredstva in osebe, usposobljene za upravljanje z njimi, potrebna za izvršitev nalog iz prvega odstavka tega člena.

Stroški, nastali z uporabo tehničnih sredstev in opreme po prejšnjem odstavku, so stroški proračuna.

Pravne osebe ali samostojni podjetnik posameznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 1.000.000 tolarjev. Odgovorna oseba pravne osebe pa se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev.

21. člen

Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo v okviru svojih pristojnosti z organi lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti.

Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oziroma k vzpodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo pomoč.

V ta namen policijske postaje in policijske uprave ter organi, organizacije in institucije iz prejšnjega odstavka sporazumno ustanavljajo svete, sosvete, komisije ali druge dogovorjene oblike partnerskega sodelovanja.

22. člen

Policija obvešča javnost o zadevah s svojega delovnega področja, če s tem ne škodi svojemu delu ali upravičenim koristim drugih.

Podatke in obvestila o izvrševanju nalog iz prejšnjega odstavka daje generalni direktor policije ali za to pooblaščen delavec.

23. člen

Policija zagotavlja pomoč državnim organom, samoupravnim lokalnim skupnostim, zavodom, organizacijam, gospodarskim družbam in samostojnim podjetnikom posameznikom oziroma posameznikom, ki imajo na podlagi zakona javno pooblastilo za opravljanje nekaterih funkcij uprave (v nadaljnjem besedilu: upravičenci), če pri izvrševanju svojih nalog naletijo na upiranje ali ogrožanje ali če to utemeljeno pričakujejo.

24. člen

Policija zagotavlja pomoč iz prejšnjega člena na podlagi pisnega zahtevka upravičenca, kadar okoliščine tak pisni zahtevek brez škode zaradi odlašanja časovno dopuščajo.

Upravičenec mora zahtevek iz prejšnjega odstavka poslati pristojni policijski postaji najmanj tri dni pred opravljanjem nalog. V zahtevku morajo biti navedeni razlogi, zaradi katerih je potrebno zagotoviti pomoč policistov, in zakonska podlaga, na kateri temelji zahteva.

25. člen

Pred začetkom opravljanja nalog upravičenca morajo policisti opozoriti zavezanca ali druge osebe, da bodo zoper njih uporabili prisilna sredstva, če bodo ovirali opravljanje nalog upravičenca.

Policisti ne smejo sami opravljati dejanj, za opravljanje katerih je pristojen upravičenec.

26. člen

V primerih, ko policisti pri zagotavljanju pomoči iz prejšnjega člena pričakujejo upiranje ali ogrožanje večjega števila oseb, lahko do izvršitve naloge upravičenca prepovejo gibanje in zadrževanje na določenem območju ali v določenem objektu.

Osebe, ki ovirajo ali poskušajo ovirati opravljanje upravnih nalog upravičenca ali ogrožajo življenje ljudi, lahko policisti odstranijo oziroma ukrepajo v skladu z zakonom.

27. člen

Posameznik ima pravico pomagati policiji pri opravljanju z zakonom določenih nalog.

Posameznik, ki policiji pomaga in se pri tem poškoduje, zboli ali izgubi delovno zmožnost, je upravičen do vseh pravic in prejemkov, ki izhajajo iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, do katerih je upravičen policist v primeru nesreče pri delu.

Osnova za odmero pravic iz prejšnjega odstavka je posameznikova povprečna plača oziroma povprečna plača na delovnem mestu policista v zadnjem letu pred nastankom poškodbe, če je to zanj ugodnejše ali če ni v delovnem razmerju.

Če posameznik pri pomoči policiji izgubi življenje, so njegovi družinski člani upravičeni do družinske pokojnine.

Družinski člani posameznika iz prejšnjega odstavka so upravičeni tudi do enkratne denarne pomoči v višini šestih mesečnih povprečnih plač tega posameznika oziroma povprečne plače na delovnem mestu policista v preteklem letu, če je to zanje ugodnejše.

Posameznik, ki je pomagal policiji, ima pravico do povračila škode, ki jo ima zaradi dane pomoči.

Če se uvede zoper posameznika kazenski ali odškodninski postopek, ki je v zvezi z dano pomočjo, mu policija zagotovi strokovno pravno pomoč v tem postopku.

Sredstva, ki so potrebna za uresničevanje pravic iz prejšnjih odstavkov tega člena, zagotovi država.

28. člen

Če posameznik meni, da so bile s policistovim dejanjem ali opustitvijo dejanja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh od trenutka, ko je izvedel za kršitev, pritoži na ministrstvo ali policijo.

Vsako pritožbo, podano zoper policista, mora najprej obravnavati in preveriti vsa dejstva v zvezi z njo, vodja organizacijske enote policije, v kateri dela policist, na katerega se pritožba nanaša, ali od njega pooblaščen policist (v nadaljnjem besedilu: vodja organizacijske enote policije). Z ugotovitvami seznanjeni pritožnika, ki se v primeru strinjanja z ugotovitvami vodje organizacijske enote policije lahko odloči, da je s tem postopek reševanja pritožbe zaključen. To se zabeleži v zapisniku o obravnavi pritožbe, v katerem se povzame bistvene ugotovitve vodje organizacijske enote policije in ki ga podpisuje tudi pritožnik. Ta postopek mora biti zaključen v 15 dneh od prejema pritožbe.

V primeru, da se pritožnik vabilu na razgovor ne odzove, se ne strinja ali ne soglašja z ugotovitvami vodje organizacijske enote policije, kakor tudi v primerih, ko iz pritožbe izhaja sum storitve kaznivnega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, mora vodja organizacijske enote policije celoten spis takoj odstopiti ministrstvu, ki vodi nadaljnji postopek reševanja pritožbe.

Reševanje pritožb na ministrstvu se izvaja v senatih, ki jih sestavljajo trije člani, in sicer: pooblaščenec ministra in dva predstavnika javnosti. Predstavnike javnosti, ki sodelujejo pri reševanju pritožb nad delom delavcev policije na regionalni ravni, na predlog lokalnih skupnosti z območja posamezne policijske uprave imenuje in razrešuje minister. Predstavnike javnosti, ki sodelujejo pri reševanju pritožb nad delom delavcev policije na generalni policijski upravi, na predlog organizacij civilne družbe, organizacij strokovne javnosti in nevladnih organizacij imenuje in razrešuje minister. Predstavniki javnosti se imenujejo za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Postopek reševanja pritožbe na ministrstvu se zaključi s posredovanjem odgovora pritožniku v 30 dneh od zaključka postopka pri vodji organizacijske enote policije. Z odgovorom pritožniku je pritožbeni postopek zaključen, pritožnik pa ima na

razpolago še vsa pravna in druga sredstva za varstvo njegovih pravic in svoboščin.

Podrobnejši postopek reševanja pritožb predpiše minister.

III. POLICIJSKA POOBLASTILA

29. člen

Pri opravljanju nalog policije imajo policisti pooblastila, določena s tem in z drugimi zakoni (v nadaljnjem besedilu: policijska pooblastila).

Način izvajanja policijskih pooblastil predpiše minister na predlog generalnega direktorja policije.

30. člen

Policisti so pri opravljanju nalog dolžni ravnati v skladu z ustavo in zakoni ter spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine.

Policisti lahko omejijo človekove pravice in temeljne svoboščine le v primerih, določenih z ustavo in zakoni.

Policija ima svoj kodeks etike.

Policisti so dolžni ob vsakem času preprečevati nezakonita dejanja ter ukrepati in uporabiti z zakonom določena pooblastila, če je zaradi nezakonitega dejanja ali zaradi splošne nevarnosti neposredno ogroženo življenje, osebna varnost ali premoženje ljudi.

31. člen

Policisti, ki opravljajo naloge v uniformi, jo imajo pravico in dolžnost nositi v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

Upokojeni policisti lahko nosijo slovesno uniformo na državnih prireditvah, srečanjih poklicnih, strokovnih in veteranskih združenj ter na pogrebih aktivnih in upokojenih policistov, v skladu s pravilnikom, ki ga izda minister.

Uniformo, položajne oznake in simbole policije določi vlada.

Kadar policisti opravljajo naloge v civilni obleki, se morajo pred tem legitimirati s službeno izkaznico. Če okoliščine tega ne dopuščajo, se morajo ustno predstaviti kot policisti. Takoj, ko je možno, pa se morajo legitimirati s službeno izkaznico.

32. člen

Policisti imajo pravico in dolžnost imeti in nositi orožje ter strelivo v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

33. člen

Pri opravljanju nalog smejo policisti opozarjati, ukazovati, ugotavljati identiteto in izvesti identifikacijski postopek, opraviti prepoznavo po fotografijah, varnostno preverjati osebe, vabiti, opraviti varnostni pregled, prepovedati gibanje, prepovedati približevanje določeni osebi, kraju ali območju, opraviti protiteroristični pregled prostorov, objektov, naprav in območij, prijeti in privedi osebo, pridržati osebo, odrediti strožji policijski nadzor, zaseči predmete, vstopiti v tuje stanovanje in v tuje prostore, uporabiti prevozna in komunikacijska sredstva, uporabiti tajne policijske ukrepe, prisilna sredstva ter uporabiti druga pooblastila, določena v zakonih.

Pri jezikovnem sporazumevanju v okviru dejanj iz prejšnjega odstavka so policisti zavezani določbam o slovenščini kot uradnem jeziku ter o rabi italijanščine in madžarščine kot dodatnih uradnih jezikov na območjih občin, v katerih živita avtohtoni italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, pri ustnem sporazumevanju s tujimi fizičnimi osebami, ki ne znajo slovenščine, pa policisti v nujnih primerih lahko uporabljajo tudi kateri drug jezik, ki ga tujec razume.

34. člen

Z opozorilom policisti opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na

okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ukaz je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da so te naloge opravljene.

35. člen

Policisti lahko ugotavljajo identiteto osebe, ki s svojim obnašanjem, ravnanjem, videzom ali zadrževanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo izvršila, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ter osebe, nad katero izvajajo pooblastila iz 41. člena tega zakona.

Policisti lahko ugotavljajo identiteto osebe in posredujejo njene podatke tudi na upravičeno zahtevo uradnih oseb državnih organov ter subjektov z javnimi pooblastili.

Policisti lahko ugotavljajo identiteto osebe tudi na upravičeno zahtevo druge osebe, ki se izkazuje za nastalo materialno in nematerialno škodo, telesno poškodbo, sumom storitve kaznivega dejanja ali prekrška in v podobnih primerih, ter tako ugotovljene podatke posredujejo upravičencu, ki izkaže pravi interes za uveljavljanje pravic pred sodnimi ali državnimi organi.

Policisti smejo vzeti prstne odtise in odtise dlani osebi, ki je poskušala ali je nezakonito prestopila državno mejo, in osebi, katere identitete ni mogoče ugotoviti na drug način.

Osebo iz prejšnjega odstavka lahko policisti tudi fotografirajo, zabeležijo njen osebni opis; fotografije te in pogrešane osebe pa lahko tudi objavijo.

Določila četrtega in petega odstavka tega člena veljajo tudi za identifikacijo trupel.

35.a člen

Policisti lahko zaradi odkrivanja storilca kaznivega dejanja ali prekrška ali zaradi ugotavljanja identitete neznane osebe opravijo prepoznavo oseb po fotografijah.

Pri izvajanju prepoznavne oseb po fotografijah, ko policisti odkrivajo storilca kaznivega dejanja, morajo od osebe, ki bo opravila prepoznavo, najprej zahtevati, da opiše in navede fizične znake, po katerih se oseba razlikuje od ostalih oseb, šele potem se ji pokaže fotografija osebe, in sicer skupaj z drugimi fotografijami, na katerih so njej neznane osebe. Policist, ki vodi prepoznavo po fotografijah, mora zagotoviti, da oseba, ki opravlja prepoznavo, pred začetkom prepoznavne ne vidi posamezne fotografije osebe oziroma same osebe, ki jo bo prepoznavala. O prepoznavi se sestavi zapisnik, v katerega mora policist navesti tudi, katere fotografije je oseba videla.

Pri tem lahko uporabljajo fotografije iz evidence fotografiranih oseb ali fotografije oseb, pridobljene na drug zakonit način.

35.b člen

Podatke, zbrane pri obravnavanju dogodka oziroma izvrševanju nalog policije, je ta na obrazloženo pisno zahtevo, v kateri morajo biti izkazane okoliščine iz tretjega odstavka 35. člena tega zakona, dolžna posredovati osebi, ki so ji podatki potrebni za uveljavitev njenih zakonitih pravic.

Upravičena oseba mora v pisnem zahtevku natančno opredeliti vrsto podatka in namen za katerega ga potrebuje.

36. člen

Policisti lahko zaradi varovanja določenih oseb, organov, objektov, okolišev, delovnih mest in tajnih podatkov ter v drugih primerih, določenih v zakonu, varnostno preverjajo osebe.

Varnostno preverjanje oseb je ugotavljanje morebitnih varnostnih zadržkov za delo osebe pri varovani osebi, v varovanem organu, objektu ali v okolišu, na določenem delovnem mestu, pri obravnavanju tajnih podatkov ali v drugih primerih, določenih z zakonom.

Varnostno preverjanje osebe se izvaja z njeno pisno privolitvijo.

Vlada izda predpis o varovanju določenih oseb, organov, objektov in okolišev, predpis o varovanju določenih delovnih mest in tajnih podatkov državnih organov ter predpis o kriterijih in načinu izvajanja varnostnega preverjanja oseb.

37. člen

Policisti lahko vabijo v uradne prostore osebe, ki bi lahko dale koristne podatke za izvrševanje nalog, določenih z zakonom.

Pisno vabilo mora vsebovati ime in priimek vabljenega osebe, čas, kraj in razlog, zaradi katerega je vabljen in v kakšni vlogi, ter opozorilo, da bo prisilno privedena, če se vabilu ne bo odzvala.

Policisti lahko vabijo osebo tudi ustno, pri čemer ji morajo sporočiti razlog, zaradi katerega je vabljen, in jo opozoriti na možnost prisilne privedbe.

38. člen

Pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, lahko policisti v primerih, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Varnostni pregled obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s sabo druge nevarne predmete.

Varnostni pregled se opravlja neposredno ali s tehničnimi sredstvi.

39. člen

Če je mogoče pričakovati, da bo na določenem območju ali v določenem objektu prišlo do ogrožanja življenja ali osebne varnosti ljudi ali do ogrožanja premoženja večje vrednosti oziroma je do tega že prišlo, ali iz razlogov zagotavljanja varnosti določenih oseb ali objektov smejo policisti izprazniti to območje ali objekt, prepovedati dostop, ga pregledati in omejiti gibanje v njegovi neposredni bližini.

39.a člen

Če je podan utemeljen sum, da je oseba storila prekršek z elementi nasilja ali je bila zalotena pri takem prekršku in obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje, osebno varnost ali svobodo osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju v smislu določb 230. člena kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popr. in 23/99), vključno z izvenzakonskim partnerjem, kar policisti ugotovijo zlasti na podlagi dotedanjega grdega ravnanja kršitelja, iz okoliščin, ki jih policisti neposredno zaznajo ob prihodu na kraj dogodka, zbranih obvestil od žrtev ali prič, podatkov centra za socialno delo, smejo policisti odrediti prepoved približevanja določenemu kraju oziroma osebi (v nadaljnjem besedilu: oškodovanec), ki je kršitelj namerno ne sme prekoračiti. Kot kraj se določi kraj, kjer oškodovanec stanuje, dela, se izobražuje, je v varstvu ali se vsakodnevno giblje. Prepoved približevanja določenemu kraju oziroma osebi zajema tudi prepoved nadlegovanja po komunikacijskih sredstvih, na kar se kršitelja posebej opozori.

Prepoved približevanja določenemu kraju oziroma osebi odredi policist tako, da kršitelju, na katerega se ukrep nanaša, na kraju izreče ustno odredbo, naknadno pa v roku, ki ne sme biti daljši od 6 ur, vroči še pisno odredbo o odrejenem ukrepu.

Pisna odredba mora vsebovati podatke o kršitelju, zoper katerega je ukrep odrejen (osebno ime, EMŠO oziroma za tujca rojstne podatke, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče), odrejeni ukrep (ukrep zajema tudi določitev razdalje od kraja oziroma osebe, v katerem se oseba ne sme gibati, to razdaljo policist določi v razponu od najmanj petdeset do največ dvesto metrov), opis ogrožanja (način, obseg, trajanje), utemeljitev razlogov za odrejeni ukrep (prejšnja ukrepanja policije, trajajoče ali prejšnje grdo ravnanje in podobno) in navedbo, v kateri se ga podučiti, da bo odredba po uradni dolžnosti posredovana v sodno presojo. Policist pozove kršitelja, da mu pove naslov, kjer mu bo možno vročiti pisno odredbo. V primeru, da se kršitelja ne najde na posredovanem naslovu oziroma naslova noče povedati, se vročitev opravi tako, da se odločba pritrdi na oglasno desko pristojne policijske postaje, na kar se kršitelja posebej opozori.

Kršitelj, ki mu je izrečen ukrep prepovedi približevanja, mora kraj oziroma območje prepovedi takoj zapustiti, policistu pa izročiti ključe prebivališča, v katerem živi skupaj z oškodovancem. Ob neupoštevanju odredbe mora kršitelja nemudoma odstraniti policist. O izrečenem ukrepu policija takoj obvesti krajevno pristojni center za socialno delo, ki mora oškodovanca seznaniti z organizacijami, ki so mu na voljo za materialno in nematerialno pomoč in mu na njegovo željo omogočiti stik s takšno organizacijo.

Policija z odredbo iz drugega odstavka tega člena, izreče prepoved približevanja določenemu kraju oziroma osebi za 48 ur in jo takoj pošlje v presojo preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča, ki lahko ukrep prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi potrdi, spremeni ali razveljavi. Preiskovalni sodnik mora odločiti o ukrepu v roku, ki ne sme biti daljši od 24 ur. V primeru potrditve ukrepa prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi, lahko preiskovalni sodnik ukrep izreče za čas do 10 dni, pri čemer mora upoštevati začetek veljave ukrepa, ko ga je izrekla policija. Zoper odločbo preiskovalnega sodnika je v 3 dneh dovoljena pritožba na izvenobravnavni senat okrožnega sodišča, ki mora o pritožbi odločiti v 3 dneh od prejema pritožbe. Preiskovalni sodnik poskuša vročiti odločbo kršitelju na naslov, ki ga je posredoval policiji, če pa mu je na tem naslovu ni mogoče vročiti, se vročitev opravi s tem, da se odločba pritrdi na oglasno desko okrožnega sodišča. Pritožba zoper odločbo preiskovalnega sodnika ne zadrži izvršitve. Določbe o vročanju s strani preiskovalnega sodnika, veljajo tudi za vročitev odločbe izvenobravnavnega senata.

Postopek za izvedbo ukrepa prepovedi približevanja predpiše minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje, in ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve.

Nadzor nad spoštovanjem prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi izvaja policija, ki kršitelja, ki je zaloten na območju prepovedi približevanja, takoj odstrani s tega območja. Če kršitelj s kršitvijo prepovedi približevanja ne preneha, se ga privede v takojšen postopek pristojnemu sodišču za prekrške.

Kršitelj, ki ne upošteva odredbe o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi, oziroma v času odrejenega ukrepa nadleguje oškodovanca po komunikacijskih sredstvih, se kaznuje za prekršek z globo najmanj 100.000 tolarjev.

39.b člen

Če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da bo kršitelj nadaljeval z ogrožanjem tudi po preteku 10 dni, za katere je bil izrečen ukrep prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi, lahko oškodovanec 3 dni pred iztekom ukrepa, predlaga preiskovalnemu sodniku podaljšanje ukrepa iz prejšnjega člena do 60 dni. Če so podani zakonski pogoji, preiskovalni sodnik do izteka roka za odrejen ukrep v trajanju 10 dni, izda odločbo, s katero podaljša ukrep prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi. Zoper to odločbo je v 3 dneh dovoljena pritožba na izvenobravnavni senat okrožnega sodišča, ki mora o pritožbi odločiti v 3 dneh od prejema

pritožbe. Preiskovalni sodnik poskuša vročiti odločbo kršitelju na naslov, ki ga je posredoval policiji, če pa mu na tem naslovu ni mogoče vročiti, se vročitev opravi s tem, da se odločba pritrudi na oglasno desko okrožnega sodišča.

40. člen

Policisti opravijo protiteroristični pregled prostorov, objektov, naprav in območij zaradi zagotavljanja splošne varnosti ljudi in premoženja v določenih prostorih, objektih, napravah, na določenih območjih in v prometu zaradi zagotavljanja varnosti določenih oseb, objektov in tajnih podatkov ali zaradi varnosti javnih shodov in prireditiv.

Protiteroristični pregled obsega protibombni, kemijsko-bakteriološko-radiološki in protiprisluševalni pregled.

Če je mogoče pričakovati, da bo v določenem prostoru, objektu, napravi, na območju ali v prometu prišlo do ogrožanja splošne varnosti ljudi ali premoženja s posebno nevarnimi sredstvi ali napravami oziroma je do tega že prišlo, smejo policisti prostor, objekt, območje ali prevozno sredstvo izprazniti, prepovedati dostop do njih in jih neposredno ali s tehničnimi sredstvi preiskati. V teh primerih lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled.

Pri izvajanju pooblastil iz tega člena lahko policisti od pristojnega inšpekcijskega organa zahtevajo, da opravi inšpekcijsko nadzorstvo.

41. člen

S prijeto policisti začasno omejijo gibanje določeni osebi z namenom, da jo privedejo, jo pridržijo ali opravijo kakšno drugo dejanje, določeno z zakonom.

Če je prijeta vojaška oseba, je potrebno o tem nemudoma obvestiti vojaško policijo.

Prijetje obsega tudi varnostni pregled.

42. člen

S privedbo policisti privedejo osebo v svoje uradne prostore, v uradne prostore drugega organa ali na določen kraj.

Privedba se lahko opravi na podlagi odredbe pristojnega organa. Brez odredbe se lahko privedba opravi v primerih iz 37. člena tega zakona, če gre za že prijeto osebo, ali v drugih primerih, določenih z zakonom.

Pred privedbo policisti osebo seznanijo z razlogi privedbe in jo opozorijo na posledice, če se bo privedbi upirala ali skušala pobegniti.

Če se oseba privedbi upira, jo policisti privedejo prisilno.

43. člen

Policisti pridržijo osebo, ki moti ali ogroža javni red, če javnega reda ne morejo drugače vzpostaviti oziroma če ogrožanja ne morejo drugače odvrniti. Pridržanje sme trajati največ 24 ur.

Osebo, ki so jo izročili tuji varnostni organi in jo je potrebno izročiti pristojnemu organu, se sme pridržati največ 48 ur.

Pridržanje se odredi z odločbo, ki mora biti izdana in vročena pridržani osebi v roku 6 ur od odvzema prostosti. Pridržana oseba ima, dokler traja pridržanje, pravico do pritožbe zoper odločbo o pridržanju. O pritožbi mora odločiti pristojno okrožno sodišče v roku 48 ur.

Pritožba ne zadrži izvršitve pridržanja.

Pridržanje se odpravi takoj, ko prenehajo razlogi zanj.

Če je pridržana vojaška oseba, je o tem treba nemudoma obvestiti vojaško policijo.

44. člen

Ob pridržanju po določilih zakona o policiji ali ob zadržanju po določilih zakona o nadzoru državne meje mora biti oseba takoj, v njenem materinem jeziku ali jeziku, ki ga razume, obveščena, da je pridržana oziroma zadržana in o razlogih za pridržanje oziroma zadržanje ter poučena, da ni dolžna ničesar izjaviti, da ima pravico do takojšnje pr-

vne pomoči zagovornika, ki ga svobodno izbere, in da se na njeno zahtevo o pridržanju ali zadržanju obvesti njene najbližje.

Če je oseba iz prejšnjega odstavka tujec, se jo mora v njenem materinem jeziku ali jeziku, ki ga razume, poučiti tudi o tem, da se na njeno zahtevo o pridržanju ali zadržanju obvesti diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je.

Policist mora odložiti vsa nadaljnja dejanja do prihoda zagovornika, vendar najdlje za dve uri od tedaj, ko je bila osebi dana možnost, da obvesti zagovornika.

Policist lahko takoj privede ali pridrži osebo oziroma opravi kakšno drugo dejanje, določeno z zakonom, če bi odlaganje onemogočilo ali otežilo izvršitev naloge.

45. člen

Tujcu, ki mu ni dovoljen vstop v državo ali mu je bil izrečen izgon oziroma odstranitev iz države, vendar ga ni mogoče takoj odstraniti, se sme v skladu z zakonom odrediti bivanje pod strožjim policijskim nadzorom v objektu, določenem za ta namen, za čas, ki je nujno potreben za njegovo odstranitev iz države.

46. člen

Policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete iz tega člena so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete.

47. člen

Policisti lahko brez odločbe sodišča vstopijo v tuje stanovanje in druge prostore, če je to potrebno zaradi preprečitve samomora, če se preverjajo okoliščine, ki kažejo na smrt določene osebe v tem prostoru, ali če gre za preprečitev konkretne nevarnosti za ljudi in premoženje.

48. člen

Če morajo prijeto storilca kaznivega dejanja ali prepeljati v najbližji zdravstveni zavod osebo, ki potrebuje nujno zdravniško pomoč, ali opraviti drugo nujno nalogo, imajo policisti, ki tega ne morejo storiti drugače, pravico uporabiti najbližje dosegljivo prevozno sredstvo ali sredstvo za zvezo, razen sredstev Slovenske vojske.

Lastnik sredstva iz prejšnjega odstavka ima pravico do povračila stroškov in morebitne škode, ki mu je bila povzročena z uporabo.

Pri opravljanju svojih nalog imajo policisti pravico do brezplačnega prevoza s sredstvi javnega prometa in pravice iz obveznega zavarovanja potnikov v javnem prometu.

49. člen

Če obstajajo razlogi za sum, da je oseba izvršila kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ga izvršuje ali ga pripravlja oziroma organizira njegovo izvršitev, in policisti tega dejanja ne morejo drugače odkriti, preprečiti ali dokazati, ali bi bilo to zvezano z nesorazmernimi težavami, lahko policisti uporabijo naslednje ukrepe:

- tajno opazovanje in sledenje z uporabo tehničnih sredstev za dokumentiranje;
- tajno policijsko delovanje;
- tajno policijsko sodelovanje;
- prirejene listine in identifikacijske oznake.

Uporabo ukrepov iz prejšnjega odstavka odobri generalni direktor policije oziroma njegov namestnik, razen takrat, ko policisti oziroma druge osebe pri izvajanju tajnega policijskega delovanja oziroma sodelovanja uporabijo prirejene listine ali identifikacijske oznake, ko izda dovoljenje pristojni državni tožilec. Odobritev mora biti pisna in mora vsebovati podatke o osebi, zoper katero se izvaja ukrep, opis dejanja, način, obseg, trajanje ukrepov in utemeljitev razlogov.

Izvajanje ukrepov iz prvega odstavka tega člena lahko traja največ tri mesece, iz tehtnih razlogov pa se lahko njihovo trajanje podaljša vsakokrat za tri mesece. Za vsako podaljšanje se mora izdati pisna odobritev z obrazloženimi razlogi za podaljšanje.

(Opomba: glede prvega, drugega in tretjega odstavka glej odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 48/2003)

Z izvajanjem ukrepov je potrebno prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih so bili uvedeni.

Če so bili ukrepi iz prvega odstavka tega člena izvršeni v nasprotju z določbami drugega ali tretjega odstavka tega člena, sodišče svoje odločitve ne sme opreti na tako pridobljene podatke, sporočila, posnetke ali dokazila.

Če šest mesecev po koncu izvajanja ukrepov iz tega člena ni podana kazenska ovadba, morajo ne glede na določbe 62., 63. in 64. člena tega zakona biti vsi na podlagi tega člena zbrani podatki uničeni, o čemer mora biti oseba, na katero se nanašajo podatki, seznanjena.

Izjemoma se sme rok iz prejšnjega odstavka podaljšati za čas, dokler trajajo razlogi iz 159. člena zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94).

49.a člen

Za izplačilo stroškov in nagrad osebam za tajno policijsko delovanje in sodelovanje pri izvajanju ukrepov, ki so odobreni na podlagi tega zakona in zakona, ki ureja kazenski postopek, ter za plačilo koristnih informacij v zvezi s kaznivimi dejanji ali njihovimi storilci (v nadaljnjem besedilu: sredstva za posebne operativne namene), se v okviru proračuna, v finančnem načrtu policije, določijo namenska finančna sredstva. Podatki o izplačilih se vodijo v ločenih evidencah skladno s predpisi, ki urejajo posamezna področja. Poslovanje s sredstvi za posebne operativne namene predpiše minister z navodilom.

Od denarnih prejemkov iz prejšnjega odstavka se ne plačujejo davki in prispevki za socialno varnost oziroma druge dajatve, ki jih določajo predpisi.

50. člen

Policisti imajo pri opravljanju nalog pravico uporabiti naslednja prisilna sredstva:

- sredstva za vklepanje in vezanje;
- plinski razpršilec;
- fizično silo;
- palico;
- plinska in druga sredstva za pasivizacijo;
- vodni curek;
- konjenico;
- posebna motorna vozila;
- službenega psa;
- sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev;
- strelno orožje.

Za uporabo prisilnih sredstev gre le takrat, kadar policisti pri opravljanju nalog policije uporabijo katero od sredstev iz prejšnjega odstavka za neposredno delovanje na osebe.

51. člen

Policisti smejo uporabiti le tisto prisilno sredstvo, s katerim opravijo nalogo z najmanjšimi škodljivimi posledicami za osebo, proti kateri ga uporabijo. Pri uporabi prisilnih sredstev morajo policisti spoštovati človekovo osebnost in njegovo dostojanstvo.

Policisti morajo prenehati uporabljati prisilno sredstvo takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bilo uporabljeno.

51.a člen

Sredstva za vklepanje in vezanje sme policist uporabiti, če obstaja sum, da se bo oseba upirala ali samopoškodovala, oziroma če obstaja sum, da bo oseba izvedla napad ali pobegnila.

51.b člen

Plinski razpršilec, fizično silo in palico lahko policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, privedi ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

51.c člen

Za vzpostavitev javnega reda, kadar je ta huje ali množično kršen, smejo policisti, poleg prisilnih sredstev iz prejšnjega člena, uporabiti plinska sredstva in druga sredstva za pasivizacijo, vodni curek, konjenico in posebna motorna vozila.

Plinska sredstva in druga sredstva za pasivizacijo se lahko uporabijo tudi v primerih terorističnih dejanj in ugrabitev ali za prijetje osebe, ki se upira, napada ali drugače onemogoča izvršitev naloge ali neposredno ogroža življenje policista ali koga drugega.

51.č člen

Policist sme uporabiti kot prisilno sredstvo službenega psa z nagobčnikom na vrvici ali brez in brez nagobčnika na vrvici ali brez vrvice.

Službenega psa z nagobčnikom in na vrvici sme policist uporabiti v vseh primerih, ko je dovoljena uporaba plinskega razpršilca, fizične sile ali palice.

Službenega psa z nagobčnikom in brez vrvice sme policist uporabiti za preprečitev bega in prijetje storilca kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, za preprečitev bega osebi, ki je storila prekršek zoper javni red, za odvrnitev napada nase, na koga drugega ali na objekt, ki ga varuje, in za vzpostavitev javnega reda.

Službenega psa brez nagobčnika in na vrvici sme policist uporabiti za vzpostavitev javnega reda, če je z dejanji skupine ljudi ogroženo življenje ali osebna varnost ljudi ali premoženje večje vrednosti, in za prijetje storilca kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Službenega psa brez nagobčnika in brez vrvice sme policist uporabiti, če ne more drugače:

- zavarovati življenja ljudi;
- preprečiti bega osebi, ki je zalotena pri kaznivem dejanju, za katero je po zakonu mogoče izreči kazen zapora 3 let ali več;
- preprečiti bega osebi, ki ji je odvzeta prostost, ali osebi, za katero je izdan nalog za odvzem prostosti, ker je storila kaznivo dejanje, za katero je po zakonu mogoče izreči kazen zapora 3 let ali več;
- odvrniti napada na varovano osebo ali objekt;
- odvrniti od sebe neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje.

51.d člen

Sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev sme policist uporabiti:

- za preprečitev bega s prevoznim sredstvom osebi, zaloteni pri storitvi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- za preprečitev bega s prevoznim sredstvom osebi, ki ji je bila vzeta prostost ali za katero je bil izdan nalog za odvzem prostosti;
- za preprečitev nezakonitega prehoda s prevoznim sredstvom čez državno mejo;

– za preprečitev nadaljnje vožnje s prevoznim sredstvom osebi, ki je bila pred tem najmanj dvakrat pravilno ustavljena in ni upoštevala zakonitega policistovega ukaza;

– za preprečitev nedovoljenega dostopa s prevoznim sredstvom do objekta ali na območje, kjer se zadržuje ali biva varovana oseba;

– za preprečitev nadaljnje vožnje s prevoznim sredstvom osebi, ki se pasivno upira ali ne upošteva zakonitega ukaza policista ali poskuša nadaljevati z vožnjo, pa ne izpolnjuje pogojev za vožnjo.

52. člen

Pri opravljanju nalog sme policist uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače:

– zavarovati življenja ljudi;

– preprečiti bega osebi, ki je zalotena pri kaznivem dejanju, za katero je po zakonu mogoče izreči kazen zapora nad 10 let;

– preprečiti bega osebi, ki ji je odvzeta prostost, ali osebi, za katero je izdan nalog za odvzem prostosti, ker je storila kaznivo dejanje iz prejšnje alineje, če je v nalogu za prijetje, privedbo oziroma spremljanje osebe izrecno določeno, da sme policist uporabiti strelno orožje, če bi taka oseba poskušala pobegniti;

– odvrniti napada na varovano osebo ali varovani objekt;

– odvrniti od sebe neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje.

Preden policist uporabi strelno orožje, mora, kadar okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabil strelno orožje, opozoriti s klicem: »Stoj, policija, streljal bom!« in z opozorilnim strelom.

53. člen

Pri neposrednem opravljanju nalog policije na vodah imajo policisti pravico:

– preveriti zastavo plovila;

– ustaviti plovilo, ga pregledati in preiskati;

– pregledati listine plovila, članov posadke in potnikov;

– uporabiti druga policijska pooblastila, če je to potrebno.

Policisti smejo zasledovati, zajeti in odpeljati k pristojnemu organu plovilo in člane posadke, če obstaja sum, da so bili kršeni predpisi Republike Slovenije, mednarodne pogodbe ali pravila mednarodnega prava.

IV. ZBIRANJE, VARSTVO IN ZAVAROVANJE PODATKOV

54. člen

Policija zbira osebne in druge podatke zaradi opravljanja z zakonom določenih nalog.

Policisti zbirajo osebne in druge podatke neposredno od osebe, na katero se ti podatki nanašajo, in od drugih, ki o tem kaj vedo, ali iz že obstoječih zbirk podatkov.

Policija sme, če je to potrebno zaradi opravljanja z zakonom določenih nalog policije, organom tujih držav ali mednarodnih organizacij, na njihovo zaprosilo ali lastno pobudo, ob pogoju dejanske vzajemnosti, posredovati zbrane osebne in druge podatke.

Pred posredovanjem osebnih podatkov organom iz prejšnjega odstavka policija pridobi zagotovila, da ima država, v katero se podatki iznašajo, urejeno varstvo osebnih podatkov in da bo organ tuje države ali mednarodne organizacije uporabil osebne podatke samo za namene, določene s tem zakonom.

Policija mora zagotoviti, da se v evidenci, iz katere je bil podatek posredovan, zaznamuje, kdaj je bil podatek posredovan, komu in za kakšne namene.

Pri zbiranju osebnih in drugih podatkov od osumljenca lahko policisti, z njegovo pisno privolitvijo, uporabijo poligrafsko testiranje.

Pri zbiranju osebnih in drugih podatkov, namenjenih za dokazovanje prekrškov in kaznivih dejanj ter za identificiranje kršiteljev oziroma storilcev, smejo policisti uporabljati tehnična sredstva za fotografiranje ter video in avdio snemanje.

Pri zbiranju osebnih in drugih podatkov od drugih oseb ali iz obstoječih zbirk podatkov in na način iz prejšnjega odstavka policisti niso dolžni o tem obvestiti osebe, na katero se podatki nanašajo, če bi to onemogočilo ali otežilo izvršitev določene naloge.

55. člen

Če policisti zaradi opravljanja določenih nalog zbirajo osebne in druge podatke o osebah iz že obstoječih zbirk podatkov, so organi, organizacije in drugi subjekti, ki na podlagi zakona in v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo vodijo zbirke podatkov, dolžni na podlagi zahteve brezplačno posredovati policistom zahtevane osebne in druge podatke.

Minister lahko odloči, da smejo v primeru iz prejšnjega odstavka organi, organizacije in drugi subjekti seznaniti osebe, na katere se podatki nanašajo, s posredovanjem podatkov šele po določenem roku, ki pa ne sme biti daljši od petih let.

Določba prejšnjega odstavka velja tudi za seznanitev osebe s seznamom subjektov, ki so jim bili v določenem obdobju posredovani osebni in drugi podatki.

56. člen

Policist mora varovati državno, uradno ali drugo tajnost, s katero se seznanil pri opravljanju nalog. Dolžnost varovanja državne, uradne ali druge tajnosti traja tudi po prenehanju delovnega razmerja policista.

Policist je dolžan varovati tajnost vira prijave, sporočila oziroma pritožbe.

Minister lahko v utemeljenem primeru, kadar to terjajo interesi izvedbe kazenskega postopka in če s tem ne ogroža življenja ali osebne varnosti posameznika, na zahtevo pristojnih organov razreši policista ali posameznika, ki je pomagal policiji pri opravljanju z zakonom določenih nalog, varovanja tajnosti.

57. člen

Minister predpiše organizacijske in logično-tehnične postopke ter ukrepe za zavarovanje osebnih in zaupnih podatkov policije in kriterije ter postopke za določanje zaupnosti podatkov, katerih upravljaec je policija.

58. člen

Za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov policijskih evidenc se uporabljajo določbe zakona o varstvu osebnih podatkov.

59. člen

Policija upravlja zbirke osebnih podatkov (v nadaljnjem besedilu: evidence), ki jih zaradi opravljanja nalog zbirajo, obdelujejo, shranjujejo, posredujejo in uporabljajo policisti.

V zvezi z izvajanjem policijskih pooblastil policija vodi in vzdržuje naslednje evidence:

1. evidenco ovadenih oseb in kaznivih dejanj;
2. evidenco kršiteljev in prekrškov;
3. evidenco iskanih oseb;
4. evidenco identifikacij;
5. evidenco zaznav kaznivih dejanj;
6. evidenco operativnih informacij;
7. evidenco oseb, zoper katere so bila izvedena pooblastila iz 49. člena tega zakona;
8. evidenco DNK preiskav;
9. evidenco dogodkov;
10. evidenco pridržanih in zadržanih oseb;
11. evidenco varnostno preverjenih oseb;
12. evidenco pritožb;
13. evidenco uporabe prisilnih sredstev;
14. evidenco daktiloskopiranih oseb;

- 15. evidenco fotografiranih oseb;
 - 16. evidenco iskanih in najdenih predmetov;
 - 17. evidenco usmerjenega zbiranja obvestil na področju terorizma in mednarodnega organiziranega kriminala;
 - 18. evidenco vstopov in gibanja oseb v varovanih objektih policije in na območju okolišev teh objektov;
 - 19. evidenco izdanih odredb za prepoved približevanja.
- Minister podrobneje predpiše način vodenja policijskih evidenc.

60. člen

Evidenca iz prejšnjega člena vsebujejo naslednje skupne osebne podatke:

- osebno ime;
- rojstne podatke (dan, mesec, leto, kraj);
- EMŠO;
- spol;
- naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča;
- državljanstvo.

61. člen

Poleg skupnih osebnih podatkov vsebujejo posamezne evidences še naslednje podatke:

1. evidenca ovadenih oseb in kaznivih dejanj: vzdevek ali lažno ime, osebni opis, narodnost ovadene osebe, njene družinske in premoženjske razmere, šolsko izobrazbo, poklic in zaposlitev, osebne podatke oškodovancev ter podatke o kaznivem dejanju (vrsta, kraj, čas, način, motiv, opis predmetov kaznivega dejanja, škoda in druge okoliščine izvršitve);
2. evidenca kršiteljev in prekrškov: poklic in zaposlitev storilca, za odgovorno osebo pravne osebe delovno mesto, ki ga zaseda, osebne podatke oškodovancev ter podatke o prekršku (vrsta, kraj, čas, način storitve, motiv, udeleženci in škoda);
3. evidenca iskanih oseb: vzdevek ali lažno ime ter fotografija in osebni opis iskane osebe, njene družinske in premoženjske razmere, šolsko izobrazbo, poklic in zaposlitev;
4. evidenca identifikacij: razlog, kraj, čas in prevozno sredstvo osebe, katere identiteta je bila ugotavljana, ter druge okoliščine ugotavljanja identitete;
5. evidenca zaznav kaznivih dejanj: vzdevek ali lažno ime, narodnost osumljenca, občina rojstva, osebni podatki oškodovancev, prijaviteljev in drugih oseb, ki so dale obvestila o kaznivem dejanju ter podatki o kaznivem dejanju (vrsta, kraj, čas, način, motiv, opis predmetov kaznivega dejanja, škoda in druge okoliščine izvršitve);
6. evidenca operativnih informacij: podatki o ugotovitvah in delovanju policije, vezanih na preprečevanje in raziskovanje kaznivih ravnanj;
7. evidenca oseb, zoper katere so bila izvedena pooblastila iz 49. člena tega zakona: vzdevek ali lažno ime osebe, njene družinske in premoženjske razmere, šolska izobrazba, poklic in zaposlitev, številka pisne odobritve generalnega direktorja policije ali osebe, ki jo on pooblasti, ter podatke o načinu, obsegu in trajanju ukrepov;
8. evidenca DNK preiskav: kraj, čas in razlog odvzema vzorca DNK, ime in priimek osebe, ki je vzorec odvzela in profil odvzetega vzorca DNK;
9. evidenca dogodkov: podatke o dogodku (vrsta, kraj, čas, udeleženci, škoda in druge okoliščine);
10. evidenca pridržanih in zadržanih oseb: podatke o pridržanju oziroma zadržanju (kraj, čas, razlog in videoposnetek pridržanja oziroma zadržanja);
11. evidenca varnostno preverjenih oseb: šolsko izobrazbo, poklic, zaposlitev, predkaznovanost preverjene osebe in razloge, zaradi katerih je bila preverba opravljena, in ugotovitve preverjanja;
12. evidenca pritožb: podatke o policistu, zoper katerega je bila dana pritožba, pritožnikove podatke, podatke o ukrepu, ravnanju ali postopku policije, ki je predmet pritožbe;

13. evidenca uporabe prisilnih sredstev: podatke o policistu, ki je uporabil prisilno sredstvo, identifikacijske podatke o osebi, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo, podatke o dogodku, v katerem je bilo uporabljeno prisilno sredstvo, oceno uporabe prisilnega sredstva, revizijo ocene uporabe prisilnega sredstva;

14. evidenca daktiloskopiranih oseb: vzdevek ali lažno ime, kraj, čas in razlog odvzema prstnih odtisov; na podlagi česa je bila potrjena identiteta osebe, ki so ji bili odvzeti prstni odtisi; ime in priimek osebe, ki je odvzela odtise; odtisi prstov in dlani;

15. evidenca fotografiranih oseb: vzdevek ali lažno ime, fotografijo; osebni opis; kraj, čas in razlog fotografiranja; ime in priimek osebe, ki je opravila fotografiranje;

16. evidenca iskanih in najdenih predmetov: identifikacijske podatke oškodovancev, fotografijo in/ali opis predmeta;

17. evidenca usmerjenega zbiranja obvestil na področju terorizma in mednarodnega organiziranega kriminala: vzdevek in lažno ime osebe, družinske in premoženjske razmere, šolsko izobrazbo, poklic in zaposlitev, podatke o kaznivem dejanju, v zvezi s katerim se zbirajo obvestila, ugotovitve usmerjenega zbiranja obvestil, način obveščanja o ugotovitvah, čas in obseg usmerjenega zbiranja obvestil in podatke o organizacijski enoti oziroma policistu, ki zbira obvestila;

18. evidenca vstopov in gibanja v varovanih objektih policije in na območju okolišev teh objektov: podatki o vstopu v objekt, čas in datum vstopa ter izstopa, videoposnetek in drugi zapisi sistemov tehničnega varovanja objekta policije in okoliša tega objekta;

19. evidenca izdanih odredb za prepoved približevanja: datum in uro izdaje odredbe s povzetkom vsebine odredbe, navedbo sodišča, kateremu je bila odstopljena v presojo, podatke iz odločbe sodišča z rokom trajanja ukrepa, osebne podatke o žrtvi in njegovem morebitnem zakonitem zastopniku, podatke o kršitvah odrejenega ukrepa in ukrepih, podatke centrov za socialno delo in podatke organizacij, ki se vključujejo v razreševanje družinskega nasilja.

62. člen

Posameznik ima pravico vpogleda v svoje podatke v evidencah:

- iz 3., 4., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 18. in 19. točke 59. člena tega zakona takoj po vzpostavitvi evidence;
- iz 1. in 2. točke 59. člena tega zakona po pravnomočni odločitvi o uvedbi kazenskega postopka ali postopka o prekršku; če ta ni uveden, pa po zastaranju pregona;
- iz 5., 7. in 17. točke 59. člena tega zakona po ustavitvi policijske preiskave ali pravnomočni odločitvi o uvedbi kazenskega postopka; če ta ni uveden, pa po zastaranju pregona;
- iz 11. točke 59. člena tega zakona po zaključku postopka sklepanja delovnega razmerja v policiji oziroma postopka razporeditve na dela varovanja določenih oseb in objektov, okolišev in delovnih mest državnih organov, oziroma dovolitve dostopa ali dela pri varovani osebi, organu, objektu, okolišu ali na delovnem mestu;
- iz 6. točke 59. člena tega zakona po arhiviranju podatkov.

Posameznika, za katerega so bili zbrani osebni podatki brez njegove vednosti in niso bili izbrisani, se o tem obvesti, ko to dopušča narava policijskega dela.

63. člen

Podatki se hranijo:

- v evidencah iz 1., 5., 6., 7., 8., 14., 15. in 17. točke 59. člena tega zakona do ustavitve policijske preiskave oziroma zaključka akcije varovanja, ali pravnomočne odločitve o uvedbi kazenskega postopka oziroma postopka o prekršku; če te ni, pa do zastaranja pregona;
- v evidenci iz 3. točke 59. člena tega zakona, dokler trajajo razlogi, zaradi katerih je bilo uvedeno iskanje ali drug zakonit ukrep, vendar najdalj do zastaranja pregona;

– v evidencah iz 4. in 19. točke 59. člena tega zakona eno leto po vnosu podatkov;
– v evidencah iz 9. in 11. točke 59. člena tega zakona tri leta po vnosu podatkov;
– v evidencah iz 2., 10., 12. in 13. točke 59. člena tega zakona dve leti po vnosu podatkov;
– v evidenci iz 16. točke 59. člena tega zakona, dokler trajajo razlogi, zaradi katerih je bilo uvedeno iskanje;
– v evidenci iz 18. točke 59. člena tega zakona dva meseca po vnosu podatkov.

Državno tožilstvo, ki prejme kazensko ovadbo policije, je dolžno odstopiti pristojni policijski enoti odločbo o pravnomočni uvedbi kazenskega postopka, na podlagi katere policija določa roke hrambe v evidenci ovadenih oseb in kaznivih dejanj.

64. člen

Po preteku rokov iz prejšnjega člena se podatki iz policijskih evidenc obravnavajo skladno s predpisi, ki urejajo poslovanje organov javne uprave s stalno zbirko dokumentarnega gradiva oziroma ravnanje z javnim arhivskim gradivom. Dostop do teh podatkov je policistom in pristojnim osebam drugih državnih organov dovoljen le v primeru preiskovanja suma storitve kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali v drugih primerih, določenih z zakonom.

V. DELOVNA RAZMERJA IN POSEBNOSTI UREDITVE S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA, POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

65. člen

Za delavce policije se uporabljajo splošni in posebni predpisi, ki urejajo delovna razmerja, zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavcev, če s tem zakonom ni določeno drugače.

Delavci policije so policisti in drugi delavci, zaposleni v policiji.

66. člen

Policisti so uniformirani ali neuniformirani delavci policije, ki opravljajo naloge policije in imajo pravico in dolžnost izvrševati policijska pooblastila.

Za poklic policista se zahteva najmanj srednja strokovna izobrazba.

Poklic policista se določi z nomenklaturo poklicev, ki je podlaga za oblikovanje izobraževalnih programov.

Policisti imajo službeno izkaznico, s katero izkazujejo pooblaščenost za izvajanje policijskih pooblastil.

Službeno izkaznico izda generalni direktor policije.

Obrazec službene izkaznice in postopek za njeno izdajo predpiše minister.

67. člen

Delovno razmerje za opravljanje nalog v policiji lahko sklene oseba, ki poleg pogojev, določenih v predpisih, ki urejajo sklenitev delovnega razmerja javnih uslužbencev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima ustrezne psihofizične sposobnosti;
2. da ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in da ni bila obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece;
3. da ni v kazenskem postopku zaradi kaznivega dejanja iz prejšnje alineje;
4. da je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji;
5. da je bila varnostno preverjena in da zanjo ne obstaja varnostni zadržek;
6. da ni uveljavljala oziroma da ne uveljavlja pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti;
7. da nima dvojnega državljanstva.

Pogoji iz 1., 6. in 7. točke prejšnjega odstavka se uporabljajo samo za sklenitev delovnega razmerja policista.

Psihofizične sposobnosti iz 1. točke prvega odstavka tega člena se določijo v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

67.a člen

Policija lahko zbere o osebi, s katero želi skleniti delovno razmerje za opravljanje nalog v policiji, z njeno pisno privolitvijo, še podatke, na podlagi katerih se ugotavlja varnostne zadržke za opravljanje nalog v policiji.

Varnostno preverjanje iz prejšnjega odstavka obsega preveritev podatkov, določenih s predpisi za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, za kandidate za policiste tudi po predpisih, ki določajo pogoje za pridobitev orožne listine. Policija preveri tudi ostale podatke, ki jih kandidat za sklenitev delovnega razmerja posreduje policiji v postopku sklenitve delovnega razmerja.

Oseba, za katero se z varnostnim preverjanjem ugotovi obstoj varnostnega zadržka, ne more skleniti delovnega razmerja za opravljanje nalog v policiji. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje varnostnih pogojev za opravljanje del in nalog v policiji.

68. člen

Če je bil delavec policije obsojen zaradi kaznivega dejanja iz druge alineje prvega odstavka prejšnjega člena, mora sodišče pravnomočno sodbo poslati generalni policijski upravi.

Delavcu policije preneha delovno razmerje z dnem, ko generalna policijska uprava na podlagi pravnomočne sodbe izda ugotovitveni sklep o prenehanju delovnega razmerja.

69. člen

Oseba, ki je sklenila delovno razmerje za opravljanje nalog policista, mora v roku, določenem z aktom o sistemizaciji delovnih mest, opraviti izpit za izvajanje policijskih pooblastil.

Vsebinsko in način izvajanja izpita iz prejšnjega odstavka predpiše minister na predlog generalnega direktorja policije.

Osebi, ki ne opravi posebnega izpita iz prejšnjega odstavka, preneha delovno razmerje.

Izpita ne opravlja oseba, ki je uspešno zaključila program izpopolnjevanja in usposabljanja za poklic policist ali osnovno usposabljanje s področja kriminalistike.

69.a člen

Delavec policije je, ne glede na določbe 89. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02 – ZDT-B in 2/04 – ZDSS-1), lahko izjemoma imenovan v policijski ali kriminalistični naziv pod pogojem, da najkasneje v dveh letih od imenovanja v naziv opravi ustrezen strokovni izpit za imenovanje v naziv.

Določba prvega odstavka velja samo ob prvem imenovanju v naziv.

70. člen

Po opravljenem izpitu iz 69. člena tega zakona mora policist dati prisego pred generalnim direktorjem policije.

Prisega se glasi:

»Slovesno prisegam, da bom pri izvajanju nalog policije vestno, odgovorno, humano in zakonito izpolnjeval svoje naloge ter spoštoval človekove pravice in temeljne svoboščine.«

Prisego iz prejšnjega odstavka dajo tudi pomožni policisti.

71. člen

Policist mora opravljati preizkus strokovne usposobljenosti in psihofizičnih zmožnosti najmanj vsaka tri leta (v nadaljnjem besedilu: preizkus).

Policist opravlja preizkus pred komisijo, ki jo imenuje generalni direktor policije.

Policist lahko ponavlja preizkus največ dvakrat zaporedoma.

Če policist preizkusa ne opravi v prvem poskusu, ima pravico do drugega poskusa v roku treh mesecev od dneva prvega poskusa. Če policist preizkusa tudi v drugem poskusu ne opravi, ima pravico do tretjega poskusa v roku treh mesecev od dneva drugega poskusa.

Vsebinsko in kriterije za ugotavljanje strokovne usposobljenosti in psihofizičnih zmožnosti policista ter vsebinsko in potek opravljanja preizkusa določi minister na predlog generalnega direktorja policije.

72. člen

Generalni direktor policije lahko z odločbo odvzame policistu pravico izvajati policijska pooblastila:

– če le-ta uporabi policijska pooblastila v nasprotju s predpisi;

– če ne ravna v skladu z določbo četrtega odstavka 30. člena tega zakona;

– če tretjič ne opravi preizkusa iz prejšnjega člena;

– če opravlja dela iz 83. člena tega zakona.

Generalni direktor policije z odločbo odvzame policistu pravico izvajati policijska pooblastila, če ugotovi, da je policist član politične stranke.

Zoper odločbo iz prvega in drugega odstavka tega člena je dopustna pritožba. O pritožbi odloča minister.

Delavca iz prvega in drugega odstavka tega člena generalni direktor policije razporedi na drugo delovno mesto, ustrežno njegovi strokovni izobrazbi.

Odločba o razporeditvi je dokončna.

Delavcu iz prvega in drugega odstavka tega člena se odvzame službena izkaznica, orožje in uniforma.

73. člen

Policija zagotovi pravno pomoč policistu, zoper katerega je uveden kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja uradnih nalog, ki jih je po oceni policije opravil v skladu s predpisi.

Oceno poda komisija, ki jo imenuje generalni direktor policije za generalno policijsko upravo ali direktor policijske uprave za policijsko upravo.

74. člen

Za začasno ali občasno opravljanje zadev urejanja prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za cestni promet, ter zadev na mejnih prehodih se lahko sklene pogodba z osebo, ki je dopolnila 18 let starosti in izpolnjuje pogoje iz 67. člena tega zakona, razen pogoja odsluženega vojaškega roka.

75. člen

Z osebami iz 67. člena tega zakona se lahko sklene delovno razmerje brez javne objave.

76. člen

Kandidatu, s katerim ni bilo sklenjeno delovno razmerje, policija ni dolžna sporočiti razlogov za svojo odločitev.

77. člen

Zaradi nemotenega opravljanja nalog policije lahko generalni direktor policije začasno razporedi ali napoti policista na delo na določeno območje ali področje dela, vendar najdalj za šest mesecev.

Zaradi nemotenega opravljanja nalog policije lahko direktor policijske uprave začasno napoti policista iz ene v drugo organizacijsko enoto na območju policijske uprave, vendar najdalj za šest mesecev.

Odločba o začasni razporeditvi oziroma napotitvi mora biti policistu vročena najmanj sedem dni pred nastopom dela. Odločba je dokončna.

78. člen

V primerih, ko je policist po službeni potrebi razporejen na nižje vrednoteno delovno mesto, obdrži količnik za izračun plače, ki ga je imel na prejšnjem delovnem mestu.

79. člen

Policist, ki je razporejen ali napoten po službeni potrebi, ima pravico do prevoznih stroškov ali do nadomestila stroškov za ločeno življenje in selitvenih stroškov, če se preseli.

Policistu, ki je razporejen ali napoten po službeni potrebi in se preseli, policija zagotovi ustrezno nastanitev.

80. člen

Policist je lahko, zaradi izvajanja nadzora nad policijo ali zaradi varovanja določenih oseb in objektov, na podlagi njegove pisne privolitve, premeščen na delo v drug državni organ.

Policist, ki je v tem času v delovnem razmerju v drugem državnem organu, je za svoje delo odgovoren predstojniku tega organa. V času začasne razporeditve ima pravice in obveznosti, ki izhajajo iz tega zakona, v obsegu, določenem v sporazumu med državnim organom, kamor je policist začasno razporejen, in policijo.

Po izteku začasne razporeditve ima pravico vrniti se na delo v policijo na delovno mesto, ustrežno njegovi strokovni izobrazbi.

81. člen

Delavci policije so dolžni opravljati delo v posebnih delovnih pogojih, kadar je to potrebno za izvajanje z zakonom določenih nalog.

Posebni delovni pogoji so:

– delo v neenakomernem delovnem času;

– delo v izmenah;

– delo ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dneh;

– delo preko polnega delovnega časa;

– popoldansko in nočno delo;

– pripravljenost za delo v delovnih prostorih, na določenem kraju ali doma;

– delo v deljenem delovnem času.

Delo v neenakomernem delovnem času oziroma v izmenah vključuje opravljanje delovne obveznosti ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dneh ter delo v popoldanskem in nočnem času, s prerazporeditvijo delovnega časa v okviru določene redne mesečne oziroma letne delovne obveznosti.

Delovna mesta, na katerih poteka delo v skladu s prejšnjim odstavkom, se določijo v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

Druge oblike dela v posebnih pogojih se odredijo, če to terjajo varnostne razmere oziroma če je samo tako mogoče opraviti določene naloge, ki jih ni mogoče odlagati, ali pa morajo biti naloge opravljene v določenem roku.

Generalni direktor policije določi primere, v katerih je dovoljeno odrediti delo iz prejšnjega odstavka, in osebe, ki ga lahko odredijo.

82. člen

Pripravljenost za delo je poseben delovni pogoj, pri katerem mora biti delavec policije v pripravljenosti za delo na delovnem mestu, na določenem kraju ali na domu.

Pripravljenost za delo se ne šteje v število ur delovne obveznosti.

Če delavec policije med pripravljenostjo za delo dela, se to število ur šteje v število ur delovne obveznosti delavca policije.

V primeru, ko število opravljenih delovnih ur delavca policije presega število ur njegove mesečne oziroma letne delovne obveznosti, se razlika ur šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

83. člen

Policist ne sme opravljati dela, ki bi ga oviralo pri opravljanju policijskih nalog.

Dela, ki jih policist ne sme opravljati, določi minister.

Za vrednotenje posebnih prepovedi in omejitev iz tega člena vlada določi povečanje osnovne plače policistov.

84. člen

Policisti so dolžni med stavko opravljati naslednje naloge policije:

- varovanje življenja, osebne varnosti ljudi in premoženja;
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj;
- odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in drugih iskanih oseb in njihovo izročanje pristojnim organom;
- varovanje določenih oseb, organov, objektov, okolišev, delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov;
- vzdrževanje javnega reda;
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah;
- varovanje državne meje in opravljanje mejne kontrole;
- opravljanje nalog, določenih v predpisih o tujcih.

Naloge iz prejšnjega odstavka so policisti dolžni opravljati pravočasno, učinkovito in v skladu z navodili predstojnikov.

Delavci policije so med stavko dolžni zagotoviti nemoteno izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena.

Za vrednotenje omejitev, ki izhajajo iz tega člena, vlada določi povečanje osnovne plače delavcev policije.

85. člen

Pri opravljanju dela se v vseh službenih prostorih, razen v prostorih, kjer se uporabljajo ali so uskladiščena sredstva oborožitve ter druga tehnična oprema, uporabljajo splošni predpisi o zagotavljanju varstva pred požarom, varnosti in zdravja delavcev pri delu.

Generalni direktor policije predpiše ukrepe in postopke za zagotavljanje varstva pred požarom, varnosti in zdravja delavcev pri delu na področjih, za katera se ne uporabljajo splošni predpisi.

Generalni direktor policije določi tudi organizacijo in izvajanje varstva pri delu ter odgovorne osebe na področju zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev pri delu.

85.a člen

Če je delavec pod vplivom alkohola, narkotičnih sredstev ali če je v takšnem psihofizičnem stanju, da neposredno ogroža svojo varnost ali varnost drugih, se delavcu prepriča nastop dela ali prepove nadaljevanje opravljanja dela. Prepoved nastopa dela oziroma prepoved nadaljevanja opravljanja dela odredi vodja enote ustno in se zaznamuje v razpored del. Če se v enoti razporeda dela ne vodi, pa se o tem napiše uradni zaznamek.

86. člen

Policistu pripada za vsako začeto leto delovne dobe v policiji nad pet let dodatek na stalnost v višini 0,5% osnovne plače.

V delovno dobo se vštevata tudi delovna doba s statusom pooblaščenega uradne osebe po zakonu o notranjih zadevah (Uradni list SRS, št. 28/80, 38/88, 27/89 in Uradni list RS, št. 19/91, 4/92, 58/93).

Določbi tega člena se uporabljata od 1. 1. 1999.

86.a člen

Javnemu uslužbencu, ki je premeščen na delo v policijo, se za določitev dodatka na stalnost iz prvega odstavka 86. člena, šteje tudi delovna doba v organu iz katerega je premeščen, če je bil po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ iz katerega je premeščen, upravičen do dodatka na stalnost.

87. člen

Delavec policije, ki ima najmanj 30 (moški) oziroma 25 (ženska) let pokojninske delovne dobe, od tega najmanj

15 let s statusom pooblaščenega uradne osebe po zakonu o notranjih zadevah oziroma s statusom policista, in dopolni najmanj 45 (moški) oziroma 40 (ženska) let starosti, ima, v roku šestih mesecev po vložitvi zahteve, pravico do upokojitve.

Pokojnina se mu odmeri v višini 65% pokojninske osnove. Za vsako leto pokojninske dobe nad 30 let (moški) oziroma 25 let (ženska) se mu pokojnina poveča za 2% pokojninske osnove, vendar največ do 85% pokojninske osnove.

88. člen

Policija ima zdravstveno komisijo, ki ocenjuje sposobnost policista za opravljanje dela.

Zdravstveno komisijo imenuje generalni direktor policije in ima pet članov, od katerih so najmanj trije zdravniki.

Policist, ki ga komisija iz prvega odstavka tega člena oceni, da ni sposoben za opravljanje svojega dela, je pa sposoben za drugo delo v policiji, se razporedi na delovno mesto, ki ustreza stopnji njegove strokovne usposobljenosti in zdravstvenemu stanju.

Če je zmanjšana delovna sposobnost posledica opravljanja z zakonom določenih nalog, policist obdrži plačo, ki jo je prejemal na prejšnjem delovnem mestu, če je to zanj ugodneje.

Po razporeditvi iz tretjega odstavka se zadeva odstopi v nadaljnji postopek pristojni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaradi priznanja pravic iz invalidskega zavarovanja.

Če komisija iz prvega odstavka tega člena oceni, da policist ni sposoben za opravljanje svojega ali drugega dela v policiji, pošlje zadevo v nadaljnji postopek pristojni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaradi priznanja pravic iz invalidskega zavarovanja.

89. člen

Policija zavaruje policiste za primer nesreče pri delu, katere posledica je smrt ali trajna izguba splošne delovne zmožnosti, če opravljajo delo, ki je zdravju in življenju posebno nevarno.

Delovna mesta, na katerih so policisti zavarovani, so določena v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

90. člen

Policist, ki ni zavarovan po določbah prejšnjega člena, ima poleg pravic iz invalidskega zavarovanja za primer nesreče pri delu, posledica katere je smrt ali trajna izguba splošne delovne zmožnosti, še pravico do posebne odškodnine.

Posebna odškodnina znaša največ 100% zavarovalne vsote, določene na podlagi prejšnjega člena. V primeru smrti znaša posebna odškodnina 100% zavarovalne vsote iz prejšnjega člena, v primeru trajne izgube splošne delovne zmožnosti pa je višina posebne odškodnine odvisna od odstotka trajne izgube splošne delovne zmožnosti. V primeru policistove smrti pripada posebna odškodnina njegovi družini oziroma zakoncu.

Višino in način izplačevanja posebne odškodnine iz prejšnjega odstavka določi generalni direktor policije.

91. člen

Za policista, ki pri opravljanju svojega dela izgubi življenje, poravna policija stroške pogreba v kraju, ki ga določijo svojci.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima družina oziroma zakonec policista pravico do enkratne denarne pomoči, in sicer najmanj v višini skupnega zneska plač, ki jih je v zadnjih šestih mesecih prejel ta policist, ter največ v višini skupnega zneska plač, ki jih je v zadnjih desetih mesecih prejel ta policist. O višini enkratne denarne pomoči odloča generalni direktor policije.

Denarna pomoč se izplača poleg odpravnine.

92. člen

Policist prejema med začasno zadržanostjo zaradi bolezni, nesreče pri delu in v drugih primerih, določenih s predpisi o zdravstvenem varstvu, razen v primerih začasne zadržanosti zaradi nesreče izven dela ali zaradi nege družinskega člana, ko prejema nadomestilo plače po splošnih predpisih, nadomestilo plače v višini plače za polni delovni čas brez dodatkov za delo v posebnih pogojih.

93. člen

Policistom, ki obvladajo posebna znanja in veščine, za katere se še dodatno usposablajo in jih potrebujejo pri opravljanju policijskih nalog, in policistom, ki opravljajo posebno nevarne naloge, pripadajo dodatki za posebna znanja in veščine ter za nevarnost.

Minister določi vrsto posebnih znanj in veščin ter nalog iz prejšnjega odstavka.

Povišanje osnovne plače za posamezna delovna mesta določi minister v aktu o sistemizaciji delovnih mest.

94. člen

Za posamezna delovna mesta, ki zahtevajo specifična strokovna znanja ali posebno izurjenost in so posebnega pomena za učinkovito delovanje policije, lahko vlada, na predlog ministra, izjemoma določi višji količnik, kot ga določa splošni predpis.

94.a člen

Mnenja sindikata, ki se nanašajo na organizacijo policije, njeno opremljenost, delovanje, pripravljenost in akte vodenja, so za generalnega direktorja policije ter vodje notranjih organizacijskih enot policije neobvezna.

Ne glede na prejšnji odstavek sindikat daje mnenje k elementom, ki so podlaga za določitev plače delavcem v policiji in o primerljivosti s plačami v javnem sektorju.

Če je z zakonom ali pogodbo med policijo in reprezentativnim sindikatom določeno, da mora generalni direktor policije pred odločitvijo pridobiti mnenje reprezentativnega sindikata, pa ne gre za primere iz prvega odstavka tega člena, mora generalni direktor policije poslati predlog odločitve ali akta v mnenje sindikatu in določiti razumen rok za oblikovanje mnenja, ki praviloma ne sme biti krajši kot 8 dni. Če generalni direktor policije ne uskladi predloga odločitve z mnenjem sindikata, lahko o zadevi odloči, sprejme neusklajeno odločitev, vendar mora pisno obrazložiti razloge, zaradi katerih ni bilo upoštevano mnenje sindikata in s tem seznaniti sindikat. Enako ravna generalni direktor policije tudi v primeru, ko predlaga akt v sprejem ministru.

Pogoji za delovanje sindikata in sindikalnih zaupnikov v policiji se urejajo s pogodbo, ki jo skleneta policija in reprezentativni sindikat.

Reprezentativni sindikat po tem zakonu je sindikat v policiji, v katerega je včlanjenih najmanj 15% zaposlenih v policiji, če zakon ne določa drugače.

Za čas opravljanja profesionalne funkcije v sindikatu, policist nima pravic, ki izhajajo iz statusa policista. V tem času prejema 100% nadomestilo plače, ki je določeno z višino osnovne plače na delovnem mestu, na katerem je pred nastopom poklicnega opravljanja sindikalne funkcije delal in dodatek na delovno dobo.

VI. DISCIPLINSKA IN ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

95. člen

Delavec policije je lahko začasno odstranjen z dela ali z delovnega mesta, če je zaloten pri hujši kršitvi delovnih obveznosti in dolžnosti ali če je zoper njega uveden kazenski postopek za kazniva dejanja, navedena v 67. členu tega zakona, ali se zahteva uvedba postopka zaradi hujše kršitve delovnih

obveznosti in dolžnosti, za katero se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

O začasni odstranitvi z dela ali z delovnega mesta odloči generalni direktor policije ali delavec, ki ga on pooblasti.

Policistu, ki je začasno odstranjen z dela ali z delovnega mesta, se med trajanjem začasne odstranitve z dela ali z delovnega mesta odvzmeta službena izkaznica in orožje.

96. člen

Disciplinski postopek je javen.

Organ, ki vodi postopek, lahko odloči, da poteka disciplinski postopek brez navzočnosti javnosti, kadar se v postopku obravnavajo zadeve, ki pomenijo državno, uradno ali drugo tajnost.

97. člen

O disciplinski odgovornosti delavcev policije na prvi stopnji odloča:

- generalni direktor policije ali delavec, ki ga on pooblasti za delavce generalne policijske uprave;
- direktor policijske uprave ali delavec, ki ga on pooblasti za delavce policijske uprave in policijskih postaj.

98. člen

Lažje kršitve delovnih obveznosti in dolžnosti delavcev policije so poleg kršitev, navedenih v splošnih predpisih, ki veljajo za delavce v državnih organih, še naslednje kršitve:

- nepravilen in nevljuden odnos do drugih delavcev policije;
 - nepravočasno, nevestno ali malomarno opravljanje dela brez hujših posledic;
 - nepravilno in malomarno nošenje uniforme in drugih uradnih označb ali drugo obnašanje, ki škoduje ugledu policije;
 - oteževanje ali motenje dela drugih delavcev.
- Za kršitve iz prejšnjega odstavka se lahko izreče javni opomin ali denarna kazen.

99. člen

Hujše kršitve delovnih obveznosti in dolžnosti delavca policije so poleg kršitev, navedenih v splošnih predpisih, ki veljajo za delavce v državnih organih, še naslednje kršitve:

- neopravičen izostanek z dela, če to povzroči hujše posledice za delo policije;
- nezakonita pridobitev premoženjske ali nepremoženjske koristi zase ali za drugega ter sprejemanje daril in drugih ugodnosti v zvezi z delom;
- prihod na delo v vinjenem stanju ali uživanje alkohola oziroma drugega narkotičnega sredstva med delom, ki zmanjšuje zmožnost za delo;
- opustitev dejanja ali dejanje, storjeno pod vplivom alkohola oziroma drugega narkotičnega sredstva, ki zmanjšuje zmožnost za delo in škoduje ugledu policije;
- odklonitev preizkusa alkoholiziranosti ali strokovnega pregleda, s katerim se ugotavlja prisotnost alkohola oziroma drugega narkotičnega sredstva, ki zmanjšuje zmožnost za delo;
- vsako dejanje, ki ima znake katerega od kaznivih dejanj iz druge alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona, ali hujše kršitve predpisov o javnem redu;
- dejanje ali obnašanje, ki škoduje ugledu policije;
- povzročanje pretepa ali nereda v delovnem času ali v delovnem okolju.

Za kršitve iz prejšnjega odstavka se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Prisotnost alkohola oziroma drugega narkotičnega sredstva, ki zmanjšuje zmožnost za delo, se ugotavlja z alkotestom ali s strokovnim pregledom.

100. člen
(prenehal veljati)

VII. IZOBRAŽEVANJE, IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE

101. člen

Generalna policijska uprava skrbi za načrtovanje in izvajanje izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za potrebe policije.

V programe izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja se lahko vključujejo tudi zunanji udeleženci na podlagi sklenjene pogodbe.

102. člen

Za izobraževanje se smiselno uporabljajo določbe šolske zakonodaje, če ni s tem zakonom določeno drugače.

103. člen

Izobraževanje poteka po javno veljavnih programih izobraževanja odraslih za pridobitev poklica, javno veljavnih izobraževalnih programih za pridobitev višje strokovne izobrazbe, ter po programih poklicnega izpopolnjevanja in usposabljanja ter specializacije.

104. člen

Izobraževanje po prejšnjem členu se izvaja v policijski akademiji.

Za izvajanje posameznih izobraževalnih programov v policijski akademiji se oblikujeta organizacijski enoti:

- šola za policiste in
- višja strokovna šola.

105. člen

Policijska akademija je notranja organizacijska enota generalne policijske uprave.

106. člen

(črtan)

107. člen

Izobraževalne programe iz 103. člena tega zakona sprejme minister na predlog strokovnega sveta.

Izobraževalni programi pridobijo javno veljavnost z dnem objave v posebni publikaciji.

108. člen

(črtan)

109. člen

Izpopolnjevanje in usposabljanje policistov lahko izvajajo tudi druge organizacijske enote policije po programih, ki jih predpiše generalni direktor policije.

Delavci policije se vključujejo tudi v druge organizirane oblike izobraževanja, ki jih izvajajo zunanje ustanove.

110. člen

Generalna policijska uprava s kandidati za izobraževanje sklene pogodbo, v kateri se določijo medsebojne pravice in obveznosti.

Medsebojne pravice in obveznosti z udeleženci izpopolnjevanja in usposabljanja se določijo z odločbo o napotitvi.

111. člen

Nadzor nad izvajanjem izobraževanja izvaja šolska inšpekcija.

112. člen

Za izobraževanje po javno veljavnem študijskem programu za pridobitev visoke strokovne izobrazbe se ustanovi visokošolski zavod.

Akt o ustanovitvi sprejme Državni zbor Republike Slovenije.

VIII. POMOŽNA POLICIJA

113. člen

Pripadnik pomožne policije je državljan, ki je sklenil pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji in je usposobljen za izvajanje policijskih nalog. V času opravljanja službe v policiji ima vsa policijska pooblastila.

Kandidat za pomožnega policista je oseba na osnovnem usposabljanju.

V pomožni policiji lahko sodelujejo ženske in moški od dopolnjenega 18. leta starosti do konca koledarskega leta, v katerem dopolnijo ženske 40 let, moški pa 50 let, in ki izpolnjujejo pogoje iz 67. člena tega zakona ter imajo najmanj triletno poklicno izobrazbo.

114. člen

(črtan)

115. člen

Usposabljanje za opravljanje nalog v pomožni policiji je osnovno, nadaljevalno in dopolnilno.

Izbira kandidatov za osnovno usposabljanje se opravi na podlagi potreb policije.

Dolžina osnovnega usposabljanja ne sme biti krajša od štirih mesecev. S kandidatom za pomožnega policista se za čas osnovnega usposabljanja sklene začasna pogodba.

S kandidati, ki so uspešno opravili osnovno usposabljanje, se praviloma sklene pogodba o prostovoljni službi v pomožni policiji za obdobje najmanj petih let.

Med osnovnim usposabljanjem kandidati ne morejo samostojno izvajati policijskih pooblastil.

Nadaljevalna in dopolnilna usposabljanja se organizirajo za pomožne policiste, ki so sklenili pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji.

Generalni direktor policije predpiše programe usposabljanj iz prvega odstavka tega člena in ureja druge pogoje za izvajanje usposabljanj.

116. člen

Kandidat in pomožni policist imata med usposabljanjem in izvajanjem nalog policije pravico do prejemkov, povračil, odsotnosti ter druge pravice in dolžnosti, ki jih ta zakon določa za policiste. V času trajanja pogodbe pomožni policisti prejemajo plačilo za pripravljenost.

Kandidatom in pomožnim policistom med usposabljanjem in med izvajanjem nalog iz prvega odstavka tega člena pogodba o zaposlitvi ne preneha veljati in je delodajalec ne sme odpovedati.

Po opravljenem usposabljanju in opravljenih nalogah policije se kandidat in pomožni policist takoj, najkasneje pa v dveh delovnih dneh, vrne k delodajalcu, kjer ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

Urejanje pogodbenih razmerij med kandidati in pomožnimi policisti ter policijo ni vezano na soglasje delodajalcev. Policija z načrtom usposabljanja kandidata za pomožnega policista in pomožnega policista pisno seznanji delodajalca do 31. marca v tekočem letu.

Vlada podrobneje določi splošne pogoje za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji, načine izvajanja nalog, merila za izbor kandidatov, nadomestila, druge prejemke, odsotnost in povračila ter pravice in dolžnosti pomožnih policistov in kandidatov za pomožne policiste, višino

plačila za pripravljenost ter razloge za prenehanje in odpoved pogodbe.

117. člen
(črtan)

118. člen

Pomožni policisti sklenejo pogodbe o prostovoljni službi v skladu z aktom o organizaciji pomožne policije.

Pomožni policisti na usposabljanju in pri opravljanju nalog policije nosijo policijsko uniformo in imajo enake pravice, dolžnosti in pooblastila kot policisti.

119. člen

Pomožni policisti se morajo odzvati na poziv za izvajanje nalog policije v naslednjih primerih:

- ob naravnih in drugih nesrečah;
- za zavarovanje državne meje;
- v drugih primerih, ko je huje ogrožena notranja varnost;

– ko je treba nadomestiti angažiranje velikega števila aktivnih policistov pri izvajanju nalog visokega varnostnega rizika;

- v primerih iz 17. člena tega zakona.

O uporabi pomožne policije iz prejšnjega odstavka odloči minister na predlog generalnega direktorja policije.

Pomožni policist je na usposabljanje oziroma opravljanje nalog policije, razen za primere iz pete alineje prvega odstavka tega člena, lahko v istem koledarskem letu poklican za dobo do enega meseca.

V primerih iz prvega odstavka lahko minister odloči tudi o izročitvi vozil, strojev, objektov in drugih sredstev na podlagi materialne dolžnosti.

120. člen
(črtan)

121. člen
(črtan)

122. člen
(črtan)

123. člen
(črtan)

124. člen

Policija vodi evidenco kandidatov in pomožnih policistov ter evidenco obveznikov materialne dolžnosti.

Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke: ime in priimek, enotno matično številko, rojstni datum in kraj, stalno in začasno prebivališče, zdravstveno stanje, šolsko izobrazbo, zaposlitev, poklic, strokovno usposobljenost za opravljanje nalog v pomožni policiji, znanja, pomembna za sklepanje pogodbe in njegovo razporejanje v skladu z organizacijo in sistemizacijo policije, o sklenitvi in prekinitvi pogodbe, napredovanjih in prejetih priznanjih ter bivanju v tujini, ki traja več kot tri mesece.

Kandidat ali pomožni policist mora policiji najkasneje v 15 dneh sporočiti spremembo podatkov iz prejšnjega odstavka, ki je pomembna za urejanje njegovega statusa oziroma bi lahko vplivala na pravice in obveznosti strank iz pogodbe.

Evidenca obveznikov materialne dolžnosti se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje materialne dolžnosti.

Vsakdo ima pravico do vpogleda v osebne podatke, ki jih o njem vodi policija na podlagi prejšnjih odstavkov.

Upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, ki vodi zbirke osebnih podatkov o vojaških obveznikih, je dolžan dati

policiji osebne podatke o vojaških obveznikih-kandidatih za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji.

IX. PRIZNANJA

125. člen

Za širjenje varnostne kulture, za zasluge in prispevek k razvijanju in krepitvi varnosti, za pomoč policiji ali za sodelovanje in pomoč v posameznih varnostnih akcijah se policistom, drugim delavcem policije ali organizacijskim enotam policije, pomožnim policistom, dijakom in študentom podeljujejo priznanja.

Priznanja iz prejšnjega odstavka se podeljujejo tudi državnim organom, lokalnim skupnostim, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom in drugim pravnim osebam ter društvom in posameznikom.

Vrste priznanj in postopek podeljevanja določi minister na predlog generalnega direktorja policije.

X. ZAŠČITA UNIFORME, POLOŽAJNIH OZNAK IN SIMBOLOV

126. člen

Državni organi, gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, društva ter druge pravne in fizične osebe ne smejo reproducirati ali uporabljati uniforme in oznak, ki so po barvi, kroju, označbah nazivov in posebnih označbah enake ali podobne uniformi in položajnim oznakam ali simbolom policije, ter reproducirati in uporabljati v prometu vozil, ki so po grafični podobi enaka vozilom in drugim prevoznim sredstvom policije.

Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev.

Odgovorna oseba pravne osebe ali državnega organa oziroma fizična oseba, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev.

Predmeti, ki so bili izdelani ali uporabljeni v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, se odvzamejo.

126.a člen

(prenehal veljati)

Zakon o policiji – ZPol (Uradni list RS, št. 49/98) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

127. člen

Ministrstvo mora uskladiti organizacijo in delo z določbami tega zakona najkasneje v roku enega leta od njegove uveljavitve.

128. člen

Do sprejema predpisov, ki bodo urejali štetje zavarovalne dobe s povečanjem, se za policiste, določene v aktu o sistemizaciji delovnih mest, uporabljajo določbe 99. člena zakona o notranjih zadevah in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94 in 7/96).

129. člen

Delavec ministrstva, ki na dan uveljavitve tega zakona izpolnjuje pogoje iz 87. člena tega zakona, ima v obdobju šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona pravico do upokojitve po 87. členu tega zakona.

Delavci ministrstva so policisti, delavci policije in drugi delavci, zaposleni v ministrstvu.

130. člen

Do sprejema predpisa, ki bo urejal položaj javnih uslužbencev, se za delavce policije uporabljajo določbe 136. člena zakona o notranjih zadevah.

131. člen

Akt o ustanovitvi iz 112. člena tega zakona sprejme Državni zbor Republike Slovenije v dveh letih po uveljavitvi tega zakona.

Do sprejetja akta o ustanovitvi iz prejšnjega odstavka izvaja študijski program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe s področja varnosti in notranjih zadev Visoka policijsko-varnostna šola.

132. člen

Pogodbe, sklenjene z učenci, ki se izobražujejo v Srednji policijski šoli na podlagi zakona o notranjih zadevah, ostanejo z dnem uveljavitve tega zakona v veljavi.

133. člen

Policijska enota, ki opravlja naloge varovanja Državnega zbora Republike Slovenije, do oblikovanja posebne službe za notranje varovanje državnega zbora opravlja svoje naloge v skladu z internimi akti državnega zbora ter na način in v skladu s pravili policijske stroke.

134. člen – upoštevan
ZPol-C

(črtan)

135. člen

Republika Slovenija določi Nacionalni program preprečevanja in zatiranja kriminalitete v Republiki Sloveniji.

136. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o evidencah s področja javne varnosti (Uradni list RS, št. 32/93).

137. člen

Do izdaje novih predpisov ostanejo veljavni naslednji predpisi, izdani na podlagi zakona o notranjih zadevah, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona:

- uredba o nazivih, označbah funkcij, barvi in emblemu na službenih vozilih milice ter o oborožitvi in posebni opremi delavcev milice (Uradni list SRS, št. 9/87, 29/88 in Uradni list RS, št. 8/90, 27/91 in 36/92);
- uredba o priznanjih organov za notranje zadeve (Uradni list RS, št. 11/91);
- uredba o določitvi oseb in objektov, ki jih varujejo organi za notranje zadeve, in o opravljanju nalog varovanja (Uradni list RS, št. 38/92, 48/93 in 68/96);
- odlok o ustanovitvi uprav za notranje zadeve v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/91);
- navodilo o uporabi prisilnih sredstev (Uradni list SRS, št. 25/81 in Uradni list RS, št. 79/94, 3/95 in 22/98);
- pravilnik o službeni izkaznici pooblaščenih uradnih oseb organov za notranje zadeve (Uradni list RS, št. 36/92 in 47/97);
- odredba o delih, ki niso združljiva z naravo dejavnosti organov za notranje zadeve (Uradni list RS, št. 35/95);
- sklep o določitvi dneva slovenske policije (Uradni list RS, št. 28/92);
- pravilnik o določanju zaupnih podatkov in o varovanju zaupnih in osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 8/93).

Delavci ministrstva, ki opravljajo naloge iz 3., 6. in 9. člena tega zakona, postanejo delavci policije z dnem uveljavitve akta o sistemizaciji delovnih mest v policiji.

Določbe 95., 96., 97., 98., 99. in 100. člena tega zakona se pričnejo uporabljati z dnem uveljavitve akta o sistemizaciji delovnih mest v policiji. Disciplinski postopki, ki so se pričeli pred uveljavitvijo akta o sistemizaciji delovnih mest v policiji, se dokončajo po postopku, ki je veljal pred uveljavitvijo zakona o policiji.

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se preneha uporabljati 2. točka prvega odstavka 150. člena zakona o kazenskem postopku.

138. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o notranjih zadevah, razen določb 99. in 136. člena, ki prenehata veljati z dnem uveljavitve predpisa o štetju zavarovalne dobe s povečanjem oziroma predpisa, ki bo urejal položaj javnih uslužbencev.

139. člen

Za Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in za Obveščevalno-varnostno službo Ministrstva za obrambo veljajo do sprejetja ustreznega zakona določbe zakona o notranjih zadevah, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

140. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o dopolnitvi Zakona o policiji – ZPol-A (Uradni list RS, št. 93/01) vsebuje naslednjo končno določbo:

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji – ZPol-B (Uradni list RS, št. 79/03) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

61. člen

V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona je treba uskladiti akt o sistemizaciji ministrstva, v katerem se sistemizirajo delovna mesta v organizacijski enoti ministrstva za usmerjanje in nadzor policije, na katerih imajo uslužbenci policijska pooblastila, v skladu s 3. členom tega zakona (2.b člen zakona).

62. člen

Predpisi ministra morajo biti izdani:

- akt iz 2. člena tega zakona (2. člen zakona) v 12 mesecih,
- akt iz 4. člena tega zakona (3. člen zakona) v 6 mesecih,
- akt iz 15. člena tega zakona (28. člen zakona) v 6 mesecih,
- akt iz 20. člena tega zakona (39.a člen zakona) v 12 mesecih,
- akt iz 22. člena tega zakona (49.a člen zakona) v 6 mesecih in
- akt iz 30. člena tega zakona (59. člen zakona) v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

63. člen

V drugih zakonih in predpisih uporabljeni izraz »rezervna sestava policije« pomeni isto kot »pomožna policija«, v skladu s tem zakonom.

64. člen

Rezervna sestava policije se preoblikuje v pomožno policijo najkasneje do konca leta 2010.

Določbe VIII. poglavja zakona, ki urejajo rezervno sestavo policije, se uporabljajo najdlje do 31. 12. 2010, določbe tega zakona o pomožni policiji pa se uporabljajo od dneva njegove uveljavitve dalje.

Pomožni policisti, ki so se usposobili po programu usposabljanja pomožnih policistov, izpolnjujejo pogoje za sklenitev pogodbe iz 52. člena tega zakona (113. člen zakona).

65. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji – ZPol-C (Uradni list RS, št. 50/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

7. člen

Ne glede na določbe 89. in 193. člena Zakona o javnih uslužbencih morajo delavci, ki so bili imenovani v policijski ali kriminalistični naziv do uveljavitve tega zakona, opraviti strokovni izpit za imenovanje v naziv do 1. 7. 2007, sicer jim preneha delovno razmerje.

Določba prejšnjega odstavka velja samo ob prvem imenovanju v naziv.

8. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

4400. Zakon o poštinih storitvah (ZPSto-1-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o poštinih storitvah, ki obsega:

– Zakon o poštinih storitvah – ZPSto-1 (Uradni list RS, št. 42/02 z dne 15. 5. 2002),

– Zakon o javnih agencijah – ZJA (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 30. 5. 2002) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o poštinih storitvah – ZPSto-1A (Uradni list RS, št. 37/04 z dne 15. 4. 2004).

Št. 326-08/94-6/8

Ljubljana, dne 17. junija 2004.

EPA 1367-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

ZAKON
O POŠTINIH STORITVAH
(uradno prečiščeno besedilo)
(ZPSto-1-UPB1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon določa pogoje in postopek za izvajanje poštinih storitev, ureja zagotavljanje in izvajanje univerzalne poštne storitve, uvaja pogoje za dostopnost do javnega poštnega omrežja in izdajanje poštinih vrednotnic, določa organizacijo in delovanje Agencije za telekomunikacije, radiodifuzijo in pošto Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) v delu, ki se nanaša na poštne storitve, določa pravice in obveznosti izvajalcev in uporabnikov poštinih storitev ter ureja druga vprašanja povezana s poštino dejavnostjo.

2. člen

(pojmi)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Direktna pošta je oglaševalsko, marketinško in drugo reklamno sporočilo, ki je enako po vsebini, razlikuje pa se v naslovnem imenu, naslovu in identifikacijski številki ter je poslano najmanj desetim naslovnikom. Računi, fakture, finančni izpiski in druga vsebinsko neenaka sporočila niso direktna pošta. Poštna pošiljka, ki je znotraj istega ovitka kombinirana z drugimi pošiljkami, ni direktna pošta.

2. Izmenjava dokumentov je storitev, s katero tretja oseba zagotavlja zaključeni skupini naročnikov sredstva, vključno s prostori in prevoznimi sredstvi, s pomočjo katerih ti naročniki medsebojno izmenjujejo poštne pošiljke.

3. Izvajalec poštinih storitev je vsak izvajalec, ki je registriran za izvajanje poštinih storitev in je o tem obvestil agencijo oziroma ima za to ustrezno dovoljenje.

4. Izvajalec univerzalne poštne storitve je izvajalec poštinih storitev, ki v skladu s tem zakonom izvaja univerzalno poštino storitev.

5. Javno poštino omrežje so objekti in druge točke dostopa, naprave ter mobilna in druga sredstva, ki so medsebojno povezana v enotno tehnično in tehnološko celoto vključno z vsemi vrstami sredstev, ki jih uporablja izvajalec univerzalne poštne storitve.

6. Mednarodni poštini promet je prenos poštinih pošiljk iz druge države ali vanjo. Če je tako določeno s predpisi nad državne organizacije, katere članica je Republika Slovenija, prenos poštne pošiljke iz držav članic te organizacije in vanje ni mednarodna pošta.

7. Poštne celine so dopisnice in ovitki, ki imajo natiskano znamko ali namesto znamke besedilo kot potrdilo, da je plačana poštšina za ustrezno cenovno stopnjo dopisnice oziroma ovitka.

8. Poštna pošiljka je pošiljka, ki je naslovljena v končni obliki, to je v takšni, v kakršni jo bo prenesel izvajalec poštinih storitev. Poleg poštinih pošiljk korespondence, takšne pošiljke vključujejo še na primer knjige, kataloge, časopise, periodični tisk, poštne pakete, ki vsebujejo blago s komercialno vrednostjo ali brez nje.

9. Poštna pošiljka korespondence je vrsta komunikacije v pisni obliki na kakršnemkoli fizičnem mediju, ki ga je potrebno prenesti in vročiti na naslov, ki ga je navedel pošiljatelj v sami poštini pošiljki korespondence ali na ovitku. Knjige, katalogi, časopisi in periodični tisk se ne štejejo za poštino pošiljko korespondence.

10. Poštna pošiljka s potrdilom je poština storitev, pri kateri prejme uporabnik poštinih storitev dokazilo o poslani oziroma vročeni poštini pošiljki.

11. Poštne storitve so storitve prenosa poštних pošiljk v notranjem in mednarodnem poštнем prometu ter druge storitve opredeljene v splošnem aktu o nomenklaturi poštних storitev. Za izvajanje poštних storitev se ne šteje prenos poštних pošiljk od pošiljatelja do naslovnika direktno brez usmerjanja (kurirska storitev).

12. Poštne vrednotnice so poštne znamke in poštne celine.

13. Prenos pomeni sprejem, usmerjanje, prevoz in vročitev poštne pošiljke.

14. Priporočena poštna pošiljka je poštna storitev, ki nudi po enotni tarifi garancijo proti izgubi, izropanju, kraji ali poškodbam in omogoča, da uporabnik poštних storitev na svojo zahtevo pridobi dokaz o vročitvi te pošiljke.

15. Plačilo agenciji po tem zakonu pomeni povračilo za stroške delovanja agencije na področju poštних storitev.

16. Sprejem pomeni prevzem poštne pošiljke, ki je bila oddana na točki dostopa.

17. Točke dostopa do javnega poštnega omrežja so fizični objekti in naprave, vključno s poštными nabiralniki na javnih mestih ali v prostorih izvajalcev univerzalne poštne storitve, kjer lahko uporabniki poštних storitev oddajo poštne pošiljke v javno poštno omrežje.

18. Uporabnik poštних storitev je vsaka fizična ali pravna oseba, ki uporablja poštne storitve kot pošiljatelj ali naslovník.

19. Vrednostna poštna pošiljka je poštna storitev, ki zavaruje poštno pošiljko v primeru izgube, izropanja, kraje ali poškodbe do vrednosti, ki jo navede sam pošiljatelj.

20. Vročevalc je oseba, ki mora vročati poštno pošiljko v skladu z zakonom.

II. POŠTNE STORITVE

1. Univerzalna poštna storitev

3. člen

(univerzalna poštna storitev)

(1) Univerzalna poštna storitev je trajno, redno in nemoteno izvajanje s tem zakonom določenih poštних storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije po cenah, ki so dostopne za vse uporabnike poštних storitev.

(2) Kot univerzalna poštna storitev se izvajajo naslednje poštne storitve:

1. prenos poštних pošiljk do mase 2 kg,
2. prenos poštних paketov do mase 20 kg,
3. storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in
4. prenos poštних pošiljk za slepe in slabovidne.

(3) Univerzalna poštna storitev se izvaja tako v notranjem kot mednarodnem poštнем prometu.

(4) Dimenzije, oprema in druge lastnosti poštних pošiljk iz drugega odstavka tega člena morajo ustrezati določilom aktov Svetovne poštne zveze, ki veljajo v Republiki Sloveniji.

(5) Minister, pristojen za pošto (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše kakovost in način izvajanja univerzalne poštne storitve.

(6) Agencija s splošnim aktom določi raven dostopne cene univerzalne poštne storitve.

4. člen

(zagotavljanje univerzalne poštne storitve)

(1) Republika Slovenija v javnem interesu zagotavlja, da izvajalec univerzalne poštne storitve vsem uporabnikom poštних storitev na njenem celotnem ozemlju pod enakimi pogoji trajno, redno in nemoteno izvaja univerzalno poštno storitev, ki jo sme prekiniti le v primeru višje sile ali v razmerah, ki predstavlja nevarnost za vročevalca.

(2) Z univerzalno poštno storitvijo se vsem uporabnikom poštних storitev zagotavlja vsak delovni dan, vendar ne manj kot petkrat tedensko, najmanj en sprejem in ena vročitev poštних pošiljk iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) Pogostost sprejema in vročitve se v primeru povečanega števila dela prostih dni lahko sorazmerno zmanjša.

(4) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena lahko glede na geografske okoliščine agencija s splošnim aktom določi izjeme pri izvajanju univerzalne poštne storitve.

(5) Izvajalec univerzalne poštne storitve je dolžan prenesti poštne pošiljke iz prvega odstavka 8. člena tega zakona tudi, če poštna storitev ni plačana ali je premalo plačana, vendar lahko zavrne prenos večjih količin takšnih poštних pošiljk. Stroške izvedene poštne storitve plača ob vročitvi take poštne pošiljke naslovník. Kolikor naslovník noče plačati izvedene poštne storitve, se plačilo poštne storitve izterja od pošiljatelja ob vrnitvi poštne pošiljke pošiljatelju.

(6) Izvajalec univerzalne poštne storitve mora vsaj enkrat letno objaviti dovolj natančne in posodobljene informacije o posameznih lastnostih univerzalne poštne storitve, še posebej o splošnih pogojih, cenah in kakovosti univerzalne poštne storitve. Te informacije mora izvajalec univerzalne poštne storitve objaviti na svojih spletnih straneh in v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštних storitev. Kadar se izvajalec univerzalne poštne storitve v teh informacijah sklicuje na tehnične standarde, se mora sklicevati na standarde s področja poštних storitev, ki so objavljeni v Uradnem listu Evropskih skupnosti.

(7) Agencija objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na svoji internetni strani izvajalca univerzalne poštne storitve ter obseg njegovih pravic in obveznosti.

5. člen

(stavka)

(1) Izvajalec univerzalne poštne storitve mora v primeru stavke zagotoviti prenos poštних pošiljk, ki se uporabljajo v sodnih postopkih, upravnih postopkih in postopkih zaradi prekrška ter priporočenih poštних pošiljk za potrebe obrambe, zaščite in reševanja.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka mora izvajalec univerzalne poštne storitve opraviti tudi prenos tistih priporočenih in vrednostnih poštних pošiljk, ki so bile sprejete pred začetkom stavke.

6. člen

(nadomestilo za izvajanje univerzalne poštne storitve)

(1) Izvajalec univerzalne poštne storitve je upravičen do nadomestila za izvajanje univerzalne poštne storitve, če stroški, ki jih ima z izvajanjem univerzalne poštne storitve v 1 letu, presegajo prihodke od teh storitev in če te razlike ne more pokriti s prihodkom, ki ga pridobi z izvajanjem rezerviranih poštних storitev.

(2) Agencija s splošnim aktom določi stroške, ki jih izvajalec univerzalne poštne storitve lahko uveljavlja, in način izračuna nadomestila iz prejšnjega odstavka.

(3) Izvajalec univerzalne poštne storitve je upravičen do take višine nadomestila, ki mu pokrije razliko med prihodki in stroški iz prvega odstavka tega člena.

7. člen

(financiranje univerzalne poštne storitve)

(1) Sredstva za nadomestilo za izvajanje univerzalne poštne storitve iz prejšnjega člena se pridobijo iz prispevkov.

(2) Prispevke za nadomestilo za izvajanje univerzalne poštne storitve iz prejšnjega odstavka plačujejo izvajalci poštних storitev, ki na podlagi drugega odstavka 13. člena tega zakona izvajajo določene poštne storitve.

(3) Prispevek posameznega izvajalca poštних storitev iz prejšnjega odstavka določi agencija glede na delež njegovega prihodka v prihodku, ki so ga z izvajanjem poštних storitev

znotraj obsega univerzalne poštne storitve ustvarili vsi izvajalci poštних storitev iz prejšnjega odstavka v enem letu.

(4) Za ugotovitev prihodka iz prejšnjega odstavka agencija izda poseben obrazec, ki ga morajo izvajalci iz drugega odstavka tega člena izpolnjenega poslati agenciji vsako leto do 31. marca.

(5) Če izvajalci poštних storitev iz drugega odstavka tega člena v roku ne dostavijo agenciji obrazca iz prejšnjega odstavka, upošteva agencija kot njihov prihodek celoten njihov prihodek iz preteklega leta, pridobljen na podlagi podatkov Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

(6) Izvajalci poštних storitev iz drugega odstavka tega člena plačajo svoj prispevek v 30 dneh po vročitvi odločbe agencije. Prispevek se plača neposredno izvajalcu univerzalne poštne storitve. Dokazilo o plačilu se pošlje agenciji.

(7) Podatki o prispevkih za izvajanje univerzalne poštne storitve, načinu njihove razporeditve in uporabe, so javni in jih agencija vsako leto objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih internetnih straneh v posebnem poročilu.

2. Rezervirane poštne storitve

8. člen

(rezervirane poštne storitve)

(1) Rezervirane poštne storitve so prenos poštних pošiljk korespondence v notranjem prometu in v Republiko Slovenijo prispelih poštних pošiljk korespondence v mednarodnem poštнем prometu, če je masa teh poštних pošiljk manjša od 50 g in cena nižja od dvainpolkratnika cene prenosa poštne pošiljke korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je določena v splošnem aktu iz 9. člena tega zakona.

(2) Za rezervirane poštne storitve se ne šteje izmenjava dokumentov in direktna pošta.

(3) Rezervirane storitve ima pravico izvajati le izvajalec univerzalne poštne storitve.

(4) Vlada lahko glede na razvoj poštne sektorja s predpisom zmanjša obseg rezerviranih poštних storitev.

3. Izvajanje poštних storitev

9. člen

(nomenklatura poštних storitev)

(1) S splošnim aktom o nomenklaturi poštних storitev se določijo vrste poštних storitev v notranjem in mednarodnem poštнем prometu.

(2) Splošni akt iz prejšnjega odstavka izda agencija.

10. člen

(izvajanje poštних storitev)

(1) Poštne storitve, razen če ta zakon določa drugače, lahko izvaja vsaka fizična ali pravna oseba, ki o tem pisno obvesti agencijo.

(2) Za izvajanje univerzalne poštne storitve mora fizična ali pravna oseba pridobiti dovoljenje agencije.

(3) Če ni mogoče zagotoviti izvajanja univerzalne poštne storitve na način iz prejšnjega odstavka, agencija po uradni dolžnosti z odločbo naloži obveznost izvajanja univerzalne poštne storitve in podeli pravico izvajati rezervirane poštne storitve izvajalcu poštних storitev, ki je na podlagi veljavnih predpisov usposobljen za izvajanje univerzalne poštne storitve. Pri tem agencija predvsem presoja finančne vire izvajalca poštних storitev in dosedanje kakovost izvajanja poštних storitev.

11. člen

(pogoji za pridobitev dovoljenja)

(1) Dovoljenje iz drugega odstavka prejšnjega člena se izda fizični ali pravni osebi, ki:

1. je registrirana za izvajanje poštних storitev,

2. ima strokovno usposobljene delavce za izvajanje poštних storitev,

3. razpolaga s finančnimi sredstvi ali dokaže, da jih lahko pridobi v obsegu, potrebnem za izvajanje teh storitev,

4. ji v zadnjih petih letih pred vlogo za izdajo dovoljenja le-to ni bilo razveljavljeno po uradni dolžnosti na podlagi 2. do 7. točke petega odstavka 19. člena tega zakona,

5. predloži dokazila o zagotavljanju varnega in zanesljivega prenosa poštних pošiljk.

(2) Dovoljenje izda agencija.

(3) Agencija lahko zavrne izdajo dovoljenja, če niso izpolnjeni vsi pogoji, ki so predpisani za njegovo pridobitev, in tudi v primeru, če bi bila z njegovo izdajo ogrožena javni red in varnost države.

(4) Dovoljenje se izda za največ 15 let.

(5) Imetnik dovoljenja je dolžan sporočiti agenciji vse statusne spremembe v roku 30 dni od njihovega nastanka.

(6) Prenos dovoljenja na drugo fizično ali pravno osebo ni dovoljen.

(7) Po izteku časa, za katerega je bilo dovoljenje izdano, ga agencija na zahtevo imetnika podaljša za največ 15 let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za njegovo pridobitev.

(8) Minister predpiše vsebino vloge in podrobnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena za izdajo dovoljenja.

12. člen

(vsebina dovoljenja)

Dovoljenje vsebuje zlasti:

1. določbo o pravici in obveznosti izvajanja univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije, kar vključuje tudi pravico izvajati rezervirane poštne storitve,

2. podatke o imetniku dovoljenja in morebitne pogoje spremembe imetništva,

3. čas veljavnosti dovoljenja,

4. posebne pravice in obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja pri izvajanju storitev na podlagi dovoljenja.

13. člen

(obvestilo)

(1) Fizična ali pravna oseba (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj), ki skladno s prvim odstavkom 10. člena tega zakona pisno obvesti agencijo, mora v obvestilu navesti ime ali naziv firme, naslov ali sedež, obliko gospodarske družbe, v kateri bo izvajala poštne storitve, in podrobnosti o vrstah poštних storitev, ki jih bo izvajala ter priložiti potrdilo o registraciji za opravljanje poštne dejavnosti.

(2) Če agencija na podlagi obvestila ugotovi, da želi vlagatelj izvajati poštne storitve prenosa poštних pošiljk do mase 2 kg, poštних paketov do mase 20 kg ali poštних pošiljk za slepe in slabovidne, ali storitve priporočene in vrednostne poštne pošiljke, izda o tem ugotovitveni sklep.

(3) Če agencija na podlagi obvestila ugotovi, da želi vlagatelj izvajati poštne storitve, za katere potrebuje dovoljenje, mu z odločbo prepove izvajanje teh poštних storitev.

(4) Izvajalec poštних storitev mora pisno obvestiti agencijo o vsaki spremembi podatkov iz prvega odstavka tega člena v 30 dneh od njenega nastanka, o vsaki predvideni spremembi ali prenehanju izvajanja poštних storitev pa najmanj 15 dni vnaprej.

(5) Agencija v 15 dneh od prejema obvestila o prenehanju izvajanja poštних storitev o tem izda ustrezen sklep, s katerim preneha obveznost iz 14. člena tega zakona.

14. člen

(obveznost plačevanja plačila agenciji)

(1) Vsak izvajalec poštних storitev je zavezanec za plačevanje plačila agenciji.

(2) Način izračuna in plačevanja plačila agenciji iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pri čemer upošteva zlasti stroške delovanja agencije. Za poštno storitve prenosa poštinih pošiljk za slepe in slabovidne se ne plačuje plačila agenciji.

(3) Plačilo agenciji iz tega člena se plačuje vsako leto.

15. člen
(postopek)

(1) Agencija izdaja dovoljenja in druge posamične akte v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) Zoper akte iz prejšnjega odstavka ni pritožbe, razen če ta zakon ne določa drugače.

16. člen
(sprememba dovoljenja)

(1) Dovoljenje se lahko vsak čas spremeni na predlog imetnika dovoljenja ali po uradni dolžnosti. Agencija izda novo dovoljenje, s katerim se izdano dovoljenje deloma ali v celoti spremeni.

(2) Agencija lahko dovoljenje po uradni dolžnosti spremeni, in sicer:

1. če je to nujno zaradi učinkovitega izvajanja univerzalne poštne storitve;

2. če to zahtevajo mednarodnopravni akti, uveljavljeni v Republiki Sloveniji.

(3) V primerih iz prejšnjega odstavka lahko agencija dovoljenje tudi razveljavi skladno z določbami 19. člena tega zakona.

(4) Novo dovoljenje, ki je bilo izdano na predlog imetnika dovoljenja, lahko drugače določi pravice in obveznosti le tistega imetnika dovoljenja, ki je ta predlog podal.

17. člen
(začetek postopka za spremembo dovoljenja)

(1) Kadar se postopek za spremembo dovoljenja začne na predlog imetnika dovoljenja morajo biti predlogu za spremembo dovoljenja priložena dokazila, ki so zahtevana za vlogo za izdajo dovoljenja.

(2) Kadar se postopek za spremembo dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je agencija dolžna o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

18. člen
(postopek spremembe dovoljenja)

(1) Glede postopka za spremembo dovoljenja se uporabljajo določbe, ki veljajo za izdajo dovoljenja.

(2) S spremembo dovoljenja ni mogoče podaljšati veljavnosti dovoljenja, razen če zakon za posamezen primer to izrecno določa.

(3) Če ta zakon določa, da se dovoljenje lahko po uradni dolžnosti spremeni ali razveljavi, je agencija dolžna najprej izvesti postopek za spremembo dovoljenja.

19. člen
(razveljavitev dovoljenja)

(1) Dovoljenje se lahko z odločbo agencije deloma ali v celoti razveljavi.

(2) Odločbo, s katero se dovoljenje razveljavi, izda agencija po uradni dolžnosti ali na predlog imetnika dovoljenja.

(3) Agencija dovoljenje razveljavi na predlog imetnika dovoljenja, če je ta izpolnil svoje obveznosti, ki izhajajo iz zakona ali drugega predpisa, dovoljenja ali iz pogodb z uporabniki poštinih storitev.

(4) Če je mogoče utemeljeno pričakovati, da se univerzalna poštna storitev ne bo izvajala, lahko agencija razveljavi dovoljenje na predlog imetnika šele potem, ko je izdano dovoljenje drugemu imetniku.

(5) Agencija dovoljenje razveljavi po uradni dolžnosti, če:

1. imetnik dovoljenja ne izpolnjuje več pogojev iz 11. člena tega zakona,

2. je vloga vsebovala neresnične podatke,

3. imetnik dovoljenja ne odpravi pomanjkljivosti v roku, določenem z odločbo inšpektorja, pristojnega za pošto, s katero je bila odrejena odprava ugotovljenih pomanjkljivosti,

4. imetnik dovoljenja ne prične izvajati storitev, ki so predmet dovoljenja, v enem letu po izdaji dovoljenja, če ni v dovoljenju drugače določeno,

5. imetnik dovoljenja kljub opozorilu ni plačal plačila agenciji,

6. je imetnik dovoljenja ravnal v nasprotju z določbami poglavja o zagotavljanju konkurence,

7. imetnik dovoljenja krši tajnost poštinih pošiljk.

20. člen
(postopek razveljavitev dovoljenja)

(1) Kadar se postopek za razveljavitev dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je agencija dolžna o tem in o razlogih za začetek postopka, nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(2) V primerih kršitve z zakonom določenih obveznosti, za katere je določeno, da se dovoljenje razveljavi po uradni dolžnosti, je agencija pred izdajo odločbe dolžna pisno opozoriti imetnika dovoljenja, naj preneha z ugotovljenimi kršitvami in mu določi rok, v katerem mora kršitve odpraviti. Če tudi po preteku roka imetnik dovoljenja ni prenehal s kršitvami, agencija dovoljenje razveljavi.

(3) Dovoljenje se lahko razveljavi deloma ali v celoti.

21. člen
(posledice razveljavitve)

Razveljavitev učinkuje od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bilo dovoljenje razveljavljeno.

22. člen
(prenehanje dovoljenja)

(1) Dovoljenje preneha veljati:

1. s potekom časa, za katerega je bilo izdano, če se ne podaljša,

2. če je prenehal obstajati imetnik dovoljenja,

3. z razveljavitvijo dovoljenja skladno z določbami 19. člena tega zakona.

(2) V primeru iz 2. točke prejšnjega odstavka izda agencija odločbo, s katero ugotovi prenehanje veljavnosti dovoljenja.

III. VROČANJE

23. člen
(vročanje poštinih pošiljk)

(1) Poštne pošiljke se vročajo osebno naslovniku ali osebi, pooblaščenici za prevzem poštinih pošiljk ali odraslemu članu gospodinjstva ali osebi, ki je zaposlena v gospodinjstvu naslovnika oziroma v njegovem poslovnem prostoru, ali z vložitvijo v hišni predalčnik ali izpostavljeni predalčnik ali poštni predal v poslovnih prostorih izvajalca poštinih storitev ali tako kot se dogovorita uporabnik in izvajalec poštinih storitev, kolikor pa to ni mogoče pa neposredno v poslovnih prostorih izvajalca poštinih storitev.

(2) Priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter poštne pošiljke s potrdilom se vročajo naslovniku osebno na naslovu. Če to ni mogoče, se priporočena in vrednostna pošiljka ter poštna pošiljka s potrdilom vroči enemu od odraslih članov gospodinjstva ali osebi, pooblaščenici za prevzem poštinih pošiljk.

(3) Če poštinih pošiljk iz prejšnjega odstavka zaradi odsotnosti ni mogoče vročiti osebam iz prejšnjega odstavka, pusti vročevalec v hišnem predalčniku ali izpostavljenem pre-

dalčniku obvestilo, v katerem navede mesto prevzema in rok, v katerem se lahko poštno pošiljko prevzame.

(4) Če naslovník poštne pošiljke ne prevzame v roku določenem v sporočilu iz prejšnjega odstavka, se poštna pošiljka vrne pošiljatelju.

(5) Če naslovník ali osebe iz drugega odstavka tega člena priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter poštne pošiljke s potrdilom nočejo sprejeti, napiše vročevalec na poštno pošiljko ali vročilnico datum in razlog odklonitve sprejema in poštno pošiljko vrne pošiljatelju.

(6) Če poštne pošiljke ni mogoče vročiti naslovníku, niti se ne da ugotoviti pošiljatelja, izvajalec poštne storitve na poštne pošiljke o tem napravi uradni zaznamek in jo shrani za 1 leto od dneva zaznambe. Po poteku navedenega roka se takšno poštno pošiljko zaprtó komisíjsko uniči.

24. člen

(drugi načini vročanja)

Če poseben zakon ureja vročanje določenih poštne pošiljke na drugačen način, kakor je določeno v tem zakonu, mora izvajalec poštne storitve tako poštno pošiljko vročiti na način in pod pogoji, ki jih določa poseben zakon.

25. člen

(povratnica)

(1) Povratnica je potrdilo o vročitvi priporočene ali vrednostne poštne pošiljke ter poštne pošiljke s potrdilom, ki ga podpišeta prejemnik in vročevalec.

(2) Če je prejemnik nepisemen ali če se ne more podpisati, vročevalec zapiše njegovo ime in priimek ter datum prejema s pripombo, zakaj se prejemnik ni podpisal.

(3) Če naslovník ali osebe iz drugega odstavka 23. člena tega zakona nočejo podpisati povratnice, napiše vročevalec to na povratnico in navede datum vročitve ter prejemnika poštne pošiljke. S tem se šteje vročitev za opravljeno.

IV. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI OMREŽJA POŠTNIH STORITEV

26. člen

(dostop izvajalcev poštne storitve do javnega poštne omrežja)

(1) O dostopu do javnega poštne omrežja je izvajalec univerzalne poštne storitve dolžan skleniti z drugim izvajalcem poštne storitve na njegovo zahtevo pogodbo, s katero uredita način in pogoje dostopa do javnega poštne omrežja, ceno dostopa, ki mora temeljiti na stroških, povzročenih z dostopom, način obračunavanja ter plačevanja ter druga vprašanja dostopa. Kopijo te pogodbe ter njene morebitne dopolnitve ali spremembe mora izvajalec univerzalne poštne storitve poslati agenciji.

(2) Če v 42 dneh od zahteve izvajalca poštne storitve ne pride do sklenitve pogodbe o dostopu, odloči o tem na zahtevo tega izvajalca agencija.

(3) Izvajalec univerzalne poštne storitve sme zavrniti dostop do omrežja le, če bi to ogrozilo izvajanje univerzalne poštne storitve in o tem v roku 7 dni obvesti agencijo.

(4) Pri določitvi cene in pogojev dostopa do javnega poštne omrežja izvajalec univerzalne poštne storitve ne sme diskriminirati različnih izvajalcev poštne storitve.

(5) Izvajalec univerzalne poštne storitve je dolžan v okviru splošnih pogojev izvajanja poštne storitve in cen storitve objaviti tudi način, pogoje in cene dostopa do svojega javnega poštne omrežja.

(6) Agencija lahko izvajalcu univerzalne poštne storitve z odločbo naloži ukrepe, povezane z izpolnjevanjem obveznosti iz tega člena.

27. člen

(črtan)

V. SPLOŠNI POGOJI, CENE IN RAČUNOVODSTVO

28. člen

(splošni pogoji in cene)

(1) Izvajalci poštne storitve morajo objaviti splošne pogoje izvajanja poštne storitve in cene teh storitve.

(2) Minister podrobneje določi vsebino splošnih pogojev izvajanja poštne storitve.

(3) Izvajalec univerzalne poštne storitve mora pred uveljavitvijo splošnih pogojev in cen univerzalne poštne storitve pridobiti nanje soglasje agencije in jih objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije na svojih spletnih straneh in v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštne storitve najmanj 7 dni pred njihovo uveljavitvijo.

(4) Agencija izda soglasje k splošnim pogojem in cenam poštne storitve iz prejšnjega odstavka v 30 dneh od dneva prejema. Če pa so potrebni dodatni podatki in izračuni, lahko po predhodnem obvestilu izvajalca univerzalne poštne storitve ta rok podaljša za 15 dni.

(5) Agencija ne izda soglasja k splošnim pogojem in cenam poštne storitve iz tretjega odstavka tega člena, če:

1. s splošnimi pogoji ne bi bilo zadoščeno potrebam uporabnikov poštne storitve in trga,

2. ni zagotovljena zadostna kakovost poštne storitve,

3. so predlagani splošni pogoji in cene v nasprotju z veljavnimi predpisi.

(6) Če agencija v roku iz četrtega odstavka tega člena ne izda in vroči izvajalcu univerzalne poštne storitve soglasja, se šteje, da je soglasje dano.

(7) Agencija lahko po postopku, določenem s tem zakonom, naloži spremembo splošnih pogojev ali cen poštne storitve iz tretjega odstavka tega člena tudi potem, ko je bilo soglasje že dano, če je to potrebno zaradi varstva uporabnikov poštne storitve ali zagotovitve konkurence.

29. člen

(cene univerzalne poštne storitve)

(1) Univerzalno poštne storitve mora izvajalec univerzalne poštne storitve izvajati po cenah, ki bodo:

1. omogočale vsem uporabnikom dostop do univerzalne poštne storitve,

2. temeljile na stroških učinkovitega zagotavljanja univerzalne poštne storitve,

3. bile za istovrstne storitve enake na celotnem ozemlju Republike Slovenije,

4. pregledne in nediskriminatorne.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka tega člena lahko cene poštne storitve za osebe s posebnimi zahtevami odstopajo od navedenih kriterijev.

(3) Obveznost iz 3. točke prvega odstavka ne posega v pravico izvajalca univerzalne poštne storitve, da določi nižje cene za svoje poštne storitve, na primer za poslovne stranke, za pošiljatelje velikega števila poštne pošiljke ali za posrednike, ki združujejo poštne pošiljke od različnih pošiljateljev, vendar le v primeru, ko se izogne delu stroškov, ki jih ima glede na običajen prenos posamezne poštne pošiljke.

(4) Izvajalec univerzalne poštne storitve mora pregledno in nediskriminatorno uporabljati cene iz prejšnjega odstavka tega člena in z njimi povezane pogoje. Take cene morajo biti na voljo tudi fizičnim osebam, če uporabljajo poštne storitve v podobnih razmerah.

30. člen

(prepoved subvencioniranja)

(1) Izvajalci poštne storitve, ki opravljajo drugo gospodarsko dejavnost, pri kateri imajo na trgu prevladujoč položaj, ali

imajo izključno ali posebno pravico opravljati neko gospodarsko dejavnost oziroma uporabljati naravno dobrino ali drugo omejeno sredstvo, morajo izvajati poštne storitve v pravno samostojni družbi.

(2) Izvajalec univerzalne poštne storitve ne sme z rezerviranimi poštними storitvami subvencionirati ostalih poštних storitev in drugih storitev, ki jih izvaja, razen v obsegu, ki je nujen potreben za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z izvajanjem univerzalne poštne storitve.

31. člen

(računovodstvo)

(1) Zaradi razlogov iz prejšnjega člena mora imeti izvajalec univerzalne poštne storitve ustrezno ločitev na računovodski ravni med različnimi poslovnimi dejavnostmi, ki zagotavlja preglednost računovodskih informacij.

(2) Izvajalec univerzalne poštne storitve mora zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje rezerviranih poštних storitev, drugih poštних storitev, ki jih izvaja kot univerzalno poštno storitev, in ostalih poštних storitev, ki jih izvaja.

(3) Ločeni računovodski izkazi izvajalca univerzalne poštne storitve se obvezno letno revidirajo ter objavijo skupaj s finančnim poročilom.

(4) Agencija s splošnim aktom določi način vodenja in preverjanja ustreznosti računovodstva in način uresničevanja določb tega zakona o prepovedi subvencioniranja.

VI. PLAČILO POŠTNIH STORITEV

32. člen

(plačilo poštних storitev)

(1) Poštne storitve se praviloma plača vnaprej po veljavnem ceniku, katerega izveček mora biti na voljo uporabnikom poštних storitev na vidnem in dosegljivem mestu v prostorih izvajalca poštних storitev, na zahtevo uporabnika poštних storitev pa se mu mora omogočiti vpogled v celoten cenik poštних storitev.

(2) Plačilo poštne storitve se na poštni pošiljki označi z:

1. veljavnimi poštными vrednotnicami,
2. odtisi strojev za frankiranje,
3. odtisi tiskarskih strojev ali drugimi načini tiskanja,
4. oznako, da je poštnina plačana.

(3) Minister lahko s predpisom določi drug način označevanja plačila poštних storitev.

VII. POŠTNE VREDNOTNICE

33. člen

(izdajanje poštных vrednotnic)

(1) Minister s predpisom podrobneje določi način in postopek izdajanja poštных vrednotnic.

(2) Minister potrdi letni program izdaje priložnostnih poštных znamk, ki ga predloži gospodarska družba iz 64. člena tega zakona.

(3) Gospodarska družba iz 64. člena tega zakona ima izključno pravico do izdajanja poštных vrednotnic. V ta namen:

1. izdaja poštne vrednotnice,
2. notificira poštne znamke pri poštных upravah članicah Svetovne poštne zveze,
3. prodaja in zamenjuje mednarodne kupone za odgovor,
4. izvaža poštne vrednotnice.

34. člen

(neveljavne znamke)

(1) Neveljavne poštne znamke so tiste:

1. ki so izdane v nasprotju z določbami tega zakona,
2. ki so tako poškodovane, da ni razvidno ime države »SLOVENIJA«, nazivna vrednost, označena s števkami ali

črkami, in beseda »POŠTA«; namesto besede »POŠTA« je lahko tudi zaščitni znak Pošte Slovenije,

3. ki so že bile uporabljene za označitev plačila poštних storitev,

4. ki jih ni izdala gospodarska družba iz 64. člena tega zakona,

5. katerih veljavnost je prenehala.

(2) Če je na poštni pošiljki nalepljena neveljavna poštna znamka, se šteje, kot da poštne storitve ni bila plačana.

VIII. PREDALČNIKI

35. člen

(hišni predalčnik)

(1) Lastnik stanovanja ali poslovnega prostora mora ob vходу v objekt zagotoviti namestitve in vzdrževanje hišnega predalčnika.

(2) Hišni predalčnik mora biti označen s številko stanovanja ali poslovnega prostora. Številke stanovanj se določijo v skladu s predpisom, ki ureja evidentiranje stavb in delov stavb, označijo pa se v skladu z uredbo o označevanju stavb in stanovanj, ki jo na predlog Ministrstva za informacijsko družbo v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor izda Vlada Republike Slovenije.

(3) Če osebe iz prvega odstavka tega člena ne izpolnijo svojih obveznosti, jih mora izvajalec univerzalne poštne storitve pisno opozoriti in jim za odpravo kršitev določiti primeren rok.

(4) Če osebe iz prvega odstavka tega člena kršitev ne odpravijo v roku iz prejšnjega odstavka, jim izvajalec univerzalne poštne storitve ni dolžan vročati poštных pošiljk, vendar je o tem dolžan predhodno pisno obvestiti agencijo.

36. člen

(izpostavljeni predalčnik)

(1) Če je stanovanje ali poslovni prostor uporabnika poštных storitev zunaj strnjenegega naselja in je hkrati oddaljen od vročevalčeve poti za več kot 200 metrov, se poštne pošiljke lahko vročajo preko izpostavljenih predalčnikov. Uporabnik poštных storitev namesti izpostavljeni predalčnik sporazumno z izvajalcem univerzalne poštne storitve na primernem mestu ob vročevalčevi poti. O namestitvi izpostavljenega predalčnika mora izvajalec univerzalne poštne storitve obvestiti agencijo. Uporabnik poštных storitev je dolžan vzdrževati izpostavljeni predalčnik.

(2) Če osebe iz prejšnjega odstavka ne izpolnijo svojih obveznosti, jih mora izvajalec univerzalne poštne storitve pisno opozoriti in jim za odpravo kršitev določiti primeren rok.

(3) Če osebe iz prvega odstavka tega člena kršitev ne odpravijo v roku iz prejšnjega odstavka, jim izvajalec univerzalne poštne storitve ni dolžan vročati poštных pošiljk, vendar je o tem dolžan predhodno pisno obvestiti agencijo.

(4) Osebe iz prvega odstavka tega člena lahko zahtevajo, da agencija odloči o upravičenosti vročanja poštных pošiljk preko izpostavljenih predalčnikov.

37. člen

(nameščanje predalčnikov)

Hišni in izpostavljeni predalčniki morajo biti izdelani in nameščeni tako, da omogočajo varno dostavo vročevalcu in zagotavljajo tajnost poštных pošiljk.

38. člen

(prepoved vročanja v predalčnik)

(1) Uporabniki poštных storitev lahko prepovejo vročitev nenaslovljenih oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil v svoj predalčnik, s tem, da nanj nalepijo nalepko, ki jo izda agencija. Prepoved vročanja v tak predalčnik ali iz-

postavljeni predalčnik velja za vse fizične ali pravne osebe, tudi za tiste, ki niso izvajalci poštinih storitev v skladu s tem zakonom.

(2) Prepoved iz prejšnjega odstavka velja tudi v primeru, če so nenaslovljena oglaševalska, marketinška in druga reklamna sporočila vložena v druge vrste nenaslovljenih pošiljk, katerih vročitev ni prepovedana z nalepko.

(3) Časopisi, revije, uradna glasila občin in lokalnih skupnosti, vabila ustanov, politična propagandna sporočila v času volilne kampanije, nenaslovljene pošiljke z informativno ali izobraževalno vsebino, ter druge tiskane oblike uredniško oblikovanih vsebin se ne štejejo za pošiljke iz prvega odstavka tega člena.

(4) Agencija s splošnim aktom podrobneje določi videz in način izdajanja nalepke iz prvega odstavka tega člena.

IX. AGENCIJA

39. člen

(splošna določba)

Če ta zakon ne določa drugače, se za vodenje, poslovanje in delovanje agencije uporablja Zakon o telekomunikacijah (Uradni list RS, št. 30/01) in interni akti agencije.

40. člen

(plačila agenciji)

(1) Sredstva za delo v okviru pooblastil na podlagi tega zakona agencija ustvarja s prihodki iz letnih plačil izvajalcev poštinih storitev, ki jih nakazujejo na njen račun.

(2) Višino plačil iz prejšnjega odstavka agencija določi s tarifo. Pri izdaji tarife agencija upošteva pokrivanje stroškov dela iz prejšnjega odstavka glede na načrtovane cilje in naloge s področja poštinih storitev, določene v programu dela agencije. Tarifa vsebuje posebno obrazložitev, v kateri se navede razloge za sprejem ali spremembo tarife ter cilje, ki bi jih na ta način dosegli. Tarifo se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije skupaj z njeno obrazložitvijo in začne veljati po tej objavi.

(3) Pred izdajo ali spremembo tarife je treba ugotoviti oziroma predvideti stroške iz prvega odstavka tega člena ter določiti rok, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od dveh mesecev, v katerem se pozove zavezance iz prvega odstavka tega člena, da podajo svoje mnenje, pripombe in predloge glede načrtovane izdaje ali spremembe tarife. V tem času se lahko opravijo tudi medsebojni razgovori. Za izdajo ali spremembo tarife je treba pridobiti predhodno soglasje vlade.

41. člen

(pristojnosti agencije)

(1) Naloge agencije po tem zakonu so:

1. zagotavljanje pogojev za primerno razvitost poštinega trga, dobre poslovne običaje na njem in pospeševanje zdrave konkurence na tem trgu,

2. nadzorovanje izvajanja univerzalne poštne storitve,

3. zagotavljanje enakopravnega dostopa do javnega poštinega omrežja in poštinih storitev za uporabnike poštinih storitev in izvajalce poštinih storitev,

4. zagotavljanje delovanja izvajalcev poštinih storitev po načelih enakopravne obravnave in sorazmernosti,

5. spremljanje razvoja na področju poštne dejavnosti, pridobivanje informacij od izvajalcev poštinih storitev in zagotavljanje informacij uporabnikom poštinih storitev, izvajalcem poštinih storitev, drugim državnim organom in mednarodnim organizacijam,

6. spremljanje razvoja standardizacije in sprejemanje ukrepov na tem področju,

7. izdajanje in odvzem dovoljenj za izvajanje univerzalne poštne storitve,

8. sprejemanje obvestil,

9. nadzorovanje izvajanja tega zakona oziroma izpolnjevanja pogojev v dovoljenjih ali drugih dokumentih, ki jih je agencija izdala,

10. spremljanje gibanja cen in preprečevanje nepravilnosti v zvezi z njimi ter dajanje soglasij k cenam in splošnim pogojem poslovanja, kadar je to določeno s tem zakonom,

11. nadziranje in sankcioniranje vodenja računovodstva izvajalcev univerzalne poštne storitve v skladu s tem zakonom,

12. sodelovanje z ustreznimi organi v drugih državah in organi mednarodnih organizacij,

13. skrb za pravice uporabnikov poštinih storitev in njihovo organiziranje, spremljanje in reševanje pritožb uporabnikov poštinih storitev in izvajalcev poštinih storitev,

14. objavljane statističnih podatkov o poštini dejavnosti in letnega poročila o napredku liberalizacije ter kakovostne indikatorje storitev posameznih izvajalcev poštinih storitev,

15. izdajanje nalepk na podlagi 38. člena tega zakona.

(2) Agencija opravlja samo tiste dejavnosti ali naloge, ki so ji naložene z zakonom in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonski akti.

(3) V okviru nalog iz prvega odstavka tega člena sprejema agencija splošne akte za podrobnejšo ureditev teh vprašanj tudi, če tak splošni akt ni posebej določen s tem zakonom.

42. člen

(zbiranje in dajanje podatkov, informacij in mnenj)

(1) Vsak, ki izvaja poštne storitve, je dolžan dati agenciji na podlagi zahteve, v obsegu oziroma podrobnosti, kot jih zahteva, na voljo podatke, informacije, finančna poročila oziroma druga poročila, ki jih potrebuje agencija za izpolnjevanje svojih pristojnosti in za poročanje mednarodnim organizacijam v skladu z mednarodnopravnimi akti, uveljavljenimi v Republiki Sloveniji.

(2) Izvajalec poštinih storitev je dolžan sporočiti osebne in druge podatke le, če tako izrecno določa zakon.

(3) Agencija objavlja poročila o stanju s področja pristojnosti agencije s statističnimi, finančnimi in drugimi podatki organizacij, ki delujejo na teh področjih, pri čemer je v skladu z zakonom dolžna varovati poslovno tajnost in druge poslovno občutljive podatke.

(4) Agencija je dolžna sporočiti ministru obdelane informacije iz prvega odstavka tega člena.

(5) Agencija je dolžna sporočati mednarodnim organizacijam podatke in informacije, ki jih je Republika Slovenija dolžna dati na podlagi mednarodnopravnih aktov, uveljavljenih v Republiki Sloveniji.

43. člen

(reševanje sporov)

(1) Kadar je tako določeno s tem zakonom, rešuje agencija v upravnem postopku spore med udeleženci v poštini dejavnosti, kot so spori med izvajalci poštinih storitev oziroma med izvajalci poštinih storitev in uporabniki poštinih storitev.

(2) Agencija uvede postopek po uradni dolžnosti ali na predlog stranke.

(3) Rok za izdajo odločbe v postopku reševanja spora je 45 dni od vložitve zahteve za uvedbo postopka, če pa je to nujno zaradi obsega ugotovitvenega postopka, pa je rok za izdajo odločbe 60 dni.

(4) Agencija mora odločiti na podlagi zakona, podzakonskih aktov in splošnih aktov ter v skladu z načeli zaščite interesa uporabnikov poštinih storitev in pospeševanja inovacij, razvoja in varstva konkurence na tem področju.

44. člen

(uradna evidenca agencije)

(1) Agencija vodi uradno evidenco izvajalcev poštinih storitev.

(2) V uradni evidenci izvajalcev poštних storitev se vodijo naslednji podatki:

1. firma družbe ali samostojnega podjetnika posameznika oziroma naziv,
2. ime in priimek odgovorne osebe pravne osebe,
3. matična številka, davčna številka in sedež oziroma naslov fizične ali pravne osebe,
4. podatki o izdanem dovoljenju, vrstah poštne storitve ter drugi podatki iz dovoljenja ter podatki o prenehanju dovoljenja,
5. podatki o obvestilih, vrstah poštne storitve in podatki o morebitni odločbi o prepovedi izvajanja poštних storitev, za katerih izvajanje je treba obvestiti agencijo,
6. podatki o izpolnjevanju obveznosti izvajalcev poštних storitev, ki izvirajo iz tega zakona,
7. podatki o kaznovanju zaradi prekrška, določenega s tem zakonom.

45. člen

(plačevanje finančnih obveznosti)

(1) Zavezanci za plačilo prispevka za nadomestilo za zagotavljanje univerzalne poštne storitve na podlagi drugega odstavka 7. člena tega zakona in zavezanci za plačevanje plačila agenciji na podlagi 14. člena tega zakona in druge denarne obveznosti iz tega zakona morajo svoje denarne obveznosti poravnati v rokih, ki so jim določeni s posamičnim aktom agencije.

(2) Če zavezanec iz prejšnjega odstavka v določenem roku ne poravnava obveznosti, se ta prisilno izterja na način in po postopku, ki velja za prisilno izterjavo davčnih obveznosti.

X. VARSTVO UPORABNIKOV POŠTNIH STORITEV

46. člen

(pravica uporabe poštних storitev in pravica do ugovora)

(1) Vsakdo ima pravico uporabljati poštne storitve v skladu z objavljenimi splošnimi pogoji in cenami.

(2) Vsak uporabnik poštних storitev ima pravico do ugovora zoper odločitev ali ravnanje izvajalca poštних storitev v zvezi z dostopom do storitev ali izvajanjem storitev, ki ga lahko vložijo pri tem izvajalcu poštних storitev v 30 dneh od dneva, ko je izvedel za izpodbijano odločitev ali ravnanje izvajalca poštних storitev.

(3) Izvajalci poštних storitev so dolžni kot sestavni del splošnih pogojev objaviti postopek reševanja ugovorov uporabnikov poštних storitev.

(4) Če izvajalec poštних storitev ne ugotovi ugovoru ali o njem ne odloči v 15 dneh po njegovem prejemu, lahko uporabnik poštних storitev v 15 dneh od poteka tega roka vložijo pritožbo na agencijo.

47. člen

(vpliv javnosti)

(1) Državni organi in agencija so dolžni pri oblikovanju poštne politike in pri sprejemanju predpisov oziroma splošnih aktov na podlagi tega zakona pridobiti mnenje javnosti.

(2) Državni organi in agencija so dolžni predloge aktov iz prejšnjega odstavka objaviti in povabiti uporabnike poštних storitev, strokovnjake, izvajalce poštних storitev in druge zainteresirane osebe, da prispevajo informacije, pripombe oziroma predloge v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni.

XI. TAJNOST POŠTNIH POŠILJK

48. člen

(tajnost poštних pošiljk)

(1) Izvajalci poštних storitev morajo varovati tajnost poštних pošiljk.

(2) Izvajalci poštних storitev ne smejo pridobivati informacij o vsebini poštних pošiljk ter podatkov o dejstvih in okoliščinah poštnega prometa. Če morajo izvajalci poštних storitev pridobiti podatke o dejstvih ali okoliščinah prenesenih poštних pošiljk, jih lahko pridobijo le v takem obsegu in za toliko časa, kot je to potrebno za izvajanje poštних storitev.

(3) Pravne ali fizične osebe, ki so izvajale poštne storitve, so dolžne varovati tajnost poštних pošiljk tudi po koncu dejavnosti, v okviru katere so jo bile dolžne varovati.

(4) Če agencija ugotovi kršenje tajnosti poštних pošiljk, deloma ali v celoti prepove izvajanje poštних storitev.

(5) Ne glede na določbe tega člena se lahko od dolžnosti varovanja tajnosti poštних pošiljk odstopi v skladu s 50. členom tega zakona.

49. člen

(podatki o uporabnikih poštних storitev)

(1) Izvajalci poštних storitev smejo zbirati in obdelovati osebne podatke uporabnikov poštних storitev, ki so sestavni del naslova poštne pošiljke, če te podatke potrebujejo za izvajanje poštних storitev oziroma za svoje trženje ali raziskave tržišča.

(2) Podatke iz prejšnjega odstavka je dolžan izvajalec poštних storitev obdelovati skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

50. člen

(zakonit nadzor)

(1) Kadar je v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, ali z zakonom, ki ureja Slovensko obveščevalno varnostno agencijo, potrebno zaradi uvedbe ali poteka kazenskega postopka ali zaradi varnosti države, so izvajalci poštних storitev dolžni pristojnemu organu na podlagi odredbe pristojnega organa omogočiti dostop do vsebine poštних pošiljk ter sporočiti podatke o dejstvih in okoliščinah poštnega prometa.

(2) Pristojni organ je dolžan izvajalcu poštних storitev pred pregledom vsebine poštne pošiljke izročiti prepis tistega dela izreka odredbe pristojnega organa, ki se nanaša na uporabnika določene poštne storitve. Prepis izreka te odredbe opravi organ, ki je odredbo izdal.

(3) Izvajalci poštних storitev morajo za potrebe zakonitega in neodvisnega nadzora zagotoviti neizbrisno registracijo posegov, ki so bili izvršeni na podlagi tega člena, in podatke o tem varovati kot uradno tajnost.

XII. VSEBINA POŠTNIH POŠILJK IN ODGOVORNOST ZA POVZROČENO ŠKODO

51. člen

(prepovedana vsebina poštних pošiljk)

(1) V poštних pošiljkah je prepovedano pošiljati:

1. narkotike in psihotropične snovi, razen kadar je pošiljatelj ali naslovnik oseba, ki je po zakonu pooblaščen za promet z njimi oziroma za njihovo uporabo,

2. eksplozivne, vnetljive, radioaktivne ali druge nevarne snovi,

3. žive živali,

4. predmete, katerih uvoz in promet je prepovedan v naslovni državi,

5. predmete, ki so nevarni za zaposlene pri izvajalcu poštних storitev,

6. druge snovi oziroma predmete, katerih pošiljanje je prepovedano na podlagi zakona.

(2) Ne glede na 2. in 3. točko prejšnjega odstavka se lahko v poštних pošiljkah pošiljajo nevarne snovi, ki si jih izmenjujejo za to pristojne ustanove na način in pod pogoji, ki so predpisani z zakonom.

(3) Ne glede na 3. točko prvega odstavka tega člena je v poštних pošiljkah, razen v vrednostnih poštних pošiljkah, dovoljeno pošiljati čebele, pijavke in sviloprejke.

(4) Poštne pošiljke, ki vsebujejo snovi oziroma predmete iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena, je dolžan izvajalec poštних storitev izročiti, glede na njihovo naravo in stopnjo nevarnosti, pristojnim državnim organom, nosilcem javnih pooblastil oziroma izvajalcem javnih služb.

(5) Minister podrobneje predpiše način ravnanja s poštnimi pošiljkami, ki vsebujejo snovi oziroma predmete iz tega člena.

52. člen

(notranja zaščita vsebine poštne pošiljke)

(1) Pošiljatelj mora poskrbeti za takšno notranjo zaščito vsebine poštne pošiljke, da izvajalec poštних storitev pri normalnem ravnanju z njo ne more poškodovati poštne osebja, poštних pošiljk, naprav ali objektov.

(2) Če do škodnega primera pride, ker poštna pošiljka ni imela notranje zaščite vsebine, kot je določeno v prejšnjem odstavku tega člena, je za škodo odškodninsko odgovoren pošiljatelj.

53. člen

(odgovornost za povzročeno škodo)

(1) Izvajalec poštних storitev odgovarja za škodo, ki nastane med prenosom priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter poštne paketa zaradi:

1. izgube, poškodbe, kraje ali izropanja,
2. prekoračitve roka prenosa,
3. neizvedene, nepopolno ali napačno izvedene te poštne storitve.

(2) Izvajalec poštних storitev odgovarja tudi za škodo, ki nastane med prenosom zaradi izgube poštne pošiljke s potrdilom.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena izvajalec poštних storitev ni odgovoren za povzročeno škodo, če dokaže da:

1. je bil prenos poštne pošiljke opravljen v skladu s splošnimi pogoji,
2. je prišlo do primera višje sile,
3. je škoda nastala zaradi krivde ali malomarnosti pošiljatelja oziroma zaradi vsebine poštne pošiljke,
4. je škoda nastala, ker je bila poštna pošiljka v skladu s četrtem odstavkom 51. člena tega zakona izročena pristojnim državnim organom, nosilcem javnih pooblastil oziroma izvajalcem javnih služb,
5. je uporabnik poštne storitve namenoma zavaroval vsebino poštne pošiljke za višjo vrednost kot je njena dejanska vrednost,
6. uporabnik poštних storitev ni vložil reklamacije v določenem roku,
7. je nastala zaradi zakonitega ravnanja pristojnih organov.

54. člen

(reklamacija)

(1) Uporabnik poštних storitev ima pravico vložiti reklamacijo v treh mesecih po oddaji poštne pošiljke v primerih določenih v prvem in drugem odstavku prejšnjega člena.

(2) Uporabnik poštних storitev ima pravico vložiti reklamacijo takoj ob vročitvi, oziroma najkasneje v 30 dneh od vročitve, če pomanjkljivosti niso takoj vidne.

(3) Če uporabnik poštних storitev ne vložil reklamacije v rokih iz prejšnjih odstavkov tega člena, zgubi pravico do odškodnine.

(4) Izvajalec poštних storitev mora na reklamacijo odgovoriti v 15 dneh za poštno pošiljko v notranjem poštne prometu in v dveh mesecih za poštno pošiljko v mednarodnem poštne prometu, sicer lahko uporabnik poštних storitev v 15 dneh od poteka tega roka vložil pritožbo na agencijo.

55. člen

(višina odškodnine)

(1) Izvajalec poštних storitev mora uporabniku poštних storitev izplačati odškodnino v višini nastale škode, vendar največ do višine, ki je določena v drugem odstavku tega člena.

(2) Najvišja odškodnina za:

1. izgubo, poškodbo, krajo ali izropanje vrednostne pošiljke je označena vrednost poštne pošiljke,

2. izgubo ali krajo poštne paketa in priporočene poštne pošiljke je 15-kratnik cene, plačane za izvedeno poštno storitev,

3. izropanje ali poškodbo poštne paketa ali priporočene poštne pošiljke je 10-kratnik cene plačane za izvedeno poštno storitev,

4. neizvedeno, nepopolno ali napačno izvedeno poštne storitev prenosa priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter poštne paketa je cena plačana za izvedeno poštno storitev,

5. prekoračitev roka prenosa priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter poštne paketa je cena plačana za izvedeno poštno storitev,

6. izgubo poštne pošiljke s potrdilom je cena plačana za izvedeno poštno storitev.

(3) V primerih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka ima uporabnik poštних storitev pravico do povrnitve plačane cene za prenos poštne pošiljke, razen tistega dela cene, ki je bila plačana za zavarovanje pošiljke.

(4) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena se najvišje možne odškodnine za poštne pošiljke v mednarodnem poštne prometu določijo v skladu z določili aktov Svetovne poštne zveze, ki veljajo v Republiki Sloveniji.

(5) Izvajalec poštних storitev v nobenem primeru ne odgovarja za posredno škodo in izgubljeni dobiček.

XIII. NADZOR

56. člen

(pristojnosti za nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov izvajajo inšpektorji pristojni za pošto.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka opravljajo nadzor nad določbami tega zakona, ki se nanašajo na izvajanje in kakovost univerzalne poštne storitve, na dostop do javnega poštne omrežja, na splošne pogoje in na oblikovanje cen izvajalca univerzalne poštne storitve, na prepoved subvencioniranja in na vodenje računovodstva izvajalcev univerzalne poštne storitve ter nadzor nad izvajanjem vseh posamičnih aktov, ki jih izdaja agencija v okviru svojih pristojnosti, pooblašene osebe agencije.

(3) Naloge nadzora iz prejšnjega odstavka, ki je v pristojnosti agencije, opravljajo osebe, ki so zaposlene na agenciji in jih minister pooblasti za opravljanje teh nalog (v nadaljnjem besedilu: pooblašene osebe agencije). Pooblašene osebe agencije samostojno opravljajo naloge nadzora po tem zakonu, vodijo upravni postopek ter izdajajo odločbe in sklepe v upravnem postopku.

(4) Pooblastilo za opravljanje nalog nadzora se izkazuje s službeno izkaznico in značko, ki ju izda minister.

(5) Pooblašene osebe agencije morajo smiselno izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor za inšpektorje.

(6) V postopku nadzora po tem zakonu se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, razen če s tem zakonom ni drugače določeno.

57. člen

(ukrepi)

(1) Če inšpektor ali pooblaščen oseba agencije pri opravljanju nalog nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost:

1. določiti ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sam določi,
2. postopati kot prekrškovni organ v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, oziroma predlagati uvedbo postopka zaradi prekrška,
3. izreči globo za prekršek, ki se izterja na kraju samem,
4. predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov,
5. začasno prepovedati nadaljnje opravljanje dejavnosti, če se ne opravlja v skladu z zakonom.

(2) Inšpektor ali pooblaščen oseba agencije mora v primeru, ko ugotovi kršitve zakona ali drugega predpisa oziroma drugega akta, katerega izvajanje nadzoruje, izdati pisno odločbo najkasneje v roku 8 dni po opravljenem nadzoru.

57.a člen

(prekrškovni organi)

(1) Agencija in pristojni inšpektorat odločata o prekrških za kršitve tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, kot prekrškovni organ v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, vsak na svojem področju, ki ga nadzorujejo.

(2) Prekrškovni organ po tem zakonu lahko izreče katekologi predpisano višino globe. Če s tem zakonom ni drugače določeno, uporablja prekrškovni organ glede prekrškov določbe zakona, ki ureja prekrške.

(3) Pooblaščen osebe agencije in inšpektorji vodijo postopek pred prekrškovnim organom in v njem odločajo v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

58. člen

(pritožba)

Zoper odločbo iz drugega odstavka 57. člena tega zakona je v 15 dneh od njene vročitve dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za pošto. Pritožba ne zadrži njene izvršitve.

XIV. KAZENSKÉ DOLOČBE

59. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 1.000.000 do 2.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik, če:

1. ne izvaja univerzalne poštne storitve v skladu s 3. in 4. členom tega zakona,
2. izvaja rezervirane poštne storitve brez dovoljenja (tretji odstavek 8. člena tega zakona),
3. kljub odločbi o prepovedi dejavnosti še naprej opravlja dejavnost (tretji odstavek 13. člena tega zakona),
4. ne pošlje agenciji kopije pogodbe iz prvega odstavka 26. člena, njene morebitne spremembe ali dopolnitve (prvi odstavek 26. člena tega zakona),
5. iz neupravičenega razloga ne sklene pogodbe o dostopu do javnega poštnega omrežja (tretji odstavek 26. člena tega zakona),
6. cen ne oblikuje v skladu z zakonom (29. člen tega zakona),
7. ne spoštuje prepovedi subvencioniranja (30. člen tega zakona),
8. ne vodi ustrezne ločitve na računovodski ravni (31. člen tega zakona),
9. naklepno ali iz malomarnosti opravi prenos poštne pošiljke, katere prenos je prepovedan (51. člen tega zakona).

(2) Z globo od 250.000 do 500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

60. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 500.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če:

1. agenciji dostavi neresnične podatke v zvezi s prihodkom (četrti odstavek 7. člena tega zakona),
 2. agenciji pravočasno ne dostavi obrazca v zvezi s prihodkom (četrti odstavek 7. člena tega zakona),
 3. ne poravnava stroškov nadomestila za izvajanje univerzalne poštne storitve (šesti odstavek 7. člena tega zakona),
 4. pisno ne obvesti agencije o izvajanju poštne storitve (prvi odstavek 10. člena),
 5. prenese dovoljenje na drugo fizično ali pravno osebo (šesti odstavek 11. člena tega zakona),
 6. ne spoštuje pravic in obveznosti, določenih v dovoljenju (12. člen tega zakona),
 7. ne obvesti agencije o spremembi izvajanja poštne storitve ali o spremembi podatkov iz prvega odstavka 13. člena (četrti odstavek 13. člena tega zakona),
 8. ne poravnava plačila agenciji (14. člen tega zakona),
 9. vroči poštno pošiljko v nasprotju z zakonom (23. in 24. člen tega zakona),
 10. če splošni pogoji ne vsebujejo predpisanih elementov (28. člen tega zakona),
 11. uveljavi splošne pogoje brez soglasja agencije (tretji odstavek 28. člena tega zakona),
 12. ne objavi splošnih pogojev in cen sedem dni pred uveljavitvijo (tretji odstavek 28. člena tega zakona),
 13. izdaja poštne znamke v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 33. člena tega zakona,
 14. preneha vročati poštne pošiljke v predalčnik ali izpostavljeni predalčnik, ne da bi o tem predhodno pisno obvestil agencijo (četrti odstavek 35. člena in tretji odstavek 36. člena tega zakona),
 15. vloži nenaslovljena oglaševalska, marketinška in druga reklamna sporočila v predalčnik, ki je označen z nalepko agencije, s katero je prepovedano vročanje take pošte v ta predalčnik (38. člen tega zakona),
 16. ne da na voljo podatke, informacije, finančna poročila oziroma druga poročila, ki jih agencija potrebuje za izpolnjevanje svojih pristojnosti in za poročanje mednarodnim organizacijam v skladu z mednarodnimi akti, uveljavljenimi v Republiki Sloveniji (prvi odstavek 42. člena),
 17. ne objavi kot sestavni del splošnih pogojev postopka reševanja ugovorov uporabnikov poštne storitve (tretji odstavek 46. člena tega zakona),
 18. pri izvajanju poštne storitve ne zagotavlja tajnosti poštne pošiljke v skladu s tem zakonom (48. člen tega zakona).
- (2) Z globo od 100.000 do 250.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe oziroma odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

61. člen

(prekrški)

Če brez pooblastila lastnika stanovanja ali poslovnega prostora oziroma uporabnika poštne storitve, čigar je predalčnik, nalepi, predruža ali odstrani nalepko, ki jo je izdala agencija in s katero je prepovedano vročanje nenaslovljenih oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil v predalčnik (38. člen tega zakona), se za prekršek z globo kaznuje:

1. pravna oseba v višini 100.000 tolarjev,
2. posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, v višini 25.000 tolarjev,
3. posameznik v višini 10.000 tolarjev.

Zakon o poštini storitvah – ZPSto-1 (Uradni list RS, št. 42/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

62. člen

(preoblikovanje agencije)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo Republike Slovenije preoblikuje v Agencijo za telekomunikacije, radiodifuzijo in pošto Republike Slovenije.

(2) Vlada Republike Slovenije v enem mesecu od uveljavitve tega zakona ustrezno prilagodi in dopolni akt o ustanovitvi Agencije za telekomunikacije in radiodifuzijo Republike Slovenije.

(3) Dokler akt o ustanovitvi iz prejšnjega odstavka ni ustrezno prilagojen opravlja vse naloge agencije po tem zakonu Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo Republike Slovenije.

63. člen

(podzakonski predpisi in splošni akti)

Rok za izdajo podzakonskih predpisov ter splošnih aktov agencije je eno leto od uveljavitve tega zakona.

64. člen

(preoblikovanje Pošte Slovenije)

(1) Z razveljavitvijo sklepa o preoblikovanju Pošte Slovenije, d.o.o. v javno podjetje (Uradni list RS, št. 11/98 in 42/98) preneha dotedanjemu Javnemu podjetju Pošta Slovenije, d.o.o. status javnega podjetja.

(2) Pošta Slovenije, d.o.o. najkasneje v enem letu od razveljavitve sklepa o preoblikovanju Pošte Slovenije, d.o.o. v javno podjetje preoblikuje svoje akte.

65. člen – upoštevati ZPSto-1A

(izvajanje univerzalne poštnih storitev)

Gospodarska družba iz prejšnjega člena je dolžna zagotavljati univerzalno poštne storitev skladno z določbami tega zakona brez nadomestila eno leto po uveljavitvi tega zakona in s tem pridobi pravico izvajati rezervirane poštnih storitev.

66. člen – upoštevati ZPSto-1A

(črtan)

67. člen – upoštevati ZPSto-1A

(registracija izvajalcev poštini storitev)

Do uskladitve uredbe o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti (Uradni list RS, št. 2/02) z določbami tega zakona se za registracijo za izvajanje poštini storitev po tem zakonu šteje registracija za dejavnost javne pošte (64.11) ali za kurirsko dejavnost (64.12).

68. člen

(veljavnost predpisov)

Do izdaje ustreznih podzakonskih predpisov ter splošnih aktov agencije se še naprej uporabljajo naslednji predpisi, izdani na podlagi zakona o Pošti Slovenije (Uradni list RS, št. 73/94) in zakona o poštini storitvah (Uradni list RS, št. 35/97 in 64/01), kolikor niso v nasprotju s tem zakonom:

1. pravilnik o organizaciji poštnega omrežja Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 32/00),

2. pravilnik o splošnih pogojih za opravljanje poštini storitev (Uradni list RS, št. 32/00),

3. pravilnik o nomenklaturi poštini storitev (Uradni list RS, št. 32/00),

4. pravilnik o izdajanju poštini vrednotnic (Uradni list RS, št. 60/01),

5. sklep o preoblikovanju Pošte Slovenije, d.o.o. v javno podjetje (Uradni list RS, št. 11/98 in 42/98),

6. uredba o načinu opravljanja obvezne gospodarske javne službe poštini storitev (Uradni list RS, št. 99/99),

7. sklep o vzetju iz prodaje in uporabe poštini znamk in celin (Uradni list RS, št. 61/97).

69. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati oziroma se prenehajo uporabljati:

1. zakon o Pošti Slovenije (Uradni list RS, št. 73/94),
2. zakon o poštini storitvah (Uradni list RS, št. 35/97 in 64/01),

3. samoupravni sporazum o delovnem času PTT enot (Uradni list SFRJ, št. 2/82),

4. samoupravni sporazum o delovnem času enot ptt omrežja z uporabniki storitev (Uradni list SFRJ, št. 18/84, 19/84 in 45/98).

70. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o poštini storitvah – ZPSto-1A (Uradni list RS, št. 37/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

37. člen

Pri rezerviranih poštini storitvah iz 8. člena se do 31. decembra 2005 kot težnostna meja upošteva masa 100 g in kot cenovna meja trikratnik cene prenosa poštnih pošiljk korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je določena v splošnem aktu o nomenklaturi poštini storitev.

38. člen

Ne glede na določbe prvega odstavka 40. člena se do 31. decembra 2004 agencija financira iz državnega proračuna v skladu z določbami Zakona o poštini storitvah (Uradni list RS, št. 42/02) ter drugimi zakoni s področja njenega delovanja.

39. člen

Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni v mejah, določenih s tem zakonom.

Določbe tega zakona, ki določajo globe za prekršek odgovorne osebe samostojnega podjetnika posameznika, in določbe 57. a člena se začnejo uporabljati z dnem začetka uporabe Zakona o prekrških.

40. člen

Ta zakon začne veljati 1. maja 2004.

4401. Zakon o varnosti v železniškem prometu (ZVZP-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo)

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o varnosti v železniškem prometu, ki obsega:

– Zakon o varnosti v železniškem prometu – ZVZP (Uradni list RS, št. 85/2000 z dne 23. 9. 2000),
– Zakon o graditvi objektov – ZGO-1 (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002) in
– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu – ZVZP-A (Uradni list RS, št. 45/04 z dne 29. 4. 2004).

Št. 326-03/97-8/12
Ljubljana, dne 17. junija 2004.
EPA 1368-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

Z A K O N O VARNOSTI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU (uradno prečiščeno besedilo) (ZVZP-UPB1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(Vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pogoje za varen, urejen in neoviran javni železniški promet (v nadaljnjem besedilu: železniški promet), ki se opravlja po enotnem tehnično-tehnološkem procesu.

(2) Pogoji za varen železniški promet, določeni s tem zakonom, se nanašajo na:

1. železniško progno;
2. križanja prog in cest;
3. železniška vozila;
4. prometna pravila;
5. prometno signalizacijo;
6. izvršilne železniške delavce;
7. notranji nadzor;
8. disciplinske ukrepe;
9. izredne dogodke v železniškem prometu;
10. zaščito prog in železniških vozil.

(3) Predpisi, ki določajo pogoje za graditev železniških prog (v nadaljnjem besedilu: prog) in varnost železniškega prometa, veljajo tudi za industrijske tiri in proge drugih železnic, če ta zakon ne določa drugače.

2. člen

(Pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. železniški promet je tehnološki proces, v katerem se opravljajo prevozne storitve v železniškem prometu. Prevozne storitve v železniškem prometu so prevoz potnikov in/ali blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu;

2. upravljavec javne železniške infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: upravljavec) je oseba javnega prava, ki je odgovorna za pripravo, organizacijo in vodenje gradnje ter vzdrževanja javne železniške infrastrukture, vodenje prometa na njej in za gospodarjenje z njo;

2.a pooblaščen upravljavec je pravna oseba, s katero upravljavec v imenu in za račun države sklene pogodbo o opravljanju gospodarske javne službe, ki je določena v 11. členu Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01 in 110/02);

3. prevoznik je javno podjetje ali druga pravna oseba, katere pretežna dejavnost je opravljanje prevoznih storitev v železniškem prometu in ki zagotavlja vleko vlakov;

4. javna železniška infrastruktura so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter pripadajoča zemljišča, ki funkcionalno služijo njihovi namenski rabi;

5. vodenje železniškega prometa na javni železniški infrastrukturi obsega predvsem:

– vodenje prometa vlakov;
– priprava konstrukcije in predlogov voznega reda ter izvajanje potrjenega voznega reda;
– izvajanje tehnološkega procesa dela na prometnih mestih;

– nadzor nad delom prevoznikov, ki ga zahteva opravljanje dela skladno s tem zakonom in predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu;

– obveščanje agencije o sumu kršitve, ki jo je storil prevoznik s svojim ravnanjem v nasprotju z licenco, varnostnim spričevalom ali dodeljeno vlakovno potjo in obveščanje inšpekcijske službe, pristojne za železniški promet, o kršitvah določb predpisov, ki urejajo varnost v železniškem prometu;

6. proga druge železnice je proga, na kateri se opravlja prevoz samo za potrebe posamezne gospodarske družbe, ki v zvezi s svojo dejavnostjo prevažata osebe in/ali blago;

6.a službeni tiri so vsi tiri namenjeni opremljeni in pripravi železniških vozil za vožnjo v vlakih, tiri za sestavo vlakov in prehitevalni tiri na postajah razen tirov znotraj delavnic za kontrolne preglede in redna popravila železniških vozil, znotraj garažnih hiš za lokomotive in privatnih tirov, ki so priključeni na progno;

7. industrijski tir je tir, ki se uporablja za prevoz blaga ali druge potrebe lastnika tega tira in ni sestavni del javne železniške infrastrukture;

8. proga z avtostop napravami je proga oziroma del proge, na kateri so pri vseh glavnih signalih in predsignalih nameščene progovne avtostop naprave;

9. železniško območje je zemljišče, na katerem je proga in obsega tudi progovni pas in postajna poslopja (zgradbe) z gradbeno parcelo ter površine, na katerih poteka dejavnost, povezana s prevozom potnikov ali blaga;

10. vzdolžni nagib proge ali tira je razmerje med višinsko razliko dveh točk in njuno horizontalno razdaljo, izraženo v promilih;

11. tirna širina je najmanjša razdalja med notranjima robovoma tirničnih glav v območju med »0« in »14« milimetrov pod ravnino zgornjih robov obeh tirnic;

12. svetli profil proge je omejena, na tir pravokotna ravnina, v katero ne smejo segati deli objektov, progovnih oznak, signalov, materiala in drugih predmetov;

13. profil vozila ali nakladalni profil je na tir omejena pravokotna ravnina, ki je z nobenim svojim delom ne sme presegati prazno ali naloženo železniško vozilo;

14. predpisana koda proge je oznaka, s katero je določeno preseganje nakladalnega profila v določeni točki in na določenem odseku proge;

15. progovni pas je prostor med osema skrajnih tirov proge, razširjen na vsako stran od osi skrajnih tirov za 6 metrov v naselju oziroma 8 metrov zunaj naselja, merjeno v zračni črti od osi skrajnih tirov proge;

16. (črtana);

17. varovalni progovni pas je zemljiški pas na obeh straneh proge, širok 200 metrov, merjeno v zračni črti od osi skrajnih tirov proge;

18. medtirna razdalja je razdalja med osmi sosednjih tirov;

19. cepna kretnica je kretnica, ki omogoča prehod vlakov z ene na drugo progno ali s proge na industrijski tir;

20. največja dovoljena progovna hitrost je tista predpisana največja hitrost po progno ali po delih proge, ki se do-

loči glede na tehnično stanje proge, njeno opremljenost in tehnične značilnosti vlaka;

21. prometno mesto je tehnično opremljeno mesto na progi, ki razmejuje odjavne ali medpostajne prostorske odseke;

22. postaja je prometno mesto z najmanj eno kretnico, s katerega se vodi železniški promet nasprotnih in zaporednih vlakov, vstopajo in izstopajo potniki in se naklada in razklada blago;

23. postajališče je mesto na progi, ki je namenjeno za vstopanje in izstopanje potnikov;

24. cepišče je prometno mesto, na katerem se na odprti progi odcepi druga proga ali industrijski tir, železniški promet nasprotnih in zaporednih vlakov pa se vodi s posredovanjem sosednjih postaj;

25. nivojski prehod je mesto križanja proge z javno ali ne-kategorizirano cesto v istem nivoju;

25.a stabilne naprave električne vleke so elektronapajalne postaje, vozno omrežje in naprave za daljinsko vodenje stabilnih naprav vključno s pripadajočimi zgradbami;

26. signalnovarnostne naprave so tehnična sredstva za varovanje in vodenje železniškega prometa;

27. železniško vozilo je vsako vozilo, ki se na lastnih kolesih z lastnim pogonom ali brez njega premika po železniških tirih (vlečna in vlečena vozila ter motorna vozila za posebne namene);

28. vlečno vozilo je železniško vozilo z lastnim pogonom, namenjeno za vleko vlakov, premik ali samostojno vožnjo (lokomotive, motorniki, motorne garniture);

29. lokomotive so vlečna vozila, namenjena za vleko vlakov, premik ali samostojno vožnjo;

30. motorniki in motorne garniture so vlečna vozila, namenjena za prevoz potnikov in njihove prtljage ter majhnih pošilk;

31. vlečena vozila so železniška vozila brez lastnega pogona (potniški vagoni, tovorni vagoni in vagoni za posebne namene);

32. motorna vozila za posebne namene so železniška vozila in stroji vseh vrst z lastnim pogonom (vključno s priključenimi vozili), namenjena za gradnjo in vzdrževanje prog ter odpravljanje posledic izrednih dogodkov in zime;

33. (črtana);

34. osna masa železniškega vozila je masa praznega ali naloženega vozila, deljena s številom osi vozila;

35. dolžinska masa železniškega vozila je masa praznega ali naloženega vozila, deljena z dolžino vozila, izraženo v metrih in merjeno med čelnimi ploskvami nestisnjenih odbojnikov ali med končnimi deli spenjalnih naprav vozil brez odbojnikov;

36. osna obremenitev je obremenitev proge, do katere lahko železniško vozilo obremenjuje progo s svojo osno maso;

37. dolžinska obremenitev proge je obremenitev, do katere lahko železniško vozilo obremenjuje progo s svojo dolžinsko maso;

38. vlak je po predpisih sestavljena in speta skupina železniških potniških in/ali tovornih vagonov z enim ali več vlečnimi vozili, motornik ali motorna garnitura, vlečno vozilo, ki vozi samo, motorno vozilo za posebne namene in po predpisih sestavljena skupina železniških vozil, ki čaka na vlečno vozilo ali na razstavo;

39. največja hitrost vlaka je hitrost, predpisana z voznim redom za vsak vlak;

40. omejena hitrost je hitrost, s katero se sme voziti čez kretnična območja v odklon;

41. dejanska zavorna masa vlaka je seštevek vseh zavornih mas železniških vozil, iz katerih je sestavljen vlak;

42. budnik je varnostna naprava na vlečnem vozilu, namenjena za samodejno ustavitve vlaka ob nezmožnosti strojevodje za zanesljivo upravljanje vlečnega vozila;

43. avtostop naprave so naprave, ki samodejno ustavijo vlak za signalom, ki prepoveduje nadaljnjo vožnjo, ali nadzorujejo zmanjšanje hitrosti vlaka za signalom, ki signalizira, da je nadaljnja vožnja dovoljena z zmanjšano hitrostjo, ter pri prekoračitvi hitrosti samodejno ustavijo vlak;

44. merilnik hitrosti je naprava za merjenje in zapisovanje hitrosti, prevožene poti in drugih podatkov o vožnji vlečnega vozila ali motornega vozila za posebne namene;

45. prometna signalizacija so predpisani vidni ali slišni znaki, s katerimi se pri opravljanju železniškega prometa sporazumevajo izvršilni železniški delavci in opozarjajo na nevarnost druge osebe, ki se gibljejo po železniškem območju;

46. izvršilni železniški delavec oziroma delavka (v nadaljnjem besedilu: izvršilni železniški delavci) je oseba, ki neposredno sodeluje v železniškem prometu in/ali opravlja dela, povezana z varnostjo in urejenostjo železniškega prometa;

46.a strokovni pregled je zdravniški pregled izvršilnega železniškega delavca, ki obsega odvzem krvi, krvi in urina ali krvi in druge telesne tekočine z analizo zaradi ugotavljanja prisotnosti alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu in ugotavljanje motenj v vedenju, ki lahko povzročijo nezanesljivo ravnanje v železniškem prometu;

47. izredni dogodek v železniškem prometu je nesreča ali nezgoda;

48. nesreča je izredni dogodek v železniškem prometu, v katerem je ena ali več oseb izgubilo življenje ali bilo huje poškodovanih ali je nastala precejšnja gmotna škoda ali večja prekinitev v železniškem prometu; nesreča je tudi vsako trčenje vlakov, nalet in iztirjenje vlaka ne glede na posledice;

49. nezgoda je izredni dogodek v železniškem prometu, v katerem je bila ena ali več oseb lažje poškodovana ali je nastala manjša gmotna škoda ali manjša prekinitev železniškega prometa ali je bil ogrožen ali oviran železniški promet;

49.a železniški prometni sistem je celotni ustroj prometnega omrežja, ki je sestavljen iz železniških prog, ki so zgrajene ali nadgrajene za konvencionalni, hitri in kombinirani železniški promet, ter iz železniškega voznega parka, ki je namenjen prevozu v železniškem prometu;

49.b komponenta interoperabilnosti je vsaka osnovna komponenta, skupina komponent, podsklop ali celotni sklop opreme, vgrajene ali namenjene vgraditvi v podsistem, od katerega je neposredno ali posredno odvisna interoperabilnost vseevropskega železniškega sistema za visoke ali konvencionalne hitrosti pri čemer izraz »komponenta« zajema opredmetena in neopredmetena sredstva, kot je npr. programska oprema;

49.c bistvene zahteve so vsi pogoji, ki jih določajo evropski ali slovenski predpisi in katere morajo izpolnjevati vseevropski železniški sistemi za konvencionalne ali visoke hitrosti, podsistemi in komponente interoperabilnosti, vključno z vmesniki;

49.d evropska specifikacija je skupna tehnična specifikacija, evropsko tehnično soglasje ali nacionalni standard, ki prevzema evropski standard;

49.e tehnična specifikacija za interoperabilnost (v nadaljnjem besedilu: TSI), je specifikacija, ki zajema vsak podsistem ali del podsistema z namenom, da bi zadostil bistvenim zahtevam in zagotovil interoperabilnost vseevropskega železniškega sistema za visoke ali konvencionalne hitrosti;

49.f podsistem je del železniškega prometnega sistema in ga sestavljajo konstrukcijski in funkcionalni podsistemi in sicer: infrastruktura, energija, nadzor, krmiljenje in signalizacija, vodenje in upravljanje železniškega prometa ter vozni park;

49.g interoperabilnost je zmožnost slovenske železniške proge, da je na njej kot delu vseevropskega sistema železniških prog, katerega del je, zagotovljen varen in neprekinjen železniški promet najmanj pod pogoji, ki jih določajo predpisi Evropske unije;

50. UIC je okrajšava za Union Internationale des Chemins de Fer – Mednarodna železniška zveza.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, katerih pomen ni določen v prejšnjem odstavku, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja železniškega prometa ali prevoza.

2.a člen

(Posebni predpisi ministra)

(1) Minister natančneje določi seznam in sestavne dele železniškega prometnega sistema, podsistemov, komponent oziroma elementov, morebitne sklope ali podsklope sistema in njegovih sestavnih delov, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati podsistemi oziroma njihovi sestavni deli za doseganje interoperabilnosti vseevropskega sistema železniških prog.

(2) Minister skladno z zakonom, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti, določi organ, ki je odgovoren za ocenjevanje skladnosti ali primernosti za uporabo komponent interoperabilnosti ali za presojo postopka verifikacije podsistemov. Organ, ki ga določi minister, v Republiki Sloveniji opravlja naloge, ki jih Direktiva Sveta 2001/16/ES z dne 19. marca 2001 o interoperabilnosti vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne hitrosti določa kot naloge »priglašene organa« in mora izpolnjevati pogoje, ki jih za tak organ določa navedena direktiva. O določitvi organa, ki v Republiki Sloveniji opravlja vlogo »priglašene organa« minister obvesti pristojni organ Evropske skupnosti.

(3) Minister pri izdajanju predpisov iz prvega odstavka tega člena upošteva ta zakon in druge slovenske in evropske predpise, ki urejajo področje varnosti železniškega prometa ali so z njim povezani. Od evropskih predpisov mora zlasti upoštevati Direktivo Sveta 2001/16/ES z dne 19. marca 2001 o interoperabilnosti vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne hitrosti, Direktivo Sveta 96/48/ES z dne 23. julija 1996 o interoperabilnosti vseevropskega železniškega sistema za velike hitrosti, Direktivo Sveta 96/49/ES z dne 23. julija 1996 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s prevozom nevarnega blaga po železnici ter z njimi povezane uredbe, odločbe in sklepe. Minister s predpisi iz prvega odstavka določi tudi postopke, potrebne za realizacijo tega zakona oziroma pravil evropskega pravnega reda.

II. POGOJI ZA VAREN ŽELEZNIŠKI PROMET

1. Proge

3. člen

(Delitev in kategorizacija prog)

(1) Proge so po pomenu za železniški promet, po vezovalni nalogi v prostoru in po svojem gospodarskem pomenu glavne in regionalne.

(2) Glede na največjo dovoljeno hitrost se proge delijo na proge za visoke hitrosti in na konvencionalne proge.

(3) Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za promet (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše kategorizacijo prog.

4. člen

(Sestavni deli proge)

Sestavni deli proge so:

- spodnji in zgornji ustroj proge;
- signalnovarnostne in telekomunikacijske naprave, vključno z napravami za njihovo napajanje z električno energijo in prostori za te naprave;

- stavbe in prostori za vodenje in urejanje prometa;

- progovni del nivojskih in izvennivojskih križanj vključno z napravami za zagotavljanje varnosti železniškega prometa;

- stabilne naprave električne vleke;

- progovni pas;

- zračni prostor nad ravnino tirnic v višini 10 m oziroma, če v progovnem pasu poteka daljnovod nazivne napetosti 220 kV zračni prostor nad ravnino tirnic v višini 12,75 m, oziroma, če v progovnem pasu poteka daljnovod

nazivne napetosti 400 Kv, zračni prostor nad ravnino tirnic v višini 14 m;

- službeni tiri.

5. člen

(Pogoji za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje prog)

(1) Proge se morajo projektirati, graditi in vzdrževati, tako da:

- je zagotovljena tehnično-tehnološka enotnost,

- so upoštevane določbe tega zakona, ki se nanašajo na zagotavljanje varnosti,

- so upoštevana obvezna določila UIC,

- so upoštevane ratificirane mednarodne pogodbe, katerih sopolpisnica je Republika Slovenija,

- so upoštevana pravila stroke,

- so upoštevani drugi pogoji, ki jih predpiše minister oziroma jih kot obvezne za države članice predpišejo pristojne institucije Evropske unije.

Posamezni elementi sestavnih delov proge se lahko vgradijo v progo in vključijo v železniški promet le, če izpolnjujejo predpisane pogoje.

(2) Tehnične zahteve za proge in za sestavne dele proge predpiše minister s tehničnimi predpisi. Elementi sestavnih delov prog se štejejo za skladne z zahtevami tehnične proge predpisa, če ustrezajo zahtevam slovenskih nacionalnih standardov in/ali tehničnih specifikacij, na katere se tehnični predpis sklicuje.

(3) Tehnična specifikacija za proge in sestavne dele proge je dokument, ki predpisuje tehnične zahteve, ki jih mora izpolnjevati proga oziroma sestavni del proge, kadar je to primerno, pa tudi postopke, s katerimi je mogoče ugotoviti, ali so dane zahteve izpolnjene.

(4) Tehnične specifikacije za proge in sestavne dele proge izdaja minister kot posebne publikacije. Pripravljajo jih strokovni odbori, ki jih imenuje minister. Način priprave tehničnih specifikacij za proge in sestavne dele proge predpiše minister z navodilom. Seznam izdanih tehničnih specifikacij in seznam slovenskih nacionalnih standardov, ki ustvarjajo domnevo o skladnosti sestavnih delov prog, minister objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Tehnične specifikacije so dostopne na ministrstvu, pristojnem za promet, slovenski nacionalni standardi pa pri organu, pristojnem za standardizacijo.

(5) Minister s predpisom določi, za katere sestavne dele prog mora dobavitelj:

- zagotoviti izvedbo postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi tehničnimi zahtevami;

- zagotoviti izjavo o skladnosti, preskusno poročilo, certifikat ali drugo listino o skladnosti;

- izdelati in hraniti tehnično dokumentacijo v predpisanim obsegu, obliki in rokih;

- zagotoviti označitev s predpisanimi znaki skladnosti.

(6) Za predpisovanje tehničnih zahtev in ugotavljanje skladnosti gradbenih proizvodov se za elemente sestavnih delov prog smiselno uporabljajo določila predpisov o gradbenih proizvodih.

(7) Poleg ugotavljanja skladnosti elementov sestavnih delov proge s predpisanimi tehničnimi zahtevami po določilih prejšnjega odstavka je treba pri sestavnih delih prog, ki zagotavljajo varnost v železniškem prometu, ugotoviti združljivost elementov sestavnih delov prog z obstoječimi elementi, na katere se ti priključujejo ali vgrajujejo, njihovo varnost, zmogljivost in zanesljivost. Podzakonski predpisi, ki jih izdaja minister, morajo določiti, kateri sestavni deli prog zagotavljajo varnost železniškega prometa. Izpolnjevanje zahtev iz tega odstavka ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister. Na podlagi pozitivnega mnenja komisije minister izda dovoljenje za vgradnjo v proge.

(8) Za gradbene proizvode, ki so sestavni deli proge, za katere ni slovenskega nacionalnega standarda oziroma tehnične proge, ali če karakteristika tega sestavnega

dela proge znatno odstopa od slovenskih standardov ali tehničnih predpisov, se za dajanje v uporabo lahko izda tehnično soglasje, če se s proizvodom zagotavlja večja varnost v železniškem prometu.

(9) Tehnično soglasje je pozitivna tehnična ocena ustreznosti gradbenih proizvodov, ki so namenjeni vgraditvi v progo ali v njene sestavne dele. Temeljiti mora na izpolnjevanju bistvenih zahtev za sestavne dele proge, za katere se uporablja. Tehnično soglasje podeli organ za tehnična soglasja po določilih predpisov o gradbenih proizvodih.

6. člen
(črtan)

7. člen
(Vzdrževanje prog)

(1) Proge in njihovi sestavni deli se morajo vzdrževati tako, da se zagotavlja varen železniški promet in morajo biti redno nadzorovani in občasno pregledani.

(2) Vzdrževanje iz prejšnjega odstavka obsega:

– vzdrževalna dela, ki omogočajo normalno obratovalno sposobnost in zagotavljajo prometno varnost (manjša, redna popravila in dela, redni nadzor nad stanjem proge, izvajanje meritev posameznih elementov sestavnih delov proge, nadzor nad investicijskimi deli zaradi zagotavljanja varnosti železniškega prometa in zagotovitev vzpostavitve prevoznosti proge ob naravnih in drugih nesrečah – tekoče vzdrževanje);

– vzdrževalna dela, ki se izvajajo na daljša časovna obdobja (izvedba popravil ali zamenjav posameznih elementov sestavnih delov proge in drugih del, s katerimi se ne spreminja zmogljivost proge ali namembnost posameznih elementov sestavnih delov proge in ne posega v konstrukcijo sestavnega dela proge – investicijsko vzdrževanje).

Vzdrževalna dela iz prejšnjih alinej se opravljajo na podlagi obstoječe tehnične dokumentacije za proge in njihove sestavne dele.

(3) Minister natančneje predpiše vrste in način izvedbe vzdrževalnih del iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka, način in postopek rednega nadzora nad stanjem proge in njenih sestavnih delov ter roke izvedbe vzdrževalnih del na progah in njihovih sestavnih delih. Minister predpiše tudi postopek za začetek in dokončanje vzdrževalnih del, način in čas nadzora ter pregledovanja, način postopnega vključevanja posameznih elementov sestavnih delov proge ali sestavnih delov proge v redno obratovanje. Pri določanju rokov vzdrževanja mora upoštevati zahteve varnega železniškega prometa, navodila proizvajalca ter navodila stroke.

7.a člen

(Temeljni pogoji gradbenih elementov prog)

(1) Gradbeni elementi prog morajo izpolnjevati naslednje temeljne pogoje:

1. tirna širina mora pri novogradnjah znašati 1435 mm;
2. polmer loka na odprti progi mora znašati najmanj 300 m, na glavnem prevoznem tiru prometnih mest pa najmanj 500 m; zunanja tirnica je lahko odvisno od polmera loka in od največje dovoljene progovne hitrosti nadvišana, vendar ne več kot 150 mm;

3. vzdolžni nagib proge na odprti glavni progi je lahko največ 12,5 promila, izjemoma največ 17,5 promila, na odprti regionalni progi pa največ 25 promila;

4. vzdolžni nagib tirov na postaji sme biti največ 1 promil, če je postaja v premi, in največ do 2,5 promila, če je postaja v krivini, odvisno od polmera krivine;

5. medtirna razdalja na postaji mora biti najmanj 4,75 m, medtirna razdalja pri tirih, med katerimi so peroni, pa najmanj 6 m;

6. medtirna razdalja na odprti dvotirni progi mora biti najmanj 4,2 m;

7. glavne proge morajo biti usposobljene za osno obremenitev najmanj 22,5 t in dolžinsko obremenitev najmanj 8,0 t/m, regionalne proge pa za osno obremenitev najmanj 20,0 t in dolžinsko obremenitev najmanj 6,4 t/m.

(2) Proge morajo izpolnjevati pogoje svetlega profila proge v skladu s pogoji iz prvega odstavka 5. člena.

8. člen
(Evidenca prog)

Pooblaščen upravljavec mora o progah voditi evidenco in druge tehnične podatke, pomembne za varnost železniškega prometa, v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

9. člen
(Pogoji cepitve proge)

Proga se praviloma cepi na postaji. Izjemoma se proga ali tir lahko cepi na odprti progi ob pogojih predpisanega zavarovanja cepne kretnice in prometne signalizacije, določene s tem zakonom.

10. člen
(Medsebojna križanja prog)

Medsebojna križanja prog zunaj prometnih mest morajo biti izvenivojska.

11. člen

(Posegi v progovni in varovalni progovni pas)

(1) V progovnem pasu se smejo graditi le objekti, napeljave in naprave javne železniške infrastrukture.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se smejo ob predhodnem soglasju upravljavca v progovnem pasu graditi objekti in naprave uporabnikov prevoznih storitev v železniškem prometu, povezane z nakladanjem in razkladanjem blaga, kot tudi napeljevati cevovodi, vodovodi, električne, telefonske in telegrafске zračne linije in podzemni kabli ter druge podobne naprave v javnem interesu.

(3) V varovalnem progovnem pasu na območju, ki poteka od meje progovnega pasu, se smejo na podlagi predhodnega soglasja upravljavca graditi objekti in postavljati napeljave in naprave ali saditi drevje le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od proge, odvisno od njihove vrste in namena ob ukrepih, ki zagotavljajo varnost ljudi in prometa.

(4) Kadar je zaradi posebno težkih terenskih razmer ali drugih posebej utemeljenih razlogov gradnja objektov ali postavljanje naprav na predpisani oddaljenosti od proge tehnično težavna in ekonomsko neupravičena, se ti objekti in naprave izjemoma lahko gradijo oziroma postavljajo v varovalnem progovnem pasu na območju, ki poteka od meje progovnega pasu, na oddaljenosti manjši od predpisane, če to ne vpliva na varnost železniškega prometa. Odstopanje od predpisanih pogojev mora biti posebej utemeljeno in zanj pridobljeno izjemno soglasje ministra.

(5) Upravljavec mora poslati izvod akta iz drugega in tretjega odstavka tega člena pooblaščenemu upravljavcu, inšpekcijski službi, pristojni za železniški promet, in ministrstvu, pristojnemu za promet.

(6) Pooblaščen upravljavec mora o vseh posegih v varovalni progovni pas, ki neposredno vplivajo ali bi lahko vplivali na varen železniški promet, brez odlašanja obvestiti inšpekcijsko službo, pristojno za železniški promet.

(7) Pogoji iz drugega in tretjega odstavka tega člena se določijo s predpisom, ki ga izda minister.

12. člen
(Izvajanje protipožarnih ukrepov)

(1) Na železniških vozilih z odprtim kuriščem, ki vozijo po progah na požarno ogroženem območju, mora prevoznik izvajati protipožarne ukrepe.

(2) Lastnik zemljišča v varovalnem progovnem pasu, pooblaščen upravljavec pa v progovnem pasu morata ravnati v skladu s predpisi o varstvu pred požarom ter varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Predpis iz prejšnjega odstavka izda minister s soglasjem ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

13. člen

(Medsebojna oddaljenost proge in ceste)

(1) Razdalja med progo in javno ali nekategorizirano cesto (v nadaljevanju: cesta) mora biti tolikšna, da je med njima mogoče postaviti vse naprave, potrebne za opravljanje železniškega prometa na progi in cestnega prometa na cesti, znašati pa mora najmanj 8 m, merjeno od osi skrajnega tira do najbližje točke cestišča ceste.

(2) Na hribovitih in težkih terenih, v soteskah in na drugih podobnih konfiguracijah terena sme biti razdalja med osjo skrajnega tira in najbližjo točko ceste, ki ni avtocesta ali hitra cesta, tudi manjša od 8 m; pogoj pa je, da se svetli profili ceste in proge ne dotikajo in da je med njimi mogoče postaviti naprave, ki so nujne za varen železniški promet, pri čemer mora biti proga najmanj 1 m nad cestiščem ceste.

(3) Če ni izpolnjen pogoj višinske razlike med cestiščem ceste in progo, mora upravljavec ceste med progo in cestišče ceste postaviti varovalno ograjo.

14. člen

(črtan)

15. člen

(Pogoji elektrifikacije prog)

(1) Za elektrifikacijo prog se praviloma uporablja enosmerni sistem napetosti 3 kV.

(2) Odstopanja od določbe prejšnjega odstavka so dopustna na podlagi posebnega akta, ki ga izda minister.

(3) S predpisom, ki ga izda minister, se določijo pogoji projektiranja, gradnje in vzdrževanja stabilnih naprav električne vleke.

16. člen

(Varnostni ukrepi pri postavljanju naprav električnega omrežja)

(1) Na mestih, na katerih so postavljene naprave električnega omrežja za vleko vlakov in obstaja nevarnost za življenje oseb, je treba izvesti varnostne ukrepe v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

(2) Na telekomunikacijskih in signalnovarnostnih napravah ali na delih naprav, ki so v neposredni bližini električnega omrežja, morajo biti izvedeni ukrepi za varstvo pred škodljivimi, nevarnimi in motilnimi električnimi vplivi v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

17. člen

(Pogoji postavljanja kontaktnega vodnika)

Kontaktni vodnik enosmernega sistema napetosti 3 kV mora biti postavljen v višini najmanj 5,35 m nad cestnim prehodom, kontaktna vodnika enofaznih sistemov 25 kV, 50 Hz in 15 kV, 16 2/3 Hz pa v višini najmanj 5,5 m, merjeno od zgornjega roba tirnice. Z obeh strani cestnega prehoda morajo biti zaščitni višinski profili na razdalji najmanj 8 m od najbližje tirnice, merjeno po cestni osi, v višini 4,5 m nad voziščem ceste.

18. člen

(Urejenost prostorov za potnike, dostopov do vlakov in prometnih mest)

(1) Prostori in mesta za sprejemanje, zadrževanje in odpravljanje potnikov, prtljage in pošilk v železniškem prometu morajo biti urejeni tako, da zagotavljajo varnost potnikov.

(2) Na postajah in postajališčih s povprečnim letnim dnevnim prometom 500 odpravljenih potnikov in najmanj 70 vlakov morajo biti dostopi do vlakov izvedeni tako, da potniki ne hodijo čez tire (izvenivojski prehodi, čelni peroni idr.).

(3) Na postajah in postajališčih morajo biti dostopi do potniških vlakov narejeni tako, da omogočajo čim lažji dostop potnikom in osebam z omejenimi gibalnimi sposobnostmi.

(4) Postaje in postajališča morajo imeti perone povezane s prehodi pod progo ali nad njo ali z dohodnimi potmi v nivoju.

(5) Postajališča na dvotirnih progah, razen postajališč z otočnimi peroni ali kritnimi signali, morajo imeti med tiri ograjo.

(6) Prometna mesta morajo imeti prostore, naprave in opremo, ki omogočajo izvajanje varnega železniškega prometa, in so v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

19. člen

(Gradnja nove proge in rekonstrukcija proge)

(1) Gradnja nove proge in rekonstrukcija proge se izvede v skladu z določbami Zakona o graditvi objektov.

(2) Rekonstrukcija proge pomeni izvedbo tistih del s katerimi se izboljšajo njene prometno-tehniške in varnostne lastnosti in s katerimi se posega izven progovnega pasu obstoječe proge in v zemljišča izven obsega javne železniške infrastrukture. Za izvedbo rekonstrukcije je potrebna predhodna uskladitev s tistimi upravljavci objektov in naprav, na katere rekonstrukcija vpliva.

(3) Pred začetkom gradnje nove proge ali rekonstrukcije proge, ki je del vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne ali visoke hitrosti, mora investitor za takšna dela vso dokumentacijo poslati v pregled in potrditev ministru, ki ob upoštevanju zahtev o zagotavljanju varnosti in o interoperabilnosti s sklepom odloči o ustreznosti predvidenih del.

(4) Za dela iz prvega in drugega odstavka tega člena odredi minister, pristojen za graditve, poskusno obratovanje na predlog komisije, ki je opravila tehnični pregled, kadar brez tega ni mogoče ugotoviti skladnosti izvedenih del s predpisi, ki določajo pogoje za projektiranje in gradnjo železniških prog in zahteve za zagotovitev varnosti v železniškem prometu.

20. člen

(Vzdrževalna dela v javno korist)

(1) Vzdrževalna dela v javno korist so dela, ki se izvajajo zaradi izboljšanja prometno-tehnoloških in varnostnih lastnosti proge ali gradijo pomožni objekti na javni železniški infrastrukturi ali pomožni objekti za opravljanje javnih gospodarskih služb na področju železniškega prometa in s katerimi se ne posega v prostor zunaj progovnega pasu oziroma v prostor zunaj zemljišč, namenjenih za gradnjo javne železniške infrastrukture.

(2) Pri izvedbi del iz prejšnjega odstavka se z namenom zagotavljanja varnega in zanesljivega odvijanja železniškega prometa in večje zmogljivosti proge ter učinkovitejšega in uporabnikom prijaznejšega izvajanja gospodarskih javnih služb s področja železniškega prometa lahko:

– izvedejo popravila ali zamenjave posameznih elementov sestavnih delov proge ter na ta način poveča zmogljivost proge ali spremeni namembnost posameznih elementov sestavnih delov proge;

– zamenjajo ali vgradijo na novo sestavni deli proge z elementi, ki sledijo napredku tehnike in se z njimi posega v konstrukcijo posameznega sestavnega dela proge;

– gradijo pomožni objekti, ki predstavljajo del gospodarske javne infrastrukture vključno s stavbami namenjenimi vodenju železniškega prometa in postajališči ter peroni za potnike.

(3) Vzdrževalna dela v javno korist se lahko izvajajo le na podlagi ustrezne in revidirane dokumentacije, če ta zakon ali na njegovi podlagi izdani predpisi ne določajo drugače. Ustrezna dokumentacija za sestavne dele proge so izvedbeni načrti posameznih sestavnih delov proge. Postopek revizije načrtov vodi upravljavec.

(4) Po opravljenem postopku revizije načrtov in pred začetkom vzdrževalnih del v javno korist na progah, ki so del vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne ali visoke hitrosti, mora upravljavec vso dokumentacijo poslati v pregled in potrditev ministru, ki ob upoštevanju zahtev o zagotavljanju varnosti in zagotavljanju interoperabilnosti s sklepom odloči o ustreznosti načrtovanih vzdrževalnih del v javno korist.

(5) Kakovost in usklajenost izvedenih vzdrževalnih del v javno korist z revidiranimi načrti preveri na osnovi izjave izvajalca o zaključku del komisija za tehnični pregled, ki jo imenuje minister.

(6) Po opravljenem tehničnem pregledu komisija iz prejšnjega odstavka predlaga ministru izdajo odločbe, s katero:

- odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali
- odredi poskusno obratovanje ali

– zavrne izdajo uporabnega dovoljenja, če ima objekt takšne pomanjkljivosti, da predstavlja nevarno progno ali njen sestavni del, ali nevarnost za uporabnike, teh pomanjkljivosti pa ni mogoče odpraviti ali

- izda uporabno dovoljenje.

(7) Komisija predlaga ministru odreditev poskusnega obratovanja proge ali njenega sestavnega dela, kadar brez tega ni mogoče ugotoviti:

- skladnosti izvedenih del s predpisi, ki določajo pogoje za projektiranje in gradnjo železniških prog;
- združljivosti proge ali njenih delov z drugimi sestavnimi deli proge;
- da so izpolnjene zahteve varnosti v železniškem prometu;
- zanesljivosti proge ali njenega sestavnega dela;
- zmogljivosti proge ali njenega sestavnega dela.

(8) Poskusno obratovanje proge oziroma njenega sestavnega dela lahko traja največ šest mesecev. Po preteku omenjenega roka je mogoče poskusno obratovanje na podlagi razlogov iz prejšnjega odstavka podaljšati za nadaljnjih šest mesecev.

(9) Minister natančneje določi postopek in pogoje za začetek in dokončanje vzdrževalnega dela v javno korist ter način vključevanja oziroma postopnega vključevanja posameznih elementov sestavnih delov proge, sestavnih delov proge ali pomožnih objektov v redno obratovanje.

2. Križanja prog in cest

21. člen

(Izvennivojska križanja)

(1) Križanje proge z avtocesto, hitro cesto ali glavno cesto I. reda mora biti izvennivojsko.

(2) Križanje proge s cesto, ki ni avtocesta, hitra cesta ali glavna cesta I. reda, mora biti izven nivoja, če je promet motornih vozil po cesti zelo gost (več kot 7.000 vozil povprečnega letnega dnevnega prometa) in če je železniški promet po proggi zelo pogosten (več kot 70 vlakov povprečnega letnega dnevnega prometa) ali če je največja dovoljena progovna hitrost večja od 160 km/h.

(3) Med uvoznimi in izvoznimi kretnicami na prometnem mestu ne sme biti nivojskih prehodov.

21.a člen

(Novi nivojski prehod)

(1) Nivojski prehodi se praviloma ne smejo graditi na razdalji manjši od 2000 metrov od obstoječega nivojskega ali izvennivojskega prehoda.

(2) Nivojski prehod se lahko zgradi na regionalnih progah, če je promet po cesti srednji (povprečni letni dnevni promet je 250 vozil ali več ter manj od 2.500 vozil) in je promet vlakov po proggi manjši kot 70 vlakov povprečnega letnega dnevnega prometa ter če je dovoljena progovna hitrost manjša od 160 km/h. Glede na hitrost vlakov se lahko določi manjša razdalja med nivojskimi prehodi kot je določena v prejšnjem odstavku.

(3) Pogoji iz prejšnjega odstavka morajo biti zagotovljeni najmanj še 5 let po izgradnji nivojskega prehoda.

(4) Ustreznost izpolnjevanja pogojev za vzpostavitev novega nivojskega prehoda in njegovega zavarovanja preveri komisija, ki jo imenuje minister in jo sestavljajo predstavnik(i):

- upravljavca;
- pooblaščenega upravljavca;
- investitorja;
- inšpekcije, pristojne za železniški promet;
- policijske uprave na območju katere bo prehod;
- lokalne skupnosti na območju katere bo prehod.

(5) Na podlagi mnenja komisije iz prejšnjega odstavka da minister soglasje za vzpostavitev nivojskega prehoda.

(6) Na progah je dopustna gradnja začasnega nivojskega prehoda za čas in potrebe obnovitvenih del, gradenj objektov, rekonstrukcij ipd. Tak nivojski prehod se zavaruje na način in za obdobje, ki ga določi komisija iz četrtega odstavka tega člena. Tak nivojski prehod je treba odstraniti takoj po zaključku del, zaradi katerih je bil vzpostavljen. Stroške postavitve in obratovanja začasnega nivojskega prehoda in potrebnih povezovalnih cest, nosi tisti, na čigar zahtevo je ta postavljen.

(7) Minister natančneje določi pogoje iz drugega in šestega odstavka tega člena v predpisu iz 25. člena tega zakona.

22. člen

(Razmejitev obveznosti pri gradnji nadvoza, podvoza oziroma nivojskega prehoda)

Pri gradnji ceste ali proge krije stroške za graditev nadvoza, podvoza oziroma nivojskega prehoda in stroške za ureditev in postavitve naprav ter druge stroške, s katerimi se zagotavljata varen in neoviran železniški in cestni promet, investitor nove proge oziroma ceste.

23. člen

(Vzdrževanje proge oziroma ceste na mestih izvennivojskih križanj)

(1) Če je križanje ceste s proggo izvedeno izvennivojsko s cestnim podvozom, je to objekt javne železniške infrastrukture. Vozišče skupaj z morebitnimi napeljavami in napravami (razsvetljava, drenaža idr.), ki so potrebne za nemoteno in varno uporabo ceste, vzdržuje upravljavec ceste.

(2) Če je križanje ceste s proggo izvennivojsko s cestnim nadvozom, je to cestni objekt. Proggo pod nadvozom skupaj z morebitnimi napeljavami in napravami, potrebnimi za njeno pravilno in varno uporabo, je objekt javne železniške infrastrukture.

24. člen

(Nivojski prehodi)

(1) Prehod vozil ali oseb čez proggo je dovoljen le na urejenih in označenih prehodih.

(2) Na nivojskih prehodih imajo vlaki prednost pred cestnimi vozili in pešci.

25. člen

(Zavarovanje nivojskih prehodov)

(1) Nivojski prehod ceste na odseku proge, na katerem je največja dovoljena progovna hitrost večja od 100 km/h, mora biti zavarovan z zapornicami ali polzapornicami.

(2) Z zapornicami, polzapornicami ali s svetlobnimi signali morajo biti zavarovani tudi tisti nivojski prehodi, na katerih to zahtevajo potrebna preglednost s ceste na progo, gostota prometa ter druge krajevne razmere, pomembne za varnost prometa.

(3) Natančnejše pogoje iz drugega in tretjega odstavka določa predpis, ki ga izda minister v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.

26. člen

(Zagotavljanje preglednosti na nivojskem prehodu)

(1) Upravljevec ceste mora zagotoviti zadostno preglednost s ceste na progo, tako da lahko udeleženci v cestnem prometu s potrebno pazljivostjo varno in neovirano prečkajo nivojski prehod.

(2) V bližini nivojskega prehoda ob progi ni dovoljeno graditi objektov, razen objektov, ki so namenjeni železniškemu prometu, ter saditi drevja, visokega rastlinja ali storiti česa drugega, kar preprečuje ali zmanjšuje preglednost.

27. člen

(Sprememba zavarovanja nivojskega prehoda v posledici spremembe prometne ureditve ali kategorizacije ceste)

Če je treba spremeniti način zavarovanja na nivojskem prehodu zaradi sprememb, nastalih v zvezi z gradnjo, rekonstrukcijo ali drugimi deli na cesti, s prekategorizacijo ceste ali spremembo prometne ureditve, krije stroške takega zavarovanja upravljevec ceste.

28. člen

(Obveznost upravljavca, da vzdržuje nivojski prehod)

(1) Nivojski prehod skupaj s cestiščem v širini treh metrov od osi skrajnih tirov je sestavni del proge.

(2) Upravljevec vzdržuje nivojski prehod, tako da je zagotovljen varen železniški in cestni promet.

(3) Cesto z obeh strani prehoda vzdržuje upravljevec ceste tako, da je zagotovljen varen železniški in cestni promet.

29. člen

(Razmejitev obveznosti pri vzdrževanju, obnovi in rekonstrukciji nivojskih prehodov)

(1) Stroški v zvezi z vzdrževanjem, obnovo ali rekonstrukcijo nivojskih prehodov in progovne signalizacije bremenijo lastnika javne železniške infrastrukture.

(2) Cestno prometno signalizacijo na nivojskem prehodu, ki opozarja udeležence cestnega prometa na ta prehod, postavlja in vzdržuje upravljevec ceste.

30. člen

(Izredni prevozi čez nivojske prehode in označitev svetle višine podvoza)

(1) Za izredne prevoze čez nivojske prehode mora izvajalec izrednega prevoza pridobiti soglasje upravljavca.

(2) Pred podvozi, katerih svetla višina je manjša od največje dovoljene višine cestnega vozila skupaj s tovorom, morajo biti zaščitni višinski profili in prometni znaki, ki na to opozarjajo voznike cestnih vozil.

(3) Zaščitne višinske profile in prometne znake iz drugega odstavka tega člena mora postaviti in vzdrževati upravljevec ceste.

3. Železniška vozila

31. člen

(Predpisi za projektiranje, izdelavo in vzdrževanje železniških vozil)

(1) Železniška vozila ter deli in naprave, ki se vanje vgrajujejo, se morajo projektirati, izdelovati in vzdrževati

ustrezno zahtevam varnega železniškega prometa, določenim v tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisih, ki jih predpiše minister. Pri projektiranju, izdelovanju in vzdrževanju železniških vozil se morajo upoštevati obvezna določila UIC, pravila stroke in pogoji, določeni z zakonom in z ratificiranimi mednarodnimi sporazumi, katerih sopolisnica je Republika Slovenija.

(2) Železniška vozila ter deli in naprave, ki se vanje vgrajujejo, se smejo vključiti v železniški promet le, če izpolnjujejo predpisane pogoje. Minister s predpisom določi, za katera železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave mora dobavitelj, preden se začnejo uporabljati:

– zagotoviti izvedbo postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi tehničnimi zahtevami;

– izdati oziroma zagotoviti izjavo o skladnosti, preskusno poročilo, certifikat ali drugo listino o skladnosti;

– izdelati in hraniti tehnično dokumentacijo v predpisnem obsegu, obliki in rokih;

– zagotoviti označitev s predpisanimi znaki skladnosti.

(3) Za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave, za katere ni slovenskega nacionalnega standarda oziroma slovenskega tehničnega predpisa, ali znatno odstopajo od slovenskega nacionalnega standarda oziroma slovenskega tehničnega predpisa, se za dajanje v uporabo lahko izda slovensko tehnično soglasje.

(4) Slovensko tehnično soglasje je pozitivna tehnična ocena ustreznosti železniškega vozila in njegovih sestavnih delov in naprav za predvideno uporabo, ki temelji na izpolnjevanju bistvenih zahtev za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave, za katere se uporablja. Slovensko tehnično soglasje določenemu železniškemu vozilu in njegovim sestavnim delom in napravam podeli organ za tehnična soglasja s sedežem v Republiki Sloveniji, ki mu je dal ustrezno dovoljenje minister. Organ za tehnična soglasja izdaja tehnična soglasja v skladu s pogoji in zahtevami, ki jih predpiše minister.

32. člen

(Tehnični predpisi in tehnične specifikacije za železniška vozila)

(1) Minister izdaja tehnične predpise, s katerimi predpiše tehnične zahteve za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave. S tehničnim predpisom se lahko določi, da je železniško vozilo in njegovi sestavni deli in naprave v skladu z zahtevami tehničnega predpisa, če ustreza zahtevam neobveznih standardov, na katere se tehnični predpis sklicuje. S tehničnim predpisom se lahko določi obvezna uporaba tehničnih specifikacij za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave.

(2) Tehnična specifikacija za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave je dokument, ki predpisuje tehnične zahteve, ki jih mora izpolnjevati železniško vozilo in njegovi sestavni deli in naprave, kadar je to primerno, pa tudi postopke, s katerimi je mogoče ugotoviti, ali so dane zahteve izpolnjene.

(3) Tehnične specifikacije za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave izdaja minister za promet kot posebne publikacije. Pripravljajo jih strokovni odbori, ki jih imenuje minister. Način priprave tehničnih specifikacij za železniška vozila in njihove sestavne dele in naprave predpiše minister z navodilom. Seznam izdanih tehničnih specifikacij se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, javnosti pa so dostopne na ministrstvu, pristojnem za promet.

33. člen

(Tehnični pregledi železniških vozil in obratovalno dovoljenje)

(1) Nova in rekonstruirana železniška vozila morajo biti pred izročitvijo v železniški promet tehnično pregledana.

(2) Za rekonstrukcijo železniškega vozila se šteje pre-delava vozila, s katero se spreminjajo osnovne konstrukcijske in tehnične lastnosti vozila.

(3) Za tehnični pregled novega ali rekonstruiranega železniškega vozila mora zaprositi njegov lastnik.

(4) Na tehničnem pregledu se ugotovi, ali železniško vozilo in vanj vgrajeni deli in naprave izpolnjujejo pogoje za varen železniški promet.

(5) Tehnični pregled opravljajo organizacije, ki jih po-oblasti minister.

(6) Organizacija iz prejšnjega odstavka mora imeti ustrezne poslovne prostore za urejenim prostorom za dovoz in odvoz železniških vozil, predpisano opremo in strokovno usposobljene delavce, ki morajo izpolnjevati pogoje strokovne izobrazbe in strokovne usposobljenosti, kot so do-ločeni za izvršilne železniške delavce.

(7) Na podlagi poročila organizacije, ki je opravila teh-nični pregled, izda minister obratovalno dovoljenje ali odredi poskusno obratovanje.

(8) Poskusno obratovanje sme trajati največ eno leto.

(9) Predpis, ki določa postopek tehničnega pregleda in njegov obseg, izda minister.

34. člen

(Pogoji za vožnjo železniških vozil)

(1) Železniška vozila smejo voziti po progah, če ustre-zajo določbam tega zakona, določbam mednarodnih spo-razumov, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, in obveznim določilom UIC.

(2) Če železniška vozila ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjega odstavka, lahko o vožnji po progah odloči mini-ster, s tem da določi dodatne pogoje, ki bodo zagotavljali varnost v železniškem prometu.

35. člen

(Evidenca železniških vozil)

(1) Železniška vozila, za katera je izdano obratovalno dovoljenje, morajo biti vpisana v evidenco železniških vozil, ki vsebuje vrsto, serijo, nosilnost, leto izdelave, evidenčno številko in druge tehnične podatke, odvisno od vrste vozila.

(2) Evidenco in druge tehnične podatke o železniških vozilih, pomembne za varen železniški promet, vodi lastnik železniških vozil v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

36. člen

(Pogoji za železniška vozila in izredni prevozi)

(1) Prazna ali naložena železniška vozila ne smejo presegati nakladalnega profila, predpisane kode proge ter dovoljenih osnih in dolžinskih obremenitev, ki jih za proge določa ta zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi.

(2) Prevoz z železniškimi vozili, ki ni v skladu z določbo iz prejšnjega odstavka tega člena, je izredni prevoz.

(3) Za izredni prevoz je potrebno dovoljenje, s katerim se določijo način in pogoji prevoza ter višina povračila za izredni prevoz. O izvedbi izrednega prevoza odloči uprav-ljavec najkasneje v 15 dneh po vložitvi zahteve.

(4) Minister izda predpis o načinu in pogojih opravlja-nja izrednih prevozov.

37. člen

(Vzdrževanje in pregledi železniških vozil)

(1) Železniška vozila se morajo vzdrževati v stanju, ki zagotavlja varen železniški promet.

(2) Železniška vozila v železniškem prometu morajo biti vzdrževana, nadzorovana ter občasno pregledana.

(3) Način vzdrževanja, roki občasnih pregledov in drugi pogoji, pomembni za uporabo železniških vozil v železniškem prometu, se določijo s predpisom, ki ga izda minister.

38. člen

(Oprema železniških vozil z napravami za zaviranje)

(1) Železniška vozila, razen progovnih vozičkov brez lastnega pogona, morajo biti opremljena z napravami za samodejno zaviranje.

(2) Z napravami za ročno zaviranje morajo biti opremlje-ni potniški vagoni, motorniki in motorne garniture. Lokomotive in motorna vozila za posebne namene morajo biti opremljeni z ročnimi ali s pritrdilnimi zavorami.

(3) Lokomotive, potniški vagoni, motorniki in motorne garniture morajo biti opremljeni z napravami za sprožitev zaviranja v sili.

(4) Naprave za sprožanje zaviranja v sili na vozilih iz prejšnjega odstavka morajo biti lahko dostopne potnikom in železniškim delavcem.

39. člen

(Oprema vlečnih vozil)

(1) Vsa vlečna vozila, razen parnih lokomotiv, morajo imeti naslednjo opremo:

1. avtostop napravo na progah, opremljenih z njo, razen lokomotiv, ki se uporabljajo samo za premik;
2. naprave radijskih zvez, kadar vozijo po progi, opre-mljenih z njimi;
3. budnik;
4. napravo za ogrevanje voznih kabin;
5. napravo za klimatizacijo voznih kabin;
6. napravo za dajanje zvočnih signalov;
7. luči za označevanje vozil in razsvetljevanje proge;
8. merilnik hitrosti;
9. gasilnike za začetno gašenje požarov;
10. pribor za prvo pomoč.

(2) Motorna vozila za posebne namene z lastnim pogo-nom morajo biti opremljena z napravami, naštetimi v točkah od 4 do 10 prvega odstavka tega člena.

40. člen

(Oprema motornikov in potniških vagonov)

Motorniki in potniški vagoni morajo imeti naslednjo opremo:

1. naprave za ogrevanje;
2. naprave za električno razsvetljavo;
3. sanitarno-higienske naprave;
4. gasilnike za začetno gašenje požarov;
5. naprave za prehajanje iz vagona v vagon (razen pri motornikih);
6. naprave, ki jih določajo mednarodni predpisi.

4. Prometna pravila

41. člen

(Organizacija in opravljanje železniškega prometa)

(1) Železniški promet se organizira in opravlja po eno-tnem tehnično-tehnološkem postopku v skladu s tem zako-nom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Minister s predpisi določa način organizacije in oprav-ljanja železniškega prometa, sestavo vlakov, način zaviranja vlakov in varnostne ukrepe za zaščito železniških delavcev ter druge pogoje za odvijanje železniškega prometa.

42. člen

(Vozni red)

(1) Železniški promet poteka po vnaprej določenem voznem redu. Vozni red, ki se nanaša na redni promet po-tniških vlakov, mora biti na običajen način javno objavljen najmanj 15 dni pred začetkom njegove veljavnosti.

(2) Prevoznik se mora ravnati po voznem redu.

(3) Predpis, ki določa pogoje za izdelavo voznega reda, izda minister.

43. člen

(Zasedenost vlaka med vožnjo s predpisanim številom izvršilnih železniških delavcev)

(1) Vlak mora biti med vožnjo po progi zaseden s predpisanim številom izvršilnih železniških delavcev, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo in so strokovno usposobljeni, odvisno od vrste, dolžine vlaka, vrste vlečnega vozila ter opremljenosti proge in železniških vozil s signalnovarnostnimi in telekomunikacijskimi napravami.

(2) Predpis iz prejšnjega odstavka izda minister.

44. člen

(Opremljenost vlakov s samodejnimi zračnimi zavorami)

Vlaki morajo imeti samodejne zračne zavore, ki se centralno krmilijo in delujejo, tudi če se vlak pretrga.

45. člen

(Sestava vlaka)

(1) Sestava vlaka in razporeditev železniških vozil v vlaku morata zagotavljati učinkovito zaviranje in varno vožnjo na določeni vlakovni poti.

(2) V vlake se sme uvrstiti le vozilo, ki ustreza določbam tega zakona in na njegovi podlagi izdanim predpisom.

(3) Pri sestavljanju vlaka in razporejanju železniških vozil vanj mora prevoznik upoštevati pravila o prevozu nevarnega blaga.

46. člen

(Dovoljena hitrost vlaka)

(1) Največja hitrost vlaka ne sme biti večja od hitrosti, predpisane z voznim redom.

(2) Pri sestavljanju voznega reda morajo biti upoštevane največja dovoljena progovna hitrost in omejitve, odvisne od sestave in načina vleke vlakov ter opremljenosti proge s signalnovarnostnimi napravami.

47. člen

(Osvetljevanje in ogrevanje vlaka)

(1) Potniški vlak mora biti ponoči in v predorih tudi podnevi osvetljen.

(2) Potniški vlak mora biti ogrevan, če je zunanja temperatura nižja od +12 °C.

(3) Predpise iz tega člena izda minister.

48. člen

(Vodenje evidence v zvezi z vlaki)

(1) Pooblaščen upravljavec in prevozniki morajo za vsak vlak voditi evidence o vlakovnem osebju, sestavi, zaviranju in gibanju vlaka ter o dogodkih v železniškem prometu.

(2) Podrobnejše določbe o vsebini evidenc in načinu njihovega vodenja vsebuje predpis iz 41. in 43. člena tega zakona.

49. člen

(Zavarovanje delovišč na progi)

(1) Pred začetkom del na progi mora biti delovišče zavarovano s signali v skladu s predpisom iz tretjega odstavka 50. člena tega zakona.

(2) Med trajanjem del mora biti zagotovljen varen železniški promet.

(3) Po končanih delih morajo biti s proge odstranjeni ostanki materiala, delovnih sredstev, signalov in drugih predmetov, postavljenih pri opravljanju del, ter nameščene oprema in naprave, ki zagotavljajo varen železniški promet.

5. Prometna signalizacija

50. člen

(Enotna prometna signalizacija)

(1) V železniškem prometu se uporablja enotna prometna signalizacija, ki izvršilne železniške delavce in druge osebe, ki se gibljejo po železniškem območju, opozarja na nevarnost, jih seznanja z omejitvami, prepovedmi in opozorili ter jim daje pooblastila, nujna za varen železniški promet in njihovo osebno varnost.

(2) Signali morajo omogočati hitro in zanesljivo medsebojno sporazumevanje izvršilnih železniških delavcev pri opravljanju železniškega prometa.

(3) Vrste signalov, njihov pomen, oblika, barva, najmanjša vidna razdalja, mesto za vgraditev ali postavitvev in način njihove uporabe ter drugi pogoji se določijo s predpisom, ki ga izda minister.

51. člen

(Način osvetlitve signalov)

Signali morajo biti osvetljeni z lastnim svetlobnim virom ali prevlečeni z odsevno snovjo.

52. člen

(Oprema prometnih mest s signalizacijo)

(1) Odvisno od največje dovoljene progovne hitrosti, morajo biti prometna mesta opremljena s signalizacijo takole:

1. za hitrost nad 50 km/h čez kretniško območje na regionalnih progah ali ne glede na hitrost po glavnih progah z uvoznimi signali, ki so predsignalizirani; uvozni signali morajo biti v taki medsebojni odvisnosti od lege kretnic na vozni poti, da signalizirajo, ali je vožnja dovoljena nadaljevati z največjo ali z omejeno hitrostjo;

2. za hitrost nad 100 km/h z uvoznimi in izvoznimi signali, ki so predsignalizirani in v taki medsebojni odvisnosti, da signalizirajo, ali je vožnja dovoljena nadaljevati z največjo ali z omejeno hitrostjo; izvozni signali morajo predsignalizirati prvi prostorni signal v smeri vožnje vlaka, ki nima samostojnega predsignala in dovoljevati vožnjo le, če je proga prosta do prvega prostornega signala ali uvoznega signala sosednjega prometnega mesta. Vsi predsignalizirani in glavni signali morajo biti opremljeni s progovnim delom avtostop naprave.

(2) Odseki proge, na katerih je največja dovoljena progovna hitrost nad 100 km/h, morajo biti opremljeni z napravami za vzpostavlanje radijske zveze med vlakom in mestom, s katerega se vodi promet.

53. člen

(Cepitev proge ali tira na odprti progi)

(1) Proga ali tir se lahko cepi na odprti progi pod temi pogoji:

1. cepna kretnica mora imeti ščitni tir, zavarovana mora biti s kritnim signalom, ki je predsignaliziran, lega kretnice pa mora biti nadzorovana z zasedenega prometnega mesta;

2. signal mora biti odvisen od lege cepne kretnice.

(2) Če pogoji iz prejšnjega odstavka niso izpolnjeni, sme biti največja hitrost vlakov čez kretniško območje 50 km/h.

(3) Če se proga cepi od proge, opremljene z avtostop napravami, morajo biti tudi uvozni signali, ki so predsignalizirani in varujejo cepno kretnico, opremljeni s progovnimi avtostop napravami, ali pa mora biti vgrajena ščitna kretnica, ki je odvisna od teh signalov.

54. člen

(Označevanje začasne nevarnosti, omejitve ali prepovedi)

S signali morajo biti označene tudi začasne nevarnosti, zlasti tiste, ki nastanejo zaradi nenadne okvare proge, ter

začasne omejitve in prepovedi v železniškem prometu. Te signale je treba odstraniti takoj, ko ni več razlogov, zaradi katerih so bili postavljeni.

55. člen

(Obveznosti izvršilnih železniških delavcev in oseb, ki se gibljejo na železniškem območju v zvezi s prometno signalizacijo)

(1) Izvršilni železniški delavci se morajo ravnati po omejitvah, prepovedih, ukazih in opozorilih, izraženih s postavljeno signalizacijo.

(2) Osebe, ki niso izvršilni železniški delavci in se gibljejo na železniškem območju, morajo upoštevati omejitve, prepovedi, ukaze in opozorila, ki so postavljena na vidnih mestih, ali jih dajejo izvršilni železniški delavci.

56. člen

(Način ravnanja v primeru nejasnega pomena signala)

Če je pomen signala nejasen, morajo izvršilni železniški delavci ravnati tako, da je zagotovljena večja varnost v železniškem prometu.

6. Izvršilni železniški delavci

57. člen

(Strokovna izobrazba in usposobljenost, zdravstveni in drugi pogoji)

(1) Izvršilni železniški delavci morajo imeti strokovno izobrazbo, biti strokovno usposobljeni za delo, ki ga opravljajo ter izpolnjevati posebne zdravstvene in druge pogoje, skladno z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi. Delodajalec mora izvršilnim železniškim delavcem zagotoviti delo v omejenem delovnem času in počitek, kot ga določajo predpisi.

(2) Izvršilni železniški delavci morajo aktivno obvladati slovenski jezik.

(3) Delovna mesta izvršilnih železniških delavcev ter obveznosti delodajalca v zvezi s tem določa predpis, ki ga izda minister.

6.1. Strokovno izobraževanje in usposabljanje

58. člen

(Strokovni izpit, redno in izredno preverjanje strokovne usposobljenosti)

(1) Izvršilni železniški delavci morajo za dela, ki jih opravljajo v železniškem prometu, imeti strokovni izpit in se morajo strokovno izpopolnjevati. Njihova strokovna usposobljenost se mora redno, po potrebi pa tudi izredno, preverjati z izpiti ali na drug ustrezen način. Pogoje in način preverjanja strokovne usposobljenosti določa predpis iz tretjega odstavka 59. člena.

(2) Izredno preverjanje strokovne usposobljenosti se mora opraviti, če bi delavec zaradi nepoznavanja predpisov lahko ogrozil varnost železniškega prometa ali če ne izpolnjuje predpisanih obveznosti glede strokovnega izpopolnjevanja ob izdaji novih predpisov ali ob izdaji vsebinskih sprememb veljavnih predpisov.

(3) Pooblaščen upravljavec ali prevozniki ne smejo dovoliti opravljanja dela izvršilnemu železniškemu delavcu, ki pri preverjanju znanja ni pokazal zadovoljive strokovne usposobljenosti ali čigar strokovna usposobljenost za to delo ni bila preverjena.

59. člen

(Pogoji za opravljanje strokovnega izpita)

(1) Strokovni izpit za izvršilnega železniškega delavca sme opravljati oseba, ki je pred tem končala program strokovnega usposabljanja za določen poklic in uvajanja v

praktično delo za določeno vrsto dela in se je pripravila za opravljanje strokovnega izpita po programu, določenem za usposabljanje in uvajanje v to delo.

(2) Strokovno usposobljenost iz prvega odstavka tega člena pridobijo izvršilni železniški delavci po potrjenih programih, določenih s predpisom iz tretjega odstavka tega člena, ter z uvajanjem v praktično delo pri prevozniku ali pri pooblaščenem upravljavcu.

(3) Pogoji, ki se nanašajo na poklicno in strokovno usposabljanje morajo biti določeni v predpisu, ki ga izda minister v soglasju z ministrom, pristojnim za šolstvo. Predpis vsebuje določbe o stopnji in smeri potrebne izobrazbe, izvajanju strokovnega usposabljanja in uvajanja v praktično delo in s tem povezanimi vprašanji, določbe o strokovnem izpitu in o preverjanju znanja ter druge z izobraževanjem izvršilnih železniških delavcev povezane pogoje.

6.2. Pridobitev pravice upravljati železniško vozilo in voditi železniški promet

60. člen

(Pogoji za upravljanje železniškega vozila)

Pravico upravljati železniško vozilo lahko pridobi, kdor izpolnjuje te pogoje:

1. je duševno in telesno zmožen upravljati železniško vozilo;
2. je dopolnil 21 let;
3. ima ustrezno poklicno ali strokovno izobrazbo, predpisano za opravljanje določenega poklica;
4. se je usposabljal pod nadzorstvom osebe, ki je strokovno usposobljena upravljati določeno vrsto železniškega vozila;
5. je opravil strokovni izpit za upravljanje železniškega vozila.

61. člen

(Pogoji za vodenje železniškega prometa)

Pravico voditi železniški promet lahko pridobi, kdor izpolnjuje te pogoje:

1. je duševno in telesno zmožen voditi železniški promet;
2. je dopolnil 21 let;
3. ima ustrezno poklicno ali strokovno izobrazbo, predpisano za opravljanje določenega poklica;
4. se je usposabljal pod nadzorstvom osebe, ki je strokovno usposobljena voditi železniški promet;
5. je opravil strokovni izpit.

6.3. Posebni zdravstveni in drugi pogoji

62. člen

(Predhodno ugotavljanje posebnih zdravstvenih pogojev ter redno in izredno preverjanje zdravstvene sposobnosti)

(1) Za osebo, ki se usposablja za opravljanje določenih del izvršilnega železniškega delavca, mora biti pred sklenitvijo delovnega razmerja ugotovljeno izpolnjevanje zahtevanih posebnih zdravstvenih pogojev.

(2) Izvršilni železniški delavec mora izpolnjevati predpisane posebne zdravstvene pogoje in biti duševno in telesno zmožen opravljati dela, h katerim je razporejen.

(3) Izvršilni železniški delavec mora biti zdravstveno pregledan pred razporeditvijo na delovno mesto, za katero so predpisana strožja zdravstvena merila ali pred šolanjem ali strokovnim usposabljanjem za to delovno mesto.

(4) Zdravstvena sposobnost izvršilnega železniškega delavca se mora preverjati z rednimi in izrednimi zdravstvenimi pregledi.

(5) Zdravstvene preglede in zdravstveno evidenco izvršilnih železniških delavcev opravlja in vodi zdravstveni zavod, ki izpolnjuje predpisane pogoje ter ima pooblastilo ministra, pristojnega za zdravstvo, izdano na predlog ministra.

(6) Zdravstveni zavod iz prejšnjega odstavka mora delodajalca obveščati o ugotovitvah glede zdravstvene sposobnosti izvršilnega železniškega delavca za opravljanje del, h katerim je razporejen.

(7) Pogoji ugotavljanja zdravstvenega stanja delavcev morajo biti določeni v predpisu, ki ga izda minister, pristojen za zdravstvo, v soglasju z ministrom. Predpis mora vsebovati določbe o posebnih zdravstvenih in psihofizičnih sposobnostih, ki jih mora izpolnjevati izvršilni železniški delavec, o pogojih, ki jih mora izpolnjevati zdravstveni zavod, ki lahko opravlja preglede teh delavcev, o rokih pregledov in druge pogoje.

63. člen

(Redni zdravstveni pregledi)

(1) Na redni zdravstveni pregled se pošlje izvršilni železniški delavec v predpisanih rokih, odvisnih od del, h katerim je razporejen.

(2) Delodajalec napoti izvršilnega železniškega delavca na redni zdravstveni pregled pred potekom predpisanega roka.

64. člen

(Izredni zdravstveni pregledi)

(1) Na izredni zdravstveni pregled se napoti izvršilni železniški delavec:

– za katerega se utemeljeno sumi, da iz zdravstvenih razlogov ni več zmožen opravljati del, h katerim je razporejen,

– po nesreči, v kateri je bil udeležen ali huje poškodovan,

– po hudi in najmanj šest mesecev trajajoči bolezni.

(2) Delavec iz prejšnjega odstavka tega člena se pošlje na izredni zdravstveni pregled na zahtevo pooblaščenega delavca delodajalca ali pristojnega inšpektorja.

65. člen

(Posledice ugotovljene nezmožnosti za opravljanje del, h katerim je delavec razporejen)

Če se na izrednem ali rednem zdravstvenem pregledu ugotovi, da izvršilni železniški delavec ne izpolnjuje zdravstvenih pogojev, predpisanih za delo, h kateremu je razporejen, ali če se ugotovi, da ni bil na zdravstvenem pregledu, na katerega je bil napoten, se šteje, da je nezmožen opravljati dela, h katerim je razporejen in mu jih delodajalec ne sme dovoliti opravljati, dokler traja ugotovljena nezmožnost.

66. člen

(Duševna in telesna zmožnost delavca za opravljanje dela)

(1) Izvršilni železniški delavec ne sme nastopiti dela oziroma mora takoj prenehati z delom, če se čuti utrujenega ali bolnega ali iz katerih koli drugih razlogov nezmožnega za opravljanje dela, ter mora o tem obvestiti odgovorno osebo delodajalca.

(2) Izvršilni železniški delavec med opravljanjem dela ne sme uživati alkoholnih pijač, mamil ali psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, niti nastopiti dela, če ima v organizmu alkohol ali je pod vplivom mamil oziroma psihoaktivnih snovi.

(3) Preverjanje duševne in telesne zmožnosti izvršilnih železniških delavcev organizira ali izvaja delodajalec.

(4) Način, obseg, pogostnost in rednost postopka preverjanja duševne ali telesne zmožnosti izvršilnih železniških delavcev predpiše minister, pristojen za zdravstvo, v soglasju z ministrom.

67. člen

(Posledice duševne in telesne nezmožnosti delavca za opravljanje dela)

Delodajalec izvršilnemu železniškemu delavcu ne sme dovoliti opravljanja del, če duševno ali telesno ni zmožen opravljati svojega dela.

68. člen

(Preverjanje duševne in telesne zmožnosti delavca za opravljanje dela)

(1) Pooblaščen delavec delodajalca ali pristojni inšpektor (v nadaljnjem besedilu tega člena: pooblaščen delavec) lahko izvršilnemu železniškemu delavcu zaradi ugotovitve, ali ima izvršilni železniški delavec v organizmu alkohol, odredi preizkus s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola. Če se s preizkusom ugotovi, da ima izvršilni železniški delavec v organizmu alkohol, mu pooblaščen delavec odredi prepoved nadaljnega opravljanja dela v trajanju določenem v odločbi.

(2) Pooblaščen delavec vodi zapisnik o preizkusu, ki ga podpiše tudi izvršilni železniški delavec, za katerega je bil odrejen preizkus. Če odkloni podpis, mora pooblaščen delavec vzrok odklonitve vpisati v zapisnik in odrediti strokovni zdravniški pregled (v nadaljnjem besedilu: strokovni pregled) izvršilnega železniškega delavca.

(3) Železniški izvršilni delavec, ki mu je odrejen preizkus s sredstvi ali napravami oziroma strokovni pregled, mora ravnati po odredbi pooblaščenega delavca. Če izvršilni železniški delavec strokovni pregled ali preizkus odkloni ali ga ne opravi tako, kot je predpisal proizvajalec sredstev ali naprav, pooblaščen delavec to vpiše v zapisnik in odredi prepoved nadaljnega dela. Izvršilni železniški delavec lahko odkloni preizkus samo iz zdravstvenih razlogov; v tem primeru pooblaščen delavec odredi strokovni pregled.

(4) Če izvršilni železniški delavec oporeka rezultatu preizkusa, pooblaščen delavec odredi strokovni pregled. Na strokovni pregled odpelje izvršilnega železniškega delavca, s službenim vozilom pooblaščen delavec, ki ga je odredil. Stroške prevoza železniškega izvršilnega delavca do kraja kjer se opravi strokovni pregled in stroške pregleda plača železniški izvršilni delavec, če se izkaže, da ima v krvi alkohol. V nasprotnem primeru stroški prevoza in pregleda bremenijo delodajalca oziroma organ, ki je pregled odredil.

(5) Če pooblaščen delavec sumi, da je železniški izvršilni delavec pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil, ali drugih psihoaktivnih sredstev, ki zmanjšujejo njegovo sposobnost za varno delo v železniškem prometu, odredi preizkus s posebnimi sredstvi oziroma napravami, ali strokovni pregled in mu prepove nadaljnjo delo. Stroške prevoza do kraja kjer se opravi preizkus oziroma strokovni pregled in stroške pregleda oziroma preizkusa, plača železniški izvršilni delavec če se ugotovi, da je pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil, ali drugih psihoaktivnih sredstev. V nasprotnem primeru stroški prevoza in pregleda bremenijo delodajalca oziroma organ, ki je pregled odredil.

(6) Če pooblaščen delavec sumi, da železniški izvršilni delavec zaradi duševnega stanja ali telesnih pomanjkljivosti oziroma bolezni predstavlja nevarnost v železniškem prometu mu prepove nadaljnje delo in odredi izredni zdravstveni pregled.

(7) Če zaradi zdravstvenega stanja ali iz objektivnih razlogov ni mogoče opraviti celotnega strokovnega pregleda, mora zdravnik opraviti tisti del pregleda, ki ga je mogoče opraviti, in podati mnenje o znakih vedenjskih motenj, ki kažejo na vpliv alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil, ali drugih psihoaktivnih snovi.

(8) O strokovnem pregledu mora zdravnik takoj dati pisno mnenje o ugotovitvah, do katerih je prišel na podlagi

opravljenega pregleda v zvezi z dejstvi iz prejšnjega odstavka, kri in urin pa takoj poslati v najbližjo pooblaščen strokovno ustanovo oziroma laboratorij, kjer lahko opravijo analizo. Ustanova oziroma laboratorij mora o rezultatih analize najkasneje v treh dneh obvestiti tistega, ki je odredil strokovni pregled.

6.4. *Izmena izvršilnih železniških delavcev*

69. člen

(Trajanje izmene)

(1) Izmena izvršilnega železniškega delavca ne sme trajati več kot 12 ur.

(2) V čas trajanja izmene se štejejo:

1. čas priprave na delo,
2. čas dela,
3. čas prekinitve do največ 2 uri,
4. čas, potreben za dokončanje dela.

(3) Prekinitve dela, ki traja več kot dve uri, se ne šteje v trajanje izmene, če traja toliko časa, kolikor je trajal del izmene pred prekinitvijo, in je izvršilnemu železniškemu delavcu zagotovljen ustrezen počitek.

(4) Ob izrednem dogodku v železniškem prometu ali zaradi naravne nesreče se trajanje izmene, določene v prvem odstavku, lahko podaljša za največ dve uri, če se izvršilni železniški delavec čuti zmožnega za opravljanje dela.

(5) Merila za delo v izmenah izvršilnih železniških delavcev ter druge pogoje, ki se nanašajo na počitek in druga vprašanja dela v izmenah, predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za delo.

70. člen

(Čas vožnje vlečnega vozila v eni izmeni)

(1) Izvršilni železniški delavec, ki upravlja vlečno vozilo, sme v eni izmeni voziti vlečno vozilo največ 10 ur.

(2) Izvršilni železniški delavec iz prejšnjega odstavka sme v eni izmeni voziti vlečno vozilo vlaka za prevoz potnikov največ 8 ur.

(3) Nепrekinjena vožnja vlečnega vozila lahko traja največ 4 ure.

71. člen

(Dnevni počitek med dvema izmenama)

Dnevni počitek izvršilnih železniških delavcev mora med dvema zaporednima izmenama trajati dvojno število ur opravljene izmene, vendar ne manj kot 12 ur.

72. člen

(Način določanja odmora med delom, dnevnega in tedenskega počitka ter razporejanja v izmene)

Odmor med delom, dnevni in tedenski počitek in razporeditev v izmene izvršilnih železniških delavcev se, odvisno od organizacije železniškega prometa, izpolnjevanja voznega reda in drugih pogojev, ki vplivajo na duševno in telesno zmožnost teh delavcev za varno opravljanje dela, določijo s kolektivno pogodbo ali s splošnim aktom, ki ga sprejmejo pooblaščen upravljavec in prevozniki v skladu z zakonom in predpisom iz petega odstavka 69. člena tega zakona, vsak za svoje delavce.

73. člen

(Ustreznost prostorov za počitek ob prekinitvi dela)

Prostor, v katerem se izvršilnim železniškim delavcem zagotavlja počitek ob prekinitvi dela, mora izpolnjevati pogoje, določene s predpisi o varstvu pri delu in varstvu pred hrupom v bivalnem okolju.

7. Notranji nadzor

74. člen

(Organiziranost in izvajanje notranjega nadzora)

(1) Pooblaščen upravljavec in prevozniki morajo organizirati notranji nadzor in trajno skrbeti za varen železniški promet, skladno s tem zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in splošnimi akti. Pooblaščen upravljavec in prevozniki s splošnim aktom določijo organiziranost tega nadzora ter pooblaščen delavce za njegovo izvajanje.

(2) Organ notranjega nadzora mora v primerih iz drugega odstavka 58. člena, prvega odstavka 66. člena, prvega odstavka 68. člena, prvega odstavka 69. člena, prvega in drugega odstavka 70. člena in 71. člena odstraniti delavca z dela in odrediti izredno preveritev strokovne usposobljenosti, če pa je podan sum o telesnih ali duševnih zmožnostih delavca, mora odrediti izredni zdravstveni pregled. Začasno opravljanje drugega dela v tem času je obveznost delavca, ki traja do ugotovitve o strokovni oziroma zdravstveni usposobljenosti delavca, ki se mora izvesti najkasneje v enem mesecu.

(3) Ugovor zoper odločbo organa notranjega nadzora, s katero je delavcu na podlagi prejšnjega odstavka odrejena izredna preveritev strokovne usposobljenosti ali izredni zdravstveni pregled, ne zadrži izvršitve.

7.a Posebni varnostni ukrepi

74.a člen

(Začasna prepoved opravljanja dela)

(1) Izvršilnemu železniškemu delavcu se začasno prepove opravljanje dela:

– če po izvidu in mnenju ustrezne zdravstvene organizacije duševno ali telesno ni zmožen opravljati dela – dokler traja ta nezmožnost;

– če ne gre na zdravstveni pregled, na katerega je poslan – dokler ne gre na ta pregled;

– če pri preverjanju strokovne usposobljenosti ne pokaže ustreznega znanja za opravljanje dela – dokler ne pokaže ustreznega strokovnega znanja;

– če ne gre za strokovno preverjanje, na katero je poslan – dokler ne gre na to preverjanje.

(2) V primerih iz prve do četrte alinee prejšnjega odstavka izreče začasno prepoved opravljanja dela pooblaščen delavec pooblaščenega upravljavca ali prevoznika, s katerim je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi.

(3) Izvršilni železniški delavec, ki mu je bilo na podlagi prve do četrte alinee prvega odstavka začasno prepovedano opravljanje dela, povezanega z varnostjo železniškega prometa, ne sme opravljati teh del, dokler traja prepoved, mora pa opravljati delo, odrejeno z odločbo delodajalca.

74.b člen

(Začasna prepoved opravljanja dela na kraju samem)

(1) Inšpektor oziroma pooblaščen delavec pooblaščenega upravljavca ali prevoznika na kraju samem začasno prepove delo izvršilnemu železniškemu delavcu:

– če ugotovi, da opravlja delo ali da poskuša opravljati delo, očitno pa je v takem duševnem ali telesnem stanju (utrujenost, bolezen, vpliv zdravil in mamil ali drugih opojnih sredstev), da ni zmožen varno opravljati svojih del in nalog;

– če ugotovi, da opravlja delo dlje od dovoljenega trajanja delovnega časa v eni izmeni;

– če ugotovi, da je zaradi nepazljivosti ali kako drugače povzročil izreden dogodek v železniškem prometu in tako ogrozil njegovo varnost.

(2) Izvršilnemu železniškemu delavcu inšpektor oziroma pooblaščen delavec pooblaščenega upravljavca ali

prevoznika o začasni prepovedi opravljanja dela skladno z razlogi iz prvega odstavka tega člena izda odločbo, v kateri je naveden čas trajanja prepovedi opravljanja del.

8. Disciplinski ukrepi

75. člen

(Vrste disciplinskih ukrepov zaradi kršitve obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom)

(1) Delavcu, ki krši pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom, lahko delodajalec izreče enega od naslednjih disciplinskih ukrepov:

- izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi,
- razporeditev na druga dela in naloge,
- denarno kazen,
- javni opomin.

(2) Delavcu, ki naklepoma ali iz hude malomarnosti huje krši pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom in s svojim ravnanjem povzroči ogrožanje človeških življenj, varno odvijanje železniškega prometa ali večjo materialno škodo, se po dokončanju disciplinskega postopka, v katerem je ugotovljena njegova odgovornost, izredno odpove pogodba o zaposlitvi pod pogoji in po postopku, ki ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja. Roki za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi začnejo teči po dokončni odločitvi delodajalčevega organa, ki odloča o disciplinski odgovornosti.

(3) Delavec, ki krši pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom, je lahko razporejen na drugo delo.

(4) Denarno kazen izreče disciplinski organ delodajalca delavcu, katerega kršitev pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom je povzročila ali bi lahko povzročila materialno škodo ali je ogrozila ali bi lahko ogrozila varno oziroma urejeno odvijanje železniškega prometa. Maksimalna višina in čas, za katerega se lahko izreče denarna kazen, se določita s kolektivno pogodbo dejavnosti.

(5) Javni opomin izreče disciplinski organ delodajalca delavcu za vsako kršitev pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom.

9. Izredni dogodki v železniškem promet

76. člen

(Dolžnosti reševanja oseb in vzpostavljanja železniškega prometa)

(1) Ob izrednih dogodkih v železniškem promet morata pooblaščen upravljavec in prevoznik reševati osebe in pomagati poškodovanim.

(2) Ob prekinitvi železniškega prometa zaradi izrednega dogodka mora pooblaščen upravljavec ob sodelovanju prevoznika sprejeti ukrepe za njegovo čimprejšnjo vzpostavitev.

77. člen

(Ugotavljanje vzrokov in okoliščin ter dolžnosti oseb, na kraju izrednega dogodka)

(1) Upravljavac, pooblaščen upravljavec in prevoznik morajo ugotoviti vzroke izrednih dogodkov v železniškem promet in okoliščine, pod katerimi so nastali.

(2) Osebe, ki so ali pridejo na kraj izrednega dogodka v železniškem promet, v katerem je bil kdo poškodovan, morajo sodelovati pri reševanju poškodovancev ter takoj obvestiti najbližjo zdravstveno organizacijo in policijo.

78. člen

(Dolžnost obveščanja inšpekcijskih služb, pristojnih za železniški promet, in drugih organov in organizacij ter raziskave izrednega dogodka)

(1) Pooblaščen upravljavec mora takoj in ob vsakem času obvestiti inšpekcijske službe, pristojne za železniški promet, upravljavca, pristojne organe in organizacije o nesrečah in nezgodah, v katerih je prišlo do poškodovanja oseb, nastanka precejšnje gmotne škode ter o izrednih dogodkih, ki imajo znake kaznivega dejanja.

(2) Pooblaščen upravljavec mora obveščati inšpekcijske službe, pristojne za železniški promet, tudi o vseh drugih izrednih dogodkih, ki neposredno vplivajo na varen železniški promet.

(3) Upravljavac, pooblaščen upravljavec in prevoznik morajo raziskati izredni dogodek in voditi evidenco o izrednih dogodkih v železniškem promet ter o drugih pojavih, pomembnih za varen železniški promet.

(4) Način ugotavljanja, evidentiranja, statistično spremljanje ter objavljanje podatkov o izrednih dogodkih določi minister.

79. člen

(Način dela pooblaščenih uradnih oseb pristojnih organov)

Pooblaščen delavci pristojnih organov si morajo ogledati izredni dogodek v železniškem promet tako, da ne ovirajo železniškega prometa in v čim krajšem času, da bi bil promet čim manj oviran.

10. Zaščita prog in železniških vozil

80. člen

(Prepovedi ogrožanja železniškega prometa, poškodovanja proge in vozil)

Zaradi zagotavljanja varnosti železniškega prometa je prepovedano:

1. pokvariti ali poškodovati progo, železniško vozilo ali opremo vozila;

2. metati ali polagati kakršne koli predmete na progo ali metati kakršne koli predmete na železniško vozilo ali z njega;

3. v varovalnem progovnem pasu opravljati dela, s katerimi bi se utegnili poškodovati proga ali zmanjšati stabilnost terena (drsenje terena ali usadi, hidrografske spremembe idr.) ali utegnili kakor koli drugače ogroziti ali ovirati železniški promet;

4. neupravičeno odpirati zapornice na nivojskem prehodu, kar koli dajati ali obešati na zapornice ali polzapornice ali prometno signalizacijo na nivojskem prehodu ali kakorkoli drugače ovirati njihovo normalno delovanje;

5. v bližini cestnega prehoda saditi drevje ali drugo visoko rastlinje ali opravljati dela, ki zmanjšujejo, preprečujejo ali kakor koli drugače ovirajo preglednost železniške proge;

6. neupravičeno odstraniti začasno varovalno napravo, s katero se varuje železniški promet, kjer so možni usadi, hudourniki, zameti ali močni vetrovi;

7. prinašati v potniške vagone ter prostore, v katerih se zadržujejo potniki, ter v prostore za prtljago in pošiljke snovi ali predmete, ki bi utegnili ogroziti varnost potnikov in drugih oseb v promet ali jim prizadeti škodo;

8. neupravičeno sprožiti zaviranje v sili;

9. ovirati izvršilnega železniškega delavca pri delu;

10. v varovalnem progovnem pasu gojiti visoko drevje ali postavljati znake, oznake in vire, ki dajejo barvno svetlobo, ali kakršnekoli druge naprave, ki z barvo, obliko ali svetlobo ali kako drugače ovirajo vidljivost signalov ali lahko glede pomena signalov spravijo v zmotno izvršilne železniške delavce.

81. člen

(Omejitev dostopa in gibanja na železniškem območju)

(1) Dostop potnikov, drugih oseb in cestnih ali drugih vozil na železniško območje in gibanje na njem sta dovoljena le na določenih mestih v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

(2) Osebe, ki opravljajo določena dela na železniškem območju, razen železniških izvršilnih delavcev in delavcev, ki jih varujejo in/oziroma vodijo železniški izvršilni delavci, morajo za to dobiti pisno dovoljenje pooblaščenega upravljavca.

(3) Pisnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka ne potrebujejo pristojni inšpektorji in pooblaščen delavci ministrstva za notranje zadeve, če morajo službeno opraviti posamezno uradno dejanje ali vstopiti na železniško območje in se po njem gibati tudi na krajih, ki niso za to določena.

82. člen

(Notranji red v železniškem prometu)

(1) Na krajih, namenjenih za dostop do železniškega območja in gibanje po njem in v vlakih, morajo potniki in druge osebe spoštovati notranji red v železniškem prometu v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

(2) Nadzor nad izvajanjem notranjega reda zagotavljajo delavci pooblaščenega upravljavca in/ali prevoznika, določeni s predpisom iz prejšnjega odstavka.

(3) Delavci pooblaščenega upravljavca in/ali prevoznika morajo s predpisanimi ukrepi preprečevati kalitev notranjega reda v železniškem prometu in skaljeni notranji red znova vzpostavljati ter pri tem odvzeti predmete, ki so bili pridobljeni za ogrožanje varnosti železniškega prometa ali za kalitev notranjega reda v železniškem prometu ter zahtevati od oseb, ki ogrožajo varnost ali kalijo notranji red v železniškem prometu, javno listino, s katero se ugotovi njihova identiteta.

(4) Delavci iz drugega odstavka tega člena naznanijo pristojnim organom osebe, ki so prekršile notranji red v železniškem prometu.

(5) Policisti morajo delavcem pooblaščenega upravljavca in/ali prevoznika na njihovo zahtevo pomagati pri preprečevanju kršitev notranjega reda in pri vzpostavitvi predpisanega stanja.

83. člen

(Ukrepanje pooblaščenega upravljavca na mestih usadov, hudournikov, zametov, poplav)

(1) Pooblaščen upravljavec mora tam, kjer so možni usadi, hudourniki, zameti, močni vetrovi, poplave in druge nesreče ali če se kakorkoli ovira varen železniški promet ali kjer utegne priti do oviranja ali ogrožanja varnega železniškega prometa, ukrepati v skladu s predpisom o varovanju prog in njihovih sestavnih delov pred naravnimi nesrečami, ki ga izda minister.

(2) Pooblaščen upravljavec ima v primerih iz prejšnjega odstavka pravico, da brez posebnega dovoljenja ali drugega akta postavlja in vzdržuječasne varovalne naprave in odlaga material in druga sredstva v varovalnem progovnem pasu na zemljišče v lasti pravnih ali fizičnih oseb, če je to potrebno za zagotovitev varnega železniškega prometa ali za njegovo vzpostavitev.

(3) Ko prenehajo razlogi iz prvega odstavka tega člena, mora pooblaščen upravljavec z zemljišča iz prejšnjega odstavka odstranitičasne varovalne naprave, material in druga sredstva ter vzpostaviti prejšnje stanje in plačati odškodnino za uporabo zemljišča v skladu s predpisi.

84. člen

(Ukrepi za zavarovanje železniškega prometa pozimi)

Pozimi se železniški promet opravlja v skladu z določbami predpisa o ukrepih za zavarovanje železniškega prometa pozimi, ki ga izda minister.

III. POGOJI ZA VAREN ŽELEZNIŠKI PROMET PO INDUSTRIJSKIH TIRIH IN PO PROGAH DRUGIH ŽELEZNIC

85. člen

(Projektiranje, gradnja in vzdrževanje industrijskih tirov in prog drugih železnic)

(1) Za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje industrijskih tirov in prog drugih železnic veljajo splošni predpisi o graditvi objektov, ob upoštevanju določb tega zakona razen 20. člena.

(2) Pogoji, ki veljajo za varnost v železniškem prometu, se smiselno upoštevajo tudi za industrijske tire in proge drugih železnic.

86. člen

(Industrijski tiri, ki niso priključeni na javno železniško infrastrukturo, proge drugih železnic)

(1) Za industrijske tire, ki niso priključeni na javno železniško infrastrukturo in za proge drugih železnic, lahko minister določi drugačne pogoje od pogojev, predpisanih s tem zakonom, ob upoštevanju varnosti železniškega prometa.

(2) Določbe iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za železniška vozila, če se uporabljajo izključno na industrijskem tiru ali prog drugje železnice.

87. člen

(Varovalni pas ob industrijskem tiru)

Ob industrijskem tiru je 80 m širok varovalni pas, merjeno od osi skrajnih tirov (varovalni pas).

88. člen

(Cepitev industrijskega tira ali proge druge železnice)

(1) Proga druge železnice ali industrijski tir se praviloma cepi (priključi) na postaji. Izjemoma je cepišče lahko tudi na odprti prog pod pogoji, določenimi v 53. členu tega zakona.

(2) Za cepno kretnico, ki je sestavni del cepišča, in za industrijski tir oziroma progo druge železnice, ki poteka po parceli, ki je sestavni del javne železniške infrastrukture, skrbi pooblaščen upravljavec. Ta mora skrbeti za sposobnost obratovanja vseh elementov, ki sestavljajo cepišče, stroški za nadzor nad cepiščem in vzdrževanje njegovih sestavnih delov pa bremenijo lastnika industrijskega tira oziroma proge druge železnice.

(3) Če cepna kretnica, ki je sestavni del cepišča, industrijski tir oziroma proga druge železnice, potekajo po parceli, ki je sestavni del javne železniške infrastrukture, se v soglasju z lastnikom tega objekta, prenesejo v javno železniško infrastrukturo.

(4) Lastnik cepne kretnice in industrijskega tira lahko pooblaščenemu upravljavcu naloži odstranitev cepne kretnice ali industrijskega tira oziroma proge druge železnice, ki poteka po parceli, ki je sestavni del javne železniške infrastrukture. Stroški odstranitve in stroški vzpostavitve normalnih pogojev za odvijanje železniškega prometa bremenijo lastnika.

89. člen

(Poslovni red)

(1) Industrijski tir in proga druge železnice morata imeti poslovni red. Če sta industrijski tir in proga druge železnice priključena na javno železniško infrastrukturo, mora k poslovnemu redu dati soglasje pooblaščen upravljavec.

(2) Poslovni red mora določati tehnološki proces dela na industrijskem tiru ali prog drugje železnice kot tudi posebne zdravstvene pogoje in potrebno strokovno usposobljenost izvršilnih delavcev ter način ugotavljanja in preverjanja teh pogojev ter usposobljenosti v skladu z enotnimi merili, ki so predpisani za izvršilne železniške delavce.

90. člen

(Hitrost vlakov na industrijskih tirih in progah drugih železnic)

Največja hitrost vlakov po industrijskih tirih in po progah drugih železnic mora biti določena v poslovnem redu. Poslovni red sprejme lastnik industrijskega tira oziroma druge železnice in mora biti usklajen s tem zakonom.

91. člen

(Stroški lastnikov industrijskih tirov ali prog drugih železnic ter urejanje medsebojnih razmerij s pooblaščenim upravljavcem)

(1) Vse stroške, povezane z industrijskim tirov ali prog drugih železnic, krije lastnik.

(2) Medsebojna razmerja pri zagotavljanju varnega železniškega prometa na priključkih industrijskih tirov na železniške proge se urejajo s pogodbo med pooblaščenim upravljavcem in lastnikom industrijskega tira.

IV. INŠPEKCIJA ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

92. člen

(Opravljanje inšpekcijskega nadzorstva in pogoji)

(1) Inšpekcijski nadzor nad zagotavljanjem varnosti železniškega prometa opravlja Prometni inšpektorat RS in obsega nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona, na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov, ki se nanašajo na uresničevanje tega zakona.

(2) Nadzorne naloge opravljajo inšpektorji za železniški promet (v nadaljnjem besedilu: inšpektorji).

(3) Inšpektor mora imeti:

1. visoko ali univerzitetno izobrazbo ustrezne smeri,
2. najmanj pet let delovnih izkušenj na železniškem področju, ki ga pokriva,
3. opravljen strokovni izpit za inšpektorja,
4. funkcionalno znanje in mora izpolnjevati druge posebne pogoje, določene v sistemizaciji delovnih mest.

93. člen

(Ukrepanje inšpektorja)

(1) Pri ugotovljenih kršitvah zakona ali drugih predpisov in aktov, ki jih nadzoruje, ima inšpektor poleg ukrepov po zakonu o inšpekcijskem nadzoru in ob zagotovitvi pogojev za varen železniški promet, pravico in dolžnost:

1. odstraniti z dela izvršilnega železniškega delavca;
2. začasno prepovedati delo izvršilnemu železniškemu delavcu ali drugemu delavcu, ki opravlja delo, povezano z varnostjo v železniškem prometu, če ne izpolnjuje pogojev glede strokovne usposobljenosti oziroma zdravstvene zmožnosti;
3. zahtevati izredno preveritev strokovne usposobljenosti ali zdravstvene zmožnosti izvršilnega železniškega delavca ali drugega delavca, ki opravlja delo, povezano z varnostjo v železniškem prometu;
4. odrediti preizkus s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola v krvi oziroma napotiti na strokovni pregled, ki obsega zdravniški pregled in odvzem krvi, urina ali drugih telesnih tekočin zaradi ugotavljanja prisotnosti alkohola, psihoaktivnih sredstev ali mamil;
5. izreči prepoved uvrstitve železniškega vozila v vlak, če bi bila njegova uvrstitev nevarna za železniški promet;
6. kršilcu z odločbo odrediti, da z dejanjem ali opustitvijo dejanja odpravi pomanjkljivosti ali nepravilnosti;
7. odrediti ukrepe za preprečevanje in odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki na vozilih in progovnih napravah ogrožajo varnost prometa;
8. odrediti, da se začasno izključijo iz prometa vozila, proge in progovne naprave, ki ne ustrezajo predpisanim

tehničnim in drugim pogojem, če bi bila sicer varnost prometa ogrožena;

9. odrediti, da se odpravijo nepravilnosti v železniškem prometu in da se promet prilagodi določbam zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov, če je treba, pa določiti tudi način in odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti v železniškem prometu;

10. ustaviti dela v progovnem pasu, ki se izvajajo na način, s katerim se ogroža varnost železniškega prometa, ali odrediti ukrepe za varno odvijanje prometa.

(2) Pravne in fizične osebe, katerih delo nadzorujejo inšpektorji, morajo v roku, ki ga določi inšpektor, sporočiti zahtevane podatke, pisno pojasnilo ali izjavo v zvezi s predmetom nadzora.

94. člen

(Odločanje o pritožbi zoper odločbo inšpektorja)

(1) Zoper odločbo inšpektorja je dovoljena pritožba v osmih dneh od dneva njene vročitve na ministrstvo, pristojno za promet.

(2) Pritožba zoper odločbo, s katero je odrejena takojšnja odprava nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki neposredno ogrožajo varen železniški promet, ne zadrži njene izvršitve.

95. člen

(Predložitev splošnih aktov Prometnemu inšpektoratu Republike Slovenije)

Pooblaščenim upravljavcem in prevoznikom morata vse sprejete akte, s katerimi urejata varnost železniškega prometa, predložiti Prometnemu inšpektoratu Republike Slovenije.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

96. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 800.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. v proge vgradi in vključi v železniški promet sestavne dele, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev (drugi odstavek 5. člena);
2. ne gradi in vzdržuje železniških telekomunikacijskih omrežij in opreme in signalnovarnostnih naprav v skladu s predpisom (prvi odstavek 14. člena);
3. ne poskrbi, da imajo prometna mesta prostora, naprave in opremo, ki omogočajo izvajanje varnega železniškega prometa v skladu s predpisom (šesti odstavek 18. člena);
4. vključi železniška vozila ali dele in naprave, ki se vanje vgrajujejo, v železniški promet, ne da bi bili izpolnjeni predpisani pogoji (drugi odstavek 31. člena);
5. v železniški promet izroči nova ali rekonstruirana železniška vozila, ki niso tehnično pregledana (prvi odstavek 33. člena);
6. opravlja izredni prevoz brez dovoljenja (tretji odstavek 36. člena);
7. železniških vozil ne vzdržuje, nadzoruje ter občasno pregleduje v skladu s predpisom (drugi odstavek 37. člena);
8. sestavi vlak in razporedi železniška vozila v vlaku tako, da nista zagotovljena učinkovito zaviranje in varna vožnja na določeni vlakovni poti ali če v vlak uvrsti vozilo, ki ne ustreza določbam zakona in na njegovi podlagi izdanim predpisom (prvi in drugi odstavek 45. člena);
9. prometnih mest na železniški progi ne opremi s predpisano signalizacijo in napravami, odvisno od največje dovoljene hitrosti (prvi in drugi odstavek 52. člena);
10. ne izpolni pogojev iz prvega odstavka 53. člena, hitrost vlakov čez kretniško območje pa dovoli več kot 50 km/h (drugi odstavek 53. člena);
11. se proga cepi od proge, opremljene z avtostop napravami, uvoznih signalov, ki so predsignalizirani in varujejo

cežno kretnico, pa ne opremi s progovnimi avtostop napravami in ne vgradi ščitne kretnice (tretji odstavek 53. člena);

12. ne organizira notranjega nadzora (prvi odstavek 74. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

97. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 600.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. ne vodi evidence o progah in drugih tehničnih podatkov, pomembnih za varnost železniškega prometa v skladu s predpisom (8. člen);

2. ne izvede varnostnih ukrepov pred škodljivimi, nevarnimi in motilnimi električnimi vplivi na telekomunikacijskih in signalnovarnostnih napravah ali na delih naprav, ki so v neposredni bližini električnega omrežja v skladu s predpisom (drugi odstavek 16. člena);

3. kontaktnega vodnika enosmernega sistema ali enofaznih sistemov ne postavi na predpisani višini ali če na predpisani višini in razdalji z obeh strani nivojskega prehoda ne postavi zaščitnih višinskih profilov (17. člen);

4. prostorov in mest za sprejemanje, zadrževanje in odpravljanje potnikov, prtljage in pošiljk v železniškem prometu ne uredi tako, da je zagotovljena varnost potnikov (prvi odstavek 18. člena);

5. nivojskih prehodov ne vzdržuje tako, da je zagotovljen varen železniški in cestni promet (drugi odstavek 28. člena);

6. ne vzdržuje ceste z obeh strani nivojskega prehoda tako, da je zagotovljen varen železniški in cestni promet (tretji odstavek 28. člena);

7. železniških vozil, za katera je izdano obratovalno dovoljenje, ne vpiše v evidenco železniških vozil, ki mora vsebovati vrsto, serijo, nosilnost, leto izdelave, evidenčno številko in druge tehnične podatke, odvisne od vrste vozila (prvi odstavek 35. člena);

8. evidence in drugih tehničnih podatkov o železniških vozilih, pomembnih za varnost železniškega prometa, ne vodi v skladu s predpisom (drugi odstavek 35. člena);

9. prazna ali naložena železniška vozila presegajo nakladalni profil, predpisane kode proge ter dovoljeno osno in dolžinsko obremenitev, ki jih za proge določa zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi (prvi odstavek 36. člena);

10. vlečnih vozil, razen parnih lokomotiv, ne opremi s predpisano opremo (prvi odstavek 39. člena);

11. motornika in potniškega vagona ne opremi s predpisano opremo (40. člen);

12. opravlja železniški promet brez vnaprej določenega voznega reda ali če voznega reda, ki se nanaša na reden promet potniških vlakov, ne objavi najmanj 15 dni pred začetkom njegove veljavnosti (prvi odstavek 42. člena);

13. vlaka med vožnjo po progi ne zasede s predpisanim številom izvršilnih železniških delavcev, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo in so strokovno usposobljeni, odvisno od vrste, dolžine vlaka, vrste vlečnega vozila ter opremljenosti proge in železniških vozil s signalnovarnostnimi in telekomunikacijski napravami (prvi odstavek 43. člena);

14. pri izdelavi voznega reda ne upošteva največje dovoljene progovne hitrosti in vseh drugih predpisanih hitrosti (prvi in drugi odstavek 46. člena);

15. potniškega vlaka ponoči in v predorih tudi podnevi ne osvetli, kot je predpisano ali ga ne ogreva, tako kot je predpisano, ko je zunanja temperatura nižja od +12 °C (prvi in drugi odstavek 47. člena);

16. za vsak vlak ne vodi evidence o vlakovnem osebju, sestavi, zaviranju in gibanju vlaka ter o dogodkih v železniškem prometu (prvi odstavek 48. člen);

17. pred začetkom del na progi ne zavaruje delovišča na predpisani način in ne stori, kar je potrebno za varen železniški promet in varnost delavcev, ali med trajanjem del ni zagotovljen varen železniški promet, ali po končanih delih s proge ne odstrani ostankov materiala, delovnih sredstev, signalov in drugih predmetov, postavljenih pri opravljanju del, ter ne namesti opreme in naprav, ki zagotavljajo varen železniški promet (prvi, drugi in tretji odstavek 49. člena);

18. proge ne opremi z enotno signalizacijo, ki izvršilne železniške delavce opozarja na nevarnost, jih seznanja z omejitvami, prepovedmi in opozorili ter jim daje obvestila, nujna za varen železniški promet in njihovo osebno varnost (prvi odstavek 50. člena);

19. signala ne osvetli z lastnim svetlobnim virom ali ga ne prevleče z odsevno snovjo (51. člen);

20. dovoli opravljanje del izvršilnemu železniškemu delavcu, ki ni uspešno opravil preverjanja strokovne usposobljenosti ali čigar strokovna usposobljenost ni preverjena (tretji odstavek 58. člena);

21. ne napoti izvršilnih železniških delavcev na redne zdravstvene preglede v predpisanih rokih, odvisno od del, h katerim so razporejeni (prvi odstavek 63. člena);

22. ne napoti na izredni zdravstveni pregled izvršilnega železniškega delavca, za katerega se utemeljeno sumi, da iz zdravstvenih razlogov ni več zmožen opravljati del, h katerim je razporejen, po nesreči, v kateri je bil udeležen ali huje poškodovan, ter po hudi in najmanj 6 mesecev trajajoči boleznih (prvi odstavek 64. člena);

23. izvršilnemu železniškemu delavcu dovoli delati kljub temu, da ne izpolnjuje zdravstvenih pogojev, predpisanih za delo, h kateremu je razporejen, dokler traja ugotovljena nezmožnost ali dokler ne opravi zdravstvenega pregleda, na katerega je bil napoten (prvi odstavek 65. člena);

24. ne organizira in izvaja preverjanja duševne in telesne zmožnosti izvršilnih železniških delavcev (tretji odstavek 66. člena);

25. dovoli opravljanje dela v železniškem prometu izvršilnemu železniškemu delavcu, ki duševno ali telesno ni zmožen opravljati svojega dela (67. člen);

26. dovoli, da izmena izvršilnega železniškega delavca traja več kot 12 ur (prvi odstavek 69. člena);

27. ob izrednem dogodku ali naravni nesreči podaljša izvršilnemu železniškemu delavcu izmeno za več kot 2 uri, ali se mu izmena podaljša, ko se izvršilni železniški delavec ne čuti zmožnega za opravljanje dela (četrti odstavek 69. člena);

28. takoj in ob vsakem času ne obvesti Prometnega inšpektorata RS, pristojnih organov in organizacij o nesrečah in nezgodah, v katerih so bile poškodovane osebe, je nastala precejšnja gmotna škoda in o izrednih dogodkih, ki imajo znake kaznivega dejanja (prvi odstavek 78. člena);

29. ne obvesti Prometnega inšpektorata RS o vseh izrednih dogodkih ter o delih v varovalnem progovnem pasu, ki neposredno vpliva na varen železniški promet (drugi odstavek 78. člena);

30. ne razišče vzrokov izrednega dogodka v železniškem prometu in okoliščin, v katerih je nastal (prvi odstavek 77. člena);

31. na mestih možnih usadov, hudournikov, zametov, močnih vetrov, poplav in drugih nesreč, kjer utegne priti do oviranja ali ogrožanja varnega železniškega prometa, ne ukrepa v skladu s predpisom (prvi odstavek 83. člena);

32. po prenehanju razlogov za ukrepanje zaradi varovanja prog ne odstrani začasne varovalne naprave, materiala in drugih sredstev ter ne vzpostavi prejšnjega stanja (tretji odstavek 83. člena);

33. pozimi železniškega prometa ne opravljajo v skladu s predpisom o ukrepih za zavarovanje železniškega prometa pozimi (84. člen);

34. industrijski tir ali proga druge železnice nima poslovnega reda ali, kadar je industrijski tir ali proga druge železnice priključena na javno železniško infrastrukturo, pa ni pridobljeno soglasje upravljavca k poslovnemu redu (prvi odstavek 89. člena);

35. poslovni red ne določa tehnološkega procesa dela, posebnih zdravstvenih pogojev in potrebne strokovne usposobljenosti izvršilnih delavcev ter načina ugotavljanja ter preverjanja teh pogojev ter usposabljanja v skladu z enotnimi merili, predpisanimi za izvršilne železniške delavce (drugi odstavek 89. člena);

36. v poslovnem redu industrijskega tira ali proge druge železnice ni določena največja hitrost vlakov in če poslovni red ni usklajen s tem zakonom (90. člen).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

98. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. tam kjer so postavljene naprave električnega omrežja za vleko vlakov in obstaja nevarnost za življenje oseb, ne izvede varnostnih ukrepov v skladu s predpisom (prvi odstavek 16. člena);

2. ne poskrbi, da je na postajališčih na dvotirnih progah med tiri ograja, razen na postajališčih z otočnimi peroni ali kritnimi signali (peti odstavek 18. člena);

3. se ne ravna po voznem redu (drugi odstavek 42. člena);

4. s signali ne označi začasne nevarnosti, zlasti tiste, ki nastane zaradi nenadne okvare proge, ter začasne omejitve in prepovedi v železniškem prometu ali signalov ne odstrani takoj, ko ni več razlogov, zaradi katerih so bili postavljeni (prvi odstavek 54. člena);

5. ne vodi zdravstvene evidence za izvršilne železniške delavce (peti odstavek 62. člena);

6. ne obvešča o ugotovitvah glede zdravstvene sposobnosti izvršilnih železniških delavcev delodajalca (šesti odstavek 62. člena);

7. ne ravna v smislu izvršljive odločbe, ki jo je izdal inšpektor (prvi odstavek 93. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 40.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

99. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. dovoli, da izvršilni železniški delavec dela v železniškem prometu, ne da bi imel za delo opravljen potreben strokovni izpit ali ne poskrbi, da bi se strokovno izpopolnjeval ali da bi se njegova strokovna usposobljenost preverjala v skladu s predpisom (prvi odstavek 58. člena);

2. ne poskrbi za izredno preverjanje strokovne usposobljenosti v primerih, ki jih določa predpis (drugi odstavek 58. člena);

3. vozi izvršilni železniški delavec vlečno vozilo v eni izmeni več kot 10 ur ali če vozi vlečno vozilo vlaka za prevoz potnikov več kot 8 ur ali če traja neprekinjena vožnja vlečnega vozila več kot 4 ure (prvi, drugi in tretji odstavek 70. člena);

4. dnevni počitek izvršilnega železniškega delavca med dvema zaporednima izmenama traja manj kot dvojno število ur opravljene izmene in manj kot 12 ur (prvi odstavek 71. člena);

5. izvršilnemu železniškemu delavcu dovoli opravljanje dela v železniškem prometu v nasprotju s predpisom (72. člen);

6. izvršilnega železniškega delavca začasno ne odstrani z dela, kadar ne izpolnjuje pogojev iz 59., 66., 68., 69., 70. in 71. člena ali če ugotovi, da je zaradi nepazljivosti ali kako drugače povzročil izredni dogodek na železnici in tako ogrozil varnost železniškega prometa (drugi odstavek 74. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

100. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. na odsekih, na katerih poteka proga skozi požarno ogroženo območje, na železniških vozilih z odprtim kuriščem ne izvaja predpisanih protipožarnih ukrepov (prvi odstavek 12. člena);

2. v varovalnem progovnem pasu ne ravna v skladu s predpisi o varstvu pred požarom ter varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (drugi odstavek 12. člena);

3. na postajah in postajališčih ne izvede dostopov do potniških vlakov tako, da omogoči čim lažji dostop potnikov in osebam z omejenimi gibalnimi sposobnostmi (tretji odstavek 18. člena);

4. na postajah in postajališčih ne poskrbi, da so peroni povezani s prehodi pod progo ali nad njo ali z dohodnimi potmi v nivoju (četrti odstavek 18. člena);

5. na železniških postajah ali drugih objektih, v katerih se izvršilnim železniškim delavcem zagotavljajo prostori za počitek, ne zagotovi pogojev, določenih s predpisi o varstvu pri delu in varstvu pred hrupom v bivalnem okolju (73. člen).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

101. člen

(Prekrški)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. gradi objekte, postavlja postroje, napeljave in naprave v progovnem pasu ali v varovalnem progovnem pasu brez soglasja upravljavca, oziroma na oddaljenosti manjši od predpisane brez izjemnega soglasja ministra ali sadi drevje v nasprotju s predpisanimi pogoji (drugi, tretji in četrti odstavek 11. člena);

2. v bližini nivojskega prehoda ob progi gradi objekte, razen objektov, ki so namenjeni železniškemu prometu, ter sadi drevje, visoko rastlinje ali stori kaj drugega, kar preprečuje ali zmanjšuje preglednost (drugi odstavek 26. člena);

3. za izredni prevoz čez nivojske prehode ne pridobi soglasja upravljavca (prvi odstavek 30. člena);

4. ovira ali ogroža varnost železniškega prometa (3., 5., 6. in 10. točka 80. člena);

5. ravna v nasprotju s 1., 2., 4., 7., 8. ali 9. točko 80. člena;

6. ne spoštuje predpisov, ki se nanašajo na notranji red (prvi odstavek 82. člena);

7. inšpektorju ne sporoči zahtevanih podatkov, pisnega pojasnila ali izjave v roku, ki ga določi (drugi odstavek 93. člena).

(2) Z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 40.000 tolarjev se kaznuje tudi posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

102. člen

(Prekrški)

Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek izvršilni železniški delavec, če:

1. ne ravna po omejitvah, prepovedih, ukazih in opozorilih, izraženih s postavljeno signalizacijo (prvi odstavek 55. člena);
2. če je pomen signala nejasen, ne ravna tako, da je zagotovljena večja varnost v železniškem prometu (56. člen);
3. nastopi delo oziroma takoj ne preneha z delom, če se čuti utrujenega ali bolnega ali zaradi katerih koli drugih razlogov nezmožnega za opravljanje dela in o tem ne obvesti odgovorne osebe delodajalca (prvi odstavek 66. člena);
4. med opravljanjem dela uživa alkoholne pijače, mamila ali psihoaktivna zdravila ali druge psihoaktivne snovi ali če nastopi delo pa ima v organizmu alkohol ali je pod vplivom mamil oziroma psihoaktivnih snovi (drugi odstavek 66. člena);
5. ne opravi zdravstvenega pregleda, na katerega ga je poslal pooblaščen delavec delodajalca ali pristojni inšpektor (drugi odstavek 68. člena).

103. člen

(Prekršek)

Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, če z vozilom ali peš prečka proggo zunaj urejenega in označenega prehoda (prvi odstavek 24. člena).

VI. PODZAKONSKI PREDPISI

104. člen

(Predpis vlade)

Vlada najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona na predlog ministra predpiše kategorizacijo prog (tretji odstavek 3. člena).

105. člen

(Predpisi ministra)

(1) Minister najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona izda predpise, s katerimi določi:

- tehnične predpise, s katerimi predpiše tehnične zahteve za proge in sestavne dele prog (tretji odstavek 5. člena);
- tehnične specifikacije za proge in sestavne dele proge (peti odstavek 5. člena);
- kateri sestavni deli proge morajo imeti izjavo o skladnosti, preskusno poročilo, certifikat ali drugo listino o skladnosti in pogoje za pridobitev teh listin (šesti odstavek 5. člena);
- pogoje in zahteve za izdajo tehničnega soglasja (osmi odstavek 5. člena);
- način vzdrževanja prog in nadzor nad njim (7. člen);
- vsebino in način vodenja evidenc o progah in o tehničnih podatkih zanje (8. člen);
- v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje in prostor, in ministrom, pristojnim za gospodarske dejavnosti, pogoje za graditev gradbenih objektov, drugih objektov, postavljanje napeljav in naprav ter saditev drevja v varovalnem progovnem pasu (peti odstavek 11. člena);
- v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ukrepe za varstvo pred požari v varovalnem progovnem pasu in na železniških vozilih z odprtim kuriščem (tretji odstavek 12. člena);
- pogoje za projektiranje, graditev in vzdrževanje železniških telekomunikacijskih omrežij in opreme in signalnovarnostnih naprav (drugi odstavek 14. člena);
- pravila za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje stabilnih naprav električne vleke ter pogoje za odstopanje od teh pravil (tretji odstavek 15. člena);

- varnostne ukrepe na napravah električnega omrežja (prvi odstavek 16. člena);

- ukrepe za zaščito pred škodljivimi električnimi vplivi telekomunikacijskih in signalnovarnostnih naprav (drugi odstavek 16. člena);

- potrebne prostore, naprave in opremo, ki jo morajo imeti prometna mesta za izvajanje varnega železniškega prometa (šesti odstavek 18. člena);

- v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, pogoje za določitev kraja nivojskega prehoda in njegovega tehničnega zavarovanja (tretji odstavek 25. člena);

- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati železniška vozila za varen železniški promet (prvi odstavek 31. člena);

- katera železniška vozila in njihovi sestavni deli in naprave morajo imeti izjavo o skladnosti, preskusno poročilo, certifikat ali drugo listino o skladnosti in pogoje za pridobitev teh listin (drugi odstavek 31. člena);

- postopek tehničnega pregleda novih in rekonstruiranih železniških vozil in njegov obseg (deveti odstavek 33. člena);

- vsebino in način vodenja evidenc o železniških vozilih in o tehničnih podatkih zanje (drugi odstavek 35. člena);

- pogoje in način opravljanja izrednega prevoza po progah (četrti odstavek 36. člena);

- pravila za vzdrževanje železniških vozil, njihove občasne preglede in druge pogoje za uporabo železniških vozil, ki so nujni za njihovo uporabo v železniškem prometu in zagotavljajo njegovo varnost (tretji odstavek 37. člena);

- način organiziranja in opravljanja železniškega prometa, sestavo vlakov, način njihovega zaviranja in varnostne ukrepe za zaščito delavcev (drugi odstavek 41. člena);

- pogoje za izdelavo voznega reda (tretji odstavek 42. člena);

- število izvršilnih železniških delavcev na vlaku in njihovo strokovno izobrazbo in usposobljenost glede na vrsto vlaka, opremljenost proge in železniških vozil (drugi odstavek 43. člena);

- osvetlitev potniških vlakov ponoči, v predorih tudi podnevi in njihovo ogrevanje (tretji odstavek 47. člena);

- vrsto, pomen, obliko, barvo, najmanjšo vidno razdaljo, mesto vgraditve oziroma postavitve železniških signalov in način njihove uporabe (tretji odstavek 50. člena);

- delovna mesta izvršilnih železniških delavcev ter obveznosti delodajalca v zvezi s tem (tretji odstavek 57. člena);

- s soglasjem ministra, pristojnega za šolstvo, predpis, ki ureja strokovno usposobljenost (tretji odstavek 59. člena);

- s soglasjem ministra, pristojnega za delo, merila za delo v izmenah izvršilnih železniških delavcev (peti odstavek 69. člena);

- način ugotavljanja, evidentiranja, statističnega spremljanja ter objavljanja podatkov o izrednih dogodkih (tretji odstavek 78. člena);

- način in pogoje za dostop potnikov, drugih oseb, cestnih in drugih vozil na železniško območje (prvi odstavek 81. člena);

- ukrepe in pogoje za zagotavljanje notranjega reda na železnici (prvi odstavek 82. člena);

- varovanje prog in njihovih sestavnih delov pred naravnimi nesrečami (prvi odstavek 83. člena);

- ukrepe za zavarovanje železniškega prometa pozimi (84. člen);

- pogoje za rekonstrukcijo obstoječih prog, ki so bile zgrajene pred začetkom veljavnosti tega zakona (prvi odstavek 110. člena).

(2) V roku iz prejšnjega odstavka izda minister, pristojen za zdravstvo, ob soglasju ministra, predpis, ki ureja izpolnjevanje posebnih zdravstvenih in psihofizičnih pogojev (sedmi odstavek 62. člena) in predpis, ki ureja način, obseg, pogostnost in rednost postopka preverjanja duševnih ali

telesnih zmožnosti izvršilnih železniških delavcev (četrti odstavek 66. člena).

106. člen
(Splošni akti)

Pooblaščen upravljavec in prevoznik sprejmeta splošne akte:

1. o dnevnem in tedenskem počitku in razporeditvi v izmene železniških delavcev, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (prvi odstavek 72. člena),

2. o organiziranosti notranjega nadzora nad varnim železniškim prometom ter o pooblastilih železniških delavcev za izvajanje tega nadzora (prvi odstavek 74. člena); v treh mesecih po začetku veljavnosti tega zakona oziroma podelitvi koncesije.

107. člen
(črtan)

Zakon o varnosti v železniškem prometu – ZVZP (Uradni list RS, št. 85/2000) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

108. člen
(Prilagoditev obstoječih cest)

Obstoječe ceste, ki ne izpolnjujejo pogojev iz drugega in tretjega odstavka 13. člena tega zakona, morajo imeti na teh mestih zaščitno varovalno ograjo v dveh letih od začetka veljavnosti tega zakona. Stroški naložbe bremenijo upravljavca ceste, ki je tudi odgovoren za pravočasno izvedbo ukrepa.

109. člen – upoštevan
ZVZP-A

(Uskladitev obstoječih nivojskih križanj s predpisanimi pogoji)

(1) Obstoječa nivojska križanja proge s cesto, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prvega odstavka 21. člena tega zakona, morajo biti izvedena kot izvennivojska v osmih letih od začetka veljavnosti tega zakona.

(2) Obstoječa nivojska križanja proge s cesto, ki z dnem začetka veljavnosti tega zakona izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka 21. člena tega zakona, morajo biti izvedena kot izvennivojska v osmih letih od začetka veljavnosti tega zakona.

(3) Obstoječa nivojska križanja proge s cesto, ki izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka 21. člena tega zakona, morajo biti izvedena kot izvennivojska v desetih letih od začetka veljavnosti tega zakona. Minister lahko odloči, da se gradnja izvennivojskega križanja opusti, če je tehnično neizvedljiva.

(4) Dinamiko in prednostne naloge izvajanja del v zvezi z nadomeščanjem nivojskih križanj z izvennivojskimi skladno z določbami tega člena določi Nacionalni program razvoja in vzdrževanja železniške infrastrukture.

(5) Stroški za izvedbo izvennivojskih križanj iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena bremenijo sredstva razvoja železniške in cestne infrastrukture v sorazmerju s potrebnim obsegom gradbenih posegov na eni ali drugi infrastrukturi.

(6) Skladnost obstoječega načina zavarovanja s predpisom iz 25. člena tega zakona ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister. Komisijo sestavljajo predstavniki prometnega inšpektorata, organa za notranje zadeve, upravljavca,

pooblaščenega upravljavca, upravljavca ceste in lokalne skupnosti. Pri neskladnosti komisija predlaga rešitve, o katerih odloči minister z upravnim aktom.

(7) Število nivojskih prehodov se mora zmanjšati na najnujnejši obseg, in sicer tako, da se dve ali več cest usmeri na skupen nivojski ali izvennivojski prehod.

(8) Minister lahko zaradi ogrožene varnosti železniškega ali cestnega prometa na podlagi mnenja komisije iz šestega odstavka tega člena z odredbo prepove uporabo obstoječega nivojskega prehoda, če je v oddaljenosti največ 2000 m ustrezen nivojski ali izvennivojski prehod.

110. člen

(Posebni pogoji za obstoječe proge)

Za obstoječe proge, ki so bile zgrajene pred začetkom veljavnosti tega zakona, se ne uporabljajo pogoji iz prvega odstavka 6. člena od druge do sedme točke in tretjega odstavka 21. člena, če bi bilo njihovo upoštevanje ekonomsko neupravičeno. Za te proge se upoštevajo pogoji, ki so veljali ob njihovi zgraditvi oziroma kasnejših rekonstrukcijah ter se obstoječe stanje s kasnejšo rekonstrukcijo ne sme poslabšati. Pogoje za posamezne primere rekonstrukcij določi minister.

111. člen

(Ureditev postaj in postajališč skladno s pogoji tega zakona)

Pogoji iz 18. člena morajo biti izpolnjeni v osmih letih od začetka veljavnosti tega zakona.

112. člen – upoštevan
ZVZP-A

(Posebni pogoji za lokomotive vrste 732 in 642)

(1) Ne glede na določbe prve točke prvega odstavka 39. člena tega zakona morajo imeti premikalne lokomotive vrste 732 in 642 vgrajeno avtostop napravo najkasneje do 31. 12. 2001.

(2) Ne glede na določbe druge točke prvega odstavka 39. člena tega zakona lahko do konca leta 2005 na progah, opremljenih z napravami radijskih zvez, brez naprav radijskih zvez vozijo vlečna vozila serije 311, 713, 813, 664, 661, 644 in 643.

(3) Opremo, ki jo določa 5. točka prvega odstavka 39. člena morajo imeti vsa nova vlečna vozila, vlečna vozila, ki se že uporabljajo, pa morajo biti opremljena z njo najpozneje do leta 2006. Enako velja za motorna vozila z lastnim pogonom.

113. člen

(Ohranitev pravice voziti vlečno vozilo oziroma urejati promet)

Izvršilni železniški delavci, ki so pridobili pravico voziti vlečno vozilo oziroma urejati železniški promet v skladu z drugo točko prvega odstavka 68. člena zakona o temeljih varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 26/91), ohranijo to pravico z dnem začetka veljavnosti tega zakona.

114. člen

(Nadaljnja uporaba posameznih predpisov)

Do izdaje predpisov iz 105. in 106. člena tega zakona se uporabljajo:

1. Signalni pravilnik (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/78, 6/79, 8/81, 4/85, 1/88, 8/89),

2. Prometni pravilnik (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/81, 4-5/82, 6/83, 3/88, 8/89),

3. Pravilnik o enotni organizaciji in delu operativne službe na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/90),

4. Prometno navodilo (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/80, 3/82, 6/83, 2/84, 4/88, 8/88),

5. Navodilo za premik (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/80, 6/83, 3/87, 4/88),
6. Navodilo o prometu vlakov na posameznih progah brez vlakospremnega osebja samo s strojevodjem na vlečnem vozilu (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/76, 8/83, 5/86, 3/90),
7. Navodilo za opravljanje prometne službe na progah, opremljenih z avtomatskim progovnim blokom in napravami medpostajne odvisnosti (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/90),
8. Navodilo o opravljanju prometne službe na progah, opremljenih s telekomando (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/87, 3/90),
9. Navodilo o tehničnih normativih in podatkih za izdelavo in izpolnitev voznega reda (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/89, 11/90),
10. Navodilo o obrazcih prometne službe in načinu njihove uporabe (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/84, 4/88),
11. Navodilo za ugotavljanje kapacitet in organizacije tovornega prometa (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/91),
12. Navodilo za ravnanje ob izrednih dogodkih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/72, prečiščeno besedilo 3/85, 1/89, 15/89),
13. Navodilo za rabo voz in nakladalnih pripomočkov (Sl. glasnik ZJŽ, 2/90),
14. Navodilo za prevoz izrednih pošilk (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/76, 3/77, 5/77, 1/81, 4/88),
15. Pravilnik o tehničnih pogojih za rabo olj v napravah na vlečnih vozilih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/83),
16. Pravilnik o opremi železniških tirničnih vozil z aparati za gašenje požarov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4-5/82),
17. Pravilnik za varilska dela na železniških vozilih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/81),
18. Pravilnik o rabi stabilnih naprav električne vleke na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/85),
19. Pravilnik o vzdrževanju stabilnih naprav električne vleke na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/85),
20. Pravilnik o standardizaciji na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 14/89),
21. Navodilo za varnostne ukrepe pri električnem toku na elektrificiranih progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/78),
22. Priročnik za varnostne ukrepe pri električnem toku na voznem omrežju enofaznega sistema 25 kV, 50 Hz, JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/73),
23. Priročnik za varnostne ukrepe pri električnem toku na voznem omrežju enosmernega sistema 3kV, JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 10/78),
24. Navodilo za opravljanje službe na progah JŽ, elektrificiranih z enofaznim sistemom 25 kV, 50 Hz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/90),
25. Navodilo za delo na progah JŽ, elektrificiranih z enosmernim sistemom 3kV (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/66),
26. Navodilo za ravnanje z napravami za merjenje hitrosti na vlečnih vozilih in drugih vozilih ter obdelavi trakov za registriranje (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/80, 8/90),
27. Pravilnik o zavorah na železniških vozilih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/88),
28. Navodilo za zaviranje vlakov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 11/88, 13/89),
29. Navodilo o zaviranju vlakov na JŽ, kateri imajo v svojem sestavu tovrne vozove SŽD (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/89, 7/90),
30. Navodilo za vgrajevanje naprav na tekoči plin za kuhanje v vozilih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/68),
31. Navodilo za podaljšanje rokov periodičnih popravil salonskih, inšpekcijskih in drugih specialnih vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/70),
32. Navodilo za vodenje evidence dejavnosti vleke vlakov in vzdrževanja vlečnih vozil na jugoslovanskih železnicah (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/84),
33. Navodilo za rabo signalov za električno vleko (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8-9/87, 8/89),
34. Navodilo za vzdrževanje drsnih ležajev tirnih vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/59),
35. Navodilo o garanciji kvalitete opravljenih popravil železniških vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/79),
36. Navodilo za opravljanje kontrolnih pregledov tovornih voz JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/80, 10/82),
37. Pravilnik o vzdrževanju železniških vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/84, 2/88, 7/88, 13/88),
38. Navodilo za popravilo kolesnih dvojic in ležajnih čepov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/58),
39. Pravilnik za vleko na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/67),
40. Navodilo za meritve ohmske upornosti na osnem sklopu železniških vozil (Sl. glasnik ZJŽ, 4/78),
41. Navodilo za vzdrževanje zavor železniških tirnih vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/85, 12/87),
42. Navodilo za delo strojnega osebja (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/67),
43. Navodilo za upravljanje enojno zasedenih vlečnih vozil pri vleki vlakov na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/86, 4/87, 13/87, 4/88, 8/89, 8/90, 15/90),
44. Navodilo za promet motornih vlakov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/82, 10/82),
45. Pravilnik tehnično vozovne dejavnosti (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/88),
46. Navodilo za vozovne preglednike (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/90),
47. Navodilo za vodenje evidence vozovno tehnične službe na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/79, 12/90),
48. Navodilo za ogrevanje potniških voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/72),
49. Navodilo za vzdrževanje električne razsvetljave potniških voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/55),
50. Pravilnik o negi železniških voz in motornih voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/88),
51. Začasni posebni pogoji za uvrstitev tovornih voz za prevoz osebnih avtomobilov za potrebe potnikov v potniške in brze vlake na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/70),
52. Navodilo za meritve in preizkušanje voznega omrežja z merilnim vagonom za preizkušanje voznega omrežja (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/89),
53. Navodilo o tehtanju železniških vozil (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/83),
54. Navodilo o preizkusnih voznjah železniških vozil po opravljenem popravilu (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/83),
55. Navodilo o hrambi tehnične dokumentacije na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/88),
56. Navodilo o tehničnih pogojih za vzdrževanje težkih motornih drezin serije 911 (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/83, 3/85),
57. Pravilnik o kemičnem uničevanju plevela in grmovja na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/90),
58. Pravilnik za toplotno obdelavo kretniških delov in tirnic za izolirne stike (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/86),
59. Pravilnik o izolirnih stikih zgornjega ustroja železniških prog (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/84, 3/85),
60. Pravilnik o vzdrževanju zgornjega ustroja na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/71, 2/75, 5/76, 8/89, 2/90),
61. Pravilnik o vzdrževanju spodnjega ustroja na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/71),
62. Pravilnik o tehničnih ukrepih za obtežbo železniških mostov in prepustov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/77),
63. Pravilnik o kategorizaciji prog (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/89, 10/89, 15/89, 9/90),
64. Navodilo o vgrajevanju in vzdrževanju tirnic in kretnic v neprekinjeno zvarjenih trakovih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/69),
65. Navodilo o pogojih in dinamiki uporabe pravilnika za vzdrževanje zgornjega ustroja (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/71),
66. Navodilo za zavarovanje prometa pozimi (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6-7/86),

67. Navodilo o tehničnih pogojih za izdelavo in prevzem betonskih pragov tipa JŽ – 70 (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/72),
68. Navodilo za prevzem lesenih pragov in kontrolo njihovega impregniranja (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/74),
69. Navodilo za varjenje železniških tirnic po termitnem postopku z zmanjšanim svitkom (Sl. glasnik ZJŽ, št. 10/86),
70. Navodilo za izvajanje del v zemeljski osnovi obstoječih prog za večje hitrosti (Sl. glasnik ZJŽ z dne 12. 4. 1979),
71. Navodilo o enotnih kriterijih za kontrolo stanja prog na mreži JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/88),
72. Navodilo za dobavo, vgradnjo in vzdrževanje elastične pritrditve »Pandroll« na mreži JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8-9/87),
73. Navodilo za dobavo, vgradnjo in vzdrževanje elastične sponke »SKL-2« na mreži JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8-9/87),
74. Navodilo za proračun in vgrajevanje dolgih tirnih trakov na mostovih JŽ (Sl. glasnik ZJŽ 11/90),
75. Navodilo o tehnološkem postopku za protikorozijsko zaščito tirnic, kretnic, mostov, dvigal in pejner nosilcev (Sl. glasnik ZJŽ, št. 11/87),
76. Pravilnik o vzdrževanju signalnovarnostnih naprav (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/73, 4-5/75, 8/78, 8/84, 4/85),
77. Pravilnik o funkcionalnem sistemu zvez JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/85),
78. Pravilnik o obsegu in vrsti telekomunikacijskih zvez, naprav in postrojev na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ z dne 9. 4. 1974),
79. Splošni tehnični predpisi za relejne postajne signalnovarnostne naprave (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/58, 12/65, 5/67, 8/72),
80. Tehnični pogoji za zavarovanje prometa na cestnih prehodih v nivoju (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/74),
81. Tehnični pogoji za dobavo in vgradnjo signalnovarnostne in telekomunikacijske opreme na magistralnih progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/66, 8/71, 8/72),
82. Tehnični pogoji za visokofrekvenčne naprave sistema V-300 (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/67),
83. Tehnični pogoji za železniške avtomatske teleprinterse centre (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2-3/63),
84. Tehnični pogoji za dobavo in montažo opreme za radiodispečerske zveze na območju JŽ ter posebni pogoji za radiodispečerske zveze na območju JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6- 7/73),
85. Odločba o tehničnih pogojih za progovna vozila, ki vozijo na progah, opremljenih z APB in TK (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/76),
86. Navodilo za ravnanje z induktivno avtostop napravo I 60 (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/75, 8/89),
87. Navodilo za rabo, vgraditev, preizkus in vzdrževanje lokomotivskega dela AS naprave I 60 (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/75),
88. Navodilo za uporabo, vgradnjo, preizkušanje in vzdrževanje progovnih AS naprav na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/75, 7/78),
89. Navodilo o prometu vlečnih vozil, ki niso opremljena z AS napravami, na progah, opremljenih s progovnim delom AS naprave (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/82, 8/82),
90. Navodilo za vzdrževanje telegrafsko-telefonskih vodov in linij (Sl. Glasnik ZJŽ 20/55),
91. Navodilo o tehničnem pregledu signalnovarnostnih naprav (Sl. glasnik ZJŽ, št. 10/78),
92. Pravilnik o določitvi del, pri katerih delavci neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Službeni glasnik ZJŽ, št. 5/79),
93. Pravilnik o strokovni izobrazbi delavcev, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/79, 6/86, 6/90),
94. Pravilnik o notranjem redu na JŽ (Uradni list SFRJ, št. 47/78, 68/84),
95. Pravilnik o posebnih zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati železniški delavci, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Uradni list SFRJ, št. 38/79),
96. Pravilnik o opremljenosti vlakov s priborom za prvo pomoč (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/79),
97. Pravilnik o preverjanju delovne zmožnosti delavcev, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/79),
98. Pravilnik o merilih za delo v izmenah za železniške delavce, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Uradni list SFRJ, št. 13/81, 31/81, 2/82),
99. Navodilo o priročnih lekarnah in o nudenju prve pomoči poškodovanim in obolelim železniškim delavcem kakor tudi železniškim potnikom (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/67),
100. Navodilo o zbiranju in obdelavi medicinskih podatkov o obolenjih, poškodbah in smrtnosti delavcev, ki neposredno sodelujejo pri opravljanju železniškega prometa (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/67),
101. Navodilo za dokazovanje prisotnosti alkohola v organizmu delavcev med delovnim časom na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/67),
102. Pravilnik o notranjem in mednarodnem telegrafskem, telefonskem in radijskem prometu na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/86, 2/87, 9/90),
103. Pravilnik o projektiranju železniških investicijskih objektov (Uradni list FLRJ, št. 44/49),
104. Pravilnik o graditvi železniških investicijskih objektov (Uradni list FLRJ, št. 78/49, 82/49),
105. Pravilnik o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje in gradnjo železniških predorov (Uradni list SFRJ, št. 55/73),
106. Odločba o specifični naravi železniških mostov kot gradbenih del (Uradni list FLRJ, št. 87/49),
107. Odločba o začasnih tehničnih predpisih za izdelavo projektov železniških mostov in propustov (Uradni list FLRJ, št. 7/50),
108. Odločba o postopku pri projektiranju in gradnji električnih vodov na križiščih z železniškimi progami (Uradni list FLRJ, št. 52/50),
109. Pravilnik o protipožarnih ukrepih na železniških vozilih z odprtim kuriščem na trda goriva v varovalnem progovnem pasu in progovnem pasu železniške proge (Uradni list SRS, št. 17/82),
110. Pravilnik o pogojih za graditev gradbenih objektov ali drugih objektov, saditev drevoja ter postavljanje naprav v varovalnem progovnem pasu ob industrijskem tiru (Uradni list SRS, št. 2/87),
111. Odredba o prepovedi uporabe cestno-železniških prehodov (Uradni list RS, št. 26/91-I, 28/91-I),
112. Navodilo o vrstah in rabi telekomunikacijskih naprav in zvez (Sl. glasnik ZJŽ, št. 46/77),
113. Navodilo za izdelavo voznega reda (Sl. glasnik ZJŽ, št. 11/88, 6/89),
114. Navodilo za opremljanje službenih mest na progi s signalnovarnostnimi napravami in postroji glede na maksimalno dovoljeno hitrost vožnje vlakov (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/78),
115. Navodilo o uvajanju vlakovnega prometa na dvo-tirnih progah med kapitalnim remontom enega tira (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/82),
116. Pravilnik o tehničnem pregledu in izročitvi v promet železniških vozil (Uradni list SFRJ, št. 26/69),
117. Navodilo za vzdrževanje naprav za gretje »Schaltbau« v potniških vozovih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/68),
118. Navodilo za eksploatacijo in vzdrževanje podstav-nih vozičkov Y-25 in tipa Y-27, sprejetih na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/87),

119. Navodilo za mazanje voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/55),

120. Navodilo o rabi sovjetskih SŽD voz cistern na progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/88, 5/89),

121. Navodilo za oplemenitev vode za dizelska vozila (Sl. glasnik ZJŽ, št. 10/73),

122. Pravilnik o izdelavi voznega reda (Sl. glasnik ZJŽ, št. 3/88),

123. Pravilnik o opremi železniških tirničnih vozil z aparati za gašenje požara (Sl. glasnik ZJŽ, št. 5/82),

124. Pravilnik za progovne čuvaje (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/67),

125. Navodilo za varnostne ukrepe pri električnem toku na elektrificiranih progah JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 8/78),

126. Navodilo za opravljanje službe na progah JŽ elektrificiranih z enofaznim sistemom 25 kV 50 Hz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/90),

127. Navodilo za opravljanje službe na progah elektrificiranih z enosmernim tokom napetosti 3000 V (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/66),

128. Začasni tehnični pogoji za tipsko, časovno in periodično preizkušanje ozemljitvene palice za ozemljevanje stabilnih naprav električne vleke JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/77),

129. Pravilnik o mikrofilmanju na jugoslovanskih železnicah (Sl. glasnik ZJŽ, št. 10/88),

130. Pravilnik o načinu opravljanja notranje kontrole in pooblastilih delavcev za opravljanje notranje kontrole na JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/89),

131. Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, delovnih pogojih in odgovornosti kontrolno-prevzemnih organov JŽ pri novogradnji in vzdrževanju voznih sredstev (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/78, 8/89).

115. člen

(Predpisi, ki prenehajo veljati oziroma se prenehajo uporabljati)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati:

1. Zakon o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa (Uradni list SRS, št. 28/81, 36/81, 38/86).

(2) Z uveljavitvijo tega zakona se prenehajo uporabljati:

1. Zakon o temeljih varnosti v železniškem prometu (Uradni list SFRJ, št. 26/91),

2. Samoupravni sporazum o sprotnem vzdrževanju tovornih in potniških voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/76),

3. Navodilo o prevozu tanka M-84 in njegovih modifikacij (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/88),

4. Samoupravni sporazum o skupni rabi tehničnih sredstev za nadzor brezhibnosti in določitev tehničnih karakteristik osnovnih transportnih zmogljivosti (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/79),

5. Navodilo za rabo samoupravnega sporazuma o sprotnem vzdrževanju potniških in tovornih voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/77, 8/82, 10/82),

6. Navodilo za uporabo predpisov o kategorizaciji prog v sestavi JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 2/88),

7. Samoupravni sporazum o uresničevanju voznega reda (Sl. glasnik ZJŽ, št. 11/86),

8. Samoupravni sporazum o delu vlakospremnega osebja v skupnem prometu (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/87),

9. Samoupravni sporazum o skupni uporabi, nadomestilu za opravljeno delo, nadurno zadrževanje in nedostavljanje potniških voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/86),

10. Navodilo o signaliziranju zaključka vlaka s signalnimi svetilkami z rdečo utripajočo lučjo in postopek ravnanja z njimi (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/87),

11. Navodilo o preoznačevanju potniških voz normalnega tira (Sl. glasnik ZJŽ, št. 13/66),

12. Navodilo za uporabo Samoupravnega sporazuma o uresničevanju voznega reda (Sl. glasnik ZJŽ, št. 1/87),

13. Samoupravni sporazum o omejitvi nakladanja na mreži JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 4/84),

14. Samoupravni sporazum o tekočem vzdrževanju tovornih in potniških voz (Sl. glasnik ZJŽ, št. 7/76),

15. Navodilo za uporabo predpisov o kategorizaciji prog v sestavi JŽ (Sl. glasnik ZJŽ, št. 273/80),

16. Pravilnik o kriterijih za izrekanje ukrepov prenehanja delovnega razmerja in ukrepov razporeditve delavcev na druga dela in delovne naloge zaradi težje kršitve pri opravljanju železniškega prometa (Sl. glasnik ZJŽ, št. 6/89),

17. Navodilo za usklajevanje strokovne izobrazbe, pridobljene po prejšnjih predpisih (Sl. glasnik ZJŽ, št. 9/79).

116. člen

(Začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu – ZVZP-A (Uradni list RS, št. 45/04) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

PREHODNE DOLOČBE

48. člen

(1) Za sestavne dele prog in njihove elemente, ki so bili vgrajeni v proge in za katere po dosedanjih predpisih ni bil izveden predpisan postopek priglasitve ali za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki bi omogočal izdajo uporabnega dovoljenja, ta zakon ali na njegovi podlagi sprejeti predpisi pa določajo, da mora biti uporabno dovoljenje izdano, se mora najkasneje 60 dni po uveljavitvi tega zakona začeti postopek iz tretjega odstavka tega člena, ki bo na predpisan način omogočil vključitev v obratovanje.

(2) Predlog seznama sestavnih delov prog in njihovih elementov, za katere je treba izvesti postopek za vključitev v obratovanje, pripravita pooblaščen upravljavec in prevoznik najkasneje 30 dni od uveljavitve tega zakona in ga predložita Javni agenciji za železniški promet Republike Slovenije. Javna agencija za železniški promet Republike Slovenije preveri predloženi seznam in ga posreduje ministru.

(3) Minister imenuje komisijo za tehnični pregled. Ob smiselni uporabi določb 20.a člena se proge oziroma njihovi sestavni deli predajo v redno uporabo ali pa se zanje odredi poskusno obratovanje.

(4) Za sestavne dele prog in njihove elemente, ki so bili vgrajeni v proge pred 24. 9. 2000 in za katere pooblaščen upravljavec poda izjavo, da s svojim delovanjem zagotavlja varno odvijanje železniškega prometa, se šteje, da imajo uporabno dovoljenje.

49. člen

Podzakonske akte, izdane na podlagi 105. člena zakona, minister uskladi z določbami tega zakona najpozneje do 31. 12. 2005.

KONČNA DOLOČBA

50. člen

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 195. člen Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02) v delu, ki se nanaša na železnice.

OBČINE

LJUBLJANA

4402. Odlok o javni službi zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov

Na podlagi drugega odstavka 3. člena in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 in 30/98), Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list RS, št. 41/04), in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 26/01 in 28/01) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na 13. seji dne 6. 9. 2004 sprejel

O D L O K

o javni službi zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

(javna služba)

Ta odlok ureja način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov (v nadaljnjem besedilu: javna služba) na območju Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) tako, da določa:

- organizacijsko in prostorsko zasnovano opravljanja javne službe,
- vrsto in obseg storitev javne službe ter njihovo prostorsko razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe,
- pravice in obveznosti uporabnikov storitev javne službe,
- vire financiranja javne službe in način njihovega oblikovanja,
- vrsto in obseg zemljišč, objektov, naprav in opreme potrebnih za izvajanje javne službe, ki so lastnina MOL, ter javno dobro (v nadaljevanju: javne površine) in varstvo, ki ga ta infrastruktura lokalnega pomena uživa (v nadaljevanju: infrastruktura).

2. člen

(komunalni odpadki, ki so predmet storitve javne službe)

Komunalni odpadki po tem odloku so odpadki iz gospodinjstva ali njim po naravi ali sestavi podobni odpadki iz proizvodnje, trgovine, storitvene ali druge dejavnosti oziroma ločeno zbrane frakcije komunalnih odpadkov s klasifikacijsko številko 20 01, odpadki iz vrtov in parkov iz podskupine s klasifikacijsko številko 20 02 in drugi komunalni odpadki iz podskupine s klasifikacijsko številko 20 03 ter embalaža, ki je komunalni odpadki iz podskupine s klasifikacijsko številko 15 01.

Ločeno zbrane frakcije komunalnih odpadkov s klasifikacijsko številko 20 01 (v nadaljnjem besedilu: frakcije) so frakcije in nevarne frakcije iz predpisa, ki ureja oskrbo ločeno zbranih frakcij pri opravljanju javne službe.

Obseg storitev javne službe oziroma posamezna s tem odlokom predpisana obvezna ravnanja izvajalca se lahko zmanjšajo, kolikor se le – te na podlagi drugih odlokov MOL zagotavljajo v okviru druge obvezne ali izbirne gospodarske javne službe in sicer za:

- odpadke, ki nastanejo pri čiščenju dimnikov (20 01 41),
- odpadke z živilskih trgov (20 03 02),
- odpadke pri čiščenju cest (20 03 03),
- greznične mulje (20 03 04) in odpadke, ki nastanejo pri čiščenju komunalnih odpadnih voda (20 03 06) in

– odpadke primerne za kompostiranje iz parkov, vodnega sveta in pokopališč (20 02 01).

Klasifikacijske številke odpadkov so številke iz seznama odpadkov po predpisu, ki ureja ravnanje z odpadki.

3. člen

(opredelitev pojmov)

V tem odloku uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. Povzročitelj je vsaka fizična ali pravna oseba, katere stalno, začasno, sezonsko ali občasno delovanje oziroma izvajanje dejavnosti povzroča nastajanje komunalnih odpadkov v zasebnih in javnih prostorih in površinah na območju MOL.

2. Uporabnik je vsak imetnik (povzročitelj ali posestnik) komunalnih odpadkov, ki je na osnovi uradnih podatkov:

– lastnik objektov ali delov objekta (tudi etažni lastnik), zemljišč ali javnih površin na območju MOL, razen nezazidanih zemljišč, na katerih se ne pričakuje rednega nastajanja odpadkov,

– upravljalec javnih površin (cesta, ulica, trg, pasaža in druga javna prometna površina lokalnega pomena, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, športna oziroma rekreacijska površina in podobno),

– organizator kulturne, športne in druge javne prireditve in aktivnosti ali sicer uporablja ali izkorišča javne ali zasebne površine in druge nepremičnine v namen, ki odstopa od njihove običajne javne ali zasebne rabe.

3. Zbirno mesto je prostor, kjer povzročitelji stalno, redno in nemoteno ločeno zbirajo odpadke v posodah, predpisanih s tem odlokom, ves čas do dneva prevzema na prevzemnem mestu. Zbirno mesto ni na javni površini in ga zagotavljajo uporabniki. Zbirno mesto mora biti urejeno tako, da je zagotovljena higiena in da ni vplivov na javno površino ali napram sosedom.

4. Prevzemno mesto je prostor, kjer uporabniki prepuščajo izvajalcu določene vrste komunalnih odpadkov redno na način in po urniku, predpisanim s tem odlokom. Prevzemno mesto je praviloma na javni površini in ga zagotavlja organ Mestne uprave MOL, pristojen za gospodarske javne službe (v nadaljevanju: pristojni organ) na predlog izvajalca. Izjemoma lahko pristojni organ na predlog izvajalca določi prevzemno mesto na zemljišču v zasebni lasti, če lastnik zemljišča poda izrecno pisno soglasje k določitvi prevzemnega mesta na njegovem zemljišču in pisno soglasje lastnikov zemljišč potrebnih za dostop s smetarskim vozilom.

5. Zbirno-prevzemno mesto je prostor, kjer se določene vrste komunalnih odpadkov zbirajo in kjer jih uporabniki prepuščajo izvajalcu na način, predpisan s tem odlokom. Zbirno-prevzemno mesto se zagotavlja na način določen za zbirno in prevzemno mesto.

6. Zbirna stiskalnica je elektronsko vodena in nadzorovana stiskalnica mešanih komunalnih odpadkov z vgrajenim sistemom tehtanja. Dostop in evidentiranje prepuščene mase se zagotavlja z elektromagnetnimi karticami. Zbiralnice so prostorsko razporejene praviloma za gravitacijsko območje 300 prebivalcev. Ureditev zbirne stiskalnice se zagotavlja na način, določen za zbirno-prevzemno mesto.

7. Hišni kompostnik je zabojnik za kompostiranje odpadkov rastlinskega izvora iz vrtov in kuhinjskih odpadkov na vrtu, ki pripada posameznemu gospodinjstvu ali več gospodinjstvom, če gre za večstanovanjski objekt z vrtom, z namenom, da se kompost tudi uporabi na tem vrtu. Povzročitelj lahko kompostira v hišnem kompostniku kuhinjske odpadke, če ima za tako kompostiranje na razpolago vrt, katerega velikost zagotavlja postavitev kompostnika v razdalji najmanj 5 m od sosednjih stanovanjskih stavb ali javnih površin, kompostnik pa je zastrt ali tako izdelan, da se odpadki, ki se v njem kompostirajo, neposredno iz stanovanjskih stavb ali javnih ne vidi.

8. Mala komunalna kompostarna je kompostarna z letno zmogljivostjo predelave, ki ne presega 100 t neobdelanih biološko razgradljivih odpadkov in je namenjena kompostiranju odpadkov rastlinskega izvora iz vrtov in javnih zelenih površin in biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev in zeleni vrtni odpad z namenom, da proizvedeni kompost sami porabijo na svojih vrtovih ali javnih zelenih površinah naselja, v katerem je ta kompostarna. Primerno zemljišče in dostop zagotovi pristojni organ.

9. Zbiralnica je pokrit ali nepokrit posebej urejen in opremljen prostor za ločeno zbiranje in začasno hranjenje posameznih frakcij, kjer jih povzročitelji prepuščajo izvajalcu. Zbiralnica je na javni površini, kadar ni ogrožena njena funkcija. Lokacije, zemljišče, objekte in potreben dostop s smetarskim vozilom zagotavlja pristojni organ na predlog izvajalca, namestitvev posod pa izvajalec sam. Kadar je ogrožena funkcija javne površine, zagotovi pristojni organ drugo primerno zemljišče in dostop.

10. Premična zbiralnica nevarnih frakcij je tovorno vozilo, opremljeno (lahko tudi s samostojnim zabojnikom) za ločeno zbiranje nevarnih frakcij, ki s postanki na naseljenih območjih omogoča, da povzročitelji iz gospodinjstev izvajalcu te frakcije oddajajo.

11. Zbirni center je pokrit posebej urejen in opremljen prostor za ločeno zbiranje vseh vrst frakcij, kjer jih povzročitelji iz gospodinjstev lahko prepuščajo izvajalcu in frakcij, ki jih izvajalec sam prevzame v zbiralnicah, in za začasno hranjenje posameznih frakcij do rednega prevzema frakcij odpadne embalaže ali njihove prepustitve v ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje. Zbirni center je hkrati urejen kot zbiralnica nevarnih frakcij, kjer se te frakcije tudi začasno skladiščijo. Lokacijo, zemljišče, objekte in dostop z vozili, praviloma tudi z industrijskim tirom, zagotovi pristojni organ.

II. ORGANIZACIJSKA IN PROSTORSKA ZASNOVA IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE

4. člen

(oblika izvajanja javne službe)

Javno službo zagotavlja MOL v obliki javnega podjetja.

Javno službo opravlja na celotnem območju MOL javno podjetje Snaga, d.o.o. (v nadaljevanju: izvajalec) v obsegu in pod pogoji, določenimi s tem odlokom.

III. VRSTE IN OBSEG STORITEV JAVNE SLUŽBE TER NJIHOVA PROSTORSKA RAZPOREDITEV

5. člen

(zbirni centri)

V zbirnih centrih se v okviru veljavnega obratovalnega časa zagotavlja ločeno zbiranje v zabojnikih in posodah za naslednje frakcije:

- papir in karton (20 01 01),
- embalaža iz papirja in kartona, ki je komunalni odpadek (15 01 01),
- steklo (20 01 02),
- embalaža iz stekla, ki je komunalni odpadek (15 01 07),
- organski kuhinjski odpadki (20 01 08),
- oblačila (20 01 10) in tekstilije (20 01 11),
- jedilna olja in maščobe (20 01 25),
- premaze, črnila, lepila in smole, ki niso zajeti v 20 01 27 (20 01 28),
- čistila, ki niso zajeta v 20 01 29 (20 01 30),
- zdravila, ki niso zajeta v 20 01 31 (20 01 32),
- baterije in akumulatorje, ki niso zajeti v 20 01 33 (20 01 34),
- zavrženo opremo, ki ni zajeta v 20 01 21, 20 01 23 in 20 01 35 (20 01 36),
- drug les, ki ni zajet v 20 01 37 (20 01 38),
- embalažo iz lesa, ki je komunalni odpadek (15 01 03),
- plastiko (20 01 39),

- embalažo iz plastike, ki je komunalni odpadek (15 01 02),
- kovine (20 01 40),
- embalažo iz kovin, ki je komunalni odpadek (15 01 04),
- druge tovrstne odpadke (20 01 99),
- embalažo iz sestavljenih materialov, ki je komunalni odpadek (15 01 05),
- odpadke, primerne za kompostiranje (20 02 01),
- nerazvrščene in preostale kosovne odpadke (20 03 07),
- druge odpadke, ki jih določi izvajalec.

Kosovne odpadke, prevzete na prevzemnih mestih in frakcije prevzete v zbiralnicah, ki jih izvajalec dostavi v zbirni center, se razvrstijo ločeno v za to namenjene zabojnike in posode iz prejšnjega odstavka, razen, če je zagotovljen reden prevzem nerazvrščenih frakcij in plačilo za uporabne surovine v njihovi sestavi.

Poleg frakcij iz prvega odstavka tega člena se v zbirnih centrih v skladu s predpisanimi pogoji zagotavlja tudi ločeno zbiranje in začasno skladiščenje v zbiralnici nevarnih frakcij za naslednje nevarne frakcije:

- topila (20 01 13),
- kisline (20 01 14),
- alkalije (20 01 15),
- fotokemikalije (20 01 17),
- pesticide (20 01 19),
- fluorescentne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro (20 01 21),
- zavrženo opremo, ki vsebuje klorofluorogljike (20 01 23),
- olje in maščobe, ki niso zajete v 20 01 25 (20 01 26),
- premaze, črnila, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi (20 01 27),
- čistila (detergenti), ki vsebujejo nevarne snovi (20 01 29);
- citotoksična in citostatična zdravila (20 01 31);
- baterije in akumulatorje, ki so zajeti v 16 06 01, 16 06 02, in 16 06 03, ter nesortirane baterije in akumulatorje, ki vsebujejo te baterije in akumulatorje (20 01 33),
- zavrženo električno in elektronsko opremo, ki vsebuje nevarne snovi in ni zajeta v 20 01 21 in 20 01 23 (20 01 35), in
- les, ki vsebuje nevarne snovi (20 01 37).

Storitve tehtanja frakcij, ki jih izvajalec prepušča predelovalcu ali odstranjevalcu se izvajajo v zbirnih centrih. Iz zbirnega centra se oddaja vse gorljive in negorljive frakcije, sposobne ponovne uporabe in frakcije, za katere je treba zagotoviti predelavo ali odstranjevanje, skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z njimi, pod pogojem, da je zagotovljen reden prevzem frakcij, plačilo za uporabne surovine v njihovi sestavi in plačilo prevoznih stroškov. Določene frakcije se lahko prepustijo predelovalcu ali odstranjevalcu z neposrednim prevozom izvajalca (mimo zbirnega centra), če je zagotovljeno tehtanje, ki ga izvajalec pripozna.

Zbirni centri so prostorsko razporejeni na območjih Barja, Most-Polja, Šiške-Bežigrada in Šentvida-Vižmarij.

6. člen

(zbiralnice)

V zbiralnicah se stalno, redno in nemoteno zagotavlja ločeno zbiranje v posodah za naslednje frakcije:

- papir in karton (20 01 01), vključno z embalažo iz papirja in kartona, ki je komunalni odpadek (15 01 01), v posodah s pokrovom modre barve,
- embalažo iz stekla, ki je komunalni odpadek (15 01 07), v posodah s pokrovom zelene barve,
- plastiko (20 01 39), vključno z embalažo iz plastike, ki je komunalni odpadek (15 01 02), in kovine (20 01 40), vključno z embalažo iz kovin, ki je komunalni odpadek (15 01 04), ter embalažo iz sestavljenih materialov (15 01 05) v posodah s pokrovom rumene barve.

Zbiralnice so prostorsko razporejene:

- v urbanih ali večjih strmjenih stanovanjskih območjih na javnih ali drugih primernih površinah praviloma za gravitacij-

sko območje 300 prebivalcev, v primeru, da prevzemno mesto uporablja 250 prebivalcev in več, pa je njihova lokacija ob ali na prevzemnem mestu samem,

– v naseljih na območjih razpršene poselitve za gravitacijsko območje 500 prebivalcev.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka zbiralnic ni treba urediti v naseljih na območju z gostoto poselitve manj kot 300 prebivalcev.

Iz zbiralnic se stalno, redno in nemoteno zagotavlja ločen prevoz frakcij iz prvega odstavka tega člena v zbirne centre.

7. člen

(premične zbiralnice nevarnih frakcij)

V premičnih zbiralnicah se zagotavlja ločeno zbiranje nevarnih frakcij iz tretjega odstavka 5. člena tega odloka vsaj dvakrat letno po posameznih četrtih skupnostih po vnaprej določenem urniku.

8. člen

(kosovni odpadki)

Prevzemanje kosovnih odpadkov (20 03 07) se zagotavlja vsaj dvakrat letno na vsakem prevzemnem mestu po vnaprej določenem urniku. Prevzemanje kosovnih odpadkov na poziv uporabnika ni redna storitev javne službe in se opravlja proti plačilu po ceniku izvajalca.

9. člen

(odpadki za kompostiranje)

Prevzemanje drugih odpadkov, primernih za kompostiranje (20 02 01), se iz gospodinjstev in vrtičkov zagotavlja vsaj enkrat letno v terminih, ki jih določi in javno objavi izvajalec na prevzemnih mestih za mešane komunalne odpadke. Na območjih, kjer izvajalec zagotovi kompostiranje v malih kompostarnah, je prevzemanje teh odpadkov zagotovljeno v času obratovanja male kompostarne.

Storitve javne službe niso obvezne za odpadke iz prejšnjega odstavka, če jih povzročitelj kompostira sam v hišnem kompostniku.

10. člen

(prevzemna mesta)

Na prevzemnih mestih se redno, nemoteno in po vnaprej določenem urniku zagotavlja prevzem ločeno zbranih odpadkov v posodah za naslednji frakciji:

– organske kuhinjske odpadke iz gospodinjstev (20 01 08) v posodah rjave barve s prostornino 40 l, 80 l, 120 l, 240 l ali 550 l (v nadaljevanju: kuhinjski odpadki),

– mešane komunalne odpadke (20 03 01) v posodah črne barve s prostornino 80 l, 120 l, 240 l, 500 l, 770 l ali 1100 l.

Tipizirane vrečke za mešane komunalne odpadke prostornin 50 in 100 litrov so praviloma namenjene za zbiranje in prevzemanje mešanih komunalnih odpadkov, ki se občasno pojavijo v večjih količinah pri povzročiteljih.

Če pristojni organ za posamezno območje poselitve odloči, da imajo uporabniki storitev javne službe možnost prepuščanja mešanih komunalnih odpadkov v vrečkah, je takšen način obvezen za vse uporabnike na tem območju.

Prepuščanje kuhinjskih odpadkov v prevzem izvajalcu na prevzemnih mestih ni obvezno, če jih povzročitelji kompostirajo sami v hišnem kompostniku ali prepuščajo v male kompostarne.

Izvajanje storitev se po posameznih prostorsko in funkcionalno oziroma geografsko zaokroženih območjih opravlja za vse uporabnike na enakem nivoju storitve.

Izvajalec mora zagotoviti pogostnost prevzemov mešanih komunalnih odpadkov iz druge alineje prvega odstavka tega člena na območju naselja Ljubljane:

– v ožjem mestnem središču najmanj dvakrat tedensko (1. kategorija uporabnikov),

– v predelih pretežno blokovne gradnje najmanj enkrat tedensko (2. kategorija uporabnikov),

– v predelih pretežno individualne gradnje najmanj na vsakih štirinajst (14) dni (3. kategorija uporabnikov).

Na območjih iz prejšnjega odstavka se zaradi prostorske stiske pogostnost prevzemov lahko poveča, če je to območje dovolj veliko in homogeno za ekonomičen prevzem, kar odloči organ mestne uprave, pristojen za gospodarske javne službe, na predlog izvajalca.

Izvajalec mora zagotoviti prevzem kuhinjskih odpadkov iz prve alineje prvega odstavka tega člena na območju naselja Ljubljana:

– v ožjem mestnem središču dvakrat tedensko (1. kategorija uporabnikov),

– v predelih pretežno blokovne gradnje enkrat tedensko (2. kategorija uporabnikov),

– v predelih pretežno individualne gradnje na vsakih štirinajst (14) dni (3. kategorija uporabnikov).

Prevzem kuhinjskih odpadkov se v zimskih mesecih lahko podaljša na enkrat na vsakih štirinajst dni. Izvajalec mora zagotoviti pranje posod najmanj enkrat na vsake tri mesece.

Izvajalec mora zagotoviti pogostnost prevzemov mešanih komunalnih odpadkov iz druge alineje prvega odstavka tega člena na območju naselij:

– z več kot 500 prebivalci, kjer zagotavlja kompostiranje v malih komunalnih kompostarnah, najmanj na vsakih štirinajst (14) dni (4. kategorija uporabnikov),

– z manj kot 500 prebivalci, kjer morajo povzročitelji sami zagotoviti kompostiranje svojih kuhinjskih odpadkov v hišnem kompostniku, najmanj na vsakih štirinajst (14) dni (5. kategorija uporabnikov).

Izvajalec mora zagotoviti pranje posod za mešane komunalne odpadke najmanj enkrat letno.

Prevzemno mesto je lahko oddaljeno največ 15 metrov od roba prometne površine, dane v javno uporabo. Pristojni organ določi prevzemno mesto tako, da uporabniki s postavitvijo posod ali vrečk na prevzemno mesto ne ovirajo ali ogrožajo tretjih oseb. Prevzemno mesto je lahko oddaljeno od roba zemljišča ali stavbe uporabnika največ 150 metrov.

Dostop po javnih površinah, na katerih se določa prevzemna mesta mora biti najmanj 3,00 metre svetle širine in 3,60 metra svetle višine. Dostopi do prevzemnih mest se morajo vedno nahajati v prometno varnem stanju in biti prosti ovir. Če je dostop slepa cesta in hkrati daljša od 50 metrov, mora imeti na koncu urejeno obračališče za smetarska vozila izvajalca. V nasprotnem primeru pristojni organ določi prevzemno mesto, ki je oddaljeno največ 15 m od pričetka slepe ulice.

11. člen

(zbirno-prevzemna mesta)

Na zbirno-prevzemnih mestih se stalno, redno in nemoteno zagotavlja zbiranje in redni prevzem ločeno zbranih odpadkov na način iz prejšnjega člena.

Kadar na prostorsko zaokroženem območju z najmanj 300 prebivalci ni prostorskih in tehničnih pogojev za zagotovitev prevzemnih ali zbirno-prevzemnih mest oziroma za namestitve zadostnega števila posod, ali se tako odločijo vsi uporabniki takega območja, se zbiranje mešanih komunalnih odpadkov (20 03 01) stalno, redno in nemoteno zagotavlja z zbirnimi stiskalnicami (6. kategorija uporabnikov). Zbirna stiskalnica šteje za zbirno-prevzemno mesto in je praviloma na lokaciji zbiralnice.

V primeru iz prejšnjega odstavka se na lokaciji zbiralnice namestijo tudi posode za zbiranje kuhinjskih odpadkov (20 01 08).

12. člen

(prireditve in aktivnosti na javnih površinah)

Za čas trajanja javne kulturne, športne in druge prireditve ali aktivnosti na prostem, na kateri se pričakuje več kot 1000 udeležencev, je treba na kraju prireditve zagotoviti ustrezno začasno zbiralnico ločenih frakcij, posode za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov in v primeru prireditve z gostinsko ponudbo tudi posode za zbiranje kuhinjskih odpadkov. Vrsto in obseg storitve dogovorita izvajalec in uporabnik s pogodbo. Uporabniki

(organizatorji) so dolžni akcije prigrasiti izvajalcu najmanj 14 dni pred datumom izvedbe.

13. člen

(ravnanje s komunalnimi odpadki drugih javnih služb in velikih uporabnikov)

Izvajalec trajno, začasno in občasno prevzema odpadke od drugih izvajalcev javnih služb iz tretjega odstavka 2. člena tega odloka in drugih velikih uporabnikov ter jih prevaža na osnovi sklenjene pogodbe na za to določenih in označenih prevzemnih mestih.

14. člen

(ukrepanje v primeru nepravilno odloženih odpadkov)

Kadar komunalni odpadki niso oskrbljeni po določilih od 5. do 13. člena tega odloka in so začasno ali trajno odloženi na zasebnih ali javnih površinah, jih mora na osnovi odločbe pristojnega inšpektorata prevzeti izvajalec.

IV. POGOJI ZA ZAGOTAVLJANJE IN UPORABO STORITEV JAVNE SLUŽBE

15. člen

(pogoji obratovanja)

Izvajalec mora pri izvajanju storitev zagotoviti:

- opremo za izvajanje vseh vrst storitev javne službe po določilih od 5. do 13. člena tega odloka, vključno s tipiziranimi vrečkami, njeno vzdrževanje in zamenjavo,
- redni prevzem frakcij komunalnih odpadkov brez povzročanja emisije prahu, čezmernega hrupa in raztresanja odpadkov,
- redno higiensko vzdrževanje naprav in opreme, vključno z rednim in predpisanim pranjem,
- vodenje obratovalnih evidenc, določenih s predpisi, ki urejajo ravnanja z odpadki (vključno z odpadno embalažo),
- vodenje obratovalnih evidenc za storitve predpisane s tem odlokom ter drugih evidenc, potrebnih za spremljanje ravnanja s komunalnimi odpadki, ki jih določi pristojni organ,
- evidentiranje števila prevzemov posod za vsako posamezno prevzemno ali zbirno-prevzemno mesto po posameznem uporabniku,
- evidentiranje mase prepuščenih mešanih komunalnih odpadkov po posameznem uporabniku, kadar se le-ti prepuščajo v zbirnih stiskalnicah.

16. člen

(register prevzemnih mest)

Izvajalec mora voditi register prevzemnih mest s podatki:

- o lokaciji prevzemnega oziroma zbirno-prevzemnega mesta za mešane komunalne odpadke in kuhinjske odpadke,
 - o identifikacijski oznaki iz katastra stavb za vsako posamezno stavbo, v kateri nastajajo mešani komunalni odpadki in kuhinjski odpadki,
 - o ulici in hišni številki stavbe.
- V registru prevzemnih mest se vodijo tudi za določitev cene in obračun storitev potrebni podatki:
- o imenu oziroma družbi ter bivališču oziroma sedežu uporabnika storitev,
 - o številu prebivalcev v stavbi,
 - o načinu prepuščanja komunalnih odpadkov (v posodah ali zbirnih stiskalnicah),
 - o velikosti, številu ali deležu posod za prepuščanje komunalnih odpadkov oziroma izdanih elektromagnetnih kartic po posameznem uporabniku,
 - o količini prevzetih mešanih komunalnih in kuhinjskih odpadkov po posameznem uporabniku na način prostornine ali mase.

17. člen

(ažuriranje registra prevzemnih mest)

Podatki iz prejšnjega člena tega odloka se redno ažurirajo najmanj enkrat letno na podlagi:

- sprememb podatkov iz centralnega registra prebivalstva o številu prebivalcev s stalnim prebivališčem v stavbi, podatkov iz registra stanovanj in registra najemnih pogodb,
 - sprememb evidenc o številu zaposlenih v posamezni dejavnosti,
 - ugotovitev izvajalca o trajnejših spremembah dejanskih količin nastajanja mešanih komunalnih odpadkov pri uporabniku,
 - pisne vloge uporabnika za spremembo prostornine posod na prevzemnih mestih,
 - prijave novega ali odjave dotedanjega uporabnika.
- Če uporabnik ne posreduje potrebnih podatkov za vpis v register ali v prijavi iz 21. člena tega odloka navede napačne podatke, izvajalec za vpis lahko uporabi uradne podatke iz prejšnjega odstavka.

Izvajalec potrdi uporabniku vpis sprememb in uskladitev s podatki registra prevzemnih mest v roku 30 dni od dokončne odločitve.

18. člen

(program za obvladovanje kakovosti poslovanja)

Izvajalec mora opravljati javno službo skladno s programom za obvladovanje kakovosti poslovanja, katerega sestavni del je tudi program ravnanja z ločeno zbranimi frakcijami in program oskrbe kuhinjskih odpadkov (v nadaljevanju: program ravnanja).

Program ravnanja, v katerem se določita obseg in vsebina storitev oziroma oskrbe ter način zagotavljanja storitev, mora biti pripravljen skladno predpisani vsebini po predpisih o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki in o ravnanju s kuhinjskimi odpadki.

Predlog programa ravnanja izdelata izvajalec, sprejme pa ga ustanovitelj.

19. člen

(javna obvestila in naznanila)

Izvajalec mora najmanj enkrat letno obveščati povzročitelje z obvestilom v sredstvih javnega obveščanja in na drug krajevno običajen način o:

- lokacijah zbirnih centrov, zbiralnic, zbiralnic nevarnih frakcij, malih kompostarn in drugih objektov in naprav potrebnih za izvajanje javne službe,
- času obratovanja zbirnih centrov, zbiralnic nevarnih frakcij in malih kompostarn ter drugih objektov in naprav,
- posameznih frakcijah, ki se prepuščajo ali oddajajo,
- časovnemu razporedu in načinu ter pogojih prepuščanja kosovnih odpadkov, drugih odpadkov primernih za kompostiranje in nevarnih frakcij,
- načinu predvidene obdelave, predelave in odstranjevanja prevzetih frakcij,
- pogojih, ki jih je treba izpolnjevati pri lastni oskrbi kuhinjskih odpadkov in drugih odpadkov primernih za kompostiranje s predelavo v hišnem kompostniku,
- drugih pogojih za prepuščanje posameznih frakcij, njihovo oddajo oziroma lastno oskrbo, določenih s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki oziroma posameznimi frakcijami.

V. PRAVICE IN OBVEZNOSTI UPORABNIKOV STORITEV JAVNE SLUŽBE

20. člen

(pravice uporabnikov)

Uporabniki imajo pravico:

- do trajnega, nemotenege in kvalitetnega zagotavljanja storitev izvajalca, ki je enako dostopna vsem uporabnikom na območju MÖL po posameznih kategorijah uporabnikov,
- do uporabe skupne posode za mešane komunalne odpadke in/ali kuhinjske odpadke ob predložitvi izpolnjenega s strani izvajalca predpisanega obrazca in predložitvi soglasij vseh uporabnikov skupne posode,
- do uskladitve prostornine ali števila posod skladno z evidentiranim številom opravljenih prevzemov, vendar ne več kot enkrat letno,

– do dodatne storitve na poziv proti posebnem plačilu po ceniku izvajalca,
 – kadar oddajajo v najem stanovanjske, poslovne ali druge stalne oziroma začasne objekte, njihove dele ali funkcionalna zemljišča za zavezanca za plačilo storitev javne službe določiti najemnika s prijavo, na posebnem obrazcu, ki ga zagotovi izvajalec.

21. člen

(obveznosti uporabnikov)

Uporabniki imajo obveznost:

- prijaviti in odjaviti se in sporočiti vse druge spremembe, ki vplivajo na obračun storitev javne službe, izvajalcu na posebnem obrazcu najkasneje 14 dni po nastali spremembi,
- plačevati storitve javne službe skladno z določili tega odloka ne glede na to ali jih dejansko koristijo ali ne,
- redno pripravljati komunalne odpadke za prepuščanje in jih razvrščati skladno z izbrano storitvijo javne službe,
- zagotoviti, da v posodah ali vrečkah niso odložene tekočine, kužni materiali, tleče, lahko vnetljive in eksplozivne snovi, gume, kamenje, gradbeni ter drugi odpadki, ki po določilih tega odloka niso komunalni odpadki,
- zagotoviti, da so posode ali vrečke na dan prevzema dostavljene na prevzemno mesto, in jih po prevzemu vrniti na zbirno mesto,
- zagotoviti, da so pokrovi posod zaprti, ne glede na to, ali se nahajajo na prevzemnem, zbirno-prevzemnem ali zbirnem mestu,
- zagotoviti, da so vrečke na prevzemnem ali zbirno-prevzemnem mestu zaprte in zložene ob posodah,
- vzdrževati čistočo na prevzemnih in zbirnih mestih in zagotoviti izvajalcu dostop do prevzemnih mest,
- zadostiti drugim zahtevam izvajalca v zadevah, za katere ima izvajalec pravice oziroma pooblastila po zakonu in tem odloku,
- kosovne odpadke dostaviti na prevzemno mesto do 6. ure na dan prevzema, vendar ne prej kot 24 ur pred dnevom prevzema,
- rednega plačila opravljenih storitev.

Uporabniki storitev iz prve alineje prejšnjega odstavka tega člena, ki so lastniki več samostojnih objektov, samostojnih bivalnih enot, drugih prostorov ali funkcionalnih zemljišč na območju MOL, so za vsako posamezno enoto dolžni na podlagi tega odloka uporabljati storitve javne službe in vsako enoto posebej registrirati.

Storitve javne službe so obvezne tudi za lastnike ali upravljavce stavbe, ki je na območju MOL in v kateri imajo prebivalci stalno ali začasno prebivališče ali je počitniška hiša ali se v njej izvaja dejavnost, pri kateri nastajajo komunalni odpadki.

22. člen

(prepovedi)

Prepovedano je;

- prepuščanje odpadkov v posode za ločeno zbiranje frakcij in v posode za kuhinjske odpadke, ki niso namenjene tem odpadkom,
- brskanje po posodah in vrečkah ter razmetavanje odpadkov oziroma drugo onesnaževanje na prevzemnih mestih, zbiralnicah in drugih nenadzorovanih označenih mestih za prevzem,
- poškodovanje naprav in opreme izvajalca, pisanje ter lepljenje plakatov nanje,
- opustiti uporabo storitev javne službe.

VI. VIRI FINANCIRANJA JAVNE SLUŽBE IN NAČIN NJIHOVEGA OBLIKOVANJA

23. člen

(viri financiranja storitev)

Izvajalec pridobiva sredstva za izvajanje storitev javne službe:

- iz plačil uporabnikov storitev javne službe,

- od prodaje frakcij, sposobnih ponovne snovne ali energetske uporabe,
- iz proračuna MOL,
- iz dotacij, donacij in subvencij in
- drugih virov.

24. člen

(viri financiranja infrastrukture)

Sredstva za razvoj infrastrukture se pridobivajo:

- iz plačil uporabnikov storitev javne službe,
- iz proračuna MOL,
- iz sredstev razvojnih skladov,
- iz dotacij, donacij in subvencij,
- iz dolgoročnega kreditiranja,
- iz taks in drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom MOL.

25. člen

(oblikovanje cen)

Cena storitve, ki jo plača uporabnik storitve prevzema frakcije mešanih komunalnih odpadkov iz 10. in 11. člena (v nadaljevanju: cena), vsebuje vse stroške storitev javne službe po določilih 5. do vključno 13. člena tega odloka, razporejene po uporabnikih storitve prevzema frakcije mešanih komunalnih odpadkov, in zagotavlja izvajanje določil tega odloka in programa ravnanja za doseganje predpisane kakovosti, predpisanega načina oskrbe in predpisanega načina ravnanja pri izvajanju javne službe za vse frakcije po tem odloku.

Cena se oblikuje kalkulativno za letno ali dveletno proračunsko obdobje na osnovi vsote neposrednih, posrednih proizvajalnih in splošnih stroškov vseh storitev javne službe ter s strani ustanovitelja pripoznanega dobička, zmanjšanih za prihodke:

- od prodaje frakcij, sposobnih ponovne snovne ali energetske uporabe,
- iz dotacij, donacij in subvencij za storitve javne službe in infrastrukture,
- iz proračuna MOL,
- iz nepovratnih sredstev razvojnih skladov in
- drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom MOL.

Cena je v obliki diferencirane tarife, določene po kategorijah uporabnikov, pogostnosti rednega prevzema in količini nujenih storitev. Cena je določena za 120-litrsko posodo za mešane komunalne odpadke za prvo kategorijo uporabnika za mesečno obdobje. Ustanovitelj sprejema enoto cene s sklepom za letno ali dveletno proračunsko obdobje.

30 odstotkov cene je nespremenljivih (fiksni del cene). Ustanovitelj lahko ob sprejemanju cen določi tudi drugačen odstotni delež fiksnega dela cene.

Način in oblikovanje cen za obračun storitev zbiranja in prevažanja komunalnih odpadkov se določi s pravilnikom.

26. člen

(obračun storitev)

Del neposrednih stroškov, ki so stroški storitev predelave, obdelave in odstranjevanja odpadkov, izvajalec v kalkulacijo prevzema in plačuje na osnovi potrjenih cen izvajalcev teh služb.

Obračun plačila uporabnika iz prvega odstavka 25. člena tega odloka izvaja izvajalec trimesečno. Plačilo zapade 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra.

Plačilo uporabnika je plačilo po ceniku iz zadnjega odstavka prejšnjega člena, zmanjšano upošteva število dejanskih prevzemov mešanih komunalnih odpadkov iz 10. in 11. člena tega odloka. Uporabniki plačujejo ob plačilu tudi predpisane takse ali druge pristojbine sorazmerno višini plačila. Obračun zmanjšane števila dejanskih prevzemov mešanih komunalnih odpadkov se opravi v naslednjem četrtletju.

Spremembo v registru se upošteva pri obračunu za storitve javne službe v naslednjem mesecu od dneva vpisa sprememb v registru prevzemnih mest. Izvajalec lahko za pravilno ugotovitev dejanskega stanja iz prejšnjega odstavka določi tudi

izvedenca. Stroški v zvezi s pridobivanjem podatkov in stroški izvedenskega mnenja bremenijo uporabnika.

Če izvajalec v času potrditve spremembe prostornine posod ali števila posod zaradi pomanjkanja posameznih posod ne more zagotoviti ustrezne zamenjave, se do takrat, ko so posode na razpolago, obračunava storitev javne službe na podlagi spremenjene prostornine posod oziroma spremenjenega števila posod za prevzem mešanih komunalnih odpadkov.

Za stanovanje, ki ni vseljeno ali je izpraznjeno, in za stavbe ali poslovne prostore v stavbah, v katerih se ne izvaja poslovna dejavnost, je lastnik stanovanja oziroma poslovnih prostorov ali njihov uporabnik oproščen variabilnega dela plačila storitev javne službe, ko mu izvajalec potrdi vpis spremembe v register uporabnikov storitev javne službe. Oprostitev plačila velja samo za stanovanja oziroma poslovne prostore, ki so prazna 90 ali več dni. Izvajalec mora o oprostitvi plačila odločiti v roku 30 dni od njegovega prejema.

VII. VRSTE OBJEKTOV, NAPRAV IN OPREME ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE

27. člen

(infrastruktura lokalnega pomena)

Infrastrukturni objekti in naprave lokalnega pomena, ki so lastnina MOL, so:

– zemljišča, objekti in vgrajene ali nevgrajene naprave zbirnih centrov za prevzemanje, zbiranje, razvrščanje in skladiščenje,

- zemljišča in objekti za razvrščanje,
- zemljišča in objekti zbiralnic,
- zemljišča, objekti in naprave malih kompostarn,
- zemljišča in objekti prevzemnih mest,
- zemljišča in objekti zbirno-prevzemnih mest,
- zemljišča in objekti prevzemnih mest odpadkov za kompostiranje,

– zemljišča, objekti in naprave prevzemnih mest odpadkov drugih javnih služb.

Varstvo javnega dobra oziroma javnih površin zagotavlja MOL pri določanju uporabe zemljišč za infrastrukturne objekte in naprave iz prejšnjega odstavka.

Izvajalec mora voditi register objektov in naprav, ki so mestna lastnina, in za prevzemna mesta tudi v kombinaciji z registrom prevzemnih mest.

28. člen

(oprema)

Oprema, potrebna za izvajanje javne službe, v lasti izvajalca je:

- vozila za prevoz vseh vrst odpadkov,
- delovni stroji,
- premične zbiralnice nevarnih frakcij,
- zbirne stiskalnice,
- posode in zabojniki za prepuščanje ločenih frakcij v zbiralnicah in začasnih zbiralnicah ob javnih prireditvah,
- posode in zabojniki za prepuščanje mešanih komunalnih in kuhinjskih odpadkov na prevzemnih in zbirno-prevzemnih mestih,
- oprema za občasno prevzemanje kosovnih odpadkov,
- oprema in vozila za pranje in vzdrževanje posod za prepuščanje komunalnih odpadkov.

VIII. NADZOR

29. člen

(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem tistih določb tega odloka, za katere so v primeru njihove kršitve po tem odloku predpisane kazenske sankcije, opravlja organ Mestne uprave MOL, pristojen za nadzor.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

30. člen

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba – izvajalec, če:

- ne zagotovi izvajanje javne službe po vrstah in v obsegu določenem v 5. do 13. člena tega odloka,
- ne zagotovi pogojev, navedenih iz 15. člena tega odloka,
- ne vodi registra prevzemnih mest kot je to določeno v 16. členu tega odloka,
- ne zagotavlja ažuriranja registra prevzemnih mest iz 17. člena tega odloka,
- ne pripravi programa za obvladovanje kakovosti poslovanja iz 18. člena tega odloka,
- ne obvešča povzročiteljev komunalnih odpadkov na način, predpisan z 19. členom tega odloka.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe – izvajalca za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

31. člen

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba – uporabnik, če ravna v nasprotju z drugim odstavkom 21. člena tega odloka.

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka člena samostojni podjetnik posameznik.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe – upravnik.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik-povzročitelj.

32. člen

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba za prekrške iz 22. člena tega odloka.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje za prekrške iz prejšnjega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe.

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje za prekrške iz prvega odstavka tega člena samostojni podjetnik posameznik – povzročitelj.

33. člen

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz 22. člena tega odloka posameznik – povzročitelj.

34. člen

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba – upravnik, ki ravna v nasprotju z 21. in 22. členom tega odloka.

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena samostojni podjetnik posameznik – upravnik.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe – upravnika, ki ravna v nasprotju z določili iz prvega odstavka tega člena.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje posameznik – lastnik stavbe, ki ravna v nasprotju z določili iz prvega odstavka tega člena.

35. člen

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba – organizator, ki ravna v nasprotju z 12. členom tega odloka.

Z globo 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba pravne osebe – organizator.

Z globo 350.000 tolarjev se kaznuje samostojni podjetnik posameznik – organizator, ki ravna v nasprotju z 12. členom tega odloka.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

36. člen

Zbirni center na območju Barja se uredi za izvajanje storitev iz 5. člena tega odloka do 1. januarja 2005, drugi zbirni centri iz petega odstavka 5. člena tega odloka pa morajo biti zgrajeni do 31. decembra 2007.

Prostorska razporeditev zbiralnic iz 6. člena tega odloka se zagotovi najkasneje do 31. decembra 2005.

Izvajanje storitev iz 6. do 13. člena tega odloka se po posameznem prostorsko in funkcionalno oziroma ekonomsko zaokroženem območju zagotavlja postopoma. Izvajanje storitev iz tega odstavka mora biti zagotovljeno na celotnem območju MOL najkasneje do 31. decembra 2005.

Za uporabnike, ki uporabljajo storitve javne službe na dan uveljavitve tega odloka, se uporabljajo posode velikosti 360, 550, 660, 700, 900 in 1.000 litrov, najkasneje do 31. 12. 2007.

37. člen

Lastniki stavb oziroma lastniki stanovanjskih, poslovnih in drugih prostorov morajo v roku 6 mesecev po uveljavitvi tega odloka prijaviti izvajalcu vpis stavb oziroma etažnih enot in njihove uporabnike ter druge podatke iz tega odloka v register prevzemnih mest.

Za obstoječe uporabnike storitev javne službe se do vpisa sprememb v register prevzemnih mest uporabljajo podatki iz registra prevzemnih mest, ki ga je za izvajanje storitev javne službe do uveljavitve tega odloka vodil izvajalec.

38. člen

Oblikovanje cen in obračun storitev iz 25. in 26. člena tega odloka začnejo veljati za uporabnike na posameznem prostorsko in funkcionalno oziroma ekonomsko zaokroženem območju, katerim je že zagotovljeno izvajanje storitev iz 6. do 13. člena tega odloka. Določbe tega odloka, ki se nanašajo na način in postopke za oblikovanje cen, se začnejo uporabljati za vse uporabnike na celotnem območju MOL najkasneje 1. januarja 2008.

Do roka iz prejšnjega odstavka se za oblikovanje cen in obračun storitev uporablja veljavni Sklep o določitvi povprečne cene za obračun storitev gospodarske javne službe ravnanja z odpadki in odlaganja ostankov komunalnih odpadkov v delu, ki se nanaša na način oblikovanja cen in obračun storitev obvezne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki.

Pravilnik iz 25. člena tega odloka se sprejme v roku devetdeset (90) dni po uveljavitvi predpisov o oblikovanju cen za opravljanje občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

39. člen

Globe, določene s tem odlokom, se uporabljajo od dneva, ko se začne uporabljati Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03), do tedaj se izrekajo denarne kazni v višini in sicer za:

– prekrške iz 30. člena tega odloka za pravno osebo – izvajalca 200.000 tolarjev, za odgovorno osebo pravne osebe – izvajalca 60.000 tolarjev,

– prekrške iz 31. člena tega odloka za pravno osebo – uporabnika 200.000 tolarjev, samostojnega podjetnika posameznika 150.000 tolarjev, odgovorno osebo pravne osebe 60.000 tolarjev, posameznika – povzročitelja 60.000 tolarjev,

– prekrške iz 32. člena tega odloka za pravno osebo 200.000 tolarjev, samostojnega podjetnika posameznika 150.000 tolarjev, odgovorno osebo pravne osebe 60.000 tolarjev,

– prekrške iz 33. člena tega odloka za posameznika – povzročitelja 60.000,

– prekrške iz 34. člena tega odloka za pravno osebo – upravnika 200.000 tolarjev, samostojnega podjetnika posameznika – upravnika 150.000 tolarjev, odgovorno osebo pravne osebe – upravnika 60.000 tolarjev, posameznik – lastnik stavbe 60.000 tolarjev,

– prekrške iz 35. člena tega odloka za pravno osebo – organizatorja 200.000 tolarjev, samostojnega podjetnika posameznika – organizator 150.000 tolarjev, odgovorno osebo pravne osebe – organizatorja 60.000 tolarjev.

40. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo veljati:

– Odlok o ravnanju z odpadki (Uradni list SRS, št. 42/85, 7/86, 39/87 in 23/88) za območje Mestne občine Ljubljana, razen tistih določb ki se nanašajo na odlaganje odpadkov,

– Pravilnik o minimalnih pogojih za ureditev in določitev zbirnega in odjemnega mesta ter načinu za določanje velikosti in števila posod za zbiranje komunalnih odpadkov (Uradni list SRS, št. 40/86)) za območje Mestne občine Ljubljana ter

– določbe tretje alineje 1. točke in osme alineje 2. točke 4. člena Odloka o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 101/00).

41. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 3840-2/2003-18

Ljubljana, dne 6. septembra 2004.

Županja
Mestne občine Ljubljana
Danica Simšič l. r.

4403. Sklep o javni razgrnitvi osnutka Odloka o lokacijskem načrtu za območje Njegoševе ceste v Ljubljani

Na podlagi 31. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03) in 51. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 26/01 in 28/01) je županja Mestne občine Ljubljana dne 6. 9. 2004 izdala

S K L E P

o javni razgrnitvi osnutka Odloka o lokacijskem načrtu za območje Njegoševе ceste v Ljubljani

I

Javno se razgrne osnutek Odloka o lokacijskem načrtu za območje Njegoševе ceste v Ljubljani, ki ga je izdelal Panprostor d.o.o., Ljubljana pod št. LN-10/03, februarja 2004.

Osnutek bo javno razgrnjen od 27. septembra 2004 do 29. oktobra 2004 v prostorih Oddelka za urbanizem MU MOL, Poljanska 28, Ljubljana (v poslovnem času), v pisarni Oddelka za lokalno samoupravo MU MOL, Kotnikova 2, Ljubljana (ob sredah od 8. do 12. in od 13. do 16.), na sedežu Četrtnе skupnosti Center, Štefanova 9, Ljubljana (v času uradnih ur) ter na sedežu Četrtnе skupnosti Bežigrad, Vojkova 1, Ljubljana (v času uradnih ur).

Javna obravnava osnutka bo za obe četrtni skupnosti v torek, 26. oktobra 2004, ob 17. uri v prostorih Oddelka za lokalno samoupravo na sedežu Četrtnе skupnosti Center, Zarnikova ulica 3, Ljubljana.

II

Pisne pripombe k osnutku se lahko vpiše v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošlje na Oddelek za urbanizem Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Poljanska 28, Ljubljana.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Št. 3461-3/03-3

Ljubljana, dne 10. septembra 2004.

Županja
Mestne občine Ljubljana
Danica Simšič l. r.

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

4395. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo) 12241
4396. Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-UPB2) (uradno prečiščeno besedilo) 12306
4397. Zakon o industrijski lastnini (ZIL-1-UPB2) (uradno prečiščeno besedilo) 12337
4398. Zakon o graditvi objektov (ZGO-1-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo) 12358
4399. Zakon o policiji (ZPol-UPB2) (uradno prečiščeno besedilo) 12407
4400. Zakon o poštних storitvah (ZPSto-1-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo) 12424
4401. Zakon o varnosti v železniškem prometu (ZVZP-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo) 12434

OBČINE

LJUBLJANA

4402. Odlok o javni službi zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov 12457
4403. Sklep o javni razgrnitvi osnutka Odloka o lokacijskem načrtu za območje Njegoševe ceste v Ljubljani 12463

ISSN 1318-0576



91771318057017